אלה מועדי ה׳ מקראי קדש אשר

ספר

חמדת ימים

למועדי ה׳

חכו ממתקים וכולו מחמדים. וה׳ודו ירו נטויה להודיע לבני האדם כל העו׳בר על הפקו׳דים. אי זה הדרך ישכן אור יפ׳תח בדורו פתח טוב לעוכר׳ים וסב׳ים ורבים מע׳ה מתיה׳דים. בנגל׳ובנסתר מפיק מרגליו׳ בתוכח׳ מגולה מלאכה לנפש היפה ורפואות תעלה יום ליום יביע אומר לשמוע כלימודי׳. שלף המגן תלוי עליו אבן בוחן פינת יקרת מכהגי וכוזכו׳ האור המופלא דאר׳י א׳ל לנבוש הכדים. מגדל עוז בו ירוץ בדי׳ ונשגב הל׳ המחבר תהלתו בקהל חסידים. מגיר לאדם מה שיחו שיחה נאה וחסודה ולסמכיהו לקרא וגם אל הרנה ואל התפילה וערך עליה לכל דברות ולכל אמידות דבריו הקדוש בס׳פר הכוזכות והיו למאורו׳ במלאה ולא בחידו׳ דברין חיים וקיימים ובחמדים לאותות ולמועדים.

חלק שלישי

נדפס פעם שלישית מחדש באותיות חדשות ובנייר יפה בתכלית השלמות והיופי לא נהיה כמוהו מעולם.

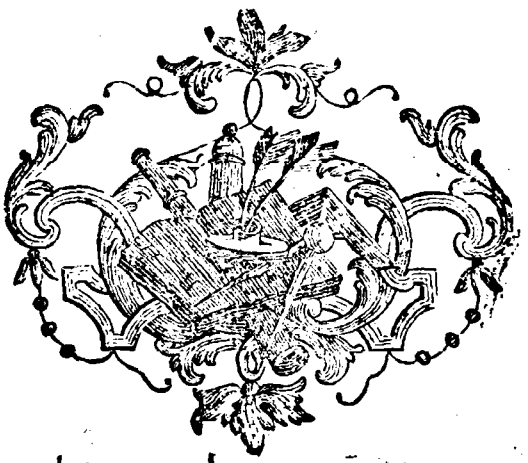

שנת ועתה יגדל נא כחה׳ לפ׳נ.

Con Licenzia de Superiori.

ויגדל נא כחך לאמר ה׳ ארך אפים ורב חסד

הקדמת

בס"ד יום ד' יעקב בסלוד יום טוב אלנאזיר ז"ל · כפי אשר נמצא בספר חמדת ימים הנדפס בקושטאנדינה ואזמיר יע"א ·

מעת הוסד התמיד ושכינה שמדה וכפ"ת ותדם מבל החרן ומבתק נו"ר ממקומו ביתת דהוו ביה פיתין פי"תו וסמירו · הן עם ח' קהל ועדה מישראל היתה כחנ"יות בנוחי בבח וילולי ולילל וכל פנים קבנו פלרור כאדם שהכסיפו פניו מבושה בעורו · ורבים מבמי החרן שו"ת שתו נחל דמעה את המבול מים ובין רוחה חסך מבחור כלו בדמעות עינים להם חוד שבין יהודי לחבירו · וכל ראשי חיבים אינו אלא סר"ף קלוי בחם אפא דב רמי יקר יקוד תוכו כבדו · ומה הלשון אומר נ"ר לי המק"ום כהב"חל עליון כפ"לה מבוהלת דכי קא מתחלא ממתנים שוכר שאינו · כי המר שדי נפש החוטאת ורפואות תעלה אין לה ברא כד חטי אי אתה יכול להחזירו · דחסדא לה אדעא הכי והעליה מקדש ה' כהנים כעבודתן וכוטל הסיר ויתן אים כתרו · את שים בה ידיעה כאשר יפאל אים בדבר האלהים הנהן נופי תורה אהדמיות ערמיות ובין טמא לטהור לטמאו או לטהרו · ונפש כי תחטא לדבות שונה כמזיד פס דרך במקום שבעלי תשובה כומדין להשתחות ולזבוח תמידין כסדרן אם בעליו עמו בא לו אבל פרו · באמת אסרו לה לן אדם כירושלים ובירו מספט רשעים כי טמא נז"רו · אחד רשע ואחד תם יום ליום יביע אומר והתודו את עונם ועשה את עולתו ובלילה שירו · מקודש עד שחשיכה קדוש יאמר לו ואוהבו שיהרו ועתה ישראל אם אדם חטא פו"רש אין להם איזוהי דרך ישרה דרך הכשרו · ולילה כיום הוא בעונו והיה כמחשך אור חשך באהלו ונרו · ל"ו היו תמ"ין וקל מן שניא נפל מש"יח אלהי קדוש ישראל ויונרו · אין מעבור לה' להורות מספטו גבר בל חטאיו שישן לו על מסמרו · והאלהים אינה בכל דור ודור אים אלהים קדוש לזכות את ישראל הכימו וגם חקרו · עיני כל ישראל אליו ידחשו שולנין והורשין היכי דמי בעל תשובה יתן לאלהים כפרו · פליה דיריה הדר לתור להם את הדרך ואת המבשה אבר ישעון בל מנת לתקן שיעורו · הדור אתם ראו כל חלקה טובה אשר חלק אלהים לנו זה ס"פר ספר **חמדת ימים** כתב אים רבי מופת הדור והדרו הרב דומה למלאך חלק אלוה ממעל וכל רוח אלהין קדישין ביה ואחפת שפתיו כקול שדי בדברו השומע קולו אע"פ שחטא מחזיר לו בים"וב והפה שא"בר יביר קי"מו טובה לו פות"חת יפ"תח בדורו · מי שהחפיק בדרך והבדילו ה' מתורתו של רבי מאי"ר מאורות נתן סביבות עוזו תבא לו מא"רה גם הן פרש עליו אורו · מחשבתו נכר מתוך מעשיו את קולו שמענו ואותו לא ידענו לא ידעתי אבינה מי בעל דברי' ואת שמו לא הגיד שמו ושם עירו ·

אנבי בדרך נחני ה' בעלותי ההרה הר הקדש בגיל העליון אתרא דמאדי' בתתא תלי זייני ונטה את שברירו · והנא אים בא נגב לקראתי ובידו האי ממרא דבי רב ויאמר אלי לך חזק וקני המדה נמוזה אל תעמוד על ה מקח בקנין תורה מקחו מקח וממכרו · ויקץ יעקב משנתו ואראה מראות אלהים כפלאות מתורתו להורות נתן דבר בעתו להגיד לאדם יושרו · והיה כל מבקש ה' אשר דרכו נכתרה בשמו"תו את טעמו לבבו יבין את מעשה ה' כי כורא הוא יבין לאשורו · כקרא יהודי דבר הלמד מבניינו שוב תשוב עם רב מישראל ואם לדין אים תשוב' מעלה בזב"ורו · מימיו מן המקדש הן יונאים מתורתו של רבינו הקדוש **הרי"אל** זלה"ה ומן הבאר ההוא הש"בע השב"יע את בני ישראל לשתות מי בורו · וה"ור ידו נטויה כש"פר הכוונת מצוות פריכות כוונה אחת אדוכה ואחת קצרה רבו להשגאה ויבואה אל ביתו בית תפלה בדרך קצרה ואדוכה ואף הוא היה מתכוין בשיקבות משיחא הנאון האדי זלה"ה שהבל נהיה בדברו · נפש כי תשב"ע לבטא בשפתים לעשות כוונ"יה למלאכת השמי' ובליו יבין מרו · מימא דבן ולבלם עיני ולבי

באומרים לי מתי יבא לידי כסף ושוה כסף למען תהיה זאת התורה בדחיבו' קר יה כן אים יבין אחיו ובין גירו ·

ויהי בבואי לעמוד לשרת בבית ה' בגילות במדרש **כרך תורה** הטיר ה' את רוח נדיבי עם שהי שברהם אבשי חיל ירא אלהים והמה מחוכמים יחידי סגולה קהלא קדישא מוהרו יחד לתת לבסף מינא להוניא לאור האי מרגניתא טבא אים מע"בדו ·

ברם זכור האים ההוא לטוב דין הוא הדר דחיל ומוקיר רבנן ואיהו נופיה נורבא מדרבנן החכם המרומם הן בביר דגמיר וסביר כמ"אל **משה צונצין** נר"ו אשר בס הוא כי תמכה ימינו להוניא לאור המלאכה לגמור לולי מסה בחירו · החנשים האלה שלימים כולהו אות להו דרב חס"דא חסד ואמת נפגשו יחדיו יהיו תמיס רשנים ורשנים יס ונחלו לעולם ההלל והשמחה וזכות הרב המחבר יגן עליהם ויבטלם ויבשאם עליונים לת בלה מעל ריבה על מרומי ההנלחות יפתח להם את אוצרו ·

ואתם גם אתם בית ישראל אשרי אים דמ"ו עליו שוים והוא בל נדיבות יקוש הדאי לבסף ורחוי לזהב לזהב גם ה' יתן הטוב טובה כפול' ברכה יבר בלי די ויקח ית"רו למען עשה בו' הזה להוניא לאור עור חלק הר אשון המלמד לאדם דעת לבקוח עינים עורות וכאור בקר זרחה כעבורו · **ובכן** אכרוס את כבי אל ה' ארכו מדרבו ונלכה באורחותיו גם רי כחנ"ונוסי דברו לשמוע בקול דברו · הקטן תולעת יעקב בכמ"הר יום טוב אלנזר ז"ל

מודעה רבא

לכל הקורא בספר הזה כי כל מקום שנזכר שם עכו"ם נו"ם ע"ע"א או ע"ע"ז אדום או ישמעא'
הכל נאמר על האומות דקדבונים אשר היו עובדים כוכבים או מזלות ואינם
מאמינים כלל בבורא יתברך ובהשגחתו כמו שזכר הרמ"בם בספרו יד החזקה בהלכות
ע"ז וגם בספרו מורה דנבוכים חלק ג' פ' כ"ט ול' והם הנקראים אצלו כת הצאבה ואין
זה נוגע לנמרי אל העמים אשר המה בזמן הזה ואנחנו בתוכם עומדים כי אדרבה הם
מבירים האל יתברך ועליהם נצטוינו מר"ז הוי מתפלל בשלומה של מלכות כאשר אנחנו
נוהגים עד היום להתפלל בכל שבת על שלומם וטובתם וכמו שציונו ירמיה הנביא
ע"ה ס' כט ו' ודרשו את שלום העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה אל ה'
כי בשלומה יהיה לכם שלום כמו שכתוב ג"כ הרב המחבר הזה כהלק השיך לשבת
ט"ף פרק י"ב דף פ"א עד וה' יברך את עמו בשלום אבי"ר:

תפלה זו נתקנה לעתור ולרצות לשוכן בצי"ון קודם התקון ליל הששי לעור ולהועיל להוסיף כחם לבא עד תכליתו.

רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך ולשוב אליך בתשובה שלימה ולתקן את
כל אשר פגמנו במדות העליונות ובשמות הקודש ובפרט מה שפגמנו בברית הקדש על ידי
הטאת נעורינו אמנם קצרה שכלנו והשגתנו לכוין כל הדברים בשורשם. ועתה אתה ה' החפץ בתשובת
השבים אינית לידינו סדר הלימוד בליל הששי והוא לתיקון היסוד וגמרנו בלבנו ובנפשנו לקיים
כל הנמצא כתוב בספר ואמנם ידענו ה' אלהינו כי הבא לטהר מסייעים אותו ובלתי עזרתך אין בנו יכולת
לעשות שום דבר לכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתהיה בעזרתינו ותתן בנו כח לעמוד כל
הלילה בלימוד תורתך ותבטל כל המקטרגים והמסטינים עלינו ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך
ויקויים בנו מאמר דוד המלך עליו השלום ישלח עזרך מקודש ומציו"ן יסעדך ארנ"י שמעה ארני סלחה ארני
הקשיבה ועשה אל תאחר. שיר למעלות וכו':

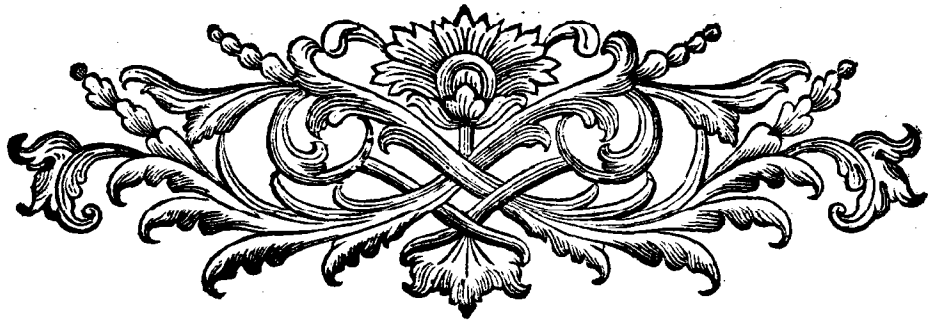

חמדת ימים

לחדש ניסן

לעטפס מיטלבי

החדש הזה לכם ראש חדשים.

פרק ראשון

שמיו השמים ותגל הארץ וכל נבא׳ בהתקדש עליכם החדש הזה. ראש חדשים ראשון לניסן לחדשי השנה. ויהל׳ לו ההוללים ואין נומרין עליו את ההלל מספרים תהלות ה׳ וגפלאותיו אשר עשה בעבל כל אשר גמלנו ה׳ ורב טוב לבית ישראל בהיות׳ בארץ אויביהם בארץ מצרי׳ שדה נוגף מושאם ומעוני׳. עינם ראתה מני עוני וגשבעה ברעה נפשם וחית׳ לשאול הגיעה וישובו ויבכו והנה באה וכהיתה שועתם לפני אלהי עולם ה׳ אלהי ישראל ויקנוף המלך מאד ובחרונו יבהלימו ויעש את אויב׳ והפלא הלאת מכותם את מכות הארץ ואת תחלואיה לעיניכם הן הראנו את כבודו ואת גודלו וכודע׳ יד ה׳ את עבדיו בכל נפלאותיו אשר סבונו גם סבבונו והשיב לשבנינו שבעתים אל חיקם

פרק כל גדלותם ומבצרותם מחיתה ותיפס אדמת מצרי׳ ערו ערו עד היסוד בה. ויסר׳ עופה חיל נופע בה׳ ויאר לנו אורה ושמחה ושמון ויקר. והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומעצבון לגאולה ומאפילה לאור גדול והיו לנם ויסיעהו על הנס ניסן ראש חדשים למעלה ראש על עולת חדש בחדשו בעטרות קדש ורנון ודחמי׳ ומאיר לארץ ולדרים עליה מספע האדה העליון׳ אשר תיסיף תת כחה בקרב הימים הלה וכ״אם חכמי הזהר ז״ל דכנסת ישראל מתעטרת בעטרה׳ בניסן ולא אבדיאת כתרהא ועטרה׳ מינה תלתין יומין וכולי.

ונוסף גם הנה כי בחדש הזה נפתחים שלנים לברכה בעולמות העליונים ומהם בעולם התחתון אשר מע׳ כל שפ׳ טוב לון ולפרנס מקדמי דחמי׳ ועד בתי כני׳ כי עלזכן ה׳ למשפט שמתו בפה על התבוא׳ אם רחויים המה לשפע הטוב ההוא אשר מעתלשל

וזורך מחת ה׳ מן השמים.

כי על כן קבלו וקיימו עליהם ידאי ה׳ וחוסבי שמו להבין ולהתענות יום קודם ערב ר״ח ניסן והוא מסוגל מאד להתפלל לפניו את׳ בענות נפש שלא יאכילהו הוא את׳ זכיותיו בע״ה ז ולא יהיה ח״ו הטוב אשר ייטב ה׳ עמו בע״ה ז אל פניו להאכידו וטוב ויפר לכל איש ישראל לאחוז דרך צדיקים לענות נפש בתענית זה לבא אל המלך להתחנן לו ויפוך שיחה וידרוש שליחה על זאת ונמצא כתו׳ לאמור נוסח תפילה זו ביום נוס התענית הזה וכה תואדה.

אתה הוא ה׳ האלהים הפותח ומשפיע טלני רצון ברכה וברכה בעולמות העליונים׳ ומהם לעולמות של מטה. וביום החדש הזה ניסן דאש חדשים הבא עליהם ברחמים יפתחו לזון ולפרנס מקרני רחמי׳ ועד ביני כנים ומה רב טובך אשר עשית עם כל ברואיך ועמנו ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו ואכלנו ושבענו והותרנו כידך הטובה עלינו לא חסרנו דבר. ולא כרוע מעלינו גמלתנו כי ידענו כי אין בנו לא תורה ולא מע״ט ולא יש בכל ימי חייבו אפילו רגע שעשינו בו רצונך בטוב לבבינו. רק כלינו שבינו בהבלי הבל להשביע יצרנו אבזרי ולהשפיל ולהכניע ולטמא ולתעב בכל מיני טומאו׳ לנפשינו היקרה והמהודרת אשר היא חלק ממך ופגמנו בשמותיך הקדושי׳ הגבורנו הדינים הקשים על הרחמים. ואף גם זאת כי בושנו ונכלמנו להרים פנינו אליך כי בטוב אשר השפעת עלינו בעטנו בך ועשינו כיאוות גדולות ולי אני עבדך המתפלל לפניך הטבת חסדך על כל ונתת לי כברכתך יותר מן הראוי לי קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך בגדבת לבך. וירא אנכי מאד לנפשי העלובה שלא אהיה מכח אויבך ושונאיך אשר נאמר בהם ומשל׳ ש פניו להאכידו ח״ו ולהאכילני בעה״ז מיעוט זכיו׳ אשר כידי ואם ככה אתה עושה לי אנא ה׳ בעל הרחמים קח נא את ברכתי ושל אדאה ברעתי בעה״ב אדון החיים עולם הנגחי ואם מדת טובך הוא לתת ולהשפיע ולא לטוב לקחתו הנה אנכי בא אליך ביום נוס התענית הזה בלב נשבר ונדכה לבקש רחמים ותחנונים לפניך עשה עם עבדך כחסדך והיה הטוב ההוא אשר תטיב עמי לעשות רצונך בלב שלם ולעשות נדקה וחסד אל כל היום ותסיר את לב האבן מבשרינו ותתן לנו לב טהור שלא נבעט בך מרוב טובה ולא נשתמש במתנותיך לדברי רעים ותענוגי הגוף למען לא נכוס בע״ה ז ולא נכלם לע״הב. ובכן יד״ת ה׳ שסינו וח״ו שתשפיע טל העליון מתרין מזלין נוגר ונק׳ דרך חיך וגרון לא״ו ומא״ו לחקל תפוחים קדישין ומהם יפת לשל ואביב וירלה השפע ההוא בכל העולמות ורוה כני תבל ושבע את העולם כולו מטובך ומלא ידינו מברכותיך ומנשל מתנו׳ ידיך ובימינך תשעדנו הטריפנו לחם חוקינו

לנו

לנו ולכל בני בתינו ולא יוכה מזכיותינו ונשבע לחם ונהיה טובים כי את׳ האל פותח את ידיך וכו׳ יהיו לרצון אמרי פי אלי״ר ע״כ.

ואחר התפלה הזאת יאה אליה דברי תורה ויקר׳ תודה נביאים וכתובי׳ תורה ברכת יצחק ליעקב ויתן לך האלהים מטל וכו׳ ובפ׳ וזאת הברכה ברכ׳ משה ליוסף וליוסף וכו׳ ממגד שמים מטל ובנביאים זכריה ח׳ והשמים יתנו טלם וכתובים בתהילים סימן כ״ב וסימן כ״ד לדוד מזמור לה׳ הארץ ומלואה עם הכוונה הכתובה בר״ה וסימן קל״ג כטל חרמון ואשרי אלהים יעשה זאת ובן אדם יחזיק במנהג זה אשר אין ספק כי את אשר נמצא אתו נפש יקרה המליאה לה דעת וירלאת ה׳ יתעורר לעשות מעבירות שבידו למען לא יהיה בידו טובו שמור לו לרעתו ואחריו יהיה מנון ואין כל מלוטה בידו ח״ו ואף מי שלא נה׳ להתענו׳ כל ערב ר״ח לו בכח יגבר איש להתענו׳ ערב ר״ח זה לתועלתו ולתועלת נפשו לבלתי יאבד טובה הדב׳ כי יפה שעה א׳ של קור׳ דוח בע״הב מכל חיי הע״ה ז ואשר נהג להתענות בכל ער״ח יש לו להתענות יום אחד קודם ער״ח ואינו עולה תענית ער״ח לבאן ולבאן כמ״ש הקדמונים ז״ל כזה. ועל כי הקדושה מתגלית ומתעלית בהתקדש החדש הזה נדיך כל אד׳ להכין עצמו לבקולהוסיף בירלאת ה׳ כל היום ובתורתו יהגה לא יחשה יומם ולילה בחדש הזה כדי שתמצ׳ הקדוש׳ כשא ומושב אשר בו תמצא מנוח לכף רגלה ובכן תטיב לו לברכו ברכו׳ שמים מעל וכו׳ ונפשו לו מטוהרה להשביע בנחמות נפשו.

ואם יהגה בהלכות וחוקת הפסח מה טובו ומה יופיו ודבר בעתו מה טוב ואשר חכמים הגידו הם ז מרו שואלים בהלכות פסח קודם לפסח ל׳ יום שהרי משה עומד בפסח א׳ ומזהיר לענין פסח ב׳ איש כי יהיה טמא לנפש אדם. ואף כי טעם הדב׳ לפי פשט׳ הייבו מפני כי חוקיו ומשפט של חג זה רבי׳ המה וגם מהמה אשר הוצרכו להעשות לפני הפסח ולפיכך לא הספיק לתור ולדרוש בהלכותיו בענם החג כשאר י״ט אף למי שבא בסו׳ ה׳ ימצא טוב טעם לדבר כי מודעת זאת כי גם זה לעומת זה עשה ה׳ שב׳ דקדוש׳ וסט׳ א ואשר חכמים הגידו קסרין וירושל׳ כשזה נופל זה קס שנאמ׳ אמלאה החרבה ולכן תכף כאשר נפל המן ובניו שהם י׳ כתרין דמסאבותא כנו׳ בתקוני׳. לפיכך כאשר שבר ה׳ מטה רשעים לכן תכף מט״ו באדר התחיל להתגלות סט׳ דקדושה אור כנסת ישראל ע״כ ירים ראש ולכן מועיל מאד ענין הדרשה בהל׳ פסח ל׳ יום כדי להרוי׳ ט״ו ימים של חדש אדר בקדושה כי לכך היו מעברים את השנה באדר ולא בר״ח ניסן שהרי נתמעט סט׳ דעשו שבתוב בו אד״רת שיער ונתקדש אדר מלכות כמ״ש המקובלי ז״ל. ומכאן אתה למד טעם שאין נופלים ע״פ בכל חדש ניסן כי הנה נפילת אפים הוא נוהג

להפיל

להפיל הסט"ח ולהתגלו' לור הסתום של הקדושה להמשיך לותה בכל העולמות של מטה. ולכן לכבה זו לין נוכל להפילת לפים בכל חודש זה שהרי כ' נפל הסט"ח כמ"ש כי נפול תפול לפניו וע"כ ירים ראש הקדושה כנז' בזוהר ערשת בהעלותך וכן לין לנו לומרים נדקתך בסב' במנחה ולין מספידי' כי ענין הספד הוא מסט"ח דתמן בכיה והספד וחשוכא ומלחר שכבר נכנע לין ראוי לעורר לותה נפלה לא תוסיף קום ולכן מטעם זה לין ראוי לעשו' בכיה בלילה על חרבן בהמ"ק כאש' נהגו רבי' מירלי ה' לעשות בחצי הלילה רק יאמ' המזמורים לבד חוץ ממזמו' יענך ה' ביום צרה. מפני כי כן למעלה לין בכיה והספד ח"ו רק הב"ה יכנס לב"ע להשתעש' בנשמות הצדיקים והעסק בתורה במשמור' חביבה היא מאד לפני הק"בה תמיד כל הימים וביתר שלת היא משבבנם ניסן לעמו' לראש לשמורו' ולהגות בתורה עד בוקר לור כדי להתחבר עם כנסת ישראל ולעלו' עמה דהיא יתבא בכתרהא ועטרהא כנזכ' בזוהר בהעלותך וכתב הרב זל"הה כי י"ב נירופי הו"ה ולא"ה הם וכל חדש שולט נירוף הו"ה ל' ולא"ה ל' מי"ב נירופים. ובחדש ניסן שולטת בו הו"ה כסידור' היונא מר"ת יעמחו השמים ותגל הארץ בניקוד ר"ת שלו ונריך לכוין בה בחתימת ברכה ד' של מוסף ר"ח ברוך אתה יהוה אלהי"ה מקדש ישרל וראשי חדשים.

וטהור ידים יוסיף לומן ולקח טוב לעשות זכר למשכן שהוקם בר"ח וי"ב נשיאי שהקריבו קרבנם עד י"ב יום בחדש ומנהג רבני א' תו"בב ביום ר"ח ניסן מיד לחר התפלה ליסב בישיבה ועושין לת המשכן בסדר פרשת תרומה כל כלי וכלי בעיון רב עד שגומרים הכלי ובפרשת פקודי החשן והלפוד והמעיל ג"כ בעיון רב ולח"כ לומדים בפרשת פקודי מפרש' ויביאו לת המשכן ע"ם הפ' ופ' נשא ויהי ביום כלות משה עד זה קרבן נחשון ולח"כ לומדים ח' פרשיו שנלמדו בר"ח ניסן וללו הן פרשת לחמור לל הכהנים וכו' עד כי לכי ה' מקדשו ולח"כ פרשת לויים בפרשת בהעלותך קח לת הלויים עד במשמרותם ולח"כ פ' טמלים שם מוידבר ה' לל משה במדבר סיני וכו' עד ללזרח הלרן כן הוא לדע' רש"י ע"ה לכן רבותי בעלי התוס' המה סוברים כי פ' טמלים הייכו ויכזרו מקדשי ישר' עד כי לכי ה' מקדשכם השנוייה בפרשת לחמור ולח"כ פ' שילוח טמלים בפ' נשא לו לת בני ישרל וישלחו מן המחנה עד פן עשו בני ישרל ולח"כ פרשת לחרי מות עד כלשר נוה ה' לת משה ולח"כ פ' שתוי יין בפרש' שמיני יין ושכר לל תשת וכו' עד כלשר דבר ה' ביד משה ולח"כ פר' הנדות בהעלותך עד כן עשה לת המנורה ולח"כ פ' פרה לדומה עד הערב.

הנה ללה ח' פרשיות שנלמדו בו ביום ומנהג טוב ויפה

ויפה לחוזו דרך נדין ולקרותן בזמנן כי דבר בעתו מה טוב ולמ' במדרש לגדה רשב"ל בשם ר' יהושע בן חנני' לומר כל הקורל פסוק בזמנו מביל טובה לעול' שנל' ודבר בעתו מה טוב:

והאיש הירל יזהר לקרותן בר"ח ניסן וגם לקרו' פ' הנשיל בכל יום ויום מימים ללה לשר חביבה היא מאד בעיני המקו' כי כל נשיל ונשיל הי' ל' סודות גדולות לשר המשיכו שפע והלרה כל לחד לשבט כל ימי עולם ולא לחנם כתבה התור' כל שבט ופרט הקרבן של כל לחד ולחד לע"פי שכולם שוו בשעוריהן והיה ראוי לו' בדרך קצרה וכן זה הנשיל הקריב וכן זה הנשיל כן לכל לא' היו לו סודות מיוחדו' ובקריאה מפרש' שלו הוא מעורר הלרת קדושתו עליו וכזוהר פרשת ויחי דף רמ"ל ל' פתח רבי לבא ולמר ועשה לת היום מונה וכולי וכתי' עומד על י"ב בקר ג' פונים נפונה וג' פונים ימה וג' פונים נגבה וגו' והיס עליה' מלמעלה וכתי' לת הבקר י"ב תחת היס עומד על י"ב בקר הכי הוא ודאי דיס דא מתתקנא בי"ב כתרין עלמין וי"ב לעילא רתיכין ממכן וי"ב לתתא בי"ב שבטים ת"ח י"ב שבטין בד' דגלין בד' סטרין ג' פונים נפונה וג' פונים ימה וג' פונים נגבה וג' פונים מזרחה והיס עליהם והכי הוא ודאי ג' שבטין לכל סטר לד' רוחי עלמא וג' שבטין בדרועא דימינא וג' שבטין בדרועא דשמאלא וג' שבטים לירכא ימינא וג' שבטי' לירכא שמאלא וגופא דשכי' הה"ד והיס עליהם ומ"ט ג' שבטים לדרועא וג' שבטים לירכא וכן לכולא לגא רזא דמילתא ג' קצרין לימון בדרועא ימינא וג' בשמאלא וג' בירכא ימינא וג' קצרין בירכא שמאלא ע"כ. וגורי האר"י זלה"ה פירשו בחיבתם בסדר זה ראובן שמעון ולוי הם בחג"ת בסדרן יששכר זבולון נצח והוד שלה נפתלי ולאש בחיב' פ' התחתון והעקב שבנצח דידה דן ובד בפרק התחתון והעקב שבהוד דידה יהודה במלכו' דידה בנימין ביסוד דידה. ויוסף ביסוד דז"ל וכן כ' בניו בבחינת לביהם הצדיק ולפיכך טוב ויפה לכוין בכל יום בקריאת פרשת הנשיל השבט והמדה לשר הופקד לתו.

ומצורף לזה לשר חכמים הגידו בשמות רבה כי השבטים ע"ם גאולת ישרל נקרלו ונזכרו ראובן ע"ם ראה ראי' לת עוני עמי שמעון ע"ם ושמע ללהים לת נלקתם. לוי ע"ם שנתחבר הקדוש ברוך הוא בגרתם בתוך הסנה לקיים מ"ש בכל צרת' לו לר עמו לנכי בצרה. יהודה ע"ם שהודו להב"ה יששכר ע"ם שנתן להם הקב"ה שכר שיעבוד' ביצת מצרים ובזת היס לקיים מ"ש ולחרי כן יצלו ברכוש גדול זבולון ע"ם שהשכין הקב"ה שכי' בקרבו שנלמר ועשו לי מקדש ולין זבולון שלא בה"מק שנלמר בנה בניתי בית זבול בנימין ע"ם ימיכ ה' נלחרי בכח דן ע"ם ונס לת הגוי לשר יעבודו דן לבני נפתלי

נפלאי ע״ש תורה ומצות שנתן להם הקב״ה שכתוב בה מתוקים מדבש ונפת צופים · גד ע״ש המן שהאכילם הקב״ה שהיתה כזרע גד · אשר ע״ש שהיו מאשרין אותם כל שומעי גדולת׳ · יוסף ע״ש שעתי׳ הקב״ה להוסיף ולגאול את ישראל מגלות׳ וכולי כמו שגאל אותם ממצרי׳ דכתי׳ יוסיף ה׳ שנית ידו ·

ויצא מילתא כי כל הימים בציפייתנו צפינו לישועת ה׳ אכן תוסיף תת כח בקרב ימי ניסן קווי ה׳ יחליפו כח קו לקו קו לקו להו׳ משיח קדשינו כאשר חכמים הגידו בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל · ובש״ר שילהי פ׳ בא פ׳ י״ח אמרו ז״ל אמר הקב״ה הסימן הזה יהיה בידכם ביום שעשיתי תשוע׳ ובאותה הלילה הוי יודעים שאני גואלכם ואם לאו אל תאמינו שלא קרב׳ הע׳ שנאמר אני ה׳ בעתה אחישנה ע״כ כי על כל אלה טוב ויפה לעתור ולרצות בימי ניסן כל איש ישראל הן במעשה המצוות והן בלימוד עסק תורתו אשר יעשה בימים האלה לכוין כי בזכותם מהו״ר ימהרנה ישועת לה׳ ובפרט בקריאת פרשה של הנשיא של כל שבט ושבט אשר קראו בשמותם עלי גאולת יכין לכוין בשמו של שבט ושבט ולפי זה יעתיר גאולתו ·

ואנכי תקנתי נוסח תפלה ליום יום אחר קריאת פ׳ הנשיא כוללת כל האמור וזה נוסחתה

יהר״מ **יהוה** (שם המאיר בחדש ניסן). אלו״א שאם אני עבדך משבט יהודה החתום במלכו״ת שקראתי בתורתך פ׳ הנשיא נחשון ן׳ עמינדב ·

קרבנו אשר הקריב לחנכ׳ מזבחך הקדוש שיהא עולה לפניך קריאת ולימוד סדר קרבנו כאילו השגנו כל הסוד׳ וכל שמות הקדש היוצאים מר״ת וס״ת מקראי קדש אל ונשלמ׳ פרים שפתינו ויאירו נא עלינו ועל כל בית ישראל אחינו כל ניצוצות הקדוש׳ וכל האורו׳ הקדושות הכלולות בקדושת זה השבט ונהיה מלובשים בקדושת זה השבט להבין ולהשכיל בתורתך וביראת׳ יראת הרוממות לעשו׳ רצונך כרצונינו כל ימי חיינו אנחנו וזרענו וזרע זרענו ·

ובשם שבחד׳ הזה פדית את עמך שבטי נחלתך מכור הברזל ממצרים וזכרת באהבה תהלה לשם ולתפארת לשמות מטות אבותם על הניסי׳ על הפורקן על הגבורות ועל התשועות שעשית עמהם כן ה׳ אלהינו וא״א נהגך ברחמים תפקוד וזכור לנו אהבת הקדמונים שבטי יה בגלות החיל הזה שבט יהודה נדוחק ובנכר וכשם שהודו לה׳ חכדו ביציאת מצרים בזכות יהודה כן נודה לך הו״א על גאולתנו ועל פדות נפשנו בזכו׳ יהודה מלך כי... ולא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו וזרעו לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדך מלך ביופיו תחזינה עינינו ויגמור לבבנו ותמלוך אתה הוא ה׳ אלהינו מהרה ע״כ מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר מקדשך ככתוב בדברי קדשך ימלוך ה׳ לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה ונאמר כי לה׳ המלוכה ומושל בגוים ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט וכו׳ והיתה לה׳ המלוכה והיה ה׳ למלך ע״כ הארץ וכו׳ יהיו לרצון כו׳ שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומו׳ (הגה ואחר תפלה לעילוי הכתוב׳ כדלקמן ויש מן המדקדקים שנהגו לקרות אחר הנשיא בנביאים יחזקאל (סימן ל״ז) ואתה בן׳ אדם קח לך עץ א׳ כו׳ עד בהיות מקדשי בתוכם ואחר כך בכתובים מזמור קכ״ב שמחתי באומרים לי ואחר כך בזוהר במדבר דקי״ח ע״ב איש על דגלו כתיב שמש עלו שבטי׳ עד זכאה חלקי בהאי עלמא ובעלמא דאתי וטוב ויפה להיו׳ בעשר׳ לאמר אחריו קדיש דרבנן ·

וביום ב׳ יאמר יהר״מ או״א שאם אני עבדך משבט ישכר האחוז במדת הנצח דמלכו׳ שקריתי בתורתך פ׳ הנשי׳ שלו נתנאל בן צוער נשיא ישכ׳ קרבנו וכו׳ כלעי׳ עד זרענו וז״ז ·

ובשם שבחדש זה פדית את עמך ישראל מכור הברזל ממצרי׳ והרבית שכרם של אבותינו במצרים בימים האלה ובזמן הזה בזכות יששכר ואחר כך יבאו ברכוש גדול כן ה׳ אלהינו וא״א נקבה שכרך לעמך הדוין וסחופי׳ בגלו׳ החיל הזה ותן שכר טוב לכל הבוטחי׳ בשמך באמ׳ ולעולם לא נבוש כי בך בטחנו ולישועתך קוינו כל היום בזכות ישכר וברכתו וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה חזה ציון קרית מועדינו עיניך תראנה ירוש׳ נוה שאנן אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצ״ח וכל חבליו בל ינתקו ה׳ נשא׳ האר פניך ונושעה ברב״נו טהרנו רחמי צדקתך תמיד גומלינו ·

וביום ג׳ יהר״מ או״א שאם אני עבדך משבט זבולון האחוז במד׳ הוד מלכות שקראתי בתורתך פ׳ הנשיא אליאב בן׳ חילון נשיא זבולון קרבנו וכולי כדלעיל עד וז״ז כו׳ ·

ובשם שפדית את אבותינו ממצרים והשכנת שכינתך בקרבם בבית זבולך בזכות זבולון כן ה׳ א״וא זכור עדתך קנית קדם בגלות החיל המר והנמהר הזה ובזכות זבולון השב שכינתך בבי׳ זבול תפארתך תשכון בתוך ירושלים עירך כאשר דברת וכסא דוד מהרה בתוכה תכין ופקוד גפן זאת דו״ה כל היום והראנו הוד לטובה הושיענו ה׳ אלהנו וקבצנו מן הגוים להו״דות לשם קדשך להשתבח בתהלתך והקם לעבדך ברכת זבולון עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים ינקו ושפוני טמוני חול ה׳ צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה חסין ק״דוש ב״רוב ט״ובך נהל עדתך יהיו לרצון וכו׳ ·

וביום הד׳ יהר״מ א״וא שאם אני עבדך משבט ראובן

ראובן החתום בחסד דמלכות שקראתי בתורת׳
פ׳ של הנשיא אליצור ן׳ שדיאור נשיא ראובן קרבנו כדלעי׳
ביום א׳ עד ורעבו וזרע זרעבו .

ובשם שראית את עוני עמך כאן מדעיתך ישראל
במצרים בימים האלו ובזמן הזה בזכות
ראובן . כן ה׳ אל״ה בגלות הזה הביטה וראה את חרפתנו
וזכו׳ ראובן ראה כאב בניו ומהר לגאולנו גאולה שלימה
אנה בכח גדולת ימינך תתיר צרורה קומה עזרתה
לנו ופדנו למען חסדך הפלא חסדיך מושיע חוסים
מפתקוממים בימינך יהי חסדך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך
יהיו לרצון וכו׳ .

וביום הה׳ ר׳מי אל״ה שאם אני עובדך משבט שמעון
החתום בגבורה דמלכות שקראתי בתורתך
פרשת של הנשיא שלומיאל ן׳ צורי שדי נשיא שמעון
קרבנו וכו׳ כדלעיל .

ובשם שמעת נאקת בני ישראל עמך במצרים
בימים האלה ובזמן הזה בזכות שמעון .
כן ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו פקדנו בפקודת ישועה ורחמים
בגלות המר והנמהר הזה וזכות שמעון ק׳בל ר׳נת ע׳מך
ש׳נבנו פ׳הרנו כ׳ורא שמע קולנו וקבל ברחמים וברצון את
תפלתנו הנוחקים מבור גלות ומארץ שביה אל הביטה דל
כבודינו ושקומינו כטומאת הנידה עד מתי עוזך בשבי
ותפארתך כיד צר המה ירחו ויבושו ויחתו מגבורת עוזרה
גבורתך והושיבנו למען שמך ה׳ כגבור יצא כאיש מלחמות
יעיר קנאה ירוע אף יצרוח על אויביו יתגבר .

וביום ו׳ יהי רצון מלפניך ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו
שאם אני עובדך משבט גד החתום בעקבו׳
הוד דמלכות שקראתי בתורה פרשת של הנשיא אליסף בן
דעואל נשיא גד קרבנו כדלעיל . **ובשם** שבאת ישראל
ממצרים הורדת להם המן מן שמי מרומיך והוא כזרע גד
בזכות גד כן ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו חפץ קדוש ׳כרוב
׳שוכך ׳כל ׳עדתך בגלותינו זה ופתח לנו אוצרות טלא
טובה היורא מתרי מזלי טובר ונקה דרך חיך ׳ונרון לאכל
ולשתות ומן אכל ולשתות לזעיר אנפין ומזעיר אנפין לאכל
תפוחין קדישין דמתמן אתיהיב מזונא עלאה מרחייא
דשאכין תמן מנא לצדיקיא ושבע את העולם כולו מעוכך
הון טל ומטר לברכה על כל פני האדמ׳ ממנד שמים מטל
ומתהום רובצת תחת . ובזכות גד החתום בעקבות הוד
מלכותך היה כטל לישראל יפרח כשושנה ויך שרשיו כלבנון
ילכו יונקותיו ויהי כזית הו״ר וריח לו כלבנון ובישובתך
תשוב מלכנו ותגביה קרן משיח בן דוד עבדך ונתת
מחה״ך עלינו גדול כבודו בישועתך הו״רוש״דר תשוב עלינו :

וביום הז׳ יהי רצון מלפניך ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו
שאם אני עובדך משבט אפרים החתום
בגבורת הישר דזעיר אנפין שקראתי בתורתך פרשת של
אליצור בן [illegible] נשיא

ראובן החתום בחסד דמלכות שקראתי בתורת׳
פ׳ של הנשיא אליצור ן׳ שדיאור נשיא ראובן קרבנו כדלעי׳
ביום א׳ עד זרעבו וזרע זרעבו .

ובשם שראית את עוני עמך כאן מדעיתך ישראל
במצרים בימים האלו ובזמן הזה בזכות
ראובן . כן ה׳ אל״ה בגלות הזה הביטה וראה את חרפתנו
וזכו׳ ראובן ראה כאב בניו ומהר לגאולנו גאולה שלימה
אנה בכח גדולת ימינך תתיר צרורה קומה עזרתה
לנו ופדנו למען חסדך הפלא חסדיך מושיע חוסים
מפתקוממים בימינך יהי חסדך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך
יהיו לרצון וכו׳ .

וביום הה׳ ר׳מי אל״ה שאם אני עובדך משבט שמעון
החתום בגבורה דמלכות שקראתי בתורתך
פרשת של הנשיא שלומיאל ן׳ צורי שדי נשיא שמעון
קרבנו וכו׳ כדלעיל .

ובשם שמעת נאקת בני ישראל עמך במצרים
בימים האלה ובזמן הזה בזכות שמעון .
כן ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו פקדנו בפקודת ישועה ורחמים
בגלות המר והנמהר הזה וזכות שמעון ק׳בל ר׳נת ע׳מך
ש׳נבנו פ׳הרנו כ׳ורא שמע קולנו וקבל ברחמים וברצון את
תפלתנו הנוחקים מבור גלות ומארץ שביה אל הביטה דל
כבודינו ושקומינו כטומאת הנידה עד מתי עוזך בשבי
ותפארתך כיד צר המה ירחו ויבושו ויחתו מגבורת עוזרה
גבורתך והושיבנו למען שמך ה׳ כגבור יצא כאיש מלחמות
יעיר קנאה ירוע אף יצרוח על אויביו יתגבר .

וביום ו׳ יהי רצון מלפניך ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו
שאם אני עובדך משבט גד החתום בעקבו׳
הוד דמלכות שקראתי בתורה פרשת של הנשיא אליסף בן
דעואל נשיא גד קרבנו כדלעיל . **ובשם** שבאת ישראל
ממצרים הורדת להם המן מן שמי מרומיך והוא כזרע גד
בזכות גד כן ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו חפץ קדוש ׳כרוב
׳שוכך ׳כל ׳עדתך בגלותינו זה ופתח לנו אוצרות טלא
טובה היורא מתרי מזלי טובר ונקה דרך חיך ׳ונרון לאכל
ולשתות ומן אכל ולשתות לזעיר אנפין ומזעיר אנפין לאכל
תפוחין קדישין דמתמן אתיהיב מזונא עלאה מרחייא
דשאכין תמן מנא לצדיקיא ושבע את העולם כולו מעוכך
הון טל ומטר לברכה על כל פני האדמ׳ ממנד שמים מטל
ומתהום רובצת תחת . ובזכות גד החתום בעקבות הוד
מלכותך היה כטל לישראל יפרח כשושנה ויך שרשיו כלבנון
ילכו יונקותיו ויהי כזית הו״ר וריח לו כלבנון ובישובתך
תשוב מלכנו ותגביה קרן משיח בן דוד עבדך ונתת
מחה״ך עלינו גדול כבודו בישועתך הו״רוש״דר תשוב עלינו :

וביום הז׳ יהי רצון מלפניך ה׳ שהיינו ואלהי אבותינו
שאם אני עובדך משבט אפרים החתום
בגבורת הישר דזעיר אנפין שקראתי בתורתך פרשת של
אליצור בן [illegible] נשיא

הנשיא שלמעלה בן עמיהוד נשיא אפרים קרבנו וכו׳ כדלעיל
י׳חיד ב׳אה ל׳עמך פ׳כה ז׳וכרי ק׳דושתך לבני אפרים
ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לנו
וכשא מלכות משיח בן אפרים בתוך יחפלם מהרה תבין
ואל תהי נרה ויבון בגאולתינו שלא יהרב משיח בן אפרים
אשר יתחיל לנחמנו ולהריש דגלנו של הנוים ע״י ארמילוס
הרשע חיי״ם שש ממ״ך נתת לו אורך ימים עולם ועד אחר
כברכתו כיך אותו משה איש האלהים בכור שור הדר לו
וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח יחדיו אפסי ארץ והם
רבבות אפרים והם אלפי מנשה ובזכות אפרים החתום
בגבורת יסוד דזעיר אנפין זכור ה׳ לבני אדום האומרים
ערו ערו עד היסו״ד בה וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה
קרנות צדיק כי אתה תבחן צדיק ה׳ כגנה רצון תעטרהו
אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד נאת
ישראל ממצרים ומי שגאל את האבות יוסף הסס בעית ידו
לגאול את הבנים ישמח ישראל בעושיו בני ציון יגילו במלכ׳
וברה קנאת אפרי׳ וצורר יאודה יכרתו יהיו לרצון אמרי פי
והגיון לבי לפניך ה׳ צורי וגואלי .

וביום ח׳ יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי׳ ואלהי אבותי׳
שאם אני עובדך משבט מנשה החתום
בבחינת יסוד אשר קראתי בתורתך פרשת של הנשיא
גמליאל בן פדהצור קרבנו וכולי כדלעיל ולבני אפרים
ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לנו
וכשא פנינת את ישראל את כל עמלם והסירות מסבל
שבמם במצרים בימים האלו ובזמן הזה כן ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו בזכות מנשה אתה האל לא תנשינו בגלות התיל
הזה וראה כי עמך הנוי הנגרל הזה לא תהיה לו כנוס״ה
בארץ נשיה והוכיחה תאסגר נפשינו להורו׳ את עמך ואל
כן נקוה לך ה׳ אלהינו לראות מהרה בת׳ת כוזך ולהביר
גילולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם
במלכו׳ סד״י תשמח ציון תגל׳ בנות יהודה למען אשפטך
ה׳ ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון אמן
סלה יהיו לרצון וכו׳ .

וביום ט׳ יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו
שאם אני עובדך משבט בנימין החתום
בנקודת ציון אשר קראתי בתורתך פרשת של הנשיא אביון
בן גדעוני נשיא בנימין קרבנו וכו׳ כדלעיל וכשא פנקמת
נקמת בני ישראל מאת המצריים ונאת ליפש בעמך בכחך
הגדול ימינך ה׳ כאחרי בכח ימינ״ך ה׳ תרעץ אויב נטית
ימינך תבלענמו ארץ בזכות בנימין הנדיק כן ה׳ אלהינו
ואלהי אבותינו בגלו׳ המר והנמהר הזה תמצא יד לכל
אויבך ימינך תמצא שונאך ימין ה׳ רוממה ימין ה׳ עושה חיל
הבט משמים וראה ופקוד גפן זו וכנה אשר נטעה ימינך
ובל בן אמתת לך תבינמו ותטעמו כהר נחלתך מכון
לשבתך פעלת ה׳ מקדש ה׳ כוננו ידיך כחלקו של בנימין

ידידך כדבר האמור לבנימין אמר ידיד ה׳ ישכון לבטח עליו חופף עליו כל היום וכין כתיפיו שכן ויסד יסוד נין אשר כלית את חמתך כה ותנת אש כה ותאכל יסודותיה וגם כה ליטע עמך ליטע את משיחך ומחץ ראש מבית רשע עריית יסוד עד צואר סלה ולכיון יאמר לאש ואים יולד כה ו׳ הוא יכוננה עליון יחיד נאה לעמך פנה זוכרי קדושתך יהיו לרצון אמרי פי וכו׳.

וביום עשירי יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שאם אני עובד משבט דן החתום בפרק התחתון דהוד דמלכות שקראתי בתורתך פרשה של נשיא אחיעזר בן עמישדי קרבנו וכו׳ כדלעיל וכשם שעמדת להם לעמך ישראל בעת צרתם בארץ מצרי׳ ורב״ת את ריב״ם ודב״ת את דינם בזכות דן כן ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו הרם קרן משיח בן עבדך אשר נקחת מזרעו של דן מושלים עם אומו של דוד ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה ושפט בגדר דלי׳ והוכיח במישור לעמוי ארץ והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע והנשא שופט הארץ השכ׳ גמול על גאים לאשר מלכיה׳ כ׳ אזים וכבדיה׳ בכבלי ברזל לעשו׳ בהם משפט כתוב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה׳ המלוכה כי שמה ישבו כשאות למשפט כשאות לבית דוד והשמיע ה׳ את הוד קולו ונחת זרועו ירא׳ אלהים בשאות השיבנו האר פניך ומשעה יהיו לרצון אמרי פי וכו׳.

וביום י״א יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שאם אני עובד משבט אשר החתום בעקב נגח דמלכות שקראתי היום פרשה של נשיא פגעיאל בן עכרן נשיא אשר קרבנו וכו׳ כדלעיל וכשם שגאלת עמך בית ישראל מכור הברזל ממצרים בימים האלה ובזמן הזה ותעש לך שם כהיום הזה וחזן שמע אתאשרי׳ לאמר אשרי העם שככה לו בזכות אשר כן ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו קרב לנו קץ הגאולה ועש״ה עמנו אות לטובה ואות לישוע׳ ואות לרחמים ירחו שוכאינו ויבושו יחד אויביכם ויכלמו כי אתה ה׳ עזרתנו ונחמתנו אז יאמרו בגוים הגדיל ה׳ לעשות עם אלה אשריך ישראל עם מושע בה׳ אשרי הגוי אשר ה׳ שהוא העם בחר לנחלה לו והגמיח קרן לדוד ועריכ׳ נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו ואשר בארץ ורד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ לפניו יכרעו ציים ואויביו עפר ילחכו מלכי תרשיש ואי׳ ממחה ישיבו מלכי שבא ומכא אשכר יקריבו ויסתחוו לו כל מלכים כל גויים יעבדוהו יהי שמו לעולם לפני שמש יכון שמו ויתברכו בו כל גויים יאשרוהו אלהים בשאות השיבנו האר פניך ומשעה יהיו לרצון זכו׳.

וביום י״ב יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שאם אני עובד משבט נפתלי חתו׳ בפרק התחתון ונגח דמלכו׳ שקראתי בתורתך פרס׳ של נשיא אחירע בן עינן נשיא נפתלי קרבנו כדלעיל וכשם שבכל ישראל ממצרים בימים האלה ובזמן הזה בנו בחרת מכל העמים ותלמדנו תורה ומצות מתוקים מדבש ונופ׳ נופים בזכות נפתלי כן ה׳ שהיו אבותינו קרבנו במצותיך שים חלקנו בתורתך בגלות החיל הזה כי לא תעזב מפי זרעינו הערב נא ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ותן בלבנו בינה להבין להשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיי׳ את דברי תלמוד תורתך באהבה והאר עינינו בתורתך ופתח לבנו לדרוש ולתור בחכמה חסן ישועות חכמ׳ ודעת להיות בפינו כדבש למתוק כפש ומרפא לעצם וחמל על עמך ורחם על נחלתך ונא חוטר מגזע ישי וכנ״ר מפרשה יפרה ונחה עליו רוח ה׳ רוח חכמה וביבה רוח ודעת ורא׳ ה׳ כי מכיון תנא תורה ודבר ה׳ מירושלים אלהים נבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת:

וביום י״ג יקרא פרשת הנרות עד כן עשה את המנורה והטעם לפי שכל הנשיאי׳ הקריבו חון מנשיא של לוי שהיה אהרן כמו שאמר את שם אהרן תכתוב על מטה לוי שלא הקריב עמהם והיה אהרן רואה ואומר אוי לי שמא בשבילי אין הקב״ה מקבל שבטו של לוי עד שנתן לו הקב״ה פרשת הנרות שנאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות על כן טוב ויפה לנרף קריאת פרשה זו לקרבן הנשיאים ואחד הקריאה יאמר:

ויהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שאם אני עובד משבט לוי החתום בתפאר׳ מלכו׳ שקרתי בתורה פרשת הנרות שמתת כאהבה לאהרן קדושך נשי׳ שבט הלוים שיהא עולה פרשת הנרות. כאילו השבנו כל סודותיה וכשם שרחית את עמי עמך ואזן מרעיתך בכו׳ הברזל במצרים ונתחברת ונתלוית עמהם בכל צרתם בשנה בזכות לוי כן ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שהיה אשר שהיה כ״ל ג״בור ד״ורשי י״חודך כ״בת ש״מרם בגלות החיל הזה זכותך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעיריך ומנחלתך וקיים לנו את הדבר שבטחתנו על ידי משה עבדך שה״יה אשר אה״יה עזרה בצרות ונאמר ולקבוץ אלת כהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני ה׳ אלהיהם ונאמר בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם וגו׳ והשב בהנים לעבודתם ולוים לדוכנם וישראל לנו׳ נתים ולוי עליך ויסרתיך ועל כן נקוה לך ה׳ שהיו לראו׳ מהרה בתפל׳ת עוזך תתן לראשך לוית חן עטרת תפל׳ת תמנך עורי לבשי בגדי תפאר׳תך ירושלים עיר הקודש והיית עטרת תפל׳ת ביד ה׳ ונמיף מלו׳כ׳ כסף שהיך ל׳ עמך ישראל הקם את דבריך לאמ׳ ולתת עליון על כל הגוים אשר עש לתת הל׳ ולשם ולתפא׳ת כי תפאורת עוזמו אתה ובזכותך תרוס קרנינו יהיו לרצון וכו׳ וביום זה יקרא בנבא בנו׳ דזכרים

ובחבי הקודש אשר במדרש במדרש כתוב לעשו׳ תקון המכורה כהיום הזה להבין מדבר ומנפה כל מכון שלא תבא על הגבור ח״ו באותה שנה וזה הוא לקרות בפרש׳ ויקהל בפסוק מעשה של מכורה המתחל׳ ויעש את המכורה עד ככר והב טהור עשה אותה ואת כל כלי׳ראשי תיבו׳ וסופי תיבו׳ פרשה זו הם ז״ה דשם הו״ה ויקר׳ אותה ז׳ פעמים ובכל פעם יאמר אחר פרשה זו פסוק של ישעיה שראשי תיבות וסופי תיבו׳ י״ה יה״ה להושיעני ונגינותי נגנן כל ימי חייכו על בית ה׳ ותכוין בכל פעם להשלי׳ שם הו״ה ברוך הוא ואחר הז׳ פעמים יאמר זה הפסוק ה׳ להושיעני וכולי תחלה ואח״כ יקרא פסוק ו׳ זה מעשה המכורה וכו׳ עד עשה את המכור״ה ז׳ פעמים ותכוין להשלים הוי״ה ביאסר י״וד דיה״ה להושיעני ה״ה דשוף הפסוק בכי ה׳ו׳או דזה מעשה ה״ה דכן עשה את המכור׳ הרי הו״ה שלמה ביאסר ע״כ לשונו והוא מכוגל ביותר להקדים תפלה לגרה שלא תבא וכתוב שם לאמרם בזמן שמדת הדין מתוחה ח״ו בכל עת שיהיה או לפחו׳ קודם כל תפלה ונזיין בזוהר במדבר כי כגולת המכורה בבית המקדש היתה דוגמת הסופר בראש השנה לבטל מדת הדין ולעורר את הרחמים ועתה אהובי קורא נעים ה׳ עמך גבור החיל אל יהא קל בעיניך את אשר קריתי לפניך להתעלם באהבים ולקרות הנשיאים מידי יום ביום ובפרט להתעסק במעשה המשכן בעצם יום ראש הדש ניסן שהוקם בו ביום כגז״ל אשר חכמים הגידו אשר ההתעסקות בענין המקדש ובורתו ותכונתו היא העולה כאילו בבניינו הם עסוקי׳ וכן אמרו בילמדנו אתה כן אדם הגד לבית ישראל הבית ותכונתו ומונאו אמר הקב״ה הגד לבית ישראל את הבית אמר לו יחזקאל מלאי וכי עבשו הם בונים שאמר׳ ויאמרו את כל בורותם ועשו אותם אמר לו אף פי שאינם עושים אותם עבשו יהיו קורין בבורת הבית ואני מעלה עליהם כאילו בבניינו הם עסוקים:

וכן בענין הנשיאים שבזכותם מתקיימין שמים וארץ כמו שאמרו רז״ל אלה תולדות השמים והארץ בזכות מי הם מתקיימים בזכות אלה שמות בני ישראל וכזה׳ שילהי פרשה נשא זה לשונו תניא אד״ש שאנא לא אקריבו אילין י״ב נשיאים לא יכיל עלמא למיקם קמי י״ב נשיאי ישראל דכתיב י״ב נשיאי לאומות מדאקריבו אילין דישראל נסיבו שלטנותא דכלהו בנין כך נשיא א׳ ליום וכו׳ וכודאי כי גם עתה בבנו׳ החיל הזה תושיל זכרון קרבנו׳ מאד לבטל כל שרי עם ועם מלעורר עליהם תרדם ורוח תשאם וסערה תפיץ אותם יהיו כמוץ לפני רוח וכולי ומה גם כאשר נעתיר בזכותם על גאולתנו ועל פדות נפשנו בימים האלה ובזמן הזה מועד נאתנו מכור הבראל ממכרים כי עת לחנכה כי בא מועד זמן ביטולם של י״ב נשיאים דישראל בסגולת הקרבנות נשיאי ישראל ולכן

יחכה ה׳ לחנכה עלינו בזכות קרבנותיהם בקדב הימים האלה לעקד ולשבר ולכלות ולהכניע בכח המחם במרום ועל מלכי הארמה באדמה. ה׳ כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה ירוע אף יריע על אויביו יתגבר. ואשרי הגבר אשר יחזיק ויאמץ בתפלתו בקרב הימים האלה על גאולת ישראל לא כמו כמה עשירי עם אשר עליהם יאמר מה עדי כי נעבדנו ומה נועיל כי נפגע בו כי בתיהם שלו׳ מפחד ועבדו מנאו הון להם ופנדו והסכילו כי אין להם נוקד בגאולת ישראל כי מה יתן ומה יוסיף להם הנגש ולא חסרו מכל אשר יתאוה נפשות׳ והם לא ידעו שהגלו׳ האל מבותך לכמה עלילות שאפשר שיעניעום הון רב שלא לא חמס בכפיהם והם מבותדים לעודדים ושוללים. ואיה איפה אהבת׳ ואמלתם עם קוביה אשר מידי יום ביום קול בר״מה נשמע ממעון קדשו לאמר אוי שחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגלתי את בני לבין אומות העולם ומה לו לאב שהגלה את בניו לבין אומות העולם ואוי להם לבניו שגלו מעל שולחן אביהם. **ובזוהר** חדש אמרו דקלא אתע׳ מלמצעיתא דגנתא דרקיעא וקורא בקל תקיף ואמר זכור ה׳ לבני אדום את יום ירושלי׳ האומרי׳ ערו ערו עד היסוד בה וכל נדיקי דתמן אתערו בבכיה וקלא אתע׳ מלמצעי׳ גינתא דרקיעא דשתמע כש״ן דקיעין וכו׳ ואיך יעמוד לכם ותחזקנה ידם האנשים החטאים האלה בנפשותם כי עשרו מנאו הון להם זה וה׳ הניח להם להשלך אחרי גיווס חרבן בית ה׳ מקדש ובזוי התורה ונחות ישראל ושביי׳ ונעלם וחלול ה׳ הגדול המחולל בגויים זה אלף ותר״כ שנה אוי להם אויה עליהם כי רעה נגד פניה אמרה תהיה באחרונה כאשר ראינו כמה שלוים ושקטי׳ שהעשירו עושר גדול ואחר העושר ההוא בענין רע ויש אשר אחרי אחרי יעזבנו ואחריתו יהיה נכל ויש עשיר אשר זכרו אחר מני ארץ ולא שם לו על פני חוץ לא נין לו ולא נכד בעמו ואין שריד במגוריו וכבר אמרו חכמים כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו מעלה עליו הקב״ה כאילו החריבו לפי שהי׳ לו להתפלל שיבנה בימיו ולא התפלל. כי על כל אלה אנשי לבב שמעו לי הסירו מכת הסבורים שבין עיניכם וחוסו על כבוד קונכם ועל שמו הגדול המחולל בין העמים ש דמי לבם לילה ויומ׳ תמיד לא תחשו לשפוך שיחה ולעתו׳ ולרמות על הגאולה לאל עליון גואלינו חזק ה׳ צבאו׳ שמו׳ ולא לנו ה׳ לא לנו כי לשמך תן כבוד ועל אחת כמה וכמה חזקו ואמצו גם כי תרבו תפלה ודנה ותחינה ופו״ס כעל בכי כהתקד׳ עלינו החד׳ הקדו׳ה זה כיסן אשר שמו מוכיח עליו מאז היה לגם בגא׳ ישראל ממרי׳ ומורים הוא לבני ישראל לדורו אשר בכיסן עתידי לגאל ובכל מעשיב הטובי׳ ותוריתב׳ בקדב הימי׳ האלה תהיה מגמ׳ פניב׳ לעשות נחת רוח ליוצרנו כי עת רנון היא כשמים ממעל פן ואולי המכא עת בא מעשה ידינו לרנון לפני ה׳ ופנה תפלותב׳ למעלה

על פדותינו ופדות נפשינו ותעשה פידות וגאולה תתמו
לארץ וכיוצא בזכות הנשמות ונשיאיהם ·

ונוסף גם זה מעלת יקר החדש הזה ואשר נעשה
כו בשמים ממעל: ומבואר בס׳ הזהר פר׳
בלק דף קכ״ו זה לשונו ר״ר אלעזר כתיב גם נפור מנחה
בית! וכי דוד מלכא על נפרא דעלמא הוה אמר דא אלא
כמה דתנינן כמה חביבין נשמתין קמי קב״ה אי תימא כל
נשמתין דעלמא לאו הכי אלא אינון נשמתהון דצדיקי דתמן
מדוריהון דצדיקי כתליה מדוריהון לעילא ומדוריהון לתת׳
והכי אתמר גם נפור מנחה בית אינון רוחיהון דצדיקיא
תנינן ג׳ סורין אינון בגן עדן ובין כל חד וחד כמה רוחין
ונשמתין מטיילין בדיקיא תמן ואתהכן מריחא דעיבוגין
דצדיקי דלבו אע״ג דלא זכו למיעל אכל עיבוגין דצדיקי
לבו עין לא ראתה וכו׳ ויומין דשימין לית בשתא ואינון יומי
ניסן ויומי תשרי דאינון רוחין משטטן ופקדן לאתר
דאעטריך ואע״ג דזמנין סגיאין מטטטן אכל יומין אילין
דשימין אינון אתחזון על סורין דגנתא כל חד וחד כחיזו
דנפורים מנפנפן בכל נפרא ונפרא וההוא נפנופא שבחא
דקב״ה ונלותא על חיי בני נשא דהאי עלמא בגין דאילין
יומין ישראל כולהו מתעסקים במצוות ובפקודין דמריה
עלמא ובדין כחיזו אתחזון נפורין מנפנפן ועל ג׳ סורין
דג״ע מנפנפן משכחן ואורן ומנלן על חייא דהאי עלמא
וכו׳ עכ״ל: הנה מבם מתבאר כי בהתקדש החדש הקדוש
הזה עלינו לא ימים מעשות פרי בעדן גן אלהים בנשמות
הקדושים אשר בהרגות החיים המה לעתור בעד החיים
כאמור במאמר והנה כי כן יאותה לנו להיות מעתרים
עליהם גם אנו כמוהם שגם המה יזכו לחזות בנועם ה׳ אל
מקום שאר צדיקי וישרי ותמימי העליונים מהם במחיצתן
אשר עין לא ראתה · וכבר ראיתי נוסח תפלה על זה לא
ידעתי אל מי מקדושים לאומרה אחר קריאת הנשיא וזה
נוסחתה: **יהא** רעוא קדמך אבונא דבשמיא לאנהרא
נהורך לנשמתין קדישין דמתחדשין בנפרין ומנפנפין
בשבחין ומנלאין על עמא קדישא ישראל ותעייל הנך נפריא
קדישין לאתר קדיש דאתרמי עליהו עין לא ראת שהי זולתך
ע״כ · אכן כל ימי הייתי מנטער על זה על כמה תפלות
מהראשונים שסידרום בלשון תרגום כי אחר שאמרו בגמ׳
שאין מלאכי השרת נזקקין ללשון תרגום מה לנו להתפלל
בקשתינו בלשון תרגום ואם בסליחות בימי אלול ותשרי יש
כמה תחינות מתוקנות בלשון תרגום היינו מפני שנאמרו
בגלו׳ וכל בי עבד שביב שריא. לכן היחיד אין נכון לאומרו
בלא ואם תראה בזוהר תפלת רב המנונא סבא על המזונו׳
בלשון תרגום לא שהיה אומר אותה בלשון תרגום כאשר
כתובה בזוהר דלשון הזוהר בתקון בלשון תרגום מטעם
הידוע ומעתיק לשון התפלה בלשונו ולעולם כי הן אלה
בלשון הקודש בלשונו כל רב המנונא ע״ה ולשון הבריך שמי׳

דמאריי עלמא המוכא בפרש׳ תרומה אפשר כמי שיהיה על
דרך זה לומר הדברים ההם בלשון הקדש והרשב״י דיבר
בקדשו בתפלתו · לו יתכן כי הואיל וכל הקהל אומרים
בסדר ההוא ואין פחות מעשרה בגבור דמו ואין קפיד׳ אך
ביתר תפלות לא נאה ולא יאי לעתור ולרגות ליחיד לאומרן
בלשון תרגום ואנכי תקנתי נוסח תפלה ר׳ וזה נוסחתה -
יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתחיר היום
בחסדך הגדול על הנשמות הקדושות הטמודות בג׳ סורו׳
שבעדן המנפנפין בקולם בנפורים וכל נשמתם תתהלל יה
לשבח ולפאר את הוד שמך מלכנו ומעתירים עתר׳ החיים
והשלום עלינו בני ידידך הנא בכח גדולת רחמיך תהיין
חזק קשובות אליהם ותפלתם שעה ברחמים לבטל ממנו
ומעל כל בית ישראל כל חרון אף וכל איבי מסחית וכל מיני
פורענות ותאריך ימינו בטוב ובנעימים חיים של שלו׳ חיים
של טובה חיים של ברכה חיים של פרנסה חיים של חילון
ונצמות חיים שיש בהם ירחת חטא חיים שאין בהם בושה
כלימה חיים של עושר וכבוד לעבודתך חיים שתהא בנו
אהבת תורה ליראה חיים שתמלא משאלו׳ לבנו לטובה ויהי
נא הסדר על הנשמות הקדושות האלה ויעלה ויבא יביע
ידאה ישמע ויפקד יזכר זכרונן הטוב לפני כבא רחמיך
ומנאן מנוחה ותנדור נשמתם לפני ולפנים אל מקו׳ הקדש
עין לא ראתה אלהים זולתך ותשביע בנחמות נפשותם
ירוין מדשן ביתך ונחל עדנך תשקם ושים חלקנו עמהם
ונזכה ונחיה ונירש טובה וברכה לחיי העולם הבא · ואותם
הנשמות הנדחות הפורחות באויר העולם ואותם שמתו
קודם זמנן ונמכר לדומה ואותם הטמוני׳ בארץ וינינו מצי׳
כעשב הארץ שלא ענדו כח עדיין לבאאל מנוחתם אתה
האל המאיר לאר״ץ ולדרים עליה ברחמי׳ הא׳ כניך ותכס׳
על עונם ופשעם ותאיר למלאך הממונה להקל מעליהם
משפטם ודינם ועול סובלם יתן ה׳ להם ומנאן מנוחה נכונ׳
ים בל תחנהו במנוחת שלום השקט ובטח עד עולם ובכל
שדי יתלונן תחת כנפי הכרובים המדרגה למדרגה
ומעלה להעלה יקומו ויבלו ואשר אין זכיות לעלות עשה
עמו חסד ומתנת חנם כמו שאמרו ואמר אני אעביר כל
טובי וכולי וחנותי את אשר אחון וכו׳ יהיו לרצון וכו׳ ע״כ:

ואחר התפלה הזאת יתן פרוטה לצדקה בעד
הנשמות וקרובין שכבר מתו שתעל׳ אות׳
בבח סגולת תפלתו וצדקתו זאת במנוחות שלנות ומה
טוב ומה נעים חלקו של עושה אלה וכבר כתבתי בחלק א׳
בפרקי שבת כי העידו תלמידי האר״י זצ״ל על רב שהיה
אומר להם דעו כי אויר וחלל העולם הם מלאים נשמות
הנדחים שאינן יכולין לבא עדין למנוחתם ופעם אח׳ הלך
הרב ז״ל ללמוד תורה אל השדה ושא עיניו וירא כל עב
השדה מלאים נפשות אין מספר וכן היה על פני השדה
וגם על פני המים היו כמה רבבות ושאל אותן הרב זצ״ל

פה סיבם שמה ושיבו המה כי מדחו מחוץ לפרגוד על כי
לא שבו כתשובה בחייהן על פשעיהם והיו נעים ונדים
בארץ ובאויר העולם זה בכה וזה בכה ושעשעו היו שומעי
בת קול בשמים על הרב ז"ל אשר יש כח בו לתקן הנשמות
הנידחות ושעל כן היו נאספות שם אצל הרב לבא של המלך
להתחנן יחוס ויחמול עליהן לתקן אותם כדי שיזכו לבא
למקום מנוחתם והיה מבטיח עליהם הרב ע"ה לעשות
תקונם מכל הבא בידו וספר הרב לתלמידיו המעשה הזה
כי ראו כי הרב שאל להן לנפשות ולא ידעו למי שאל ולמי
היה משיב והגיד הרב שאלו הנשמות הם למטה סגורים
ומכובדי בקדק העול והם נטושי על פני האדמה ובימי ניסן
שמתחילים הדשאים להצמיח אז נפשות הרשעי מתאחזין
ומתדבקי בדשאי ובעשבי כדי שיאכלו בעל חי וכשיאכלו
על ידי אדם כשר את הכשר ההיא אז הדקות ההמה אז
המה נתקנים על ידי הברכה ויונאין מאפלה לאור גדול:

ולפיכך נריך לכוין כל הימים ובייתר בחדש
ניסן כשאומר ביום המאיר לאר ולדרי
עליה ברחמים לכוין גם על אותם הנשמו הדרים וסגורי
ומסגרים בארץ שיאיר עליהם הב"ה ברחמים להעלותן
ולמנוח מקום מנוחתם וכיון שהאדם מתפלל בכוונה ישרה
היא העולה למעלה ואז מתלבשים כמה נפשו ומתלוין עם
אותה התפלה לעלות למעלה:

ומתוך כל זה אתה למד טוב סע על מה שאמרו
בפרק כיצד מברכין א"ר יאודה האי מאן
דנפי ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבלבי אומר בא"י אמ"ה
שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות
טובות ליהנות בהם בני אדם ע"כ: ומנהג חסידים היא
לנאות אל הגנות בימי ניסן ולברך ברכה זו ושעמו של דבר
יען כי הנפשות הנידחות המה ינינו כעשב הארץ בקרב
הימים האלה ומתלבש בענפי האילנות ודשאים ובברכה
אם יכוונו לתקן אותם המה יעלו בהר ה' ותמצאן מנוחה
בכח הברכה ומה מאד יתאונן אדם חי גבר על חטאיו
ומשובותיו בשיתו אל לבבו כמה גורם האדם לעצבו נפשו
בחטאתו ונגיעה ונדה כי כדחה קראו לה ויתן אל לבו מאשר
חטא על הנפש היפה והדאיבה דאבון נפש ונפשו הא
שחרחורת מפני חטאתיו ואשמותיו ודין גר"מה דעבירה
מלעלות ולראות את פני האדון אביה שבשמים ואויביה
בנפשו יקיפו עליו דמיוב' באריה יכסוף לטרף וכבשיר יושב
במסתרים לשקעה באבני השדה ולאבן מקיר וכתחתיות
ארץ עיפתה כמו אוכל נלמות ולא סדרים ארץ לא עבר בה
איש ולא ישב אדם שם ויכיסא עיניו לראו את כל ירק עשב
לאוכל לבבו יבין בפרוח נפשות רשעי כמו עשב ויגינו כל
פועלי און מעיר כעשב הארץ לאיש עשב בשדה ושן בהמו
ישולח בם מאדם ועד בהמה נדדו הלבו אדם ובהמה תושע
ה'. ובכן אז יכנע לבבו הערל למרחר בבכי לאמר מחש

בבם

בכה עשיתי ולא חסתי על עלבון נפשי הרכה והעצבה
אשר לא נסת כף רגל הנע על הארץ לתתה בידי לברופין
ובחלי בליעל יבעתוה באשמו ומגילו אשר מעלתי בקדשי
שמי אויה לי אהה על נפשי מה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד
עליה אהה פנה זיוה אנה פנה הדרה ומה אשיבנו.

ובכן יחשוב מחשבה על פשעו וחטאתו ומשובתו
ויחשוב מעבירות שבירח חלנה נפשו היקרה
מאריה יכסוף לטרוף ותשובתו הרמתה תהיה לו כתרים
בפני הפורענות. וכתבו חכמי המחקר ללמוד כל אדם
מוסר השכל מענני שדה ועשב הארץ בימי ניסן עומדים
דשנים ורעננים ומי יאמר ומי יחשוב שיכול ליפול בהם
העקירות והיבשות והכלון ועם כל זה האדם ירחה כי
בגיע ימי החורף יחורפו ויכלו ויופסדו וכל עשב השדה
היה לעפר דק וכל אילן עלהו יבול סר נילס מעליהם והיו
כעץ יבש הנה כי כן האדם עץ השדה וכל הבשר חציר איך
יבטח כי יעשיר ומנוח און לו וכי בבשר בריאותו ורוב כחו
אחר שהוא מעותד להיות כעני השדה ועשב הארץ כי
בעוברו מחני ימיו ולמעל הנה יום בא להכנס בבחינת ימי
החורף כאילן ויפתנה טבעו לגריעותיה ויתחיל למאוס
בחמדת העולם והוכה כעשב ויבש לבו כי על כל אלה
כלבבו יבין הבעל נפש לעמוד ערום מבלי לבוש החמדות
הגופניות אף כי אנוש רימה יעברנו הנ"שם מלעשות רצון
יוצרו לו בכח יגבר איש להתגבר על יצרו לעשו רצון אביו
שבשמי כשהוא איש ומאז הבוקר אור כי יזכה וכי יצדק עשו
חבילו חבילות את החוקי ואת התורות ובכן בהגיע תור
ימי החורף עד זקנה ושיבה וימי הפרידה ישוב לימי עלומיו
ומגיא פרח ויצץ ניץ עץ פרי עושה פרי מעללין הטובי אשר
כוננו ידיו פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול ולא ימיש מעשו
פרי עב"ם אדם עץ השדה אך בגלם דמי לבר אדם בעשו
הפך ונכריה עבודתו של האדם עץ השדה ומתוך כך בלבו
יבין בעת וזמן אשר כל עני השדה לענים ודשני ושלבם
אותם בענפים ועלין ופרי פירותיהן מימי ניסן והלא אשר
מאז הוא זמן זמכן זמכיהם דרך חטאים ופושעים בטוגים
ותענוגי בני אדם אל תחת נפן ול תחת תלנה ותחת כל
עץ רענן כיצב על עין המים לשתות במזרק יין ועל כל
כוס וכוס תלי תלים של ברכות זה יאמר בנטותו ידו גביע
הקנ"ף כה לחי תעמוד חי בשמחת ביום חתונתך וזה יסיב
גם את בדם בריתך וכהנה וכהנה מלה ברכות בפיהם
ובשפתותיהם ונחת שולחנם נולה בלי מקום והן זאת
רעתם כי מר אשר ביין שנו בגזל ועריות כי ממשוך איש
ביין את בשרו יבא עד בכר לחם ולשטם את הבריות וגם
לן היין הוא זימה כי מפנק ביין את בשרו והאספסוף
אשר בקרבו יתאוה תאוה לגלות בשר ערוה אשר מי שלח
ידו ביין וניקה כמו שאמרו רז"ל וכאלה רבות אתה לא כן
דרך מדיקי כי אם בכח את אחסיף וזמן תענוגיסם יעבר

את

לת נפשותם מבית תענוגיהם לנפקי מנייהו שדה ושידות
ובעת הניע תור ימי החורף אשר הוכה כל עשב השדה
ועץ השדה יפשטו את עליהם וסר גלם מעליהם אזי ילבש
אותו מחלצות לשים לילות כימים בתורה ומצוותיה בכל
מאמצו וכחו כאחד מעבדו המרוס במרוס:

ומי שרגיל בספר הזוה׳ יסקיף וירא בכמה מקומות
אשר הרשב״י מרגלא בפומיה לומר דהא כיומי
דניסן ריש תורא׳ כדיקולא תניכן אשר בתבאר מדבריו
דבהזוה זמנא תקיפו דסטרא אחרא היה בעלמא כי כשם
שבזמן הזה פה למטה בארץ נומחות כל עשבי השדה
טובות למאכל ועליהן לתרופה וגם נומחו קוץ ודרדר וכל
עשב רע כן למעלה נמיחת קרן הקדושה וגם לעומתם
הסטרא אחרא מהדה תנמיח ולפיכך קרן השור מועד
בתגבורת בזמן ההוא ביותר על נבא המרוס במרוס
כתבנית שור אוכל עשב ושתי דרכים לפני כל האדם
בתחלת התגברות שתים המה הקדושה והקליפה אל כל
אשר יחפוץ יטה אשורו שאם הואיל הלוך אחרי שוא ונאחז
בסבך בקרניו של שור שם יפול שדוד ולא יוכל קום נגב
וקלון ימצא וחרפה לא תמחה ואם נטה אשורו אל הדרך
יסכון אור בעודה בתגבורת כרוח דעת וירא ה׳ ולמאוס
בתענוגי אדם על כן יריס ראש בקדושה ותמיד כל הימים
יסב על כסא קדשו ומי יקום במקום קדשו כי אז יגליח את
דרכיו ואז יסכיל באחוז דרך ה׳ זה היום תחלת תגבורת
ועתה בני ידידי אשר אהב׳ עולם אהבתיך הס אזניך ושמע
דברי חכמים חזק ואמץ לבך וחוס וחמול על נפשך היקרה
לבלתי לכת אחרי התענוגי׳ והיה הקשר אמץ תמיד עם
ה׳ אלהיך כל הימים וביותר בקרב הימים האלה ימי ניסן
להיות בירא׳ ה׳ כל היום ולהתקדש בקדוש׳ הימים וקדושת
הרגל הבא לבער החמץ פנימי וחיצון אשר לא יפחד ממנו
מאומה לא ירא ולא ימצא וכל החכמים הסכימו פה אחד
אשר כ׳ חדשים אלה ניסן ותשרי הם עומדים זה כנגד חדש
תשרי מזלו מאזני׳ והו׳ ניזוף שם י״ה כי י״הפ׳ י״ה נימ׳ מזלו
מאזנים וי״ה פעמיה וי״ה נימטריא מזל טלה נירוף שניהם
יחד יהו״ה שמו וכהדש תשרי זמן בדיקת החמץ הוא שמן
הוא יצר הרע ואם לא יבדוק החמץ הפנימי תחלה במשך
הימים האלה איככה יוכל לבער את החמץ החיצון ומה
יועיל לו הא למה זה דומה לנועל את ביתו לגומרו ונמצא
חוצו ומבקש רעתו פמר בתוכו: **כי** על כן כל איש
הישראלי מדרא׳ שמים יעלה על ראשו לבדוק בחורין ובסדקי׳
מאשר חטא על הנפש וירבה בתורה ומצות הרב׳ ולחונן
דלים ומעוני׳ ויפרים מממונו כדבה לעניי תורה ולתת להם
דרך כבוד להוציא בעסקי החג הקדוש כי מרחפי׳ המה שיש
אשר ילחץ עני בעניין ולבו בקרבו אינו אלא טרף על כי אין
מאומה בידו ולא ירא החונה מפני הבושה שעל אלה ראוי
לשית לבב ביותר והיא עיקר הנדקה והחכם הגדול מכאם
לוגזמו

לוגזמו אל נוח על זה ככרוכי׳ וכתב לפי שראיתי מתנדבי׳
בעם רבים בכל מקום מפזרים מממונם להחזיק ביד בני
התור׳ מהם מי יתן ויזרע בשנה בארץ מלא פרחים ומהם
מי שיתן ר׳ וכן על זה הדרך או פחות או יותר איש כמתנ׳
ידו יתן ללומדי התור׳ ומי מה שיתן זעיר עם זעיר שם למי
יתן פרח אחד לאחדם ולמי יתן כ׳ פרחים ולמי יתן מתנה
בדרך מקרה כפי שיזדמן ולמי לא יתן מאומה עד אשר
נמצא נדיב אחד נותן לא׳ או לי׳ לומדים לכל אחד חלק
מפרנסתו ולומד אחד מקבל מנדיבים רבים פרנסתו
וכשהתבוננתי בדבר זה ראיתי והנה כל אחד מהנדיבים
עושה הרבה ובין כולם עושים מעט כי כיון שיתנו על
הסדר הזה עד שלא יקבל לומד ה׳ פרנסתו כולה מן נדיב
א׳ הנה מזה נפק חורב׳ וזה היה סיב׳ חילול התורה וב׳ זויה
ולסיבה זו נראה בלומדיה שערוריה ולא יכלו ללמוד תורה
הרבה ולעסוק בה לשמה והוצרכו לשית עצות הנכם׳ ויתם
ולילה מה לעשות כדי שיוכלו לקבל מפ׳ ומפ׳ ומהם מי
שיעשה עצמו לץ ומוני׳ רבה כדי למצא חן בעיני העשירי׳
ויפרח בגינות שונאיהם ויחניפו אוהביהם ואוהבו ומנם
ברכרים בטלים עמהם ויתבזו בעיניהם ויכבדו לעשירים
כבוד גדול ויפתו ויסכרו עמ׳ כי לפי רוב העשירי׳ אוהביה׳
תרבה פרנסתם על כן יצא משפט מבוקל ונמצא בלומדים
מי שיש לו פרנסתו ברוח ויותר מהנדיב לו ומהם מי שיש לו
פחות מהנדיב לו ומהם מי שאין לו מאומה מהנדיב ואם
נרגה שלא לבחד רק להגיד האמת נאמר כי ברוב הלנים
וחנפים שבהם נפי הרוח ומישטי התורה יתענגו על רוב
שלום גם עושר גם כבוד רב עמהם וירא׳ ה׳ וחוסכי שמו
הבאים והענוים נודדים ללחם אין מבקשים מים ואין
כלנו של דבר החולי הרע הזה נרם היות הלומדים כשוב
כחושא כעובר אלהים כאשר לא עבדו ולא בוד שא עליונים
למטה ותחתונים למעלה לפי שראוכן העשיר כיון שאינו
נותן לשמעון הלומד כל פרנסתו רק חלק א׳ קטן ממנה
אינו מקפיד וחושש לראות ולדע׳ אם שמעון הלומד עוסק
בתורה כראוי:

ולכן ענתי הינוב׳ נוכח פני ה׳ גם כי ידעתי שלא
יקבלו מתני כך היא שאם ראוכן העשיר נותן
ללומדים בכל שנה כמשל ק׳ פרחים לשבעה לומדים שיתן
אותם לשנים לבד ויכח׳ לו הסוכים שבהם ואמר שיהם אני
אתן לכם ן׳ פרחים לשנה לכל אחד למחיית בתיב׳ ואתם
תהיו פנויים ולא ימוש ספר התורה מפיכם והגית׳ בו יומם
ולילה ואל תאבדו זמנכם בבקשת המותרות לאכל תעשו
חשבון כאילו אתם תופרים או אורגים ואינכם מרוחים
באומנותיכם יותר מחמישים פרחים לשנה או כאלו אתם
שכירי יום אכלי לבנו׳ ולהחם לנתוש ולנטוע ואין לכם אלא
שכירו׳ שאני נותן לכ׳ וכשיהי׳ הדב׳ כן אז הלומדי׳ ההם יפנו
ויטהרו לבבם מעסקי העולם ולא ילכו אחרי ההבל וילמדו

תורה

תורה הרבה ויעסקו בה לשמה כי ידעו שרשונן הטביר
כיון שהוא מפרנסם פרנסה גמורה הוא משגיח בעניינם
ואם לא יספיקו מאה פרחים לשנים יתנם לאחד לבדו
ויתנה עמו כאמור ואם את הדבר הזה יעשו העשירים
נמצא כל אחד עושה מעט וכיון כולם עושים הרבה
וזו היא דרך ישרה שיכול לו האדם רמיז דאמרוכה
וקנרה. והנה האריכתי בדברים אלו להתבת האמת עם
היות שלסיבות מה היה לי להחרים ובכן ירא שמים תהיין
ביאו פקוחות כל הימים וביתר ביומי ניסן ויומי תשרי
לתלמידי חכמים ירא ה' וחוסכי שמו הכשרים לתת שיהם
די מיפוק מחיתם וכלכלתם בהכנע ודרך כבוד וכבר
אירע מעשה רב כידוסלי על זה ואכתבכו בפרקי הבאים
בע"ה והוכיחה הורתם וחפרה יולדתם של כמה עשירי
עם המתלאים בתיהם כסף וזהב ויסליכו אחרי גיווס
הענייים מרודים בני תורה בימים האלה ובזמן הזה וכל
יעשם והפנם לעשות בגדי רקמה ותמיד כל אלה הימים
פעם בחון פעם ברחובות ירומו ולא ייעפו ילכו ולא יגעו
אם יפקיפו וירחו בגדים חמודי כדי חפנם ודנוב להרלות
את יפים ועור בעד עור יתנו בערם לא ישובו מפני כל
כופר ואם עני והלך יקרב לפתח ביתם קול בר"מה נשמע
כי ה' מחסהו ומתרחקים ממנו הרחק כמעור מוער בימי
ניסן. וכי ירחו אים מסתגב מתהלל בהתול ולינכו ודברים
המלב ילים לשחוק לפניהם יחכנו עליו ויכוו כסף לתת לו
די מחסורו אשר יחסר לו הבל אלה לא תתאפק ה' לאמר
חנוכם ומוערכם שנאה נפשי היו עלי לטורח נלאתי נשא
המעט מכם אשר הבלמתם עיניכם ביתר הימי ורחקתם
מן הצדקה גם כי תוסיפו סרה בימים האלה ובזמן הזה
אשר כל העולם כולם שמחים ועניי עמי השבעת כמדורי
ויתעספו ברעב ובחוסר כל ולא חכמו ישכילו את אשר
חכמים הגידו כי בד' פרקי העולם נתן כפסח על התבות
וכ' ואם המה לא ישגיחו כל עניי עמו כברכת ה' אלהיהם
אשר נתן להם ברוב תבואות ועושר ואון רב בשנה שהיא
מה יעשו ביום פקודתם בקום למשפט אלהים על תבואות
ועושרם התחת זאת לא יסמתו בזלעפות רעב הם וכשיה
הוא' וכל אשר להם כאחל' כלנו של דבר כל המזלזל בעמין
זה כופה בטובה שהטיב עמו הקב"ה הבל זה בעלי בתים
יודעים מנכסיהם ולא עולין על כי מרכים כבוד ומתעשים
בטוב שמים כי בו יחסו פניי עמו כי מהרחוי לזה שהטיב
עמו הקב"ה חוסרו בנכסי ואין עתק שלא יהיה כפוי טובה
בטובתו של מקום המעדיף טובו עליו ולשמוח בפאר
ממונו לעמיי עם ולא יחשיב את כל הון כיתו אבל רגון
בטורח אפילו על קלה שבקלות ולהרלות בה חביבות
בעבודה שפכן שורו עיקר העבודה האלהית ולו בחות מרה
ויטיב האל לעשות עמו שיקיים את המצות מעושר הון
ועשר בביתו ומדקתו עומד לעד כי כך הוא המר' לעוברי
רצונו

רצונו מעושר סופם לקי ימים מעטים ואושא רצונו מעוני
סופם לקיימים מעושר ובעשיר והיה שכחו שלעולם לא ימוט
זכר עולם יהיה נדיק:

ובבוא

העני אצלו על בנע כסף הימים האלה
ובזמן הזה יתן בעין יפה ויתן הרלה
ושבת לאדון הכל שזיכהו במצות זו ויעשה אותה בלב טוב
ובחיבה ואמר מה אמי ומה חיי והלואי לעבוד בכל כוחי
ונפשי ומאודי ביום ובלילה ואשיב כל מה רצונו וחפצו שיתב
כחת רוח בעבודתי ומעשה ידי אחר כל ההכעסות שלבי
מכעיס כעוכל כפי ומעביר רצונו בכל עת ובכל רגע
והוא מאריך אפו ונותן לי שלום וחיים ואימו מקפח מזונותי
ומפני זה ואיך לא אסיר בטובתו הגדולה ובגמולו השלם
והסיבו לידי מנוה גדולה לו קשרה אשתעב עבמי ומאודי
לעשיית המנוה הה"ל בכל כפש ואין ספק כי כאש יקתכל
כל אחד מאיני ישראל העניין הזה לא יתרשל בשום מחה
וכל שכן במצות הצדקה אשר היא שקולה כנגד כל מצות
שבתורה כל הימי וכזית כי יבא עת לחננה כי בא מועד:

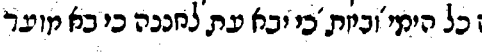

פרק ב' רמז החמץ ומה הוא

כל ישראל קדושים הם המתקדשים והמטהרים
מכשרים קלו מאלרות נבדו לעשות רצון קוניה'
ולאשר ולקיים מצות התב הקדוש הזה בדקדוק עצום ורב
בכל לבבם ובכל נפשם ובכל מאוד ואינם תמים על ממוכ'
ואינם חושבים לטורח נופש לעשות מסמרת למסמרת
שלא לתת מקום לחיצוני ח"ו עד שכתב הטור בא"ח סי'
תמ"ב בשם הרא"ש אבי ז"ל להורות על הזריז ה' זהירו'
הגמר' בפסחים ז' ז"ל וא"ח הרא"ש ז"ל כתב וכו' לא הארכתי
לבאר הא במקום ליפה הא שלא במקום ליפה ולכתוב
פירושיהם לפי שישראל קדושים ובוררין החמץ הנמצא אפי'
כל שהוא הדבק בכותלי הבית ע"כ והן עודהיו מחזיקין
בה בדוב עוז ותענוגות ברוך אלהים. וכל עוד שמוסיפין
בה בענגים וידם פתוח להוציא הוצאות לקיים מצות
ביעור חמץ יוסיפו תת בה ותגבורת לשטרא דקדושה
והסט"א וקליפה מהרה כעשן תכלה כי כל ענין החמץ
הוא רמז וכוי לסט"א ואחכמו מבעירים אותה שלא תדבק
בידיהו מאומה מן הדתים ועל ידי כך נגא מעבדו' לחרות
דהייהו מעבדות הקליפת הנדבקת בפעולותיהו ולהדבק
בקדושה עליונה וכן נ"כ נעשה למעלה והקליפו פורעות
מן הקדושה. וכל מעשה העבודה אשר אנחנו עושין
לחב הקדוש הזה סכלותם הם ג' בחינות הא' בחינת
תקון הכלים הב' בחינת תקון מאכל האדם הג' בחינת
תקון הבתים והמשכנות סופב הנלך אל הבינה הזאת

וכל ר׳ מנ׳ בחינות אלו הם רמז תקון לדברים עליונים ונעלמים כי אלמלא כי כל אלה הדברים לצורך הדברים העליונים הנעלמים לא הייתי צריכים לעשות עניינים אלו בכל שנה ושנה ואילולי כי כל דבר משונה לו סודם למעלה לא היה כך בעולם של מטה. ולכן האיש הירא ולבב וכשיתעסק בכל ר׳ מנ׳ בחינות הללו יפנה אל המעשה ההוא ומה נעשה בו בשמי ממעל וממנו יהיה תקון לנפשו כי הנה האדם על יד חטאו פוגם בעונות הרבים בכלים הקדושים והעליונים הנקראים כלי ה׳ ומשתמש בהם חמץ שהוא כינוי הסט״א כאמור ומכניס בלב בעולמו העליוני:

הנה על ידי המעשה אשר יעשה כאן בגשמי להגעיל את הכלים במים רותחים ומעביר מהם החמץ כן יהיה ראשו השמימה בכלי ה׳ הטהורים והקדושים שיתעורר חבד אל הנקרא אל זועם בכל יום למאריהון דדינין שהם מים רותחים להכניע הקליפה וכן על ידי מעשה הליבון לכלים שתשמשן על ידי האור אשר יעשה כאן בגשמי ופנה למעלה בכלים העליוני כלי ה׳ כי נבלע בהם החמץ על ידי האש הטרח לחרחה אש זרה עתה יתלבנו באש דקדושה עד שיהיו ניצוצות נתזין מהם כי כן האש המתקן אותם הוא עליון ומרומם דאיתתר עליה דזריק נצוצין לכל עיבר וכזה יהיו נטהרי׳ ובאו חילוקין רבים בין אות שבלבנו הרבה לאותם שבלבנו מעט מזער מבחוץ וכן הדוגמא למעלה כי אף על גב כי הקליפה היא מתעוררת מעמ מעשה הרע של התחתונים והיא עולה ומתאחזת בקדוש׳ אין דבר זה בהשואה ר׳ תמיד מפני כי לפעמים רבים אינה מתאחזת רק מבחוץ ולפעמים מתאחזת מבפנים. ועל הרמז הזה ראוי שהכלי הצריך הגעל׳ לא יתנבו לאומן ללבנו עד שינעלנו תחילה לרמוז אל מימי חבד למאריהון דדינין ולהעבירם תחלה ואח״כ הלבון וכשלב ילבינו באש הקדושה ומלבד זה גם לפי הפשט ראוי וכוון המנהג הזה לפי כי אין חוש ליבון האומן מספיק לשרוף החמץ הבלוע בו ואין ההגעלה מועילה לה אח״כ מפני שהבדיל מתן לו מחדש עומד עליו כמו טלאי וכן נוהגים רבים מאנשי מעשה והעידו שכך היה מנהג הגר״א ז״ל אך ורק שיזהרו המהגים כן שאחר הליבון לא יתנבו האומן במים שעושה בהם מלאכתו. **ונשובה** אל הענין כי כל מעשיו בטהרת הכלים האלו כוונתנו יהיה להתם ולכלה הדינים תקיפים והקליפה מעולמות ולהעביר ממשלת זרון מן הארץ העליונה. וכן בחינת הב׳ שהיא בחינת מעשה המאכל יפה נדרש על דרך זה כי בירור החטים מהמוץ והתבן ומאכיל עכב׳ הדק היטב פה רמז שמפרי הקליפה מן החטה שהיא הקדושה וכזה בורר פירוד לפש״ל שהם זכו״ן מן ותבן הנדבקין בחטה וכ״ש בירור כפ׳ בלק דף קפ״ח כי מן ותבן הם שני קליפות ולכן אות הטה יש בה אותיות ח״ט שהם מורים על הס״מ הנדבקים בהה

מקליפה

שבקופה. כי מפני כן לא היו ב׳ אותיות אלו בשבטים לפי שהיו שבטי יה והם עדות בישראל אלין בהם סט״א אמנם בחטה אף על גב שהיא בטרא דקדוש רמה יש בה אותיו׳ ח״ט מפני שמומכים אלה מון ותבן שלה ואלו הם קליפו׳ חיצוניו׳ שבה וכן מעשה ההרקדה להוציא הסובין והמוריים.

הכוונה בזו להעביר ב׳ קליפות אחרות יותר דקות שנדבקים בקדושה למעלה והנה נגד ד׳ קליפות אלו הנאחזין בטטרא דקדושה כך נמצא קליפות הנאחזים באדם עו״ן אף משח״ת חימה כמ״ש בזוהר פ׳ בא וקליפו׳ אלו הם נדבקים בנפש האדם וכל התקונים שאנו עושים עתה בחג הקדוש הזה אשר נוה ה׳ לעשו׳ הכל הוא לצורך האדם אשר על ידי מעשה המצות שו הוא יוצא בליל פסח מעבדות לחירות דהיינו מעבדו׳ הקליפות הנדבקים בנפש׳ וכן גם כן נעשה למעלה והקליפות הם פורשות עצמן מן הקדושה על ידי מעשה המצות בכונה זו למטה כאמור למעלה:

בזוהר משפטים אמרו כי צריך לברר את החטו׳ מכל פיסול ועד דיתברר לא שריא יו״ד על ה׳ ואינו מתקיים כי י״ד על כס י״ה שר״ל מי״ד בניסן צריך שיהיה הכנה להיבור סס י״ה וזה ימנא ע״י הבירור.

והנה מה טוב ומה נעים מנהג חסידים והנשי מעשה שנושין לה שימור לשומרן מעצת קנירה להרחיק מהם מים הרעים שהם הקליפו׳ כל ירחו וכל ימלאו. וחסידים ואנשי מעשה נהגו לילך הם עצמם אל הנהר אל מקום הקנירה לרחות הם בעצמם לקנירת חטיהם שלא יהיה בהם פיס חשש כלל ויהיה נקי מכל דבר הפגם אותם:

ואף במקומות הרחוקים אשר קשה להם לילך לשם ולכן צריך לתת שכר למכיריה׳ ביותר אל יחוש על ההוצאה כי כל אשר יוציא עליו יכפלו לו מן הבמים וכן מכפר ב׳ אותיות אחרונות של מו״עד הם כפל המספר של האות ראשונה כמ״ש הרב זל״ז וזה בשאר המועדים וכ״ש בחג הקדוש הזה כי הכל לתועלת האדם לטהרו ולנבמו מכל הקליפות ולהיות שמור מכל המזיקים ומכל הדינים כל השנה בראוי וכוון שלא יחוש על ההוצאה ואשרי האיש כשפו לו נתן לקוח את שפ״ר חב הפשח מסופרי סופרי ולא חיים במעי״ה אין כסף נחשב להבל דמה וכל שהוא ביוקר מעלי יתיר והרשב״י היה נותן בהם מי׳ חנם בלא מנה כי הרשעה בהפקרא ניחא לה ואין ראוי לעשם הקדש לעזוב מצות קונים בשביל דמיה ור״ב לקח אתרוג בהלף זוז ובכסוי הדם אמרו במקום שאין לו עפר שיחן דינר זהב ומכשה בו היה מהלך בספינה ואין לו עפר שורף טלתו ומכשה בו וכ״ש בעבקן מצוה נמה וחסודה זו אשר יש מן גדולי הפוסקים אשר חמירו בכזית מצה לילה הא׳ להיות ממצה שמירה מעצת קנירה ואף בשעת הדחק ומי האיש

יכבל

יבכל בנבלותו לאכל טובה הרבה אשר בסגולת אכילת מצה כדינה וכמשפטה אשר נבאר במקומו ואשר יש ספק בידו לעשות ככל חוקת הפסח וחומר שבו ואינו עושהו הרי זה כופה בטובה שהטיפ עמו המקום ברוך הוא ועל זה בעלי בתים יורדים מנכסיהם ולא עולים אשר יפרישו מממונו נדבה בפזור רב לכבוד ולתפארת הגברים החמודי׳ הל עצמם ואל בפרס וימעטו ויסוחו וזה עני קרא לעשות כחת רוח ליוצרם ויתנו כתף סוררת בפקודי ה׳ כי מהראוי למי שהטיב עמו המקום ברוך הוא חסדו ועשר ומנה הון לו בעושר ובשפע רב שלא יהיה כפוי טובה בטובתו של מקום המעדיף טובו עליו ולשמוח במצותיו וביותר בעסקי חג הפסח כי כל הזהיר ומחמיר עליו ביותר הרי זה משובח ונזיקה מפשע רב ואת הנפוני ירחיק מעליו כאשר קיבלנו מפי גבורת אור המופלא האר״י זצ״ל כי כל האיש השומר פתח בהלכתו על קל על חמור שהחמיר בו המחמירים לא יעדר דבר ימצא עזר כנגדו ואין שלטון שאור שבעיסה ירתחנו וחדל מעשות הפשע:

ודין הן הדברים הנאמרים באמת בזוהר פרש תצא דף רפ״ב ז״ל דעיא מהימנא מארי דפקחא בזמנא דשלים עלייהו לגל שמרים כולהו נדיכי למהוי שמורים ונטורי׳ מחמץ ושאור בכל שהוא וכל מאכלין ומשקים כולהו נטורין ומאן דנטיר להון מחמץ ושאור נופיה נטיר איהו לתתא ונשמתיה לעילא ואתמר מה לא יבוקר רב בגין דהא אתעביד נופיה ונשמתיה קדש קדשי׳ ואתמר כינה״ר כל זר לא יאכל קדש והזר הקרב יומת פשח דרועא ימינא דאברהם כסף מזוקק מאן דערב ביה עופרת משקר ליה הכי מאן דערב חמץ ושאור כל שהוא במצה משקר בחותמא דמלכא עכ״ל: הנה משם בא״ה בכל דברי רבינו ז״ל אשר סגולת מצה זאת תחלה ואחר לפדיון נפש כל איש ישראל ונקדש בכבודו ואין לזרים אתו ויסגור ה׳ בעדו ובעונם עובר על פסח אמרו בפרשה פנחס דף רל״ח ז״ל מחמצת מ״ט בג׳ דריחא דמותא אית תמן חמץ דכר מ״חמצ״ת נוקבא דגליה יורדות מות בריפא ומיפא דתיבה תשבח לה וכב״ד מאן דאכיל חמץ בפסח אקדימת ליה מותא בעלמא דין ובעלמא דאתי׳ ונכרתה הנפש ההיא מעדת ישראל ע״כ: ובילקוט חכמי האמת סר״ל מיכרת נפשו מעדת ישראל על בלי תגלגל נגלגל נבלתו בגלגול ישראל רק בבהמה או בגויים ערלים ח״ו. ודרשי רשומות אמרו כי נושא עון עובר על פסח כפשע ביום ובין המצות במגיפה ביום חרון אף ה׳ כי כן חמ״ץ עולה במספר מגיפה.

ולא נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא את כל הקורות אותם וגם את יקר תפארת סגולתה של המצוה הזאת להקדים ולהעדיף נפשות אישי ישראל ואל לא יקרב עליהם כאמור. אחרי הודיע אלהים אותנו מה הלק עליהי ב ח ענין

ענין הרחקת וביעור החמץ והקרבת קדושת המצה מה היא ומה נעשה בה אשר היא מצה ומריבה לנתוש ולהאכיל ולהרוס דבל הסטרא אחרא ודבל הקדוש׳ על כן יריס ראש וזה בהיטב הדק עד דקדוקה של חוט השערה על דבר שלא תמצא חרב היוכה מנוח לכף רגלה להתאחז בקרקע׳ ופקח עיניך ורואה אשר חכמים החמירו לבלתי יגעו אפילו במים שלנו אשר מלבד פשטן של דברים על כי המה מוכנים עוד בו טעם לבאים בסוד ה׳ לעשות כוונים להרחיק הקליפה יען אשר מודעת זאת כי במים בגשמי נמצא בהם מים הרבים כמ״ש בגמרא ההוא בר שידא דאזיל לאתויי מייא א״ל אמאי אתעכבת א״ל עד דאלפו׳ מים הרעים ועל כן כח החיוב בכל מיני מים שלא נגעו בהמה עד שיעברו אותם ממקומם ומשרשם כי כאשר המה נעקרים ממקומ׳ מן השורש שלהן ויעמו אותם בכלי המורה על סטרא דקדוש כמ״ש הברו נשאי כלי ה׳ המה מתקדשו׳ ומתטהרות כי על כן טוב ויפה שזה לא יקרב אליהן ולא על ידי עבדו ושפחתו הכנעניים רק מצוה בו לשאוב מים בשפון לבם מצה של מצוה בקרשה ובטהרה והן מלה בלשונו לדחות מים הרעים המאלרים ובאו מים החיים של הקדושה וכן אמרו שלא יגעו במקום הטמא ואפילו ביום המעונן מטעם אשר מודע כי הטמא בחינת דין בסו׳ שם ופתחי הטמא ומה גם הענן וכל מגמתנו עתה לרגן הקליפה ואין לעורר הדין והתגברות הקליפה חלילה כי על כן המשכילים יזהרו את אשר מכניס הזהירו שלא להניח הבנק בלי עסק אפילו בדבר קטן מפני הרשעה אשר מסתתרה ומכקש מקום להתאחז בטטרא דקדושה וכאשר מצא ימצא מקום כל דהו יתאחז שמה וקבע את קובעיהם נפש ח״ו.

ודין רבים עתה עם הארץ ומסדרו המצות ביד ואינ׳ מטים אזן להמון דברי חכמים ואחזו שבר הסגיאות ורבים לא הרגישו בכלי שלשין בו אשר לשין כמה עיסו׳ זה אחר זה ואז פירורי העיסה שנדבקו בכלי מהעיס׳ ראשונה בלי עסק וגם הידים של העוסק בעיסה נפלר הבצק דבק בידיו מהעיסה הראשונה והאיש הירא דאלו׳ להיות עינו פקוחות על העושים במלאכת להיות ידיהם נקיות וכן הכלים. ומנהג ותיקין להכין להם כ׳ כלים למדוד אחר העיסה האחד בכלי הב׳ ולרחוץ ולנקות הה׳ לאזור ולמדוד בה וכן חוזר חלילה ואשר יש ספק בידו לא יעבור מעשות ככה ואשר לו שנף כסף ולא השיבה ידו על כל פנים לא ימיס מלהיות מגמת פניו ועינו ולבו לנקות היטב הכלי בין עיסה לעיסה והידים ידי העושים במ׳אכ׳ וכן בסכינים שמתקני׳ בהם המצות לא ימיס משבת בגדר בשעת עשיה ואל יעזבם ואל יטשם עד אחר עשיה רק הוא יהיה עומד עליהם לחזור ולבקר תמיד הסכינין והדפים בכל עת ובכל רגע אשר לא ידבק בהם מאומה מן הבצק ונקה אותם במעה שרויה במים מהרה. ומגדולי האחרוני׳

כתבו שהמדרין שעשו עליו המצות בפעם א׳ אין לטלה עוד בפעם שני. וכתב הב״י בשם א״ח דצריך ליזהר שלא לנקוב במכדרת א׳ ב׳ מצות לפי שנדבק בו העיסה ומחמצת וכתב הרי״קש שיש ללמוד זכו׳ על מה שאין משכין המכרכ נוקבים בו המצות כי א׳ נוקב את כולן ומתעסק הוא בעיסה לעולם והם שהה בין עובה לעובה פשיטא ודאי שצריך לנקרו ולהדם אחד לא יתנו שני עיסות כי אי אפשר להדם אחד ללום שני עיסות ולהתעסק בהם כי אין ידיו מספיקו׳ להתעסק בכל העיסה שלא יגע מידו היזונה קצת ואיכא חשש חימוץ וכל כהאי גווכא אפילו בעיסה אחד כל שאינו קולטה אל תוך ידיו וכבר מוסכם בפוסקים שהשיו׳ מנטריפות וכתב מהרא״י בת״ה מי׳ קכ״ב דעשק גדול כו זן בעיטת ידים בבצק והידות מבטל השהיות אבל עבק מועט כגון ניקו׳ אינו חשוב עשק לבטל השהיו׳ ומהב״ת קין לדשום עליהן בסכין כדרך שעושים במנו׳ שמורות וכן הזהירו הפוסקים שאין להעריך ולרדד עד שיגרפו התנור בתחלה כדי שיוכל לאפות מיד ולא יהה אפי׳ רגע א׳ כי הוא עון פלילי. ורבים מעמי הארץ לא חשבו על זה יען כי רבים מתופסי התורה גם הם הקלו על עצמן ומהם ינאו אבות ומאבות תולדות. ומנאן אזן להם אסר לאמרו על הרמב״ן שהיה לם בביתו מתחלה ושולח פתו לפורני ריחוק יותר מי׳ מט״ו בתים. והם לא ידעו כי היתה שלא בדרון חכמים הגאונים וגם הוא נמנע אחר כך ומי שעושה כן בוערין בו בנדיפה. כי ע״כ יש לזרזן לאפו׳ מיד ולא יהה שכף רגע. ומה מאד המסכילי׳ יזהרו לבלת׳ שלוח המצות אל התנור על ידי הנאנאים והנפיעו׳ הקטנו׳ אסר לא ידעו לבלתי התקרב אצל פי התנור בעת אפיה האופה עסוק במלאכתו ולא יקבל מהם ושהייתם שם אסור׳ ואמרו הפוסקים שהבית שהתנור בתוכו הוא חם ביותר ואפי׳ בפחות ממהלך מיל הוא מחמם ומכניסין עצמם שולחיהן בספק נפש יקרה תנור. ודברים אלו מנוה להעשות על ידי גדול בר דעת להזהר וגם להזהיר את האופה שלא יבעו המצות בתנור ח כזו בעודן לחות וחומר המצה כפולה וכן הנפוחה והשוכבות זו על גב זו בתנור שאסורות ואם רדה מצה כפולה ונפוחה שאין לרדות עוד עמה שיש מחמירין שהמנו׳ שגרדו עם אותה המרדה ריכין קליפה. ומנהג אבותי מעשה להיות להם שני מרדות מפני החשש וגם להפוך המרדה בכל פעם וטוב מסיהם אותם האומנים הרודים כל המצות בידיהם וגם להזהירו שלא לטלה ממנו בשעת שאם יפרכו אותה ומשכו חוטין ממנה ואם נטלה כך שלא יחזירנה לתנור ומנהג ירא ה׳ לעמוד עליהן להשגיח אם איזה מצה ונפלה קצת לשבור את הכפל קודם הפסח וכן עוברים על יד כל המצות. ומנהג מתוקן ומקובל וטוב ויפה הוא. ויתר הדינים אשר בפרטים אלו לם בנא הע״ר לא נגיע לפלים ולרביע וכל היד

המרכה

המרכה לבדוק ולהזהר בכל חוקותיו ובכל מספטיו הרי זה משובח. כי זהו עיקר גדול לשמרון הקליפה שלא ימצא מקום להאחז בשום נד אפי׳ כחוט השערה אסר על כן החמירו חכמים בו יותר מבשאר איסורים שביטול׳ בששים וחמץ איסורו במשהו. כי על כל אלה אסרי הגבר לו ישים אלהים מעוזו ולא יקפיד על הזכו ואסר לא השיגה ידו כל כך ינטמק וטוב לו ביתר ינאות החג ואפזר ביותר בענין תקוני מאכלו אסר בו עיקר הכל בחג הקדוש הזה ויפזר ונוסף עוד כדי להיות לגמצות עשויות כהלכתן וכמשפטם ולא כמו הבוערים בעם אסר עשו את הטפל עיקר ואת העיקר טפל וכמשא כבד יכבדו מאם עשיית המצה וחוטפין לפיזור הינאיה ובה יבעלו ויכשלו בכמה מכשולים אסר לא ניתנו לכתב. ויש אסר פנו עורף ולא פנים ויעזוב הכל ביד עבדו וביד אשתו אין רואה ושגיאות מי יבין ועושה אלה תקותם מפח נפש. והנזהרים ישמח יעלנו כמו הלב ודשן תשבע נפשם לא ימוטו לעולם.

ומי ימלל גבורות האנשים המיגשים אל ה׳ הנוהגים בחג הקדוש הזה להיות כל מאכל׳ ויתר הדברי׳ המעשים בחוקות הפסח מוסכם מכל הפוסקי׳ ובדבר אסר ימצאו חולק לאסור אחר אף כי אין הלכה כמותו יאמרו על עצמן שלא לאוכלו שהרי אותו האוס שויה לגבי חתיכה דאיסורא ויש להם על מה שיסמוכו מהגיא דפ׳ שו טריפות שאמרו על פסוק ולא בא כפי בשר פגול שרוצה לומר שלא אכל מבהמה שחרה בה חכם נראה דאף שהיתה מותרת הזאיל ונפל בה ספק איסור לא אכלה וכל שכן אם יהיה במאכל עצמו נד איסור שראוי להתרחק הימנה והרי יש כמה דברים שנפל מחלוקת בין הפוסקים האחרוני׳ הלכה כדברי מי זה אוסר וזה מתיר ובודאי כי יחזקל היה מחמי׳ שלא לאוכלו שהרי אותו האוסר שויה לגבי חתיכ׳ דאיסורא כאמור ולו הקשבנו למצוותיו ואותה לנו לשמור ולעשו׳ בימי שנה בכל מין מאכל אסר יאכל שלא יהיה בו נד איסור לכל אלה שאין כל אדם זוכה לעמוד על עצמו בקיומו. אבן לשמוכה ימים אלו אסרי הגבר שיאחז דרך נדיקי׳ אלו לאסר ולקיים כל הלכות הפסח שלא יהיה בהם נד איסור אין ספ׳ כי לו יחדל פעם ונעשה גופו ונשמת וקדש קדשי׳ אין לזרי׳ אתו והנזהר בהם יאותה לו להיות עושה כל מאכלו ומורכב על יד עצמו מו ע״י יהודי כשר שמדקדק בדברים כראוי ושלא לקנות מהאחוד על הדבר וזה הכלל כל האחוד על הדבר אין דבקו מאה ואשו׳ה. וריב לי עם כמה מבוני אשכנזהבאי׳ מסם לבאן הפוסחי״ם על ב׳ הסטיפי׳ והקלו על עצמם להיות עושים כמנהג הספרדים מוס פס״ח ועוד מן הבא בידם וזה אסר לא כדת של תורה ומשנה שלמה שמיו נותנים עליו חומרי מקום שיגא מסם וחייבים לשמור ולעשות בכל הלבות הפסח אסר נהגו אבותיה׳ בני אשכנז כראמרינן בפסחים ר״פ מקום שנהגו דבני בשן נהוג דלא

אולי

אזלי מצוה לנידון במעלת שת' וא"ל ר"י ברבי קבלו אבותיכ' עליהם שמע בני מוסר אבך • ואף כי לפי הדין אין הבן חייב לנהוג חומרת חסידות אביו אל"כ עשאו פעם א' בחיי אביו אז אחר מיתתו דהשתא הרי קבלה על עצמו ובלא הכי לא שייך בזה מצו שמע בני מוסר אביך כמ"ש הפוסקי' אבן בדברים שכל העיר כולם נהגו כך בודאי חלם עליהם ועל זרעם וחייבים לעשות ולהתנהג על פי סייגים וגדרים של אבותיהם ובני בישן שאמרו אינו שם אינא שם מקום כמ"ש הריב"ש סימן שנ"ט ואם ידעו להתיר אין מתירין אליהם כמ"ש הרש"דם ביורה דעה סי' מ' • אמנם היום דווקא בדברים חמורים כמנהג האשכנזים שחוששים לחשש חוזר ונעור אבל לדברים דמחמת פרישות וחסידות ואינו אלא מילתא יתירתא כגון מנהג אבותי מעשה האוכלים מצה שמורה משעת קצירה כל ימי הפסח משתבר"ל מקדי סייג ואינו אלא מילתא יתירתא ואם רוצים לאכול ממנה שאינה שמורה משעת קצירה יש להם התרה • אך להקל בלא התרה אין טעם להם מידי דהוה אתענית שלפני ר"ה ושכוהגים שלא לאכול בשר ויין מי"ז בתמוז עד ט"ב שחלקו לכוותא י"א דאין להתיר להם וי"א דסגי בהתרה ובשעת הדחק יש לסמוך למתירים בהתרה כאמור אבן בלא התרה נחש כחוך על עקיבם ח"ו •

וראוי לדאשי עם קדש אשר כביר מגאה ידם לאשר ולקיים כל חוקת הפסח להיו' עיניהם פקוחות' על נער בת רבים מבני עמינו אשר לא השיגה ידם לאשר ולקיים מנהג אבותיה ודלפה כפשם מתובה אשר אין מחזיק בידם ורחוי לעשירי עם לאמצם ולהחזיק בידיה' מאשר המה עושים לנוכרים כי מה בצע אשר הן יתן בקולו קול עוזר' נוחות בלול התקד' חג כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח וכו' אחר אשר הדלת סגר אחריו ואי זה מקו' מנוחתו של דל והלך ואפס מקוסן כמיסתו • והנכון להיות כל איש נוד"ר בצרת העניי' האומללי' קוד' לפסח ל' יום לתת להם איש כפי אוכלו כסף נפשו' ערכו לנוכך חג הקדש הזה אשר כל עדת ישרא המה שוו כשיבוריהן בתוקף הכסף כל הנעש' בו יחד עשיר ואביון ומטע' זה כאה מצות לקט שכחה ופאה באמת נע פרשת הרגלים למען דעת כל עמי הארץ עשירי העם להיות מנמת פניהם על עניי עמו ברגלים על כי אין פרנסת' רק שכחה הלקט ושיר שם זיר שם ואין הקומץ משביע את האדי להוצאת מזונדי תל כי רב הא ובל כן יתנו עינם ולב' עליה' ברגלי' לסומכ' ולתומכ' יותר מעאר הימים ולהתנהג עמהם כחנים מעין לקט שכחה ופיאה מכל אשר קנתה ידיב' להפרים ממנו חלק לעניי חלבאי' מן המוכחר והטוב כי חלק העני' הוא חלק נבו' כמ"ש וכל מכחל נדריכם אשר תדרו לה' שהוא חלק האומללי' מאבין תבירין דליה וכל שכן לעניי בני תורה אשר המה בבחינת שבתו' וי"ש דלית להו מדלהו כלום אשר נפל החוב על כל איש

ישרא לעיס עיני השנחת' עליה' לתומכם ולסעד' כל הימים כאשר האדכנו בפרק ח' :

ואני שמעתי מפי זקנים מעש' הים בירושלי' בשמ' קדמונית אשר היה מנהג שם שהדב הוא היה מחלק מצות ופרס כל ח' וא' קודם חג הפסח וכמו כן היה מחלק קופה של נדקה לעניים ונכוונים בעלי תורה וביתים ההם היה שם בירושל' איש ח' חסיד וחכם ונכון מאד ולחן עני בעניו • והתחל' הקופה לא זכר הרב את האי' ההו' ושכחהו ויהי כי הקיפו ימי ניסן ובא מועד ואין כל מלומה בידו ויקומו כל בניו וכל בנותיו ושלחוהו לאמר מה לך נרדם הנהיום בא לה' הגיע זמן ביעור החמץ ולמה נמו לעיניך כי לא נעשה כפ"ש הזה לאכול חמץ בפסח: ויהי כי שלחוהו יזל מים מלייו ויתן את קולו בבכי על דלותו ובערו ויהי כי הדבה והפגיר בתפלה ותעל שועתו ש השמים ויפן ה' את נעקתו ויחר אף ה' על העיר להשחיתה מקול שועת העני החסיד ההוא בהתעטף ברגב ומרחם אין • עד שעמד אליהו בתפלה לפניו ולהשיב חמתו מהשחית ויאמר ה' ה' אל רחום וכו' אל תשחת עמך ונחלתך •אנכי אחרה בא שמה ואשימה עיני עליו אחלנהו ואכבדהו כי לא כפש' ולא במרד שכחוהו מפני גשעותו כי רב הוא • **והנה** החסיד העני ההוא קם מכרו' על ברכיו ויבא אל רחוב העיר ויבא שיו שיהו ז"ל ונתן לו שלו' ותחזיר לו שלו' •ושאלהו האי' לאמר מה תבקש ויאמר לו אין איש מאסף אותי הבית' ואם בא מצאתי חן בעיניך כבדני בא לאוספני בתוך ביתך בפסח הז' ואנכי אתן את שכרך ויען החסיד העני לאמ' בא ברוך ה' בטוב בעיניך שב אתה תהיה בביתי עד אשר תתבון רק הודיעני בא מה שמך כי יבא דבר וכבדנוך ענה שיהו ויאמ' לו זה שמי רבי נסים המגרי וקח בא את הכסף וטבוח טבח והכן ויקח החסיד העני את הכסף ויבא אל ביתו שם ושמח וספר לאשתו את כל הדברים האלה ויהם על כבוד האור' לאמ' כי זקן וכשו' פנים הוא ומראהו כמראה מלאך האלהים והזהרו בו ויהי היום ערב פסח אמר ראשי' אלבה בא ואראה את האים האורח ואקראנו לבא בא"ש' דבר ויסובב את כל העיר בשוקים וברחובו ויעש לאמ' הודעתם ורואיתם את האים האורח ר' נסים המגרי ויענו לאמר לא הדענו ולא שמענו אבל שמו בלתי הים מפי בבודך ויחפש בכל העיר ולא מצא עד שבתן אל לבו החסיד לאמר אכן מודע הדבר כי לית דין בר נש דיך אליהו ז"ל וע"כ קרא שמו נסים המגרי על שם הנס שנעשה לי לבלבל את דברי חג הפסח כמשפט שנעשה על :ם ישרא במגרי • ומיתר הכסף אשר נשא ביד אותו החסיד לא חיס' כלכלתו תמיד כל הימים • ולרב של העיר ירושלים בלול התקדש חג הפסח בא אליו בחלום בח זון לילה איש מראהו כמראה מלאך האלהי ויבלהו בלהו לאחוקו ובעבור שיו לאמ' מדו' ככה עשית לשבות את החסיד העני ההו' וכפשע כיוב' ובין

ומת כי העלה חרון אפו ית׳ עד להשחית גוי שלם ז׳ל
עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית ויפן אל הענני
ברחמים להחזיק בידו - ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח
ויקרא את הענני ההוא וישאל מחילה לבל ימות ויספר בעון
ההוא - ומאז קבל על עצמו לחפש ולפשפש אחרי כל דל
עני והלך הנמוע להחזיק בידם לתומכם ולסומכם - כי
על כל אלה מאז היה לחק כל בני עיר ועיר מדינה ומדינה
לקבוץ חטין לחלקן לעניים לצורך פסח קודם לפסח ל׳ יום
וכל מי שדר בעיר י״ב חדש צריך ליתן כזה ואפילו הענני
שלא יצב שם ל׳ יום ואין נותנים לו חטים אפי׳ הכי נותנים
לו מצה לאכול ימי הפסח על כל דבר פשע אשר יפשע ח״ו
לאכול חמץ בפסח באשר יחסר לו ואין כל מאומה בידו -
וגם לאותם אשר פשיבה ידם די כלכלת׳ ואפשר מקו׳ אליהם
לעשות המצות בביתם - מצוה על כל א׳ מאישי ישראל
להשאיל כלים כשרים ומקום בבית תנורם ולעזרם בכל
הבא מידם כי כל עדת ישראל ערבים זה לזה ואם ח״ו
יכשל באיסור חשש חמץ על כלי היו׳ למו מקום וכלי ראוים
כשלו אים באחיו ח״ו - וגדול שבכולן המאכיל ענוי
בני תורה על שולחנו בחג הקדוש הזה אשר כולה מלא
חסדי׳ כמו שהוזהרנו לומ׳ בלול התקדש חג כל דכפין ייתי
ויכול וכו׳ מה שלא נעשה כפסח פזה בשאר מועדי רגל
כאשר כתבנו טעמו בפרקים הבאים בע״ה -

פרק ג׳ שבת הגדול

האל אשר שבת מכל המעשים וביום הז׳ נתעלה
וישב על כס׳ כבודו תפאר׳ עטה ליו׳ המנוח׳
ורוממהו וינשאהו וישם את כסאו עליון לכל ימי האר״ץ -
ולמעלה מהם נוספה מעל׳ יקר תפאר׳ שבת שלפני הפסח
מועד נאת ישראל ממצרים ואל עליון גואלם ויהיו לנס
וישמחו על הנס כל גדול ולו יסף ממעל לחש״ב שבתות
השנה וכמוהו לא תוסיף ועל אשר היה כבר נקר׳ בישראל
גדו׳ל שמו: **ומעשה** תוקפו וגבורתו שלנס היה על
כי פסח שינאו ממצרים יום ה׳ ומנחה שבעשו׳ לחדש שלקחו
להם איש שה לבי׳ אבות יום שבת היה וקשרו להם בכרעי
המטה וכשלקחו פסחיה׳ באותו שבת נתקבצו בכורי מצרי׳
אבל ישראל וישאו את פיהם לאמר מה זה ועל מה זה וח״ל
זבח פסח הוא לה׳ שהרוג כל בכורים ומיד הלכו אבל
אבותיהם ואל פרעה לבקש מאתם למהר לשלח את ישראל
מן הארץ ומאאם לשמוע אליהם ויערבו הבכורו׳ מלחמה
והרגו מהם הרבה הרבה מאד כמו דאת אומר למכה
מצרים בבכוריהם -

ונוכף גם הוא תוקף הנס והתורקן להיו׳ כי המצרי׳
עובדים

עובדים לטלה ועיניהם רואות ובלות את אלהיהן
כשור אל טבח יבח ואין מכלים ומודעה יד ה׳ את עבדיו
ועשה את אויביו היאמן כי יסופר הן בזבח את תועבת
מצרים לעיניהם ולא יסקלונו הן הראנו ה׳ אלהינו את
ידו החזקה והנשאה לשום שפלים למרו׳ ורמי הקומ׳ גדו׳ל
והחרש אשר המזל טלה עודנו באיבו ומתעברה כאזרח
רענן ויעבור והנה אינינו שאינו היה בשאר חדשי השנה
היה מקום למצריים לאמור ולהרהר כי על כי אין האיש
בביתו לא הי׳ בידו לשוחט ע״כ היה לנס ויאתו מגבורת׳
כעשו׳ לחדש כי הוא שלים הראשון מן החדש עודנו באיבו
לו יקטף כל ירקה וכל ימנה:

ואולם אם תחקו׳ לדעת מה רחו על ככה ליחס
הנס אל שבת שלפני הפסח ומדוע לא
ייחסו הנס לי׳ בחדש הזה יום שיפול שם יהו שמו גדול
בישרל - **הנה** בחקירה הזאת הרבה תשובות בדבר
י״ל כי על כי לא כל הנס אלא ע״י שמירת שבת כי מפני
שידעו המצריים שהיו ישראל שומרים את השבת במצרים
כאשר חכמים הגידו בפסוק ואל ישעו בדברי שקר וגם
בעינם יפלא שהיו מטפלים בבעלי חיים בשב׳ ע״ד שמתוך
כך נתשפלו ביגון שאול לדעת מה זה ועל מה זה ולפיכך
תלו הנס והפורקן בשבת ויש מן הגדולים שכתבו טעם
לשבח לייחסו אל קדוש שבת יען כי אם היו מייחסין אותו
אל יום העשור יעלה על מחשבות׳ לאמר כי גדול יום העשו׳
על שם הנס אשר נעשה בו ביום שעלו ישראל מירדן גדול
היה הנס ההוא בנהר יעבוק כרגל ת״ר אלף רגלי ובכך
יאבד זכרו של נס מצרים אשר הוא עיקר הכל ומצות עשה
מן התורה למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל
ימי חייך כי על כל אלה ראו והתחכמו לייחס הנס אל
השבת כי מודעת זאת בכל הארץ כי עלייתם מן הירדן
לא היתה בשבת:

והחכם הגדול הרי״ט נר״ו דרש כי לפי שכשהיו
ישראל במצרים שאל משה מפרעה יום
ח׳ של מנוחה ובהר לו יום שבת - ומכל מקום בכל שבת
תכף היו יוצאים ממנוחה ושונג ליגיעה ועינוי אבל בשבת
זו שהיה יום שלקחו ירחתם וקשרוהו בכרעי המטה והיה
להם תלוי ראש לא חזרו השתעבד ולכך נקרא שבת גדול
כלומר יומא דשבתא אריכתא כי אף למ״ד שכל אותם י״ב
חדש שהיה משפט המצריים לא נשתעבד היינו שלא היו
משועבדים בעבודה קשה מכל מקום אכתי עבדי פרעה
היינו אך בשבת זה ידעו שיצאו לחירו׳ אם באלהיה׳ שלטו
בעצמם לא כ״ם - **ועוד** נדרש בו כי הנה נודע שעל
ידי יציאת מצרים נתקיים אצל הכל כי הוא י״ת ברא הכמי׳
ונוטיהם רוקע הארץ ומאלהיה כי אשר בידו היכול להחרי׳
מבתמא הוא אשר יסדה וכוננה ועל כן נאמר בטע׳ שמיר
שבת וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים כי על ידי יציאת
מצרים

מגדים באותות ומופתים חזק מזבח העולם היא הוראה
על חידוש העולם כי עשה ימים ששה ה׳ וכו׳ וביום הז׳ שבת
וינפש ולפיכך נקרא שבת הגדול שבת שלפני הפסח לפי
שהוא היה סיבה לקיום כל השבתות כולם שבשביל
המאורע בו הוכר גדולתו ית׳ והשגחתו כי הוא הבורא
הוא היוצר זה הסבול בו ימי וביו׳ הז׳ שבת ולכך נאה ויאי
לקרותו שבת הגדול והואיל וכל ה שבתו׳ מתקיימו על ידו.
ובשבת זו היו רבני׳ בבבל להתקבץ קבוץ גדול
ונקרא שבת כלה שמזהירין ושואלי׳ ודורשי׳ בהלכו׳ הפסח
ועל כי חכמי׳ הגידו בפרשת ויקהל שאמר הקב״ה למשה
עשה לך קהלות גדולות בשבת לפרש להם האסור והמות׳
כדי שיתגדל שמי הגדו ביניה׳ שנאמר ואת׳ערי נאום ה׳
ואני אל ולפיכך גם מצוע׳ זה נקרא שבת זה שבת הגדול
על דרך שאמרו רז״ל ואת הבית הגדול זו ביתו של ר״ג
שמפרסמי׳ גדולתו ית׳ברך ולכן בשבת זו שרבה הדרש׳ בו
בדיני׳ מרובי׳ דיני חמץ ומצה ודיני הרגל ושמו של הקב״ה
מתעלה ומתגדל בישראל קראוהו שבת הגדול. **וכבר**
כתפשט מנהג זה ברוב תפוצות ישראל בכל שנה ושנה
לדרוש ברבי׳ בשבת הגדול אמנ׳ צריכי׳ הדרשני׳ להתנהג
בתקון משה רבינו עליו השלום ללמוד ולהורות את בית
ישראל את הדרך ילכון בה ואת המעשה אשר יעשון
הלכות פסח בפשט וכולי ולא להעמיד עיקר דרושם
מפשטי׳ וחדושי תור׳ כי לא המדר״ש הוא העיק׳ שלא המעש׳
שידרוש לא להראות את גודל חכמתו כי אם מה שנוגע
למעשה להוכיח את העם שיטובו מדרכם הרעה להריס
מכשול מדרך עם בני ישראל ואם יאריכו בחריפות דרושיה׳
הנה רבים מעמי הארץ אשר לא ידעו ולא ישכילו דבריו
כאשר באו כן ילכו ואין כל מלומה בידם ולא זו הדרך רועי
ישראל הראשונים אשר מעולם אנשי שם וכתב הר״מ במזל
פ״ד מהלכות תשובה כי ;ל מכ״ד דברים המעכבים את
התשובה הוא כל שאפש׳ ביחו למחו׳ ואינו מוחה כין ליחיד
בין לרבים שלא מניחם בכשלון׳ שאין מספיקים בידו לעשו׳
תשובה וגם לאחד מהם השונא את התוכחות שהתוכחת
גורמת שבזמן שמודיעים לאדם חטאו ומכלימים אותו
חוזר בתשובה כמ״ש בתורה זכור ל תשכח ממרים הייתם
עם ה׳. ולא נתן ה׳ לכם לב לדעת. עם נבל ולא חכם
וכן יעציה הוכיח את ישראל הוי נוי חוטא ידע שור קונהו
וכן ביום הזה יתברך להוכיח להחוטאים שבא׳ קרא בגרון
ל תחשוך וכן כל הנביאים הוכיחו את ישראל ולפיכך נריך
להעמיד בכל קהל וקהל מישראל חכם גדול זקן וירא שמים
מנעוריו שיהא מוכיח לרבים ומחזיר בתשובה ומי ששונא
את התוכחות אינו בא לנוכיח ולא שומע לדברים לפיכך
יעמוד בחטאתיו שהם בעונו טובים ע״כ. וביותר יש
לה הר בזה בדורות אלה אשר כפשטו יבישה אין כל ודל
ים רחל מאד ויכבלו בהרבה דעים והנהגות שדשין אותם
בעקבותיהם

מנדים באותות ומופתים חזק מזבח העולם היא הוראה
על חידוש העולם כי עשה ימים ששה ה׳ וכו׳ וביום הז׳ שבת
וינפש ולפיכך נקרא שבת הגדול שבת שלפני הפסח לפי
שהוא היה סיבה לקיום כל השבתות כולם שבשבת
המאורע בו הוכר גדולתו ית׳ והשגחתו כי הוא הבורא
הוא היוצר זה הסבול בו ימי וביו׳ הז׳ שבת ולכך נאה ויאי
לקרותו שבת הגדול והואיל וכל ה שבתו׳ מתקיימו על ידו.
ובשבת זו היו רבני׳ בבבל להתקבץ קבוץ גדול
ונקרא שבת כלה שמזהירין ושואלי׳ ודורשי׳ בהלכו׳ הפסח
ועל כי חכמי׳ הגידו בפרשת ויקהל שאמר הקב״ה למשה
עשה לך קהלות גדולות בשבת לפרש להם האסור והמות׳
כדי שיתגדל שמי הגדו ביניה׳ שנאמר ואת׳ערי נאום ה׳
ואני אל ולפיכך גם מצוע׳ זה נקרא שבת זה שבת הגדול
על דרך שאמרו רז״ל ואת הבית הגדול זו ביתו של ר״ג
שמפרסמי׳ גדולתו ית׳ברך ולכן בשבת זו שרבה הדרש׳ בו
בדיני׳ מרובי׳ דיני חמץ ומצה ודיני הרגל ושמו של הקב״ה
מתעלה ומתגדל בישראל קראוהו שבת הגדול. **וכבר**
כתפשט מנהג זה ברוב תפוצות ישראל בכל שנה ושנה
לדרוש ברבי׳ בשבת הגדול אמנ׳ צריכי׳ הדרשני׳ להתנהג
בתקון משה רבינו עליו השלום ללמוד ולהורות את בית
ישראל את הדרך ילכון בה ואת המעשה אשר יעשון
הלכות פסח בפשט וכולי ולא להעמיד עיקר דרושם
מפשטי׳ וחדושי תור׳ כי לא המדר״ש הוא העיק׳ שלא המעש׳
שידרוש לא להראות את גודל חכמתו כי אם מה שנוגע
למעשה להוכיח את העם שיטובו מדרכם הרעה להריס
מכשול מדרך עם בני ישראל ואם יאריכו בחריפות דרושיה׳
הנה רבים מעמי הארץ אשר לא ידעו ולא ישכילו דבריו
כאשר באו כן ילכו ואין כל מלומה בידם ולא זו הדרך רועי
ישראל הראשונים אשר מעולם אנשי שם וכתב הר״מ במזל
פ״ד מהלכות תשובה כי ;ל מכ״ד דברים המעכבים את
התשובה הוא כל שאפש׳ ביחו למחו׳ ואינו מוחה כין ליחיד
בין לרבים שלא מניחם בכשלון׳ שאין מספיקים בידו לעשו׳
תשובה וגם לאחד מהם השונא את התוכחות שהתוכחת
גורמת שבזמן שמודיעים לאדם חטאו ומכלימים אותו
חוזר בתשובה כמ״ש בתורה זכור ל תשכח ממרים הייתם
עם ה׳. ולא נתן ה׳ לכם לב לדעת. עם נבל ולא חכם
וכן יעציה הוכיח את ישראל הוי נוי חוטא ידע שור קונהו
וכן ביום הזה יתברך להוכיח להחוטאים שבא׳ קרא בגרון
ל תחשוך וכן כל הנביאים הוכיחו את ישראל ולפיכך נריך
להעמיד בכל קהל וקהל מישראל חכם גדול זקן וירא שמים
מנעוריו שיהא מוכיח לרבים ומחזיר בתשובה ומי ששונא
את התוכחות אינו בא לנוכיח ולא שומע לדברים לפיכך
יעמוד בחטאתיו שהם בעונו טובים ע״כ. וביותר יש
לה הר בזה בדורות אלה אשר כפשטו יבישה אין כל ודל
ים רחל מאד ויכבלו בהרבה דעים והנהגות שדשין אותם
בעקבותיהם ולא ידעו ולא ישכילו כי אם מלאות עומס
כאלו אשר אין להם רובה. ומה גם אחר אשר ידענו כי
כללות כל עדת בני ישראל אינם א׳ נקראו וכמו שבאים
שקנת איבריו מקונניס שכל האיברים יגר להם בגרת
השבורים ולא ישקפו עד עת מנוח תרופת למחלתם כי
גוף אחד המ׳. כמו כן בהיו כלתי כשרי׳ בדור נריך שידאגו
כל הכשרים לתקן חוב מפגליה׳ כי אם כולם נדיקים הם
דבקים כולם בשורשם העליון כמו שאמר ואת׳ הדבקי׳ וגו׳
מה שאין כן בהעותם לא שותאת הענו נכנס בין שורשם.
וביניהם ופוסק חיבור כמ״ש עונותיכ׳ היו מבדילין ביניכ׳
וגו׳ ואז אינם עם א׳ אכן בהוכיח חכמי הדור נקהל עדת׳
בדברי כיבושים ופשטי מוסר השכל יחשבו מחשבה על
שחטאו ויתנו לב לשוב ואז ישוב הדביקות ל מקומו ונחשב
הוא כמחזיר נפשות לפגרים מתים כמ״ש אם תוציא יקר
מזולל כפי תהיה כלומר כי בהשיבך את הזולל בתשובה
כפי אשר נפח נשמ׳ רוח חיי׳ באר׳ הראשון שהי׳ מיטל בולם
חשו׳ כמ׳ והחיית׳ו כן הדב׳ה זה כי הרשע בחייו קרוי מת כי
נפסק נפשו מאלהי׳ חיי׳ ובהשיבך אותו מדרכיו המקולקלי׳
כאילו נפחת בו נשמת רוח חיים: **ובשער** הגלגולים
כתב הרב זלהה שהנשמות אשר המה משורש אחד לא די
לפס מה שסובלים עונשים זה על זה אלא גם נריכים
לחזור ולהתגלגל אי לבא בגיבו׳ זה על זה כי אף אם תקנו
בגנמם כל הנריך להם לא יושלמו ויתוקנו עד יתוקן פגם
אותן שבשורשיהם:

כי על כל אלה חכמי הדורות ירא׳ה׳ וחוסבי שמו ל
יפנו בדרושיהם להשגת המעלה אשר בו כבודו
עליו ירוה ולכבוד עצמו הוא דורש. ולבלתי היות מן
הכיתות הרמים המדברים בלשון מדברת גדולות וברוח
שפתיו יתנשא לאמר אני אמלוך למען ספר שמו לאמר כי
הוא נאה דורש אפס כי לא תהיה תפארתו כי אם נדרו
אליהם חכמה ומוסר יחדו יהיו תמים ומוסף גם הוא דיגים
וחוקת הפסח ומיזותיהן אשר שם רמז ואין מספר כי
בלעדי דרך פשטי תורתנו וסודותיה העצומים והרבים
עוד לה רמז לפקוח עינים עורו׳ להוציא ממסגר אסירי ינר
הדב בל יחפרו ויאבדו. ובר״ס אלעזר ע״ה היה דורש כל
ענין החמץ על הינר הדב כי הוא שאור שבעים׳ שמחמין
את האדם ומה הקב״ה שבעת ימים מצות תאכלו לומר
שבעה ימים הם שבעת עשריות שנים לא ירוה שאור
שהם ימי שנותינו בהם שבעים׳ שנה ושלא נמתין עד י״ב
שנה רק אך ביום הראשון בקנת העיסור הראשון תשביתו
שאור מבתיכם ולא יתעגל מלבער שאור שבעיסתו עד
זקנה ושיבה כי אוי מי יחיה מיום הראשון עד יום השביעי
ומה גם עתה כי למי אוי למי אבוי למאחרים לעמוד על
נפשם עד אשר יבואו ימי הרעה כי רעם תבא עליהם לא
ידעו שחרה כי אי׳כה יוכל איש להלחם ולהשפיל ולהגיל

מלך

מלך זקן וכסיל אחר אשר המליכו זה כמה שנים ויסרם
מרשיו ויסלח פשעותיו ויחזקם במקומם מנפש ועד בשר
ומחין הרגלים וכפות הידים לעקור דבר מגדוליו או גדולי
גדוליו אשר הגדיל לעשות ומחין ולחין ידלה מים וכבש
בהם הנגע כי נגע עד לבו במחשבות אונו מלבד כל
נגעים גדולי אשר שם בבשרו מראשו ועד רגליו עד אפס
מקום כי כל עצמותיו הניע ועוה בכל עון ובכל חטאת
אשר פעל ועשה בהכה ואיזה כור מקום מים כמים שעל
השמים וכימים ובנחלים יחליפו בח יעלו אב"ר כנשרי
ארמ"ת איבריו מטומאתו אשר טמאו יצרו זה כמה
שנים ומים ולילה לא ישבות:

על כן אשר עיניו בראשו יסקיף וירא אחריתו
מראשיתו ועודיו בחור בילדותו בער יבער
יצר המוך מעמו כאשר יבער הגלל עד תומו. והן זאת ענת
ה' ברמז הרומז באומרו אך ביום עשור הראשון תשביתו
שאור מבתיכם להזהיר על ימי עשור הראשון בהגיעו
לחינוך בטרם יבואו סירותיו אשר: **והנה** יביאה מילתא
כי מי ומי מילדי העברים בקרב שנים כאלה יאורו עינו
להביט של השהים וכהגדוף עשן תנדפנו יצרו הרע להאבידו
ולשומו מרמס עד אשר לא יכא ילד מסכן וחכם במלאת לו
י"ג שנה כי באורו ירחה אור כי יהיה מעיר לעזור וזה רמז
לנו התנא באמת באמור אור לי"ד בורקין את החמץ לאור
הנר והוא כי כאש' השאו' מחמץ העיסה היצר הרע מחמיץ
ומפסיד את האדם ומעפשו ועל כן חל עליו חובת ביעור
היצר הרע מעליו ולא ייחל עד אשר יגדל או לעת זקנה
חלילה כי אם אור לי"ד הנער הוא במלאת לו שנת י"ג ויום
א' שמתחיל הי"ד כי אז ייחל היצר הרע לפעמו יבעיר את
הבעירה וזהו לאור הנר וזה בחוצין ובסדקים בכל מכפוני
לבו ומחבואות פנותיו:

ואמר בכל מקום שמכניסים בו חמץ אכל מקום
שאין דרך להכניס בו חמץ אין צריך בדיק'
והוא כי הנה עיקום היצר הרע נכנס בכל איברי האדם כל
אחד ואחד לפי ענינו בראשו ללכת בקומה זקופה במצחו
בעזות מצח בעין לראות ברע באזן לקבל לשון הרע בפיו
ובשפתיו בלשון הרע ורכילות ודבר שקר ופה דובר נכלה
ולאכול בו אשר אסרה התורה והלב לחשוב מחשבות און
ודים שופכו' דם נקי והרגלים ממהרות לרוץ לרעה והיקום
בכל יתר האיברים. והנה לא כל אדם חוטא בכל איבריו
כי אם יש הרגל לחטוא בקנתם ולא בשאחתם ויש יחטא
באשר לא חטא רעהו ועל כן אמר כי בכל אשר ידע
שהוא דרכו להכניס בו חמץ אשר חטא בו צריך בדיקה אך
אשר ידע שלא הכניס בו חמץ ולא חטא בו אין צריך בדיקה
אחר הבדיקה אם פשפש ומצא צריך ביעור ואחר הביעור
צריך ביטול שיכטלנו ויצא עד שיבטלנו ממש עד יהא
בטיל והשיב כעפרא שהוא עד גדר לא יעבר כח עוד
להחטיאו

להחטיאו כי עשאו למדמם וסיגפו וגם כי מן התור' בביטול
בעלמא' סגי שיהרהר תשוב' בלבו צריך ג"כ לבערו בדבור
ומעשה בוידויים ותחינות בדמעו' שלים ולבער בקום עשה
כל דבר רע וחיסב עם קונהו ית' שמו על כל עטרי חובותיו
אשר הוא חייב לו וזהו שאמרו לאור הנר היא נשמתו שאור'
יפה לבדיקה כי יאמר אליה כפשי כפשי אחותי רעיתי עד
מתי תשתכרין התעוררי התעוררי מהיו' הזה והלאה אור
לי"ד כי ילד יולד לנו ילד מכבן וחכם הלא הוא יהיה לנו
מעיר לעזור בעירה ובקיב' כיתן את דודיכו לו ולאורו כחפש'
דרכיכו ובחקורה ובשובה מכל אשר חטאתו ובדחן ובטהר
בסיר רוע מעלליכו מנגד עיני ה' ועל תשמרתיכו בעמדה
יחד ותיודד שיחותיכו מעיניכו יום ולילה לא בשבות כחנשי
המלחמה על יצר המוך כל יסוב לעצותיכו כאשר בתחלה
ויהי ה' שהיתו עמכו כאשר היה עם אבותיכו ש יע זכרו ואל
יטשכו והן זאת קנות דרכי ביעור החמץ עד די בעד כל
כח היצר הרע מקבב אים וכל איבריו ולא נאמר כי די
בביעור כל שאור יצר הרע מעצמו כי אם גם גבולו גרי
ביתו ואצירו ואנשי עירו כי כל ישראל ערבים זה לזה וזה
רמז שאור לא ימצא בבתיכ' ואחר כך אמר לא יהיה לך בכל
גבולך כי אתה תבער חמצן ויצרן של עוברי עבירה עד
תשיבם עד ה' אלהיך:

וגם אל יאמר אים הלא ביערתי כל שאור וכל עון
ממני ומגבולי כל אשר עלה בידי אך לא יבער
מהשאר מעט מהרבה אשר לא ביערתי עד בלתי השאיר
אף גם אחד ומי יוכל כי על כן רמז רבותינו זכרונ'
לברכה ונוו לנו כי בגלל ביעור החמץ כל חתיכות החמץ
הנותרות נמנה אותם ונמשמרת יהיו כל נכשל בם עד
יאכלו והנותר נשרף באש שם רמז לנו כל אשר נשאר
מעונינו שלא ביערנו נמנה אותם ויהיה לנו למשמרת
נגד עינינו תמיד להיות סולכים ומבערים עד כלותנו
אותם א' לא' וכל נשליכם אחר גויכו ולהשמר מכל עבירה
אחד מהם כל תגרור לנו כיונא בה ומכל משמר צריך ישמר
מכל דבר רע ובפרע בדורו' הללו כי הכל בלשון הרע והנה
אים בא מראה סימני טהרה ובבותות אהבה וכמיצר על
נרת קרובו ואוהבו יביא ניר בפיו למושבו ברשת לשון הרע
כי כמה פעמים יהזה אים צדיק נשמר מכל דבר רע וילכד
בשחותו של קבל ל"ה בחמור שיו בר לי עליך אחי ואהבתך
הנזקתני כי הלא רחיתי גבר עמיתך דבר סרה עליך כזה
וכזה דיבר והשמר פן ואל תלכד במצודתו והנה כחץ שנון
נתקע הרכילות בלבו ובשרשי בטנו ותהי לחרפות לו ולמ'
כל טהרתו אשר נטהר בתשובתו כי עון חמור הוא כע"ז
ג"ע וש"ד ולא יבבר מאים צדיק מלקבל כי ברית כרותה
לשון הרע וכו' ומי לנו גדול מדור ולא נמלט מרכילות ניכה
ע"כ על זאת יתפלל כל חסיד אל ה' יחי עמו על זא' ודומה
לו: והן זאת רמז ז"ל ואמרו היה הבית בדוק ובא עכבר
וכבר

וכבר כפיו ונכנס בבית צריך לבדוק את כל הבית שהוא רמז
זה כי אחרי אשר בדק איש בגופו ואיבריו עד היה הבית
בדוק היא גופו ראה והנה עכבר נכנס וכבר כפיו הוא רשב
טמא כעכבר ולשון הרע כפיו אז כטמא כלו וצריך בדיקה
את כל הבית שהוא שכל איבריו צריך לחזור ולבדוק כי עון
זה שדי תיכל בכולי ואחר כל זה יאמר איש הלא זכיתי לבי
טהרתי מחטאתי גופי ונפשי והסירותי כל תחלת יצר הרע
ממני ומה לי עוד להיות נכב על משמרתי לבלתי הטמא
כי הלא מאין לאין יצלוט כי יצ"הע והלא בערתיו ממני לא
זו הדרך כי הלא יחזור ויחמיץ עשתו בהיכח הרע כי בהסיחו
את דעתו אז ידלג כאיל יצרו הרע להאכידו והו' יוסב לבטח
לא ישית לב ויאבד והוא רמז נוי רגל כאומרם שאל יביא
דעתו האדם מהבנק כי גם שהשאור לא נתן בו יחמץ
בהכח הדעת והוא רמז על עיסת גוף האדם כאמור אך כל
זמן שהאדם עוסק בבנק אינו בא לידי חימוץ וכן כל זמן
שהאדם עוסק בבנק בגופו לעשות בו מצות בידיו ואיבריו
ואינו מסיח דעתו מעבודת שמים לא יבא לידי חטא ואם
ככה נעשה שלא נרפא מגופינו הנקרא בנק ונעשה באופן
שלא יחמיץ ולא ידבק בידינו חלאת היצר הרע תקרב שנת
גאולתנו ותבא קל מהרה לא תתאחר וזהו כמו שאמרו רז"ל
שלא הספיק בנקם של אבותינו להחמיץ ונגאלנו מיד כן יעש
הוא בעשותינו שלא יחמיצו בנקותינו אחר הטהרה ואז
יתעקר השאור שבעיסה מכל וכל ויעברו הגילולי מן הארץ
כמו שאמר ואת הנפוצי ארחיק מעליך וכתיב והסרותי את
לב האבן מבשרכם -

וזה רמז במתק שפתים חכמים בלשון המשנה אור
לי"ד בודקין את החמץ וכולי אשר יקשה בעיני
המשכיל וכאן הבן שואל מי הכניסם לדקדוק זה לאמר אור
לי"ד מאי אור אורתא ולא צריך שם אור לחשך אבל תוכל
אלא שרמז בזה לזמן הגאולה שנאמר כה והיה לעת ערב
יהיה אור ולכך אמרו אור לי"ד שכאשר יחל רוח לבעמו ברוח
אפינו משיח ה' שיב' מדוד המלך אשר היה דור י"ד לאברה'
אז נמי במספר שמו י"ד אז יהיה נבדק החמץ מכל וכל כי
בזמן ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד - א"כ איפה אתה
הורגלת לדעת כי עניין ביעור החמץ הוא זרוז הפלא אל כל
אחד מאיתנו ישראל לעבות דרכו לפניו מכל מכשול - ולגרש
מפנינו אויב הר' הנפוצי הזה ומכח ה' יהיה דרכו וכל מעשיו
היו הלוך ונסוע לקרבה אל ה' ולדבק בגור עשהו ולא ביצרו
לה' גור ואכן נגלה כי כל שאור וכל רב' לא יקטיר ממנו אש'
לא כן הפתאים אשר טח לבם תהכין ועין שבלם כהה כי
דרך נשים להם ודעתן קלות מהכין הנסתרות שבכל מצוה
כי לא יקחו הדברים כי אם כפשוטן ממש והמה לא ידעו כי
אחת דבר אלהים פתים זו שתענו שיש בכל מצוה פי' אחר
מלת פשוטו והבלתי יודע כי אם חלק אחד ממנה הוא נקר'
פנינה באחד מעיניו והרע באחד מאזניו ואבר בא' מרגליו

יען

יען כי העיון הפנימי הוא הראייה השכלית אשר ממנה
מכיון שאינו שלם בשני מיני ראיות אלו השכלית והפנימית
הוא הנקרא סומא באחד מעיניו ופטור מן הראייה מלאז'
במועם ה' ולבקר בהיכלו כי על כל אלה נפל החיוב על
רועי ישראל הרודפים בעם להוריע לבני אדם ומיזתן של
דברים בכל חג וחג אשר כולם המה רמז לפקוח עיניים
עורות להוציא ממסגר אסירי יצר הרע כל יחפר ויאבד
אשר באמת זה כל פרי עסק התורה ותכלית הפלפול
והחידוד לעמוד ולשרת בשם ה' להביא אורה לעולם ולמד
לפושעים דרכיו - הילדה ה' כאלפי דרשים בדבריו' פשטים
גם כי יהיו טובים ומתמדים ומתוקים - אחר כי לכל העם
אין כל מאומה בידם - אז החפץ לו במשמעי קול ברכים
בתוכחת חייב גם כי כוונתם לשמים להרים מכשול מדרך
עם בני ישראל אמינו אחד כי מעללי' אשר לא טובי' שר"ים
עומדים וקיימים ואין מזדמן אותם ממקומן: ומה הועילו
חכמים אחר שחסך על פני תהום ולא תקנו דבר מכמה
אדחות עקלקלות כי לא המוסר הוא העיקל שלא המעשה -

ובמה היו כמורידי אור שקמו עולמם בשעה אחת
ונגלת נשמתם בטהרה וכולם לא: זכו
למעשה זו אלא בשביל המעשה כנזכר בתלמודא דידן ואין
גם אחד בהם שזכה לה בשביל פלפול הלכה אחת או דרוש
אחד - וכל עיקר אסיפת בני ישראל בשבת כלה בימיהם
היה לשמוע הלכות שהיו דרשים להם אין זולת וע"י כך היו
זוכין לחזות במועם ה' בעת דרשיהם כנזכר בתלמודא
דידן דאמרי לב המה בני מתא מחסיא דקא חזו יקרא
דאורייתא תרי זימני בשתא בשבת כלה דפסח ושבת כלה
דסוכות ולא קמגייל ניורא מנייהו - והגיד הרב רבי יאורה
ברוני ד"ר דאוריית' היינו שהיה עמוד אש יורד מן השמי'
עליהם בשבת כלה דפסח דסוכות - ואין ספק כי לא
זכו למעלה זו אלא בגדל כשרים להיות דורשים חוקי
האלהי' ותורותיו להרי' מכשול מדרך עמם ובכן יתגד' ויתקד'
שמיה יתברך בעולמות העליונים והמה היו כמורידי אור מן
העולם ועד העולם עד כי עין בעין ראו דמות כבוד ה'
כמראה אש ומימינו אש דת למו אשרי עין ראתה כל זאת -
ואתה הקורא נשים עמיתי בתורה ראוי לך אחי להיות
עינך פקוחות ואזנך קשובות לדברינו אלה לתת לפתאים
ערמה כדראוי לזרע קדש כולו זרע אמת לקבל האמ' ואמי'
שיהיה האומרו חרפת אדם כמוני - אשר בחיי ראשי שו יבאו
הדברים האלו מחיבור דבריו האיי גאון ז"ל אב"פי שלא היה
מוכיח או גורע אות א' מכל אשר כתב בכו היה מאשב בעיני
חכמי זמננו כל דבריו כגאלי אש ודעדה אחזתם שם והיו
מרגילים עצמם לעשות דוב דרשה לכל חפציהם של עדת
ישראל להורות להם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר
יעשו **אבן** בנאת הדברים מתחת ידי חבורינו לא יסגיחו
בהם כי יבינו ויכלמו כאילו הם נריכים לענות מוכרינו ואני

אדע

יודע שאינו כותב זה כאומר קבלו דעתי שהן רשאין ולא
לני אבל קנה קנאתי לה׳ אלהים אמת כי היה ראוי ליודעי
דעת ומבינו מדע לקבל האמת אף מן הנאצלים והנפיעו׳
יהיה מי שיהיה . לא כמו שראיתי בשאלוניקי אחד מן
המפורסמים שבשמע דברי אלה הכיר מעצלתם ולא יכול
להכחיש ומכל מקום לא אבה לדרוש על דרך חכמי התלמוד
בדינים ומשפטים אשר רבים נכשלים בהם כי בוש מלגעב
השבוים והחרפים אשר יגעינו עליו ועל זה אני אומר כי
לא כאן לבד זרת ה׳ אעפ״י שפשט הכתוב ידוע מכל מקום
בכל יום ויום יש אשר באו לעזר״ה׳ ויש אשר לא באו לעזרת
ה׳ הלא כיצד יש דברים שאין בני אדם זריזי׳ בהם לפי שאינן
מאים שיזאינו בם גדולים אבל אם רואים שגדולים נזהרים
בהם הם נושאים ק״ו בעצמן ואומרים הנה פלו׳ החכם זריז
בדבר זה ואיך אבושה אני ואמצא מלעשותו . והנה כן
הזה כי אין התלמידים מכירים כי כל דבריו זה הוא מה
שסידר רבינו הקדוש במשנה כי לא המדרש הוא העיקר שלא
המעשה אבל רואים אותם יוצא מתחת יד חיבורי זה ואבני
אים רש ונקלה ואין מחשיבין אותו והיה צריך לעזרת ה׳
בגבורים גם בדורות אחרונים שלו אשר מי זה האיש גדול
כיסר אל אשר מיקה מלבא איזה תקלה ח״ו על ידו אשר היה
ראוי להיות מגמת פניהם תמיד לזכות את הרבי׳ ולא יחוש
ללעג ובוז הגאונים אשר מי לנו גדו׳ מאהרן קדוש ה׳ הגדיל
חזל לומ׳ כי יודע היה אהר׳ בעצמו שבא׳ דבר גדו׳ לישראל״ ו
ועמד וקשר חבל של בדיל במתניו והיה מחזר בכל מחנות
ישראל מי שאינו יודע תפלה למדו תפלה מי שאינו יודע
קרי׳ שמע למדו קריאת שמע מי שאינו בקי בגופה של תורה
הכניסו בגופה של תורה ולא אהרן בלבד אלא כל המלמד
תורה ברבים לישראל בשם שמים המקום מרחם עליו ונותן
בו חכמה ובינה דעת והשכל ונותן חלקו עם אברהם יצחק
ויעקב עד כאן ומי מן המשכילים אשר בדורות הללו אשר
לא יהיה לו ללעג וקלס לעשות כזאת כי כל אחד מתבשל
אני אמלוך אוי לדור שעלת׳ לו כך אחר כי אם יבאו דרך
פשפ״ש הנפו״כי אשר התעם על כל דבר פשע על קל על
חמור המה ירצו כמה להם עוונות וחטאים תולי תולים
חומרים חומריס ועוד ידם נטויה לחפש ולפשפ׳ עוד
יוסיפו להגלות אליהם כאבנה וכהנה כמה דברים קשים
כנגדים שהארם רם בעקבו ואשר היו קלים בעיניהם יראו
הרים גבנונים אשר היה מן הראוי אליהם לרדוף כאשר
ירדוף הקודש בהרים אם ישקיפו אם ירצו אם ישובו לזכות
את הרבים ולהרים מבשול מדרך עמיכו בית ישראל הן
תיהוי אחרא לגאולות׳ והן לא די כי אין אים שם על לב ועיין
שכלם כהה לא ידעו שב״ל כובד אמתות׳ וחטאת׳ ולהשיב
רבי׳ מעון . ולא עוד אלא כי רב שבעו בוז וקלון ולעג
בפיהם על יראיה׳ וחוסבי שמו כי ידרשו חכמה ומוסר
ומילי דחסידות׳ וה׳ הטוב יכפר בעד . על כן הכי אחי

אתה

אתה אינגך ויהי אלהים עמך אם מן השמים המליכך
בהתכם׳ על קבל עדתך ה׳ הר להיות זורק מרה בתוכת׳
בתחל׳ בשיאותיך כי מי שלא זורק מרה בתוכחתיו בתחלת
בשיאותו לא יוכל להפך פיטה כי לא יקבלו ממנו תוכחתו
ומוסרו כמ״ש מה תאמרי כי יפקוד עליך ואת למדת אותם
עליך אלופים לראש ובהגיע תור לדרו׳ אלהים ברוב עם
הדר׳ מלך נהוג דרושך כר״מ ע״ה דהוה דרים בפרקי׳ תלת
שמעתת׳ הוא דינים תלת לגדתא פשטי׳ מתוקים . תלת
מתלי הם דרכי מוס׳ כמו משלי כי כלו מוסר כי גם כי עיקר
הדרוש הוא הדינים והתוכחות מוסר מ״מ יש לדרוש גם כן
איזה פשטים מתוקים לא להתייהר להראות גודל חכמתו
ח״ו כי עושה אלה המה מהגבורי׳ אבשי הפס כמ״ש בזוהר
ומוח להם שלא נבראו והפכה שלייתם על פניו כמ״ש זל
אפס כי לא יהיה תפארתו רק כדי להוכיח את העם כדי
שלא יאמרו מי שמך לאים סר ושופט כי תסתרר עליהם גם
הסתרר כפה מלא תוכחות . ומזה הטעם דרש ר״מ מילי
דאגדתא ופשטים מתוקים תחלה להראות כי הוא איש בא
באנשים החכמים וידועים כדי שיוכל לדרוש אח״כ תלתא
מתלי ופיו מלא תוכחות . וזהו לא המדרש הוא העיקר שלא
המעשה כי אף שהותר לדרוש דרש להראות חכמתו מטבע
הנוכר אל תעשה מזה עיקר אלא העיקר יהיה הנוגע
למעשה והחידושי תורה יהיו טפלי׳ בטלים ברוב כי לא יהיו
רק שלים ר״ושמי שלים יהיה הנוגע למעשה ולתקן תקוני׳
ולהגיר להם רמז התורה לבד מפשוטה להדריך את העם
תמיד כל הימים בתשובה ובפרט בחגים ובמועדים אשר
כזק הסן מוער על ידי אכילה ושתיה לפרוק עול מורלת
שמים מעליהם ח״ו . אבל נריכין המה להיות ברמז
החג הקדוש ודיבור על מעשה הטוב והיסר זו על דרך אבר
היה דורש הר״ם אלשיך זל בשנין החמץ בכזל וכן כיוצא בו
אשר על כל שה אמרו שנתבאר לפני מיתתו הוא זל לדרוש
ז׳ ימים בחבר ביבת בית המלך מלכו של עולם . אשר על
כן נכון למועדי רגל לדרוש ולקבל שכר בהלכות הרגל
ובויותר בהלכות חוקת הפסח לפקוח עיניים עורות ואף
בדינים פשטיים שבבר נתפשט מנהגם לרבים והכל יודעי
אותם וגם שבבר דרשם זה כמה שנים לפי שביותר נריך
הכתוב לה זהיר מקום שיש בו חמרון כיס וברוב דיני הפסח
יש חסרון כיס כמו לקנות כלים חדשים ולבער כל מיני חמץ
ובפסח הוא במשהו מלבד כמה הוצאות גדולות המוטלות
על כל איש הישראלי בחג בקניית החיטים ועשיית המצה
וזולתם ודעתם כלבא תליא ולבא בכיסא תליא וכחסרון
הלב״כה חסרון הדעת והתבונה תתגבר ועל כן זריזין
מקדימין לזרז אותם מדי שנה בשנה לשים מחשך לפניהם
לאור ומעקשים למישור לא תמעד אשוריהם מדת של
תורה . ומ״ה גם כי הן רבים עתה עם הארץ גם בלא
דעת שבו בכמה דברים כאשר ראיתי כמה בוערים בעם

הקלו

שקלו על עצמם לטבול הכלי לאחר הצפוי בברזל ואמר שהטיפה ההיא תעלה תחת ההגעלה ואינו כי אחר שבמקומותיהם אחזו כחומרת הפוסקים החולקים על הרא"ש דלא סגי בצפוי בברזל כלי הגעלה. הנה הטיפה ההיא לא עלתה לכלום כי הטיפה שנהגו בה רבים מבני ישראל אחר הצפוי נגעו בה מעצם שכתב הטור סי' תנ"א בשביל מה שאמר בקדשים ומירק ושוטף במים וגריסים הם להזהר להגעילו כחומרי מקומותיהם. **וגם** במקומות שהקלו על עצמם לסמוך על הצפוי בברזל בלא הגעלה בהרא"ש שגריסים להזהר לטבול אותם הכלים כדין כלים חדשי' הנקחים מן הנכרים שבו כמה פתחים להתיר אות' במה שטופים אותם במים קרים אחר הצפוי במקו' טבילה ולא הועילו כלו' דטבילה גריכה להיות במקוה המי' כמבואר בי"ד שלא שמפני שבמחלוקת היא שנויה יטבול' בלא ברכה. **ועוד** כמה מהם הקלו בלות' המחבות של נחושת שעיקר תשמישן אינו אלא לעשו' פלטטי' דא ומכניסין אות' לתנור כך וכולם מתירים אות' עם ההגעלה וזה אשר לא כדת כי אף כי לפי דעת הרא"ש המחבת נתרת בהגעל' הייבו במחבת שמשגני בה דגים וביצים שמעשיה רוחשין בשמן. אבל אותם המחבות המיוחדות לעשות בהם פשטי"דא ואינן רוחשין בשמן רק מותנים מצט שמן בהן כדי שלא תשרף הפשטי"דא הזה ליה תשמישו על ידי האור ואינו מוכיל להם הגעלה ודינה כשפודים ואסכלאות שגריכין ליבון עד שיהיו נצוצות נתזין מהם ואם נאו אל ישתמשו בהן בפסח ואפילו להעמידן בביתו ולבדרן עם שאר כלין הנגרים לא אריך למיעבד הכי אפי' המה גבוהים כמה אמות דומיא דחמצו של גוי עושה מחינה עשרה טפחים וכן בגר שבת דלא יקרא לאור הגר אפי' גבוה כמה קומות כמ"ש הפוסקים בכלי פסח שאסור להניחם בגסרים בשאר השנה לגוי אפי' המה גבוהים והוא הדין כלי חמץ העשויים לגוי דאסור להעמידן בפסח אפי' גבוה כמה קומות. **ואם** היום רבים מבני ישראל נהגו להקל ולהשתמש בכלי זכוכית הנקראים פרפו"רים בפסח אפי' בשתמשו בהם כל השנה מפני שמח זיקים אותם בכלי זכוכית כל שהוא אלא ואין בו סדק. ואני שמעתי שהרבה אל אסרו להשתמש בהם בפסח אם הם ישנים כי ניסה הוא אל ונטל פרפ"ורא א' ושקל בפלס כמה היה שוקל ואח"כ השליכו תוך קדירה של מרק וחזיליו וחזר ושקל ומצאו שהיה שוקל יותר ממה שהיה קודם שהשליכו במרק ושומר בפשו ירחק מהם. ואף בספרד שנהגו להשתמש בכלי זכוכית ראיתי מן המהדרין שהרבין שלא להשתמש בהם וכ"ש שראוי להחמיר בכלי הפרפו"רי שעכשיו מערבין בו מינים אחרים וכלו אחו פ' רפורי החמיתי ולפיכך יש לאסור ואף כדיעבד:

ונכון להזהיר את העם על הדין שכתב הטור בשקי' שנותני' בהם קמח כל השנה שגריכי' לתתיר כל התפירות קודם הכביסה. שהסכימו כל גדולי הפוסקי' דלא יוסיפנו כל זה אחר שכשהקמח מוגב במים מיד מתרכך ונרכך בשק ואפי' אין שם תפירה ושלאי קשה להעביר כל הנילוש בשק בנקבי האריגה ועל כן אין ליתן בהם קמח של פסח. וכתבו הפוסקים כדין קמח של פסח שנשבו הנכרים השק ואכלו מן הקמח וכתייבש אם הוא קודם הפסח נדיך לנפות אותו הקמח ואם יאבד על הנכה כמו פירודי עיסה זרקן והקמח מותר לשהותו עד לאחר הפסח אך בפסח הכל אסור בהנאה' אבן אם השק מונח במקומו אלא כתבעבע ולא נתערב הקמח ואחז בידו מקו' הנישוך ויקשור שם השק תחת הנשיכה עם קנת קמח וכער כל הקמח שבשק ויכבל שאר הקמח הסכימו גדולי ישראל אף לאוכלה בפסח דלמאי ניחוש לה וכן אפילו כבלו מים עליו וכתייבש אם מכיר המקו' שנתלחלח יקחנו וירקד השאר ואכלנו בפסח.

וכל אדם יזהר בענין איסור גזל ביותר בתנין המצו' כי אין אדם יוצא ידי חובה במצה גזולה וחסירים הראשונים היו נוהגים כשאופין הדבה בתנור א' לומר כל מי שיגיע מצתי לידו יהיה במתנה וכן היו אומרי' בטחינה ובדאמרינן בבי לולב שלא יכשלו אים באחיו. ורחוי גם כן לה זהיר בענין שחיבת המים למצה כי רבו המחלקיות בפוסקים ולכתחלה רחוי להמתין עד שקיעת החמה ובספק יאחר ולא יקדים ויוצאים לדברי הכל ומעשה זה רבים מן המהדרין נזהרו שלא ללוש מצותיהם ביום א' אחר השבת אלא במים שנשאבו אור שני ולא בערב שבת שמא יקדים קודם ערב שמש או יאחר ויחלל שבת וכן כת' הרמ"ע מפאנו בתשובותיו כי' ל' וכתבו עוד דגם על ידי גוי לא שפיר דמי לשאבותן וכן בכל תקוני מצה ישנן כי מכשירי מצה כמלוה דמו וכי היכי דבעינן בחיטים שמר לשמה הוא הדין במכשירין ובכרי אדעתא דנכשיה קעביד. ובענין ליסת המצות ראינו גם שמעצו מנהגים רבים ויש בהם דברים שגריכים שיעור וזהירות להריס מבשול מדרך הטבע. ראשונה להודיע מה שמוסכם מכל הפוסקים שאין לשין לפסח לכתחלה עיסה גדולה משיעור חלה אפי' בתנורי' גדולי' ואפי' יש הרבה בני אדם עוזרין לחברה דעוד היום יש בעלי נפש נזהרי' בדבר ושומני' עצת זקני' ומכל מקו' בראיה מקומות שעברתי בהם ראיתי שערודיה שלשין בכת אחת עיסה גדולה שק קמח וכיוצא ויש שאפילו שק מלא בכת א' ובאד' א'. והוא דבר זר ורחוק מדת של תורה במצו' רבה וחמורה כא הבאה לפרקים מידי שנה בשנה.

ואם לדין יש להם תשובה כי אין להם מקו' ראוי וכלי הגריכי' לכך והבדח לא יבוא' ותשובת' בשאר מצל כי היה להם לתפוס כדעת המקלי' במדת הנוכך הגמור ולא יותר כי הן אמת כי מפני דוחק הבור

דין הוא שלא להתרחק משור הדין כפי רוב הפוסקים ולתפוס כדעת המקלי׳ בזה שהרי רבינו ר״י בן יהודה מן המקלי׳ כתבו עליו שהיה רגיל בביתו לנוסע ב׳ ב׳ עומרים או ג׳ יחד כמו שאמר הבית יוסף אך לא להפריז על המדה ושם עשיה גדולה מחני שם קמח. ולמה לא תתחלק עשיה גדולה כזו הואיל והתבור ראוי להכיל לעשות קטנו׳ כין ד׳ או ה׳ בני אדם ויתעסק כל א׳ בחלקו כראוי ולא שיהא מוכח בקרן זוית חלק ממנה זמן מרובה בלי עסק כי אין ביד א׳ לגלגלה כולה כהוגן אם לא בשהיה רבה ואני מחיתי בידיהם ופי מלאתי תוכחות עמה׳ לאמר וכי שלא לזוסיף על השער כפי תוספת העמלי׳ והעוסקי׳ יפחתו מחוכתו קהל עדת ישראל חלילה כי תפארת וכחל׳ אבות היא להם להיות גומלים חסד לנפש׳ ושלא לחוס על ממונ׳ בדבר מצוה. וכלל שגור כפי הכל אין נכור עני. וכשם שאדם מחזר אחר דירה נאה לרווחתו ולעשות נח׳ רוח לעצמו כן וכל שכן הוא שיש להם לחזר אחר מקום הגון וכנון ולעשות המצה בכל תכליה ועמלין ראויים לקיים ושמרתם את המצות. ומה שהם מקטפי׳ בעמילה מה יועילנו בה אחר כי העשיה גדולה ואינם יכולי׳ לבטלה מנד אל נד בזרוזות ודין מבורם הוא שלא להניח העשיה בלא עסק אפילו רגע אחד ולא עוד אלא שאחר שנתעסקו ונתחממה בידים אם יניחוה בלי עסק מיד תתמין. וכן לענין הערוכה יש לה זהר שאותו הבוטל העשיה לפניו לתתוך לתתיכות קטנות לעורכין ולמרדדי הרקיקין וכמה פעמים לא נזהרו לעסוק בעשיה ההיא בעסק רב רק מבעבעים אותה בידיהם ולא עוד אלא שחותכים הרבה ביחד ולא כל שעה ושעה העוסקי׳ פנוי׳ לבטל ממנו ומחזי׳ אות׳ בידיה׳ בלי עסק ואיכ׳ למיתם שלא יבאו לידי חימוץ ומכבסי׳ עצמ׳ בכמה ספיקות של פיקוח נפש. ומאד צריך להזה שלא להתחיל להעריך ולרדד עד שיגרפו התנו׳ בתחלה כדי שיוכלו ליתנ׳ מיד בתנור ולא יעמדו בחוץ ולא יסהו אפילו רגע א׳ כי זה הוא עיקר גדול בהכשר המצה ויתר פרטי׳ אחרי׳ שיש בזה כתבתי בפרק ב׳ בדקדוק האפיה עיין שם:

וכן יזהרו שלא ליתן את המצות במפה או בכלי שיש בו קמח שמא ידבק הקמח במצ׳ ואחר כך יפרה המצה במרק עם הקמח שעליה ויבא לידי חימוץ וכן יש להזהיר לנשים העושות מיני מתיקה מסולת עם יין ודבש וכדי שלא ידבקו בכלי כשמבשלי׳ אות׳ בתנור המה משיפין סולת בכלי תחתיהן. ולא אריך למיעבד הכי שיש לחוש דילמא לא כשיל שפיר ויבא לשרותו במים או במי פיתת עם מים והוי חמץ גמור מפני אותו הקמח ואפי׳ ישפשפם היטב להסיר מעליהם פירורי הסולת שנדבק בהם לא יועיל בו כלום. ואפילו יזהר עצמו שלא נשרו במים אסור מפני שבשעת אכילה הרוק מחמין כמו באמר׳ הפוכקים

ועל כן יש להזהירן בזה שישימו שמן תחתיה׳ כמקו׳ פלת ולא יכשלו באיסור חמץ כמו שאמרו הפוסקים.

וכבר באחזינו שמעמו אבותינו ספרו לנו שפעם אחת אשת חבר היתה מסוגנת דני׳ בשמן והמנהג הוא לטוח הדגים בקמח שלא ידבקו במחב׳ ולפי שבפסח אין יכולי׳ לעשו׳ כן לקחה האשה הנז׳ מצה אפויה וטחן אותה עד אשר דק בקמח וטטיח את הדגי׳. ובעת ובעונה ההיא נכנסה שכנתה ורואתה לאם הנזכר שהיתה מטחת הדגי׳ באותה הקמח וחשבה שהיתה קמח ממש לאחר הכינו לה דגים לטגן ושחה אותם בקמח ממש. וכיני ביני נכנס בעלה ורואה את אשתו שהיתה טוחה הדגים בקמח ונגער בה והיא השיב׳ אמריה לאמר כזאת וכזאת עשתה אשת החכם את מול ומה תבעבע אלי ויחרד הבעל חרדה גדולה וירץ אל בית החכם ושאל אל אשת החכם אם בני׳ הדברי׳ שאמרה לו אשתו ותאמר לו ח׳ו מצה אפוייה היתה ונשמעו הדברי׳ לחכמי הע׳ וגזרו שלא יעשו עוד כן מפני מראית העין מטעם זה ראוי להזהיר את העם שלא לעשו׳ את הבאה בבשמן הנקרא פשטיר׳ ממצה אפוייה דאתו למטעי ולומר דכי היכי דבשאר ימי׳ עושו׳ אות׳ מקמ׳ או סולת הכי נמי בפסח וכן תראה שיש מן הפוסקי׳ שאכלו האורז ושאר מיני קטניות לעשות מה׳ תבשיל לעפ״י שהד בר פשוט בגמר׳ להתיר ואפי׳ הכי אסור דדגן מעשה קדרה וקטנית מעשה קדרה גזירה הא אטו הא ויש להם על מה שיסמוכו מהא דאמרינן בפרק כל שעה רב פפי שרי ליה לבורדקי דרים גלותא למחא קדרה בחסיסי׳ ואע״ר דאכא איכא דשרי כהאי מלתא דדוכתא דשכיחי עברי והעלו התוס׳ דחסיסי הוי קמח עדשי׳ אלמא אפילו דהוי מיני קטנית כיון דעבדי מזלזלי במצות אין להתיר בהם וכן אמרי׳ בסוף פ״ק דביצה דלבני ארץ ישראל דאית להו עבדי דמזלזלי אין כותשין אפי׳ במכתשא קטנ׳ והן עתה רבי׳ הם עם הארץ ורוב׳ אינן בני תורה יש לתפוס לאסור בכל מידי דמי לדגן משו׳ דאיחלף וביותר בקטנית האורז דאיכא אחר שנכדק ג״פ יפה כמלא בו גרעין חטה. ושומר נפשו ירחק ממנו:

ונכון להזהיר את העם גם כן שהשמן ושלקות וכבשי׳ ודבש שאד׳ לוקח מן השוק שיקחו׳ קוד׳ הפסח ויבדו׳ בכלי בשר כמו שאמרו הפוסקי׳ שלם יבא׳ לקנו׳ עד הפסח יש לחוש שמא היו בכלי חמץ ועכשיו בפסח בלעו מן הכלי חגב מלח ייהו ואסורי׳ וכל זה בשאין הדבר ידוע שנתערב שם חמץ אבל אם הדבר ידוע אפי׳ דליכא אלא תשמו ונתבטל בם קוד׳ פסח חוזר ונעשה ואסור בפסח ולא מבעיא בידוע אפילו אלא במידי דשכיח כגון שמן פומשמין שדבר מצוי הוא שיש גרעיני חטי׳ מעורב בין בפומשמין ואורין הפומשמין כמי׳ קוד׳ כתיסתן מגלתא דפשי׳ הוא דאסור לאוכלו בפסח משו׳ דאיכא משהו דחמץ

ומשהו אין לו שיעור. והן עצמן רבי מירחי ה' קדושין אין
נאותין בפסח אלא בשמן זית בלבד וכן ראוי להורות
והמרקחות והדבש שעושין מתרוס ויין מבושל וכל כיוצא
בזה אם נעשו בכלי שמשמש תדיר כגון מחבות וקדירות
של כל השנה חייבין להיות לבני יומן ואסורים בפסח. אבל
אם הם כלי מיוחדי לכך אף על פי שלפעמי מבשלי בהם
פיתותי לחם עם דבש הוה ליה כאילו אינן בני יומן
כודאי כמו שאמר הב"י ז"ל וכן בסתם כלים אינן ב"י
הוה ליה נותן טעם לפגם ואף לדעת האוסרי נותן טעם
לפגם בפסח אם נתבטל קודם הפסח אינו חוזר ונעשו לבולי
בלמא ולפיכך מותרי בפסח וכל זה בדברי שאינן חריפין
אבל אם הם דברי חריפין וכן מרקחות שיש בהם תבלין
ביותר וכן חומץ שנתנוהו בכלי שאינו בן יומו אסורי לפי
שמחמת חריפותם משבחי הטעם הבלוע בכלים והוה
ליה נותן טעם לפגם ונעשים הכלי בני יומן בכתוב בי"ד

סימן קכ"ב:

ויין ושמן ודבש וכן בשר מליח שלא נזהרו במלי יתן
וכל כיוצא בזה מותרין משום דראחזוקי איסור לא
מחזקינן וכל שכן באסור משהו דהוי מדרבנן אבל בשר
מליח וכן גבינה שמשתפקין ממנה וחותכי ממנו לפרקי
בסכין שאינו מוכשר לפסח או שנתמלח בכל שנשתמש
בו בבנק או אפילו כפת יתין של פת שאי איפשר שלא יפאר
שם חמץ אוסר הראב"ד והוכאו דבריו בספר תמי רעיס
וראוי לחוש לדבריו ומהיות טוב אל תקרי רע. ומי שפרה
נמוקין קודם הפסח וכתוך החג הוציא מהם מים שרופי
ואחר כך נמצא בנימוקי כמו ך' נרעיני חטים או שעורי
והיו בהם כקונעי אף על פי שנתבטלו בם כיון שהרתיחו
הנמוקי בפסח חוזרי ומותרי טעם ואסורי במשהו וחייב
לבערו ולא כמו שחשבו רבי דמים שרופי אין אומרי קיוהא
וזיעה בעלמא שהרי כתב הריב"ש סי' רל"ה דמי שרופים
לא הוי זיע לפי שבל זיע היינו מן המשקין החמין הרי הוא
כמשקי ענמ עיין שם. ועוד זאת אדרש לבני ישראל הקדושי
אשר הן רגילים עתה המקלים בדבש של גויים ואוכלים
אותה בפסח ומשתייעים מדברי הב"י שכתב סימן
תס"ז דבש של גויים אין מחזיקים בו איסור ואוכלים
אותו בפסח דאלי מיחוש לה אם נתערב קמח בה מה
בכך מי פירות הוא ואינו מחמץ ואם מפני שמא עירבו בה
מים גם כן ומי פירו עם מים מחמצין את הקמח. הנה
חשבון זו ריחוקה היא לערב בה שני דברים וכולי האי לא
מחזקינן איסורא ע"כ ואנחנו לא נדע מה יושיענו זה אחר
דאיכא למיחש אולי עירבו בה קמח ויתנו מהדבש לאיזה
תבשיל שיש בו מים והוה ליה מי פירות עם מים שמחמיצים
להחמיץ ואדאוכשל לא אחמעי מחמעי ועוד תן לי ערב של
יעבדו בה פלת שפתם פלת היא מחטים לתותים וכבר
אמרו בירושלמי סוף פר' כל שעה דרבי חמא הוה ליה דבש

מזייף בסלת ושאל לרבי מנא ואמר ליה מרך אתה לבצרה
עיין שם. וכבר נתברר אצל הכל מפי הבעלי הדבש
שבשמוניאי הדבש מן השעוה אי אפשר אם אין מתבי אותה
בכלי מים חמין ומי זה יערב אל לבו אחר כל זאת לגלות בה
מיני מתיקה כאשר בהנו רבים מרבת בני עמינו ולא דמו
למים שנותנים ביין בשעת הבניר דמותר לגלות בו. לפי כי
המים הה' ניתנו ביין בעודו תירוש וכל שהיין תוס' נתבטלו
המי והופך טעמן ונעשו יין מה שאין כן בדבש דאסור ודאי
ומה גם כי כל מכיאיה בגדו בה וכמה מהם הודו ולא בושו
כי מבני רוב המים שנותני בה בעשה רבה ונתני בה קמח
לעבותה ורבים אומרים שליפות הדבש עושים כן. ומקש
לבוליפול ברעה להבטל באיסור חמץ בפסח ח"ו. וכל החיים
הישראלי יחוס על נפשו לבלתי אוכלה כי אם אותה המוכה
מהבוורת עם השעוה והנמועים מוסכים את ידיהם ממנה
אף בשאר ימות השנה מפני שנחת ומ' מביד עליה שעירבו
בה דבש הנשויה מתירוש שהוא יין נסך. ובעל נפש היפה

ירחיק ממנה.

ודע כי כל המהנה בכל החומרות של חוקת הפסח
אין לסמוך על מה שהקלו קצת מהפוסקים ביום
טוב האחרון של פסח כי אינו נכון בעיני כמ' מגדולי ישראל
מדאמרי' פרק ג' שאכלו רב אשי עני ליה לאמן כלחיסה כי
היכי דלא ליזלזלו בהטוב והמטיב. ובפרק במה מדליקין
אהא דאמרי' ספק דדבריה' לא' בעי ברוכי פרכינן והא י"ם
ב' ספק דדבריהם הוא ובעי ברכה ומשני התם כי היכי דל
לזלזלו ביה. והכא נמי אם אמו מתירין כמה דברי' שנהגנו
בהן איסור בחג בי"ט האחרון יזלזלו בו ח"ו. וכן ראיתי
רבי' מירחיה' לחזו בדרך ישרה זו ואחזו מדיקי' דדבש עד
הנה הגיעו קנ' משפטי ה' לאמת בחקת הפסח ואת מהמ'
מבוארים המה בפוסקים הראשונ' באורכה וכל מכם לב
דורש לעמו לו בכח יגבר כאים גבורתו לבחר אותם לקהל
עדתו להרים מכשול מדרך עם הקדש ברוכי ה' אפר לא
ידעו להיהר. ודרך חסידים הראשונים להיות חרדים בשבת
הגדול סדר ליל פסח ע"ר קדש ורחץ וכו' מפני רבי' מעמי
הארץ כדי לזכותם ולהודיעם טעמם וכיוצא בזה דברים
וזאהדת חיב אכלת מצה מן התורה. כי הן רבים עתה
עם הארץ שמזלזלים בדבר וכמעשה כבר יכבד מה ובמקו'
שאחרון לאכול כזית אכלו כפול הלבן זעיר שם זעיר שם
ולפי הדין לא עשו ולא כלום כי שיעור כזית הוי בחצי כעה
שיעור ט' דר' כמו שהארכנו בפרקים שלפנים כל דבר
במקומו. בסיעתא דשמיא ואשר לא שם לבו לדרוש בהלכו
פסח קודם לפסח ל' יום הנה לפחות מה' העשור מנוה עלינו
לתור ולדרוש בהלכות הפסח לדעת פירשי הדינים ומעמ'
ומקוקם אתם לבלתי ילכד ויכשל באיסור חמץ. ואי לאו כר
הכי ילך אצל חכם ולמדהו דעת מה יעשה לנא' ידוו חבתו
אליבא דהלכתא הן בענין ר' כוסות ואכילת מצה ומחר

יתר הדברים. דלכתחלה כן לי עלמא מודו דמצוות צריכות כוונה. וכן בענין ביעור חמץ אסר רבי׳ כשלו ונפלו באיסו׳ של תורה בלין מכין והבריקה שהיא מדברי הסופרי׳ חמור׳ יותר משל תורה דחמורים דברי סופרים יותר משל תורה וחייב מיתה בידי שמים. וגם הביטול כי הוא מן התורה כמו שאמר תשביתו שאור מבתיכם אין השבתה שא בלב וכמ׳ רבי׳ מעמי הארץ כי אין בה׳ תור׳ ולא ידעו לשון הביטול ולא ביטלוהו ועוברים בכל יראה וכל ימצא. והמה לא ידעו שאפילו בלשון לעז יועיל הביטול רק שצריך לפרש כל אחד חמץ ושאור כמו שאמרו הפוסקים לו שיקראו לחבריהם הידעים ויבטלו חמצם וכל כיוצא בזה שגו כמה מהם על כי הסירו אזנ׳ משמוע תורה ולא נשתה כף רגל׳ הנגב בבתי מדרשות לשמוע בלמודים. וכל האיש הירא אף כי אין דרכו בכך ביתר הימים בימי׳ האלה ובזמן בזה ירדוף כאש׳ ירדוף הקורא בהרים לבתי מדרשו׳ לשמוע בלימודים ללמד לשמור ולעשות בכל חקת הפסח את דרך עץ החיי׳. ונוסף גם הוא כי הימים האלה נזכרים ונעשים לטהר כל איש מחלאת נגעת טומאתו וכמו שבפסח מגרים היה ד׳ ימים קודם השחיטה כדי שבכל יום ויום מד׳ הימים ינקו ממדריגה אחת של הטומאה ויכנסו אל הקדושה. כי ד׳ מדריגות המה בטומאה אבי אבות הטומאה אב הטומאה. ראשון שני בחולין ומיום העשור עד י״ד המה ד׳ ימים שיצאו כל יום מהמדריגה אחת של הט מאה להכנס אל הקדש פנימה וגם הקרבן פסח היה מקחו בעשור מטעם זה להוציא מעשרה פצירות הטומאה ולהכנס לעשר פצירות דקדוש ומתמתיכי ד׳ ימי׳ להספיע עליו שם כן ר׳ כן עתה בפסח דורות רוח עברה ותטהרנו מבעשור בחדש בכח סגול׳ הימים ומעשה המצות הנעשי׳ לצורך החג הקדוש הזה מעשה ידינו כוננה כונם ה׳ עלינו ורוש טהר מפת נפל ויורד מלמעל על נפשינו רחינו ונשמתינו לטהרינו מזוהמתנו וטומאתנו ורוח נכון יחודש בקרבנו וביותר יתאמץ כל איש הישראלי להקדים עצמו בשחל להיות יום העשור בשב הגדול שבאור להקדישו כולו לה׳. כי היום גורם להעביר גלולי׳ וטומאות רבות מן הארץ וכולה היא שבת שתרחם בהנטרפות הבות לבו תבונות בהלכו חוקת הפסח וסיבור כפלאותיו ית׳ כמצרי׳ לאודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו. להיות לו מגן עזרו ומהטאתו יוטה׳ ויסיפו הנמיף הטהור על ראשו ויסירו הבגדים הבולים מעליו והלבש אותו מחלצות כולו הפך לבן טהור הוא מרחות ברע וטהור ירים יוסיף אותן כולו הד׳ הימים לבלתי הכשל בהם במקרה בלתי טהור כי לא טהור ח״ו ואין לו כחו יעבר על ינרו ועיניו תהיינ פקוחות אחרי טהרתו לבל יכשל בכל עון אסר חטא כי הוא עיקר הטהרה כמו שאמר טהרתי מחטאתי וכבן נעם נופו בטא כבוד לשמות עליו קדושת הרגל הקדוש הזה כי מנא כרי בחולתו. ויתכן כי מטעם זה ייחסו יום העשור לשבת

דרך מוסר השכל לומר כי דרחוי לכל איש ישראל לקדש יום העשור כשבת כולו לה׳ כי בו ביום ינאו ישראל מעמקי הקליפות עשרה פצירות הטומאה וכו׳ ביום בכל דור ודור כלה ופסק זוהמתן של עם הקדש ישראל עם סגולתו יתברך והרשעה כולה כעשן תכלה כל ירחה וכל ימצא ויפי נועם ה׳ שהיו עליו. וכל הנפש אשר הוטמאה בנגעת חטאות ואשמות. תמצאן מנוחה נכונה בימים השה לשוב ש ה׳ לבא ש המלך ולהתחנן לש החנון המרבה לסלוח על כל דבר פשע על קל על חמור אשר הוטמאו ואל שהיו כי ירב׳ לסלוח ורוח עבר׳ ותטהר׳ ומכל גילוליה כפשם חפי״ם שה׳ כי כמו שהיו שקועי׳ כמ״ט שערי טומאה במצרי׳ ויוציאם לרוחה אל הקדש פנימה כן האבות מי׳ לבנים לבא לטהר למצות עזר כנגדו להשלי׳ כל גילולי אשמותיו אשר חטא על הנפש בימים האלה ובזמן הזה. וגם זאת תהיה כעוזרו של האיש הירא וחדל מעשות הפ״שע כי יאמר אין מן הראוי כי בימים אשר רוח הטהרה עומד אחר כתלינו לטהר זוהמתינו וטומאתינו. כי אוסיף טומאה על טומאתי וחמה על זוהמתי על ידי חטאתי ועוני. ואיכה אוכל וראיתי כל אחי בית ישראל פסקה זוהמתן והן אני ככל הגוים ערלי אשר לא פסקה זוהמתן הטמא והטהור יחדו לא תהא כזאת ישראל ובכן יחדל האי׳ ולא יוסיף לאחוריו קוד׳ הפס שני ויתקדש בקדושת הפסח ולא ידבק בידו מאומה מן הרגש. ואשר בתעלומות חכמה וסודותיה סוכר הרזים ויונק מעור תנחומיה יכין לבם להכין ולהשכיל אל הנעשה בשמים ממעל אשר אמרו כזוהר פנחס ז״ל תא חזי משכו ונקו לכם נאן מאי משכו כמאן דמשיך מאתר אחר׳ לאתר דא משכו יומין עילאין לגבי יומין תתאין יומין עילאין אינון שם״ם כמנין משכו יומין תתאין זמנין דאינון שם״ה וכזמנה דאתכהר׳ סיהרא כאשלמותא בליל אינון יומין שם״ה כמנין משכו חבר חד משכו יומין עילאין לגבי יומין תתאין למיהוי כולהו כחדא בחיבורא חדא ומאן משיך לון אינון עשר דלעסר ימינא דכתיב בעשור ע״כ.

הנה משם בארה כמה תועלת נעשה למעל׳ לייחד המדו׳ העליונו׳ ומימלא נשמע כי תועי׳ מאד בכפש אישי ישראל הנורמי׳ זה פה נמצ׳ ועשה פרי למעלה ואשר להיו׳ מורע״ זא׳ אשר כל שב׳ הוא סוד מלכו׳ פמי׳ לכן שבת הגדול יורה על בן הבכור זעיר אנפין שאז הו׳ מתגדל ומתגש׳. בהתכב׳ הבכו׳ כן השמא׳ עלה שוה של תנרי׳ שמקחו בעשור ועל כי זעיר אנפין לו יחמם ויתגדל על ידיה חסדי׳ בחיב׳ מי׳ המגדילין החילן כנורע מדברי הרב זלהה. על כן קרוהו שבת הגדול ולא שבת גדול כלומר ה׳ גדול כי על ידי הה׳ חסדי׳ הוא גדול. אי נמי שבת הגדול ר״ל שבת של הגדול הוא הבכור בן הנבוע״ה שמאז התחיל ליגדל כמו לל התקדש חג הפסח ע״י כל הבחינות הבחים הקטנ״ים עם הגדול״ים ומערכה גדו״לה קודמת למערכה שניה יום

קטנות ואיה סופר את המנד"לים כמדע לבאים בכור ה' מגד"ל עוז מפני לויב.

ואחרי הודיע אלהים לותנו את כל יקר תפארת גדולת שבת הגדול ומה נעשה בו בכמים ממעל לראוי לקוראו עונג בשמחה של מצוה יתר על שבתו' הסנה הן בכסות נקיה ובגדי' חמודים כמועדי רגל. והן לכבד הבית במנעות הנאות כחנים וכמועדים לעשות זלתת יקר לתפארת יום הגדול הזה מפני הנס שנעשה בו. וכן רבים עתה עם הארץ ובמותיהם יותר מהם חיללו לכבוד ולתפארת היום הזה ובתיהם מולי יפתו והיה להם למשמרת ליום הכפר תפארת מושב' ולת קדושת השבת הגדול פנו עורף ולא פנים ויהי מושבם בין תמור לכירים וכן לא יעשה כי יש בזוי וקלון ליום הקדוש ח"ו. והלוים הירא יהא זריז ונשכר לנות לתקן הבית בכון כמועדי רגל וכן נהגו רבים מירלאי ה' וחוסבי שמו ועליהם נאמר כי מכבדי אכבד לז תתענג על ה' וכו'. **ואני** טרם אכלה לא תעזוב כפשי לשאול ולדרוש לבאר משפטי יום י"ד שחל להיות בשבת שהוא חלוק בדיניו ומשפטיו ולא סדרים בדברי הפוסקים במקום א' על כן אערוך לפניך סדר משפטו ודינו בסיעתא דשמיא:

יד שחל בשבת לענין תענית הבכורות י"א דאין להתענות כל עיקר דבוחיל ואדחי אדחי מאחר שאי אפשר מנהג וי"א דמתענים ביום ו' מפני טורח שבת ז"ט וכן הוא המנהג. ואע"ג דטעמו של דבר מפני הנס שהיה במכת בכורות ואם יתענו ביום ה' הוא ג' ימים קודם הדג'ל ואין זכרון לאותו הנס אמנם אם תדע ותשכיל עיקר טעם תענית הבכורות לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה כי מלבד כי החיוב בא הוא על הנס שנעשה בו למכה מצרים בבכוריהם הנה יש עוד טעם לבאים בסור ה' על כי מודעת זאת כי הכן הבכור ב' מתחיים עליו חד דחיים וחד דמותא וכשפודה האב את הבכור מסלק מעליו אותו הממונה דמותא ויתקיים מפנה דחיים ויתחלש ממנה דמותא וכזמן מצרי' חזר להתעורר מפנה דמותא דבכורו' וה' הכה כל בכור'

ולכן הבכורות מתענים עתה בערב פסח כי אז מתעורר הקליפות בעבור ביעור החמץ ומצא להתגבר כי הוא בכור בן השנואה ורב כל ממנו ועל כן מתענים הבכורות להחלים חוסים על ידי התענית וכן נחלש ותש כח בכור בן השנואה. ומפני טעם זה יאותה להם להתענות אף בשחל י"ד בשבת אף על פי שהרחיקו נגיחותיו על דרך קדמיה לרשיפא פד"לא יקדימנך. ואם יתענו ביום ו' מעלי יתיר כי קרוב הוא וגם כי יום ו' הוא בשבת ענמו כי הארת שבת בבר התחיל להתנוצץ ויעיר בבקר יום ו' כמבואר בחלק א' בפרקי שבת שמעתם זה מלוז הוא זתן קריאת שנים מקרא ואחד תרגו'

מיד לאחד התפל' ע"ש ולכן הנה מה טוב להבין ולהתענו' הבכורות ביום ו' דהוי בשבת ענמו שהוא י"ד ובכן יהיה נמצא הבנעה גדולה של הרשעה כולה מכל הנדדין בעבור קדושת שבת כאמור וממנא דבר אתה תשמע כי אסר נהג להתענות בערב פסח מפני אסטניכותו אין מקום להתענות בשחל הרבעה עשר בשבת וזה פשוט:

וזמן בדיקת החמץ הוא ליל י"ב בליל ו' והבכורות המתענים ביום ה' יאותה להם לבדוק עודן בתעניתם מפני הטעם הנזכר לעיל כי בזה יהיה נמצא הבנעה גדולה של הקליפות מכל הנדדים בכח חלישת החומר מהתענית אכן לם קשה להם התענית רבאים לעשות מלאכה קודם שיבדקו וזה מעלי יתיר מלהמתין בודק אחר דמנוה בו יותר מבשלוחו ואע"פ שאמרו דאסור לאכול קודם שיבדוק היינו בעודה דאתי להמשוכי ויבכח מלבדו' אבל טעים בעל' שרי דלא שיך בה אמשוכי ומבערי' הכל לענין שבת ואין משיירין רק מזון ב' סעודות לבוקר הבכת ום רפים את החמץ ערב שבת קודם חצות בזמן שמא ישכח אותה לשנה הבאה אחר חצות ולכן נדיק לבוקרו דוזקא קודם חצות כדי שלא יחליף בשאר הבנים כאמור. אכן הביטול לא יעשנו רק בי"ד ביום השבת אחר הסעודה מפני כי איך יבטלנו בי"ג והוא נדיק לאותו דבר עדין לאכול ב' סעודות של שבת. **ויש** מי שכתב שראוי להחמיר ג"כ שלא לעשות מלאכה ביום ו' אחר חצות בשחל י"ד בשבת בשם שאמרו לבער קודם חצות כדי שלא ישנו בשאר הבנים וכן ראוי להחמיר ג"כ בענין המלאכה אך איכו שלא דק חומרא בעלמא ואם איכו רוצה להחמיר דשאי ולענין ליפת מנה של מצות לשין בערב שבת ב"כ אחר חצות ואע"פ שרבי' אומרי' דבמוצאי שבת עדיף מטוס גליית הפסח שלא היה דוחה את השבת והיו אולין אות' במוצאי שבת ובראוי לאות לאותה בכונה ההיא וחביבה מצו' בשעתה מכל מקום כל גדולי ישראל הסכימו לעשותה בערב שבת אחר ו' כי היכי דלא ליתו לאיחלופי ביתר הבנים וגם כדי שיקדים לאכול ממה בליל פסח בתחלת זמנה דזריזין מקדימין למצות וכדי שלא ישנו התבוקות ויפאלו. ומה גם דחייבינן אינשי דטרוד אתי לאקדומי מבעוד יום ובמנא מחלל שבת כמ"ש ברים בתוכות שמא יפחוס בן כוש ובפירוש תניא בתוספתא י"ד שחל בשבת מבערין הכל מלפני השבת ואופה לו מנה מע"ש וכו'.

ולענין התבשיל בשבת זו מנהג ותיקין לבשל בקדרות חדשות ומוכנות לפסח ובכף חדשה מוגלאין התבשיל מן הקדירה ומניחין בקערות של חמץ ואחר האכילה מקנחין אותם באבבע כמבואר בפוסקים ויש מהבנים לאכול בשבת זו הכל במנה עשירה ומבערים החמץ מבית מע"ש מכל וכל והחלל וקובעים מבדתם על המנה עשירה נריכין נטילה וברכת המזון

כדין פת הבאה בכסמין כמבואר בדין סי' קס"ח:

ובשחרית של שבת יש לה זהיר למזמר ולחזן שלא יאריכו בתפל' ושלא לאומדה בנחת פן יבאו להכשל באיסור חמץ ח"ו וכ"ש בשים שמש' בקהל יבוטל השיר וראוי להתחיל להתפלל תכף אחר שעלה עמוד השחר כי היכי דלא ליתו ליגע באיסור חמץ כמ"ש בס' החסידים מ' סי' ד'. ולענין הסעודה הג' רבו בה הדעות לפי שזמנה אחר המנחה ואז אינו יכול לעשות ממנה אשר חכמים הגידו האוכל מנה בערב פסח כבועל גרושתו בבית המיון וי"א שיעשנה בפירות או בשר ודגים והכנון לעשותה ממנה עשירה כמנהג ר"ת ואף גם אין זאת כי אם קודם שעה י' דאלו אחר שעה י' אף מנה עשיר' אסורה ומכל מקום בין המקיים אותה במיני פירות בין במנה עשירה נכון להזהר שלא יאכל שלא כזית כדי שיאכל בלילה מנה לתיאבון. ואשר בא בתעלומות חכמה ושחק מכוד תנחומיה יאותה להם לעשותה במיני תרגימה ולתרג' סודות התורה כמו שהיה עושה הרשב"י ע"ה כמ"ש בפ' אמור אמר רבי אבא הכי הוה עביד ר"ש בזמנא דאכיל לן סעודתא דשבתא מכדר פתורא ואשתדל במעש' מרכבה והוה אמר דא סעודתא דמלכא דייתי למיכל גבאי ע"כ. וחסידים הראשונים היו רגילים ללמוד בשת ובעונה הסיל כוד ג' סעודות דשבת בזהר פ' יתרו. ויש לה זהיר את העם שלא לערוך השולחן בשבת לצורך הלילה דהא לא קיימא לן כר' שמעון דקאמר בפ' אלו קשרים דמניעין את המצות מיום ש"כ לשבת וכ"ש מסכת לי"ט וכבר הארכנו בתוכחות במקום אחר דגם בי"ט א' אין לערוך השולחן והנרות לצורך הלילה דאין י"ט מכין לחברו וזה פשוט וכן החרוסת הנעשה עב זכר לטיט ונותנין עליו מעט חומץ.

כן לא יעשה מבע"י דאין שבת מכין ליום טוב:

ולענין הבדר בליל פסח שנהגו בב' תבשילין זרוע השה זכר לקרבן פסח וביצה מבשלת זכר לקרבן חגיגה יש מן הפוסקים המובים דבשאל פסח במוצאי שבת אין ליטול כי אם הזרוע שהיא זכר לקרבן פסח ולא הביצה אשר היא זכר לקרבן חגיגה לפי שאין קרבן חגיגה דוחה את השבת אבל רוב הפוסקי' אמרו דאין לחוש על זה ואדרבא מי שמדקדק בזה מחזי כקדשים בחוץ וכן על מה שאמרת לשנות בטשת ברכה אשר גאלנו לומר בשאל ב"ש מן הפסחים ומן הזבחים להקדים הפסחים שדוחים את השבת מה שאין כן הזבחים דהיינו קרבן חגיגה דאינו דוחה את השבת אין לשנות מפני כך המנהג הברכה ולעולם יש להקדים הזבחים לפסחים דקרבן חגיגה הוה נאכל קודם קרבן פסח שאינו נאכל אלא על השבע והואיל וקודם לאכילה יקדמנו בתפילה:

פרק

פרק רביעי

אור ל"ד בניסן אשר אז זמן התחלת מילוי הלבנה בשלימותה הגיע תיר ביעור הקונים אשר שחור מחור לכרמא עילאה ובכח סגולת ביעור החמץ תזרם ורוח תשאם ושערה תפין אותם והיו כלא היו כי הנה החמץ רמז למטרא אחרא ולכן הוא בבזי' בסוד י' דכורא ושאיר היא פנימית ולכן היא בבכתובת שהוא התמרה בסוד הנוקב הנקרא תמר והמבע"ר את הבער' פה למטה בארץ ראשו מגיע השמימה ושבה והיתה לבעד הרע מקרב הארץ הע"ליונה ומחץ ראש ממלכ' ס"מ הרשע ומלכות הרשעה אשת כסילות הומיה כי ע"כ הגריכונו חכמים לבדוק בליל י"ד אף כי ביום י"ד הוה סגי שכן שנינו לא בדק ליל י"ד יבדוק ביום י"ד כי לא לבדו היתה טעמים מפני שאור הכר יפה לבדיקה כי אם עיקר סוד, כמוס היה עמהם לחייב לילה ויום לבער הזכר והנקבה שבקליפה וכמו שכתב כזוהר פנחס אר"א כתיב כל מחמצת לא תאכלו וכתיב לא יאכל חמץ אלא דא דכר ודא נוקבא ע"כ ולכן בבעור הלילה נוער כתנו' לשליטת הנוקבא אשר היא ממשלת בסוד בנסף בערב יום וכו' והנה אשה לקראתו. ואין די בער בבדיקה זו למלכת הזכר אפס בבדיקת היום להבה תלהט הרעים יחד זכר ונקבה ואף כי בביעור הלילה נפלו אשיתי' דנוקבא עדין אינה נכנעת עד תומה על כי כמו שהזכר שבקליפות הוא נכלל עם הנוקבא כמו כן הנוקבא היא נכללת עם הזכר ולכן הנוקבא לא נכנע' עדיין עד תומה שלא עד. נעשה הביטול ביום כי אז רועה התרועעה ערו ערו עד היסוד בה ולפיכך הא בלא הא מגיח: והנה כאשר בתחל' בזמן הבריא' היתה הקליפה למטה מעול' העשיה טמונה וכבושה שמה לעת מרכ' ליסר האדם כבודע. וכאשר חטא אדם הראשון עלתה הקליפה למעל' וכשעמדו ישראל על הר סיני תקנו עון אדם הראשון כאשר חכמים הגידו ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. ואולם אחר כך ע"י מעשה העגל חזרה הקליפה לאיתנה הראשון והיא עלתה עליהם של עולמות העליונים בדיאה ינירה עשיה. וע"כ הזמן המקום כ"ה לה זהיר עוד הפע' לחזר את חג הפסח ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. כי אילולי המה כאדם עברו ברית כבר נתקן העולם מעון אדם הראשון במה שעשינו פסח מצרים בכל חקותיו על מצות ומרורים. אמנם בעבור מעשה העגל הוצרך הדבר להיו כוהנ לדורו עולם לתקן העון וע"כ בראה שינו המנהג הזה' לבער את החמץ מכל מקו' שדרך לבנים שם חמץ לבער כאן כן הרשעה כולה של עלוזים למעלה בכל מקום שדרכה להתלחן ולהכנס שמה ולהוריד אותם

מטה

שעשה מעשה של מקומות הראשונים כאשר היתה כתחילה הכרחה
בי עת לחננה כי כל מועד רבינתה אשר רחנן בנחלת ישראל
ממקדשים ומסף גם הוא דומה לזה הוא אבר ינחמה כל איש
ישראל. במעשה הדע אשר יאשם לה׳ הוא מכנים הקליפה
אל הקדש פמעם בכל עולם כפי כחינתו כי אם נמצא בו
בחינת נפ״ם בלבד הוא מנביר הקליפה בעולם העשיה כי
שם חלקת הנפשות ואם המצא ימצא בו חלק מבחינת רוח
הוא בעומו מכנים הקליפו׳ בעולם הילדה וכו׳ ובכח סגולו
ביעור החמץ כלפיד יבער כל הקליפה אשר הקליף בעומו
בעולמות בחינה ועל כן כתב׳ לאחין במכות ז
ובאחד אמר לא ירחה ובאחר אמר לא ימצא לרמוז שצריך
לרחות הקליפ׳ על ידי ביעור החמץ מן העול׳ בכללותו וגם
מן הבתים הנמצאי׳ שם בחינתו עולם כי כל אחד יש לו בית
לפי כבודו בחינתו עולם שמשם בחינת נפשו. שעל כן
הזהרנו שאור לא ימצא בבתי׳כם דייקא ולא אמר לא ימצ׳
בבית שם רמז על הבתים האמתיים וקיימים המיוחדים
לכם כל אחד בית לפי כבודו ולכן כנגד מה שנוגע אל
העולם בעצמו בכללותו אמר לא יראה מפני כי הקליפה
אשר שם היא נגלית ומפורסמת לעין כל עין קון ולכן
סוזה רמז להכניע אותה החונה הזיהוה ותשרף. וכנגד
הבתים אשר צריך להכניע מתוכ׳ הקליפות נאמר לא ימצא
כי אף על גב שאינו מפורסם לעין כל ולא יראה החונה
אל העין אינו אלא שרף וביערו שניהם יחדיו ואשר
ע״כ תשף אחר הבריקה אמו אומרים כל חמירא
דאיכא כרשותי לרמוז אל הקליפה אשר נכנס׳ בקרש
פנימה רשות עם הקרש עדות בני ישראל דלא ביערתיה
שלא שבמו ער ה׳ לבער את הפשע במועדו הן עתה בכח
סגולת ביעור החמץ ליבטיל וליהוי כעפ״ר דארעא
אל מקומו הראשון כי הנה מודעת זאת אשר הקליפה סוד
נחש הקדמוני תקולל חלקתו בחל״ן ועפר תאכל כל ימי
חייך וכשם שנגז׳ על הנחש הקדמוני פה למעה ככה נגזר
על הנחש העליון האחרוני להיות טמון בארץ חכלו אלא כי
על ידי כל עון אשר יחטא אחד מאיתי ישראל אך יבא יבא
ועולה ומשטין ומתיצב על ה׳ ואולם מעשה ידיו כונגהו
כנ״פל טמון בעוקבא דתחומא דבא וליבטיל ולהוי כעפרא
דארעא כל ירחה וכל ימצא. וע״כ יאמר. בס״פר טמא
הביטול ליבטיל ולהוי כעפרא דארעא וממונא דבר אתה
תשמרם טוב טעם לאשר תקנו מסח הביטול בלשון תרגום
לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהחרם כחה של קליפ׳ ע״ד שאמר
בספר הזוהר בפרשת תרומה דף קכ״ט על ענין הקדיש
אשר נתקן בלשון תרגום זה לשונו קדושתא דא לא אישה
כשאר קדושאן קדושת׳ דא בלקא בכל הטרין דלעיל׳ ותתא
ובכל סטרי מהמנות׳ ותבכא מנעולין ונגשפ נקאן דפר ולא
וקליפין ביטין לאחתלקא יקרא דקב״ה על כלא ואחן
פשיכן למיקר ליה פליפנא. דבטרא אחרא ולאתבא בחילא
תקיפא

תקיפא אמן יהא שמיה רבא בנין דתבר חילא דסטרא
אחרא ויסתלק סטרא דקב״ה על כלא ע״כ הנה מעם
בא״ה היות כל דברי קדושא שתקנו בלשון תרגו׳ לא לבדו
כאשר יחשבו רבים כי הדבון בזה הוא תקון כדי להכין
הענין רבים מעמי הארץ אשר היו בבבל ולשומתם לשון
אדמי ומטעם זה לא יספיק לשמות לשון הזהב קדש
קדשים ולמה יברא מקדושת המגלה שהלוצ׳ שמעב את
המגלה הכתובה בלשון הקדש אף על פי שאינו יודע מה
הם אומרי׳ ינא ידי חובתו. ולמה לא תקנו לכתבה בלשון
תרגום למען דעת כל עמי הארץ ויבינו במקרא אלא שקר
הטעם לעבר ולהכניע כחה של קליפה בלשנא דסטרא
אחרא כענין דוגמת הקדיש המתוקן בלשון תרגו׳ לתברא
מנעולין דבוספנקן דפרזלא וקליפין ביטין לאחתלקא
יקרא דקב״ה על כלא:

ומנהג חסידי׳ להניח עשרה פתיתי חמץ במקום
מונגע אתו בבית ולא כאשר חשבו רבים
שהוא כדי שלא תהיה בדכת׳ לבטלה אם לא ימצא חמץ
לבער שהרי כבר אמרו לא בדק כי״ד יבדוק כתוך המועד.
וכתב הרמב״ם שיבדוק בברכה אף על גב שאז אין שם
במה להתאחז ברכתו ואם לא כתן לא עיכב. דתשעה
הדבר לי׳ פתיתי׳ אלו לבער י׳ כתרין דמסאבותא הבר
בקליפה ולשרוף אותן ביום ולהוציא נר הקדושה מתוכם
ולהבה תלהט רשעי׳. ואשר בתעלומות חכמה סוד הרזי׳
ויוכן מסוד תנחומי׳ יכין לו לבוין הבריק׳ בחורין ובסדקי׳
להעביר גלולי טומאת מצרי׳ הנחאות כיסוד דילה וכדרך
שהאשה מרבה לבדוק לטהר עצמה ממקור דמיה כן על
ידי הבריקה הזאת תועיל לטהר אשה לבעלה בלילה פרז.
ועין הדעת סוב ודע סוד חמץ ומצה כולו ספך לכן שהר
הוא ומבור המאו׳ היונא מעבדן ומן תכהר הגדול להסקו׳ את
הגן כתרין עטרין חמץ ושאור ומש׳ יפרד והיה לדקי׳ הסמ׳
לאה המעטירה והמה המחמצ׳ והמשא׳רת יהיו למאורות
והח״מץ קס למשה רשע גבול הרשעה נפלה לא תוסיף
תאכל עליו חמץ לו אשר את שא״ר הערה וזן ש לא ימאס
ת״ס יתמו חטאים ושובר שא״רן אכזרי וכל אוכל מחמצ׳ את
ונכרתה כנודע לבאים בסוד ה׳ מפלאות תמים דעים.

ואנכי תקנתי נוסח תפלה לעת ביעור החמץ
כוללת כל כוונת הדב זלה״ה להכניע
הכוונה בפה לבאים בסוד ה׳ וזה תוכלו. **לשם** יחוד
קב״ה ושכינתיה וכו׳ הנה אנכי בא לקיים מצות ביעור
וביטול הח״מץ והא״מצה ובש״אר והמש״אר והמש״ארת לתקן את
שעשה במקום עלמין.

ויהי רצון מלפניך **יהוה** שהיום ואלהי אבותינו
האל הגדול הגבור והנורא
אל עליון גומל חסדים טובים שבכח סגולת מצות ביעור
וביטול אשר נבער ונבטל עתה מבתינו ומרשותינו
יתעורר

שתעביר חסד אל זועם בכל יום וזעם את אויביו להכרית
כל החותים והקוצים הסובבי׳ את כ׳ המ אורות הגדולי׳ .
ובכח סגולת ביעור הש״ר תמנע מרשעי׳ אור יונקותם
ממשך האור חכמה וכינה ודעת היונא מן הנ״הר הגדול
להשקות את הגן מערכות אלה״ים כתם פז ניום קטמת
אשר המה פס אלהי׳ במילואותו אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם
דיוד״ין בחכמה ברכות בחשבון ש״ן ופס הפני א׳ א״ל
אל״ה אלה״י אלה״ים ברכונ׳ . ברכות בחשבון ר׳
ופס הנ׳ אל״ף למ״ד ה״ח יו״ד מ״ם המלא אשר בקרבו א׳
ובס יתכונן ויכין שא״ר לכן הבכור שאמרו הקרוב שיו-
ובבח סגולת ביעור החמץ בחסדך תנמית יונקותם
ממשך האור היונא מע״דן להשקות את הגן מערכות
אלהים פשוט והמשה אותיותיו העולים בסך ג״א אשר עם
המלא אשר בקרבו ואותיו׳ אשר תבאמה במילואותו ומילוי
מלואותו המה יבלו חק״ל פס רמז וה״ן מספר חמץ . כליל
תפארת לראש הגן הבכור כליל חמין ובנעימות ימיכך
נגח מנורת המאור הח״מץ והם״אר המה יהיו למאורות
בגן ומפס יפרד והיו בפמים ראש לראש התלאה והנה היא
לאה . אל נא תהי כמ״ת ולנוגה משך האור היונא מעדן
ומן הנהר הגדול להשקות את הגן תהל אור באור פני
מלך חיים . תנור ת״ם דרך הקדם פנימה וזה הדרך יסכון
אור מחמ״נת חמ״ץ ת״ם ומשא״רת שא״ר ת״ם .

ועל כן נקוה לך ה׳ אלהינו לראות מהרה בת״ת
עוזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות
יכרתון לתקן עולם במלכות שד״י . וכימי נאת ישראל
ממצרים הראנו נפלאות ומחץ ראש עשרה עליטים אשר
בקליפה גוברת דחימה . והך נא בכח שבט מלכות מלכותך
מלכות כל עולמים אל גולגלת שפחה חרו״פה מלכות
הרשעה ועורות יסוד כבודך והך בכח יסוד מלכו׳ מלכותך
מלכות כל עולמים אל מוח שפחה חרופה מלכות הרשעה
וחגור חרבך על ירך גבור הוד״ך והך בכח הוד מלכות
מלכותך מלכות כל עולמים אל קרקפתא דשפחה חרופה
מלכות הרשע׳ ומחץ ראש ממלכת סמאל בעל בת שבע:
המ בוי׳ מצו ממלכות והיתה לה׳ המלוכה ובנעימות ימיכך
נגח הך בכח נגח מלכות מלכותך מלכות כל עולמים את
כל זכורה פל קליפ׳ ערו ערו עד היסו׳כו ובזרוע תפארתך
הך בכח ת״ת מלכות מלכותך מלכות כל עולמים . אל
הוד זכורה דקליפה הוי אדון והוי הוד״ן . ועוררה את
גבורתך והך בכח גבורת מלכות מלכותך מלכות כל
עולמים אל נגח זכורה דקליפה כבלנו לנגח יאבד ובחסדך
תנמית והכית בכח חסד מלכות מלכותך מלכות כל
עולמים אל ת״ת זכורה דקליפה תשברנה פאלותיו משום
תפאר״תם . ולך בינה וגבורה והך בבינת מלכות מלכותך
כל עולמים . אל גבורת זכורה דקליפה יהתו מגבורת״ם
הכס לבב וחמין כח הך נת כבח חכמת מלכות מלכותך
מלכות

מלכות כל עולמים . אל חסד זכורה דקליפה וכל אבר
כנין הסדה מוכתר בכתר רס ונעשה הך בכח כתר מלכות
מלכותך מלכות כל עולמים אל כתר חכמה ובינה זכורה
דקליפה קומת הכות״רת וכל חכמתם תתבלע . ובי״נת
כבוניו תסתתר ותמלוך אתה הוא ה׳ אלהינו מהרה על
כל מעשיך וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כ
אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה׳ אלהי ישראל
מלך ומלכותו בכל משלה ואתה תבער שאור עיסתנו
מקרבנו ולב טהור ברא לנו אלהינו ורוח נכון חדש בקרבנו
לעשות רצונך בלבב שלם אבינו ואלהינו ואלהי נאלהינו
תמיד כל הימים יהיו לרצון אמרי פי וכו׳ ע״כ . ואחר נוכח
תפלה זו להתאמץ בכונתו לברך על ביעור חמץ ויכוון
בכוונת הוית הברכה ברוך אתה יהוה אלהינו מלך
העולם אשר קד״ש על ביעור חמץ וכוונת
נקודותיה מבואר׳ שהוא חסד דנגח תבונה כי נגח מספר
פס״ח אשר ממנו מקבל הזעיר אנפין ומספי׳ לח״קל שהוא
מספר חמץ לבערו מפס וע״כ גם אנו בודקים ומבערים
אותו והם עשרה כתרי מסאבותא כנזל .

ורבים מירא׳ ה׳ קדושיו נהגו לטהר את ידיהם
קודם הבדיקה על כי היא באה לטהרת
העולמות מהבטרא אחרא ונכון להחמיר בה ולעשותה
בנקיון כפים ולברך בטהרה ועל ידי הברכה נברא מלאך
אחד ופנה למעלה לדחות הקליפות מכל מקומו הקדוש -
וכל שכן שלא יגע לעשותה אם לא טבל נקריו ח״ן . הא
למה זה דומה לנועל את ביתו לשומרו ונמצא אויבו ומבקש
רעתו שמור כתוכו אשר לא יוציל ולא יציל אשר על כן
הטהרה והקדושה עיקר גדול בזה וכבן לא יבער מהם כל
אשר יזמו לעשות . ולכן טהור ידים יוסיף אומץ גם כן
להזהר לעבור את רוחו שלא לדבר כין הברכה לבדיקה
וגם עד שיגמור כל הבדיקה כי מבלעדי טעם פעם הדבר
דהוי משום דכיון שמחויב לגמור בדיקתו וכל זמן שלא
גמר אם מה הוי כאילו אח בין הברכה לבדיקה ונריך
לחזור ולברך מיד דהוה אסח בלמצע תקיעות דמיושב
שנריך לחזור ולברך הנה לפי סודן של דברים הנזהרים
ישכילו כדי שלא להכנים הרהורי בנתים בעת הכנעת
הקליפות והכנע״ני אז באר״ן וא״ד יעלה מן האר״ם ת״ן .
ואשרי אמון יעשה זאת לכוין בבדיקה לכל הדברים השלה
לטהר ולנקות עליונים למעלה וכפשו אליו יאסוף מגרעתו
ומטומאתו ויסגור ה׳ בעדו כאשר עשה כן יעשה לו כמו
שאמר בזוהר אמור דאשיק גרמיה מרשותא אחרא ועייל
גרמיה ברשותא קדישא . ואשר הוא יען ותרדימת שהים
נפלה עליו הים שותה כמי׳ עולה כיתר ימות הסכ׳ עודיכו
מחזיק בטומאתו ומן ה׳ יסור לבו הנה בבא להתעסק
בביעור חמצו לבו יחיל בקרבו לאמר מה המצוה הזאת
ומה טעם יש בה לבער החמץ אשר מראשית הסנה ועד

אחרית

אחרית הסנה אמו נריקים אלו ואחדים אחריו. ובכשיו לחפש אחריו חפוש מחפוש ולדרוף עליו כמי שרודף אחר החויב להסמידו ולהכחידו מן העולם כל ידיה וכל ימיה. הלא דבר הוא כי לא דבר רק הוא. ומתוך כך יהי אלהיו עמו ויעל בתשובה הרמתה תשובה שלימה עד ה׳ אלהיו כי יאמר הלא כה דבר היגר הרע מצין רוגמת החמץ גר הבורר להחמץ לבות בני אדם גם בני אים לרבה תחת רגליו כל אסורי זיקי העון ופשע רע והוהרנו לבער ולבטלו. וכן יאותה לנו גם כן לבער את הבערה שאור עשתנו והאספסוף אשר בקרבנו ובשובה עד ה׳ ועל כן הזהרנו להיות בודקין את החמץ בחורין ובסדקין הם הבבירות קלות שאדם רם בעקיביו וכן חור שבין אדם לחברו שצריך בדיקה הם הבבירות שבין אדם לחברו אשר להיות כל אים זריז לבדוק ולמחול לחברו הן ממון הן דברים וכן מ״ש שצריך לבדוק את הכיסים שם רמז כי הכיסים נריכין בדיקה ביותר כי הגדול לעשות ותבל נחנתו בכיסים של הממון עושה עושר ולא במשפט ויתר רמז הרומז משפט החמץ אשר האדכנו כפ״ג כי יתן האים הנלבב לבו אליהם הן גור יגור ויפול חתיתו וירלאת שדי על פניו יחלוף ומורא יעלה על ראשו לשוב מבבירות שבידו ואל אלהיהו כי ירבה לסלוח. ואף שכל הימים יש לכל אים ישראל להיות זע וחרד בתשובה ובעל נפש יקרה לא יהא כוסס עד ערב פסח לחפש ולמשמש במשפטיו ואדל מעשות הפשע אכן כי תהייה לאים עבירות נחת רעות ורבות ולא שת לבו עוד כל ימית הסנה הנה בהגיע תור החג הקדוש הזה לית דין נריך בשם והחייתן אל לבו כל היד המרבה לבדוק כי יצדק הרמז במתרו לבדוק הבדיקה העיקרית בתי הנפש והלב. ועל כן יאמר בשפ״ר נוסח ביטול היום שהוא גמר בטולו בתוספת דברים כל חמירא וכו׳ דבערתיה ודלא בערתיה וכו׳ אשר הוא בעין ודי דברים אשר אנו אומרים בנסח הודי על הנסתרות ועל הנגלות ולעומת זה יאמר כאן דחזיתיה ודלא חזיתיה ואשר להיות כי ימצא אים אשר יחטא ושב אל ה׳ אכן לא הספיק כח באותה תשובה להאכיד הסטרא אחרא מאותו מקום העליון שבכנס שם וגם יש מעט הרע אשר עדיין לא עשה תשובה וזה ודאי כי עדיין החמץ קם עודינו עומד לפני ה׳ ולעומת ג׳מינים אלו יאמר דבערתיה ודלא בערתיה: והאים אשר נגע אלהים בלבו מה״ור ימהרנה לו תשובתו הרמת׳ ולבא אל המלך לתתחנן לו וכבן בסגול׳ תשובתו עוד מעט ואין רשע. והוא יתברך יסובבהו יבוכהו ירדיו כאישון עינו אשר למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממנו עמו ובאן מרעיתו. כי על כל אלה הנפש לבית יעקב יאתה להם להיות הבדיקה על ידי עצמם ולא ע״י שלוחים אולי על ידי כן בעת הבדיקה יחשבו מחשבה על מהטאו ויתנו לב לשוב. וכר מן דין נכון להיות כל אים

בודק בביתו הוא ולא שלוחו על כי בלב גדול לאמרו מצוה בו יותר מבשלוחו: ואין ראוי לבעל נפש להניח שום אתן הבית לבדוק לא בשים ולא עבדים ואין נריך לומר קטני מפני שדעתן קלה ויקלו בעצמן ולא יחושו כאשר ראוי לחוש אלא כל היר המרבה לבדוק הוא בעצמו ובכבודו הרי זה משובח ויקוש בזרי זות ובאזורות חיל לחפש ולבדוק את כל מקום אשר ימצא שם בדק בחורים ובסדקים וכל מקום שיש לחשוש שנתנו בו חמץ או בקבע או בצרלאי ואפי׳ היא חשש רחוקה מעט לא ימנע עצמו מלבדו׳ מפני כך כי חומרת החמץ בימים האלה גדולה היא מאד מכל איסורים שבתור׳ וחלב ודם ונבלה וטריפה כי חמץ כפשה כמשהו. ומפני זה נריך לחוש הרבה מאד על בדיקתו ועל ביעורו.

ודין עתה דבי׳ מעצמי הלרן ועשירי עם שרי׳ וחשובי׳ ונכבדי׳ את מהכמו׳ ולי׳ בבריק׳ זו וכמעט כבר יכבד מהם לחפוש אחר הדלת והמזוזה בחורין ובסדקים וביתי האוצרות אשר לא נכתה כף רגלה הנב בהם וכרי בזיון וקנף בעיניהם להטפל בהם ובודקים על ידי שלוחיהם ויש מהם בודקים מעם מזער ובזיר שם זעיר שם בחותה על הנחלים והתעיף עיניך בו ואינינו וזה דרכם בסל למו להתבדך בלבבם לאמר הרי הנשים ובני הבית בבדו הכל ואפם מקום שלא פנו ומה נריך לבדיקה זאת כי לא נמצא דבר ולא ידעו תועבי רוח ביבה. כי אף אם נאמר שאמת הדבר שבדקו הכל ובערו והשיקו. עם כל זה המצוה מוטל עליהם ליל י״ד והיא מדברי סופרים לבדוק הכל מתחלה כאילו לא נעשה דבר ואין לזלזל ולפקפק ח״ו בתקנת חכמי׳ וחמורי׳ דברי סופרים יותר מעל תורה והוא חייב מיתה לשמים. ואשר הוא שר ואשוב ישפיל עצמו מגאותו בתולעת ובאזוב למחול על כבודו בעבור כבוד שמו י״ת לשמור לעשות את כל מצוותיו שאפי׳ המלך כי כבודו חמור עד שאין כבודו מחול. והמקום מצוה להכל דמיה חרם את חרשי אדמה וכבודו מעליו הפשיט ונא״כו תולעת ולא איש כבד עון אשמה אשר הכעיס את בוראו והוא בשומו הכנים נלס בעולמות קדושים וחמיל״ותו יוסף עליו ואשר עשה כן יעשה לו שפ״ר התקונים להעביר גלולים ואת רוח הטומא׳ מן עולמות קדוש׳ כבעור החמץ סוד הקליפות וכל בוגדא דחימה הוא בעצמו ובכבודו והוא יהיה בעוזריו להעביר טומאתו מעליו ותחלה ואחר לפדיון נפשו לא מטהרה.

ודרך הזריזים במצות לבדוק הטוב הטב ולקחת עמהם סכין אחד מעט שאם ימצאו אי זה חמץ בחורין עמוקים לחטט בו אחריו ולהוציאו משם וכן כהנו לקחת עמהם כלי א׳ לשית בו כל מה שימצאו וי׳ פתיתים שנהגו להניח בזויות הבית ינחם שמה כי הוא מצוה ליחדו בפני עצמו וכל יתערב אחר עמו לקיים בו מצות שריפה. אחר שיבדוק ויחפוש בכל מקום מידו מגעת

כדין וכשורה נריך שובטל אותו החמץ הנשאר ברשותו מה שלא ראה ומה שלא ביטל ואומר כל חמירא וכולי ועכשו הביטול הוא לפי כי סבדיקה בלא בטול לא יועיל כי אם שאחר איזה דבר ברשותו ולא ביטלו הרי הוא שלו ונזכר עליו על כל ירואה וכל ימצא ומן התורה בביטול סגי כמ"ש תשביתו שאור מבתיכם ואין השבתה אלא בלב אלא שחזל תקנו לברוק ולחפש אחריו שלא לבא לידי תקלה בחמץ שימצא בקרב ביתו אשר לו רגל בימי שנה לאוכלו לשובעה אבן גם בבדיקה לבדה לא יועיל פן ימצא איזה חמץ ברשותו שלא מדעתו ויעבו על כל ירואה וכל ימצא ובביטול יצא מרשותו ופטור וע"כ הנרכו שניהם בדיקה וביטול והא בלא הא לא סגיא. **וטעם** שאין מברכים על ביטול חמץ משו' דבכלל ביעור הוא הביטול שכיון שמבטלו שאינו שלו הוי כביעורו מרשותו ואין בכלל הביטול הביעור מן הבית שהנריכו חזל ולפיכך מברכין בלשון הכולל את שניהם וגם משום דהוי דבר שבלב והין מברכי' על המחשב' והא דמברכים על ביעור המץ ואינו מבערו עתה מכל מקום מאחר שמבטל עתה החמץ שאינו ידוע לו היינו ביעורו ושייך לומר על ביעור. ומה שאין מברכים על בדיקת חמץ על כי אין הבדיקה סוף המצוה אלא הביעור כאמור. **ואדרב** הבדיקה יהא נזהר בחמץ שמשייר להבניעו כדי שלא יצטרך בדיקה אחרת ומדברי הר"ן נראה שיש להבניע החמץ שרוצים לאכול בלילה קודם הבדיקה שכתב וז"ל ומה שמשייר בלילה לצורכו שיאכל בלילה וגם בבקר יניחנו בבנעה. וכן ראוי לנהוג שהרי אם בשעת בדיקה בטל עכבר בפנינו נריך לא זור לבדוק מה שבדק ובכן וכן כל כיוצא בזה חכם עיניו ברישו להיות כל איש סובב בביתו להשגיח על חמצו היטב הדק ובכן יבוטלו הקליפות תורם ורוח תשאם וסערה תפיץ אותם ואתה תגיל בה' קדוש ישראל תתהלל:

פרק ה'

ערב פסח נכון כמשערי רגל מלאכה אשר לפני כל ערב לרגל המלאכה אשר לפני כל איש ואיש ממלאכתו אשר המה עושים לבעול דלתותיהן ולבטל ממלאכתם לכבוד הרגל והכינו את אשר יכילו ואף על פי שיהיה לאדם כמה עבדים יש לו להתאמץ ביום הקדוש הזה לחכין צורכי הרגל בכבודו וביעצמו ומצוה כו יותר מכשאחו כמ"ש לעמן שבת על רב נחמן בר יצחק דמכתף ועייל מכתף וכפיק ואמר ליה מקלעילי ר' אמי ור' אסי לא מכתיפנא קמייהו. וכן יעשה לכבוד האושפיזא הבא אליו הוא בחב הקדוש הזה חב הפסח להטפל בפסחו

ויבטל

ויבטל בשפתיו כ"פ ס"ח נרק יקראהו לרגל"ו בכל דבר אשר יקנה ויכין ועוד לאלוה מילין וע"ד יעלה מן האר"ץ ופנה למעלה להעדיף טובו עליו כי כאשר יפתח ידו לכבוד הרגל כן יפתחו לו מן השמים שערי שופע לתת ארוחתו ארוחת תמיד בכפלים. וכבר אמרו בפסח העולם נידון על התבואה. וסגולה נפלאה היא למכבח להוניא כיד ה' הטובה עליו במאכל ובמשתה לכבוד המקום ברוך הוא ולכבוד הרגל להיות שבע ודשן במזונותיו כל השנה הוא וכל העם אשר ברגלו וסימנך ויברך ה' אותך לרגלו: וע"כ נכון להיות אין ברגלים ועמדו רגליו ביום ההוא לרגל מי"ד"ת בכבודו ובשמחו שש ושמח עם קונו ואם אי אפשר לו להטפל הוא בכולם יכין מקצתם כגון הירקות הנריכות אל הסדר אורח ברגליו לו ר"ל לו רגל על לשונו לאמר על כל דבר פשוט על מרור על כרפס לשמור לעשות את כל מצותיו ית"ב רק אין דבר אפס כי שמור לפיו מחסום לבלתי יאמר על שום בהמה כין חיה כין שחוטה בשר זה לפסח על כי נראה שהקדישו מחיים לקרבן פסח ונמצא אוכל קדשים בחוץ. כי אם יאמר זה לי"ט והדל מעשות הפסח על כל דב"ר פש"ע. ואח"כ יכון לקראת אלהיו לקבל עליו קדושת הרגל כאשר בתחלה יכניע מקודם כחה של קליפה כדי שעל ידי כן הקדושה תרומם ותנשא לבל לראש כי ע"כ אף שביטל בבר בלילה יחזור לבטל חמצו סוף שעה ה' קודם שיגיע שעה ו' שמשתגיע שעה ו' באבר ואין בידו לבטלו ואף אם יבטלנו בשעה ו' אף דמן התורה יכול לבטלו עוב"ע עליו בכל ירואה וכל ימצא כמ"ש האחרוני' ושעם ביטול זה מבואר לבטל החמץ שהשאיר בלילה למאכלו ושקנה ביום י"ד שאותו החמץ לא נתבטל בביטול הלילה שבביטול הלילה לא ביטל רק החמץ שלא ראה ולכן מבטל עכשיו מה שראה ומה שלא ראה שאם לא יבטלנו ושאר ממנו בקרב ביתו יעבור על כל ירואה וכל ימצא:

ונוסף גם הוא לפי סדר של דברים להתיישב על הלב כי יפלא לאמ' מה בנע בביטול הלילי' ובביטול היום הוה שני כאשר תמהו רבים. אבן טעם הדבר כאשר כתבנו בפ"ד לבטל חמץ ומחמצת דקליפה ובביטול הלילה נפלה לא תוסיף קוש המוקבא דקליפה שפחה חרו"פה שבליטתה בלילה ובביטול היום פס נפל שרוד את כל זכורה של קליפה שבליטתו ביום. ונחל ביטול היום משל לילה כי אף על גב דביטול הלילה להכניע את המוקבא מ"מ עדיין אינה נכנעת לגמרי מפני כי היא כלולה וקלולה בזכר. אבן בביטול היום אשר הכבעני אל בחר"ן ושתה לעפר נפשו. אגם אשת בטילות הומיה נגמרת להבטל כנעמי"ה מיתבאי ארץ במוקבא דתהומא רבה. ושעם היות כאשר מן התורה מש שעות ולמעלה ביאור בספר התקונים תקון י"ג כי הוא לתקן עון הקו דס אשר היה נמעשה הרגל בשעת ו' כמ"ש ורא העם כי

בשם

בשם משה כי כאן שם ולא כאן ועי"כ חזר ונתעורר העון הקודם אשר לאביהו הראשון חטא בשם שעות כמש"ה ולא יתקדשו כלומר לא כאן ו' שעות. כי גולי שון פיגול העבל כבר היה מתוקן הגולם מעון אדם הראשון בפסח מצרים אמנם בעבור מעשה העגל הנזכר להיות מהם והולך לדורות לתקן העונו' ההם וע"כ נאסר החמץ סוד הקליפה משם שעות ולמעלה לתקון חטא אדם הראשון ויפרחל כאמור. כי על כל אלה נדיק כל איש ישראל זהיר וזריז מאד בביטול היום אל יפסח מלבטלו. ואף כי לפי הדין מועיל הביטול גם ע"י שלוחו. מ"מ מנוה בו יותר מבשלוחו הואיל והתחיל במצוה הגדולה להכניע את הקליפה גם כיון גמר חסיד עד זיבולא בתריתא כי אין קיום הגט אלא בחותמיו ופנה למעלה לעשות תועלת לעולמות העליוני' כי בהכנע הקליפה הקדושה ירים ראש בהתקדש ליל חג מה שלא נעשה בפסח הזה ביתר חגים ומועדי' רגל. והיו למאורות את המאור הגדול ואת מאור הקטן יחד לו ירומם ברגע קטון כי מעשה זה אומרים הלל גמור בליל התקדש חג בערבית משא"כ בשאר מועדי' כמו שנתבאר במקומו בס"ד. ורון רבים עתה עם הארץ זלזלו בביטול זה ועזבוהו ובשחוהו ואיכן מטין אזן לשמוע דברי חכמים כי יתעסקו ברגע עוסק ואחת השבן בולמוס עבותיה בסף וזהב ולא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם לבטל את חמצם אפי' בלב. ונריך להודיעם חומרן של דברים לבל יכשלו בלאו דבל ירואה וכל ימצא ונמצאו מחייבים את נפשותם בחבלי השיא וכל העם ישמעו וייראו ויבערו והשיקו:

וצריך לדעת דאף על גב דקודם שם בהוצאת מרשותו סגי מ"מ נריך שיגמור בדעתו על לזכות בו עוד וכמו שכתב הכסף משנה בשם הר"ם בסוף פ"ד דחג"ג דידע חמץ במקום פלוני עשוי ליגלות ואינו מצוי בבית דמבי ליה בביטול הייני היכא דבטלי לדעתי' שלא בהערמה שאין דעתו לחזור וליהנות ממנו לעולם ע"כ וכיון שדעתו לזכות בו הא קעבר איסורא ואסיר בהנאה אחר הפסח. ולאיה ממה שאחר הרם"בא סי' כ' על ישראל שיש להם בורות מלאות חטים ומתשובתו מוכח בהדיא דסבירא ליה דאי איכא חמץ ידוע בתחתית הבור אע"פ שאחר חטים שאינן מבוקעים הם עליה' והוה ליה כחמץ שנפלה עליו מפולת שאסורים הם אחר הפסח משום דגרע ממפולת דהתם ממילא הוא שנמצא ולא שיהא בדעתו לפנות הגל אבל כאן שרוצה לזכות בחטים ולמכרם אסיר ע"ש הרי לך דאף במפולת דלא ק עבר אמירי לא מדאורייתא ולא מדרבנן אף על פי כן אסורים הם לאחר הפסח כיון שדעתו לזכות בו והכי נמי אותם חסרי השכלה. המהנים אחר הביטול בערב פסח לתת איזה דבר הנריכה להם בקרן זוית מן הבוק משומרת שלא ימצאם שום אדם ואחר

הפסח הולכים לאותו זוית שהניחוה שם ואוזרים ואוכלי' כם לא אריך למיעבר הכי וקעבר איסור חמץ ודין נותנו לגוי מכירו ויודע שלא יגע בו שאינו לפי שכבר נכנס לרשו' אחרי' ה"ל חמצו של גוי אחר אבל להניח בקרן זוית לזכו' בו לית דין ולית דיין שיתירנו וכן לא יעשה. וכן אחר הביטול לא יגביה חמץ ברשות הרבים שלא להעביר על האוכלי' מפני שהוא של הפקר וא"כ כ"ש שאסור לבטלו שהרי יזכה בו בהגבהתו והוה ליה חמץ שלו וקעבר עליו ואפי' אין דעתו לזכות בו דבר ברור הוא שאסור לבטלו דילמ' אתי למיכל מינה כמו שכתב הריב"ש סי' ת"ל וכן אסור לקנות חמץ לגוך הגוי במעותיו של גוי אחר הביטול שהרי אחרית החמץ עליו ושוכר עליו. וכן כתב הרשב"א סי' קנ"ו דלכתחלה אין ראוי הישראל להיות יושב ומשמש כיתו של גוי אחר זמן איסורו דאע"ג דבדיעבד שכרו מותר כדאית' בריש השוכר את הפועל דבין כך שכרו אסור מ"מ קנס מכל מקום לכתחלה אסיר ע"כ. וכן אסור להשכיר כלי חמץ לגוי אחר זמן איסורו כדי שיבטל בו חמץ כמו שאמרו הפוסקים דבין דהכלי עצמו אסור בהנאה אסור. ולהניח חמצו של גוי אם בפסח אסיר אע"פי דיש אומרים דמותר דחמץ של גוי לא נאסר בהנאה מכל מקום גדולי ישראל לא הסכימו בהוראה זו ואסור להריחו. ויש לירא ה' קדושיו לאפות ולבשל כל מה שצריכים למועד מקודם שמועד קודם שעה ה' שאם יתערב עמו משהו מחמץ שיתבטל קודם זמן איסורו אבן הכוסים עיקר שברת חוזר וגעור אין לדקדק בכך והו' פשוט: **ואדרבא** בע"פ אף במקום שנהגו לעשו' מלאכ' קור' חנו' אסור לעשו' אחר חנו' ושם הדבר כי בזמן שני' המקר' קיים היו טהגי' אבותינו בכל יום שהיחיד המבי' קרבן הרי הוא לי"ט כיון שנתכפ' בו ואסור לו לעשו' מלאכה כמו ביום טוב. ובערב פסח כיון שכל אחד מישראל חייב להקריב קרבן פסח הרי הוא כי"ט לכל ישראל ומ"מ כיון שאין זמן שחיטת הפסח אלא מחצו' היום והילך לכיכך לא נהגו איסור מלאכה גם כן אלא מחצות היום והילך הילכך בזמן הזה אע"פי שבטל קריבת הפסח מכל מקום איסור עשיית מלאכה לא בטלה ואסור לעשות מלאכה בערב פסח מחצות והילך וכל העושה מלאכ' מחצו' ולמעלה מפתתיכן ליה וחמיר מערבי שבתות מן המנחה ולמעלה שאין עושין רק שאינו רואה שמן ברכ לעול' והכ' מסמתין ליה משום קרבן פסח דהוי כיום טוב כאמור.

ואם לפי סודן של דברים שעמא דבה איכא למילת' אסור להיות בכר היה הכנעת בכול הרשע' זה פעמים ומחאת לה מכל עולמות הקדושים וע"כ אחרי אשר כלתה הרעה ותנוס ותנא החיצה אינינו נכון לתת לה מקום אל הקדש הפנימי כי הנה מודע' זאת כי כל המלאכ' נמכזה ונמס ביום השבת על כי בה תנתן חיל לבבות הרשעה להכנס לפני לפנים ליינק מן הקדושה ולפיכך

בעבור זה כיום י"ד לאחר חצות שבכר בעמו הכ' כיטולים וביערו והסיקו החמץ והיתה לבער הקליפה ואור הקדושה חיילים תתגבר ותתנוצץ לאסור במלאכה כי כל העוסק בו מלאכה בעת ההיא מעון' לת לאסר תקנו ברלשונה החמץ קם ויתעורר וחוזר ונעור ומתעלה להתלחז מן הקדוש ח"ו ובעבור זה מזמתין אותו להיות נמסר ביד הקליפ' כאשר ירה מלת סמ"תה כנודע ועל כן טוב ויפה להסתפ' ולבלח ביפורכיו מלז הבוקר עד פסח ובפרט למי שהריחו בסוד ה' ויודע סוד גילוח השער והנפרנים להעביר דעה מבשרו סוד הדינים כמו שלחתו בח"ח בפרקי שבת בס"ד כי טוב הדבר מאד להקדי כל זה קודם חצו' בזמן הביטול והרשעה כלה כעשן תכלה שגם הוא יעבר מעליו כל הדינים והיו כלה היו לך לאחר חצות שבכר בלע המות ואינכו ויאר לכו אור הקדושה נריכים אנו להתעסק לז בדברים של קדוש' הרגל ברגל ומפני זה כיוונו קדמונינו שלא לנוס מנת מנוח בערב פסח עד לאחר ו' שעות מבלעדי טעם פשוטו שלז היה בזמן שבית המקדש קיים הקרב' קרבן פסח · עוד לאלוה מילין שלא להתעסק בה קודם חצות אלא עד לאחר חצו' מפני כי כל כמה שעדין לא נעשה הביעור לגמרי ועדין מותר בהנאה מן התורה עדיין אין מתעורר שרשה דקדושה כנודע כי אפילו לאעלה מלאכי השרת הם נדחקי' מן הסטרא אחרא ואינן מתיחדים במלכהון עד שדוחין הס"טא לאחוז על כי נאמר עושה מלאכיו רוחות ולכן הם נדחקים מהס"טא לאסר היא רוח הטומא' כ"ש בזהר תרומה ואולם לאחר חצות היום שבכר ביערו את הבעיר' וחמץ ושוד הסירו ולז הקדוש' תתחיל להתעור' מלז היתה זמן הקרבת קרבן פסח בזמן שב"ה קיים ובכן יאותה לנו בעונ' ההיא לנוס מנת מנוח להרים דגלה של קדושה ומתוך ומח"מס יגאל נפשם:

וטהור ידים יוסף אומן לטהר עצמו ברגל תכף ומיד לאחר חצות לטבול לכבוד הרגל ולקבל עליו קדוש' הרגל מוע"דת ולכוין במספ' שמו' הוי"ה ואהי"ה במלוי יודי"ן העולים כמספר רנ"ל כמו שבת' הרב זלה"ה· ואין להתרשל ח"ו ממנה וכ"ש אם הוא טמא במקרה אשר לא טהור שלא יקרב לעשו' הפסח עודינו מחזיק בטומאתו חלילה ואף כי אין קרבן פסח עתה בחורבנו והטמ' והטהו' יחדיו הנה ניון היא דורש אין לה מכלל דבעיא דרישה· וכי היכי דחבותינו הקדושים היו מתטהרים מכל טומא' לעשו' הפסח וכל טמא לנפש חדל לעשות הפסח כן ראוי עתה בחרבנו לעשות זכר למקדש ובכל המים אים טהור ואף כי אין טומאה וטהרה בזמן הזה ונהי כטמא כלנו כל אדם אינו חייב אלא כשיעורו כלו הפך לבן טהור הוא· ומה יועילו אנשי רשע הנשכחים מילי רנ"ל ולא הוטהרו לעשו' ככל חקת הפסח והמת טומאתן לא פסקה מעליהם כי הנה כל תכלית חוקי הפסח הנזכרים ונעשים בו המה

להבין

להעביר גלולי' לאת רוח הטומאה מן העולמות הקדושים ואם טומאתו עליו אוכבה יובל להעבירם ומין במינו אינו חושש ונהפוך הוא כי מצא מין את מינו ונעור ואיה אופה תקותו לטהר את העולמות והוא יהיה בעוכריו כי מי יתן טהור מטמא אין גם א' כי על כל אלה יעלו חסידי' בכבוד כל מועדי אל ובהיר יעבור בר"ל ולפני ה' יטהרו להביא את המנחה בכלי טהור בית ה' לעורר אהב' דודי' למעלה ולהכרית כל הקונים והחוחים הסובבי' את הפוסל העליזו' ולהאיר האחרת יתירות גדולות עם קטנות ומי שהוא חולה יש לו לטהר עצמו בכל' קכין ולפחות ירחון עצמו היטב מחבורתו ומטה הוא אל ואי אפשר באופן אחר גם זה ירבה אלהים מעשיו· ואחר עלות טהור ומלובן מבית הטבילה יכון לקראת אלהיו ולבם בגדי י"ט ולאוי שיהו חסובי' יותר מעל שבת כי בי"ט יש שמחה יתירה על האחרת אומא שהיא יותר מגולה מאכל ולכן השמחה מוסבת יותר ולכן נריכי' בגדים חמודי' כי"ט יותר מעל שבת וכשלובם חלוק של י"ט יאמר כל כלי יוכר עליך ל"א וכו' אשר ס"ת עליך ל"א בי' אהי"ה שהוא שורש ס"ב בי' יוס טוב ל"ח בי' ע"ב מ"ה כ"ן כמ"ש בורי האר"י זלה"ה: ובכן יבא להקריב קרבן מנחה לה' בכלי טהור בית ה' ובכוונה יתירה יתר מכל הימים ואל כל המקום אשר יהיה שם עניין בחולת ישראל ירבה ברחמים לעתור ולרצות על בחולתו ועל פדות נפשינו כי בא עת לחננה כי בא מועד ימי בחתנו מאדון מגרים והוא יפדה את ישראל מכל צרותיו בגלות הזה אשר עדת ישראל גולה וסורה ואין מנהל לה ואין מחזיק ידה זה כמה שניס רבי' ורעי' של שדי יפקוד עליה ברחמי' אשר לו יעדה והפדה ל"ו נפדתה· אשר כבר הזכרנו בפרק א' מאמר' ז"ל שהוא מעל לאשה שהיתה מנפה לבעלה שהלך למדינת הים א"ל זה הסימן יהיה ביך כשתראי אותו סימן דעי שאני בא כך ישראל מנפים בגלות אמר הקדוש ברוך הוא הסימן הזה יהיה בידכם ביום שעשיתי לכם ובאותה לילה הי' יודעים שאני באלכם ואם לאו אל תאמינו וכו' ועל כן ראוי ונכון בכל עצם היום הזה להקדים תפלה לשעה בא אל המלך ולהתחנן לו כימי בחתנו מאדון מגרים ירחמו כפלאות אבי"ר.

וביותר יאותה להם לבכורות להבין ולהתעמות בעצם היום הזה הן על הנס שנעשה כו' להם למכה מגרים בבכוריהם והן מטעם שבתבנו לעיל בשילהי פ"ג מפני כי אז בע"פ מתעורר הקליפה ורבה משטיתת' בעבור הביעור ומצא להתגבר כמאז במגרים אשר ה' הכה כל בכור וקם ויתעורר ממנה דמות' דבכורו' כי הוא בכור בן השנות ורב כל ממנן ובכן יכוונו הבכורו' בתעניתם להחלש חוסי"ם וחומ"ר שבם להתיים כחו ולא יוסיף לקום אשר מטעם זה טוב ויפה לנקבות בכורות גם המה להתענות בע"פ· אשר מודעת זאת כי הקליפות

שם

הם זכר ומקבה ולכן כדרך שהזכרים בכורות הם מתענים להכניע ולהחלים כח הזכר בכור כל ממכן כמו כן כאשר מתענות הנקבות הבכורות על ידיכך הם מכניעות ומטילים חלשים על הנקבה שבקליפה לילית הרשעה ונעשה לי לעמודי ועתה תחזה כי אין שעם לאה שכחנו רבים להתענות אבות על בנים בקטנות דאין בזה שמץ כלל שלא לשמה יעשו מצוה אסטנים וטוב ויפה לבכורו שיכוונו בתעניתם לכל זה ונוסף גם הוא לעתור ולרצות בגוש תעניתם על יקר תדיון כפשט מיד שונא הבכור כן השנואה ממנה דמותה דבכורות ואף על האספסוף אשר בקרבם הוא שמן הוא יגה"ר כפגר מוכם יהיה כל ירחה וכל ימה. ויתר מכן לשפוך את נפשם בעצם היום הזה על בכור כן הנבוזה שנאמר לו אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ זה קויכו לו מלכנו הוא יושיענו הן ישועתה לו באלהים סלה ישראל נוסע כה תשוע עולמי ייתי ונחמיה מלך ביופיו תחזה עיניכו.

ואנכי תקנתי לבכורות מזמן עמנו לומר ביום נוס תעניתם וזה נוסחתו.

ענינו אחינו עניכו ביום נוס התענית הזה על הנכים על הפורקן על הבכורות ועל התשובות ועל הנפלא ות שעשית לאבותינו בימים האלה ובזמן הזה בהיות ישראל בארץ לא להם בארץ מצרי שדה נוגן ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרי מבכור אדם ועד בכור בהמה. והפלא ה' את מכותיו בין בכור בן השבוחה לבין בכור בן האחוכה ואך בכור אשר יבוכר לה' לא מת אחד ועל כן אנחנו זובחים אלהינו ודמינו ביום נוס התענני הזה ואתה ברחמיך הרבי תחפון בנו ותרבה עבות נפשינו אשר ברכינו כשלו בנוס ובשרינו כח משמן. ובכן יבשלו ויאבדו כל מבקשי נפשינו ואת הבכור בן השבוחה קדמה פניו הכריעהו ושוב עמלו בראשו ועל קדקודו חמשו יד. ואל תשחת עמך ונחלתך אשר פדית בגודלך אשר הוצאת ממצרי ביד חזקה כי שחה לעפר נפשינו דבקה לארץ בטנו ועתה ה' עד מתי כי נאמן בויס אבדה תקותם שובה ה' חלצה נפשינו והושיענו למען חסדך ורחם ופקוד עדת יעקב בגך בכורך וכימי באתנו מארץ מצרים הראנו נפלאו אנה ה' בעוזך יעמת מלך וביעותך מה יגל מאד גדול כבודו בישועתך הוד והד תשה עליו כמו שהבטחת מפי כבודך כאמור אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ. והיה נא קרוב לשועתנו טרם נקרא אליך אתה תענה נדבר ואתה תשמע כדבר שנא' והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע כי אתה ה' פודה ומציל ושונה ומרחם בכל צרה ומוקה ברוך אתה ה' שומע תפלה:

ואחר עלות המנחה מעלין בקדש לעשות את הבכת פס"ח שפתי' שלא הגי' זמן קרי"אה כאמנם

כאמנם סדר קרבן פסח שהיה קרב אחר מנחה ביום י"ד שתעלה קריאתו במקום הקרבתו כמו שכא' וכשלמה פרים שפתיכו. וקודם קריאתו יאמרו.

רבונו של עולם אתה נוותנו להקריב קרבן פסח כמוצרו כי"ד לחדש הזה ולהיות כהנים בעבודתן ולויים בדוכן וישראל במעמדן קורין את ההלל ועתה בעונותינו חרב בית המקדש ובוטל הקרב' הפסח ואין לנו לא כהן בעבודתו ולא לוי בדוכנו ולא ישראל במעמדו ואתה אמרת וכשלמה פרים שפתיכו לכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שיהיה שיח שפתותינו חשוב ומקובל לפניך כאילו הקרבנו את הפסח במוצרו ועמדנו על מעמדו ודברו הלויים בשיר והלל' והודות לה'. וכיון בית מקדשך על מכונו ונקריב לפניך את הפסח במוצרו כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך כאמור:

סדר קרבן פסח

דברו אל כל העדת ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית: ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכינו הקרוב אל ביתו במכסת נפשות איש כפי אכלו תכסו על השה. שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו: והיה לכם למשמרת עד י"ד יום לחדש הזה ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתי' אשר יאכלו אותו בהם: ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרורים יאכלוהו: אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במי' כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו. ולא תותירו ממנו עד בקר' והנותר ממנו עד בקר באש תשרופו. וכה תאכלו אותו מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא לה'.

ובכן וכך היתה עבודת קרבן פסח בבי' אלהינו ביום ארבעה עשר אחר שחיטת תמיד של בין הערבים ואחר הטבת הנרות של בין הערבי'. הביאו מן הכבשי' או מן העזים זכר בן שנה ושוחטין אותו בעזרה בכל מקום ואין זורקין דם הפסח עד שיזרקו דם התמיד וממרסין בדם הפס' כדי שלא יקרוש עד שיזרקו דם התמיד ואח"כ יזרקו דם הפסח. שחט השוחט וקבל הכהן הראשון שבראש השורה ונתן לחבירו וחבירו לחבירו והכהן הקרוב אל המזבח זורקו וזריקה אחת כנגד היסוד. וחוזר הכלי ריקן לחבירו וחבירו לחבירו מקבל כלי המלא תחלה ואחר כך מחזיר הריקן והיו שורות של כזיכי כסף ושורות של כזיכי זהב ולא היה לכזיכין שולים שמא יכיחום ויקרש הדם. ואחר כך תולין את הפסח ומפשטין אותו כולו

וקורעין

מקדשין אותו ומברכין את קרבנו עד שיגיע הפירוש ומוציא
את המזרים התלב שעל הקרב ומזרק הכבד ושתי כליות
והחלב שעליהם והאליה לעומת העצה אותם את לכלי
שרת ומולחים אותם ואח"כ מקטירין הכל על גבי המזבח
כל א' לבדו: ובשלמה כתות הפסחים ואין כת פחות
מל' נכנסה כת אחד נתמלאה העזרה ונעפלו אותה ובעוד
שהם שוחטין ומקריבין הלוים קוראין את ההלל אם גמרו אותו
קודם שיקרבו כולם שונין אותו ואם שנו שלשו ועל כל קריאה
תוקעין ג' תקיעות תר"ת. גמרו מלהקריב פותחים
העזרה ונכנסין כת אחת נכנסת כת ב' ומעלי דלתי העזרה
גמרו פותחים אותה ועלה כת ב' נכנסה כת ג' ומעשה
כולם שוין: ובשחר י"ד להיות בשבת שחיטתו וזריקת
דמו ומחוי קרבנו בלבד דוחין את השבת ולא כל שאר
ענייניו ואין מוליכין אות' לבית בשב' אלא כת א' מתעכבת
עם פסחיה' בהר הבית והכת הב' יושבת בחיל וב' במקומ'
עומדת חשיכה יצאו ונלו את פסחיהם: ואחר שיצאו
כולם רוחצים את העזרה ואפילו בשבת מבני לבלוך הדם
שהיה בה ואמת המים היתה עוברת בעזרה והיה לה מקום
יציאתה ולהריח את העזרה סותמים מקום יציאתה והיא
מתמלאת על כל גדותיה עד שהמים נפין ועולין מכאן
ומכאן ומקבץ אליה כל דם וכל לכלוך שבעזרה
ואחר כך פותחין מקום יציאתה והכל יוצא עד שנשאר
הרצפה מנוקה ומשופה וזהו כיבוד הבית אשרי העם שכך
לו אשרי העם שה' אלהיו:

ואח"כ יאמר אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן
רחם עלינו טוב ומטיב הודע לנו פובה
עלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך בנה
ביתך ככתחלה כונן בית מקדשך על מכונו הראנו בבנינו
שמחנו בתיקונו והשב שכינתך לתוכו והשב כהנים
לעבודתם ולוים לשירם ולזמרם והשב ישראל לנויהם ושם
נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלש פעמי רגלינו ונאכל
שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר
מזבחך יהיו לרצון אמרי פי. ואבי ראה גם ראה אם בעל
נפש יקרה המלאה לה רצת וירצת ה' אתה ממונה דבר
ענין הקרבן פסח תמצא רמז וכעיס להעיר לך אזן לשמוד
על נפשך להפילה מיד חרב היכה"ר אשר טרוף טרפה
ויטמאה ובל תתאלם מן הרחמים באמור כי מי יוכל לו
כמאמר קין אלוי יתברך באמור אלוי מי הרב את הבל א"ל
אתה הרגתו שנת' כי יבה"ר א"ל הקב"ה אתה עשיתו רע
כי הלא הגם הלוים יבלא איך יאמר הוא ית' אתה עשיתו
האם מעצמו אינו רע.

אך הוא כי הכה אמרו בזוהר כי לעוכת הארם נתן
בן הינ"ר כאשר הביאו משל למלך וכנו עם
השפחה שא"ל המלך פתי את בני בכל מאמני כאך ליטמא
בך ואת הבן אמר אם תתחזק בגדה לבל תטמא הרבה
הרבה

אלרבה שבארץ נמצא השפחה גרמה כל טובו. כך הינ"ר
שבת כל טוב הנדיק הנוצה אותו. כלל הדברים כי לולי
היה האיש משולל יצ"ר לא היה זוכה לאושר הע"הב וגם
על ידו משתמש לבמה מצות כגודע ואלו האדם בהתחיל
הינ"ר להשכים לבתחו כשני ודל השואל לא היה נותן לו
יד לעול' היה תחתיו ואדרבא יהיה לו מעיר לעזור לעבוד
את ה' בשני הלבבות הם כ' הינרים וכמ"ש זל בירושלמי
עבל ומנחת את לבבו נאמן לפניך שאפי' הינ"ר של אברהם
היה נאמן אלוי יתברך מדלא קאמר ומנחת את לבו נאמן.
באופן כי גם אשר פתחו יצרו ויוכל לו אל יתיאש באומרו
איככה אוכל להשיבו אל הקדושה להיות לו לעבוד את ה'
בכל לבבו כי ע"כ אמרה תורה ויקחו להם איש שה לבית
אבות שה לבית. שם רמז לאמר אל כל איש חכם לב כי
ממה שירחב האדם בעשור לחדש כיסן שהשה שהיה ע"ז
יוכלו להביאו לקדושה כן יעשה האדם ש יצרו הרע כי הנה
תחלה היה שה לבית אבות בכל הבנותיו כי היו מושלים
בינרם וע"כ נאמר ויקחו להם כל איש שה שהוא הינ"ר
אשר היה לבית אבות באברהם ומנחת את לבבו והיקם
ביצחק ויעקב ועל כן ילך כל איש אחר שורשו ואל יניח את
הינ"ר כי אם יביאהו אל הבית וזהו שה לבית כי גם בו
יעבוד את ה' בכתי בנמיות וכתי מדרשות ויתר רמזים
אשר בזה החי יתן אל לבו לטהר עצמו ברגל להיות שם
אחרתיו לתקן מה שבב' עוה ולהתהלך דרך ישרה. ולרגל
המלאכ' אשר לפטו לו בכח יגבר איש לעשות אחר כל שה
מצות של מצוה לצורך הליל הזה בעצמו ובכבודו ולא יכמוך
על אחרים אלא מצוה בה שיהיה עיף ויגע בה בכל הכח
בידו אשר קבילנו מהאור המובלא האר"י זצ"ל אשר הוא
מפש"ר התקונים לכפר מאשר חטא על הנפש בהוצאת
שבבת ורע לבטלה בזעת אפו אשר יזיע כל גופו עליה:

ובבר העידו כל הרא"ש כ"ה שהיה מפתדל
במצה של מצוה הוא בעצמו ועומד על
עשייתם ומזרז שבוסקים בהם ומסייע בעריכתן. ואחז
נדיק דרכו אף אם הוא מאנילי ארץ ולא יתרשל בה ויהיה
שם ושמח בעשייתה בקדושה ובטהר להחזיק טובה וחיבות
למי שעשה לאבותיו ולנו את כל הנסים השה בגאת ישראל
ממצרים לצורר לבבו מבצור יום לשמוח בישועת אלהינו
ובקול ששון ובקול שמחה הן גומרין עליה את ההלל כדרך
שהיו עושים בהקרבת הפסח בבית אלהינו כמו שעשינו
שבעת שהיו שוחטים אותו היו קורין את ההלל ואם היו
גומרין אותו שם ושלשו ועל כל קריאה היו תוקעים והיה
כעשה ברנה ובבהלה. ועל כן זכר למקדש יאותה לנו
לגמור את ההלל בעת עשיית מצותן של מצוה אשר היא
כעבי' בעת ובעונה הזאת זכר לקרבן פסח וכל איש הירא
יבזבז ממנו להיות לו מצות של מצוה שמורות משעת
משעת קרה. אף אם לא נזהר ביתר המצות להיות
שמורות

שמורות ואשר לא תעשה ידו יחזור אחר כל איש ישראל אשר תעשה ידו לזכות לו וממנו יקח לבעלת ידי חובה ואם מעטי הכמות המה יכין לבני ביתו שאר מצות שמורות וזה יותר טוב כדי שיאכל הוא כדי שיצא כזית כדין וכשורה ממה שמצו שמורה משעת קצירה - ולא לזכות בהן גם לבני ביתו כי הוא והם לא יצאו ידי חובת אכילת כזית כדין וכשורה כאשר שנו בשם רבים מעמי הארץ כי מי ביקש זאת מידם לאכול משעת קצירה ומגרעות נתנו בשיעורין דאורייתא כי אלו ואלו לא יצאו בשישורין: ומצוה על כל איש הירא להיות זהיר לעשות מצות של מצוה בדולות ורחבות וכיות מצה האמצעית אשר ממנו נרוך לאכול כזית מצה וגם אפיקומין ב׳ זתים עליה זכר לקרבן פסח וקרבן חגיגה כאשר יבא במקומו בס״ד ואם ירצה לזכות לאחרים עמו יותר טוב שיזכה לב׳ או ג׳ בני אדם מצות כשישרן ולא יזכה להרבה בני אדם בתנות שלא כשיעור הספקתם - או יזהירם להודיעם שיעור כזית מצה לתת דעת כל עמי הארץ להזהר ויכינו להם משאר מצות שמורות לשאר בני ביתם אם רבים המה כאמור - וזכור ואל תשכח את אשר ה׳ זהירו הפוסקים לומר בשעת לישה כל פירורים שיפלו בשעת לישה ועריכה וכן בעת הקרבן בבלים אחי מבטל אותם כדי שנמצא שמבטלן קודם חימצן:

ובענין עשייתם כהנו לעשות שיעור איזו היא ראשונה ואיזו היא שניה ואיזו היא ג׳ שלא להחליף את שלו זה בזה: **והשרידים** אשר ה׳ קרא המיפרים אורחותם בשורה ה׳ סו״ד שתו על כל מצה ומצה מקום רמיזתה על דגלו בחותו׳ ההי״ן אשר תבואנה במערכות אלהים חכמ״ה וכיר״ה ודע״ת היונא מעד״ן להשקות הב״ן אשר שליטי ההי״ן שכם יוכדלו בגיורים כי ה׳ דשהים דחכמה מורתה די ושל כיה דן ושל דעת ווו אשר עליהם ינדק הרמז בסתרו לרשו׳ ולנקד ברחם הסכין במצה ראשונה הרומזת לחכמה די ובמצה ב׳ הרומזת לכיה דן ובמצה ג׳ הרומזת לדעת ה׳ ובכל אחד יבטח בשפתיו לאמר לשם מצוה:

ויש חכמים בעיניהם אשר תמיד כל הימים מגמת פניהם להטיל מים בקדשי שמים מערערים עליהם לאמר כי כן לא יעשה לרשום אותיות בהן יען כי בשבר אשר הם שוברים אותם כי״ט הם מחקים וכתוב בהלכות שבת סי׳ ש״ם ז״ל אסור לשבור העובו׳ שבתוכות עליהן כמין אותיות ואף על פי שאינו מכוין רק לאכילה אסור מדרבנן משום מחק ע״כ:

ולא ידעו תועי רוח כיה כי לא אסרו רק בשהכתיבה על העוב׳ הוא מדבר אחר אבל כשאינו מתעובה על ידי דפוס או על ידי ידים כולי עלמא מודו דאין כאן משום מוחק וכן הסכים להלכה עמנו שמיתנו בתור׳ החב׳ הגדול שלמה לבית הלוי נר״ו בכתב בתשובותיו

בתשובותיו וכבן שלו מדר תלמותם אשר גבבו של כלאים חכם לב ירא ה׳ קחשיו ולענין לתייתם אם בר הכי הוא יאכם הוא בענמו ויאפם כסדר עשייתן ואותם שכשש הא׳ המה ראשונה יאפו והכשו׳ לגילה הב׳ יאפו באחרונה

ולא יחליף על זה כזה כמו שהזהירו הראשונים:

ולאחר האפיה יהא זהיר לכבד את הבית שלא על פי שביטל אף הפירורים מכל מקום החמץ בראשונו ונרוך ביעור מדרבנן ומה שנמצא מן הבצק שנפל ישרפנו כמו שהזהירו הראשונים ואחר כך תהיה עומד עליהן לראות באפייתן היטב היטב כדי שלא יהא קן באכילתם בגילה ח״ו אם לא יאבו כשיעור המספיק ואחר אפייתם יערוך שלחן לפני ה׳ ומערכת הלחם על השלחן מבעוד יום.

ובבר כתבו בחלק א׳ בפרקי שבת כי מנהג רבינו הגדול האר״י זצ״ל לאכול בשבתו׳ ובחגים ובמועדים בשלחן של ד׳ רגלים ולעשות ה׳ חוקי י״ב טפחים לא פחות ולא יותר וברוחבו׳ שפחים ובגובה ט׳ טפחים דוגמת השלחן שהיה בבית המקדש לחמתים ארבו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו - ואף מי שלא נהג כן ביתר הימי׳ הנה בגיל ה זא״ אשר כל א׳ יערוך שלחנו בשבו׳ הפעוטים והפעוטו׳ הנה מה טוב ומה נעים לשבת׳ לשבת ולעשות דוגמה עליו׳ ולפרוס עלי׳ מפה לבנה לשים עליה הלחם ועוד מפה אחרת לבנה על הלחם ויכין מקום מושבו שיסב בהיסב׳ רק חילות ויכין מקום מושבו להיות אחורי בנפון ופניו כנגד המלות שבדרום - ומנוה לסדר כל אלה בכלים נאים והיותר חשובים שבביתו ובכן יתגבר כח הקדושה וסט״א לאתתלרת יבישה - כמ״ש בזוהר עקב ז״ל נרוך בכל מילוי לאוספה מחול על הקדש בין במיכלא בין במשתיא בין בלבושי ובין בהסכתיה דמרוך ליה לתקנא מסיבה שפירא בכתה כרים וכסתות מרקמין מכל מה דאית בביתיה דתקין חופה לכלה כגווכא דנרוך לקבלא נבירתה בכמה נהורין דשרגין בשבת ובכמה עיטוגין ולבושין שפירין וכו׳ ובהאי אחרא ותקונא נרמין דאשתלר׳ שפחה ביתא בחשוכא ובכיה בלבושין חוכמין כאלמ״ע״כ.

ובבר אמרו על א׳ מן הראשונים שבכל השנה לא היה משתמש במשכמו׳ של גוים כי אם בפסח על שם ושאלה אשה משכיתה כלי כסף וכלי זהב ושמלו׳ כי על כן לא יעזוב הכל ביד אשתו אשר היא עיבה נדה על כלי חמדתה רק ישפל הוא בעצמו בתקון מושבו וערוכת שלחנו וכל שכן אם היא מתקדשת מעומאתה בכל קדש לא תגע:

ובסדר הקערה כתבו הפוסקים לסדר הקערה לפניו בענין שלא יעשק לעבו׳ על המצו׳ ולכן יתן הכרפס למעלה מהכל והחומץ סמוך אליו יותר מן המצות והמצות מן המרור והחרוסת והם יהיו יותר קרובין

קהבים שלו מן הבשר והביצה · והרב חיים הכהן היה
מסדר הקערה בסדר זה כפי המיוחס בעליונים למעלה
והוא על דרך זה הב׳ שמורות הכהן למעלה והלוי למטה
ומכו ולמטה ממנו הישראל הלא המה שלשה בחינות חכמ׳
ובינה ודעת הינוקות מעדן כנ״ל · והזרוע אשר רומז
לחסד מצד ימין שלך והביצה אשר היא רומזת לגבורה בשמאל
שלך · ומדור הרומז לת״ת מבריח מן הקצה אל הקצה כין
הזרוע והביצה · והחרוסת בקו ימין תחת הזרוע רומז
לנצח · והכרפס הרומז להוד תחת הביצה מצד שמאל
והחזרת דהיינו האינדיבייא תכיח למטה מן המרור לעשות
אחד כך כולך בו והקערה בעצמה הכוללת כולם הוא נגד
המלכות : והמה עשר דברי לעומ״ה ספירו׳ דאב׳ כאמור ·

ונכון לעשות כסדר הזה ולא לבלבל הדברים
עליונים למטה ותחתונים למעלה ח״ו וכל
כיוצא בזה אין חוששין לכלל אין מעבירין על המצות
וכמ״ש פ״ק דמגלה גבי אדר שני דאע״ג דאין מעבירין על
המצו מכמך גאולה לגאול עדיף ע״ש · ואף אם לא יסכיל
עמקי הדברים הנעלמים מעשי ידיו כוונתו לעורר שרשיהן
של מעלה · ואף אם לא ידע שכו׳ל אם יוכל לתקן הדברים
כפי סדורתן לא ילך בדרך הפשוטה כמ״ש בכמה מקומות
ועתה תחזה פחין ראוי להניח החומץ אל תוך הקערה כי
כל המוכיח מי׳ דברים הנזכרים מגרעות נתן ואף על
השלחן לא ישים שאר מצות זולת השלשה מצות עד אחר
גמר הסדר ובלתי הכי גם כן נכון הדבר שלא לערוך לחם
על השלחן דא״כ איך תחשב עקיר׳ הקערה במקו׳ עקירת
שלחן כמו שאמרו הראשונים ז״ל · ויכין כוסות מיוחדים
למצות ד׳ כוסות ואשר תשיג ידו יעשם מכסף מעשה זה
אלי ואמרתו לכבוד הכוס הרומז על השכינה ויעטר את
השלחן בפרחים וסוסנים וכשמי׳ להניח בהם כמו בשבת ·
וטוב עין יהדר מבעוד יום אחד ענבים מרודים להביא אל
ביתו והיו באוכלי שולחנו כדי שימצא את ידו לאחר בגיל
התקדש חג כל דכפין ייתי ויכול וכו׳ כי אם לא יזמינם
מבעוד יום איך ימצא ידיו ורגליו לאחר על שלחנו כל דכפין
וכו׳ · ובתיבת סוגרת ומסוגר אין יכול אין בא אבני עומד
בחוץ ובעל הבית בפנים והן קול לו קול אליו כל דכפין
ייתי ויכול ואין לזרים אתו קול דברים אתם שומעי׳ אתמו׳
אינכם ראוים זולתי קול כי על כן כדי שלא ימלא פיהו חנק
ויזמינו ימין סקר לקרא דרור ביהודה אחיהו אין כל מאומה
בידו · ראוי להזמין מבעוד יום וענבים מרודים יביא בית
בפיוטים ודברים מחומים כי הוא עיקר הנדקה כי אם יהב
כשלבון וברוח נבוה עמהם הרי הוא מקלקל חיים בחבר
ומי בקש זולת מידו רמוס הלומלי ולעורר חמס מן האר״ם
אמר על כן יאמר כל ישראל כל דכפין וכו׳ הבא
עכדי לשלה הבאה בארץ ישראל לדבר על לב הענבים
הלומלים קדוהו אשר זה עני קרא והעני בכתה כלומת

פנים

פנים ולכן תשיב אמריו קול לו קול אליו השתא הבא עכדי
וכו׳ כלומר לא תבוש ולא תכלם כי בשנה הזאת כאן אתה
אדם ומאו״ל מאד · לשנה הבאה אתה תהיה בבית
בארץ ישראל ·

ושעם הקדים קדושתו בחתן בחב הקדש הזה ולא
בעשה כפסח הזה בתר החבים והמוערים
להדים קול במחנה לאמר כאן שברו ואכלו בלא כסף ובלא
מחיר לענים ולאביונים כי הנה הלילה הזה הזמן נורם
אשר בו יגאלו מעבדות לחירות ומעבדות לרכוש גדול על
כן יאותה לנו לקרות כלם קריאי מועד אבני עמי
תבדק רח״ם רחמתי׳ם לראש גבר לרחם ולחמל עליהם
כאשר רחם הוא יתברך עניי עמו במצרי׳ כי על כן אמרו
חז״ל בסיגלו ישראל ממצרים כרתו ברית לעשו אחד זה עם
זה · ועל כי המה מאולני לב בחב הזה ואינם שמחים מפני
כי יגיעת מצרים לא הועילה להם כלום כי אן גם עתה
בגלות החיל הזה במצור ומצוק ילחץ עני בעמו · אשר
הטרים זהב להם הממלאים בתיהם יאותה להם הודות
והלל לה׳ על כי בהיותם בארץ אויביהם בתוככי מצרים
יחד עשיר ואביון רובץ תחת משאו טורח משא מצרי׳ · אבן
בגלות הזה העשיר בבית מבא ידו וכמו חלב ודבש תשבע
נפשו דין כל עמא עם קיימא · והעני תקולל חלקתו בארץ
לא שלו ולא שקט ולא נח על המחיה ועל הכלכלה רוחו
חובלה ימיו בזעבו קברים לו · כל המ״ת המ״ת תפס יד
להאי ומאלה הנחם נפשו בשמחת יגיעת מצרים כי בכחו
אז כחו עתה כל אפי׳ שוין לרע׳ על כן יאמר בספ״ר נוסח
כל דכפין ייתי וייכול וכו׳ השתא הבא עכדי לשנה הבאה
בארץ ישראל וכו׳ אתה נחומי לו ישים אלהי׳ מעוז ובטחה
כדוב עשרו לימות המשיח ובא ההלך לחיים העשיר קרנו
תרום בכבוד ובכן אל ידבה עמי בנער על דבר אשר עליה
וכל מסבריו ובלא עליו עברו כי יעשה ה׳ דין עמי משפט
אויביהם לא יוסיף לענותו כאשר בראשונה וכזאת וכזאת
ינחם אותם ודבר על לבם ובן אדם ויתנחם ועור לאלוה
מילין לבחים בסוד ה׳ כי מודעת זאת כי היחוד הנעשה
בליל פסח הוא בשלימות גדול אשר לא היה כמוהו בשום
זמן ועל כן נאמר ליל שמורים הוא לה׳ וכו׳ הוא הלילה הזה
לה׳ כי היחוד הנעשה בכל לילה בכל פעם הוא בסוד ליל
ואין בו שלימות אות ה׳ אחרונה אמנם הוא הלילה הזה
לה׳ שנעשה בה היחוד בשלימות ולכן נקרא לילה כתוספ׳
ה׳ ועל כן בעל החיוב בעת ובעונה הזאת לזמין קרואיו
כל דכפין ייתי וייכול וכו׳ והיה מעשה הנדקה שלו כמפור׳
בזוהר כי השכינה היא דלה ועניה מפני הגלות ונדק ילין
בה ובנדקה יכון כסא להקדש נדקה בתוספת ה׳ ועל כן
יאמר כל ישראל ה״ל לחמא עניא היא השכינ׳ בגלות ה׳
שהית׳ עניה מוערה כארעא דמצרים יש לנו לעלות זכרון
גם עתה בגלות הזה כמעשה הנדק׳ כל דכפין ייתי וייכול

וכו׳

וכו׳ לעשות היחוד בשלימות גדול וכבן ה׳ אלהים ישמח נדקה ותהלה בקרב ישראל.

ואף כיום יש לכל איש ישראל להיות עניי ואביונים באוכלי שלחנו ואמרו בזוהר בראשית כי כל השמח במועדים ולא יתן חלק לעניים אותו רע עין שונא אותו. לפי שהקב״ה מבקר עניי עמו בחגים ובמועדים וירא ה׳ ויכאן כי אין להם במה לשמוח ויתן את קולו בבכי ועולה למרומים בזעם אפו להחריב העולם ח״ו ויבאו בני האלהים להתיצב על ה׳ לאמר פלוני אוכל ושותה וכביר מנאה ידו להחזיק יד עניי אביון ואמץ את לבבו לבלתי ריחם עניי אביוני עמך והוא יתברך לא יוכל להתאפק להנקם עליו והדת כתבה על פלים לרדוף אחריו לרמוס לארץ חיין וכבודו לעפר ישכון סלה ח״ו. הרגים יוכאים דאופים לפני המל״ך וירדפו עד שהרמה. כי על כל אלה ים לאיבי ישראל איש כמתנת ידו כברכת ה׳ אלהיו אשר נתן לו להשני על עניי עמו נד״ק יקראהו לרג״ו ולא ימיש קריאי מועד אורחי ופרחי מקרב ביתו לילה ויום בסבר פנים וכבן עושה אלה לא ימוט לעולם. ומה גם אם יזכה להיות עניי ועמלי תורה באוכלי שלחנו אשר חכמים הגידו אמר רבי יודן ה׳ פעמים כתוב בני בר זלי בכנגד חמשה ספרי תורה ללמדך שכל מי שה״ו מאכיל פרוס לגדי כאילו הוא מקיים ה׳ ספרי תורה:

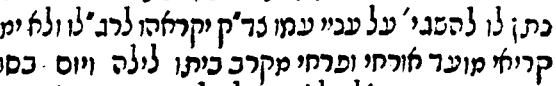

פרק ששי

בהתקדש היום יבון לקראת אלהיו לקבל שמחת הרגל מועד״ת בשמחה ובשון מהודר ומסולסל להחזיק טובה וחנות למי שעשה לאבותינו ולנו כל הנסים והנפלאות במצרי׳ והוציאנו מעבדות לחירות ואותה לנו להראות בעבמינו הענין ההו׳ ולשמוח בישועת אלהינו להביר ולרעת את החסד הגדול שעשה אלהי אבותינו עמנו להוציאנו מביר הכרזל ומטיט היון אשר השבענו בו בין הגוים ערלים עובדי עכ״ום. ובפשע ביניכו ובין המות ושכחנו ברית אבותינו ובחר בנו בוי מקרב גוי להיות לו לעם סגולה ומעיל נדקה יעטנו בתורתו ומצוותיו אשרי העם שכך לו אשרי העם שה״ו:

ומי זה האיש אשר יכין את זאת ולא יודה ויסבח לאדון הכל הודות והלל באשר תשיג ידו מלב ומנפש חפיצה על כל הטובה אשר הטיב ה׳ רב טוב לבית ישראל. ובכן יעשה המנוה לשמה בדע שלמה ובוא ראויה ולא דרך ערלי מצות הנשים מלומדה.

ואחר שיקבל עליו שמחת הרגל כראוי ימהר ויחיפה לבי׳ הכנס ואם אפשר לו ילבש בגדים לבנים מפני כי הוא סימן חירות שיצאנו בדימום ובכינו ברין בחמלת ה׳ עלינו וכל הנמלט מן הדין יאותה לו לבו״ן את הלבנים וכ״ש וק״ו אחינו בית ישראל כי אילולי הוציא הקב״ה את אבותינו ממצרי׳ עדין אנו ובנינו ובו׳ כי על כן בכל פסח שבוכר עלינו יאות׳ לנו להביר את הגמול שגמל המקום יתברך עמנו להיותנו בני חורין תחת רשותו וממשלתו קדושים וטהורים ולא משועבדים ומוטבעים בכן (ר״ל טיט) תחת טורח מעשה מצרים הקשה מלאים שקוצים וגלולים בגלולי מצרים ועל כן יאמר בחגים ומועדים זכר ליציאת מצרי׳ לדעת ולהביר הטוב והגמול הגדול אשר גמל עמנו אלהינו באהבתו ובחמלתו להיות לו לעם נחלה כיום הזה ולקיים מצותיו ותורותיו. ובכן תהיינה רגלינו קלות כאילות לבא אל בית הכנסת בשון ושמח להראות חדות עוז לכל. ויתן את קולו קול עוז יגלח דברו במזמורי׳ המספרים ביציאת מצרים ובבר נהגו לומר מזמור באולי ה׳ על אודות שבו בגול באולות הרבה ומספר כד׳ נריכים להודות וביציאת מצרים כלהו אתיהו ביה ואשר הדיחו בסוד ה׳ יכין אליהם ליכון בהתקדש פליהם היום גדו״לי גדולים הנעשים בשמים ומעבל בסגולת קדושת היום ואת שמע בערבית ונמר ההלל אשר האל המלך הגדול והקדוש יתגדל ויתקדש בשני המאורות הגדולים היוצאים מעדן ומן חנהר הגדול בעת ההיא אשר לא נעשה כפסח הזה לעולמים לעושה אורים גדולים בגדו״ל בחל ובקט״ן כלה מגד״ל עוז מפני אויב כמודע והכלה הנעיים אף הי׳ תגדל בעליתו של בעל ויעלה ויבא לפני המלך פנים בפנים.

ואנכי תקנתי כיסח תפלה לערבית ליל התקדש חג כולנת כוונה זו לאוכיח הכוונה בפה וזה תואדו.

לשם יחוד קב״ה ושכינתי׳ ברחילו ורחימו ורחימו ורחילו ליחדא שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל. הנה אנכי בא להתפלל תפלת ערבית פתקן יעקב אבא קדישא לתקן את שרשה במקום עליון ולהמשיך בזעיר אנפין את שני המאורו׳ הגדולים פנימיו׳ נגת דתבונה ופנימיות קדש ישראל סבא. שמו״ע״ב בנקוד חיריק **יוד הי ויו הי** ופנימיות הור דתבונה וישראל סבא. שמות ס״ג בנקוד קבוץ **יוד הי ואו הי** ופנימו יסוד תבונ׳ וישראל סבא שמו״ת וכ״ן חסדי׳ ונבורות בנקוד פתח **יוד ה׳ א׳ ו׳ א׳ ו׳ ה׳ א׳. יוד ה׳ ה׳ ו׳ ה׳ ה׳.** אשר המה בחינת יקר תפארת גדולתו דראשון. ובכח סגולת גיר ההלל אשר מהלל ונשבח תרב גדולתו במקום שנם פנימיות חם אבא ואימא שמו״ע״ב בנקוד סגול **יוד הי ויו הי** ושנם

פנימית גבורת אבא ואימא עמות ס"ג בנקוד שבא
יוד הי ואו הי ועגם פנימיות
תפארת דאבא ואימא עמות מ"ה וכ"ן בנקוד חולם
יוד האו או הא יוד הה וו הה
אשר המה בחינת יקר תפארת גדולתו השני' וממנו תאיר
אל עבר פניה של המוקב' אחל אמנו אף היה גדי' לי' תעש'
לם ומאכה ישתלשל עליכו בני מלכים בני ראל אמנו- שפ'
ישועה ורחמים לעבדך בלבב שלם ולהכה ולירא את
שמך ירא הרוממות אמן סלה -

ואחר כך יאמר אלה הפסוקים עד"ת שלהם ע"כ
וס"ג יהו"ה אלהים נבאות שמעה תפלתי
האזינה אלהי יעקב סלה - ואני תפלתי לך ה' עת רצון
אלהים ברוב חסדך ענני באמת ישעך - דמיון אלהים
חס"דך בקרב היכלך - הנעם ההולכים בחשך ראו אור
גדו"ל יושבי בארץ צלמות אור נגה עליהם - שישו ושמחו
בך כל מבקשיך ויאמרו תמיד יגדל ה' אוהבי ישועתך -
ויסירו בדבכי ה' כי גדול כבוד ה' - ודו שמך גד"ל ונורא
קדוש הוא - ועזוז מלכותיך יאמרו וגדולת"ך אספרנה -
הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו - יהיו לרצון אמרי
פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי: ויכון בר"ת של
הפסוקים שס ע"ב ולעם ס"ג יכפלם ויוסף הא"ף שבא"ו
פסוק - אך נדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך - וכבן
לו בכח יבבר אים לאמן כוונתו בתפלת ערבית אחרי
הגדיש אלהים אותנו את כל זאת מעלת יקר תפארת
גדולתה מה היא ומה נעשה בה למעלה מעורכה לקראת
מערכה מעורכה גדול"ה על מערכה שני"ה - כאמור כי
כל כל אלה כל אים הוא בקדוש ישראל יתהלל לעשות
כיוצ"ם למלאכ' השמי"ם ולא ימים מנגד עיניו ולבו שפ"ר
התקונים בגע קטן ועיונו לבבו לא ירחו החוצ' לבל יפגל
בקדשים חלילה ויכלא הנעם מן השמי"ם: ובאור ה' נראה
אור לעורר את הרחמים לתקן בתפלה זאת התפלות
בפסולות האמורות כלא לב ולב הכדחות מלעלות בהר
האדון ה' נבאות: ועת רמן היא להעלות בתקף חסכה
על תפלה זו הבעולה היא למעלה מכל תפלות השנה כל
אותם התפלות אשר פגל בהם אשר זה מחסרו וטוכו
הגדול יתברך עמנו לבלתי ידח ממנו מדח ולהעלות בכח
תפלה א' מכוונת בהלכתה שאר תפלות האמורות שלא
כסדרן ומוספי"ן שלא בהלכתן כמו שאמר בזוהר פרשת
פקודי והאריכו בפרקי ר"ה ווי"ק כזה:

ויציבא מילתא כי תמיד כל הימים לא יתעסד
מפיהו כפלא"ה ושעותיו בכיאה מגרים
מגרים כמה שכתוב למען תזכור את יום נאתך
מארץ מגרים כל ימי חייך מכל מקום חביבה מצוה
בשעתה מוער נאתנו מארץ מגרים ולפיכך אחמנו
חייבים

חייבים להזכירם בחג הקדוש הזה בתורה ובקול ומרה
כאילו זה היום יצאנו ממגרים לחגיד כי אין אנו כופים
בטובת המקום ב"ה על כל הסובה אשר הפליא לעשות
עמנו: והיא סגולה נפלאה לעורר את הרחמים לפני
שהיינו אבינו אב הרחמן כל הגלות החיל הזה ימים רבים
ודעי' לישראל אשר אין לך יום שאין קיללתו מרובה מחבירו
מוכים ומעוכים דווים וסחופים והלעג הפאגנים הבוז
לגאיונים כי נאמן גוים אבדה תקותם וכבן בהודות והלל
לה' על הנסים ועל הפורקן ועל הגבורות ועל התשועות
שעשה עמנו ועם אבותינו ביציאת מגרים: יחד כמלו
רחמנו יתברך לאמ' אשרי למלך שמקלסין אותו בביתו כך
ומה לו לאב שהגלה את בניו לבין אומות העולם כבשה א'
בין כמה אריות שאגו לטרף ובכן יסקיף ירא ה' מן השמי'
ויביב את שבותינו וירחמנו כחבה עדרו ירעה בזרועו
יקבץ טלאים מכל העמים אשר הפיצנו שמה ומלך כיופיו
תחזיה עיניכו במהרה בימינו: ומזה הטעם כל המרבה
לספר ביציאת מגרים הרי זה משובח על אודות כי היא
תהיה שורש פורה בגאולתנו ופדיון נפשנו מגלות החיל
הזה ותטב לה' להלל לשבח לפאר ולרומם שמו ברבי' ועל
דרך זה אמרו ז"ל גריכים להודו' ולא חייבי' לרמוז כי גריכים
המה להבא דהוא"ל ולא כופים בטובו יטוב הוא יתבר' ית
שמית לעשות עמהם כסי' ופלאות:

ולפיכך עיקר ההבי' והירא הוא בלב ובכווב'
טוב ולא באמור הדברי' בפיו ובשפתיו
ולבו רחק מהם אשר עושה אה כופר בטובתו של הקב"ה
הגומל לחייבין טובות שגמלנו ברחמיו וברוב חסדיו ועל
כן בהיות עומד ומתפלל תהיה מגמת לבו ופיו שוין לכל
אשר יבטא בשפתיו: וביותר בהגיעו ל שבח יציא' מגרים
כגון המבה בעברתו כל בכורי מגרים ויוציא את עמו כו'
וכל הסיפור של הכם שלא לכפור בטובת המקום ב"ה ומי
הוא הפתי אשרי איש ש לבו מה שמוציא בשפתיו גודל
מפלאות תמיד דעים אשר לא יכנס אהבת ויראת בורא
בלבו לשרתו ולברך בשמו בלב שלם ובנפש חפצה וע"כ
עיקר גדול בתפלה להכין ולהשכיל שבחי המקום ברוך
הוא ואותותיו ונפלאותיו אשר עשה ובכן תבער להבת
שלהבת אהבת ויראת המקום ב"ה לבדו ולקלס את שמו
בכווב' טובה ושיר ושבחה הלל וזמרה כבמזמורי חתן וכלה
ובעת עמוד להתפלל יוסיף כוכה על כוונתו בתוס' מרחב'
על כי עיקר התגדלות המאורות העליונים למעלה המה
מתוספים בכח סבולת התפלה מעומד כמו שכתבו קנת
תן תלמידי הרב זלהה: ובהכין לבו ונפשו לעורר עליונים
למעלה ולעשו אורים גדו"לים תגבר נפשו גם היא מהאורות
ההמה ויגדיל תודה ויחדיר לאהבה ולירא את הטבי
הכבד זה נורא וקבלה בידיהו אשר כל המכוין לבו בכווב'
הפסוק בכל פרטי פרטיות היד הגדו"לה אשר נעשה בכח

בגולת הפסח ומצות הנעשות בו הוא מוציא כל בני
הקדושה שפיר וטימא הוא כין הקליפות ומוכטח לו
שלא ישלוט בו סטן ופגע רע כאותה שנה ואת הנפגמי
ירחיק מעליו כי הגדיל לעשות · ואולם ישרה מערכה
גדולה כעמידה ותכף ומיד כשידה ישרה מערכה
שניה בגדולה יתירתא תגדל ממנה כהלל וזמרה
להיות כולם פותחים את פיהם בקדושה וכטהרה
בשירה ובזמרה מברכין משבחין ומפארין ומקדישין
ומעריצין וממליכין את שם האל המלך הגדול לגמור את
ההלל וכו׳ נעשה חדוותא לצילא ולתתא וכזוהר פ׳ אמור
אל בנין כך כי״ר אתקני גרמייהו ומעברי חמץ מבשמיהו
ועיילי כרשותא קדישא וכדין אתעטרי חתן וכלה בעטרה
דאימא עילאה ובעי כר נש לאחזאה גרמיה דאיהו בר
חורין וכו׳ וכל דא אשתני לילא דא מאחר לילון ובשיכן
למעבד שיזוא בכללא ולאחרי בהא לילא כבנין דאחדותא
הוא לעילא ותתא ובנין כך כהאי לילא דזווגא אשתכח
ישראל אתקשרו בהאי חדוותא עבדין שלמו ועל דא
חדוותא דכלא ושלמו דהללא בנין הוא חולקא דאתקשרו
ביה ע״כ: הנה משם יתבאר טעם אמירת ההלל גמור
הלילה הזה מה שלא נעשה בפסח הזה בשאר מועדי רגל.
יען כי גדול כבוד ה׳ והגדיל ה׳ לעשות עמנו לעתות כאל:
ועל כן נשלמנו כדוב גדלו והן נומרין עליו את ההלל
זמי שנך גדול ס׳ ומהולל מאד ועל כל אלה יעלו חסידים
בבכור קונם ולסקדים ליומם בנחת רוח בשפה ברורה
ובנעימה קדושה כולם כאחד עונים באימה ואומרים
בירקם והרנם ובנשלם את ההלל והללו את ה׳ וכו יתהללו
לתהלם לשם ולתפארת. ואיש לפי מהללו יכוין הדברים
לשם פעלן ואשר הריחן בסוד ה׳ לפי שכלו והלל איש לתת
שליחות לכלה הנעימה כי כן ה׳ לל עולה מספר אדנ״י.
וע״כ מלכין עליו תחלה להאיר אל עבר פניה המאורות
העליונים הקטנים עם הגדולים: ואחר כך יהי מושך לה
משך סי״ג מכילן דרחמי הרמוזות בפסוק מן המצר וכולי
עד מכטוח בגדיבים אשר המה ט״ו ים שם האלה מכל הי״ב
ואלו הרמזים ד׳ אחרות המוספות על הנ״ד כד׳ כי לעולם
חסדו קודם מן המצר כמ״ש בחלק א׳ כפ״ב דר״ח: ובכן
בעליתו של בעל גדי״לים תעשה לה:

ועתה תחזה כמה שנו בחוזה כת המהגי״לים בתפל׳
אהלל שבשדר ולא יתיבו הוללי״ם בתפל׳
ערבית אשר בודאי מערעות נתנו מגידיהם במאורות
הבליונים למעלה. ושלל שבערבית ושבשדר כל א׳ נדרש
לעצמו: ואולם שנאמר בערבית גם הוא יגדל מאד הרבה
מסנאמר בשדר יען כן יתגדל ויתקדש האל המלך הגדול
וסקדוש ולגדולתו אין חקר כי גדל מאורו מאד ועליו תוסד
פתה קריאתו כי בא ר״ת כגזל שעל כן הללו שבערבית
לו יתיבו הוללי״ם מעוטה מבוכין עליו ברחם תכוף ·

והנאמר בשדר אין זה הלל גמור כלל וגם הוא נאמר
למקוטעים ולא יתכן לומר הלל מיוסב וכ״ש הלל גמור ·
וכבר נהגו גדולי ישראל אשר בספרד לגמור את ההלל
בתפלת ערבית כאשר קבלו וקיימו מפי גבורת המופת
החותך דברי מלכות שמים אור המופלא האד״ל זל״ה א״כ
הו״א דלא לוסיף עליה ולא לגרע מכיה והברין חיים וקיימי׳
ואסמכיהו דבכן אלהו דלא תסור וכל אמת אמת תפסיה
להאי זמיר וכלה ביה זמיכיה לא תזוע שאין לך מדה טובה
המנו: **ואחר** ערבית לא יסיח דעתו מקדושת היום
אפילו רגע קטון ותהיימה רבנו קלות כאילות לבא הבית׳
לעשות מלאכתו מלאכת שמים שמח ושוב לב להרחות את
עצמו כאלו הוא יבא מתגרים ותאזרה שמחה ושמון ויקר
ועל״ח דברו לעצות בקול רם מתגרים לשמחה: ושמוד
על שלחנו ויתן בקולו קול עוז לומר ולנגח שיר ושבחה הלל
נזמרה ויהי שירו להודות לאל עוזו זנפלאותיו אשר עשה
עם אבותיכו במצרי״ים לפי מהללו לעורר חבלת הש״ן
לשיר בקול נעים לאל אלים כאדר בקדש הללוים: ואחר
קדוש מדבר תיקן פיוט וקדוש ומופלא להיות כל איש שורר
בביתו ליל התקדש חג. נכבדות מדובר בו הן אומר והן
דברים הנומדים בדמו של עולם איש״ר כולל ואיש״ר
מוסיף כוונת שירה דפסחא וכולא רמיזים בחכמת׳ ליוקי׳
משוד תנחומיה והשיר הזה בנוו הוא אתי בס״ חמרה בנוזה
ולמען לא יעבר כל בו בספר הבהיר הזה אשי״ר כרין בפיך
נופת צוף וכל טעם ותעלו זכה כליותך וזה אתולו: וקודם
יוסר השיר תאמר בנועם קולות אהללה שם אלהים בשיר
ואגדלנו בתודה: ועתה ענד״ל נא כח ה׳ כאשר דברת
לאמר: גדלו לה׳ אתי ונרוממה שמו יחדיו: כי אל גדול
ה׳ ומלך גדול על כל אלהים: כי שם ה׳ אקרא הבו גדל
לאלהינו. אנכי לה׳ אנכי אשירה אזמר לה׳ אלהי ישראל:
ה׳ עוזי ומגיני בו בטח לבי ונעזרתי ויעלוז לבי ומשירי
אהודינו: ואח״כ

אתקינו סעודתא שלימתא חדותא דמלכא
עילאה דא היא סעודתא דזעיר אנפין
ואקל תפוחין קדישין: ואח״כ ימשוך בכוונותו ויאמר:

א סדר שבחא. בלילא דפסחא. למיעל בו פתחא.
מהימנותא שלימתא:

א תיא ותמהיא. דאלהא דשמיא. יאות להחוייא.
חולא דפורקנתא:

ב נח כל כתרין. נוקבין ודכרין. אתכין ובעירין.
קומזמיטי מלכותא:

ג דין יקירין. שרו כל כתרין. דהוו ישראל קשירין
בעבדותא:

ד רזא דיובלא. סליק ההוא ערזלא. אתבכר
בחולא. ואפיק לון לחירותא:

ה היר ווהיר שמשא. בשמא רבות קדישא. ויתעביד

ליה ריעה. כתקוני מלחמתא:
ל סדי נסוריא. תקיכו חכימייא. למעבד רמזייא.
בדיחלו וחכיבותא:
מ וחי ייכא דמכטרא. אתו בכסא דמדרא. ומרים
מקורא. כפטורי פטורתא:
י קיכו די בהון. סדרי לבדהון. לאסלמא פרגופהון.
גלמא ודמותא:
נ הירו דכתפין. דאריך אנפין. משכין לאניר
אנפין. עטרא שליחתא:
נ ביעו דכייחין. אדכין ובתין. ארבע מיחין.
כלילן בתלתא:
ת קוכי זוורא. דהאי מועדא. אתו כחדא. בעידן
גלותא:
נ טלי לאתרייהון. כתר גלותיהון. ואשתאר להון
גדלות קמייתא:
ב סידור מיכלא. דעד פלגות לילא. הדר כל מלה.
בנהורא ידידתא:
נ בעי מחי פכיתאי. ולבתר חיבוכאי. בגין קליפאי.
אסתני מסיכותא:
א סחותא קמא. עיטרא דאימא. וקטנות האי עלמא.
בטבול כרפסתא:
ל מכבע מפטירא. את ואן כטירא. ודל"ת בסידורא
וקטנות חכמתא:
י ה עיטרא דאבא. עילי בטילה רבא. ובאסחותא
דתיובא. בכיבה ודעתא:
ש כינתא דאתכסיא. מליאת בסמייא. בתרין
זמנייא. דטבול תרומתא:
ע תיקא דעתיקין. ותרין דמתחבקין. לזעירין
ודקיקין. אשלימו כל חיותא:
ת ירו רבה ויקירא. לסמכא וסיהרא. דמליין נהורא.
וקי ימין באשלמותא:
י הא רשא קמיה. דכתייחד עמיה. וכתוי רחמיה.
בפורקן כתרייתא:
י חזי לן סתכי. וזין כהדיה. רבותיה ויקריה.
בכל מלכותא.
מ לבא מסיחא. דאיהו כיחוא. כחמי בהאי רוחא.
כד יעדי כל עקתא:
ה יוא תקיפא. דמלא זעפא. וגליף בגלופא.
יעביד תבירתא:
ו והר עתיק יומין. כחמי בכל עלמין. וכולהו עמין
קיימין באחדותא:
ק בחסתא דקודשין. קלי בכל ריעין. וקיימי כלבשין.
ביחוד דשבתא:

תם וישר

ואולם אחים אשר רלה אלה בתעלומות חכמה
הן כל יקר ראתה עינו בעיר המקודש
הזה אשר סידרתי. ועם כי בעיני רבים יש בו דברים
מעלומי עין. הנה אבל עין רוג"ל במכתבו יד ההקדש
רבינו האר"י זצ"ל הכי ידרש בסוף וברחם יסכיל בארתה
ולא בחידות נועם דברותיו כדרבות וכמסמרות נטועים
בבגלה ובנסתר מפיק מרגליות זעל סדר כוונת הרב בנוי
לתלפיו' וכבר ביארתי דברותיו פרשת שה הדברים בספר
חמדה גנוזה ואין מקומו כאן:

ועתה אהובי קורא נעים ה' עמך גבור החיל:
כזה ראה וקדם להתעלם באשכים ולעורר
אשבת דודים למעלה ולזמר עריגים והכרת כל החוחים
והקוצים המוכבי' את הסוסה העליונה לחבר אשת נעורי'
עם דודה באהבה ואחוה ורעות אשר מעם יוספע שפע
ישועה ורחמים לנפשך לעבוד את ה' ולירא ולאהבה את
שמו ואף אם לא תדע שכ"ל פרשת שה הדברי' וסודותיהן-
אל תנח ידך מפזמון הזה כי רב הודו והן הן הדברים
הנקנין באמירה ומקדישין ומעדינין את הנשמה קדיחתן
זו היא הלן.

ואולם יתר פרטי הכאוכות שבסדר יש לבאים
בסוד ה' לכוין בהן בסדר קדש ורחץ
וכו' להחזיר העטרה ליושנה ואור הח"מה יהיה שבעתים
אור גדול מהאור הגדול אשר נגה עליהם בערבית לא
כל אדם זוכה לתעלומותם. כי אם מי שכריסו מליאה לה
הדעת והתבונה. **על** כן ראיתי ונתון אל לבי לרגל
המלאכ' אשר לפני לזכות את הרבים. אבכי תקנתי שיהם
מסח תפלה פשוטה להתכלל עמנו עם בני העלי' המיסרים.
אראותם לעשות כו"מים למלאכת שמים. ואחוי לאומרה
קודם הסדר וכח תוארה:

רבש"ע אתה יודע כי בסר אבחנו ואין בנו ולא
בטוש בריה כח להשיב ולכוין מעלתך
וגדלתך כדבר האמור גדול אדוננו ורב כח ולתבונתו אין
מספר גם אם היינו מסכילים בכל חכמת נחפי סמותיך
הקדושי' וכוונת כל ברכה וברכה ומנוחה ומנוה בפני עצמה
ובכל היחודי' וזווגי מדות הקדושו' העליונו' הראויות לבא
על ידיהם וכל שכן כי בסר אבחנו ולא בינת אדם לבו ואין
אפילו יודע עד מה: **לכן** יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שיהא חסוב ומרוב לפניך כל מנוה ומנוה הנעשות
על ידינו עתה לפניך הן במצות הרבע כוסות הן במצות
טיבולים ובמצות מיפור ינילת מצרים הן במצות אכילת
מנה ומרור וחרוסת ואפיקומין מעשה ידינו כוננה עלינו
כאילו נכון בכל נירופי שמות הקדושי' העולי' מתוכם ובכל
היחודים וזווגי מדות הקדושות העליונו' ובדולי ביד"ולהן
הראוי' לבא על ידיהם ותרף מחשבתינו הטובה דרך כלל
למעשה פרטיו' לכל המצו' אשר יעשו על ידינו בלילה זאת

ויצלו לפרך עם שאר מעשה המצות הללו הנעשות על
ידי בניך שיודעים והמקום כל הכוונות הראוים לתת לה
לכל מצוה ומצוה מהלה ואולם אחרינו עושים אלה המצות
לשם יחוד קב"ה ושכינתיה ברחילו ורחימו ליחדא שם י"ה
כו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל לתקן את שורשם למקו
עליון בשיעור קומה בכל פרטיהן ותקוניהן ודקדוקיהן
לעשות את כוונת יוצרינו אשר קדשנו במצותיו וצונו לעשו
המצות האלה לתת כחת רוח לפניו ולגרום שפע ברכה
רבה בכל העולמות ולהכניע על ידי כלי המעשה לו הדבר
אשר נעשה בו המעשה. כלי ה' וכמעשה עצמו להכניע אל
הקדש פנימה. ובדבור להכניע המאור הגדול להיות חופף
עליהם מלמעלה: **ובברא** סגולת אלה המצות יתוקנו
כל הנינונו שנפלו על ידינו תוך הקליפו' ולתקן כל תרי"ג
מצות הכלולו בכל מצוה ומצוה מאלו ולגרום זווג באדבע
לותיות השם הקדוש ולזכך נפשינו רוחינו ונשמתינו להיות
ראויות לעורר מיין תתאין על ידי מעשה המצות הנעשות
בלילה הזאת ותעלה לרצון לעורר אהבת דודים אמן סלה
ויהי נועם ה' אלהינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו:

וקורם הקידוש יאמר מקראי קדש שה ר"ת אכדש"ם
ושם ע"ב א"להים יחננו ויברכנו יאר פניו
אתנו סלה. ב"וס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. ד"מינו
אלהי"ם חסדך כקרב היכלך. ט"וב ה' לכל ורחמיו על כל
מעשיו. מ"ה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך
יחסיון. יהוה אלהי צב"אות מי כמוך חסין יה ואמונתך
סביבותיך. ו"נדקתך שלים עד מרום אשר עשית גדו"לות
אלהים מי כמוך. ד"כקה נפש"י אחריך כי תמכה ימינ"ך.
ה"עם ההולכים בחסך רצו אור גדו"ל יושבי בארץ צלמות
אור נגה עליהם. יעיצו ויפרו כך כל מבקשיך ויאמרו
תמיד יגדל ה' אוהבי ישועתך. ויעירו כדרכי ה' כי גחל
כבוד ה'. יוזו שמך גדול ונורא קדוש הוא. ו"עזוז
מלוכתיך יאמרו וגבורתך אספרנה. ה"לגוהו כגבורותיו
הלגוהו כרוב גדל"ו:

ואחר כך יקדש קדושו מעומד כסברת הרמב"ם
כי דין הקדושין מעומד כ"ש הרב אלהה כי
הוא בסוד עלמא דדכורא וכל המעשים אשר נעשי כנגדו הם
מעומד וגם מפני כי הקדו' הוא לתת להכל הנעים הקדושין
של התתן כמודע וקדושין מעומד וכל אדם יהא זריז ונזכר
לפטור בברכת פרי הגפן שבכוס זה לפטור כוס ב' כמו
שאמרו הפוסקים ויפה ויפתה בהיסבה רוצה דכתיב שלא
בהפסק בנתים ד"ל שאם שהא בין שתיה לשתיה יותר
מכדי אכילת הפרס אפילו דיעבד לא יצא ונריך לחזור
ולשתות בכוסות האחרונות. ולכן לכתחלה ישתה בכת
אחת ושיעור הכוס רביעית הלוג ז"ך דר' ומנהג חסידים
הראשונים לעשות ולהדיח הכוסות בין כוס לכוס וכן נכון
לעשות

לעשות מפני חיבוב המצוה (אחר הפסח עיין פרק ל"תשו'
מימן פ"ו)

ורחץ קודם הרחיצה יאמר אלה מקראי קדש שר"ת
יו"ד ה"י ו"רוח מרפא בכנפיה תעלה ארוכה
תפקח. ו"יהי נועם ה' אלהינו עלינו ומעשה י"דינו כוננה
עלינו וגו'. ד"רשתי את ה' ועכני ומכל מצורותי הצילני.
ה"גדיל ה' לעשות עמנו היינו שמחים. י"ראה אל עבדיך
פעלך והדרך על בניהם. ויטול ידיו לצורך מיכול ראשון
ולא יברך על הנטילה והן רבים עתה עם הארץ הקלו
בנטילה זו ולא רחצו רק ראשי אצבעותיהם בלבד והם לא
ידעו כי אין חילוק בין נטילה זו לנטילת אכילת פת כי אם
לענין ברכה בלבד אחין מברכי עליהם מעוט דיש אומרי
דמה שב זרו נטילה לדבר שטיבולו במשקה לא מעוט ב זרו
דמדך תרומה אמרו כן אלא מעוט מקוה בעלמא וספק
ברכות להקל אבן לענין נטילה נקטינן לחומרא כמ"ד
שב זרו עלו מעוט סדך תרומה ותירוש ויצה' ובעינן נטילה
גמורה ועל כן טהור ידיס יומיף אומן ורחץ בנקיון כפיו
בנטילה גמורה כל ימות השנה בדבר שטיבולו במשקה
וכיותר בקדושת רחיצה זו אשר רחצה מביע השמיע"ה
להעביר גלוי מצר"יס ומצוותו לו רחץ:

כרפס קודם האכילה יאמר אלה מקראי קדש
ר"ת מילוי אלהים. א"להים נבחו"ת
השיבנו אחר פניך ונושעה. ל"כו ורחו מפעלות אלהי"ם
נורא עלילה על בני אדם. פ"רה אלהי"ם את ישראל מכל עונותיו
ל"ך דומיה תהלה אלהי"ם בצי"ון ולך ישולם נדר. מ"לך אלהי"ם
על גויים אלהים ישב על כסא קדשו: ד"מינו אלהי"ם חסדך
בקרב היכלך: ה"ודינו לך אלהי"ם הודינו וקרוב שמך
ספרו נפלאותיך: י"ברכנו אלהי"ם וייראו אותו כל אפסי
ארץ. ו"אתה ה' אלהי"ם נבחו"ת אלהי ישראל הקיצה
לפקוד כל הגויים וגו': ד"עו כי ה' הוא האלהים הוא
עשנו ולא אנחנו עמו וצאן מרעיתו: מ"גינו רחם אלהי"ם
והבט פני משיחך: מ"י יתן מציון ישועת ישראל בשוב
אלהי"ם שבות עמו: **ואחר** כך יקח מהכרפס פחות
מכזית ומטבלו בחרוסת ומברך בורא פרי האדמה ויהא
זריז ונזכר לפטור בברכה זו למרור שעל כן אמרו לאכול
פחות מכזית שלא להמתיק בברכה אחרונה ולפטור בה
את המרור ואם כדיעבד אכל כזי לא יברך בריכה אחרונה
ודאי רבים שאתה עם הארץ הקלו באכילת ירקות בלא
בדיקה ואכלו גם אכול התולעי אשר בקרבם ובחל כונס
מנשו' ועל כן האיש הירא את דבר ה' יבדוק את כל האוכל
אשר הוא אוכל מן כל ירק עשב היבש הדק ואל יאכל כל
טמא ח"ו כל הימים. וביותר בלילה הזאת בירקות שב מעוט
שנריך לבדקם הדק היבש ואחר יאכל מן הקדמים אשר גם
אכילת הכרפס ראשו מגיע השמי"מ לאחיר ל עבר פניו
את המאור הקט"ן כי על כן אמרו שהתעוקות שו"לגים
סלכו

גלבו בו כפי שורשו ונעל׳ קטן עמו · מה שאין כן בשאר
הטיבולים יען כי לחיו הקט״ן יגדל ממנו :

יחיץ קודם הבציע יאמר מקדשי קדש הנז׳ בכרפס
ואחר כך יבצע חלק לחם גדול ואחד קטן
הגדול יבצע בג׳ת ז׳ וזאת הו׳ שומרים אותה לאפיקומין
והחלק הקטן יבצע בגורת ד׳ והיא הנסתרת בין כ׳ המגו׳
וכבר כתבנו למעלה בסלה׳ פרק ה׳ כי הם רמוז׳ באות
ה׳ דאשון׳ של הש״ם והראשונה היא מגויר׳ בגיור דר׳ והב׳
בגיור דנ׳ והג׳ בגיור ה׳ ולפיכך יש לבצע את הב׳ בגיור
דנ׳ כאמור וכעבור זה על הפרוסה הזאת הנסתרת בין
שתיהן יאמר הא לחמא עני״א על כי היא בגור דל״ת וגם
דל״ה דל״ה · ולפיכך אין בוצעים לא הראשונה ולא הג׳ ואף
לפי פשטן של דברים בחרו לבצוע הב׳ ולא הראשונה כדי
שבבא לברך המוציא ובוצע בראשונה תחלה ונמצא עובר
על המצות וגם לא בחרו לבצוע הג׳ ולברך המוציא על
הראשונה ואכילת מצה על הב׳ משום שצריך לברך על
אכילת מצה אפרוסה כדרכו של עני אשר מטעם זה עושים
יחץ וחולקין אותו מקדם אף דאין בחילוק זה שום תולדה
כדי לומר עליה הא לחמא עניא מה דרכו של עני בפרוסה
וכו׳ · ומנהג אבי מעשה שלא לשמור חל האפיקומין
בין המפה אלא ליתנה במטפחת ולשלשל אותה
בשכמיהם זכר למשאותם נדות בשמלת׳ על שכמם
וגם שלא ישכחו אחר כי אנף המנן תלוי עליו ·

מגיד קודם ההגדה יאמר אלה מקדשי קדש ·
פי נדי״ק יהגה חכמה ולשונו תדבר משפט
פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות : פי יספר נדקתך
כל היום תשובתך כי לא ידעתי ספורות · חסדי ה׳ עולם
אשירה לדוד ודור אודיע אמונתך בפי · רוממות אל בגרונם
וחרב פיפיות בידם · מן המצר קראתי י״ה ענני במרחב
יה · ואחר כך ק״ל אדם ימשוך בנעימות בשפה ברורה
ובנעימה קדושה כדר ההגדה · וק״ל המרבה לספ״ר הרי
זה משובח · לביה״כ יקרא לתבו״נה יתן קולו בטעם קולות
לעורר טעם ה׳ עליהו בספור גם יציאת מצרי״ם לאט לאט
לא בהיפוך פ״ה ס״ח הוא לה׳ · להודו׳ להלל לשבח לפאר
ולרומם לחדר ולברך עזוז ונפלאותיו אשר עשה כפ״ה
ל״ח שפתים ואח״כ נפס״ח מקריא׳ עוזו גבורותיו ומופתיו
ותפארתו עבור על פ״ה ס״ח ·

ובזוהר בא ז׳ל פיקודא כתר דא לספר בשבחא
דיציאת מצרים דאיהו חזבה על כל גם
לאתעי בהאי שבחא לעלמין והכי אוקימנא כל כל גם
דאשתעי ביציאת מצרים ובהאי סיפורא חדי בחדוה זמין
איהו למחדיה בשכינתא לעלמא דאתי וכו׳ וקב״ה חדי
בהאי ספור ובה שעתא כנים קב״ה לכל פמליא דילה
ואמר להון זילו ובמנו סיפורא דשבחא דקא משתעי בנין
יתרו בפורקנא כדין כלהון מתכנשין ואתיין ומתחברן
בהדייהו

בהדייה ודיסראל ושמעין ספורא דשבחא וקא חדאן כרוחא
דפורקנא דמצריהון כדין אתיין ואודאן ליה לקב״ה על כל
איכון כיסין ובכוראן ואודאן ליה על עמא קדיש׳ דאית ליה
בארעא דחדאן בחדוה דפורקנא דמצריה כדין אתוספא
חילא ובגורתא לעילא וישראל בהאי סיפורא יהבי חילא
למצריסון · כמלכא דאתוסף חילא ובגורתא כד משבחן
בגורתיה ואודאן ליה וכלהו דחלי קמי ואסתלק יקריה על
כולא ע״כ · **הנה** מבואר מזה יקר תפארת גדול פרשת
אלה הדברים הפורקן והנסים והגבורות אשר נעלמו שהיו
מרחם ברחמיו וברוב חסדיו ושמו הגדול מתעלה בעולם
והחכם עיניו בראשו על הסכינה אשר נעלמה מראשו
ומלאכי מרחות ירודון ירודון לשמוע אל הרכה ואל סיפורא
דשבחא כמו שאמר בזה״ל הנז׳ל דכלהו מתכנסין ואתיין
ומתחברן בהדייהו דישראל ושמעין סיפורא דשבחא וקא
חדאן · וע״ד יעלה מן הא״ש להלין בעדו ובעד ביתו
ובכל כנפיו יתברך יחסיון ויתנסה עליהם אור פניו יתברך
ויהיו לנס :

ומי בכם ירא ה׳ שומע את כל המעלות הנפלאו׳ אלה
ומעמדו הקדוש אשר עומד בו ערפים עומדים
ממעל לו לשמוע בקול דברו · ופורא לא יעלה על ראשו
להתנהל לאחו והן מלה בלשונו בא נחות לדע׳ טעמי הדב׳
ופירושו כאשר ידבר איש לפני המלך והשרי׳ וכלכל דברי
במשפט במשקל במדה ובמשור׳ ונוסף עליה הכווב׳ וטהרת
הרעיונות ולקדש מחשבתו בקדוש ישראל מלך מלכי
המלכים הק״בה הנצב עליו · ודבי׳ מעמי הארץ לא הו זהרו
על עצמן ויקלו בה לאומרה בחפזון רב וכמתלהלה יורה
זיקים וכמעט תבע יכחידנה תחת לשונו א׳ למעל׳ ו׳ למט׳
ולא יהיה מתכוין אלא כמחרף ומגדף שפתותיו דא לדא
נקשן כעו כר על הנחלים ושגיאות מי יבין :

הנה עושה שה עבירה בידו וכדי בזיון וקנף לפניו
יתברך כמו שאמר יען כי נגע העם הזה
בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממנו · וכל שכן בעסק
סיפור יציאת מצרים שהוא כופר בטובתו של המקום ב״ה
ונפלאותיו אשר עשה לישראל עמו · ומדוע לא יפית כגד
עיניו אשר אנוש האומלל אשר בעפר יסודו חביב מהללו
יותר מתהלל ערפי מעלה וכו׳ אפן ובחר ה׳ לעזרתו ולברך
בשמו אשר בזה יתגדל ויתקדש שמו ברבי׳ ואיכבה ישלך
אחרי גיוו שבח יוגרו וכמעט כבד יכבד ממנו עת יעמוד
להלל ולהודות לה׳ אשר הפליא חסדו ואמיתו עמו ועם
אבותיו ישתקע הדבר · רק הדר הוא לכל חסידיו להתאזר
בשמן ושמחה וכוזכה יתירה לקיים מצות יוגרם בכחת רוח
וכשפה ברורה לידע ולהודיע ולהודיע את ישועת אלהיכו
לבניו ולבני ביתו הקטנים עם הגדולים למען ספר שמו
יתברך בכל הא״ם · ועיקר מצות הסיפור הוא לתבוקות
כמ״ש והגד״ת לבנך ועל כן קראו סדר סיפור יציאת מצרי׳

הגדה

פנד"ה שהוא לנאת ידי חובה והגדת לבנך. ועל כן קורין אותה לגיעזים כלעז להבינם טעמי הדבר ופירסום הנס להכנים יראת וחמונת האל הנאמן בלבב ואף הנשי חייבות בכל מצות הנהגות באותה הלילה שאף על פי שהיא מצות עשה שהזמן גרמה מכל מקום אחר שאף הן היו באותו הנס תקנו חכמים שיהיו חייבות בכל המצות הנוהגות באותה הלילה. ותהיינו אזיהן קשובות אל קריאת ההגדה ולבלתי ערוך שיחתם בעת קריאתה ח"ו כ"ש שלא תלבו אחה ואחה. אפס לשמוע בסיפור הנס ויסוערת ה' וכל איש ישראל כל ישנו וכל חפצו ומגמת פניו לא תהיה רק לספר בגדולת הנס ולפרסמו לבני בית ולנשותיהם יותר מהם פל אחדות ידעתן קלה וקדושות להכחיש הדבר ולא יאמינו בנס.

ובבר היה מעשה בימי רבינו האר"י זצל"ה בא"ש אחת שבכנס בה דוח ובבר את האש מאד וכראות קרובי האשה כי גדול הכאב מאד. חילו פני הרב להושיע ושלח הרב את מהר"ו אצל האשה וילך אליה ושא מלאת הרוח שאלות רבות על עסקי עצמו ועל מה שעשה כך והגיד על שחטא באשת איש והעמיד ממזרים ושוב שא מאתו על איזה עון בית כ"ו רשו להכנס בגוף האש ויש לו על כי זאת האשה אין תוכה כברה ולא האמינה ביציאת מצרים וכליל פסח אשר כל ישראל שמחים ושוכי לב ואומרי' ההלל ומספרים ביציאת מצרים והיא כמצא בעינה וממאנת מלהאמין בדבר ועולה על רוחת לאמר כי מעולם לא היה הנס הזה ויפג לבה כי לא האמין להם ויחרד הרב משמוע רוע לבבה ויאמר לה מהר"ו הלא אבדה תקותך והנך כאמנשי עבו"ם ועל כן באה עליך הצרה הזאת ואפס עצור ועזוב. אך ורק אם תקבל להאמין באמונה שלימה כי הקב"ה ברא שמים וארץ וכירו היכולת לעשות כל אשר חפץ ואין מי יאמר לו מה תעשה והיא השיבה אמרתיה לו הן אמי מאמנת בכל וחזר עוד ויאמר אל האשה מאמנת את שהב"ה הוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים. ואמרה האשה אמ"ן אמ"ן ועוד חזר הרב לאמר אליה מאמנת את בכל זה באמונה שלימה ואת תשוב בתשובה שלימה ותבי' אותה בחר"ט להתחרט על הראשונות ותענן האשה ותאמר הן התחילה לבכות. ובכן גזר הרב על אותו חרוז ומלא מאתה וילך לו ע"כ.

הנה כל הנשים ישמעו וירא את כל הקורות אותן ומסרו כל הנשי' ולא תעשינה כמומתה ורוע לבבה הערל להבזות הנס בעיניהן ח"ו כ"ש האמן יאמינו בה' בורא השמים וכוחיהם רוקע הארץ ונאבאה ויוציא את עמו ישר' מעבור הבר"ל ממצרים ויגזר ים סוף לגזרים וחייב כל אדם להתאמן בזה הרבה מאד להגיד אליהן גדולת רומעותו של מקום ועזוז וכפלאותיו אשר עשה ולו בכח מבראים ויתן בקולו קול עוז ובמור' גדול בסיפור הנס.

להגיד

לחריד את לבם שיראו מלפניו ויאמינו בה' ובכפלאותיו וכל שלא אמר דברי' אלו בפה בא לא יצא י"ח כי באמת אמרו שהנשים זריזות במצות יותר מן האנשים והקולר תלוי בגוזר בעליהן אשר הקלו לעשות הכל דרך ערלי מצות אנשים מלומד' וגם המה בחרו בדרכיה' ובעיקוניהם כפשם חפיב' ויתנו כתף סורדת ח"ו בעיקר ושורש דת אלהינו שהוא גם יציאת מצרים ולעיכך יעשה לפניהם כל פרטי הסדר וקריאת ההגדה במורא גדול ובכונה טוב' להכנים האמונה בלבבם. ואם יודעות לקרות יקראו עם בעליהן סדר ההגדה לקיים מצות סיפור יצ"מ כי על כן תקנו קדמוניו סדר ההגדה הזאת מפני שהכל חייבים לספר ביצ"מ ואין כל העם יודעים לסדר הענין ולהבינו ואף היודעים לספר שיתרשלו ולא יספרו ובפרט אם יאכלו ושתו ותחפש שינה ולא ינודו דבר ובעבו' זה תקנו אלה הדברים בקיבור קודם השעו' כדי שיזכו כולם לספר ביצ"מ יחד הקטנים עם הגדולים.

וראוי היה לבבך על ההגדה משוש מצות והגדת לבנך שלא משו' דהוי דבר שאין לו קצב דכתי' למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך דומי' דתבלה דאין לה קצבה דאין תברכי' עליה וא"כ כי ביציאת מצרים שזכרנו בקיבו' יצאנו לא מההגדה ומשום הכי לא מברכינן ומתחילין הא לחמא עניא וכו' ורבים הניהו וגרסי כהא לחמא עניא. דהא לחמא משמע דזהו הלחם בעצמו שאכלו. וגם כי דבריה' נאותים לפי פשוטן אכן לפי סוד תעלומות אין לשנו' הנוסח' וכלא רמיזא בחכמת' סוד הה' ראשון שבש' שמנטייר בשלשה אופני' דל' ודל' ודה ושיה' תרמוז הנ' מנו' שמרו' והאמצעי' היא בגור' דלוחלקין אותה בגורת דל' ואלק הן שומרים לאפיקומין ואלק הד' נשארת כין כ' המצות וע"כ יאמר בספר הנעם הזה על פרוסה זו הא לחמא עניא על כי היא בגרות דל"ת וגם דל"ה דל"ה אי נמי רמז לאות ה"ה לאחאה שבשם כנסת ישראל שהיתה דלה ובניה מוערה בגלות מצרים בגורב ואול' התחילו בענין הזה להיו' כי מבלבדי שפ"ר הענקוני' הנזכר' ונעשים בשמים ממעל בסדר מעשה המנו' הנעשו' בלילה הזאת עוד יוסיפו את כחם במעשה האש הישראלי לתקן עונות ראשונים ואת אחרונים כמו שביאתו בסוד כל מי שלא אמר שלש דברי' אלה בפסח לא יצא ידי חוב"תו כדמתרגמינן חטא חוב"ה ועניין מצות אכילת מצה אמרו המקובלים הקדמונים כי בא לתקן עון אבינו הראשון חטא באכילה לאמן ראמר חטא היה ולמ"ד נפן היה מצוות לו יוכל לתקון בנפן היין שבד' כוסו':

ויתר על כן כאשר חכמים הגידו כי לא בלו ישראל מאדנם אלא על שלא אכלו לחם עומ ואמצבוה אקרא בלתה יאדה מעומי: ועל כי העון הזה האחרון הכביד אשר הוא היה בעוברנו שרש פורה

ולעבד

רחם ולענה לאורך גלותינו: על כן מרחם מקדמי אר"ם יקדמו רחמינו לעתור ולרנו' על ככה לאמר הא לחמא עניא וכו' כלומ' הנה מה שעושינו על פת לח' עוכי ומאז חדלנו מעשות הפסח הרי סלק לפנינו הא לחמא עניא עשינו ככל אשר ציותנו כאשר אכלוהו אבותינו במצרים: והנה כי כן אהרי יקדמונו רחמיך כי רלונו מאד הסת' הכ' עבדי לשנה הבא' בארע' דישרא ל"ח כי בהבט הביט יבוש המסובב:

ואחר כך אומרים מה נשתנה וכו' והוא ענין השאלה ומגיד עבדים היינו וכו' ואנו מגידי' הענין בענמינו בלא שאלה כדי לגאלת ידי חובותינו מן הפ' והגדת לבנך ואומרי' ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו וכו' כא להגיד כי היינו משוקעים ומטמעים במצרי' במ"ט שערי טומאה ואילו היינו שוהין שם עוד רגע קטון היינו משוקעים שם לעולם והן בוענו כלנו אבדנו ולא יזכר שם ישרא עוד אשר מטעם זה הוזכר בתורה ציאת מצרים המפין זמנין ושאל ר"א לאחיו הדם"כי ע"ה לאמר וכי מאן דאיהו תחות שיעבוד' דרבוניה ורבוניה אכטח ליה לאפק' ליה לחירותא ואפיק ליה אית ליה לשבחא גרמיה דאפיק ליה מנו שיעבודא והא קב"ה אמר ליה לאברהם ואחרי כן יצאו ברכוש והוא משבח גרמיה דאפיק ליה כמה זמנין אשר הוצאתיך מארץ מצרי' ומלב' התשוב שיש כזה שהוזכרו המפין זמנין באודיתא להודות ישועת ה' מסטרא דיובל' עוד שם רמז להודיע ולהוודע שהיו בכר קרובים להתקע בשער החמשים שבטומאה ותשועת ה' היה כהרף עין וגאלם מיד וכגלל הדבר הזה יאמר בספ"ר דברי המגיד זכל המרבה לס"פר ביציאת מצרים הרי זה משובח לשון שיפור ומספר כי יתן שלנו להבין ולהשכיל מספר מבא התורה המפין זמנין יציאת מצרים וכל המרבה לספר מספר זה הרי זה משובח - כי בגלל הדבר הזה ידע שם ל"ל את היד הגדול אשר עשה ה' במצרי' כי שמל' התמהמהו רגע קטון עוד אזי עבר על נפשינו המים הזדונים ולא יזכר שם ישרא עוד ובעבור זה נאמר כאן לפיכך אנחנו חייבים להודות להלל לשבח ולשבח לפאר לרומם לדבעה צריכים להודות יען כל הנסים המה חירות הגוף בלבד ואילו ביציאת מצרים היה חירות הנפש עם הבשר וע"כ כופלין לאמר הוציאנו מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה להודות כי ב' חירות היו שם: ובכל ענייני חירות הנעשים בגילה הזאת כלם שוו בשיעוריהן להודות על חירות נפשותינו מכף ופח הקליפה: ואחר כך הביא בעל ההגדה מעשה ברבי שעזר וכו' להודות לנו שאין הענין הזה בשאלת מה נשתנה ותשוב' עבדי' היינו מספיק לגאלת ידי חובתו שלא כל אחד חייב לספר ביציאת מצרי' כפי שיעורו אשר יכשר לו וכל המרבה משובח כי כן מצינו בה' זקנים שהיו מספרים ביציאת מצרים וגם זלה שיבת' כל אותו הלילה וכן יאות' לכל א' מאיתי ישרא בלמו

מהם

מהם וכמוה' יהיו עשיה' אז קרוב לזה כאשר יוכלון שלת - ואחר כך הביא מעשה של רבי' אל' וכו' להודות כי לא לברו כפל החיוב לספר ביציאת מצרים בלגל התקדם חג הפסח בזמן הנס שלא חף בכל יום ובכל לילה מימי הסנה נריך להזכיר יציאת מצרים.

ואחב הביא כרוך המקו' שכתן תור' וכו' כנגד ד' בנים להגיד לנו כי זה הענין שאנו אומרים ומגידי' מענמינו הוא דוקא למי שאין מי שיפאל אותו אז יש אתו ואינו יודע לשאל שאנו שואלים את ענמינו מה נשתנה שהיא כוללת ואנו מעבי' עבדים היינו וכולי שהיא תשובה כוללת. אבן מי שחלק לו ה' בביה לתור ולדרוש בחכמה נריך לחקוש ולדמ' כל ענין וענין מה' זה ועל מה זה שאומר חכם מה הוא אומר מה העדות החוקים והמשפטים שנריך לפרט כל ענין וענין וכן תשובתו הרמתה נריך שתהיה פרטית על כל פרט ופרט כמו שנאמר על הפותח יד בתשובה אף אתה אמור לו כהלכות הפסח.

ואף גם השואל אשר נפשו לשאו"ל הגיע נריך שידע ויסכיל לבדר שאלתו ולא יוציא ענמו מן הכלל שהרי הוא כאילו כפר בעיקר. ואחריתו יהיה בכל כיוון שא"ולה ח"ו. ואח"כ הביא גם הוא מתחילה עובדי ע"ז וכו' על דבר כי אנו חייבים להביר הטוב והגמול שהטיב ה' אתנו וכדי להגדיל ענין הגמול נריכין אנו להתחיל בגנותינו כדי לסיים בכי טוב בשבח הפי"ת וענין גנותינו הוא שבענין יסוד תולדותינו עובדי ע"ז היו אבותינו תרח ונחור ואף אבותם ענמו נלוה עמם בראשיתו עד שעמד על האמת ועל הדרך והביר את בורא הוא וזרעו אחריו ומעולם לא זזה שכינה מאבות לבנים עד שקרבם לפני הר סיני והנחילם תורת שעשועיו לא עשה כן לכל גוי אף כי ידרנו למצרים ובטמאנו ביניהם והוספנו טומאה על טומאתנו ומשורת הדין היה להרחיק אותנו מעליו כגוי מקרב גוי והוא מאד בתו וחמלתו ומשמרו את הבטחתו ואח"כ עאו ברכוש גדול הוציאנו ממצרים מבית עבדים ואותה ההבטחה.

הא שעמדה לאבותינו במצרים והיא העומדת לנו בכל הגליות שבכל דור ודור עומדים עליו לכלותינו והקב"ה מצילנו ברחמיו וברוב חסדיו.

ואבי רשה והבן יד ה' את עבדיו אשר רבות עשה נפלאותיו ומחשבותיו אליכון ונסה עליו אור פניו הפך הטבע להושיעם מיד מבקשי רעתינו - מהם ומהמונם עמם וזהו שאמר מצילנו מידם של העומדים לכלותינו ענמן כענין אחשורוש והמן אשר אמרו לאבד זכר בינתן של ישראל והיתה ההצלה על ידי אחשורוש ענמו שהיה שונא יותר ושבות המ"ן ממחרת הפסח: וגם בדומ' האחרונים רבים הגלילו עלינו בכל עת ובכל רגע ובית' על

על אחרות החג הקדוש הזה אשר התגולל עלינו לאמר
כי לא נעשה כפסח הזה מנה וחרוסת אם לא בדם נוגרי
והקב"ה מגיענו מידם על ידי הנכרי עגמן ואבותינו סיפרו
לנו שבפרד בארו גויים ואחרו כי בשרב פסח מנחו הרוב
בבית איש יהודי והיה שם בפני המלך אחד מיועציו ופריו
ודבר קשות על עם הקדש בני ישראל ואז נתחזקו הנשים
לאמר למלך שאם לא יעשה משפט כי הם יקחו נקמת דם
השפוך בידם. אמר המלך אתבל ויעתבר המופל האמיתי
השופט בנדק אל המונה והין שול. ועתה אראה אתכם
שקרותיכ' ואת כל אשר דיבר יוכני לרע' וזה תראו ותבינו
עליה לבניכ' שברו ואז שלח שיביאו לפניו את כל היהודי'
וכשבאו לפניו שאל אליהם ואמר מה הוא זה שאמר דוד הנ'
לא ינום ולא ישן שומר ישראל שאם לא ינום כ"ם שלא ישן כי
בלשון הקדש שינה היא יותר מתנומה השיבו היהודים מה
שפירשו המפרשי' שדרך הכתוב לדבר כן לא ינום וכל שכן
שלא ישן: ושאן המלך ואמר האם השאלה יתורץ עם
השאלה עצמה ואם אתם לא הבינותם אנכי הבינותיהו
במעשה שראתה עיני כי הנה אמש לא יכולתי לנום ולא
לישן וכב זל' שיכתי מעיני ועמדתי ממטתי ויצאתי ש החצר
החיצונה והשקפתי בעד החלון ואור הלבנה היתה מאירה
בתוקף ורחיתי אנשים רבים ועל כתף אחד מהם כדמות
פגר אדם ושלחתי ג' אנשים שילכו אחריהם לאט לדע' אם
היה החג ויגידו לי וילכו עבדי אשר נויתי ושמו עצמם
במארב וראו כי הוא הרוב והכירו שני' מן האנשי' המוליכי'
הפגר ההוא והנה המעידים כפניכם וב אלו האנשים והעידו
ושאל להם היועץ ולמה לא תפשת' אותם והשיבו כי מיהרו
והשליכו הפגר בחצר היהודי וברחו להם ועוד שהיו נושאים
כלי זיין ולנו אין בידינו כלו' כי לא נזוה עליהם המלך לתופש'
כי אם לראות מה היה הענין. ובכלות לדבר אז חזר המלך
לענייכו לאמר זהו שאמר הכתוב הנה לא ינום ולא ישן
שומר ישראל רוצה לומר כי הוא לא ינום וגם הוא אינו מניח
לישן מי שהוא שומר ישראל ואז הלכו כולם בפחי נפש.
ולמעלולים עשו בהם שפטים כן יאבדו כל אויבך ה' וכן
רבות עשה ה' אלהים נפלאותיו ומחשבותיו אלינו עצמו
מספר בכתוב בספר דברי הימים כמה פעמים מגן נרינו
בידינו ותשועת ה' על ידי עגמן על אויבינו ומבקשי
רעתנו:

ואין כל זה כי אם אשר מעולם לא זזה שכינה מעל
ישראל כמ"ש ואף גם זאת בהיותם בארץ
אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם אשר חכמים
הגידו לכלתם כתיב רמז לכלה נאה וחסודה שכינת
עוזינו אשר תמיד על גוליה תרחף ועליה כעמה אמרתנו
הי"ל שעמדה לאבותינו ולנו וכו' והאור המופל' האר"י ז"ל
חגיד שם להגביה הכוס כאן. ולהגביה קולו קול שוז ולומר
היא שעמדה לאבותינו וכו' עד והקב"ה מגיענו מידם ולבוין

על רומזות שכינת עוזנו בהחזיק הסוף בידו החזיק עליה
הנקרא כוס ישועות כמורע. ואחר כך אומרים לא ולמר
מה בקש וכו' לפרש פיסקא הנזכר שבכל דור ודור עומדים
וכו' ומשתלשל והולך עד הגיעו לגלות מצרים כמבואר.
וקודם פסוק רבבה כעמת הפדה אחר ותמלא הארץ אותם
כתב הרב זלה"ה שיש לומר פסוק זה ואעבור עליך וארחך
מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי וראיתים יהבמו לאמר
כי מקום פ' זה יאות להיות אבל נרת השיעבוד בדרשת
אות לתנו זה הדחר וכו' על כי סוד הכתוב כי התבוססו
נרת השיעבוד בשרים נמשך על כי חדל אור הדרשת עליון
ואין כונה לו אפס בחינת האחוריים שבהם י' דמיים כמודב
ועליהם יאמר וארחך מתבוססת בדמיך וכו'. וע"כ נתוכחו
רבים והסכימו בדרשתם לשים מקום תחונתו שלפ"ז הקדש
ויניחמו ה' וכו'. ולא האירו דבריהם אשר מי יבא אחרי
המלך אור מופלא רבינו הא"ר זלה"ה א"ב הו"א דלא
להוסיף עליה כי כוונת הרב להסכימו לדרשת פ' רבבה
כעמת הפדה וכו' ותרבי ותגדלי וכו'. אשר בו רמוז סוד
המאורות הגדולים אשר האירו על המלך הגדול והקדוש
ותעשם עטרה להתגדל בהם וילך הלך וגדל עד כי גדל
מאד ויעל גם עלה ברכות שדי"ם ורח"ם כדי לבטל את
החיצונים והושיע את ישראל כמ"ש כמה פעמים: וכן
הוא ברומה לו סוד ואומר לך בדמיך חיי כי במקום הדמים
ההם המורים והמכילים מיתה ובלות אדרבא בדמיך חיי
סוד אורות גדולי"ם הנקראים חיי המלך. והמה הבחינות
הנזכרים בפ' רבבה כעמת הפדה כאמר ועל כן כתר הרב
ברוח מבינתו לקובעו חובה הפ' הזה אבל רבבה כעמת
הפדה יען סוד תכחומיהן פוו בשיבוריהן ומה שזה פותם
זה פותח. ובכן נאמנו מאד דברי הרב וסרו מהר
תלונותיהם אשר נבבו בלוי לשכות את טעמו. ובהגיעו
אבל דם ואש ותמרות עשן יעפוך ג' שפיכות. ולא יזה
באבנעו שלא מהכום עצמו הרמוז ש המלכות שמים הנקרא'
כוס ישועות אשר הכ"ת קמה באימ"ל ואת כל דמה יעפוך
הוא אותה הדם אשר קובבה בקרב' בהתאחז נבול הרשעה
בנבול קדושתה בגלות מצרים ואשר יזה מדמה עברה וכר'
וזעם כל אויביה והיו כלא היו ויהי הדם בכל ארץ מצרים
ובכן שפרה ממקור דמיה ונקתה וכזרעה זרע. ועל כן
ינדק הרמוז בסתרו לשפוך מהכום עצמו היין שבתוכו סוד
אחף והזעם שבה והיין הנשאר בו הוא יין המשמח רם טהר
ולא יעפך דם הנק"י חלילה אלא נהפוך הוא להוסיף עליו
יין אחר סוד גבורות חדשות ואבן שלימה משבע נבבה.
ומורי נר"ן נהג לשפוך שפיכות אלו לתוך כלי שבור הרומז
אל הקליפה הנקרא אחור. וכן ראוי לנהוג כל שבא בעמקי
הדברים כאשר הגה:

ואחר כך מגיד והולך עד מזגת ר"ב היה אומר כל
שלא אמר ג' דברים וכו'. וענין הג' הוא

שעיקר חיוב ההגדה והספור הוא ג׳ דברים שלו שהם ראשי פרקים לזכור יציאת מצרים כולה. פס״ח לזכור י׳ מכות שהביא המקום ב״ה על המצריים ומכולן הצילנו ופסח עליהם בחמלתו ומרור לזכור כל השעבוד ששעבדו אותנו וימררו את חייהם בעבודה קשה ויוציאנו לרויה. ומצה לזכור גאולתנו ופדות נפש יען שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ כדי שלא יתמהמהו פס וכפשע ביצם ובין המות להשתקע בשוחה עמוקה שדודים כל הימים באופן כי בג׳ אלה רומז יציאת מצרים כולה בכללה. ובכן אחר כל זאת יהלל המהלל בשפ״ר נוסח לפיכך אנחנו חייבים להודות והוא כמערכה אל קריאת הלל והגיד לנו קודם כי מן החיוב הגמור המוטל עלינו להודות להלל וכו׳ וראוי שנאמר הללויה. ובמקצת נוסחאות שכתוב בהם ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה נוסחה נכונה היא דקאי על הגאולה שעברה שהרי קורין הלל המצרי אחריו ולפי זה צריך לומר ונאמר לפניו בסגול להפכו לשעבר. וכן אמי נוהג לומר כנוכחה זו ורבים אשר עמדי גם המה נהגו כן. ומה שראוי לחלק את ההלל חלק ממנו עם ההגד קודם השעוד׳ וחלק א׳ אחר השעודה בכוס ד׳ לפי שענין חלק א׳ מדבר בו בכבדות בענין יציאת מצרים כמו שנאמר בגאת ישראל ממצרים וכו׳ היס רחה ויכוס וכו׳ ובעבור זה אנו אומרים אותו עם ההגדה על כוס ב׳ שכולו ענין יציאת מצרים אבל חלק ב׳ של ההלל ידובר בו על הגאולה העתידה כמ״ש לא לנו ה׳ לא לנו וכן הוא אומר על הגאולה העתידה למעמי אעשה ובגלל הדבר הזה אנו מתחילים שפוך חמתך וכו׳. ואין נחוש על ענין שאינו גומר את הלל ואנו חולקין אותו ומסיחין דעתנו כל כך כיון זה לזה דכיון שאמרנו אותו בתפלת ערבית וברכנו עליו ונמרנו אותו כדין וכשורה יצאנו בו ידי חובה ואין אנו צריכין לגמור אותו פעם אחרת על אותו הדרך אפס לעשות המוטל עלינו על הד׳ כוסות ובעבור זה אין נחוש על הסח הדעת ומטע׳ זה אין צריכים לברך עליו בבית כי כבר יצאנו ידי חובה בבית הכנסת כי שם הוא עיקר סודו כמו שכתבנו למעלה וקודם כוס ב׳ סדר אלה מקרא קדש ר״ת א״ס ג״ל. א״כ בגבורות ה׳ אלהים אזכיר נדקתך לבדך. מ״י ימלל גבורות ה׳ ישמיע כל תהלתו: ג׳ שם נדבות תניף אלהי״ם נחלתך ונלאה אתה כוננתה. ל״ך זרוע עם גבו״רה תעוז ידך תרום ימינך.

ואחר כך אלה מקרא קדש ר״ת אלהים דהה״ן א׳ קרא ז׳ אלהים עליון לאל גומר עלי: ל׳ שמיע בקול תוד״ה ולספר כל נפלאותיך: פ׳ דה אלהים את ישראל מכל נרותיו: ל׳ הודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו: מ׳ לך אלהי״ם על גוים אלהים יסב על כסא קדשו: ד׳ עו כי ה׳ הוא אלהים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו: ה׳ דר כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיחה: ה׳ ודיע׳ לך אלהי״ם הו״דינו וקרוב שמך ספרו נפלאותיך

נפלאותיך: י׳ הללו את שם ה׳ כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים: ו׳ אתה אל״הים נבלאות אלהי ישראל הקיצה לפקוד כל הגוים וכו׳: ד׳ חה דחיתני לנפול וה׳ עזרני: מ׳ ביצנו רחה אלהים והכה פני משיחך. מ״י יתן מציון ישועות ישראל כשוב אלהים שבות עמו יגל וכו׳. ואח״כ יאמר אנו מקראי קדש ר״ת שם ס״ג. יהו״ה מלך גאות לבש לבש ה׳ עוז התאזר: ו׳ עתה יגדל נא כח ה׳ כאשר דברת לאמר. ד׳ ור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו: ה׳ אלוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודל״ו: י׳ רוממו ושמחו חפצי צדקי׳ ואמרו תמיד יגדל ה׳ אוהבי תשועתך: ו׳ ידעו כי אתה ה׳ שמך לבדך עליון על כל הארץ: א׳ שתחוה אל היכל קדשך ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך אמרתך: ז׳ נדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות אלהים מי כמוך: ה׳ גדיל ה׳ לעשות עמנו היינו שמחים: י׳ שישו ושמחו בך כל מבקשיך ואמרו תמיד יג׳דל ה׳ אוהבי תשועתך: ואח״כ ישתה הכוס בהיסבה ולא יברך עליו שבכר נפטר בברוא פרי הגפן של קדוש והוא פוטר כל היין שבתוך המזון וכל הכוסות הללו אף כי אין מברכין עליהם צריך למזוג אותם כמ״ש הר״מ במזל כפ״ו אל ד׳ כוסות אלו צריך למזוג אותם כדי שתהיה שתיה ערבה והכל לפי היין ולפי דעת השותה וכו׳. שתה ד׳ כוסות אלו מיין שאינו מזוג יצא ידי ד׳ כוסות ולא יצא ידי חירות ע״כ. ומה שאמר ולא יצא ידי חירות לאו למימרא דצריך שיהא זור ושתה ד׳ כוסות מזוגים דאדרבא הוה ליה מוסיף על הכוסות שלא היינו לומר שלא קיים מצו׳ חכמי׳ כתקנה. ומה שלא תקנו לברך אשר קדשנו במצוותיו וצונו לשתות ד׳ כוסות לפי דקיימא לן שאם שתאן [זה אחר זה שלא כסדר לא יצא דכלם חשובים כוס א׳ ולא יותר ולפיכך לא מברכין עליהם לפי שאינו עושה המצות כיאד בלא הפסקה כמו שאמר הרוקח סי׳ רפ״ג.

רחצה קודם הרחיצה יאמר שה מקראי קדש ר״ת יו״ד ה״. י׳ מלוך ה׳ לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללו יה. ו׳ אנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה ד׳ וד לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו. ה׳ אלוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו. יהי שם ה׳ מבורך מעתה ועד עולם. ואחר כך יטול ידיו בכוילה הנוכה כיתר שאת משאר הימים יען כי בטילה זו גדלה מעלתה ורחשה מגיע הטמימה להמשיך אורי׳ נדו״לים מכהר היונא מעדן להשקו״ת את הנ״ן: ועת יגדל נא כח ה׳. כעטר שעטר לו אמו אש׳ תעטרנו ה׳ ובו יורח ויוטה מגילוי מצרי ומעם ידיהו כונב׳ עליהו כל הארו הש״ם שנלו מזהרחב ויש להגבי ידיו ערדאשו

מוציא מצה קודם המוציא יאמר שה מקראי קד׳ ר״ת ע״כ והאלהים דיודי״ן. י׳ ודו לה׳ חסדו ונפלאותיו לבני אדם. ו׳ ישירו בדרכי ה׳ כי גדו״ל כבוד ה׳. ד׳ בקה נפשי אחריך בי תמכה ימיך ה״גדיל ה׳ לעשות

לעשות עמנו הימים שמחים • י"שיבו ושמחו כך כל מבקשיך
ויאמרו תמיד יגדל ה' אוהבי תשועתך • ו"עוזו ורחותיך
יאמרו וגדולתך לספרכם • י"מין ה' רוממה ימין ה' עושה
חיל: וחסד ה' מעולם ועד עולם על יריאיו וצדקתו לבני
בנים • ה"פלא חסדיך מושיע חוסים ממתקוממים בימינך •
י"ה יחסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך • (ר"ת שהים דיורין)
ח"להים נבחות שוב כח הכבש משמים ורחם ופקוד גפן זאת •
ל"מען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני • פדה אלהים
את ישראל מכל צרותיו • ל"כו ורחו מפעלות אלהים נורא
עלילה על בני אדם • מ"לך אלהים על גוים אלהים ישב
על כסא קדשו • ד"עו כי ה' הוא אלהים הוא עשנו ולו אנחנו
עמו וצאן מרעיתו • ה"ודיעו לך אלהים הודינו וקרוב שמך
ספרו כפלאותיך • י"הוה אלהי הצבאות מי כמוך חסין יה
ו אמונתך סביבותיך • י"הוה אלהים צבאות השיבנו האר
פניך ונושע • ואת' ה' אלהי צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל
הגוים אל תחון כל בוגדי און סלה • ד"מיטו אלהי חסדך בקרב
היכלך • מגיבנו ראה אלהי והבט פני משיחך • מי יתן מציון
ישועת ישראל בשוב אלהי שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל •

מצה ר"ת פסוקיה ס"ג ואלהי' דהמין: י"ודו שמך
גדול ונורא קדוש הוא: ו"ידעו כי אתה שמך
לבדך עליון על כל הארץ • ד"ור לדור ישבח מעשיך
וגבורותיך יגידו • ה"לגוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו:
ו"ודוך ה' כל מעשיך וחסידיך יברכוך • וגם עד זקנה
ושיבה אלהים אל תעזבני עד אגיד זרועך לדור לכל
יבא גבורתך • אמ"א בגבורות אדני' אלהים אזכיר
צדקתך לבדך • ו"צדקתך אלהים עד מרום אשר
עשית גדולות אלהים מי כמוך • ה"ודיע ה' ישועתו לעיני
הגוים גילה צדקתו: י"בואו ובידו צדקתו לעם נולד כי עשה
ח"קרא לשהים עליון לאל גומר עלי: כדלעיל בכוס שני
ואחר כך יקח המצות כפרד שהמיחם הפרוסה בין שתי
השלימות ויאחז זה בידו ויעשק כדי לחבב את המצה ויברך
המוציא תחלה שהיא תדירה ותדיר קודם ויכוין כדעתו על
המצה שלימה של מעלה לפי שאין מעבירין על המצות:
ויברך על אכילת מצה • ויכוין כדעתו על הפרוסה כי מצה
לחם עוני כתיב בה ודרכו של עני בפרוסה ואח"כ יכבע
משניהם כח' כ' זתים כזית מכל אחד מוציא מצה ויטבל
במלח ויאכלם בהיסבה ביחד שלש יאכל של המוצי' תחל'
שהיא של שלימה הרי באותה אכילה יצא י"ח מצה ואכן
בעינן לחם עוני לשם מצה שהיא פרוסה ולא שלימ' •

ואל יעל ברוך לאמר כי לא יבטרך כזית המוציא
וכל דהו שני אחר כי ברכה דאשונה אין צריך
שיעור וכ"ש כאן שכבר אוכל כזית מהפרוסה שבירך על
אכילת מצה: דטעמא רבה איכא למילתא דאיפליגו
רבותא דאיכא מאן דאמר שיברך על הפרוסה המוציא
ועל השלימה על אכילת מצה ואיכא מאן דאמר איפכא •

ולאפוקי נפשין מפלגתא תווכנו רבה שלום ביניהם לאחוז
שניהם בידינו ולברך קודם הבציעה המוציא ואכילת מצה
ולבצוע אח"כ משניהם כזית מכל אחד ואחר משום דלא
ידעינן בהי מנייהו כפקינן משום אכילת מצה ולפיכך ירא
שמים אל יכבדו עליו מצות קונו ויאכל כזית מכל אחד והן
רבים עתה עם הארץ הקלו בה ואוכל פרוסה קטן הכמו'
כל אחד לפי שיעורו ושקול דעתו ולא עשו ולא כלום דכזית
שאמרו היינו כחני ביצה לשיטת ר"י בעל התו' ולהרמב"ם
שיעור כזית שלים ביצה בקירוב דהיינו שיעור ט' דרה"ם
לשיטת ר"י ולהרמב"ם ו' דרה"ם וכבר נהגו כדע' ר"י בעל
התוס' ז"ל כשיעור חצי ביצה ואוכל פחות מזה לא יצא
ידי חובתו וצריך שלא יפסיק בין אכילה לחבירתה אם לא
יוכל שתי כולה ביחד ואוכלן לחצאין שלא יפסיק בין אכיל'
לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס שעשורו ד' בצים ויש
אומרים ב' בצים כמו שאמרו הפוסקים • ויש לכוין בברכ'
אכילת מצה לפטור בה מצה הבריכה ואכילת אפיקומין
ורחוי לכל איש הישראלי להיות שם ושמח באכילתה לקיים
מצות קונו ולבלתי היות כמשא כבד אכילתה בעוכי
חלילה ואף כי לאחושי הטבע קשה שיכולה ומצה מוכיח
עליה לחס עוני כתו שאמרו הקדמונים הנה שמר מצוה לא
ידע דבר רע וכל שכן מצוה זו אשר קראוה חכמי האמת
מיכלא דאסוותא כמו שאמר בזוהר תצוה דף קכ"ג ז"ל
למלכא דהוה ליה בר יחידאי וחלש יומא חד הוה תאיב
למיכלא אמרו ייכול ברייה דמלכא אסוותא דא ועד דייכול
לה לא ישתבח מיכלא ומזונא אחרא בביתא עבדו הכי
וכיון דאכל ההא אסוותא אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה
דאיהו תאיב ולא לנזקא ליה כך נפקו ישראל ממצרים לא
הוו ידעי עיקר ורזא דמהימנותא אמר קב"ה ישבמין ישראל
אסוותא ועד דייכלון דא לא אתחזי לון מיכלא אחרא כיון
דאכלו ההיא מצה דאיהו אסוותא למיעל לנגדע ברזא
דמהימנותא אמר קב"ה מכאן אתחזי לון חמץ וייכלון ליה
וכו' ע"כ • ואין ספק אשר היא בם רעותא הנפש עם הבשר
ובהתקיימה בשמחה ובטוב לבב לא יאונה שום שום נזק
וקלקול ובכן בהפכו תא' אשר לא עבר את ה' שהיו בשמח
יפאר תא' הטבע וטבעו אינו מסייעו וקרוב להיו' מתקלקל
באכילתו ח"ו כי אפס עצור ועזוב בסגולת מצה אחר כי
היתה אכילתו כמשא כבד בעיניו והרמיון אשר פחד
ורהב לבבו באכילתו פן יקראהו אסון יהיה פועל ושומה
את שלו וקניר ורמי אערסה • אכן מי שכוון לבו בטוח בה'
לאשר ולקיים מצות בורא השמחה וכשפון יוחבב את
המצה להרחות בעצמו באכילתו כאוכל ממתקי' ומגדני
מלכים ומצא מרגוע לנפשו ואל בשרו: והיה פריו למאכל
ועליהו לתרופה ולכל בני ישראל היה אור במושבותם:
ונוסף גם זה להאכיל ולהרוס בסגולת המצה כל אבני
מצותו שבקליפה כמ"ש בזוהר פ' פנחס ז"ל מצ' שמבריחת

פט"ח מצה ומריבה והא מצה בסמך כתיב שלא תלנום מצ' מצותיך מלאכה לה' בעמלק. כי על כן קיבלו לקיימו כת הקדמים המקובלים שטוב לאדם להניח מצה אחד ערוכה בכל ושמורה לתלות אותה בתוך הבית נגד מזוז הפתח. אשר בזה יהיה לו עזר כנגדו ויעשה כריח"ים לכל המזיקין ואין שלטון הסטרא אחרא בביתו ויגבור ה' בעדו. ועוד בה תוספת מעלה אשר מבלעדי התועלת הנמצא בה בהזה כימי הפסח יש תועלת גדול באכילתה לשם רחש הסבה עת יעמוד למשפט לפניו יתברך כמבואר בזוהר תצוה דף קפ"ב ז"ל ושמלא הוו נטרין ישראל תרין מטרין דבהמי חיין לא הוו עיילין לדינא לעלמין ביומא דרחש הסבה דאיהו יומא דדינא דלא איהו שלא לאיכון דלא נטלין מיכלא דאסוותא ושבקו אורייתא כגין מיכלא דחמץ ע"כ. הנה מבואר כח סגולת המצה הזאת להיות תחלה ורחש לעדיין נפשינו. ומי יעלה בדורות מצה זו אשר האריכו בה קדושים מפרתי עליון בספרים ודי בזה במעט מזעיר שזכרנו לחזק ידים רפות במצה רבה ונדולה כזאת לאשר ולקיים אותה בהלכתה ובשעורה אשר נבלו רשעוני למצן לא יאבד טוכה הרבה ח"ו כתתו מגרע' בשעור כזי' אשר שעור כחצי ביצה כמ"ש למעלה כי לא עשה ולא כלום. ואלוי לכל איש ישראל להיות מכוין באכילת מצה לתקן עון אכיו הראשון חטא באכילת עץ הדעת טוב ורע למלן דאמר' חטא היה ומצא יקח כו"פר לנפשו ושפר התקון לאשר נכשל במאכלות אסורות. כאשר עשה כן יעש' לו מצ"ה כדי גאולתו.

מרור קודם אכילת מרור יאמר אלה מקראי קדש ר"ת מ"ה וב"ן ימלא פי תהלתך כל היום תפא"רתך: ועתה ה' אלהינו מדיש אנחנו לך ומהללי לשם תפא"רתך: ד"רשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד: הו"ד והדר לפניו עוז ות"פארת במקדשו: א"להים בקדש דרכך מי אל גדול כאל הים: וידעו כי אתה ה' שמך לבדך עליון על כל הארץ. א"ה"לה שם אלהים בסיד ואגדלנו כתוב': ז"עתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת לאמר: ה"ודו לא השמי' כי לעולם חסדו: ח"לה חסדי יקדמני שהי' ירחמי בשורי: י"הוה מלך גאות לבש לבש ה' עוז התאזר. ויירחו גוי את שם ה' וכל מלכי הארץ את כבודך: ד"ור לדור ישבח מעשיך ונבו"רתך יגידו. ה"לליהו בגבורו"תיו הללוהו כרוב גודלו. ה"לליהו בתק' שופר הללוהו בנבל וכנור. יה"ה לעולם יסד כונן למשפט כסאו: ו"ברוך שם כבודו לעולם וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן: ה"אירו כרקיע תבל ראת ותחל הארץ: ה"ודיע ה' ישועתו לעיני הגוי גילה נדקתו. ויסיים באלו הפסוקים יסור ישראל לעיני י"ה ולמות לא נתנני להתהלך לפני ה' באורות החיים. כי הנלת נפשי ממות את רבלי מדחי להתהלך לפני ה' באור החיים: זעקתי אליך ה' אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיי'. ואח"כ אחר הטבל ל

יברך

יברך על אכילת מרור ויכוין לפטור בה מרור שבכריכה ואחכלנו כלא היסבה כיון שהוא זכר לעבדות ויאמרו את חייהם בעבודה קשה ואע"פ שהיא מתוקה ביותר ואין בה מרירות כלל תחלתה מתוק וסופה מר דומיא דעבדות מצרים בפה רך ובסוף בפריך' ויש בה תקון אדם הראשון שאכל מעץ הדעת ומרה באחרונה שהבי' המותה לחסידיו וע"כ אין לאוכלה בהיסבה ויסקענו כולו בחרוסת ולא יסהנו בתוכו שלא יתבטל טעם מרירות ומטעם זה נריך לנער החרוסת מעליו ונריך לאכול כזית שהוא כחצי ביצה ממנו ונריך למתק חלל האויר שבין הירק ולשבר הכזית בירקות עצמן ולא באויר שביניהם ואף קלא א' שלא כמו שהוא לא מקרי בריה לפי שהשרשים לא שייכי למצוה והרי הבריה חסירה ולעולם נריך כזית כמ"ש כת הקודמין.

כורך קודם הכריכה יסדר (הנה נ"ל הפסוקים שבמרור ואח"כ) אלה מקראי קדש ר"ת אלהי"ם את"ה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד. ל"ך דומיה תהלה אלהים בציון ולך ישולם נדר. ה"ודיעו לך אלהים הודיעו וקרוב שמך. י"ושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן. מ"ציון מכלל יופי אלהי' הופיע. **ואחר** כך נוטל מצה ב' ובונע ממנה שיעור כזית וכורכה עם המרור או חזרת ומובלה בחרוסת ואוכלן כיחד בהסיבה וטעם כריכה זו אחר שכבר אכלו מצה ומחר כל א' בפני עצמו לפי פשטן של דברים הוא על אודות המחלוק' שכת ל בין חכמים להלל הזקן אשר חכמים הגידו שנריך לאכול מצה בפני עצמו ומרור בפני עצמו מפני כי מצה בזמן הזה דאורייתא אף כי לא נעשה קרבן פסח דכתיב בערב תאכלו מצות אכל מרור בזמן הזה דרבנן אכל מדאורייתא פטור דכתיב על מצות ומרורים יאכלהו וקאי אקרבן פסח לומר בזמן דאיכא קרבן פסח איכא מרור ובזמן דליכא קרבן פסח ליכא מרור. ובגלל הדבר הזה סוברים חכמים שאין לאוכלם יחד שאם יאכל יחד אתי מרור דרבנן ומבטל ליה למצה דאורייתא והלל הזקן ע"ה ס"ל דמצות אין מבטלות זו את זו ונריך לכורכן יחד מצה ומרור לכתחלה דכתיב על מצות ומרורי יאכלוהו ומשמע ליה שתיהם יחד ולפי דלא איתמר הלכתא לא כרבנן ולא כהלל הזקן ע"כ תקנו חכמים לברך על אכילת מצה ואכיל ואח"כ מברך על אכילת מרור ואכיל כמברת חכמים ואח"כ אכו עושין הכריכה לנאת ג"כ לדעת הלל הזקן דילמא הלכת כוותיה ועל כן עליו אנו אומרים זכר למקדש כהלל הזקן וכולי: **ורחץ** רבים עתה עם הארץ לא ידעו ולא יבינו טעם כריכה זו ועושין הכריכה בחזרת ומרור וכרפס ומצה ואין להם טעם ומנהג בורו הוא. וכבר רחיתי לא מתחכ מתלונן על זה בקהל עדתו ואמר כי לא מצא בשום ספר מנהג זה ושאין טע למנהג זה ואני אמרתי לו שלא יספיקו אמרותיו באמור להם כי אין טעם למנהג זה כי אם באמר להם

שבמנהג

שבמקום זה לא יצאו ידי חובה כי בכורכן גם הכרפס בתמיהה
אחי כרפס דרשות ומבטל ליה למצה דאוריתא דמצה ומרור
דמצוה כיהו אמרינן מצות אינן מבטלו זו את זו אבל כרפס
דרשות מבטל ומבטל למצוות דאוריתא לבולי עלמא וזה
לפי פשוטן של דברים וכ"פ לפי סדר של דברים מעריב
ערבים עליונים למטה ותחתונים למעלה יתקיים הדבר
וכן לא יעשה:

ויראי ה' קדושיו יזהרו שלא להסיח דעתם מתחלת
אכילת מצה עד הברכה כדי שתעל ברכת
אכילת מצה וברכת אכילת מרור גם לברכה זו לפי שהיינו
נריכים לברך על כריכה זו אקב"ו על אכילת מצו ומרורים
בכל מצות דרבנן דומיא דמרור דרבנן דמברכים עליה
ומיהו אם סח בנתיים לא הוה ברכה לבטלה מה שבירך על
אכילת מצה ועל אכילת מרור שמת הלכתא בבית הלל.
דהואיל ותקנת חכמי"ך היתה על כל מילי דרבנן מברכי'
אבל לכתחלה ראוי להזהר שלא יסיח בנתיים בדבר שלא
מענין הסעודה והכריכה. ומה גם לפי סדר של דברים
אשר ג' המה מצה ומרור וכורך אכילתם ראשם מגיע
שמיטה ואבל נמרץ להגדיל ולהעדיף אורות עליונים
למעלה הגדולה והגבורה והתפארת והנצח למ"ן גדו"ל
ועד קט"ן ואין ראוי להסיח בהם בנתים ח"ו כי קדוב הוא
לפגול בקדשי שמים ואשר הלך גם הוא חשבים ואין נוגה לו
ומה טובם ומה יופים של חסידים הראשונים אשר אחזו פלך
השתיקה בלילה הזאת מתחלת הסד"ר עד תומם כל הסדר
כולו ואפי' דברים מענין הסעודה יתקדשו לאומר בלשון
קדש שלא להפסיק החבל נמרץ אשר נעשה בשמי ממעל
על פי הסדר מראש ועד סוף. ולפחות ראוי לכל איש ישראל
להיות זהיר מסיחת חולין עד אחר אכילת אפיקומין דהואיל
דמכוין כשיברך על אכילת מצה גם על אכילת אפיקומין
איך ימלא את לבו להפסיק בנתים כדברי שלא לנוכך וא"ד
יעלה מן האר"ם ח"ו.

שולחן עורך הנה ראוי לכל איש הירא להיות
יושב על שלחנו מצוטף לבנים כמלאך
ה' בעת אכילתו ולהיות אכילתו בקדושה לפני האלהים.
אשר סיא גם היא למצוה תחשב לו ולהיו' מיסב על הסעוד'
כולה לכתחלה. כי הנה ענין ההיסבה מבלעדי פשט
הדבר כי בא להורות דרך חירות. עוד כה רמז לפקיחי
עיינין בתעלומות חכמה כי על כן היא באה חזקא מנד
שמאלו להורות על ההוא דרגא דאפיק לון לחירות. כאמור
גם הזוהר ההו' יוכלא אפיק יתהון לחירו' ותבר גופפנקין
דפרזלא וקליפין כישין ולכן ההיסב' מנד שמאל יען המד'
העליונה הזאת היה מקו שמאלא. וגם יורה מיתוק אל
הדינים הנמשכים מנד שמאל. ואחר כי האכילה הוא ענין
ייחוד שכן מאכל עול במספ' יאחדו' הי בליל פסח נשתני
לטובה שריך היסבה להורות כי זה הייחוד הנעשה בליל
פסח

פסח הוא בשלימות גדול ולא נעשה כפסח הזה בשום ומן
וע"כ לכתחלה יסב כל הסעודה **ומנהג** ירא ה' וחסידי
שמו שלא לאכול בסעוד' זו כל שובע' כדי שלא יהא עליהם
אכילת אפיקומ'ן לאכילה בסה שעליה כאמר ופושעים
יכשלו בם וכן תהיה השתיה כדת בסעודה זו כדי שלא
תטרף דעתו עליו ויסכח מלעשו' יתר הסדר או יחטפם
שינה. וכוון להיות כל איש שור"ר בביתו פירו' ת"שבחו'
וחסדי המקום ב"ה על שלחנו לעורר חבלת הסרו"ן לשיר
בקול נעים גילה ורנן כבוד הלבנון ולעורר חשק ואהבה
בין ישראל לאביהם שבשמים וכבר האריכו בזה בחלק א'
בפרקי שבת עיין שם. ואחריו לו יהיה חן באילת האהבים
ויעלת חן כל א' לפי שיעורו כדברי תורה מי בסד' המשכה
של פסחים וחגיגה ויום טוב ומי בספר הזוהר פ' בא בענין
יציאת מצרי' ואין לפטור עצמו מזה כמה שקר' סדר ההגדה
לפני הסעודה כי ג' פאלכו שנו לומר שהחיוב בא באחרונה
אחר שאכלו ובכן תהיה שלחן אשר לפני ה' מלא רשן ומלא
ברכת ה' אשר נקבנו בא לה תורה ומצוו יחדיו יהיו תמים
לקיים ז"ה א"לי ואנוהו ובכן יתאמן בכוונתו למצו' אכילת
אפיקומין קודם חצות.

צפון קודם אכילתו יסדר אלה מקראי קדש ר"ת
אלהי"ם. א"קרא לאלהים עליון לאל גומר
עלי. ל"שמיע בקול תודה ולספר כל נפלאותיך. ה"רר
כבוד הו"דך ודברי נפלאותיך אשיחה. י"הללו את שם ה' כי
נשגב שמו לבדו הו"דו על ארץ ושמי. מ"ה ידידו מ"שכנותי'
ה' נבאו"ת. ואח"כ יטול האפיקומין כמות שהוא כרוך
במפה ויפלשלנו לאחריו ויהלך ד' אמות בביתו והן יתן
בקולו קול עוז לאמר כך היו אבותינו הולכין משארותם
נרורות בשמלותם על שכמם ויקח האפיקומין ב' זתים
עליה א' זכר לקרבן חגיגה וא' נגד קרבן פסח הנאכל על
השבע ויאכלם בהסיבה ואם שכח ולא אכל אפיקומין ולא
נזכר עד שנטל ידיו או שאמר הב לן ונברך אוכל אפיקומין
בלא ברכת אמוני' דאינ' דבעלא' חשוב סילוק שאני הכא
דאתכא דרחמנא סמכינן ואם לא נזכר עד שברך ברכת
המזון אם נזכר קודם שברך כורא פרי הגפן יטול ידיו
ויברך המוציא ויאכל האפיקומין ויתזור ויברך ברכת המזון
ויברך בורא פרי הגפן ויסתה הכוס ואם לא נזכר עד אחר
שברך בור' פרי הגפן לא יאכל אפיקומין ויסמוך על מצה
שאכל בתוך הסעודה שכולן שמורות הן אבל אם לא אכל
בתוך הסעודה אלא מצה עשירה צריך לחזור ולאכול כזית
אפיקומין ולא נפיק בכזית של המוציא וכזית של אכילת
מצה. ותדע שהרי אמרו דבמקו' שנהגו לעשו' שימו' למצת
מצו' משע' קמיר' אפילו לא נזכ' עד אחר ההלל יטול ידיו
ויברך המוצי' ויאכל האפקומין. ולא אמרו שיאכל בכזי' מצה
שאכל מתחלה. אלא לאו שמע מינה דלא נפיק אלא
במצה שאכל בתוך הסעודה דוקא כמדבר. ומי שהגב

לעשות

לעשות שימור משע׳ קנירה לשמה מכוה דאמרינן שלף אם כיון כורא פרי הגפן בכוס ברכת המזון שיאכל אפיקומין יכול לחזור לברך על הכוס ואין לחוש כמה שמוסיף על הכוסות דכיון דכוס ג׳ היה בטעות חזר כוס שהוא מברך עתה עליו להיות ג׳. ואם כזכר אחר הלל אף על פי שעשאן שלא כסידרן שהקדים כוס של הלל שהוא ראוי להיות אחרון קודם לכוס ברכת המזון שהוא ב׳ אין סדר ברכות מעכב כמ״ש הר״אש:

ברך קודם ברכת המזון יסדר אלה מקראי קדש ר״ת מילוי אלהים דאלפי״ן: אל״ף אל שהים אקרא וה׳ יושיעני. ל״מנצח אספרה כל תהלתך בשערי בת ציון אגילה בישועתך. פ״ותח את ידך ומשביע לכ״ל ר״י רצון. ל״ך דומיה תהלה אלה״ים בציון ולך ישולם נדר. מ״ציון מכלל יופי אלהים הופיע. ד״מיטו אלהים חסדך בקרב היכלך. ה״ודו לא השמים כי לעולם חסדו. א״ברכה את ה׳ בכל עת תמיד תהלתו בפי. י״שמח ישראל בעושיו בני ציון יגילו במלכם. ו״לציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון. ד״עו כי ה׳ הוא אלהים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו. מ״י יתן מציון ישועת ישראל בשוב אלהים שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל ושלים באלו הפסוקים. **בום** ישועות אשא ובשם ה׳ אקרא. כן אומרה שמך לע״ד לשלמי נדרי יום יום. בטחו בה׳ עד״י ע״ד כי ביה ה׳ צור עולמים. כי כה אמר רם ונשא שוכן ע״ד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות לב נדכאים: רבבה כגמח בשדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבאי בעד״י עדי״ם שדים נכונו ושערך גמח ואת ערום וערה. כי ילד יולד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי ע״ד שר שלום. **וארב״ב** אלה המקראות ר״ת שם מ״ה. (הגה כ״ל שב״ל גם פסוקים שם ב״ן ומ״ה הנז״ל במדור כפי סדר השמות בס׳ הכוונות שבידמו. י״מלא פי תהלתך כל היום תפארתך ז״ע וז״ז מרוממתיך יאמרו וגדולתך אספרנה. ד״רשו ה׳ ועוזו בקשו פניו תמיד. ה״וד והדר לפניו עוז ותפארת במקדשו. א״מרתי עולם חס״ד יבנה שמים תכין אמונתך בהם. ו״נדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות אלהים מי כמוך. א״שתחוה אל היכל קדשך ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך אמרתך. ו״יהי נועם ה׳ אלהינו עלינו ומעשה ידינו וכו׳. ה״עם ההולכים בחשך ראו אור גדול יושבי בארץ צלמות אור נגה עליהם. א״שרי העם שבכה לו אשרי העם שה׳ אלהיו. ואחר כך יברך ברכת המזון באימה ביראה ובנעימ׳ קדושה ויברך ושתה כוסו כהיסבה ונריך לכוין בברכת פרי הגפן של כוס ג׳ זה לפטור בברכה זו גם כוס ד׳:

הלל קודם קריאתו יסדר אלה מקראי קדש ר״ת מילוי אלהים דאלפין. א״כא בגבורות ה׳ אלהים

אלהים אזכיר נדקתך לבדך. ל״ך ואזע עם גבורה תעוז ידך תרום ימינך. פ״דה אלהים את ישראל מכל מרותיו. ל״הודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו. מ״י ימלל גבורות ה׳ ישמיע כל תהלתו. ד״ור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו. ה״ללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו: א״להי בשמך הושיעני ובגבורתך תדינני. י״קום אלהים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו מפניו: ו״יסב אליהם את לונם וברעתם ישמיתם וכו׳. ד״אה דאיתני לנפול וה׳ עזרני. מ״ן גערתך יכוסון מקול רעמך יחפזון. מ״גדול ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם ואחר כך ישלים בפסוקים דלעיל בברך כוס ישועות וכו׳ ואחר כך ר״ת שם מ״ה (הגהה כ״ל שבריך לומר תהלה פסוקים שם ב״ן הנזכר לעיל במרור ואח״כ שם מ״ה כפי סידור השמו׳ בס׳ הכוונות אשר בידינו). י״פר כוף מעוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. ו״עזוז גורלותיך יאמרו וגדולתך אספרנה. ד״רשתי את ה׳ וענני ומכל מגורות הצילני. ה״בדיל ה׳ לעשות עמהם היטב שמחים. א״ז יאמרו בגוים הגדיל ה׳ לעשות עם אלה. ו״לציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון: א״תה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד. ו״גם עד זקנה ושיבה אלהים אל תעזבני עד אגיד זרועך לדור לכל יבא גבו״רתך. ה״טיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים. א״הללה שם אלהים בשיר ואגדלנו בתודה. ואחר כך יגל״ח דברו קול אדם ימשוך בנעימות בהלל עד תכלית תהלתו ישירו תהלתו ואז ישתה בהסיבה בלא ברכה תחלה ומברך אחריו על הגפן ואם שתהו בלא היסבה נריך לשתות פעם אחת בהיסבה ומברך לפניו בורא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד ואחר ד׳ כוסות אלה אינו רשאי לשתות יין אלא מים. וכתב הב״י ז״ל וכל המשקין דינם כיין ונראה להתיר משקין שאינן משכרין שהרי כתב הר״ן דלא הוי טעמא משום מנהג שהרי כבר שתו אחריה ב׳ כוסות אלא טעם הדבר כדי שלא יהא מוסיף על ד׳ כוסות דנראה כמי שמתחיל בבדר אחר. ועל פי טעם זה כל משקה דלא הוי חמר מדינה מותר לשתות אחר ד׳ כוסות. ומטעם זה התירו לשנמי ולרבים אשר עמדי לשתות מי הקאוי וכיוצא אחר הבדר. ואני שמעתי שבימי הרב זצל״ה היו קורין אחר תשלום הבדר בפר שיר השירים וטעמא דמכתבר הוא לעורר אהבת דודי׳ למעלה בזווגא שלים ואחז נריך דרכם בלילה הזה בדרך מיוחדת. השלמים ונגזלה שנתם אם לא ירי״עו אהבת ריעים אהובים למעלה לספר בניח׳ מנרים והשרידים אשר ה׳ קורא הבאים בסוד ה׳ יאותה להם להגו׳ בסודות יציאת מנרים ועמין סוד הבדר הנעשה בלילה להשהות אורות עליוני׳ ולמעלה מלהשתלק ואם עומדים כל הלילה יקראו בזוהר פ״כא בענין יציאת מנרים ועבר ה׳ לנגוף עד סוף הפ׳ ואחר כך בשאר מקומות המפוזרי׳ בזוהר

כוד ד' כסות פ' אמור דף כ"ה וכחדש הראשון וכפרח דר"ן ע"כ ל' חייה פתח עד ראשון לבין הנה הנס וסוד המנה פ' חנוכה דף קכ"ח ע"א ותנא לאה וסוד הפסח ואיסור חמץ ותערובתו בפ' תנא דפ"ב ע"ב אדהכי קם כוכיבא קדישא עד סוף הפרשה ובפ' תבוה דף קפ"ב ע"א עד מטי לרקיעי דחכמתא ופרשת בהעלותך דף קמ"ט ע"א: ומה טוב חלקם ומה נעים גורלו של עושה שה אשר כל רואיה יכירון כי הם זרע ברוך ה' ושכיר למעלה מראשם ומלבי נבאות ידורון ידורון ובאים לשמוע ספור ומבח שלום נאדר בקדש הלולים ושמו הגדול מתקדש כמ"ש אל נערץ בסוד קדושים רבה וכמו שהארכנו למעלה מאמר הזוהר בשבח המגיע למספר ביציאת מצרים ברחימו דחדוה עיין שם:

וקבלנו מהאור המופלא רבינו האר"י זלה"ה שהזווג אמור בליל פסח א' וכליל י"ט ב' של גליות בר מטבילת מצוה ומבואר הדבר לבאים בסוד ה' כי היחודין הקדוש הנמצא למעלה בלילה הזה הוא גדול ומהולל מאד כי נקבנו באו כל המאורות העליונים הקטנים עם הגדולים ומי בשחק יערוך לה' ידמה לה' וכתב הב"י אל המהדרין שבישראל מהגיים ליל ב' כליל א' לכל דבריו אכל מי שרוצה לאכול ולשתות ליל ב' אחר גמר ההלל אוכל ושותה ואין עליו כלום אבל נמצא מוציא עצמו מכלל המהדרין ועובר על דברי חכמים שאמרו לעולם אל יוציא אדם את עצמו מן הכלל ע"כ: ונם לפי סודן של דברים יאותה לנו להזהר ביום טוב שני ובכל חוקות לילה הראשונה אשר הוא בסוד תוספת כתובה ומתנות לכנסת ישראל ומוסיף שמחה רבה למעלה כנרמז בזוהר פ' אמור דף כ"ח וזל"ק פקודא בתר דא וכו' וכן בשבועות להקריב ב' הלחם ובמוספין להקריב וכו' וצריך לקרבא ליה כגון תוספת כתובתא ומתנתא דאוסיף חתן לכלה דשבועו' אינון ז' צריך לקרבא לבייהו מתי הלחם מאינון ב' ההין וכו' עכ"ל:

עד כאן הגיע קינו הסדר הקדוש וכוונתו ליתר הענש אשר הן לו כס"ף ובכספה נפשו לבוין הדברי' על פי סודם. לא מצאנו בר עם גבר לעשות כסדר הזה כאשר יוכל שאת לפי קוצר שכלו ואין מלה בלשונו בסדר המקראות ופנה למעלה לאלוף מלין להגדיל ולהאדיר מאורות עליונים בשמי"ם ממעל ה"א זה הדרך ישכון אור. וכל אדם אינו חייב אלא כשיעורו די מכשורו אשר יכשי"ר לו המעם הוא אם רב ובלבד שיכוין לבו לשמים ואשר יתן אל לבבו לאמר כי יש פנימיו' עמיקי הסודות בכל שה. ולעתור ולרגות לפני יודע כל תעלומו' שיהיו לרצון אמרי פיו והגיון לבו כאילו כיוון תעלומות הדברים וזווגי מדות העליונות ובכן אלהים ירחם לו ארשת שפתיו ברור מלנו פרטי הסודו' וזווגי שמות הקדושים הראויים לבא על ידיהם ולעומת זה אמרו בס' הזוהר פ' יתרו ז"ל ומעם ידיהו כוונה עליהו מאי כוונה כוונה ואתקן תקונך לעילא כדקא יאות עליהו אב"ב דלית

דלית אלן ידעין לעוזא' רעותא שלא עובדא בלחודוי מעשה ידיהו כוונהו לההו' דרגא דאנטריך לאתתקנא ע"כ ועל כן חסידים הראשונים זה דרכם שכל למו להקדים בכל מעשה עבודת' עבודת הקדש לבטא בשפתים המנוה ההיא ולומר מקרא קדש הלז ויהי נועם ה' אלהינו עלינו וכו' כאשר האריכנו בפרקי ר"ה ויום הכפורים לקמן בס"ד:

אבן האים אשר בתעלומו' חכמה יבין ויסכיל יאות' לו להבין ולהסכיל לעשות כוונים למלאכת השמים ולא ינא י"ח בזה כי אחר אשר יש לאל ידו להשיב עמקי סודות הדברים ולא התבונן בכוונת הסדר הקדוש הזה ועוסקו בדרך הפשוטה. אשמו בראשו ואז"ל מפני מה אין ישראל נענים מפני שאינן יודעין להתפלל בשם אבל היוד' ומשיב עליו כאמר אשבבהו כי ידע שמי וכב' העתקנו בפ' ו' דר"ה לשון הרשב"י דקאמר כל מאן דבעי לאתערא מילין דלעילא בין בעובדא בין במלה אי ההיא עובדא או ההיא מלה לא אתעביד כדקא יאות לא אתער מידי וכו'. וקב"ה קריב לכלא אבל אי לא ידעי למקרי ליה לאו אינון קרוב דכתי' קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת ושם כתבנו כי המנוה בלא כוונה לאים המשיב שורה ולא יתבונן כנוף בלא נשמה כי סוד המנוה הוא נשמה אל המנו' כי המה דברים שעומדים ברומו של עולם סוד שרשי השמו' כי על כל אמרו שמעשה המצות הוא נוקב גבוה להמשיך שפע בכל העולמות כי הואיל שהנשמה שהוכה היא חלק אלוה ממעל וכל אדם אחוז בשרשות הקדושה הנה ע"י השתלשלות נשמתו במעשה המצוה ההיא אשר יעשנה בכוונת תעלומותי' יעשה לו סולם מוכב אדנה ואשו מגיע השמימה ויתעוררו ויתייחדו המדות העליונות עליו ויהי מושך שפע וברכה עליהן מהראשונה אל האחרונה ומשם אל המדרגות התחתונות עד שיגיע ויחול עליו דרך הסולם כאמור שם באורך. ואשר על כן האים השלם ומשכיל בחכמה האלהי' לו בכח יגבר בזריזות מכאלה לידי זהירו' ובהירות נשמתו לחסות בטע"ה' בטולא דמהימנות' בסדר הקדוש הנעשה בפסח הזה לכוין הדברים לשם פעלן ואל סודו ידרוש מבית ומחוץ תנפנו בנסתר ובנגל' עפ"י שפ"ר התקונים מתוקן ומקובל מפומא דמרן חיים האלהים נורא תאר שפר הזוהר המבריק ומבהי' עד להפלי' לעיני מעייני חכמתו הנעלה בכבוד קדושת האר"י זלה"ה. ולק עפ"י סדרו הקדוש יפתח עיניו אך הוא לבדו ולא מחשבו' ומוסיפ"ו א"ב הו"א דלא להוסיף עליה ומיכה לא תזוב גדולים מעשי ה' דרושים לכל חפציהם בתכתב הקדש יד ההקדש מהרח"ו זלה"ה. ואתה המעיין הדובן בתוך יאורי תעלומות חכמה דע והשכל טעמי הדברים בסודשן ותעלוזה כליותיך. כי יפלא ממך דבר לאמר מה הסדר הזה ומה טעם יש בו אלת אשר בבר עשוהו בתפל' ערבית ובהלל גדול בבוד ה' ומהלך עד שער הגדול ופותחו יגבן

ס"ר:

כד"ו אמ"ן ואחי"ו אהבו ברכו' סדי"ס ורח"ס כ' אחוקות
על אור בידו. א"כ סדר קדושות הנעשות בקדש ורחץ וכו'
למה באים. לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה אחרי הודיע
אלהים אותנו את אשר קבלנו מפי סופרים ומפי ספרים.
כי אשר להיות כבר היה יקר וגדולה מגוד"ליס בנעורים
בסגולת התפלה וקדושת היום. ואולם אחר גמר התפלה
הלא נמצא יתרם בם לא נפלאר כהם כי אם אור רשימותם.
ובכח סגולת סדר הקדוש הנעשה אחר התפלה. יפוב
עטרה ליוסב בתוכם מרובה על העיקר בלו רב שבעתיים
הולך ואור עד כי גדל מאד. וגם הוא ביתר הכדל
להביא אורים גדולים הקטנים עם הגדולים את אשר לא
נעשה עמם דבר כמבואר בדברי רבנו הקדוש זלה"ה:

ואנכי תקנתי נוסח תפלו' על סדר ק"דש ורח"ץ
כוללת כוונת הדב וסמכתי"ס בכית
תפלתי להוציא הכוונה בפה. ומילין הילין לא התיהבו
בר לקדישי עליונין דאנלו ונפקו וידעין ארחוי דקב"ה
וזה תוארם.

קדש לפם יחוד דקב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו
ורהימו ודח"ל הנה אנכי בא לקיים מצות כוס אחד
עליב בפם כל ישראל הנה אנכי בא לקיים מצות כוס אחד
לתקן את סודו במקום עליון **ויר"מיוד היוין**
דיי אלהינו וא"ל אלהי חסד"י
סבכח סגולת מצות כו"ס אחד זה שנזלה מספרו
אלהים וחלופו אכדט"ס שהים חיים ומלך עולם ומסך
חנוניות דחנוניות חסד אל"ל עילאין אשר בהם כ' שמות
אכדטם במוח חכמה ז"ל שבו פם **יהוה**
והיו למאורו בחינ' יקר תפארת
מאור הקטן אם הילר הסני ומעשה ידינו כוננהו ה"
אכבעותינו האוחזים בכו"ס זה והמלא אשר בקרבו מיי"ן
המה יעלו במספר אכדט"ס עם הכולל להמסיך פנימיות
דחנוניות חסד דאל"ל גם הוא ואשר להיות כבר היה כ"ל
מסקידם היום עד גמר ההלל כ' המאורו הגדולי פנימיו'
נגח דתבונה ופנימיות נגח ישראל סבא שבהם ב' שמו' ע"ב
יוד היי ויו היי בחינת יקר תפארת גדולתו
הראשון עתה שוב עשר' ליוסב'
להתפלל שנית בכוס זה. וכבח סגולת הקידוש ישלח
אלהים חסדו ואמיתו עמם פנימיות חסד אימא עילאה שבו
פם ע"ב **יוד היי ווו היי** במוח חכמת י"ל
בחינ' יקר תפארת גדולתו הכ'
ומם יתפשט בכל קו ימינו בחסד שבו הוא"ם כסגול ובכבח
שבו היה בחירוק ושתלשל ויורד דרך נרון ז"ל על רחם
רחל אמנו ותטול חלקה וחלק לאה ויהי מעם ה' אלהינו
עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

ורחץ לפם יחוד קב"ה וכו' הנה אנכי בא לרחוץ
בכליון כפי לתקן את סודו במקום עליון

ויהי

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת
רחיצת זו יעתלשל אירד פם י"ה במילואותיו ע"ד ה' יתפשם
ע"ב שבחכמת זעיר אנפין המאיר מפנימיות חסד אימא
עילאה ומסם יפרד והיה אל תוך גופא קדים דזעיר אנפין
אשר עמו ירחץ ויטהר מגילוי מצרים שהיה בו ובתוך
ירידתם נזכו: אחותיות זו בזו ו"ד פעמים ה"י גימטריא
ס' הסורם שלהן ב' אותיות י"ה נשארים למעלה בחכמת
ז"ל ויתפשט בגופו מספר רח"ץ: ובכן ברחמיך הרבים
רחץ וטהר נר"ן לעבדך כהמת לב טהור ברח לי אלהי וכו'
ויהי נועם ה' וכו'

כרפס לפם יחוד קב"ה ושכינתיה הנה אנכי בא
לקיים מצות טיבול אחד לתקן את סודו
במקום עליון ויהי רצון מלפניך ה' יכוין (**אלף**
למד היי יוד מם) שהיו ושהי
אחותיו אלהים עליון
ומלך גדול על כל אלהים שבכח סגול' מצות טיבול הכרפ'
ומסך חנוניות דחנוניות נגח דתבונה אלהים במלוי יו"ד
ש"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם בנקוד חיריק בחכמת זעיר אנפין
בחינת יקר ת"ת מאור הקטן האחד וכן חנוניות דחנוניו'
הוד דתבונה שם אלהים במלוי ה' ש"ף למ"ד ה"ה יו"ד מ"ם
בנקוד חיריק המתחיל להכנס עתה גם הוא בחינת ז"ל
ובסגולת אכילתנו ומסך פנימיותם אשר גם המה כ' שמו'
אלהים במילואותם דיודי"ן ודה"ין בנקוד חיריק וקבוץ
ומסך אור חנוניות יסוד דתבונה מצד החסדים ומצד
הגבורות שם אלהים במלוי אלף בגיור יו"ד ובניקוד פורק
שם הכ' מצד הגבורה אלהים במלוי אלף בגיור יו"ד
ובניקוד שורק והיו למאורות ברעת זעיר אנפין בחינת
יקר תפארת מאור הקטן הא' ונדק הרמז בבתרו כרפס
העולה במספר אלהים דיוד"ין ס' וכזעיר אנפין אשר בו
מאיר מאור הקטן הזה בחכמתו חתום בהם שם קנות
שרי עשרות ולהם עלה כר"פ וסמך שבכרפס ויהי נועם ה'
אלהים עלינו וכו':

יחץ בגשתו לשבור הדל"ת יאמר לפם יחוד קודש
ברוך הוא ושכינתיה וכו' הנה אנכי בא לשבור
הד"לת והוא"ו שבמנה לתקן את סודם במקום עליון
ויהי רצון מלפניך ה' יכוין (**אלהים**) שהיו עליון
ומלך גדול על כל אלהים שבכח סגול'
אחן מצת הכ' אשר היא בסוד ה' בגורת דל' סוד הבינה
ומסך חנוניות נגח ישראל סבא שם אלהים הה' בגיור דל'
ובקוד חיריק בחכמת זעיר אנפין בחינת יקר תפארת
מאור הקטן הא' וחנוניות הוד יס"ם שם אלהים הה' בגיור
דל' ובקוד קבוץ בבינת זעיר אנפין וחנוניות יסוד יס"ם שם
אלהים הה' בגיור הל' בניקוד שורק בדעת זעיר אנפין
ופנימיות דחנוניות הוד דאל"ל שם אלהים הה' בגיור דל'
ובכם ומתקן ג' עמות אלהים במילואותם אשר הוא

בכרפס סוד דינים · ואחיר הדלת על ד׳ ו׳ דאלהי׳ בחכמות ובנימיות דחכמיות דהו״ד דאבא המאיר פתח לתתקן דינין דקטנות זה עם אלהים הה׳ בגבור ד׳ו סוד הבינה ווו״ן בל״ אמם וכבן יומתק ויעבר כח החיצונים ואתה אלהים נבאו״ת הטיבנו וכו׳ ·

מניך לעם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכולי הנה אנכי בא לקיים מצות עשה ספו יציאת מצרים סוד הנכתב בפסח פ״ה ס״ח יסוד הבינה שבפה התבונה וספרה לה יציאת מצרים יציאת החסדים מעמר הגרון · ו״ר״ה רמון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת סיפור יציאת מצרים יומשכו החסדי׳ ויבאו דרך הפה להיות מקיפין ובכן תשפיע עלינו אור הקדוש׳ בל כפשנו רוחנו ונשמתינו לאהבה ולירא את שמך הגדול הנכבד והנורא ירלת הרוממות אמן סלה · וכשיאחוז הכוס בידו ללפיכך ואומר ההלל . ואמר :

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו׳ הנה אנכי בא לקיים מצות וכוס ב׳ לתקן את שורשו במקום עליון ו״ר״ה ר״מ ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו (יכוין אלהים בחילופי חילופיו **אם גל**) שבכח סגולת כוס ב׳ יומשך חצוניות כלי גבורה דאו״א עילאי שבהם פתי שמות **אלהים** העולה במספר כו״ס וחילופי חילופיהן **אם גל** ומעשה ידינו כוננהו ה׳ אלבשותינו האוחז׳ בכוס זה והמל׳ אשר בקרבו מיין המה יעלו במספר א״ס ג״ל עם הכולל להמשך פנימיות דחיצוניות בגבורת או״א ב׳ שמות א״ס ג״ל בכיקור שבא גם הוא והיו למאורות במוח בינת ז״ו בחינת מאור הקטן א״ס הי״ל הב׳ וכן יאיר עצמות מאור הקטן הא׳ דחצוניו׳ הוד דתבונ׳ עם אלהים מלא פה׳ בכיקוד קיבוץ · ואשר להיות כבר סיה בז״ו בסגולת ההלל גמור פנימיות הוד דתבונה עם ס״ג בכיקוד קיבוץ בחינת יקר תפארת גדולתו הא׳ · עתה ישוב עטרה ליושבה להתכלל ב׳ בכוס זה · ובכח סגולת כוס זה ימשך בו פנימיות גבורת אימא עילאה עם ס״ג בכיקוד שבא במוח בינה ז״ו בחינת ת״ת גדול׳ הב׳ ומעם ויתפשט בכל קו שמאלו גבורה שבו הוי״ה בשבא הוד הוי״ה בקבוץ ויתלבש האדה זאת על ראש ראל אמנו דרך גרון ז״ו ותטול חלקה וחלק לאה · ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ · ובברכ׳ המוציא יכון הה ו״ה בכיקוד פתח חכמת ז״ו ובברכ׳ על אכילת מצה יכון ההוי״ה בכיני בינ׳ ז״ו (הנהה אמר המעתיק בסדר הכוונו׳ שבידינו לא סידר זה כי אם בכוונ׳ ע״ש ·)

מרור לעם יחוד קב״ה ושכינתיה וכו׳ הנה אנכי בא לקיים מצות אכילת מרור לתקן את שורשו במקום עליון ו״ר״ה רמון מלפניך **יוד הא ואו הא** אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת אכילת מרור יומשך אור הגדול פנימיות תפארת אבא עילאה עם מ״ה מגד החסדים ועם כן מגד הגבורה מנוקדים חולם · בדעת ז״ו שבו עם **יהוה** בחינת יקר תפארת גדולתו הב׳ ומעם יפרד בכל קו האמצעי שלו בתפארתו הוי״ה בחול׳ וכפורו שבו הוי״ה בשורק ו׳ ונתלבש וירד האדה זו דרך גרון ז״ו על ראש ראל אמנו ותטול חלק וחלק לאה ואשר להיות הבנינו עד פה עד מקו׳ דעת ז״ו מקו׳ חיבוק לאה ינדק הרמז בסתרו לאכול מרור טבולה בחרוס׳ אשר נופא קדים׳ רז״ו וכו׳ ירחץ ויטהר כלי האמצעי שלו מבילולי מצרים שהיה בו · ובתוך ירידתם נוכו האותיות זו בזו יו״ד פנימים ה״ בימטריא ע״ והעורם שלהן כ׳ אותיות יו״ה נשאדים למעלה בבינת ז״ו ויתפשט בגופו מספר רח״ן ואתה בטוב רח״ן וטהר את נפשינו רוחנו ונשמתינו ורוח נכון חדש בקרבינו והעבר גילולי מן הארץ והאלילי כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי :

מוציא מצה לעם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתי׳ וכולי הנה אנכי בא לקיים מצות המוציא ואכילת מצה לתקן את שורשן במקום עליון · ויהי ר״מ **עוד היוו״ה** אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת כוונת המוציא יומשך פנימיות תכד אבא עילאה עם ע״ב בניקוד סגול בחכמת ז״ו בחינת המאור הגדול יקר תפאר׳ גדולתו הב׳ ויומשך חצוניות בנה יש״ם עם אלהים הה׳ במלוי יו״ד ובניקוד חיריק והה׳ שבו ד״ו הרמוזה בה׳ מוציא אשר הוא בחינ׳ יקר תפאר׳ מאור הקטן הא׳ ומעם יפרד והיה בקו ימינו בחסד הוי״ה בסגול ובכבח הויה בחיריק ויתלבש וירד האדה זו דרך גרון ז״ו על ראש ראל אמנו ותטול חלקה וחלק לאה ·

ובכח מצות אכילת כזית מצה יומשך אור העליון מאור הגדול פנימיות גבורת אבא עילאה׳ עם ס״ג בניקוד שב״א בבינת ז״ו אשר הוא בחינת יקר תפארת גדולתו הב׳ · ויומשך עצמות דחצוניות הוד יש״ם עם אלהים ה׳ בגבור דן ובניקוד קיבוץ אשר האיר מכבוד׳ ביחן עתה ישוב עטרה עצמו אורה במוח בינת ז״ו בחינת מאור הקטן הא׳ אשר אליו תכון רמז חלק הדלת מצה היחוסה · ובכן מעם מבינתו יפרד והיה בכל קו שמאלו בגבורתו הוי״ה בשבא ובהודו הוי״ה בקיבוץ ויתלבש האדה זאת על ראש ראל אמנו דרך גרון ז״ו ותטול חלקה וחלק לאה · ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ · ובברכ׳ המוציא יכון הה ו״ה בניקוד פתח חכמת ז״ו ובברכ׳ על אכילת מצה יכון ההוי״ה בכיני בינ׳ ז״ו (הנהה אמר המעתיק בסדר הכוונו׳ שבידינו לא סידר זה כי אם בכוונ׳ ע״ש ·)

מרור לעם יחוד קב״ה ושכינתיה וכו׳ הנה אנכי בא לקיים מצות אכילת מרור לתקן את שורשו במקום עליון ו״ר״ה רמון מלפניך **יוד הא ואו הא** אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת אכילת מרור יומשך אור הגדול פנימיות תפארת אבא עילאה עם מ״ה מגד החסדים ועם כן מגד הגבורה מנוקדים חולם · בדעת ז״ו שבו עם **יהוה** בחינת יקר תפארת גדולתו הב׳ ומעם יפרד בכל קו האמצעי שלו בתפארתו הוי״ה בחול׳ וכפורו שבו הוי״ה בשורק ו׳ ונתלבש וירד האדה זו דרך גרון ז״ו על ראש ראל אמנו ותטול חלק וחלק לאה ואשר להיות הבנינו עד פה עד מקו׳ דעת ז״ו מקו׳ חיבוק לאה ינדק הרמז בסתרו לאכול מרור טבולה בחרוס׳ אשר

ילדיו נמתיק כוד המיחין שכה דיבו לאה החתמים במספ
מרו"ר המה ארבע אלפי"ן מלאות המאירים בה מארבע
אלפי' אחר המה עולין במספ מד"ת והוסר מהן ד' שורשיה"ן
ד' אלפי"ן פשוטות. המה יסלרו ויעלו במספר מ"ת וכאשר
הל בחינת ז' בחינ' מלה בדע' תגדפס עלה מו"ת כחסכוכ'
ומרו"ר גם היא שווה בחסכונה.

ובכח סגול' החרוס ינדק הדמו כבתר עלין יוס'
מר למתוק ובלו תוסר סוד אותיותיו ת"ס
רו"ת הנה היא לאה המאיר בה שם אדנ"י במילואו המלא
אחר בקרבו. לכד שסורשו המאיר ברחל הנבירתה: ורמז
זה יתקומם ברו"ת מספר מלוי שם אדני. ואל סוד ח"ס
תדרוש לאור באור החיים חיי המלך אהי"ה הוי"ה אהי"ה
אחנות החיים ולהם עלה חסכון ח"ס כל מר מתוק. ותמוכ'
ההרוסת כמין טי"ט ינדק ברמז בבתרו בגרף היו"ד אחר
בקרבו מימיכו ומשמלו ויבלו אותיותיו י"ט י"ט ב' מילואי
מ"ה סב ז"ח הא' אהוכה רחל הנבירתה והא' נמועה לאה.
וב' י"ט אלו עולים במספר בלא"ה ועליה תוסר החרוסת
כת מונת טו"ם למתק מרירות דניה וככן יאירו אל מול
פני רחל ממתקים לבא אל המלך ביחוד שלם ויהי נועם ה'
אלהינו עלינו וכו' ויכון בהוית הברכה דהבילת מהר
בניקוד שב"א:

כורך לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' הנה אנכי
בא לקיים מצו כורך לתקן את שורשו במקו'
עלין. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו
אלהים עלין ומלך גדול על כל אלהים שבכח גבולת
כריכת מצה ומרור ומשך אור העלין חצוכיות יסוד אבא
שם שהים והה' שבו פירה בגיור ב' ו"ין בדע' ז"ח שבו שם
יהוה בחינת יקר תפארת מאור הקטן הא'. וכהכר
מצה זו הרומז בגור ה' רב' וי"ן במרו' הרומז
אל לאה תקח לה אף היא האדה מהמוח שבכנס בדעת
ז"ח ומשם מדעת ז"ח יפרד האדה זו עלרחל דרך גרון
ז"ח ותטול חלק' וחלק לאה ויהי נועם ה' אלהים וכו'.

צפון לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' הנה אנכי בא
לקיים מצות אכילת אפיקומין זכר לקרבן פסח
ולתקן את שורשה במקום עלין. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו
ואלהי אבותינו (יכוין) **אלהים** שבכח הגולת
מצה אכילת אפיקומן יגמר כניסת אור
העלין חצוכיות הוד דאבא שם אלהים שמדת הה' בגיוד
דו' כי חלק הו' שבקרבה יכנס עתה ויתפשט בבינת ז"ח
אחר הוא בחינת יקר תפארת מאור הקטן הא' ומשם יפרד
בכל קו שמאלו בגבורתו שבה הה"ה בשב"א ובהוד הוי"ה
בקבון והאדה זו יתפשט דרך גרון ז"ח אל רחל אמנו
ותטול חלקה וחלק לאה. ויהי נועם ה' אלהינו:

ברך לשם יחוד קב"ה ושכינתי' וכו' הנני בא לקיים
מצות ברכת מזונותיו ג' לתקן את שורשן
במקום

במקום עלין. ויהי רצון מלפניך ה' (יכוין שם הלן למ"ר
ה"ח יו"ד מ"ם) אלהינו ואלהי אבותינו עלין על כל אלהים
שבכח גבולת מצות כו"ם ג' הגולה אלהים ומשך הוא
העלין מהמר הגדול מוח הדע' דחומא חצוכיות
יסוד חומא מכר החברים עם אלהים בעלוי אלפין והלף
בגיור יוי בניקוד שורק. בדעת זעיר אנפין בחינ' יקר
תפארת מאור הקטן הא' ומשך הצוכיות דחצוכיות חסדי'
דת"ת דחומ' בחילוף שם אבד"ם כל אות בחול' העולל ע"ה
מספ ע"ה אחר הוא יוג' מחשבון אותיו' שבב' שילוכין מ"ה
עם אהי' דאפין תשב ופיסי אותיו'. ושם כללו שמה מסמו'
אלהים שמשולבי' בהם המה יעלו במספ ע"ה כמספ' שם
אבד"ם כל הא' בחול' ויאירו גם חסדי' ת"ת דאבא חילוף
שם אבד"ם כל האות בחולם הפולה עם הכולל **עה**
והיו למאורות בדעת זעיר אנפין בחינת יקר תפארת
מאור הקטן א"ס הולד הב'. וב' שמות **עה עה** כאלו
יאירו בסגולת כו"ם הה והמלא אחר בקרבו מיין וה'
אנבעותיו האחוזים בו' הגולים במספר ע"ה. והם
פנימיות דחצוכיות חסדי הת"ת מצד הימין.

ואשר להיות כבר היה בזעיר אנפין בקדשת
היום מ"ה דהסדים וב"ן דגבורות יפ"ם
מלובשים בפנימיות יסוד שלו בניקוד שורק בחינת יקר
תפארת גדולתו הא'. הנה עתה יכנס שם מ"ה וב"ן
בניקוד חולם חסדי הדעת דחומא מלובשי כפנימיות ת"ת
עלה מיתין בדעת זעיר אנפין בחינת יקר ת"ת גדולתו
הב' ויתלו אלו גם הגבורות שבדעת סוד כוס ד' שיכנס
אחריו חילוף שם אבד"ם הגולה **עד** ושם ב"ן ומ"ה
תפנימיות גבוה יסוד ים"מ מאור הגדול הא' ושם ב"ן ומ"ה
מפנימיות יסוד חומא עילאה מאור הגדול הב' והיו לתאורו
במיח דבת ז"ח ומשם יתפשט כקו החומשי שלו בתפארתו
שבו הוה בחול' וביסודו הו"ה בשורק ויפתלבל ויבר האדה
זו דרך גרון זעיר אנפין לראש כחל אמנו ותטול חלקה
וחלק לאה. ויהי נועם ה' אלהינו עלינו וכו'.

הלל לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' הנני בא
לקיים מצות כוס ד' לתקן את שורשו ג' במקום
עלין ויהי רצון מלפניך ה' (יכוין אל"ף לת"ד ה"ח יו"ד מ"ם)
אלהינו ואלהי אבותינו אלהים עלין ומלך גדול על כל
אלהים שבכח סגולת מצות כוס ד' ומשך מאור העלין
מוח הדעת דחומא בגבורות שם אלהים דאלפין והלף
בגיור יוד חצוכיות דחצוכיות יסוד חומא בד הגבור' נקוד
שורק בחינת יקר ת"ת מאור הקטן הא' ומשך חצוכיו'
דחצוכיו' ת"ת חומ' בד הגבור שבו חילוף אבד"ם כל אות
בחולם מספר **עד** בד הגבורה ת"ת דאבא חילוף שם
אבד"ם שם מספר **עד** בחינת יקר ת"ת המאור הקטן שם
הולד הב':

ואיך להיות כבר היה בזעיר אנפין בקדושת היום מ"ה וב"ן בניקוד שורק פנימיו גבורי דיסוד דיש"ם ויקר תפארת גדולתו הא'. עתה בכוס זה נכנס ב"ן ומ"ה בניקוד שורק פנימיות יסוד אימא עילאה בחינת יקר תפארת המאור הגדול הב'. ואתלוו אלו גם החסדים סוד כוס ב"ן הנלוף עם אברה"ם הצולה עם הכולל ע"ה מאור הקטן אם ה"ילד הב' ועם מ"ה וב"ן פנימיות חסדי יסוד יש"ם מאור הגדול הא' מ"ה וב"ן חסדי יסוד אימא עילאה מאור הגדול הב' והיו למאורות במוח דעת זעיר אנפין ומעם יפרד והיה בקו האמצעי בתפארתו עם הו"ים בחולם וביסודו הוה בשורק ונתלבל וירד תחתה זו דרך נחון ז"ל לרחם רחל אמנו ותשול חלקה ותלק לאה אמה הגם תרב גדולתו ואמרו תמיד יגדל ה' אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת: גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר: ובתה יגדל נא כח ה' לרחם בנו עלינו ולהושיענו לזו יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה ברכו' והודאות לשמך הגדול על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותחננו ותאסוף גלויותנו לחצרות קדשך לשמור חוקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך ברוך אל ההודאות: ונא נא ליעב עמך לעשב את משיחך וכימי נאתך מארץ מצרים בידך חזקה וברוע נטויה ובאותות ובמופתים כן עתה בגלות החיל הזה הראנו כפלאות וכנו לראות בני משיחך הקדוש: והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

עד כאן הגיענו סדר התפלות הנוראות החלה. הכל בבתב מיד תרומי הארץ האר"י זלה"ה ומשכהו מהר"ר חיים ויטאל זלה"ה דבריהם חיים וקיימים ובחמדים לאנשים חכמים וירוצים אנשי מדות הבוטים רחובות לנו בארץ החיים שתו בשמים פיהם והמה יהיו כמורידי אור מן העולם ונגד הענל' ואסובבה לתורה ולתשובה אלקטה אחרי הקונר"ים אמרות ה' אמרות טהורות וסמכ"תים בבית תפלתי דבר דבור על אופניו סדר סדר לבדו בשבור ישמרו חקיו ותור תיו ינצורו והמה יבנו בשמים מעלותיהם. האנשים החלה שלימים דבר בעתו ואשרי אנוש ישמה בסדר הזה לתאיר נר"ן לאור באור החיים מאורות נתן סביבות עוזו ומסבור ה' בעדו והכנשתי אז בארץ עם כפל עדוד ואין שני להקיזמו ובטל הקדושים עלכן ירים רגם ויעורר עליונים למעלה ויתן אותם לרחמים להחיש מהר גאולתנו ופדיון נפשינו:

ובכר כתבנו למעלה שבכל מעשה עבודתו בעסק החב הקדוש הזה יש לכל איש ישראל לשים מגמת פניו לבתור ולרמות על גאולתנו שיעלה ויבא ונגיע וראה וברכה ישמע יזכר ויפקד זכרונו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדו לפניו לעוד עמרה ליעקב כי עת לחננה ה' כי בא מועד בלאת ישראל ממצרים ובת רמון

היא להפיל תחנונינו לפני היקום כ"ה לרחם בו עלינו ולהושיענו בגלות החיל הזה ברחמיו וברוב חסדיו:

ובן בתפלת יש ראשון שלבשח לו בכח יעבר איש בכל כוחותו אל כל מקום אשר יהיה שם גאולת ישראל לאמורה יתלמן בתשטנים על ככה בחנ הקדש הזה ביותר מבחנים ומעוגדים לחדרים וביותר בעת הוצאת ספר תורה לגאול נקמה מאויבינו במ"ש ובברכתי בארץ מצרים וכו' ולגאלת מעבדות לחירות ומשם גם הוא לבחות לחן ולחסד בעיני אלהים ואדם במ"ש וה' נתן את חן העם וכו' ולבתור ולרמות בפסח על התבואה כאשר חכמים זל הגידו בד' פרקים העולם נידון בפסח על התבואה וכו'.

ונמצא כתוב בוסח תפלה על זה בשם הרב זלה"ה לעת הוצאת ספר תורה ואשים דבריו בפיך וזה תוארה:

רבונו של עולם מלא משאלותיו לטובה והגיעו מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול ומאכל לי"ש שמים בבנין עיר ושמחים בבנין בית מקדשך ותתנו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו. וברך עלינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה ורוה פני תבל ושבע את העולם כולו מטובך ומלא ידינו מברכותיך ומעוש מתנו ידיך לעבודתך כמו שנתת לאבותם אבינו ולאבותינו הקדושים בימים ההם בזמנו כדבר האמור מפי כבודך ושלח אשה מזכנת ומברת בתיה כלי כסף וכלי זהב ושמלו ונגלתם את מצרי' ובשם ה' נשבעה ונגלה בתפקינו ובמזמוניו ובכל מעשה ידינו כשם שהגלתה את אבותינו במצרים כדבר האמור ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים וישאלום ויכלו את מצרים. ונקום את נקמתנו דם עבדיך השפוך כשם שעשה לאבותינו הקדושים במצרים ודבת את דינם ונקמת את נקמתם כמ"ש ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים וכו' ויתן ה' אותות ומופתים בחלום ורצים בפרעה ובכל ביתו לעינינו וכימי צאת ישראל מארץ מצרים אראנו נפלאות אמן כלה:

וקודם תפלת מוסף יסוד עוד לומר נוסח תפלה א' שבמה ויוסיף עמה עוד נוסח זה:

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו אל עליון גומל חסדים טובים שיהיה נתה עת רצון לפניך להאיר על נפשותינו רוחינו וכשמותינו מזיו שפעך שם מ"ה עלה דבהלחא גבורה דעתיק שבמוח אריך אנפין. היודע עתה במוח זעיר אנפין ומעם יפרד והיה בחינת החסדים לרחל אמנו. ויהי חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך הראנו ה' חסדך וישעך תתן לנו וקומה עזרתה לנו ופדנו למען בן חסדך וברכנו אבינו בכל מעשה ידינו וברך שנותינו בשלמי רצון ברכה וברכה כי אל טוב ומטיב אתה ומבורך השמים יהיו לרצון אמרי פי וכו' ואני תפלתי וכו'

פרק א לעומר

מאהבת ה׳ את עמו ואת נחלתו הפץ למען צדקו והגיב להם גיזכים במצות ספירת העומר וה׳ יתן עומ״ר. מיד אחר יום א׳ של חג הפסח אשר בו הלכו ישראל בראש גאולים בגאולה גופנית ונפשית אשר שמה היו משוקעים בטומאות רגזות וכמעט שכבה רוחם נפשם בשער החמשים שערי טומאה כמאמר המגיד ואילו לא הוציא הקב״ה את אבותינו ממצרים עדיין אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים וכו׳ כי גבר חויב וכח הטומאה ובטמנו תחת רשותה והמקום בחך הוא נמלט ברחמיו וברוב חסדיו וזכר ברית ראשוני ולבם בגדי נקם לנקום נקמת בני ישראל מאת המצריים חשף ה׳ את זרוע קדשו וזרועו הושיעה למו ויוציאם מאפילה לאור גדול ויבדל אלהים בין האור ובין החשך ובין הטמא ובין הטהור.

ובכל זאת עדיין לא פסקה זוהמתן אשר היו טמאים בזבים וכמצורעים וטומאת מת מאלהי הנכר אשר בידם ועל כן באה מצות ספירת העומ׳ תכף ומיד אחר יום א׳ של פסח. והוא כמקרה האשה בנדת רותה כ׳ ממש קרה להם כי כאשר באשה דוה עדם יהיה זובה ובהפסק דמה ז׳ ימי ליבון יספרו לה ואחר תטהר והיתה לאיש כן כאשר היו עבדים לפרעה נשקעו בטומא׳ ע״ז המטמאה כנידה וביום נאתם אשר משכו ידיהם מהע״ז ונלו את בשר ערלתם ותהי להם זאת כפיפוק דם נידה. לך עדיין נדיך לבדר ולבן עד יהיו רשוי לקבל התורה אשר היא ביום חופה כנודע על כן הוצרך תחת ז׳ נקיים של האשה ז׳ שבועות יספרו למו להפסיד מעליהם כל שיורי חלאת זוהמה עד תומה ואז ביום החמשים יום ו׳ לסיון באה פסקה זוהמתן לגמרי עד בלתי השאיר שריד אז הוכברו ישראל להיות לו לעם והוא יהיה להם לאלהים בכלה ממוכנת לחתן להכניסה לחופה.

ועל כן עומר הפכח הוא של שעורים מאכל בהמה כי עדין לא הוטהרו ובהמה המה להם לך בהטהרם בחג השבועות המה קרויים אדם ויביאו מנחה לה׳ שתי הלחם מן החטים והן הנה דברי הזוהר פרשת אמור כ״ז וז״ל וכפרתם לכם ת״ח כד הוו ישראל במצרים הוו ברשותא אחרא והוו אחידין במאכלות כ׳אתתא רא כד יתבא ביומי מבאכותא בתר דאתגזרו אעלו בחולקא קדיש׳ דאתקרי ברית כיון דאתאהדו ביה פכק מבאכות מנייהו כדא אתתא כד פסקו מינה דמי מבאכות׳ בתר דאתפסקו מינה מה כתיב וכפרה לה אוף הכא כיון דאעלו בחולקא קדישא פסקה מבאכותא מיניהו ואמר קרא מכאן ולהלא׳ חושבנא לדכיותא וספרתם לכם דייקא כדאמר וספרה לה וכו׳ ע״כ. **אשר** מטעם זה אמרו כת הקודמין כי על כן נאמר כאן ממחרת השבת וקרא לי״ט בשם שבת אשר בזה מנאו הטוענים מקום לטענות כי על שבת בראשית נאמר כמ״ש בגמרא. ומה ראה על ככה הוא יתברך שמו לקורא בשם שבת וכן באומרו ז׳ שבתות ולא אמר שבעה שבועו׳ ואולי הוא רמז נכון למבין סוד העומ׳ כי ב׳ שבתו׳ שבתו ישראל אחד ביום הראשון של פסח שבתו על ידי דם פסח ומילה מטומאת ע״ז כאשה ביו׳ פיקוח דם נדת דות׳ ממנה שנוחה ושוכתת מרמה כך עד יום הראשון כח טומאת הע״ז היה שורה עליהם. וביום האחד שבתו ויתפרקו ממנו ועדיין היה נשאר חלאה מה שהולכים ומתטהרים ומתלבנים ממנה בז׳ ימי ליבון האשה: ועל כן אמרה תורה ממחרת השבת הוא יום ששבתו ממשא טומאתם יספרו ז׳ שבתות שהולכים ומובתים מחלאה הנותרת בליבון עד ממחרת השבוע שהוא שבת מהחלאה להתלבן ממנה לגמרי.

ואולם טעם היות ז׳ שבועות ולא ז׳ ימים יתכן כי באו לפי מספר שנאמר בטמאים. שמספר ז׳ ימים בטמאים מצינו בז׳ דברים א׳ בטומאת הנדה ב׳ טומאת ה זבים ג׳ טומאת היולדת ד׳ טומאת המת ה׳ טומא׳ נגעי הגוף שבריכין הסגר ז׳ ימים ו׳ נגעי הבגד: ז׳ נגעי הבתים שבולן הסגר ז׳ ז׳ ובכולם תלויה טהרתם אחרי מלאת לה ז׳ ימים ומז׳ מיני טומאות אלו לא היו נזהרים בהם במצרים עוד טמאתם בם או הם הו הרומז אליהם מע״ז שבידם ומתקרבתה שאכלו מזבחי מתים כמ״ש ואודע להם בארץ מצרים וכו׳ ובגילולי מצרי׳ אל תטמאו אשר מכאן למדו שבמצרים היו עע״ז והנדה שנאמר בטומאת הנדה היתה דרכם לפני: ואשר חכמי׳ הגידו מכין לע״ז שטמאה במשא כנידה שנאמר תורם כמו דוה והנגעים מרמזים ג״כ על הע״ז כמו שדרז״ל כנגע נראה לי בבי׳ זו עבודה זרה וכו׳: ולעומתן הוצרכו לספור ז׳ על ז׳ לטהר מידי ז׳ טומאו׳ שו להיו׳ ראוין לקבל׳ ירחת ה׳ שהורה:

ואחשבה כי על כן נתייחדו הימים ההם ובמר עומר לדור ודור להגיל את ישראל ולשעבד בתקון נפשם ולבם לשמים עד כא יום חג השבועות אשר בו ניתנה והוא יום רצון וצריך הכשר וטהר׳ לקדמו בימי הליכון האלה מטומאות בני ישראל ומפשעיה׳ לכל חטאתם וע״כ סכיגו קדמוניו לחגות בימי הליכון האלה ספר משלין ומסכת אבות להכין לבם להתנסב בחסידות ואחד אל דבר ה׳ להעביר גלולים מן הארץ כמו שבאר להלן באורך וע״כ אף כי טעם הספירה בא על חלאת גילולי מצרים מ״מ גמר עומר לדור ודור להגיל את ישראל מגילולי טומא׳ עונותם אשר הוטמאו בהם בכל דור

ודור בימי גלות ישראל ממצרים והלכות מי נכים והימי ימי דמן המה להטהר ולהתקדש כהם כל איש ישראל ובכל יום שהמו באים במקדש מכוונת בו לגלות מעשר אחד של טומאה ולהכר בשער של טהר בהטהר לבביו ומחשבותיו כמעשיו הטובים ומטעם זה ב"כ אמרו בזוהר אמור ז"ל כל כך נס דלא מני חוסבנא דא איכון ז' שכתות תמימו למזכי לדבוקתא דא לא אקרי טהור ולאו בכללא דטהור הוא ולאו הוא כדאי למהוי ליה חולקא באורייתא ע"כ ואולם עיקר טעם הספירה היא באה לזכור חסדו הגדול יתברך עמנו בגלות ישראל ממצרי' אשר הן נוגעים כולנו אחדנו בעמקי הקליפות והטומאות ובספירה הזאת העביר טומאתם ז' שבועות לעומת ז' נקיים עד הטהרם מכל חלאת שיורי זהמה ליסט"רן ולמען יהיה זכרון זאת לבני ישראל לדורו' כוהנת מצוה זאת לדורות כאמור · ועתה תחזה כמה שנו בחוזה בגבלה ובכסתר המוכים העומר ליל כ' של פסח בערבית ואח"כ עושים הסדר הבא על הגלות ועל עיולת מצרים ומצאו מקדימים את המאוחר ומאחרי' את המוקד' והפוך הוא אשר יעשו בראשונה זכר לגלות ויציאת מצרים אשר היא הודעת טומאת הע"ז שהיה שורה עליהם והוא במעשה הסדר מצה ומרור ושוב יעשו סדר הספירה זכר הסבתת הטומאה והתפרקם ממנה כימי ליכון אשה דזה המתקדשת מטומאתה ז' שבועות לעומת ז' נקיים · ואם אל סורו תדרוש קח לך בשמים ראש אור המופלא הארי' זלה"ה בשמו"תו את טעמו של עומר לומר כי בא להחזיר עטרה ליושנה המה המאורות הגדולים עם הקטנים אשר היו למאורו' בשמים ממעל בשפ"ר מעלו' המדות ולו סדרי בסדר הנעשה קדש ורחץ וכו' · ואולם אחר נמר הסדר הלא נסב יתרם בם פנה הודם פנה זיום · אכן במעשה לבנת הספ"יר בסגולת ספירת העומר ספיר ג זרתם לו יסבו בלבתם מגדל עוז פם ה' הבכור בכבודתו והנעיר כנעירתו בסדר המדרינה בשבועות וימים כמורא לבאים בסודה' אל עבדיו: כי על כל שה יאותה לנו לערוך ברא' סדר קדש ורחץ וכו' וגם לאחרונה כי יעבור בסך מכפר העומר להחזיר העטרה ליושנה ואדמון על משפטו יסב בכבוד כבראשונה והמקדים ספיר העומר למעשי' הסדר תוע' הוא מדרך השכל ולא יכש' כן במקומינו לתת הנעיר לפני הבכירה ·

רק השמר לך פן תשכח מלבך ענין הבכירה ח"ו ונמנאת פוגם בתקון עליונים למעלה וגם אל נפשך למטה כי לא תוכל לספור שוב כברכה בשאר הימים ותאבד טובה הרבה · כי ע"כ מתחלת הסדר לא יפנה לבבך והיית רק עסו"ק במטמוני לבך בזכירה זאת ולא יסור מכנגד עיניך ונור ישפע יכחך בדרך הכוונה וזכירת ה' טהורה ומנהג חסידים הראשוני לקרו' אחר מעשה הסדר ליל כ' של פסח · סדר מעשה העומר וזה סדרו ·

סדר

סדר קצירת העומר

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן: והניף את העומר לפני ה' לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן: ובכן כך היתה קצירת העומר של שעורים אור י"ו בניסן בבית אלהינו מערב י"ט יוצאים שלוחי בית דין ועושין אותו כרכות במחוכר לקרקע כדי שיהא כח לקצור וכל הצירו' הסמיכו' לשם מתכנכות כדי שיהא נקצר בעסק גדול · וקוצרין ג' סאין שעורים בג' אנשים ובג' קופות ובג' מגלות כיון שחשיכה אומר להם הקוצר לכל העומדים שם בא השמש אומרי' לו הין בא השמש אומרי' לו הין בא השמש אומרי' לו הין · מגל זה אומרי' לו הין מגל זה אומרי' לו הין מגל זה אומרי' לו הין קופה זו אומרים לו הין קופה זו אומרים לו הין קופה זו אומרים לו הין: ואם היה שבת אומר לה' שבת היו' אומרים לו הין שבת היום אומרים לו הין שבת היום אומרים לו הין · ואחר כך אומר להם הקוצר והם אומרי' לו קצור הקצור והם אומרים לו קצור הקצור והם אומרים לו קצור ג' פעמי' על דבר ודבר להודיע על מחרת השבת שהוא מחרת הפסח ולא שבת בראשית קצרוהו וכתבוהו בקופות והביאו לגן זרה וחבטוהו וזורין וכורדין ולוקחין את השעורים ומהבהבין אותו באור באכוב מנוקב לקיים בו מצות אביב קלוי באש גרש כרמל ואחר שקולין אותו שוטחין אותו בעזרה כדי שתהא הרוח מנשבת בהם ואחר כך טוחנין אותם ברחיים של גרוסות ומנפין את הקמח בי"ג נפה ומוציאין ממנו עשרון והשאר נפדה ונאכל לכל אדם וחייב בחלה ופטור מן המעשרות ואין מביאין מנחה זו שלא מא"י מן הקרוב · לא בא מן הקרו' מביאין אותו מכל מקו' מארץ ישראל ומצותו להקצר בלילה בליל י"ו בין בחול בין בשבת וכל הלילה כשר לקצירת העומר ומצותו לבא מן הקמח לא מבאו יביאו מן העומרים ומצותו לבא מן הלח לא מבאו יביאו מן היבש והיה דרכן להביא משדות שבדרום · היה נר חני השדה וזורע חניה בשנה זו ובשנה אחרת נר החני השדה שזרע וזורע החני שנר ומביא ממנו: וביום קודם תפלת מוסף יאמר נוסח זה ויוסיף נוסח זה לוקחין זה העשרון של סולת השעורין ובולין אותו בלוג שמן בשמה עשל בנסן ונותנין עליו קומץ לבונה כשאר המנחות ומניפו כמו זרח המזרח מולך ומביא מעלה ומוריד ומגישו כנגד חודה של קרן מערבית דרומית כשאר המנחות וקומץ ומקטיר השאר והשאר נאכל לכהנים כשאירי כל המנחות הביאו בכם תמי כן שנתו לעולו' השקוהו ובקרוהו ועקדוהו שחטו השוחט בנפון וקבל את דמו בנפון ונתן ממנו שתי מתנות שהן ד' והקטירו האיברים נתן מלח על כ' עשרונים

סולת

מולת בלול בדבש ונתן הין שמן והקטירו ומנסכין על הכל
על ידי שיר: חסרי העם שבכה לו חסרי הגם שה' לו לבו.
ולחם יאמר אלהיו ואלהי חסיתיו טוב ומטיב הדרם לו
בבזכר לעגל בקרבן פסח ע"ש. והוא ענין גדול בגלה
ובנסתר שתעלה קריאתו במקום הקרבתו כמ"ש ובגלמה
פרים שפתינו ואנדק הרמז בשתרו לבקי בסודו כי בדיבור
ספירת העומר מחודו כתן סביבות עוזם וכמעשה הקרבן
הולך ואור אל הקדם פרמה: אפר מעשם זה תקנו לומר
אחר הספירה יהי רצון שיבנה בית המקדש וכו' מה שלא
תקנו בשאר המצות כגון שופר ולולב. מפני כי בזמן הזה
אין עומר וה"ן דברים ומשך הלוחות המשכות נשמלה
על ידי הכל הדיבו' של הספירה המה בסוד מקיפין ובסיבו
לעיין כרתמים וקריב עומר שעורים אזי מגיע באור תשיה
אל הקדם פרמה מבית ומחוץ תנעבו מה אחין כן בשופר
ובלולב שים כהן מגשה ולכן לא תקנו לומר בהם יהי רצון
הלפניך שיבנה בית המקדש אמן.

ומעם זה לא מברכו' זמן כמנו' ולפי שאין בו
זכר לטו הגלה שלא לשנות בפסיקו להבן
בית מלוישו. ועוד יש טעם אחר לפי דקיימא לן שאם לא
סיפר בלילה לא יברך כיום דבשלמא אם לא היה הפסק
בזמן שאם לא סיפר בלילה יספור ביום סלהו' לילי כחדא
לילא אריכתא דמו ומשום הכי יברך זמן שכבר הגיע
לתחלת זמן כל המצוה אבל כשיש הפסק בזמן דיומי
מפסקי זכל לילה ולילה חוא חלק מצוה דלא נגמרה המצוה
עד שיגמר מ"ט ימים לפיכך לא מברכינן זמן כמו שכתב
הרלב"ח ז"ל:

ומעם שאין מברכים ב' ברכות א' לימים וא'
לשבועות שהרי ב' מצות הן כתב רבינו
ירוחם ז"ל מפני הכתיב שבעה שבועות זנו' ממנה שלא
נכתבה בפירוש שבועות כי אם שבו עומר אבל בפירוש
הימים לא כתיב נבי עומר כמנה דיומים הן מן התורה
אחי' לזמן הזה הגיבא עומר אינה אלא זכר למקדש לבד
ואין מברכין בלו מדי אכריכת פל פסח ועברה ד' מינין
פל סוכות ע"ב ומכאן אתה למד דאם שבח לשנו' השבועות
דאין צריך לחזור ולברך דהא לא מברכינן עליהו. אבל דבר
הפוסקים חלוקים בזה ולפיכך הנכון בזה הוא דאם אחלו
לת פיז לאחר כמה ימים בספירה אז הוא' לא הוא השבועות
צריך לחזור ולברך אבל אם סיפר בברכה אחינו רק שבח
השבועות אז לא יחזור לברך. ערלה דגמה שכתב מי שמשו
לותו חזרו בין השמשות כמנה ימי הספירה שיאמר לו
לת מול סיון בך שאם יאמר לו היום בך אכן אבל לחזר
ולמנות בברכה הינו דווקא כשאינו אומר היום בך וכן
אבל אם אמר בך וכך ולא הזכיר היום ליתן בו ויבול
לברך ועוד נמצא הפקון לזה להתבון שלא לברות ואפי'
לומן דאמר מנות אינן נחיבות כזוכה בברכתן שלא לברות
כולי

כולי עלמא מודו שאינו יוצא ומצי לברוכי וכמ"ש הרשב"א
דאי ענה אמן על ברכת הקהל כשהתפלל מבעוד יום אם
היה רעתו שלא לצאת יחזור ויברך ויספור בלילה. והכא
עיקר מצות הספירה הוא בלילה כי כך היתה קבירת
העומר בלילה וסוד הדבר מבואר בזוהר ז"ל וכתב הרמ"ת
דכיון דילה בלילי לאשת מצא בבעלה וכו' ולבן יבדק הרמז
בבתרו לספור בלילה אלא חוא זמן הטהרה. ואף שיש מן
הפוסקים שסתרו לומות עם הבכו' מבעוד יום בלא ברכה
ולהתמות דלומר אם חובר בלילה אחי יוצא בספירה זו אלא
אחזור ואברך והם אמרו אלא ידי חובה בזה. בבר נוהגו
על זה בחלי הראשונים ואמרו דכל שמנה מבעוד יום לא
עשה ולא כלום אלא הרי הוא עומד כיום א' ומנא יום ב'
ואדרבא כמגיד מה שאינו והמברך קדובה להיות ברכתו
ברכה לבטלה: והן דברים שתהעם האדם הפרוזו על
המדה וכלן מתידין אותן עם הסמם בחשיב"ה יתהלכו
ורחוי לדרוש אליהם הדברים ובחקר סדין אלי יתגלב
לטוב מעשיוסם:

ורוב הגדולים תפסו כשיטת ר"ת דשקיע' החמה
קודמת למשתשקע. שיעור שעה א' ומשתשקע
שיעור ד' מ' שבף יו' שפקלול. ולכן ראוי לירא ה' וחוסני שמו
שלא לברך על הספירה עד סוף גבול זמן זה לברך ברכת
בלי שום פקפוק: ואסור לאכול בשהגיע זמן הספירה עד
שיספור ואפי' התחיל לאכול פוסק וסופר כדי שלא יטרד
באכילתו ושכח מלבפו' ולחוסשים לברכת ר"ת מותרים
לאכול ביומי הספירה אף אחר מחיצת החמה שעדיין יש
שהות לזמן הספירה שעה ורביע. ובלילי שבתות שצריך
לקדש מיד קודם הלילה כמשמלת ידקי' אל כמו שבאלרנו
בחלק א' יכולים לקדש מיד ולאכול מידי דמזונות אחריו
שלא מברו שלא שעורת קבע אבל בעורת ערלי לית לן בה
ובמקומות שנהגו לקדש שם לבית הכנסת. לספירת
העומר בלילי שבתות בנהגו כני שנכנו מוה הים אף
בשעורת קבע. ואם שכח ולא ביך בלילה יספור ביום בלא
ברכה אמנם דאיכא פלוגתא דאיכא מאן דאמר דאית ליה
תפלומין ביום ואיכא מאן דאמר שאין לו תפלומין עור
ולפיכך לענין הברכ' שפק ברכו' להקל אבל לענין הספירה
יספור דאיכא שום סברא ויכול לברך. בשאר הימים בברכה
מנים דהוי כפק כפיקא שפק אם יש תפלומין ביום ומנא
שלא דילג יום שלם ואם אתמא לומר הלכה כמ"ד דאין
תפלומין אמא הלכה במ"ד דכל יום מנוה בפני עצמו וכן
אם נשתפק אם דילג יום אחד לגבי מונה בברכה בשאר
הענים מהאי טעמא דאי בפק בפקא בפק אם דילג ואם
הדמא לומר שדילג שמא הלכה כמאן דאמר דכל לילה
מנוה בפני עצמה אבל אם כודאי דילג יום א' לגמרי שוב
לא זמנה בברכה דאיכא שלא חר בפיקא ובפק ברכות להקל
כמו שנבאר בכל פרטי הלכה הדברים בפוסקים.

וכמן

ונבון להיות כל איש עם בלב קודם הברכה
מספר הימים פרוף שלפי הדין אם כשפתח
הברכה אינו יודע מספר הימים ופתח הדעתא דלמים
כמו שיעשב מחבירו ושתק כבר שיעשב מחבירו ומים
כמותו ויוכל ידי חובתו מ"מ הכוב והטעם להיות התחבון
בכוונת הברכה כשבא במבוך ומ' ברכו"ת בחשבו"ן ואם ל
כהו תרומה בסוף וברוח כעון סופו בתחלתו ותחלתו
בסופו והיו לאחדים יחדיו יהיו תמים מלת בלה.

ומי פלא התבלל ערבית ומצא הבור מתבלים
השומר ימנה עמהם ואתי' במנחי שבת ואח"כ
יתבלל מפני שבחב עם הדרת מלך שכל הבם נמנאים
בב"ה וכדמינו בענין קבירת השומר שהיה נקבר בעסק
גדול דתנן כל הביחות הבמוכות מתבנסו לעם כדי שיהא
נקבר בעסק גדול וכו'. וקבלו חכמים להיות ספירה זו
מעומר דכתיב מהחל חרמש בקמה אל תקרי בקמה אלא
בקומה כלומר בקומה זקופה תחל לספור. והרשי רשומות
נתנו סוף לדבר ענת ה' לבולם תענמוד. ר"ת ענת ע"ומר
ל"ענית ת"קיעות שבריכין להיות מענומד. וגם לפי סדר
של דברים נריך להיות מעומר כמודע לפי שהריחו בסוד ה'
בשעם נעמי מה אין הנשים חייבות בספירת הזאת על כי
עיקר תוספת המאורות לעלוים למעלה מלאים זיו
ומפיקים טובה בכח הדבור של הספירה סוד ההבל מוגא פי
ה' ולכחנו בשם ה' אלהינו נזכיר ה' וכר"ו יבוך בספירה
הזאת ולא הנקבות וסימן ירלה כל זכוך את פני האדון
ה' אלהי ישראל וכן הזכר תקדים לה' אלהיך דכל מלה
דעלמא דדכורא לא אתמסר אלא לגברי הזכרים לה'.
ולפיכך בספירת השומ' עומרין על אדון כל האדון בעמיד'
דמילין דעלמא תתלה מלכות שמים ביסיבה וסימן
הוסב"ים ראשו"נה במלכו"ת ומילין דעלמא עילאה נבי
תפארת ישראל בעמידה וסי' ודבר אלהינו יקום לעולם.

והן הן דברי הזוהר פרשת אמור ז"ל ובגין דאילין
יומין אינון דעלמא דדכורא לא אתמסר חוסבנא
דא שא לגברי בלחודייהו וע"ד חוסבנא דא בעמידה אינו
ומילין דעלמא תתלה ביסיבה ולא בעמידה ורזא
דאלנתא דעמידא ובלותא דמוסב אסר מטעם זה כתבנו
בפרקי חג הסוכות כי המקדש בחגים ובמועדים מוסב
הוא אסר התבונה ולא ראה באור ס' הזוהר ומיהו אם
מנה מוסב עלא כמו שאמר הרמב"ם פ"ז מהלכות
תמידין ומוספין וכן כתב הרוקח סימן רל"ד ודי בזה
בטעם מזער שהזהרנו כמנו' זאת לחזק ידים רפות וברכי'
כושלו' במנוה רבה ובחלה כזאת. ואחרי אנוש יבשה זאת
וכן אדם יחזיק בה להיות זריז ונזכר בכל מה שהזהרנו בה
מה טוב חלקו ומה נעים גורלו אשר מי יחלל גבורותיה
והגבולותיה אשר האריכו בה קדושים מפרתי עליון בספרים
כי מבלעדי תבונתם חכמים שבה אשר הבדילם אשר ה'

קירא

קירא מה בתנו בה מבלול ודוק להכנס לאיקלין בל מלך ה'
בכאו' לבגדיל ולהחדיר המאורות הגדולי הבליונים למעלה
הנה שור תוסף תת כחה פה למטה בארץ שבוכות חקות
קביר ישמור לנו מרוחות רעות ובלגלי רעים וזאת ב' יעשה
בגיל' המנה הזאת. למחסה ולא מתור לבת תמוד לבליו
על רוב עונינו ונתמלא הבאה לחסוך סוכאיהם שלי מרל
סנה לכבוד ולתפארת גדולתה בל מנוה זאת עוד מגריו
תהיה ויברש מבנים לחיב ויאמר המור כאשר חכמים
הגידו כי הלא שבמרה לאבותינו בימי בדעון דכתיב ויבא
בדעון והנה איש מספר לרעהו חלום ויאמר הנה חלמתי
חלום והנה בלול לחם שעורים מתגלל שבורי רבנין אמרי
על שבלל עליהם אותו הדור מן הנדיקים ובזכות מה נגלו
בזכות לחם שעורים ואינו זו מצות השומר. וכן בימי
חזקיה ואסתבוה אקרא דתנוש' גלחם בם וכן בימי יחזקאל
הכתי' ואתה קח לך חטים ושעורים. והאחרון הכביד בית
המן הרשע אשר אמר שבשבא המן אל מרדכי ותלמידיו
יתבין תנוין אמר ליה המן במאי בשקיתו אמר ליה במנו'
השומר א"ל הדין שעורא דמאי חא דדהב לו דכסף אמרו
ליה דבברין אמר ליה וכמה הוה שומיה דדיה בי קטרין
א"ל סגיין בי מנין א"ל קומו דנחי עשרתי מכון לי' שפי'
קטרייא דכספא דידי וכו'. הנה כי כן אחרי חדיב שהים
אותנו יקר תפארת גדולת המנה הזאת וסגולותיה.

לא טוב עשו רבים מבני ישראל אשר הקנו בתקף
חמנה בהיב שרעפם בקרבם וחשוקים"ם כסף
תמיד כל היום וגם בלילה לא שכב לבם כל האזלח בישראל
ישבו בשוקו"ת בחשיבה יתהלכו מנוי אל נוי ואים אל עבר
פניו ילכו שחור שחר ויחלק עליהם לילה ורעיוניהם מבאים
דחופים ומבוהלים ולא יזכרו ולא יפקדו ולא יבלו על לב
ספירת השומר והלואי גם לא יפשע בעיקר תפלת ערבית
יחבו ומנו כשבור מ"מ התלה כתי שעקר דלתו' עזה
וה' הטוב יכפר בעד ומי פתי ישיר לבבו לבלתי הבין כי
אנשי אמונה אבדו באים בכח מצשיהם בבורים לעמוד
בפרץ דוחים את הגזרות ואים אין בארץ לבא אלינו במנו'
ומבוק ואין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו חדשי מקרוב
באו חובות נרה אל אחותה ואיד יעלה מן הארץ ואפשר
עמור ובזוב ועל מי ים לנו להשען כי אם במצות ה' אלהיב
ובזתר במעשה המצות הזאת כאשר הזהירו חכמים על
דורו של גדעון שבלל עליה אותו הדור מן הנדיקי' ובזכות
מה ניצלו בזכות השומר. ועתה בגלות הזה כי אין עומר
והן דברים יבלה להבון לפני ה' שיח שפתותינו כקרבן
להיות מבן עזרנו וישכון ישראל בטח בדד שאנן ושקט:

ונוסף גם הזאת אשר חכמים הגידו שבל ידי מצות
השומר וכה אברהם נירש את הארץ שנא'
ואתה את בריתי תשמו' אלו זה מצות השומר וכן אמרי
שם ובחיוה וכו' וכו' ישראל נירש את הארץ הוי אומר בזכות

מצות

מצות העומר וכן אמרו שם ובאיזה זכות זכו ישראל לירש
את הארץ הוי אומר בזכות מצות העומר דכתיב גביה כי
תבואו אל הארץ וכמו כן באורך גלו החיל הזה הגמול הזה
קיימו אשר בקיומה בזכה וכחיה וכירם ארצנו ונחל אבותינו
ולשום לאויבינו נין פלר תחת אפר. ומי פתי אשר לא
ישכיל את זאת הבת ירופלים וימים רבים לישראל והיה אור
ישראל לחשך נפילי הם בארץ תחת עם אחר ונחוק עשה
אלהים לנו ולמולדתנו הלעג השאננים הבוז לבאיונים אשר
פיהם דיבר שוא ותפל לאמר היש לכם אב בשמים או אח
לגרה יולד העוד אביכם שבשמים חי רב פעלים פועל
ישועות בקרב עמו ועל זאת נאומים יהגו ריק לאמר ידינו
רמה ואין משיח לישראל ואין דורש ואין מבקש עד מתי קץ
הפלאות ואשר המה עשירי עם ומאנילה לא יעלו על לב
לעולם רחוק מרשעים ישועה וחשוקיהם כסף ומלאו
אמתחותיהם כסף כאשר יוכלון שאת ורוכם שרוים בשלוה
ויתערבו בגוים שרי העמי ורחוק מהם העתר על הגאולה
כי לא חכרו וכעמל אנוש אינמו ואחריהם הריקים ופוחזי
ההולכי בשרירו לבם הרוב בקר ושחוט נאן ויתר החמדות
כי גם הנה אלה רשעים רחוק מהם הישועה יען בזמן
ההוא תגלה ותרא שכר פושעים וחטאים ומה להם לבקש
לקרב יום אידם. והאחרון הכביד נשיאי הדור ומנהיגיו
חלק לבם זה מזה ולעולל אינן כהסכמה א׳ ויקנאו זה בזה
ומנד זה אינן מתאחדים בכינופיא לתקן פרנות הדור.
וכל איש הולך בשרירות לבו והטוב בעינינו יעשה כי תמיד
הוא מרגה מ״ט פנים טהור על השרן שבידו המטמא
והמדמע קודש בחול וחול בקדש והיה כנדיק כרשע כקטון
כגדול וה׳ הטוב יכפר בעד. והאיש הנלבב יחלה על שכר
בית יוסף ולו בכח יגבר כאדי לעשו׳ רצון אביהם שבשמים
בכל מעשה המצו׳ וביותר במצוה זו אשר היא חביבה מאד
בעיני אביהם שבשמים להגן בעדינו ולהשיב עטרה ליושבה
והרמון על משפטו ישב כבר אשונה וירם קרן משיחו וקרנים
מידו לו בהם עמים ינגח אפסי ארץ וזרח בחשך אור
לישרים בלבותם:

ובבר כתבנו למעלה כי סגולת מצוה זו גם היא
לטהר את הנפש אשר לא מטוהרה היא
בפשע וחטאה וע״כ יאותה לנו לבוין כל אלה הדברים
בספירה זאת לטהר את נפשנו אשר היא מתקדשת
מטומאתה ואת אשר פיגלנו והטלנו חלפי״ם ומוס בקדשי
שמים והגברנו הדינין ובכח סגולת הספירה הזאת הכחה
למ״דינות עשה וחסד ה׳ מעולם-ואולם יתר פרטי הכוונות
שבספיר׳ הזאת עמקו מאד ולא כל אדם זוכה לתעלומות׳
כי אם מי שבריסו מליאה לה הדעת והתבונ׳ וכל אדם אינו
חייב אלא כשיעורו כי כל מצוה אפי׳ הקלה שבקלות יש לה
כח וסרס כמרכבה עליונה אשר משם נמשך הענין למטה
בארץ ובקיו׳ המצוה מתעורר הכח העליון הוגמתו ושורשו
למעלה

למעלה ומוסיף כח וגבורה בפמלי׳ של מעלה והף כי לא
שכו״ל רמיזת הענינים׳ יען לכל איש ישראל נאל ידו לעוו׳
כח העליון וע״ז נאמר כי חלק ה׳ עמו כי הכ״ה חלק
מכבודו לאם ויפח באפם נשמת רוח חיים והחלק ידובק
בכל כמו המשיחה והחבל הקשור בראשו א׳ למעלה וראשו
הב׳ למטה שמי שאוחז בראשו של מטה ומתעסק בו בכל
כחו מגיע לראשו העליון כמ״ש המקובלים הקדמונים ז״ל
וכבר כתבנו בזה באורך בפ״ו דפסח ע״ש ועיקר הכל
לבוין בלבו כפי כח ידיעתו ויחשוב במחשבתו שלא נעלם
ממנו שום עוד פנימיות עניני הספירות ויהיה לבו לשמים
בתחינ׳ ובקשה שיהיו לרצון א״פ והבוין לבו כאילו כיון כל
אלה ויכלול כוונתו עם מעשי המצוה של היודעי׳ והמכוונים
תעלומי הדברים כמו שכתבנו שם. ואנכי תקנתי נוסח
תפלה פשוטה לספירת העומר לרבל המלאכה אשר לפני
לזכות לירא׳ ה׳ וחוסני שמו וזה נוסחתה. לשם יחוד קב״ה
ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו ודחילו ליחדא שם י״ה
בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הנני בא לקיים מצות
ספירת העומר לתקן את שורשה במקום עליון. ויהי רצון
מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיהא עתה עת רצון
לפניך להיות עולה מצות ספירת העומר כאילו אשיג כל
הסודות הנפלאים והנוראים אשר הם חתומים בה ותעלה
לפניך עם כוונת בני ידידיך הידועים והמכוונים כל כונת
שמותיך הקדושי׳ הראוין לבא בספירה הזאת ואשר ערומים
יכתירו דע״ת. ועתה יגדל נא כח ה׳ בכח סגולת הספירה
הזאת בשני המאורו׳ הגדולים עם הקטנים וברעת חדרים
ימלאו ויתכונו חסדי ה׳. ותרבה הדעת לעז״ת ה׳
בגבורי״ם וגם ה׳ יתן הטו״ב וארצינו תתן יבולה:

יהי רצון מלפניך שיתוקן בספירתנו זאת את אשר
פגמנו במדות העליונות הג״דולה והג״בורה
והת״פארת והנ״צח והה״וד כי כל בשמים ובארץ לך ה׳
המ״מלכה. אחת לאחת כז׳ שבועות תמימות אלה על
אבן אחת ז׳ עינים. ותמחול ותסלח את כל עונותינו
ופשעינו וחטאתנו אשר פגמנו מבעוריבו עד היום הזה
ובכם שטיהרת נפשות עמך בית ישראל מזוהמת הנחש
טומאת מצרים בכח מצות ספירת העומר) בכאת ישראל
ממצרים. כן ברחמיך וחסדיך הרבים תטהר את נפשותינו
מכל טומאה וחלאה שנדבק בה. ובטהר ונתקדש בקדושה
של מעלה. ובשם שנאמר להם לישראל מצות העומר למנן
ונגה בימי בדעון וימי חזקיהו וימי יחזקאל ובימי מרדכי
ואסתר להכניע את כל אויביהם ותגופה נלחם בם כן
יצמיד לנו להכניע את כל אויבי נפשינו ומבקשי רעתנו
הפלא חסדיך מושיע חוסים ממתקוממי ב׳ימיך עוררה את
גבורתך ולכה לישועתה לנו אתן כן יהי רצון ויהי נועם ה׳
אלהינו עלינו וכו׳:

ואחר הספירה יאמר מקראי קדש אלה ר״ת
אחדונה״ו

ואהדרנה׳: יהוה בשמים חסדך אמונתך עד שחקים: אבל בגבורות ה׳ אלהים אזכיר נדקתך לבדך: הראינו ה׳ חסדך ושועך תתן לנו. דור לדור ישבח מעשיך וגבורותיך יגידו: וכחסדך הגמית אזכי והאב׳ כל נוראי כעשי כי אני עבדך: נוראות בגד׳ק תעבנו שהי ישעבו מבטח כל קצוי ארץ ויים רחוקים: הראיה פניך על עבדך הושיענו בחסדך. יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ.

פרק ב בסוד העומר

ואשר בתעלומות חכמה סובר הרזי׳ ויוכן מסוד תכחומיה לה׳ יתן עומר מגדל עוז שם ה׳ מוכר את המגדלים הבכו׳ל בבכורתו והשעי׳ר כנעי׳רתו בסדר המדרגה במספר הימים והשבועו׳ אתיו ותהי ראשי׳ ממלכתו את המאור הקטן ראשון גם כ׳ כשא בכור מרוס מראשון כי הוא ראשית אונו ואחריהם את כ׳ המאורות הגדולים ראשונים וגם לאחרונים יחדיו יהיו תמים עטרת פ״ז בחכמ״תו ובשבוע הב׳ ישימו נגיף טהו׳ על ראשו בכי׳נתו ובשבוע הג׳ ימין הדעת עושה חיל בחסדו ישע ימינו. ובשבוע הד׳ מרוס וקדוש פועל גבורות ישע שמאלו: ובשבוע ה׳ מאורות נתן בחכמתו יהי לו מושך בחסדו: ובשבוע ו׳ מאורות נתן בביתו יהי לו מושך בגבורתו. ובשבוע הז׳ מאורות נתן בדעתו יהי לו מושך יחד כולם בתפארתו:

ולו סדרים מידו שבוע בשבוע במספר הימים ז׳ ימי׳ יספרו לו. אור ליום אחד הולך ואור המאו׳ הגדול הראשון ומאשר לאבי׳נו עשה את כל הכבוד הזה אור יום ב׳ המאור הגדול הראשון עטרת שעטרה לו אמ׳ו אור יום ג׳ המאור הקטן א״ם הי׳לד השני ברכות שדי׳ם ורח״ם אור יום ד׳ המאור הגדול הב׳ יונק שד׳י אמו: אור יום ה׳ הק׳טן את אבי׳נו היום מאור הקטן הראשון: אור יום ז׳ יקו לאור המאור הגדול הב׳ נשיא בית א״ב ורישומו נאדר: ולאור יום ז׳ שילם אותו בראשו והן פרש עליו ענם המאור הגדול ההוא. והנה אלה המאורות מלאים זיו ומפיקים טובה כאה זיום ובלבד שיתכוין לעשות מנה גדו״לה כנגד קט״נה כמספר שמות ה׳ בראשם ואלהים דיבר בקדשו למגדו״ל ועד קטן במילואותם וחלופי חילופיהם בעד׳י עד׳יים כנודע. מוסף על אלה יום ליום יביע עומר ולילה לילה יחוה דע״ת ויתבוננו חסדי ה׳ במספר הימים והשבועות. אשר בשבוע אחד יהי לו מושך חסד שבדעת עליון שבו: מקנת הדע׳ מונאו ותקופתו על קנותיו בחס׳ו׳ קנותיו. שבוע ב׳ יהי לו מושך הב׳ גבורה שבדע עליון שבו ותקופתו על קנותיו בגבורה שש קנות. שבוע ג׳ יהי לו מושך חסד הג׳ת׳ת שבדעת עליון בו ותקופתו משש ת׳ת שש קנות ובשבוע הד׳ יהי לו מושך חסד הד׳ נצח שבדעת עליון ותקופתו על קנותיו ויחי עוד לנצח שבו׳ קנות שבוע ה׳ יהי לו מושך חסד הה׳ הוד שבדעת עליון ותקופתו על קנותיו ויה יכוית הו״ד שבשש קנו׳ ובשבוע ו׳ תהלתו בקהל חסדי׳ם שבדעת עליון שבו להבת כללותיהן יסוד ותקופתו על קנותיו כנגד היסוד שבשש קנות ובשבוע הז׳ יהי לו מושך חסד הז׳ להבת כללות׳ כסא ממלכתו שבדעת עליון שבו ותקופתו על קנותיו ותכסא מלכותו שבשש קנות ולו סדרים במספר הימי׳ ויהי לו׳ הימים אשר כל א׳ מז׳ חסדים הללו יתחלק לז׳ כאור ז׳ הימים עד״ז אור יום אחד שבשבוע יהי לו מושך מלכות שבחסד דעת עליון שבו. בחסד שש קנות אור ליום ב׳ יהי לו מושך יסוד שבחסד דעת עליון שבו. בחסד שש קנות והמלכות נדחה ממנו בגבורת החסד הזה וכו׳ עד אור יום הז׳ יהיה לו מושך חסד החסד שבדעת עליון שבו בחסד שש קנות ובגבורה נדחה ממנו בגבורתו והת״ת בתפארתו והנצ׳ בנצחו והוד בהודו ויסוד ביסודו והמלכו׳ במלכותו: ובכן כאו ימי השילום ז׳ אלה עיני ה׳ שבחסד האחד דדעת בחסד שש קנות: ועל דרכיך נגה אור כל שבוע ושבוע: אשר לסוד זה אמרו ר״ש אזחר מלך ומכיל למי שהרן חו׳שלו מעלה ומוריד למי שהעליוני והתחתוני׳ שלו והכו׳ נהו. ועד״ז דעת לבבון נקל זה הנרך ישכון אור בגבורות ה׳ גם במלכות״ו כאלה ז׳ שבועות בעמודים ז׳ אשר כל אחד מהנה יפרד והיה לז׳ נחלים. וכל אלה הבחינו״נתן שבי׳כות עוזם וגם אל הקדש פנימ״ה כבוד׳ו

והנה לחבר את האחל להיות אחד יכין לבוין כי בעלייתו של בעל תוסיף תת כח לה להיי׳ אל עבר פניה מאורי אור החסדים מידי שבוע בשבוע אור הספיר׳ כי בה האיר הזחר בשבוע ההוא שלח אמרתו אר״ץ להאיר ולהשפיע בספירה כי בה האיר הגבורה שבו׳ אחד כל חסדו יאיר בחסדה. ובשבוע שני מושל בגבורה יאיר בגבור׳ וכו׳ עד שבוע הז׳ גם במלכו׳ יאיר במלכות׳ וב׳ המלכים משתמשין בכתר אחד והיה אור הלבנה כאור החמה: ולו סדרים במספר הימים ויהי לז׳ הימים אור יום אחד שבשבוע הבחינה האחד מז׳ בחינות הספירה דידיה משפיע ומאיר לבחינת אחד מז׳ בחינות דילה ואור ליום ב׳ הבחינה הב׳ לב׳ וכולי עד הז׳ לז׳ וכל הז׳ בחינו׳ המה מספירה אחת לפי השבוע כאשר יפית עליו בעל האשה וה״ל זה הדרך ישכון אור החו׳ב האלה במספר שמות עשר שמות מ״ה ועשר שמות אהי״ה ועשר שמו׳ כ׳ן מחולקים כמ׳ יום לילה לילה אות אחד דמ״ה ודב״ן אות מליאה ודאהי״ה פשוטה. ובהגיע תור ט׳ ימים האחרונים יכין לבוין ב׳ שמות אלה שלימים בכל לילה ונוסף גם הוא לבוין בשם מ״ב דאבנית״ן להעלות הכוונה למעלה שכל

שנשנו הוא סמוך עליה אחת שם הראשון בשבו אחד אות א׳ בכל לילה עולה מעשה הלילות והחבת כללותו בלילה הז׳ ·
וכן שם הכ׳ בשבוע ב׳ וכו׳ והז׳ כו׳ · ומצורף לזה אמר יחדיו כמתיק סוד ס״ך רמיס · ס״ך א׳ בכל שבוע בשחלק ה״ם ב״ג ג׳ מ״ה ולבוין מ״ה אחד בכל לילה עדז״ אחד ליום אחד שמתיקו משם ס״ב אותיות מילוחתו עד עלות מספר מ״ה וסרח העורף על המספר כאות מיהיה יחלקה ויכוין מעכה כל כך נגעות לתו מספר תשלום מ״ה והנותר תחב׳ יתחיל למנות כו אור לעה ב׳ ולך אחריה. כאותיות הם״ב הכותרות עד תיפוס ובתשלום הם״ב האחד יחל למנות על דרך זה עד תשלום מספר המ״מהם״ב הב׳ וכמספרו הזה יעשה לו עד אור ליום הז׳ עד תום הז׳ מ״ה כה׳ ס״ב אמר המה עולים למספר עט״ו ובחגרף אליהם הן׳ בוד לם על הבנים המה יעלו ס״ך וחמת המלך סכ״בה בסגולת כפיר׳ העומר וכה יעבור כס״ך מידי סבת בשבתו שבעה שבתות תמימות תהיין : ובכן מעז ינח מתוק דיני ז׳ מלכים אמר מלכו כארץ אדו״ם כו׳ שבתות אלה מלך אחד בכל שבת ושבת אמר כל אחד מהנה כלל מז׳ מלכין : והן האד״ם היה בכל אחד מהמה מ״ה עמו ועוד יכוין בם מ״ב הא׳ דמ״ה והא׳ דב״ן : ואף כי הפשוט והמלא ומילוי מלוחתו דשם ב״ן לא ישלו רק ל״ב אותיות בלבד יוסיף עליו בחשבו ס׳ ווי״ן להשלמו לא״ב אותיות ויעלה המ״ב דמ״ה עם מ״ה דב״ן אות אחד בפשוטה ממ״ה ואות אחת פשוטה דב״ן ובכן תן חלק מהה לז״ חלקי׳ ומשם יעבוד והי׳ כל חלק בשמה חלקים : כל חלק כו ב׳ אותיות הא׳ מ״ה ו׳ אחד מב״ן : ובשם חלקים שבחלק הא׳ יהיה הכוונ׳ בשם גילות השבוע ב׳ אותיות בכל לילה גלאור יום הז׳ יסוב לכוין כל מה שכיוון בשם הגילות עדז״ בתחלה ובראשו השם אותיות דמ״ה ואחריהם השם אותיות דב״ן ובמשפט הזה יעשה לו בכל שבוע ושבוע במספר פעמות הנז׳ בי״ב אותיות הראויות לתת לה עד תום כל השבעה חלקים גדולים כו׳ השבתות החלק האחד בראשונה והב׳ בשניה ובלי עד והז׳ בשביעית ·

והמשכילים ישכילו סוד ענין הספירה הזאת כי היא בחוק להגדיל לז״ח כל מה שהגדיל לגל פשח מגדל עון מעטי אחיב אחר ענק מדמו סגר ה׳ חדרי הא״ב היורדים בקדבו אחר בתוקף התקיעות בגלות מצרים ומנו ישתו הרעונו את דמו · ועל כן בספירה הזאת גם דמ״ו הנה כדים לבוון כהוי״ת הברכה בעבור השפרה מ״ה שבזה ולה בכח ובגבר הש״ך שבחמנע מילוי הוא״ו סוד תהי״ה אומה רובגת על חבבים ודמין עלו עוד עשרה בדמ״ן והה הד״ם מכבר חחורים דתהי״ה ובכן נעשה תפארת אר״ם מספר מ״ה · ויכין לבוון שמחורים מתהך לפנים שעולה ת״ל כמספר תהל״ה תשע גם ג׳ אותיות מילוחתו והמה עשר ת״ל

ת״ל מעשרה כדמי״ו ולהם עלה מספר עמ״ו וחוכר לה״ל זה חדב״ו להיות ת״ל חדב״ו ועל כן יאמר בשם״ר נוסח הברכה על ס״פירת ה״עומר ל״ת ס״ה כמספר הדב״ו להאר גם אל עבר פניה ומוסף על זה יכין לכוין בחילוף חסי״ה כת״ת ב״ם תצמ״ן העולה כתר ובכן מעז ינח מתוק ס״ך דיכין שבזה העולים כמספר מלא העומ״ר בו״ו בכירוף ד׳ אותיותיו וגם הס״ך דבוקב׳ עמו ולעומת׳ כאמר כ׳ פעמים עומר האחד בברכה והב׳ בספיר׳ · ותיב׳ היום מספרו ת״ל הוי״ה אל ה׳ ואחר בז״ח להגיות המקפין וכם בכלל פנימיותם ג״כ ·

הנה אלה קנות בזומת ספירת העומר לבאים כסוד ה׳ אל עבדיו ואחרי אמנם יעשה זאת ובן אדם יחזיק בו לעשות כסדר הזה אבן כבר הודעתי בספר זה בעמי לבו׳ כי דרך חסידי הראשוני לבטח הכוונ׳ בעפתי׳ · וכ״ם בפרטי הבוג׳ בספירה הזאת׳ האמרוכו׳ לה ולאו כל מוח סכיל דא לטין במע׳ דבע עת הספיר׳ ע״כ:

אנבי תקנתי טוסח תפלו לאכסים חכמי׳ ודועים בסוד ה׳ ואמובכה לתורה ולתעודה שקטה אחרי הקאנים אמרות מחורות יום ליום יביע עומ׳ ולילה לילה יחוה דעת הכל בכת׳ מיד אדוני הארץ אור המופל׳ מחר״ו זלה״ם ומשמה מהר״ר חיים ויטאל זלה״ה וסמכת״יס בבית תפלתי דבר דבור על אופניו וזה תוארם · קדש הברכה יאמר טמח זיז בכל לילה :

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה וכו׳ הנני כא נקיים מצות ספירת העומר לתקן את שורש במקו׳ עלין יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ברכת העומר יאוזן הבעברה שלעשים עשר שמות מ״ה: יו״ד דה״א ואו״ו ה״א דז״ח עשרה כדמי״ו ה׳ חסדי׳ שבמילוי דמ״ה ושם כבודו כדיבוע א׳ א״ה אה״ו אדו״ה העולה כמספר דם האדם ד״ם האד״ם בחדב מכח״ל כדרך ישתה כל בן ארים ראש ושמנע מרשעים אור וגם דמ״ו הנה מדים והיו הי׳ שמות אהי״ה אשר הין כדיבוע אחודים והיו לי׳ פנים עשר שמות אה״יה פשוט בעשר אותיות אשר ת בואגה כמלוחתו בחלפין העולה כמספר ת״ל ובכן ימנאון שם י׳ שמות ת״ל כמספר :

עומ״ר ומשם יפרד והיה לנוקבא קדים ת״ל אר׳ מי להפין אותה ולסגרה ולבוד אדרה בתובה ת״ל נעבדן בסוד קדושים רבה :

ובכח חילוף אהיה בא״ת ב״ם תנמ״ן העולה כת״ר אשר בהגרף אלו שם אה״ם המה ועלו כ׳ פעמים ס״ך · מעז ינח מתוק ס״ך דעים דעשר וס״ך דבוקביה העולים כמספר מלת

העומר בת״ו גם אחבת כללות ד׳ אותיותיו ת״ל ה׳ ואחר לנו ובכח ספירתו ינחו מאורי אור המקיטן אמה ז״ח ובשם יבלל גם ההקדם פגשה ויקי

נעשם

מ״ש ה׳ אלהינו עלינו וכולו ומיום בפסוק והבבר עליך
הרחק מתכונת כדמי״ך ואומר לך כדמי״ך חיי ואח״כ
יבין ענמו לבבך ויאמר פסוק ברכי נפשי את ה׳ ה׳ אלהי
גדלת מאד הוד והדר לבשת עוטה אור כשלמה נוטה שמים
כיריעה ופוב יבבך בבעימה קדושה - ואחר הספירה יגלח
דבדן בנוסח תפלה נאה וחסד״ה -

ליל א יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח קדושת סגולת ספירת
העומר יגדל כח ה׳ ויאיר כמות חכמה זעיר את המאו׳
הגדול נגה שבא שם ע״ב **יוד הי ויו הי**
בנקוד חיריק יקר ת״ת גדולתו
הראשון ויתבוננו חסדי ה׳ להאיר מלכות שבחסד הא׳
דדעת זעיר אל הסד דחסד שבשם קבוץ זעיר פנימי ומקיף
ובוררה את גבורתיך להאיר מלכות שבגבורה הא׳ דדעת
זעיר אל חסד דחסד דנוקביה פנימי ומקיף - וגם ה׳ יתן
הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור חבר דחסד דזעיר
אל חסד דחסד דנוקביה - והיו למאורות בכח שמו הקדש
המאירים ומזהירים י״ד דשם מ״ה הראשון ושמות הוי״ה
בנקוד סגול **יהוה יהוה** **יא** דשם אהיה הא׳
יא דשם אכגית״ן להאיר
כה וי״ו דשם כ״ן הראשון וי״ו דמ״ב דמ״ה ומעבו יגלח
מתוק יו״ד ה״ו וא׳ עם שלשה נקודות מן ו׳ דשם ס״ג א׳
מספר אד״ם בלע בבלע ובכן בספירתנו זאת יתוקן את
אשר פגמנו בספירת חסד שבחסד זעיר ונוקביה וטהר
לבנו לעבדך באמת ואתה ברחמיך וחסדיך הרבים תחפוץ
בנו ותרצנו והשב העבודה לדביר בתיך ושם נעשה ונקרי
לפניך קרבן העומר ויתוקן פנימיו המאורות האלו בשלימות
גמור - ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ ה׳ נכון את עמנו מעגב
לנו אלהי יעקב סלה יהי חסדך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך
יהיו לרצון אמרי פי וכו׳ והמזמור יכוין אלהים בפסוק י׳
ויעמוד להשפיע מחסד דחסד דזעיר לשל נוקביה -

ליל ב יאמר קדם הספירה לשם יחוד קודשא
בריך הוא שבגל ואחר הספירה יאמר יהי
רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח קדוש סגול
ספירת העומר יגדל כח ה׳ וא״ר המאור הגדול נגה
דת בוכה שם ע״ב **יוד הי ויו הה** בנקוד
חיריק בנוח חכמת
זעיר יקר תפאר גדלתו הראשון ויתבוננו חסדי ה׳ להאי׳
יסוד שבחסד הראשון דדעת זעיר אל חסד דחסד שבשם
קבוץ זעיר פנימי ומקיף והמ׳ שהיה בחסד יפנה ישיב
בגבורתו ועוררה את גבורתך להאיר יסוד שבגבורה א׳
דדעת זעיר בחסד דחסד דנוקביה פנימי ומקיף והמלכות
שהיה בה יפנה ישיב בגבורתו וגם ה׳ יתן הטוב להאיר
אל עבר פניה מאורי אור דגבורת חסד זעיר לגבורה חסד
דנוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירי׳ ומזהירים

ם **ב** **האא**

האא דשם מ״ה א׳ ושמות הוי״ה שבל״ח ושבגל
יהוה יהוה **יה** דשם אהי״ה אכגבב
כז״ח **ב** דשם אכגית״ן להאיר
כה והה דמ״ב ומ״ה ומעבו יגלח מתוק חמין ה״ דשם
ס״ג א׳ וי״ד ה״ וב׳ נקודות די דס״ג ב׳ מספר אד״ם יבב״ב
בבל״ע. ובכן בספירתנו זאת יתוקן מה שפגמנו בספיר׳
חס״ד ז״ן וטהר לבנו לעבדך באמת והשב העבודה לדביר
בתיך ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר ויתוקן
המאורות בשלימות גמור - ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳
אמלה נפשי לאלהים לחי מתי אבא ואראה פני אלהי״ם
אלהים אחנו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה - יהי חסדך ה׳
עלינו כאשר יחלנו לך - יהיו לרצון אמרי פי וכו׳ והמזמור
יכוין ויברכנו ובפסוק **מ** דשמחו להשפיע מת״ת דחסד
זעיר אנפין לשל נוקביה -

ליל ד יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו
שבכ״ח סגולת ס״ה יגדל נא כח ה׳
ויאיר המאור הגדול פנימיות חסד לאמת עילאה שם ע״ב
יוד הי ויו הי בנקוד סגול בנוח חכמת
יקר תפארת גדלתו הסמוך
ויתבוננו חסדי ה׳ להאיר נגה בבחסד הא׳ דדעת זעיר

חסד דחסד שבשם קנות דזעיר פנימי ומקיף והחוד שהיה בו יפנה ישיב בגבורתו והיסוד בתפארתו והמ׳ בנצחו ועורה את גבורתך להאיר נצח שבגבורה הא׳ דדעת זעי׳ בחסד דחסד דנוקביה פנימי ומקיף והחוד שהיה בו יפנה ישיב בגבורתה והיסוד בתפארתה והמ׳ בנצחה גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור נצח דחסד זעי׳ לנצח דחסד דנוקביה והיו למאורות ברקיע השמים בכח שמות הקדש **הא** דשם מ״ה א׳ שמו׳ הוי״ה בנקו׳ חיריק **יהוה** ובנקוד שבול **יהוה** וה׳ דשם אהיה א׳ בכלעת בזעיר אנפין וי׳ דשם אבנית״ן להאיר בה הה׳ דשם ב״ן א׳ הה׳ דמ״ב דמ״ה ומעז ינא מתוק נקודה א׳ מן י׳ דה״י וא״ו ה׳ ונקודה א׳ מן י׳ מספר אד״ם הדר בן כד״ר בכל״ע ובכן בספירתנו זאת יתוקן אסר פגמנו בספירה חסד דז״ן ושהר לבנו לעבוד באמת ואתה ברחמיך הרבים תחפוץ בנו ותרבנו והשב העבודה לדביר ביתך ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר ויתוקן פגימות המאורות בשלימות גמור ויהי נועם ה׳ וכו׳ ואני תפלתי לך ה׳ עת רצון אלהים ברב חסדך ענני וכו׳ יהי חסדך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך: יהיו לרצון וכו׳ ובמזמור יכוין יאר ובפסוק ח דיסמחו להשפיע נצח חסד דז״א בנצח חסד דנוקביה:

ליל ה יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח שבולת שפירת העומר יגדל נא כח ה׳ ויאירו שני המאורות הגדולים חנוכיות נצח ישראל שבא ותבונה שמות אלהים ומילוי יו״ד ונקוד חיריק **אלף למד היי יוד מם** במוח חכמת זעיר קטנות א׳ ויתבונו חסדי ה׳ להאיר ת״ת דחסד דדעת זעיר דחסד שבשם קנות זעיר פנימי ומקיף. והנצח שהיה בו יפנה ישיב בגבורתו והחוד בתפארתו והיסוד בנצחו והמלכות בהודו. ועורה את גבורתיך להאיר ת״ת דגבורה א׳ דדעת זעיר דחסד דחסד דנוקביה והנצח שהיה בו יפנה משם בגבורת והחוד בתפארתה והיסוד בנצחה והמלכות בהודה. גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור חסד דזעי׳ לחוד דחסד דנוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש **יוד** דשם מ״ב שני ושני שמות הו״ה ניקוד קבוץ ושבול **יהוה יהוה זא** דשם אהיה בבלעת בז״א **ות** דשם אבנ״יתן להאיר בה **ויך** דשם ב״ן ב״ו דמ״ב דמ״ה ומעז ינא מתו ע׳ נקודו׳ מן י׳ דם״ג ג׳ **יוך דה** נקודה א׳ מן ו דם״ג ד׳ כמספר אד״ם שמ״לה בכל״ע. ובכן בספירתנו זאת יתוקן בספירה חסד זו״ן ושהר לבנו לעבוד באמת ואתה ברחמיך הרבים תחפוץ בנו ותרבנו והשב העבודה לדבי׳ ביתך ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר ויתוקן פגימות המאורות הללו בשלימות גמור ויהי נועם ה׳ וכו׳ אלהים

אלהים בכאות השיבנו האר פניך הנועם. יהי חסדך ה׳ עלינו וכו׳ יהיו לרצון וכו׳ ובמזמור יכוין פנים ובפסוק ו׳ דיסמחו להשפיע מאור דחסד זעיר לחוד דחסד נוקביה:

ליל ו יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח שבולת שפירת העומר שפירנו יגדל נא כח ה׳ ויאיר מאור הגדול רשימו דפנימיות חסד דחכמה שם בנקוד שבול **יוך היי ויו הי** יקר תפארת. גדלו כ׳ ויתבונו חסדי ה׳ להאיר גבור שבחסד הא׳ דדעת זעיר ש חסד דחסד שבשם קנו׳ זעיר פנימי וחיצון והת״ת שהיה בו יפנה ישיב בגבורתו והנצח בתפארתו והחוד בנצחו והיסוד בהודו והמלכות בישודו ועורר את גבורתך להאיר גבורה שבגבורה הא׳ דדעת זעיר אל חסד דחסד שבשם קנות דנוקבא והת״ת שהיה בו יפנה משם לגבורתה והנצח בתפארת׳ והחוד בנצחה והיסוד בהודה והמלכות בישודה גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור יסוד דחסד דזעיר ליסוד דחסד דנוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש **הא** דשם מ״ה ב׳. ושני שמותהויה ניקוד שורק וסגול **יו הו ון הו יהוהוה** דשם אהיה ב׳ בבלעת בזעיר **והיץ** דשם אבנ״יתן להאיר בה **ון הה** דשם ב״ן ב׳ ב״ן ב׳ ו״ו דמ״ב דמ״ה ומעז ינא מתוק ה׳ נקודות מן ו״ו ה״י דם״ג ד׳ י״ו וב׳ נקודות מן ד׳ דם״ג ה׳ כמספר אדם ש״לול בכל״ע ובכן בספירתנו ואת יתוקן מה שפגמנו בספירה חסד דז״ן ושהר לבנו לעבוד באמת ואתה ברחמיך הרבים תחפוץ בנו ותרבנו והשב העבודה לדביר ביתך ושם נעשה ונקריב קרבן העומר ויתוקן פגימות המאורות הללו בשלימות גדול ויהי נועם ה׳ ונומר לעשם אורים גדולים כי לעולם חסדו. יהי חסדך ה׳ עלינו וכו׳ יהיו לרצון וכמזמור יכוין את״מ ובפסוק ו׳ דאשונה דוירבנו להשפיע מיסוד חסד דז״א ליסו דחסד דנוקביה:

ליל ז יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח שבולת שפיר העומר יגדל נא כח ה׳ ויאי׳ המאו׳ הגדול עצמו פנימי׳. חסד אבא עילאה שם ע״ב **יוך היי ויו הי** בניקוד שבול במוח חכמת זעיר יקר תפארת גדולת כ׳ ויתבונו חסדי ה׳ להאי׳ חסד שבחסד א׳ דדעת ז״א לחסד שבחסד שבשם קנו׳ זעיר והנצח׳ שהיתה בו יפנה ישיב בגבורה והת״ת בתפארתו והנצח בנצחו והחוד בהודו והיסוד בישודו והמלכות במלכותו ועורה את גבורותיך להאיר חסד שבגבור׳ א׳ דדעת זעיר בחסד שבחסד דנוקבי׳ פנימי ומקיף והגבור שהית׳ שם יפנה בגבורת׳ והת״ת בתפאר׳ והנצח בנצחה והחוד בהודה והיסוד בישודה והמלכות במלכות׳ וגם ה׳ יתן הטוב להאיר ל עבר פניה מאורי אור מלכות דחסד ז״א למלכות דחסד דנוקביה והיו למאורות

בכח

בכח שמות הקדש המלוים בהם ואל דשם מ"ה כ' וכ'.
שמות **יהוה יהוה** וי' דשם אהיה כ' בכלעת כזה
דשם : לחבנ"תן להאיר בה ון דשם כ"ן
כ' יהוה יו יהוה יו דמ"כ דמ"ה ומצו ינה מתוק חני ד'
הי' לו הי דס"ג ה' כמספר אד"ם בעל חנן בכלע. וכבן
יסלמו ה' פעמים ס"ג ועם ה' דאימא התוספת עליו המה
יעלו במספר ע"ך. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שתשים פגמנו בחיזו מז' בחינות של מוח חכמה
דזעיר לו כח' מז' בחינות דחסד הראשון דיליה לו בחחת
מז' בחינות של גבורה דאשונה דנוקבא דזעיר שיתוקנו
כל פגמיה' בכח סגולת מצות ספירת העומר אשר ספרנו
בשבוע זה ותמחול ותסלח את כל חטאתינו ועונותינו
ופשעינו וטהר לבנו לעבדך באמת. ותבנה בית המקדש
במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר
ויתוקן פגימות המאורות הללו בשלימות גמור ויהי נועם
ה' וכו' חנון ורחום ה' ארך אפים ורב"ל חס"ד. גדול ה'
ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר. יהי חסדך ה' עלינו וכו'
יהיו לרצון אמרי וכו' ובמזמו' יכוין סל"ה ובפסוק י' דוד"נו
להשפיע ממלכו' דחסד ז"א לשל נוקבא :

ליל ח יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבכח סגולת ספירת העומר אשר ספרנו
ערגל נא כח ה' ואיר פגימות הוד ביסוד שכח שם ע"ב :
יוד הי ויו הי במוח בינה דזעיר יקר תפארת
גדלות אחד ויתבונכו חסד"י ה'
להאיר מלכות שבחסד כ' דדעת דזעיר בחסד גבורה
שבשם קצוות דזעיר פגימי ומקיף : וגם ה' יתן הטוב להאי'
ש עבר פני רצוקב דזעיר מאורי אור חסד גבורה דזעיר ש
חסד גבורה דנוקביה : ועורר את גבורתיך להאיר מלכו'
שבגבור' הכ' דדע' זעיר בחסד גבור' דנוקבי' פגימי ומקיף.
והיו למאורות בכח הפגמו' המלוים בהם **הא** דשם מ"ה
ב' וב' שמו' הויה **יהוה יהוה** דשם אהיה
ב' בכלעת כזה וק' דשם קר"ע
שם"ן להאיר בה **הה** דשם כ"ן כ' ר"ר דמ"כ דמ"ה
ומצו ינה מתוק הס"ך יוד הי ואו וג' נקודות מן
ו' דשם ס"ג א' כמספר אד"ם כל"ע כיוכ"כ. ובכן
בספירתינו זאת יתוקן אשר פגמנו בספירת גבורה דז"ון
וטהר לבנו לעבדך באמת : ותבנה בית המקדש במהרה
בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן
פגימות המאורות הללו בשלימות גמור. ויהי נועם ה'
אלהינו וכולי. ס' כבאות עמנו משגב לנו שהי יעקב סלה.
ובורה את גבורתך ולכה לישועתה לנו. ובמזמור יכוין
לדעת ובפסוק ך הוירנו להשפיע מחסד דגבורת זעיר
לשל נוקבא :

ליל ט יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבכח סגולת ס"ה יגדל נא כח ה' ואיר
פגימות

פגימות הוד דתבונה שם ע"ב **יוד הי ויו הי**
גדלות דאשון במוח בינת דזעיר
ויתבונכו חסדי ה' להאיר יסוד שבחסד כ' דדעת דזעיר
בחסד גבורה דזעיר פגימי ומקיף והמלכות שהיה בחסד
יפנה ישיב בגבורתו ועוררה את גבורתיך להאיר יסוד
שבגבורת הכ' דדעת דזעיר ש חסד דחסד דנוקבא דזעיר
פגימי ומקיף והמלכות שהיה בחסד נסב בגבורתה וגם
ה' יתן הטוב להאיר ש עבר פניה מאורי אור גבורה דזעיר
בגבורה דגבורה דנוקביה והיו למאורות בכח שמות
הקדש המלוים בהם **יוד** דשם מ"ה ג' ושמות **יהוה יהיה**
דקר"ע ש"טן להאיר בה ו"ד
דשם כן ג' ס"ה דמ"כ דמ"ה ומצו ינה מתוק חני ו' ה"י
דס"ג א' יו"ד ה' וכ' נקודות מן י' דס"ג כ' כמספר אד"ם
יוכ"כ כיוכ"כ. ובכן בספירתינו זאת יתוקן את אשר
פגמנו בגבורת זו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית
המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן
העומר לתקן פגימות המאורות הללו בשלימות גמור.
ויהי נועם ה' אלהינו וכולי. ס' כבאות עמנו משגב לנו.
ובמזמור יכוין
ה' הוירנו להשפיע מגבורה דגבורה
ז"א לשל נוקבא :

ליל י יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבכח סגולת ס"ה יגדל נא כח ה'
ואלהי חיצוניות גבורת אל"ף עילאין שמות **אם נל**
אם נל יקר תפארת קטנות כ' במוח
בינה זעיר ויתבונכו חסדי ה' ואיר הוד
שבחסד הכ' דדעת זעיר לחסד דגבורה שבמ"ק זעיר פגימי
ומקיף והיסוד שהיה בחסד יפנה ישיב בגבורתו והמ'
בתפארתו ועוררה את גבורתיך להאיר הוד שבגבורה
הכ' דדעת דזעיר לחסד דגבורה דנוקביה פגימי ומקיף
והיסוד שהיה בחסדה נסב בגבורתה והמ' בתפארתה.
וגם ה' יתן הטוב להאיר מת"ת גבורת ז"א לת"ת גבורת
נוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המלוים בהם
הא דשם מ"ה ג' ושמות **יהוה יהיה** וה דשם
אהי"ה ג' בכלעת
דזה וע' דשם קר"ע שם"ן להאי' בה **הה** דשם כ"ן ג' ס"ה
דמ"כ דמ"ה ומצו ינה מתוק מ' נקודות מן י' וה"ו
ה' דס"ג כ' וס' נקודות מן י' דס"ג ג' כמספר אד"ם חס"ד
כיוכ"כ ובכן בספירתינו זאת יתוקן מה שפגמנו בגבורת
ז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית המקדש במהר'
בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן פגימיו'
הבחינות הללו בשלימות גמור. ויהי נועם ה' וכו' הללוהו
בגבורתיו הללוהו כרוב גודלו ובורה את גבורתך וכולי
יהיו

יהיו לרצון וכו׳. ובמזמור תיבת דרכ״ך ובפסוק אות נ׳ פניה דיהונה להספיע מתת״ת גבורת זח״ן לעל מוקבה.

ליל יא יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח גבול ס״ה יגדל נא כח ה׳ ויאיר המלוך הגדול פמיזות גבורת אחנא עילאה שם ע״ב. **יוד הי ויו הי** יקר תפארת גדולה ב׳ במוח בינת זח״ן. ויתבוננו הבדי ה׳ ויאיר נגה שבחסד הב׳ דדעת דזעיר לאחד דת גבורה שבשם קצוות זעיר פנימי ומקיף ותורה את גבורתיך להאיר נגה שבגבורת הב׳ דדעת דזעיר לאחד דגבורה דמוקביה פנימי ומקיף וההוד שהיה בחסד יפנה יסיע בגבורה והיסוד כת״ת והמלכות בנגה נס״ה יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מנגה דגבורת זעיר לנגה גבורת מוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירים בהם **ואו דמ״ה נ׳ יהוה יהוה** ו׳ דשם אהי״ה ג׳ נכלב׳ בגופה דזח״ן ע׳ דשם קר״ע שם״ן להאיר בה ו״ן דשם כ״ן ג׳ ו״ן דמ״ב דמ״ה. ומע״ז יצא מתוק נקודה מן י״וד הי״ו וקודה מן י׳ דס״ג מספר אד״ם הדר כיו״כב. ובכן בהפירתנו זאת יתוקן פגמו בגבורת זו״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית המקדש במהר״ ביומינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר ויהי נועם ה׳ וכו׳ מלין כמוך ה׳ גדול אתה וגדול שמך בגבורה הלוהו בגבורתיו הללוהו כרוב גדלו עוררה את גבורתיך וכו׳ יהיו לרצון וכו׳. וכמ״ז יכוין תיבת בכל ובפסוק אות ל׳ דוד״ר מחרונה להספיע מנגה דגבורת זח״ן לעל מוקבה.

ליל יב יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח גבול ס״ה יגדל נא כח ה׳ להאיר חמוניות הוד ישראל שבא ותבונה שם אלהי״ם במילוי ה״ה **אלף למד הה יוד מם** יקר תפארת קטנות במוח בינת דזח״ן ויתבוננו חסדי ה׳ ויאמ״ת דחסד הב׳ שבדעת זח״ן כחסד דגבורה שבו״ק דזעיר ועוררה את גבורתך להאיר ת״ת דגבורת שבדעת זעיר בחסד דגבורה דמוקבי׳ פנימי ומקיף. והנגה שהיה בחסד יפנה יסיע בגבורה וההוד בתפארת והיסוד בנגה והמלכו׳ בהוד וגם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור דהוד דגבורה דזח״ן להוד דגבורה דמוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירי׳ כשם **הא** דשם מ״ה ג׳ ושמות אי״ה **יהוה יהוה** זה דשם אהי״ה ג׳ נכלב בגופה דזעיר וט׳ דשם קר״ע שם״ן להאיר בה **הה** דשם כ״ן ג׳ ו״ן דמ״ב דמ״ה ומע״ז יצא מתוק ס״ה נקודות מן י׳ דס״ג ג׳ יו״ד ה״ו ונקודות מן ו׳ דשם ס״ב ד׳ כמספר אד״ם שמ״לה כיו״כב זבכן יתוקן בהפירתנו זאת לאור פגמו בגבורה זו״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית המקדש בהרה ביומינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר כמלות רצונך לתקן פגימיות הבחינות האלה בשלימות גמור ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ אלהים נבחרת הפיבנו הלל פנך ונושעה. עוררה את גבורתיך וכו׳ יהיו לרצון וכו׳ וכמזמור תיבת גוים ובפסוק אות ל׳ דלאומים להספיע מיסוד דגבורה זעי׳ לעפין לעל מוקביה:

ליל יג יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח גבולת ס״ה יגדל נא כח ה׳ ויאיר רשימו פגימיות גבורת אבא עילאה שם ס״ג **יוד הי ואו הי** יקר תפארת גדולתו גדלות ב׳ במוח בינה זעיר ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר גבורת דחסד הב׳ שבדעת זעיר בחסד דגבורה שבשם קצוות דזעיר ועוררה את גבורתיך דגבורת ב׳ שבדעת זעיר בחסד דגבורה דמוקביה פנימי ומקיף. והת״ת שהיה בחסד יפנה יסיע בגבורה והנגה בת״ת והוד בנגה והיסוד בחוד ומלכות ביסוד וגם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור יסוד גבורת זעי׳ ליסוד גבורת מוקביה. והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירים בהם **יוד יהוה ויהוה וא״** דשם תי״ה ד׳ ושמות יהוה דשם אהי״ה ד׳ נכלב בגופה דזח״ן וד״ן דשם קר״ע שם״ן להאיר בה דשם כ״ן ד׳ ו״ן דמ״ב דמ״ה ומע״ז יצא מתוק ה״ נקודות מן ו׳ ו״ן ה״ו ה״ו יתשם ס״ג ד׳ י״ו **יוד** וב׳ נקודות מן ד׳ דשם מ״ב ה״ מספר אדם שמ״ל כיו״כב ובכן בהפירתנו זאת יתוקן מה שפגמנו בגבורה זו״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית המקדש בהרה ביומינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר לתקן פגימיות המאורות האלו בשלימות גמור ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ הללוהו כרוב גוד״ל עוררה את גבורתיך ולכה נלשוותה לכו יהיו לרצון מגדי פי וכו׳ וכמ״ז יכוין תיבת ביעותיך ובפסוק אות **א** דלאומים להספיע מיסוד דגבורת זעיר לעל מוקביה.

ליל יד יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח גבולת הפירת העומר שספרנו יגדל נא כח ה׳ להאיר מאור הגדול עצמות פנימיות גבורת אבא עילאה שם ס״ג **יוד הי ואו הי** יקר שב״א יקר תפארת גדולה גדלות ב׳ במוח בינת זעיר ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר חסד דחסד ב׳ שבדעת זעיר בחסד דגבורה שבו״ק פנימי ומקיף ועוררה את גבורתיך להאיר חסד שבגבורה הב׳ שבדעת זעיר בחסד דגבורה דמוקבא דזעיר פנימי ומקיף והגבורה שהיה בחסד יפנה יסיע בגבורה והתפארת בתפארתו והנגה בנגה והוד בהוד והיסוד ביסוד והמלכו׳ במלכותו וגם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור ממלכות דגבורה דז״ן למלכות דגבורה דמוקביה. והיו לתאורות

למלאורות בכח שמות הקדש המלאכים כתם **הא** דסם מ"ה ד' וכ' שמות **יהוה יהוה יהוה** דסם אהי"ה רביעי נכלעת בגופא ודסם **קרע שטן** להאיר כה **הה** דסם כ"ן רביעי ד' ה"ו וא"ו ר' ה"ה ו"ו ה' דמ"כ דמ"ה ומעז יצא מתוק חנינ ד' ה"ו וא"ו ה"י דסם ס"ג חמישי כמספר אד"ם בעל חנן כיוב"כ ועם ה' רחוקה החופפת עלין דזעיר יושלם מספר ס"ך ושמתקן · ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שלא שנמנו בחיוו מז' בחיצות דמוח ביצה דזעיר אז כח' מזבנה בחיצות דחסד הכ' דזעיר אז כח' מז' בחיצות דגבורה שניה דמוקביה שיתוקנו כל פנימיהם בכח סגולת מנות ספירת העומר אשר ספרנו בסדוב הזה ותמחול ותסלח את כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעבדה ונקריב קרבן העומר כתנות חוקי רצונך לתקן פגימיות הבחיצות האלה בשלימות גמור ויהי נועם ה' אלהינו עלינו וכו' גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לנו יהיו לרצון וכו' ובמזמור יכוין תיבת יודו"ך רבפסוק אות **מ** דולאומים הראשונה להשפיע מעלות דגבורת וזעיר למלכות גבורת מוקביה:

ליל טו יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל כח כח ה' ויאיר פגימיו יסוד דמלאכים כתם מצד החסדים שם מ"ה בנקוד שורק **יוד הא ואו הא** יקר תפארת גדולתו גדלו ראשון כמוח דעת דזעיר ותבונו חסדי ה'. ויאיר מלכות חסד ג' שבדעת זעיר אל חסד דתפארת שבו"ק דזעיר פגימי ומקיף · ועוררה את גבורתיך להאיר מלכות דגבורה ג' שבדעת זעיר אל חסד דתפארת נוקבא דזעיר פגימי ומקיף · וגם ה' יתן השוב להאיר אל עבר פגיה מאורי אור חסד דתפארת דזעיר לחסד דתפאר' דמוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירי' בהם ואן דמ"ה ד' וכ' שמות **יהוה יהוה** וי' דסם אהי"ה נכלעת בגופא דז"א **ונ** דסם נג"ד יכ"ש להאיר בה ון דסם כ"ן ד' וה"ה דמ"כ דמ"ה ומעז יצא מתוק יו"ד ה"ו וא' ונקורות מן ון דס"ג ח' במספר אד"ם כל"ע בחוסס · ובכן בספירתנו זאת יתוקן אשר פגמנו בספירת תפארת דזו"ן · וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעבדה ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן פגימיות הבחיצות האלה בשלימות גמור ויהי נועם ה' אלהינו וכו' כי אתה תברך צדיק ה' כצינה רצון תעטרנו · בצפה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי · ועתה ה' אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך · יהי לרצון אמרי

פי וכו' · ובמזמור יכוין תיבת עמי"ם ובפסוק י' דולאומים להשפיע מחסד דתפארת זעיר לנל נוקבא ·

ליל יז יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר אשר ספרנו יגדל כח כח ה' ויאיר פגימיות יסוד דתבונה מצד החסדים שם מ"ה בנקוד שורק בדעת דזעיר יקר תפארת גדולתו גדלתו ראשון ותבונו חסדי ה' להאיר יסוד שבחסד ג' דדעת דזעיר בחסד תפארת שבו"ק זעיר פגימי ומקיף ועוררה את גבורתיך להאיר יסוד שבגבורה ג' שבדעת בחסד דתפארת דמוקביה פגימי ומקיף והמלכות שהיה בחסד יפנה ויסיב בגבורה גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פגיה מאורי אור גבורת תפארת דזעיר בגבורת תפארת דמוקבי והיו למאורות בכח השמות המאירי' כהם **הא** דסם מ"ה רביעי ושמות **יהוה יהוה** וה' דסם אהי"ה רביעי נכלעי' בגופא קדישא דזעיר **ונ** דסם נג"ד יכ"ש להאיר בה **הה** דסם כ"ן רביעי ח"ו דסם מ"כ ומעז יצא מתוק חנינ הל דסם ס"ג ראשון יו"ד ה' וכ' נקורות מן ו' דסם ס"ג ב' במספר אד"ם יוב"כ בחוס"ס. ובכן בספירתנו זאת יתוקן אשר פגמנו בספירת תפארת דזו"ן ושהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעבדה ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן פגימיות הבחיצות האלה בשלימות גמור ויהי נועם ה' אלהינו וכו' אתה תברך צדיק ה' כצינה רצון תעטרנו · בצפה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל אל חי · ועתה ה' אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך · יהי לרצון אמרי

בחוש"ם וככן בספירתנו זאת יתוקן פגמינו בספיר' ת"ת דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון שתכנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר לתקן פנימיות המאורות השה בשלימות גמור. ויהי נועם ה' אלהינו וכו' הוד והדר לפניו עוז ותפארת במקדשו כי תפארת עוזמו אתה וברצונך תרום קרננו. יהיו לרצון וכו' ובמזמור יכוין תיבת יודוך ואות וכפסוק אות כ דכי להשפיע מתפאר דת"ת זעיר לשל נוקבא.

ליל יח יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל כח ה' ויאיר המאור הגדול פנימיות תפארת אימא עילאה מצד החסדי' שם מ"ה בנקוד חולם בדעת דז"א יקר תפאר' גדלות ב' דז"א ויתבוננו חסדי ה' להאיר נגה שבחסד ג' דדעת ז"א בחסד תפאר' שבו"ק דז"א פנימי ומקיף ועורר' את גבורותיך להאיר נגה שבגבורת ג' שבדע' ז"א בחסד ת"ת דנוקביה פנימי ומקיף וההוד שהיה בחסד יפנה משם לגבורה והיסוד בת"ת ומלכות בנגה: גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור נגה דת"ת דז"א לנגה דת"ת דנוקביה והיו למאורות בכח השמות המאירי' בהם

הא דשם מ"ה חמישי וב' שמות **יהוה יהוה** וה דשם אהי"ה ה' נכלעת כז"א וי' דג"ד יכ"ם להאיר בה **הה** דשם בן ה' וד' דמ"כ. ומעז יצא מתוק מן יו"ד ה"י וא"ו ה' נקורה מן י' דשם ס"ג ב' כמספר אד"ם הד"ר בח"ם ובכן בספירתנו זאת יתוקן אשר פגמנו בספירת ת"ת דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון שתכנה כ"ה ב"כ ושם נעשה ונקריב את קרבן העומר לתקן פנימיות המאורות האלה בשלמות גמור. ויהי נועם כו' גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר ישישו ושמחו בך כל מבקשיך ויאמרו תמיד יגדל ה' החפץ שלום עבדו כי תפאר' עוזמו אתה וברצונך תרום קרננו יהיו לרצון כו'. ובמזמור יכוין תיבת עמים וכפסוק י' דכי להשפיע מנגה דת"ת זעיר לשל נוקבא:

ליל יט יהי רצון מלפניך ה' שהיו אבותינו שבכח סגולת ס"ה יגדל כח ה' ויאיר חיצוניות יסוד ישראל סבא ותבונה שמות אלהים במילוי אל"ף ניבוח יו"ד בנקוד שורק מצד החסדים בדעת דז"א כתם פז ליום קטנות ראשון. ויתבוננו חסדי ה' להאיר ת"ת שבחסד הג' שבדעת דזעיר לחסד שבת"ת שבשם קטנו' דז"א פנימי ומקיף-ועורר את גבורותי"ך להאיר ת"ת שבגבור' ג' שבדעת זעיר בחסד שבת"ת דנוקבי' פנימי ומקיף והנגה שהי' בחסד יפנה משם בגבורה והוד בת"ת והיסוד בנגה והמלכות בחוד. גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני' מאורי אור הוד דת"ת ז"א להוד דת"ת דנוקבא והיו למאורות בכח השמות **ואו** דשם מ"ה ה' וב' שמות יהוה

יהוה יהוה וי' דשם אה"יה ה' נכלעת בגופא קדישא דז"א **וב** דשם בנ"ר יכ"ם להאיר בה ון דשם ב"ן ה' וד"ו דשם מ"כ. ומעז יצא מתוק ט' נקודות מן י' דס"ג ב' יו"ד ה"י ונקודה מן ו' דס"ג ד' כמספר אד"ם שמלה בחו"ם. ובכן בספירתנו זאת יתוקן פגמנו בספירה ת"ת דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתכנה בית המקד' במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן פנימיות המאורו' האלה בשלימות גמור. ויהי נועם וכו' יצאת ליסע עמך וכו'. ואתה ה' אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך. ובמזמור יכוין תיבת כולם וכפ' ת דתשפוט להשפיע הוד דת"ת דזעיר לשל נוקביה.

ליל כ יהי רצון מלפניך ה' שהיו אבותינו שבכח סגול' ספירת העומר יגדל כח ה' ויאיר המאור הגדול דשימו דפנימיות ת"ת אמא עילאה מצד החסדים שם מ"ה. **יוד אה ואו הא** בדעת דז"א יקר תפארת דשימו גדלות ב' דזעיר. ויתבוננו חסדי ה' להאיר גבורה שבחסד הג' שבדעת זעיר לחסד שבתפאר' שבו"ק דזעיר פנימי ומקיף. ועוררה את גבורו"תיך להאיר גבורה שבגבורות ג' שבדעת זעיר בחסד דת"ת דמוקבא קדישא. דזעיר פנימי ומקיף. והת"ת שהיה בחסד יפנה בגבורה והנגה בת"ת והוד בנגה והיסוד בהוד והמלכות ביסוד: גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור יסוד דת"ת דזעיר ליסוד ת"ת דנוקבא דזעיר: והיו למאורות בכח השמות המאירים בהם **הא** דשם מ"ה חמישי וב' שמות א' בסורק **יהוה יהוה** וה דשם אה"יה חמישי נכלעת בגופא קדישא דזעיר **וש** דשם בנ"ר יכ"ם להאיר בה **הה** דשם בן חמישי ון דשם מ"כ. ומעז יצא מתוק חמש נקודות מן ו' ואו ה"י דשם ס"ג ד' ון ושתי נקודות מן ד' דשם ס"ג חמישי כמספר אד"ם שמ"ל בחו"ם. ובכן בספירתנו זאת יתוקן פגמינו בספירת ת"ת דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון שתכנה בית המקדש במהר' בימינו ושם נעשה לפניך קרבן העומר לתקן פנימיות המאורות האלה בשלמות גמור: ויהי נועם ה' עלינו וכו'. הוד והדר ולפניו עוז ותפ'ארת במקדשו ימלא פי תהלתך וכל היום תפארתך. יהיו לרצון וכו'. ובמזמור יכוין תיבת ישמחו-וכפסוק ש דתשפוט להשפיע מיסוד דת"ת דזעיר אכפין לשל נוקבא:

ליל כא יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספיר' העומר יגדל כח ה' ויאיר המאור הגדול עצם פנימיות ת"ת אמא עילאה מצד החסדים שם מ"ה **יוד הא ואו הא** בדעת זעיר אכפין יקר תפארת גדלות ב' דז"א ויתבוננו חסדי

חסדי ה׳ להאיר חסד שבחסד הג דדע״ת ז״ת לחסד שבת״ת
בשם קנוות פנימי ומקיף. ועוררה את גבורו״תיך להאיר
חסד שבגבורה הנ״ל שבדעת ז״ת בחסד שבת״ת דנוקבא
דז״ת פנימי ומקיף. והגבורה שהיתה בכפיר׳ החסד יפנה
יסיע כגבור׳ והת״ת בת״ת והנצח בנצח והוד בהו׳ והיסוד
ביסוד והמלכות במלכות. גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל
עבר פניה מאורי אור מלכות דת״ת דזעיר למלכות
ת״ת דנוקביה והיו למאורות בכח שמות המאירים בהם

יוד דשם מ״ה שיפי וב׳ שמות **יהוה יהוה יא**
דשם אה״יה שפין נכלעת בגופא
קדישא דזעיר ושם **ננד יבש** להאיר בה יו״ד
דשם כ״ן שיפי הי״ל יו״ד וה יוד וו
דמ״כ דמ״ה ומעז ינא מתוק חצי ד׳ ה״י וא״ו ה״י דשם
ג״ה כמספר אד״ם בע״ל חכ״ן בחו״שם: ובכן יושלמו
ה׳ פנימים ס״ג ובהנטרף אליהם ה דאימא הרובנת
עלין המה יעלו כמספר ס״ך ויבוסמו בכח הספירה הזאת:
ויהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שאם פגמנו
בחיוו מז׳ בחינות של מוח דעת דז״ת או בא׳ מז׳ בחינות
של חסד שליפי שלו או בא׳ מז׳ בחינות של גבורה שלשית
דנוקבא שיותקנו פגמיהם בכח שגולת מצות ספיר׳ העומר
אשר ספרנו בשבוע זה ותמחול ותסלח לנו על כל עונותינו
ופשעינו וחטאתינו וטהר לבנו לעבדך באמת ותבנה בית
המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן
העומר ויתוקן פנימיות המאורות הללו בשלימות גמור.
ויהי נועם ה׳ וכו׳ גדול ה׳ ומהולל מאד ולגדלותו אין חקר
הוד והדר לפניו עוז ותפארת במקדשו ועתה ה׳ אלהים
מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך יהיו לרצון אמרי
פיו׳ וכמזמור יכוין תיבת וירננו ובפסוק פ דתשפוט
להשפיע ממלכות דת״ת ז״ת לשל נוקבא:

ליל בב יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח שגולת ס״ם יגדל נא
כח ה׳ ויאיר פנימיות יסוד ישראל שכא מנד הגבורה שם
כן יוד הה וו הה בשריק בדעת דזעיר יקר
תפארת גדלת גדלות א׳ דז״ת. ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר
מלכות דחסד ד׳ דדעת ז״ת בחסד דנצח שבשם קנוות
דז״ת פנימי ומקיף. ועוררה את גבורותיך להאיר מלכות
שבגבורה ד׳ דדעת ז״ת בחסד דנוקבא דז״ת פנימי ומקיף
גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור חסד
דנצח ז״ת לחסד דנצח דנוקבא והיו למאורות בכח השמות
המאירים בהם **הא** דשם מ״ה שפי וב׳ שמות
יהוה יהוה הי דשם אהיה
שפי נכלע בגופ׳ קדישא דז״ת
וב דשם בט״ר נת״ג להאיר בה **הה** דשם כ״ן שיפי
וא״ד דמ״כ ומעז ינא מתוק יוד הי וא׳
וסלם נקודות מן ו׳ דשם ס״ג לחשון כמספר אד״ם בל״ע
חלק שליפי יוד ז בהד״ר

בהד״ר ויבוסמו דיכיו ובכן בספירתנו זאת יתוקן פגמיכו
בספיר׳ נצח דז״ון וטהר לבנו לעובדך באמת. ויהי רצון
מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה
ונקריב לפניך קרבן העומר לתקן פנימיות המאורות
האלה בשלימות גמור. ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳. מגיו״ן
וכלל יופי אלהי״ם הופיע יופיע בכתר עליון בגל שד״י
יתלונן. ה׳ נכאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה:
יהיו לרצון אמרי פי וכו׳. וכמזמור יכוין תיבת לאומים
ובפסוק ו דתשפוט להשפיע מחסד דנצח ז״ת לחסד
דנוקביה:

ליל בג יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח שגולת ספיר׳ העומר
יגדל נא כח ה׳ ויאיר פנימיות יסוד דתבונה מנד הגבורה
שם כ״ן יוד הה וו הה בשריק בדעת ז״ת יקר
תפארת גדלות א׳ דז״ת ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר יסוד
דחסד ד׳ שבדעת ז״ת לחסד שבנצח שבשם קנוות ז״ת
פנימי ומקיף. ועוררה את גבורתיך להאיר יסוד דגבורה
ד׳ שבדעת ז״ת לחסד שבנצח דנוקב׳ פנימי ומקיף. והמלכו׳
שהיתה בחסד יפנה יסיע בגבורה. גם ה׳ יתן הטוב
להאיר אל עבר פניה מאורי אור גבורה נצח דז״ת לגבור׳
נצח דנוקבא. והיו למאורות בכח השמות המאירים בהם

ואו דשם מ״ה שיפי וב׳ שמות **יהוה יהוה וי**
דשם אה״יה שפי נכלע בגופא קדיש׳
דזאו״ן דשם בט״ר נת״ג להאיר לה ו״ן דשם כ״ן שיפי וו״ל
דמ״כ. ומעז ינא מתוק חצי ו״ה״י דשם ס״ג לאשון וי״ד
ה׳ וכ׳ נקודות מן י׳ דשם ס״ג כ׳ כמספר אד״ם יוכ״ב
בה״דר ובכן בספירה זאת יתוקן פגמיכו בספירה נצח
דז״ן. וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון מלפניך
שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב
לפניך קרבן העומר לתקן פנימיות המאורות האלה
בשלימות גמור. ויהי נועם ה׳ וכו׳ גדו״ל אדונינו ורב כח
לתבונתו אין מספר. תודיענו אורח חיים שובע שמחות
את פניך נעימות בימינך נצח. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לבי לפניך וכו׳ וכמזמו׳ יכוין תיבת כ״י ובפסוק ט דתשפוט
להשפיע מגבורה נצח ז״ת לשל נוקביה.

ליל בד יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח שגולת ספיר׳ העומר
יגדל נא כח ה׳ ויאיר עדיי״ך חנוכיות תפאר׳ אור״ת עליון
מנד הגבורה שבי אכדט״ם העולה ע״ד בדעת דז״ת יקר
תפארת קטנות כ׳ דז״ת ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר הוד
דחסד ד׳ שבדע׳ ז״ת בחסד דנצח שבו״ק דז״ת פנימי ומקיף
ועוררה את גבורתך להאיר הוד שבגבורה ד׳ שבדע׳ ז״ת
לחסד דנצח דנוקבי והיסוד שהיה בחסד יפנה יסיע בגבור׳
והמלכות בתפארת גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר
פניה מאורי אור ת״ת דנצח זעיר אנפין לתפארת דנצח

דנוקביה והיו למחורות בכח השמות המחירים **רא**
דשם מ"ה ו' וב' שמות יהוה **יהוה יה**
דשם אהי"ה וך דכ"טר נת"ב להחי' לה
הה דשם "כ"ן סיסי דת דמ"כ ומעז יצא מתוק ח'
נקודות מן י' ואו הי דשם"ב ב' וט' נקודות מן י'
דש"ב ב' כמספר אר"ס חוש"ס כהד"ר. וכבן בספירה זאת
יתוקן אשר פגמנו בספירה דנגח דזו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי נועם ה' אלהינו וכו' בטחו בה' עד' י"ב ד' כי
ביה ה' צור עולמים. וגם נגח ישראל לא יפקר ולא יכחש
כי לא אדם הוא להנחם. יהיו לרצון וכו' ובמזמור יכוין
תיבת תשפוט ובפסוק **ע** דעמים להספיע מתפאר דנגח
זעיר אנפין לשל נוקבא:

ליל בה יהי רצון מלפניך ה' אלהים ואלהי
אבותינו שבכח סגולת ס"ה יגדל נא
כח ה' ויאיר פנימיות ת"ת אימא עילאה מצד הגבורה שם
כ"ן **יוד הה וו הה** כדעת ז"א המאור הגדול גדלות
ב' דז"א ויתבטלו חסדי ה' ויאיר נגח אחד ד' שבדעת ז"א
לאחד דנגח שבשם קטנות דז"א פנימי ומקיף. ושורה את
גבורתיך להאיר נגח דגבורה ד' שבדעת ז"א לאחד דנגח
דנוקבי פנימי ומקיף והוד שהיה באחד יפה יסי' בגבור'
והיסוד בת"ת והמ' בנגח. נס ה' יתן הטוב להאיר אל
עבר פניה מאורי אור נגח דנגח ז"א לנגח דנגח דמוקביה.
והיו למחורות בכח השמות המחירים בהם **יוך** דשם
מ"ה ו' וב' שמות **יהוה יהוה יא** דשם
אהי"ה בבלע' בגוף' קדיש' דז"א
וצ דשם בט"ר נת"ר להאיר בה יוד דשם בן ז' ל"ה
דשם מ"ב ומעז יצא מתוק נקד' מן י' ד' ה' יוא"ו ה' ונקודה
מן י' דש"ב סליסי כמספר אר"ס הד"ר כהד"ר. וכבן
יתוקן ויכבס אשר פגמנו בבפי' נגח דז"ון וטהר לבנו
לעבדך באמת תמיד כל הימים ויהי רצון מלפניך שתבנה
בית המקדש ב"ב ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר
לתקן פגימיות המחירות האלה בשלימות גמור. ויהי
נועם ה' וכולי ואז נגלתיך יאמרו גדולתך אספרה אז
יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה וכו. ה' בגבורות
עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה. יהיו לרצון וכולי ובמזמור
יכוין כתיבת עמים ובפסוק **מ** דעמים להספיע מנגח
דנגח דז"א לנגח דנגח דנוקבא דזא:

ליל בו יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח סגולת ס"ה יגדל נא כח
ה' ויאיר הכוניות יהוד ישראל בכח ותכסה מצד הגבור'
שמות אלהים בפלוי אלף במוד ע"ד ו' דלת בשורק אל"ף
לא"ד ה"א יו"ד מ"ם כדעת דז"א יוד הפחדת קטנות ח'
דז"א ויתבטלו חסדי ה' ויאיר ת"ת דאחד ד' שבדעת ז"א
לאחד שבנגח שבשם קטנות ז"א פנימי ומקיף. ושורה את
גבורתיך להאיר ת"ת דנסירה הד' שבדעת ז"א לאחד
שבנגח

שבנגח מוקביה פנימי ומקיף והנגח שהיה באחד יפה יסי'
בגבורה וההוד בת"ת והיסוד בנגח והמלכות בהוד. נס
ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור הוד דנגח
ז"א להוד דנגח דמוקביה. והיו למחורו' בכח שמו' המחירים
בהם **הא** דשם מ"ה ז' וב' שמות **יהיה יהיה**
וה דשם אהי"ה בבלע' בגוף
קדיש' דז"א **ת** דבש"ר נת"ב **הה** דב"ן ז'
ת"ה דמ"כ ומעז יצא מתוק. ט' נקודות מן י' דש"ב
סליסי ו"ד ה' ונקוד' מן ו' דשם ס"ב ד' כמס' אדם סמל"ה
בה"ר. וכבן בספירתינו זאת יכוסס ויתוקן את אשר
פגמנו בספירת נגח דזו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת.
ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו וש'
נעשה ונקריב קרבן העומר לתקן פגימות שבחינות הלה
בשלימות גמור ויהי מעש ה' וכולי: אלהי"ם נבחות האר
פניך ונושעה רחמה על השמי"ם שהים על כל הארץ כבודך
ה' שהים נבחות מגינים ראה שהי' והכבו פני משיחך מגינו
ה'. ובמזמור יכוין תיבת מישור וכפ"י דעמים להספיע
מיחד דנגח זא לשל נוקבא.

ליל בז יהי רצון מלפניך ה' אלהים ואלהי
אבותינו שבכח סגולת ס"ה יגדל נא
כח ה' ויאיר רשימו דפנימיות ת"ת אבא עילאה מצד הגבור'
שם כן **יוד הה וו הה** כדעת דז"א יקר תפארת
גדלות ב' דז"א ויתבטלו חסד"י ה' ויאיר בגבורת שבאחד
הרביעי שבדעת ז"א באחד דנגח שבשם קטנות דז"א פנימי
ומקיף ושורה את גבורתי"ך להאיר לשכינת עוזינו גבור'
שבגבורה רביעית שבדעת ז"א לאחד שבנגח שבה פנימי
ומקיף והת"ת שהיה באחד יפה יסיע בגבורה והנגח
בת"ת וההוד בנגח והיסוד בהוד והמלכות ביסוד נס ה'
יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור יסוד דנגח דז"א
ליסוד דנגח דמוקבא. והיו למחורו' בכח השמו' המחירי' בהם
ואו דשם מ"ה וב' שמו' יה"ה הא' כשורק **יהוה יהוה**
וי דשם אהי"ה ז' בבלעת בגופא קדישא דז"א
וב דשם בט"ר נת"ב להאיר בה ו"ו דשם בן ז' וה"ה דשם
מ"ב: ומעז יצא מתוק ה' נקודות מן ו' ו"ו ה"י דש"ב
רביעי' ו' וב' נקודות מן ד' ס"ב חמישי כמספר אר"ס
שאו"ל בהד"ר. וכבן בספרתינו זאת יכוס ויתוקן פגמתינו
בנגח דזו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת: ויהי רצון מלפניך
ה' שתבנה בית המקדש במהר' בימינו ונעשה ונקריב
קרבן העומר לתקן פגימיות המחירות האלה בשלימות
גמור: ויהי מעש ה' וכולי גדול ה' ומהלל מאד ולגדלתו
אין חקר הוד והדר לפנין עוז ותפארת במקדשו. אלהים
נבחו"ת השיבנו האר פניך ונושעה יהיו לרצון אמרי פי
וכו'. ובמזמור יכוין תיבת לאומים ובפ' **מ** דעמים להספי'
היסוד דנגח זא ביסוד שבנגח דנוקבא.

ליל כח יהי רצון מלפניך ה' אל"ה שבב"ה סגולל
ס"ה יגדל כח ה' ואחיר המלו הגדו
עצמות תפארת אבא עילאה מצד הגבורה עם כ"ן **יוד**
הה וו הה בדעת ז"ל בחינת יקר תפארת
גדלות ב' דז"ל ויתבוננו חסדי ה' ואחיר חסד שבחסד הד'
שבדעת ז"ל לחסד דנצח שבעם קצוות זעיר פנימי ומקיף.
ועוררה את גבורותיך להאיר בשכינת עוזינו חסד דגבור
ד' שבדעת ז"ל לחסד נגה שבעם פנימי ומקיף והגבורה
שהיה בחסד יפגה ישיב בגבורה והת"ת בת"ת והנצח
בנצח וההוד בהוד והיסוד ביסוד והמלכות במלכות. גם
ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור מלכות
דנצח דז"ל למלכות דנצח דנוקבא. והיו למאורות בכח
העמות המאירים בהם **הא** דשם מ"ה ז' שמי עמות
יהוה יהוה יה דשם אהיה ז' כבלעת
בגופא קדישא דז"ל וגם
בטר צתנ להאיר בה **הה** דשם כ"ן ז"ל ז' דל'
ס' דלת ה"ה ה' דשם מ"כ
דמ"ה ומעז ומל מתוק חניר ה"י מל"ה"י דשם ס"ג ה'
כמספר ר אל"ס בע"ל חכ"ן בהד"ר. ובכן יומלמו ה' פעמי
ס"ג ועם ה' דאיזה הנכבדת כז"ל סוף יעלו למספר ס"ך
ויבוסמו בכח ספירה: ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שלום עצמנו סלוז מז' בחינות מל מוז הדעת
דז"ל לו בחיר מז' בחינות מל מסד דגיעי מלו לו בחינת מז'
בחינות מל גבורה ד' דנוקבא שיתוקנו פנימיהם בכח
בגלת קמת ספירת הנצחון לאור שיצרנו בשכינת חלת
ותמיחול ותבלה לנו לת כל עונותינו ופשעינו וחטאתינו
וטהר לבנו לעבדך באמת בכל הימים ותבנה בית המקדש
במהרה בימינו וקריב לפנך קרבן מעומר לתקן פנימי
הבחינות המלה בסלימת גמור ושם מעם ק' ובו': ועוזו
מלאותך יאמרו וגבו"ר לתך לספרכם גדול ה' ומסולל מאד
ולגדלתו אין חקר הוד והדר לפניו עוז ות"ת במקדשו
אלהים נכחות המיבנו הסר פנך ורוחה אל תשלך מלפני ובו':
ובמ זמור יכון תיבת בארץ. ובמ' מ' דמיסוד להספיר
מלכות דנצח למלכות דנצח דנוקבא.

ליל כט יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואל"ה שבבה
סגולת ס"ה יגדל כח ה' ואחיר
פנימיות נצח ומדאל בסד שם ע"ב **יוד הי ויו הי**
כחסד דז"ל בסד אבא ת"ת גדלות ז'
ויתבוננו חסדי ה' ואחיר מלכות שבחסד. הה' שבדעת ז"ל
אל חסד הוד שבעם קצוות פנימי ומקיף. ועוררה את
גבורותיך להאיר מלכות שבגבורה חמישית שבדעת ז"ל
לנוקבי ה בסד הוד דיה פנימי ומקיף. גם ה' יתן הטוב
להאיר אל עבר פניה מאורי אור חסד הוד דנוקבא והיו
למאורות בכח בעמות המאירים **יוד** דשם מ"ה ס' יוד שמו
יהוה

יהוה יהוה וא דשם אהיה ח' נכלעת
בגופא קדישא דז"ל. **וה'**
דשם חיל ב טל"ע לאחיר בה' **יוד** דשם בן שמיני
ח"ה דמ"ב ומעז ינה מתוק מ"ד ס"ג ו"ל נב' נקודו
מן ו' בספר אדם בל"ע בעמל"ה. ובכן ויתוקן פנימיו
בספירות הוד דז"ן ויטהר לבנו לעבדך באמת כל הימים.
יהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם
נעמה עקריב קרבן המומר במועדו לתקן פנימיות
הבחינות המלה בסלימת גמור ויהי נועם ה' וכולי: ה'
אלהים אמתה תפלתי הלזינה אלהי יעקב סלה. יהגיענו
ה' אלהינו וקבצנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתב'
בתהלתך ונהיו לרצון וכולי. ובמומור שיר ביום תיכון
ובסוק' דמיסוד להספיר מיחסד דהוד דז"ל לעל נוקבא.

ליל ל יהי רצון מלפניך ה' שהיו ואלהי אבותינו
שבבה ספירת השומר יגדל נא כח ה'
ואחיר פנימיות נצח ותבונה שם ע"ב **יוד הי ויו הי**
כחסד דז"ל יקר תפארת גדלות
דלשון דז"ל: ויתבוננו חסדי ה' ואחיר יסוד דחסד ה' שבדעת
ז"ל אל חבר הוד שבעם קצוות זל פנימי ומקיף: ועוררה
גבורותיך להאיר יסוד דגבורת חמישי שבדעת זעיר לכפין
בחסד הוד דנוקבא פנימי ומקיף: והמלכות שהיה בחסד
יפגה ישיב בגבורה: גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר
פניה הכלה הכניעה מאורי אור גבורה הוד דז"ל בגבורת
הוד דיה: והיו למאורות בכח העמות המאירים בהם
הא דשם מ"ה שמעי: וב' שמות **יהוה יהוה**
יה דשם אהיה שמיו נכלע'
בגופא קדישא דז"ל **בן** דשם חיל ב טל"ע לאחיר בה
הה דשם כ"ן שמיני ח"ן דמ"ב דמ"ה ומעז ינה מתוק
חניר ה"י דשם ס"ג לאחון מ"ד ה' וב' נקודות מן
ו' דשם ס"ג בסו העולה בספר אל"ס גובב בסלה. ובכן
בהפרתינו אלת המתקו כל הדעין ויתוקן מיה שבגמו
בספירה הוד דז"ן ויטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון
מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעמה
וקריב לפנך קרבן העומר כמועדו לתקן פנימיו המאירו
הלל בסלימו גמור ויהי נועם אכו'. נחל לחנינו ורב כח
ולתנו כתו לא מסת הדר וה"ל לפנינו עוז ותפאר במקדשו
הד"ר כבוד הו"ך ברכת כפלאותיך לחמיר עתה לרצון לחמי
פי וכו' וכמומור שיר ביום תיב סלה ובסוק מרמיסוד להספיר
מן בגדת הוד דז"ל לגבורת הוד דנוקבא.

ליל לא יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שבבה בגלת ס"ה יגדל כח
כח ה' ואחיר פנימיות הסד מו"ל תלחין סמו **אבדטם**
כחסד דאחיר אחעין יקר תפארת קצוות
ב' דזעיר ותבוננו חסדי ה' ואחיר הד' דחסד הד'
שבדעת ז"ל כחסד הוד שבעם קצוות דז"ל פנימי ומקיף.

ועורה את גבורתיך להאיר הוד דגבורה חמישי שבדעת
זעיר אנפין בחסד הוד דנוקביה פנימי ומקיף · והיסוד
שהיה בחסד יפה ויסיב בגבורה והמלכות בתפארת ·
גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פני הכלה הנעימה מאורי
אור בתפארת דהוד ז״ת לת״ת הוד דידה · והיו למאורות
בכח הסמות המאירים בהם וא״ו דשם מ״ה סמיכי וב׳ שמו׳
יהוה יהוה יו״ד דשם אהי״ה סמיכי וב׳ דשם חק״ב
טע״ב · · · · · להאיר בה׳ דשם ב״ן סמיכי לו׳ דמ״ב
דמ״ה · ומעז יצא מתוק ח׳ נקודות מן י׳ וא״ו הי דשם
ס״ג שני וכו׳ נקודות מן דשם ס״ג ג׳ העולים כמספר אד״ם
חוס״ם בשמ״לה · ובכן בספירתיו זאת יומתקו כל הדינין
ויתוקן מה שפגמו בספירה הוד דזו״ן וטהר לבנו לעבדך
באמת · ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה
בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר במועדו
לתקן פנימיו׳ המאורות האלה בשלימות גמור · ויהי נועם
ה׳ וכו׳ נמלה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבא והראה פני׳
אלהים · שהיים יחננו ויברכנו יאר פנ״יו אתנו סלה וה׳ אלהי׳
אמת הוא אלהי׳ חיים ומלך עולם · יהללו את שם ה׳ כי נשגב
שמו לבדו הודו על ארץ ושמי׳ יהיו לרצון וכו׳ וכמזמור יכוין
דרוך וכפ׳ באו׳ ו׳ דמיסור להספי׳ מת״ת הוד ז״ת לשל מוקב׳ ·

ליל לב יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח שבולת שפירת העומר
יגדל נא כח ה׳ ויאיר פנימיות חסד אימא עילאה שם ע״ב
יוד הי ויו הי בחסד דז״ת יקר תפארת המאור
· · · · · · · · הגדול גדלות ב׳ דז״ת ויתבוננו
חסד״י ה׳ ויאיר נצח דחסד חמשי שבדעת זעיר אנפין אל
חסד הוד שבו״ק דנ״ת פנימי ומקיף ויעורר את גבורותיך
להאיר נצח דגבורה ח׳ שבדעת זת אל חסד הוד דנוקביה
פנימי ומקיף · והמלכות שהיה בחסד יפה ויסיב בגבורה
והיסוד בת״ת וההוד בנצח · גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר
פני הכלה הנעימה מאורי אור נצח דהוד דזת לנצח דהוד
דידה והיו למאורות בכח הסמות המאירים בהם **הא**
דשם מ״ה סמיכי וב׳ שמות **יהוה יהוה** וה׳
דשם אהי״ה סמיכי נכלע׳ · · · · · בנופא
קדישא דזעיר **וט** דשם חק״ב טע״ע להאיר בה **הה**
דבן סמיכי וף דמ״ב דמ״ה ומעז יצא מתוק מיתוק
נקודה אחת מן יו״ד ה״י וא״ו ה׳ ונקודה מן י׳ דשם״ג שלישי
העולי׳ כמספר אדם הד״ר בשמ״ה ובכן בספירתו זאת
יבוטלו הדיני׳ ויתוקנו כל פגמיו בספירה הוד דזו״ן וטהר
לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש
במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר
במועדו לתקן פנימיות המאורות האלה בשלימות גמור ·
ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ גדול ה׳ ומהולל מאד ולגדלתו
אין חקר · ימין ה׳ עושה חיל יהללו את שם ה׳ כי נשגב
שמו לבדו הודו על ארץ ושמים יהיו לרצון וכו׳ וכמזמור
יכוין

יכוין תיבת עמים ובפסוק אות ך׳ דמיסור להספיע מנצח
דהוד דזת לנצח דהוד דנוקבא :

ליל לג יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו
שבכח שבולת שפירת העומר יגדל נא
כח ה׳ ויאיר חצוניות נצח ישראל שבא ותבוכה שמות
אל פלמד היוד מם בחסד דז״ת יקר
תפארת קטנות
ראשון דזעי׳ ויתבוננו חסדי ה׳ · ויאיר ת״ת שבחסד חמישי
שבדעת זת בחסד הוד שבו״ק דז״ת פנימי ומקיף ועורה
את גבורותיך להאיר תפארת שבגבורה חמישית דדעת
דזת בחסד דנוקבי׳ פנימי ומקיף והנצח שהיה בחסד יפה
ויסיב בגבורה וההוד בת״ת והיסוד בנצח והמלכות בהוד
גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פני הכלה הנעימ׳ מאורי
אור הוד דהוד דזת להוד דהוד דידה · והיו למאורות בכח
הסמות המאירים בהם **יוד** דשם מ״ה תשיעי וב׳ שמות
יהוה יהוה יא דשם אהי״ה תשיעי נכלע׳
· · · · · · · · בנופא קדישא · דז״ת **וג** דשם
חק״ב טע״ע להאי׳ בה יו״ד דשם ב״ן ט״ו ו״ן דמ״ב דמ״ה
ומעז יצא מתוק מיתוק הט׳ נקודות הנשארות מן י׳ דס״ג
ג׳ יו״ד ה״י ונקודה מן ו״ן דס״ג ד׳ העולים כמספר אדם
שמל״ה בשמל״ה · ובכן בספירתו זאת יבוטלו כל הדינין
ויתוקן פגמיו בספיר׳ הוד דזו״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ·
ויהי רצון מלפניך שתבנ׳ בית המקדש במהרה בימינו ושם
נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר במועדו לתקן כל
הבחינות האלה בשלימות גמור · ויהי נועם ה׳ אלהינו
וכו׳ · ה׳ אלהים נאלות שמעה תבלתי האזינה אלהי
יעקב סלה · הדר כבוד הוד״ך ודברי נפלאותיך אשיחה ·
יהיו לרצון וכו׳ וכמזמור יכוין בתיבת אלהי״ם וכפ׳ **ו**
דולאמי׳ להספיע מהוד דהוד דז״ת להוד דהוד דנוקביה ·
ונמצא כתוב בספר הקדמונים שיום ל״ג לעומר הוא יומא
דאתפטר רשב״י ע״ה מן עלמא ומהגיים לקבוע בליל זה
לימוד ברזין דחכמתא דילה ובאדרא זוטא ופסים וסמחים
בהילולא דילה אפרי אנוש יעשה זאת :

ליל לד יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח שבולת שפיר׳ העומ׳
יגדל נא כח ה׳ ויאיר רפימיות חסד אמא עילאה
שם ע״ב · **יוד הי ויו הי** בחסד דז״ת יקר תפארת
המאור · · · · · · · · הגדול גדלות שני דז״ת ·
ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר גבורה שבחסד הה׳ שבדעת ז״ת
בחסד הוד שבשם קנזות דז״ת פנימי ומקיף ועורה את
גבורה״תיך להאיר גבורה שבגבורה ה׳ דדעת זעיר אנפין
בחסד הוד דנוקביה פנימי ומקיף · והת״ת שהיה בחסד
יפה יסיב בגבור׳ והנצח בת״ת והוד בנצח והיסוד בהוד
והמלכו׳ ביסוד · גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פני הכלה
הנעימה מאורי אור יסוד דהוד דז״ת ליסוד דהוד דידה · והיו
למאורות

למאורות בכח הסמות המאירים בהם האחד דסס מ"ה תשיעי וכ' סמות. אחד בסורק **יהוה יהוה וה** דסס אה"ס כגלעת בגופא קדישא דז"ח וע' דסס חק"כ טנ"ע להאיר בה **הה** דסס בן ט' אה' דסס מ"ב ומעז יגא מתוק ה' נקודו' מן ו' דסס ס"ג חמישי הגולם כמספר אד"ם פאו"ל בשמל"ה ובכן בכח ספירתנו זאת יבוכמו כל הדינין ויתוקן פגמנו בספירה הוד דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר כמועדו לתקן פגימיות המאורות האלה בשלימות גמור. ויהי נועם וכו' ועזוז מוראותיך יאמרו וגדולתך אספרנה כי אל גדול ה' ומלך גדול על כל אלהים. כי גדול מעל שמים חסדך אמונתך עד שחקים. יהללו את שם ה' כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים יהיו לרצון דבו'. ובמזמור יכוין תיבת יודך וכפסוק ל דולאומים להשפיע מיסוד דהוד ז"ח ליסוד דהוד דנוקבא:

ליל לה יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספיר' העומר יגדל כח ה' ויאיר עצמות פגימיות חסד אבא שלאבא שם ע"ב. **יוד הי ואו הי** בחסד דזעיר אנפין יקר תפארת המאור הגדול גדלות ב' דזעיר אנפין ויתבוננו חסדי ה' ויאיר חסד שבחסד הה' שבדעת ז"ח להסר הוד שבשם קטנות דז"ח פגימי ומקיף. ועוררה את גבורותיך ה' שבגבורה ה' שבדעת ז"ח בחסד הוד שבנוקב פגימי ומקיף והגבור שהיה בחסד יסוד ויפנה בגבור' והת"ת בת"ת והנצח בנצח והוד בהוד והיסוד ביסוד והמלכות במלכות. גם ה' יתן הטוב להאיר בנוקביה מאורי אור מלכות דהוד במלכות דהוד דידה. והיו למאורות בכח סמות המאירי' בהם **ואו** דסס מ"ה תשיעי וכ' סמות **יהוה יהוה** וי' דסס אה"ה תשיעי נגלעת בגופא דזעיר אנפין ודסס **חקב טנע** להאיר בה ון דסס ב"ן ט' וא' אלף וא' ה' וו ו ה' דסס מ"ב. ומעז יגא מתוק מתוק חמי ד' ה"י וא"ו ה"י דסס ס"ג ח' הגולה כמס' אד"ם בע"ל חנ"ן בשמל"ה. ובכן נשלמו ה' פעמים ס"ג אשר עם ה' דאימא הנכנס כז"ח המה יעלו לע"ך ובכח הספירה אשר ספרנו יבוסמו כל הדינין. ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שאם פגמנו באיזו מסבעה בחינות של מוח החכמה דזעיר אנפין או באיזו בחינת החסד שלו או כח' מו' בחינת דחסד. החמישי שלו או בחינת מז' בחינות של גבורה חמישית דנוקבא שיתוקנו פגמיהם בכח סגולת מנות ספירת העומר שספרנו בשבוע זאת ותמחול ותסלח לנו את כל עונותינו ופשעינו וחטאתינו וטהר לבנו לעבדך באמת. ותבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב

ונקריב קרבן העומר במועדו לתקן פגימיות הבחינות האלה בשלימות גמור. ויהי נועם ה' וכו' גדול ה' ומהולל מאד ולגדלתו אין חקר. כי גדול מעל שמים חסדך אמונתך עד שחקים. הראנו ה' חסדך וישעך תתן לנו. גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשים עליו. יהיו לרצון וכו'. ובמזמור יכוין תיבת שמים וכפסוק אות **א** דלאומים להשפיע ממלכות דהוד דז"ח למלכות דהוד דנוקבא:

ליל לו יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל כח ה' ויאיר פגימיות הוד דישראל בכח שם ס"ג **יוד הי ואו הי** בגבורת דז"ח יקר תפארת גדלות דאצון דז"ח ויתבוננו חסדי ה' ויאיר מלכות שבחסד השישי דדעת ז"ח בחסד דיסוד שבשם קטנות דז"ח פגימי ומקיף ועוררה את גבורותיך להאיר מלכות דכללות ה' בגבורות שביסוד דעת ז"ח בחסד דיסוד דנוקבא פגימי ומקיף. גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פניה מאורי אור חסד דיסוד דז"ח לחסד דיסוד דנוקבא והיו למאורות בכח סמות המאירים בהם **הא** דסס מ"ה התשיעי וכ' סמות **יהוה יהוה** וא' בסורק **וה** דסס אהי"ה ט' נגלעת בגופ' קדישא דזעיר **וי** דסס יג"ל פזק להאיר בה **הה** דסס ב"ן. תשיעי ו"ה דסס מ"ב ומעז יגא מתוק יו"ד ה"י וא' וב' נקודות מן דסס ס"ג דאצון סגולים כמספר אד"ם כל"ע בשא"ל. ובכן בכח ספירתנו זאת יבוסמו דינין ויתוקן גם כן פגימו בספירה יסוד דז"ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר במועדו לתקן פגימיות הבחינות האלה בשלימות גמור. ועוזו מוראותיך יאמרו וגדולתך אספרנה. הדר כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיחה. כי אתה תברך צדיק ה' כצנה רצון תעטרנו. ויהי נועם ה' וכו' יהיו לרצון אמרי פי וכו' ובמזמור יכוין תיבת כלם וכפסוק אות **מ** דלאומים להשפיע מחסד דיסוד דזעיר אנפין לחסד דיסוד דנוקבא:

ליל לז יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ס"ה יגדל כח ה' ויאיר פגימיות הוד דתבונה שם ס"ג **יוד הי ואו הי** בגבורת דז"ח יקר תפארת גדלות דאצון דז"ח ויתבוננו חסדי ה' ויאיר יסוד דכללות ה' חסדים שביסוד שבדעת ז"ח בחסד שבשם קטנות דזעיר אנפין פגימי ומקיף. ועוררה את גבורותיך להאיר יסוד דכללות ה' בגבורות שביסוד שבדעת ז"ח בחסד דיסוד דנוקבא פגימי ומקיף והמלכות שהיתה בחסד יפנה יסוד בגבורה. גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני הנוקבא קדישא מאורי אור בגבורה דיסוד

דזח לגבורת יסוד דמקבה: והיו למחרות בכח שמות הקדש המאירים בהם יו"ד דשם מ"ה וכ' שמות **יהוה יהוה** בשורק **א** דשם אהי"ה העשירי נבלע בנופך דזעיר וב' דשם יג"ל פז"ק להאיר בה יו"ד דשם ס"ן העשירי מ"ה דשם מ"כ ומעז ינה מתוך חכי ו' ה' י' דשם ס"ב ראשון יו"ד ה' וכ' נקודות מן י' דשם ס"ב שני המה יעלו למספר אד"ם יוב"ב בשאו"ל ובכח ספירתנו יבוטלו כל הדינין ויתוקן גם כן פגמינו בספירת יסוד דזון וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן הנ ומר כמועדו לתקן פגימות הכחיות האלה בשלימות גמור. ועזוז נורותיך יאמרו וגדולתך אספרנה. גדול הרחמנו ורב כח לתבונתו אין מספר. ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. כי אתה תברך צדיק ה' כצנה רצון תעטרנו. ויהי נועם ה' אלהינו ומעשה וכו' יהיו לרצון וכו'. ובמזמור יכונן תיבת ארץ ובפסוק יד לאחרים להשפיע מגבורה דיסוד לגבורת דיסוד דמוקבה קדישה:

ליל לח יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל מה כח ה' וילחין חיצוניות בגבורה דאבא ואימא עלאין שמות **אם גל** בגבורת דז"ח יקר תפארת קטנות כ' דז"ח. ותבונתנו חסדי ה' בכח ספירתנו ואיר הוד דכללות ה' חסדים שביסוד דעת ז"ח בחסד דיסוד דז"ח פגימי ומקיף ועורה לת נגבורות תיק ואיר הוד דכללות ה' גבורות שביסוד דעת ז"ח לחסד דיסוד דמוקבי פגימי ומקיף והיסוד עסיה בחסד שבה ויסיב בגבורה והמלכות בת"ת גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני נוקב קדים את"ת דיסוד דיר' לת"ת דיסוד דזרה. והיו למחרו בכח שמות המאירים בהם **הא** דשם מ"ה העשירי וכ' שמות אל בשורק **יהוה יהוה** דשם אהי"ה כבלעת בנופך קדישה דז"ח **ול** דשם יג"ל פז"ק להאיר בה **הה** דשם ס"ן י' ל"ה דמ"ב. ומעז ינה מתוק לחיכנו בכח ספירתנו ח' נקודות מן י' ול"ן ה"י דשם ס"ג העולה כמספר אד"ם חוס"ם בשאו"ל. ובכן בכח ספירתנו יבוטלו כל הדינים ויתוקן פגמינו בספירה יסוד דזו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו. ושם נעשה ונקריב קרבן העומר כמועדו לתקן פגימות הכחיות האלה בשלימות גמור בכוח מלכותך יאמרו ובמזמור לך ידברו להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו. כי אתה תברך צדיק ה' כצנה רצון תעטרנו. ויהי נועם ה' וכו' יהיו לרצון וכו'. ובמזמור יכונן תיבת נתנה ובפסוק **ם** דולאחרים להשפיע מת"ת דיסוד דז"ח לת"ת דיסוד דמוקבה:

ליל לט יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל מה כח ה' ויאיר פנימיו' גבורה דאימא עילאה שם ס"ג **יוד הו ואן והי** בגבורת דז"ח יקר תפארת המלאו הגדול גדלות שבי דזעי' ותבונתנו חסדי ה' בכח ספירתנו ואיר כנה דכללנו ה' חסדי' דיסוד שבדעת ז"ח בחסד דיסוד שבשם קטנות פגימי ומקיף. ועורה לת גבורותיך להאיר כנה דכללות ה' גבורות דיסוד שבדעת ז"ח בחסד דיסוד דמקביה פגימי ומקיף והוד שהיה בחסד יפנה שסיב בגבורה והיסוד בת"ת והמלכות בנצח. גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני נוקב קדישה מלאו חור כנה דיסוד ז"ח לנצח דיסוד דיר. והיו למחרות בכח שמות הקדש המאירים בהם ואלו דשם מ"ה העשירי וב' שמו' ח' בשורק **יהוה יהוה** וי' דשם אהי"ה העשירי נבלעת בנ"ק דזעיר ופ דשם יג"ל פז"ק להאיר בה ון דשם כ"ן העשירי פ"ו דשם מ"כ ומעז ינה מתוק מיתוק נקודה מן ו"ד ה"י וא"ו ה' ונקודה מן י' דשם ס"ב שלשי העולים כמספר אד"ם הדר בשאו"ל. וכן בכח ספירתנו יבוטלו דינין ויתוקן פגמינו בספירת יסוד דזו"ן וטהר לבנו לעבדך באמת. ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר כמועדו לתקן פגימיו' הכחיות האלה בשלימות גמור. ועזוז נורותיך יאמרו ובחלתך לספרנה. גדול ה' ומהולל מאד ולגדולתו אין חקר: מי יגלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. כי אתה תברך צדיק ה' כצנה רצון תעטרנו ויהי נועם ה' אלהינו וכולי ובמזמור יכונן כתיבת יבולה ובפסוק **ב** דבארץ להשפיע מגבורת דיסוד דז"ח לגבורת דיסוד דמוקביה.

ליל מ יה"י ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל מה כח ה' ויאיר חיצוניות הוד דיסודא מכח ותבונה שמות אלהים דהיסן **אלף למד הה יוד מם** בגבורת דז"ח יקר תפארת קטנות מ' דז"ח ותבונתנו חסדי ה' ואיר תפארת דכללות ה' חסדי דיסוד שבדעת ז"ח בחסד דיסוד שבש"ק דז"ח פגימי ומקיף ועורר לת גבורותיך להאיר ת"ת דכללות ה' גבורות דיסוד שבדעת ז"ח בחסד דיסוד שבש"ק דמוקביה פגימי ומקיף והנצח שהיה בחסד יפנה יסיב בגבורה והוד בת"ת והיסוד בנצח גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני המקבל מלאו חור הוד דיסוד דז"ח לחוד דיסוד דמוקב' והיו למחרות בכח שמות הקדש המאירים בהם **הא** דשם מ"ה העשירי וכ' שמות **יהוה יהוה** בשורק דשם אהי"ה העשירי נבלע בנופך קדישה דז"ח

דז"ת וון דשם יג"ל פז"ק להאי כה **הה** דשם כ"ן הענייני
ווו"ן דמ"ב ומינו יכוח מתוק מיתוק ט"מקודות מון י
דשם ס"ג שלשי יו"ד הי' ונקודות מון ו' הענלים כמספר
אד"ם סמלה בשאול וכבן בכח ספירתנו יבוסמו ריחו
ויתוקן פנמינו לאשר פנמנו בספירת יסוד דזו"ן וטהר לבנו
לעבדך באמת ויהי ר"מ שתבנה בית המקדש במהרה
בימינו ושם נעשה ונקריב קרבן העומר במועדו לתקן
פנימיות הבחינות האלה בשלימות גמור שלא שגריס
ראש בם ושלא פתחי שלם ויבא מלך הכבוד מי הוא זה
מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה. אלהים
נבאות הסיבבו האר פניך ונושעה נמאה כפשי לאלהים
לאל חי מתי אבא וארא פני אלהים ויהי נועם ה' אלהינו
וכו' יהיו לרצון וכו' וכמזמור יכוין תיבת יבדכנו ובפסוק
א דבארץ להשפיע מהוד זא לשל נוקבא.

ליל מא יהי ר"מ ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבבח סגולת ספירת העומר ינדל
נא כח ה' ואיר דשמו דפנימיות דגבורה דאבא עילאה
שם ס"ג **יוד הי ואו הי** בגבור דזא המאו' הגדל
גדלות כ' דזא ויתבוכמו
חסדי ה ואיר גבורת שבבלות ה' חסדים יסוד דדעת ו"א
בחסד דיסוד שבו"ק דז"א פנימי ומקיף ועורה את
גבורותיך להאיר גבורה דבלות ה' גבורות יסוד שברעת
ז"א בחסד דיסוד הנוקביה פנימי ומקיף ואת"ת שהיה
בחסד יסוד בגבורה והנבח בת"ת והחוד בנבח והיסוד
בהוד והמלכות ביסוד גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר
פני הנוקבא מאורי אור יסוד דיסוד דז"א ליסוד דיסוד
דנוקביה והיו למאורות בבח השמות המאירים בהם יו"ד
ה"א וא"ו ה"א שם מ"ה ראשון וב' שמו' **יהוה יהוה**
בשורק ושם **אהיה** ראשון בגלע
בגופא קדישא דז"א **ק**' דשם יג"ל
פז"ק להאיר כה **יוד הה וו הה** שם כ"ן ראשון
וא"ו דמ"ב ומינו יכוח מתוק
ה' נקודות מון ו' א"ו הי' דשם ס"ב ד' כמספר כ"ז י"ו ונעם
ב' נקודות מון ד' דשם"ב חמישי עולים כמספר אד"ם שאול
בשאול וכבן בכח ספירת העומר יבוסמו ריחו ויתוקן
פנמינו בספירת יסוד דזו"ן. וטהר לבנו לעבדך באמת
ויהי ר"מ שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה
ונקריב קרבן העומר במועדו לתקן פנימיות הבחינות
האלה בשלימות גמור ונאזו כורלותיך יאמרו ובגדלתך אספרנה.
גדול ה' וכולי. לך זרוע עם גבורה תעוז יד תרום ימינך.
צדיק ה' בדקות אהב יסר יחזו פנימו. ויהי נועם ה' אלהינו
עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו
לרצון וכולי וכמזמור יכוין בתיבת אלהינו ובפסוק יז
דבארץ להשפיע ממלכו דיסוד דזא למלכו דיסוד דנוקבא.

ליל מג יהי ר"מ ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבבח סגולת ספירת העומר ינדל
נא כח ה' ואיר פנימיות ישראל סבא מבר החסדים שם
מ"ה בשורק יו"ד ה"א וא"ו ה"א בת"ת דזא בחינת יקר
תפארת גדלות דראשון דזא: ויתבוכמו חסדי ה' ואיר מלכו'
דבלות ה' חסדים דמלכות שברעת זא בחסד מלכות
שבו"ק דזא ועורה את גבורותיך להאיר פנימיות יסוד
ישראל סבא מבר הגבורות שם כ"ן בשורק יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה
מאחוריו דזא לת"ת דנוקביה. ואיר מלכות דבלות ה'
גבורות דמלכות שברעת זא לחסד דמלכות דנוקביה
פנימי

נא כח ה' ואיר בנמחת פנימיות גבורה דאבא עילאה שם
ס"ג **יוד הי ואו הי** בגבורה דז"א מאור הגדול
גדלות בית דעיר ויתבוכמו
חסדי ה ואיר תמד בבלות חסדים דיסוד שברעת
דז"א לחסד שביסוד שבו"ק דז"א פנימי ומקיף ועורה את
גבורותיך להאיר חסד שבבלות ה' ג' שביסוד שברעת
ז"א בחסד שביסוד שבו"ק דנוקביה פנימי ומקיף: והגבורה
שהיתה בחוד יפנה ויפיע בגבורה והת"ת בת"ת והנבח
בנבח והחוד בחוד והיסוד ביסוד והמלכות במלכות גם ה'
יתן הטוב להאיר אל עבר פני הנוקבא קדישא מאורי אור
מלכות דיסוד דז"א למלכות דיסוד נוקביה והיו למאורות
בבח השמו' המאירים בהם **יוד הא ואו הא**
שם מ"ה שני ושני שמות א'
בשורק **יהוה** ראשון ושם **אהיה** שני בבלע
בגופא קדישא דז"א ושם יג"ל
פז"ק להאיר כה **יוד הה וו הה** שם כ"ן שני
ואל"ף ואחד הה"ה וו"ו
דשם מ"ב ומינו יכוח מתוק חניד' ה' וא"ו ה' דשם ס"ב
ה' העולים כמספר אדם בעל חכ"ן בשאול ובכן יושלמו ה'
פעמים ס"ב אשר ה' דאימא הנכנסת בז"א המה יצלו ס"ך
ובבח ספירת העומר יבוסמו ריחיהון ויהי רצון מלפניך ה'
אז"ל שאם פגמתי בחיוו מז' בחינות של מוח בינה דז"א
בגבורה שלו אז בחיוו מז' בחינו' דחסד הפשי שלו אז בחיוו
מז' בחינות דגבורה שיפי דנוקבא שיתוקנו כל פגמיהם
בבח סגולת מצות ספירת העומר שספרנו בשבוע זה
ותמחול ותסלח לנו את כל עונותינו ופשעינו וחטאתינו
וטהר לבנו לעבדך באמת תמיד כל הימים ויהי רצון
מלפניך שתבנה בית המקדש ב"ב ושם נעשה ונקריב לפניך
קרבן העומר במועדו לתקן פנימיות הבחינות האלה
בשלימות גמור. ועזוז מרחותיך יאמרו ובגדלתך אספרנה.
גדול ה' וכולי. לך זרוע עם גבורה תעוז יד תרום ימינך.
צדיק ה' בדקות אהב יסר יחזו פנימו. ויהי נועם ה' אלהינו
עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. יהיו
לרצון וכולי וכמזמור יכוין בתיבת אלהינו ובפסוק יז
דבארץ להשפיע ממלכו דיסוד דז"א למלכו דיסוד דנוקבא.

ליל מד יהי ר"מ ה' אלהינו ואלהי אבותינו
שבבח סגולת ספירת העומר ינדל
נא כח ה' ואיר פנימיות ישראל סבא מבר החסדים שם
מ"ה בשורק יו"ד ה"א וא"ו ה"א בת"ת דזא בחינת יקר
תפארת גדלות דראשון דזא: ויתבוכמו חסדי ה' ואיר מלכו'
דבלות ה' חסדים דמלכות שברעת זא בחסד מלכות
שבו"ק דזא ועורה את גבורותיך להאיר פנימיות יסוד
ישראל סבא מבר הגבורות שם כ"ן בשורק יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה
מאחוריו דזא לת"ת דנוקביה. ואיר מלכות דבלות ה'
גבורות דמלכות שברעת זא לחסד דמלכות דנוקביה
פנימי

פנומי ומקיף · נס ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פמיה מאורי אור חסד דמלכות זא״ל לחסד דמלכות דנוקביה והיו למאורות בכח שמות הקדש המאירים בהם שם מ״ה

ג׳ **יוד הא ואו הא** וכ׳ שמות **יהוה יהוה**

ושם **אהיה** שלישית בכלע בגופא קדישא דז״ח ושי׳ דשם שקוניי״ת להאיר בה שם ב״ן ג׳ **יוד הה וו הה** ו״ו דשם מ״ב · ומעז יגא מתו׳ יו״ד ה״י וא״ו

פלס נקודות מן ו דס״ג דאשון העולה כמספר אד״ם כלע בבעל חנ״ן ובכן בכח ספירת העומר יבוכמו דיניו ויתוקן גם כן פגמיו במלכות דז״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש ב״ב ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר במועדו לתקן פנימיות הבחינות האלה בשלימות גמור · כבוד מלכותך יאמרו וגדולתך אספרנה אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד · ויהי נועם אלוהי יהיו לרצון ואלי ובמזמור יכוין בתיבת יברכ״נו ובפסוק ת דתנחם להשפיע מחסד דמלכות דז״ח לחסד דמלכות מוקבא ·

ליל מד יהי ר״מ ה׳ אל״ה שבכח סגולת ספירת העומר יגדל נא כח ה׳ פנימיות יסוד דתבונה מגד החסדים שם מ״ה בסורק יו״ד ה״ח וא״ו ה״ח בת״ת דז״ח יקר תפארת גדלות אחד דזעיר ואל המוקבא פנימיות יסוד דתבונה מגד הגבורה שם ב״ן בסורק יו״ד ה״ה ו״ו ה״ה מאחורי דז״ח לת״ת שבה ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר יסוד דכללות ה׳ חסדים דמלכות שברשת זא״ל כחסד דמלכות שבו״ק דז״ח פנימי ומקיף ועוררה את גבורותיך להאיר יסוד דכללות ה׳ גבורות דמלכו׳ שבדעת זא״ל כחסד דמלכו׳ שבו״ק דנוקבא פנימי ומקיף והמלכות שהיה כחסד יביע בגבורה גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פני הנוקבא מגבורת מלכות זא״ל לגבורת מלכות דידה והיו למאורות בכח שמות המאירים בהם שם מ״ה ד׳ **יוד הא ואו הא** וכ׳ שמות **יהוה יהוה** ושם **אהיה** ד׳ בכלע בגופא קדישא דז״ח וק דשם שקוניי״ת להאיר בה שם ב״ן ד׳ יוד הה וו הה וה״ו דשם מ״ב ומעז יגא מתוק מיתוק חכיו׳ ה״י דס״ג דאשון עם יו״ד ה׳ וב׳ נקודות מן י׳ דשם ס״ג ב׳ העולים כמספר אד״ם יוב״ב בבע״ל חנ״ן ובכן בכח ספירת העומר יבוכמו דיניו ויתוקן גם כן פגמיו בספיר׳ מלכות דז״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהרה בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר במועדו לתקן פנימיות הבחינות האלה בשלימות גמור · ובגדולתך אספרנה

אספרנה · גדול אדוננו ורב כח ולתבונתו אין מספר · אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה : ה׳ מלך גאות לבש לבש ה׳ עוז התאזר · ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ יהיו לרצון וכולי : ובמזמור יכוין בתיבת שהי״ם ובפסוק ב דתנחם : להשפיע מגבורת מלכות דז״ח לגבורת מלכות דנוקבא :

ליל מה יהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה שבכח סגולת ספירת העומר יגדל נא כח ה׳ · ויאיר חכונו״ת דאו״ח עילאין שם אבדט״ם העולה עם הכולל ע״ה מגד החסדים בת״ת דז״ח יקר תפארת קטמות ב׳ דז״ח ואל המוקבא דז״ח יאיר ג״כ חכונויות ת״ת דאו״ח מגד הגבורות שם אבדט״ם העולה ע״ד מאחורי זא״ל לת״ת דידה : ויתבוננו חסדי ה׳ בכח הספירה הזאת ויאיר הוד דכללות ה׳ חבדי דדעת זא״ל בחסד שבו״ק דז״ח פנימי ומקיף ועוררה את גבורותיך להאיר הוד דכללו ה׳ גבורות דדעת זא״ל בחס׳ דמלכות דנוקביה פנימי ומקיף והיסוד שהיה בחסד יביע בגבורה והמלכות בתפאר׳ גם ה׳ יתן הטוב להאיר אל עבר פני הנוקבא מאורי אור ת״ת מלכות דז״ח לת״ת מלכות דידה והיו למאורות בכח הפמ״ת המאירי׳ בהם שם מ״ה המיסי **יוד הא ואו הא** וכ׳ שמות **יהוה יהוה** ג׳ **אהיה** חמישי׳ נכ׳ בגופ׳ דז״ח ן דשם שקוניי״ת להאיר בה בן ה׳ **יוד הה וו הה** ו״ו דשם מ״ב ומעז יגא מתוק מיתוק נקודות מן י׳ דשם ס״ג ב׳ וא״ו ה׳ וט׳ נקודות מן י׳ דס״ג ב׳ העולים כמספר אד״ם חס״ם בבע״ל הנ״ן · ובכן בכח ספירת העומר יבוכמו דיניו ויתוקן גם כן אבד פגמיו בספירת מלכות דז״ן וטהר לבנו לעבדך באמת ויהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש במהר״ בימינו ושם נעשה ונקריב לפניך קרבן העומר במועדו לתקן פנימיות המאורות האלה בשלימות גמור ועתה ה׳ אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לבש״ת״ת כי ילד יולד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבו״ר אבי ע״ד שר שלום · מלכותך מלכות כל עולמים ומשלתך בכל הר״ דור · ויהי נועם ה׳ אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו · ובמזמור יכוין בתיבת ויר״ו ובפסוק ת דתנחם להשפיע מת״ת מז״ח לת״ת מלכות מוקביה ·

ליל מו יהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה ואל״ה אבותינו שבכח סגולת ספירת העומר יגדל נא כח ה׳ ויאיר פנימיות תפארת אימא עילאה שם מ״ה יו״ד ה״ח וא״ו ה״ח בהולם בת״ת דז״ח המאור הגדול גדלות ב׳ דז״ח ואל המוקבא יאיר פנימיות ת״ת אימא עילאה מגד הגבורה שם ב״ן יו״ד ה״ה ו״ו ה״ה בהולם מאחורי זעיר לת״ת שבה ויתבוננו חסדי ה׳ ויאיר כח דכללות ה׳ חסדים דמלכות שבדעת

ז"ח אל חסד דמלכות שבו"ק דז"ח פנימי ומקיף ובורה
את גבורותיך להאיר נגה דכללות ה' גבורות דמלכות
שבדעת ז"ח אל חסד דמלכות דנוקבא פנימי ומקיף והחוד
שהיה בחסד יסוד בגבורה והיסוד בת"ת והמלכות בנגה
גם ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני נוקביה מאחורי אור
נגה דמלכות דז"ח לנגה דמלכות דנוקביה. והיו למאורות
בכח השמות המאירים בהם שם מ"ה ו' יוד הא ואו
הא וכ' שמות יהוה יהוה ושם אהיה
שיש בכלם בגופ'
קדישא דז"ח. וצ דשם שקוני להאיר בה שם כ"ן ו'
יוד שה וו הה וה"ו דמ"כ. ומעז ינה מתוק נקודת מן יו"ד
הי והו ה נקודה מן י' דס"ג ב' העולים כמספר אד"ם הד"ר
בב"ל חכ"ן. ובכן בכח ס"ה יכוכמו דיכוי ויתוקן גם כן
אור פנמנו בספי' מלכות דז"ן ויהר"מ שתבנה ב"ה
במהרה בימינו ושם כעשה ונקריב לפניך קרבן המאור
במוצרו לתקן פנימיות המאורות האלה בשלימות גמור.
זשזוז מורחותיך יאמרו ונדול"תך אספ"רנה הוד והדר לפניו
עוז ות"ת במקדשו. מלכותיך מלכו' כל עולמי' וממשלתיך
בכל דור ודור ויהי נועם ה' וכו' יהיו לרצון וכו'. ובמזמור
יכוין כתיבת אותו ובפסוק דיסמיכו מ"דתנחם להשפיע
מנגה דמלכות דז"ח לנגה דמלכות דנוקבא.

ליל מז יהי ר"מ ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח
בגולת ספירת העומר יגדל נא כח ה'
ויאיר חמוניות יסוד דישראל שבא ות כונה מנד אחסרים
בתות שהים דשפי"ן: אור לו הדלה מו הוד הוד אור יה
וו דו מו סו בת"ת דז"ח יקדת"ת קטנות א' דז"ח
ואל הנוקביה ויאיר חיצוניות יסוד"ת מנד הגבורות שם
אור לו הוד לו מו דו הד אור יו וו דו מו סו מאחורי
ז"ח בת"ת דנוקבא. ויתבונו חבדי ה' ויאיר ת"ת דכללות
ה' חבדים דמלכות שבדעת ז"ח בחסד דמלכות שבשם
קנוות בז"ח פנימי ומקיף. ועורה את גבורותיך להאיר
ת"ת דכללות ה' גבורות דמלכות שבדעת ז"ח. אל חסד
דמלכות דנוקביה פנימי ומקיף. והנגה שהיה בחסד יסוד
בגבורה וההוד בת"ת והיסוד בנגה והמלכות בהוד. גם
ה' יתן הטוב להאיר אל עבר פני המקבא מאחורי אור הוד
דמלכות דז"ח להוד דמלכות דנוקבא והיו למאורות בכח
שמות הקדש המאירים בהם יוד הא ואו הא
ושמי שמות הקדש
יהוה יהוה ושם אהיה בכלם בגופא
קדישא דז"ח וי'
דשם שקוני"ת להאיר בה יוד הה וו הה. נו
דשם מ"כ דמ"ה ומעז ינה מתוק
מתוק תשע נקודות מן י' דס"ג יוד הי ונקוד מן ו'
דס"ג ד' העולים כמספר אד"ם שמל"ה בב"ל חכ"ן.
מ"כוכמו דיכוי בכח שפירת הגומר ויתוקן גם כן אור
פנמנו בספי' מלכות דז"ן ויהר"מ שתבנה ב"ה
במהרה בימינו ושם כעשה ונקריב לפניך קרבן המקדש כמהרה בימינו ושם
כעשה ונקריב לפניך את קרבן העומר במוצרו לתקן פנימיות המאורות
האלה בשלימות גמור. ועורה יאמרו ונדלת"ך אספרנה. גדול ה' ומהולל מאד ולגדלתו אין חקר
הוד והדר לפניו עוז ותפארת במקדשו. כבוד מלכותיך
יאמרו וגבורתיך ידברו. ויהי נועם ה' אלהינו עלינו
ואלהינו ובמזמור יכוין תיב' אמצי ובפסוק ל דשלה להשפיע
מיסוד מלכות ז"ח לנגה נוקבא.

ליל מט יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שבכח בגולת ספירת העומר
יגדל נא כח ה' ויאיר עצמות פנימיות ת"ת דאבא עילאה
מנד החסדים שם מ"ה יוד הא ואו הא בת"ת דז"ח
בחינת המאור הגדול גדלות ב' דז"ן ואל הנוקבא יאיר
גם כן מנד הגבורות שם כ"ן יוד הה וו הה מאחורי
ז"ח

הכתוב ומצותם לעשות כאשר צוה ה׳ אלהיכם לא תסורו ימין ושמאל. דקדק הכתוב ואמר לא תסורו בלא וא״ו והטעם שר״ל אם תשמיד ברעתך את המצוה לעשות אז בדרך הטבע לא תסורו ימין ושמאל כי לא יכבדו עליו עול ר׳ בויים מרוב המיבה ומו המוסר שכן מרגליות ושלשלאות זהב שלם בת חשיבותם לא יקפיד על כובדם ומניחם ליפן בהם מה שאין כן ממינים שאינם חשובים מקפיד אף על מיעוטם. ונקום האי כללא בידך כי לא יסיב האדם נדר עסק תורה ומצוה עדן יעריכם לעכיני העולם הזה במ״ש רש״ק כשה״ב לעסוק בתורה בחנות לילה ופעם אחת ראה התגרים נושאין תבן בעת ההיא אמר מה יתרון לנו שאנו משכימי לעבודת ה׳ הרי התגרי׳ השכימו יותר ממני ועל דרך זה אם יאמרו לאיש העורכו ד״ת לכסף וזהב. אמר יאמר כי בן מות הוא המעריכי אות לאחדי׳ כי הלא תורת ה׳ אין ערוך שיה וכהדבק בה בהדהן בשביל כשה״ב ומה גם בע״הב וכסף וזהב הם דברי גשמיים הוויים וכפסדי׳. והאיש הלזה לא ישמע לאזניו מה שמוניא מפיו כי הלא אם יאמרו לו במקום פלוני יש מטמניות זהב וכסף לא יעוס ולא ישן ירוץ ולא ייעף עד ישקיף וירא אם הסג ישיג. מה שלא יעשה כן להשיג תורה ומצות עם שכל הון יקר כאין נגדה ועל זה נאמר אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה׳ ודעת אלהים תמצא:

וכן יהא זהיר שלא יניח המצוה בשביל הוצאת ממון כי הנה מצינו ביעקב אע״ה שהיה ניקני שנאמ׳ ויותר יעקב לבדו וא״ל בשבח פכין קטני שהנדיקים חביב עליהם ממונם. ומצינו במקום אחר שהיה ותרן אין כמוהו כמ״ש ז״ל על מ״ש בקברי אשר כריתי מלמד שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה כרי ואמר לעשו טול כרי זה בשביל חלקך במערה. וממנו ראוי ללמוד כל איש ישראל שלא יפזר לדיק ושלא לצורך ובמקום מצוה התלויה בממון יהיה ותרן גדול והדרכה כל מצוה שקונה אותה ביוקר הרי זה מעולה ובזוהר נתן מי׳ חנם כלא מצוה כי הקליפה בהפקרא ניחא לה וע״כ יבזבז בשביל מצוה ולא יניח שום מצוה בשביל דמיה שהרי ר״ג לקח אתרוג באלף זוז. ואז״ל זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצוות סוכה נאה לתרוג נאה ואמרו הידר מצוה עד שלים. ופירש רש״י ובעלי התוספות ז״ל דהיינו דבעת שרוצה לקנות לתרוג ויש שם אתרוגים הרבה וכולם הם כשרים אז יקנה ביוקר היותר מהודר אפי׳ אם נדיק להוסיף שלים דמי אתרוג הכש׳ שאינו מהודר. ואפי׳ אם כבר קנה אתרוג הכשר ואחר כך נזדמן לתרוג גדול ואין מצומצם בשיעורו והראשון מצומצם בשיעורו נדיק להוסיף עד שלים דמי אתרוג הראשון ולקנותו. ואז״ל עד שלים משלו מכאן ואילך משל הקב״ה וכו׳ פירוש עד שלים משלו דהיינו אותו השלים שהוסיף בהידור מצוה משלו שאינו נפרע לו בחייו כמ״ש היום לעשותם

לעשותם ולא היום ליטול שכרם מכאן ואילך מה שיוסיף בהידור יותר על שלים משל הקב״ה דמותן לו שכרו בעה״ז כי לא על ידי ההוספה תהיה חסר ממונו ה״ו רק הקב״ה יפרע לו ע״ד לוה עלי ואני פורע והקרן קיים לע״ב. ועוד פירשו דעד שלים משלו ר״ל כי מי שאינו מוספה בנכסים ואין לו אלא כדי חיין ולחם חקו שזהו נקרא שלו כי הקב״ה הבטיח כל בריה בלחם חקו שנאמר נותן לחם לכל בשר. אז זה האדם אין לו חיוב להוסיף יותר משלים אך מכאן ואילך של הק״בה ר״ל מי שהשפיע לו יותר על נורכו שהוא מוספה בנכסים אז הוא משל הק״בה ויש לו להוסיף כהנה וכהנה. (הגה) א״ה כתב בספר כנסת הגדולה ולא יתי׳ לחסיד א׳ העלה בדמים לגלב א׳ שקנאו גביר א׳ שהקהל לרב אחד ואמרו לו שלא היה ראוי להעלות בדמים אותו הגלב שקנאו הגביר הנזכר ולרב הנז׳ מפני כבודו והשיב החסיד הרב גדול כבודו אמנם כמה שניני ה׳ אלהי מצוה מן התורה אין חולקין כבוד לרב דיותר קרוב אדם אצל עצמו לעשות המצוה שצונו הקב״ה משום אדם. ושבחהו חכמים על התשובה הזאת:

ומה יענו ומה ינדקו רבים מעשירי עם אשר בביר מצאה ידם הון ועושר בבית׳ הממלאים בתיה׳ כסף וזהב וחמד על ממונם מלקמת לולב ואתרוג הכשר לנאת בהם י״ח וסומכים לאמר עם הלולב של הקהל אמו נוטלים ויוצאי׳ י״ח ואיה במיכה של הכל כי לא נתקן לולב הקהל אלא לנאת בו מי שאין לאל ידו מפנת לקנות לעצמו אבל מי שיש ספק בידו לקנות ולהדר ולחבב המצוה החיוב מוטל עליו שלא לחוס על ממונו ולקנו אתרוג הכשר לבדך ולנאת בו ידי חובה. כי זה ילוונו בכל עמלו וכבוד עושרו כי הבני אדם כמשלו לאולד מה חולדה זו גורר׳ ומנחת גורר׳ ומנחת ואינה יודעת למי מנחת כך כל בני עולם גורדין ומניחים ואינם יודעים למי מניחי׳ כמ״ש יבזבר ולא ידע מי להוספם ועל זה נאמר ש תיבע להעשיר הוא לומר להעשיר אחרים שלפעמים עוזב כבוד עושרו אשר אסף וקבץ למי שיטל אלמנתו וזה דרכם בכל למו שחילם וממונם אשר ע״ת ידים לעזוב לאחרים חביב עליהם יותר מהנשמ׳ העכ״ל והאומללה ואינן מבזרים ממונם לכבוד המלך ה׳ נבאות ולקיים מצותיו כדי שילבו מצוותיהם לשומרם בנוסעם מהעולם ההוה והנפסד הזה לעולם הנשמות אשר מי יכולנו הדרך ההוא אשר הוא בחזקת שכנות עצומו מכמ׳ כתות כתות מלאכי חבלה אף וחימה ומשחית אשר כל האומר מן הרקיע לארץ אלא מהם והיא מר לה לעבור בין אותם הכפירים שוחגים לשרף רחמנא ליצלן ומי יגן בעדו אז הלום העושר אשר עשה ולא במשפ״ יגן בעדו הוי שכל הוי אויל הסר הסגורים מבין עינך ובחר חלק יפה מממונך לנשמתך העלובה כי חייך קודמים לחיי חבלך ואין דוחק כשם שלו מצני נפש בני ביתו ולהניח להם הכל אלא יקח

תחלה

הפולטים בזמן הספירה. מכל מקום אין טעם זה מספיק שהרי מל"ב ואילך מאירים הרחמים ואפי' הכי לא היה מתפר הרב זצל"ה עד עצרת. ועוד לפי מה שאמר מהר"חו בשמו בסוד שני העומ"ר מן. אשר המה יעלו למספר כת"ר שעל הרא"ש כי פס הם שערי דצמר נקי. לכן אין ראוי לספרם בזה הזמן כי מכחישין פמליא של ומעלה. ועל כן אסמכוה אמיתת תלמידי ר' עקיבא על כי הוא היה דרש בחלו הפערות והקונין תלי תלים של הלכות שמשם עור ב בשמתו. ע"כ נראה פשוט ומבואר שיש לה זהר מלהתפר בכל זמן העומ' ולכן אעפ"י שיש מהגים להתפר בל"ב בעומר. וגם כשחל להיות ברית מילה. אין אנו מתפרים כי אותם המתפרים הוא כי עלה על רוחתם כי מה שנהגו שלא להתפר בין פסח לעצרת הוא מן הטעם שאין מתפרים בימי האבלות לפי כי אחזו פשיטותן של דברים על מות תלמידי ר' עקיבא ובל"ג שמקן מלמות ומטע' זה נהגו שלא לישא נשים. אבל אנחנו מבדלים שער כדי להתקדש בקדש עליונה ולהיו' כי הימים האלה בסוד ב' העומר מן בנזכר ולכן אין אנו מתפרים עד העצרת בשום נד וחופן שיהיה שא כי לרוב הגלות נסתמו ונעלמו סודות התורה מעבדת בני עמנו. והרשב"י זל היה אומר דהני בבלאי לא הוו ידעי דזא דיבב' וילנא דתרוויהו אנטריכו והוו עבדי יבבא וילנא מספיקא והרשב"י היה אומר דתרוויהו אנטריכו וכמוה רבים כת"ש הרב בסוד תפילין דרש"י ור"ת זל שנראים לרבים מבני עמנו כתורה חדשה על כי לא האיר אליהם אור הקבלה היטבה:

ומהרח"ו זצל"ה היה נוהג להתפ' ביום מ"ת לעומר וטעמו ומקור עמו כי בשש שיום ו' לעומר היו עושים י"ט מטעם שבו ביום נכנס רשימו דגדלות ב' דמוח חכמה כמו שרמז לעיל בטוסח התפלה ואעפ"י שהענמות נכנס בז' אף על פי כן אינו חידוש ולכן מיד שנכנס הרשימו אנו עושים י"ט ונחשב כאילו נכנס כולו ב"כ כן הדבר הזה שביום מ"ח לעומר הואיל כי בו ביו' נשלמו להתפשט החסדים שבדעת במוח הדעת שנכנס בשבוע ג' ור' עתה בשבוע הז' נתפשטו בת"ת דזעיר החסדים ובנוקבא הגבוה וביום מ"ח לעומר נכנס הרשימו דגדלות ב' דאבא אם כן הרי היא כמו שכבר נשל' זא בכל הבחינות הנזכרים אלו ולכן נריך לשמוח בו ולהסיר מעליו הפערות אשר המה בסוד הדינים כי כבר ז"א הוסרו מעליו בחינות הדינים וכבר הוא שלם בכל הבחינות ואין נריך להמתין עד שיכנס הצנמות דגדלות ב' דאבא. ומה גם שבליל ז' של פסח לפי שנכנס מלכות דחסד א' ביסוד כמו שכתבנו בתפלות כבר יש הכנה לזווג ועל כן הוא י"ט הנה כי כן גם עתה שכבר נכנס מלכות דמלכות שבדעת ביסוד נמצא שכבר נשלמו החסדים

להתפשט בגופו והוסרו הדמים והנה של"ם בכל אבל כל א"כ אינו יום דין וראוי להסיר הפערות וכן נהגתי וכן נהגו עמי החברים הי' וכן ראוי לנהוג. הנה ככר קלטה הנפה מכל המקובן כי הימים האלה קשר בין פסח לעצרת כולם קדושים וכתוכם ה' והמה ימים נוראים ועומדים ברומו של עולם כמו שנתבאר וחשובים כאילו המה ימי חולו של מוע' כמו שכתב הרמב"ן בפירו' החומש שז' ימי הפסח כולם כנגד יום א' של חג ויום העצרת כנגד יום ח' של חג והימי' של בנתים כנגד ימי חולו של מועד ועל כן כל איש הירא וחרד ראוי להיות זהיר וזריז לעמוד לעצרת בשם ה' בימים האלה יתר על כל הימים בקדושה ובטהרה ובירא' ה' כל היום לא יפנה ימין ושמאל וירחה ויפחד ממנרת הדין המתוחה שלא יכוה בגבלתה ח"ו. וחמרו הקדמונים כי הימים האלה המה לאות ולמופת לכל השנה כולה כי אם ירבה בהם בתורה ובמצות כן יהיה מראשית השנה ועד אחרית השנה וכן בהפכו ח"ו כי על כל שה כל אחד מאנשי ישראל בקרב אלה הימים ראוי לפנות מעט מעסקיו יום יום לקבוע עתים בחכמה ומוסר וירא' ה'. והמוכחר שבטעמ' המפרשי' על לימוד פרקי אבות בשבע שבתות אלו שבין פסח לעצרת הוא מה שאמרו כי כאשר הימים האלה נזכרי' ונעשים לשמירת הבריאות בהרקות והקזות ותמרוקים ומשקים ויהיו כל אלה להבדיל מן הגוף הדם הנפסד והמותרות וקטור העשן והאידים הגורמים השעמום עם כובד ראש וכובד האיברים ומורך הלב. והמעשים האלו בימים האלה ובזמן הזה מצוות שהזמן גרמא להיות היגלי ומומזג אשר בו הגוף וכל כלי פרת שלו פגימיים וחבוטים מסכימים זה עם זה יותר משאר פרקי השנה אשר פעם יגבר הקור הטבעי ופעם חומו ונמצאו מתנגדים כשזה נכנס זה יוצא לא כן בכל ימי נסן השוים לכל במזג שוה. וכאשר שקדו החמון על שמירת גופם בהגדילם לעשות משמרת למשמרתם אשר בו יתכלכל הגוף בכל משך השנה כן שקדו חכמים על ביקור כל הנפש הבאה לבית יעקב במאסר כ"ר מר המות ובמשעבל הסכנות והמבוקות לקרא להם דרור וקבעו עליהם הדבר חובה בגזרה שוה כקטן כבדול יהיו רגילים במילי דאבות בז' שבתות אלו תחת היותם דברי חכמים וחידותם המושכים את הלב בעבותו' אהבה לשמור מאד ולעשות אלה החוקים והתורה ומשפטי' נדיקים ולשון חכמים עושר כפרקים אלו בתוכחות על עון ונתיבו' המות אשר כל שונה בה לא ייחכם ולא ישיב אורחו' חיים. ונתיבות החיים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם לא זו אף זו שכל הלכות מדינה והלכות ד"א עמיים בם אשר יעשה אותם האדם להיות באמצעותם רמוי ומקובל בעיני אלהים ואדם. אשר באמת אם ימנא כל אחד מאנשי ישראל שמיר הבריאו הנפשי אשר היא הרפואה האמיתית. ועוד שעם ב' כי הנה אנחנו יגאנו עתה ממוצר שמוה יג

חג הפסח אשר בהם היינו שמחים וטובי לב מסעודה אל סעודה עלינו מכלי טורח בסוס מלאכה וכלי ספק עלתה חלודה והיגר הדע הוא משולח על העידוכים והתאוות וע"כ צריך לרמנו ולהכניעו בעול התורה והמוסרים האלה אשר יועילו מאד לשמור בני כמובנות ישובות לשמור את האדם שלא ליפול באחד הפחתים ושלא יטעה ויבטל בטוס דרך מן הדרכים המסוכנים ולהכנעו בברית יראת שמים והתנברות על היצר ועם היות שגם בחג הסוכות יש ט' ימי שמחה מכל מקום להיותו בחדש אשר תחלתו וסופו ואמצעיתו הוא ימים נוראים מפורסמים לתשובה את העבה כי ראשיתו הוא יום הדין ואחריו קס כמהו עשרת ימי תשובה ואחריהם היום הקיום והנורא יום הכפורים. וגם באחרית ימי החג יום הושענא רבה אשר הוא כפין כפור קטן כמו שנבאר במקומו על כן ודאי בם בימי המועד והחג לא פנה הירחה מפנינו ולא כתרחק מהבנתה הראוה לימים הנוראי' ההם ולפיכך לא הונרכו אחר כך לעשות דבר דשוס כלימוד הפרקים מה שאין

כמועד הפסח:

ועוד טעם ב' כי ראל קדמונינו ע"ה היות עתה זמן האביב שהו נרמז ימי הבחרות בחיי האדם לפיכך למתן יהיה ראשית בבורי זמנכ מעובר אל קבלת עול מצוות. תקנו לומר פרקים להדריכנו במעגלי יושר

במצוות ומעשים טובים:

ונוסף גם הוא לתועלת הזמן העתיד הוא חג השבועות זמן מתן תורה להזהיר את העם לבל יעלה בלב איש לגנב על דבר שמירת הדברים המקובלי' מפי משה רבנו ע"ה שלא בא מפורשים בתורה. ולומר שאין לו לשמור אלא מה שכתוב בתורה אבל המצוות שקבלנו מפי הקבלה אינו תן העקר ח"ו לא ולפיכך אנו מקדימי' לקרא מסכתא זו בחלו השבתות הקודמי' למועד הבא ישן אשר באה בה שלשל הקבלה היא ומסורת תורה שבעל פה מתחלת משה קבל תורה מסיני ומסר וכו'. וכן כל המקבלים אלו מאלו איש מפי איש. להודיע לבני אדם כי על פי דברי' המקובלים ישכילו ויבינו אמתת הדברים הראוים לעשו' וזולת תורה שבעל פה אין חכמה ואין עצה ואין תבונה והיינו בעור ממש. כי מאין נרע פרי עץ הדר מה הוא וכל אחד ואחד יקחוהו כפי חפצו ורצונו ומי יאמר לנו מצשה התפילין וציצית כמה ענינים נעלמים שאין מקום להבינם כי אם על ידי קבלת תורה שבעל פה ולפיכך לפני ימים בא לה' זמן מתן תורה רמז הקדמונים להעמידנו על תכלי' השלמה בזה בקרוא שלשלת הקבלה של כל החכמים כי בבא יום מתן תורה בבר שעבדנו עמנו לשמוע בפירושה ובשמירתה אל מסורת קדמונינו ע"ה וכמו שאמרו לת הקדמים בספרתם ז"ל ומפני כל שעמים שאנו מקרא הפרקים שאנו פרקי אבות לפי שבם

הוזכרה

הוזכרה שלשל התורה שבעל פה אשר הי' אב לבנים ורבי' אים מפי איש ממשה רבינו ע"ה עד רבנו הקדוש. והיא בחמת בונה נכונה מהמסדר מסכתא זו שהיא כולה דברי מוסרים ותו כחות. להודיענו בשם זה של אבות לומר שאינ' מוסרי' בלוסייא שהמכיאו' מדעתם. ושכלם רק כי המה מיוסדי' על קבלת האמיתית מקדמונינו הקדושים שנמסרו

מאבות לבנים:

בי על כל אלה ראוי להזהר ביותר בשמירתן כפי מעלת האומרים אותם ע"ד שנא' האזינה עמי תורתי הטו אזנכם לאמרי פי וכו' אשר שמענו ונדעם ואבותינו ספרו לנו וכו'. וגם כי להיות דברי זאת המסכתא הנהגות להדריך האדם אל הדרך היישרה בעבודת שמים ולמוד התורה וכל המעשים את חבירו הרי הוא כאלו ילדו כמנא ח"כ שהמלמדים יקראו אבות והלומדים בנים. וגם כי להיות עיקר תולדותיהם של נדיקים מעשים טובים. על כן ידרך מאד למסכתא הזאת שם של אבות כי להיות כולה תוכחות מוסר להדרך האדם לכבוד קונו ולהתעסק במעשים טובים כמנא שהיא מלמדת לנו הדרך לשהיה כולנו אבות בתולדות האמתיים שהם המעשים טובים כי בהם כל אחד ואחד הוא אב לעצמו. והנכון בעיני מה שאמרו טעם שנקראו המוסרים האלו אבות ללמדנו שבהם יוכללו כל יתר התוכחות והמוסרים אשר היו או ימצא בכל מין ספר או מאמר כי אלו הם כמו אבות וכל שאר המוסרי'

כבנים אשר יולדו מהם שכולם ימצאו כאן:

בי על כן לא טוב אשר עשו בבמה מקומות לקרא פרקי אבות מפי עוללים ויונקים במדוכות לשונם ותבקע הארץ לקולם והדבה מהם אין המשנה שבורה בפיהם על נכון ושגיאות מי יבין ואיך ומה יתפעלו השומעים תוכחות מוסר מפיהם. אחר שכל עיקר תקנת הקדמונים ללמוד הפרקים האלו בקהל עדת ישראל בעבור ישמע העם וילמדו ליראה את ה' וכולה האי ואולי באמור דברי המוסר בשפה ברורה ובנעימה קדושה יתנו את לבם לשמוע דברי חכמים וכ"ש וק"ו שלא יהו אזן לשמוע מפי העוללי' בלעגי שפה הרגים יצאו דחופי' בקריאתן ויחליפו כוונת המשנה פלוזים למשה ותחתוכים למעלה ישתקע הדבר ואני כהבתי בקהל עדתי לעבו לפני התיבה חכמי' ודועים מן התלמידים לקרותן בשפה ברורה ובנעימה קדושה בעבור ישמח העם ויסו את אזנם דברי המוסר הנאמר בהם אשר כל דבריה כנחלי אש בשיתם את לבבם עליהם אשר בם כלולים כל דברי המוסר אשר הם בעולם כאמור וראוי לקרותן באימה ביראה בחרדה להחזיר לב הנבור. בלהם ופעמי רבו קריתי אני בקהל עדתי הפרק האלה להחזיר לב הנבור קדש הדרום אשר היתי דורש

בשבתות אלה על פרקי אבות:

ולמוכיחים

ולמוביחים יבנס ועליהם תבא ברכת טוב להקהיל קהלו׳ ברבים בשבעה שבתות שלו שבין פסח לעצרת להזהיר את העם בתוכחות על עון ולהודיעם גודל קדושת ימי הספירה ומה טעם יש בספירה הזאת אשר מבלעדי פשטה - עוד יש רמז הערה לנשמות חיסי ישראל אשר ע״כ אמרו שהעומר בא לבטל רוחות רעות היינו רוח עועי׳ אשר מסך ה׳ בקרב הרשעים מד׳ רוחו הטומאה שהטיל׳ נחש בחוה שאמרו בזוהר שהמה רוח שטות רוח זנות רוח חמדה רעה רוח חטא׳ וכו׳ כי כל שלו הרוחות הרעות המשכיל יבטלם בלבו בהשקפ׳ ספירה זו אם ירד לעומק תבלית׳ להבין ולהשכיל כי נותה התורה בהתחיל האדם לקטר קטיר שדהו בהתחלת קניר שעורים שהוא ראשון לכל הקטירן לכל ירוק׳ לבבו ברוב תבואו׳ טוב לבו לה ביא עומר שעורי׳ שהוא עשירית האיפה ויהיה הרמז כי הן האדם לאיפה נמשל׳. כמ״ש זל בפסוק איפה היית ביסדי ארץ וכו׳ ואם כן עשירית האיפה ירמז על עשור איברין. והן ידענו כי הן רמ״ח איברים ונמצאו עשורן כ״ה חבר מעט ואם באנו לפרט באדם האיברים שכל מעשה הטוב והרע תלוי׳ בחס על כן נריך האדם לקדשם לשמים שלא נמצאים כמספר הזה המוח וב׳ אזנים וב׳ עינים לשון שפתים הלב וב׳ כליות יושבו׳ ומרה הכועס ומחול השותק וב׳ רגלים ו׳ אצבעות הידים שהם אבני׳ החיל עיקר כל מעשה אשר יעשה האדם המס כ״ד איברים מעשה ר״ע ורשם הנויה שחסר ממנו הערלה יהיה נשאר כנגד מעשר הח׳ הנותרים. הנה האברים האלה הם עשירית האיפה שהיא כל האדם שיעור העומר אשר אותם נריך האדם להכיאם ל׳ ה׳ לקדשם לבהנו׳. ואז נותה התורה וספרתם לכם ממחרת השבת הוא יום ראשון של פסח ששבתו בו מטומאת מצרים כי מאז יתנו לב לספור ימי הליכון לרמוז אל מחרת העשרים שנה שמשם והלאה הוא נעשה בר עונשין בכ״ד שלמעלה כי מאז נריך יהיו ימיו שבורים חמשים יום לעומת חמשים שנה עד תשלום ימי שנותיו עד תשלום השבעים שנה באופן ששבעה שבתות תמימות תהיינה המה שבעה שבתות שנותיו תמימות תהיינה מן החטא עד ממחרת השבת השביעית הוא מחרת השבעני שנה שהוא אחר שבית מהע״ז עד סוף הזמן הה״ו תהיה ספיר׳ הימים כל ימות ה׳ מהם מעברבו את ה׳ ועל כי הספירה הזאת היא כמודע ימי חלדו של אדם נפיכך ממעט׳ בהם בשמחה כמ״ש שהע״ה לשחוק אמרתי מהולל ולשמח׳ מה זו עושה אין לאד׳ שמחה בעה״ז כי אם בפקודי ה׳ ישרים משמחי לב. ולפיכך אין מברכין בה שהחיינו אחר שכל ימיו מוכאובים וחייו תלויים לו מנגד ואינו בטוח בכל יום מן המות. אמנם בעצרת יום קבלת התורה בנאמר בה כי היא חייך אז מברכין שהחיינו כי עם נוה ה׳ את הברכ׳ חיים עד העול׳ כמו שהאריכו בזה כת הקודמין.

הלא

הלא בספרותם:

ונוסף גם הזא עת לדרוש את ה׳ בקרב הימים האלה להזהיר את העם על עון ל׳ הרע אשר חכמי׳ הגידו בפרק הבא על יבמתו י״ב אלף זוגים תלמידי׳ היו לר׳ עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מתני שלא נהגו כבוד זה לזה תבא וכולן מתו מפסח עד העצרת ומסיים עם דמתו במיתת אסכר׳ ואמרו הראשונים ז״ל לתה שלא נהגו כבוד זה לזה היה מחמת לשון הרע שהיה ביניהם. וכדאמרינן בפרק במה מימן לשון הרע אסכרה ועל זה ידוו כל הדורות אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר כי לא נמצא בדורינו מי שנזהר על זה כי אם יחידי הדור והנם מועטים הנזהרים בלשונם כי כולו חנף ומרע מקול מחנני׳ חן שחוט לשונם חויה לנו אהה על שברנו הלא היא המדה שהחריבה בית קדשינו ותפארתנו מירתנו היתה לשמה יופי אדמתנו לזרים בראשונה ובשניה כמ״ש בראשון דיומא ונא ואשור מיום בריא׳ העולם ותמנא כי מדה זו היתה שורש פורה ראש ולענה לגרום כל רעות שבעולם אשר החטא הראשון היה לשון הרע מספר הנחש בטולו עד אשר גרם המות לדורי דורות ואחר כך דור המבול הטיחו דברים כלפי מעלה ואמרו מה שדי כי נעבדנו עד אשר גרמו השחתת עולם. וכן בנאת ישראל ממצרים ספרו המרגלים לשון הרע על הענים ועל האנשים עד אשר גרמו בכיה לדורות ובכית ראשון נאמר על ידי ירמיה חן שחוט לשונם בפיו שלום ידבר ובקרבו ישים ארבו העל אלה לא אפקוד כם נאם ה׳ אם בגוי אשר כזה לא תתנקם נפשי. ועל פסוק זה ידוו כל הדורות ואוי לעינים שכך ראות ואזנים שכך שומעות ואיך הבהיל הוא יתברך עון פלילי זה עד אשר אמר דרך תמיהא אם בגוי כזה לא תתנקם נפשי והן בעונותינו שרבו מדה זו פרוצה ברבת בני עמינו וכל מי שיודע בטיב תחבולה זו לדבר אחד בפה ואחד בלב ולבסות מה שבלבו

קדוש יאמר לו:

ובל מי שהוא איש תם מתהלך בתומו נדיק ותוכו כבדו הכל חושבים אותו לבער וכסיל שאינו ראוי לגרפו עם בני אדם כאמרם כי איש תם הוא אוי להם אהה עליהם לעושה אלה לרחק מה שקירב הוא יתב׳ ולקרב בזרוע מה שריחק ה׳: ויותר מהמה בחטא הלשון כי הוא מנוי בראש כל חוטאות כי כל אחד מדבר סרה על חבירו ותהי בפיו כדבש למתוק כי ימצא מקום להתכבד בקלון חבריו. ופני האדם העומדים בפרץ לגדור כל פרצה ידם במעל לראשונה וכל אחד שמח לאיד חבירו מקנאת איש ברעהו ומהם ירחו וכן יעשו יתר דלו׳ העם שכנו לשוב׳ לדבר נכלה ושלחו חן לשונם בכל רחובות קריה עד אשר יפילו חללים רבים עד שפך דם עליהם ועל מדה זו אין מעבירין ליתן דין ולית דין ונעשה להם כהיתה גמור לוי

לנו

לבו מיום הדין אוי לבו מיום התוכחה לבזיון בכיה ותאניה לאכיל בעמים בחריכות הגלות המר והנמהר שאוב יאמר על מה כי בעון זה אנו יושבים במחשכים בגלות החיל הזה כל הזמן הנפל"ה זה כי אם נחרב"ה הבי"ת כראשונ' ובשניה בעון הזה ק"ו כי בעודו חרב לא יבנה כל זמן שמרה זו מצויה בידיכם על כן בואו אחי בואו רעי ורע קד' ברוכי ה' ירחת ה' אלמדכם חוסו על כבוד שמו הגדול המחולל בגוים זה כמה ימים שגוים מרקדים בהיכלו עלי עפר ועלי כבל ואוי להם לבניה שבנו מעל שלחן אביהם ובל הלזרח בימראל יסבו בנוקו"ת ומבוכות ומידי יום ביום עברו רעות ותלאות על ראשינו ומדוע תהיו כאים נדהם זאין רורש ואין מבקש נדע על מה עש"ה ככה נעש סבולתו אשר בחר לבחלה לו אוך הם הולכים מדאי אל דאי היו הלוך וחסור מיום ליום ואין לך כל יום שאין קללתו מרובה מתבונו הלא תשימו לב כי בלי ספק נדיק הוא ה' ואנחנו הרשענו תירונו היתה זאת ולא ה' פעל כל זאת ותמובגנו ביד עונינו עון לשון הרע אשר הוא שורש פורה ראש ולענה מענמר שלשתן עז"ב ע"ש ע"ד. ומדוע לא נהיה לאחדים כארץ זרע קדש ישראל לה' הן עם אחד ושפ"ח ראוי לכולנו הלא אב אחד לכלנו אל אחד בראנו. וכל האיש אשר ידע נגעי לבבו במדה הנרוצה הזא' יחוס על כבוד קונו ויסוב ונוח' על הנבר ותרד עינו דמעה ויתמרמר בקול מר לאמ' אוי לי כי נדמתי כי אין טמא שפתים אנכי כי ה' אלהים נתן לי לשון למודים ובלי יקר שפתי רעת טהורים ובריס לעבוד את ה' בתור' ובמצות ואוי לי על שברי אנה אולך את הנפתי אשר טמאתי בלשוני הרע הכלי קדש ותחת עשות בהסדרפי קדש פרקליטין בראתי מסחיתים אוי לה לאתה בושה אוי לה לאותה כלימה כי איך אשא פניו כי כל העבודה אשר עבדתיו שוכה הלכות ותפלות ותושבחו' הלא היו בכלי טמא ועבד אויל הייתי בעינינו ואם אב הוא איש כבודו ואם אדון הוא איה מוראו ואוי לי כי כעסתיו גם כעס מעלה מנחה מקריב דורון לפני האדון בכלים מכלי נאים. והאחרון הכביד כי המר מדי לו מאד על חרבן בית מנוחתנו זה כמה ימים ושנים ומתי המחולל בין הגוים בעון פשעי וחטאתי בלשוני הרעה ובכן יפשוף את נפשו לפניה' בכל דרקותיו יפליא למן היום אשר נתן אל לבי ידי עמו להבין ולהשכיל לשמור לפי מחום. ויהיה כחרש מלשמו' קול מלחשים שמוע שוא וכאלם לא יפתח פיו בלשון הרע אמן לא אדל יעת"ל שו' ודבריו ואשרי מה טוב חלקו ומה נעי גורלו. ופרי קטור התשוב' לזה היא השתיק' כי השית' בטלה היא היתה אם כל התועבות הרעות האלה כמו שאמר החכם הגדול משה אלשך ע"ה וז"ל והנה השבתי למשפטו אהלוקה שכם הדברים הרעים שבתרמית לשון רמיה אל שבע תועבת נפשו יתברך מתבכין ומתאחזין זו מזו. אחד במבת לעת ודבר חכף מתהלל במתת שקר

וכיוצא

וכיוצא באלה. ב' נמשכת מזו הכיא שמע שוא והוציא דב'. ג' היא הלעגות והתול והוללות בקלות ראש ודומה למו ד' אשר יריבון אכשים והכה איש את רעהו בשוט לשון ונדופים. ה' והיא לשון הרע וספר בגבות חבירו וכבן אמו יתן דופי. שם רכילות לשלח מדנים בין אחים. שבעה כבלות הפה והן אמת כי אמס של אלו אשר היא יולדת הז' היא שיחה בטילה כי ממנה פנה ממנה יתד לבא אליהם וממנה היו כולנה.

ב' הלא נראה יושבי קרנות נועדו יחדיו לבוע על הענים תחת כל עץ רענן או בפתח שער החצר ויהי מושב' בית מועד לכל חי אים לא נעדר אשר לא יעבור תחת שבט לשון' וגדולי יחלו בהלכו מלכים מלחמותיה' שמה יכילו את אשר יתיצבו מלכי ארץ ואשר רוזכים מוסדו יחד בחדר משכיתם שבתם וקימתם ואיך זה נופל וזה קם וכל איש מתן טעם לפגם הנופל איך נפל שדוד ולשבח הקם וגבורתו ומובגות איזה הדרך היה טוב למלך הדרוש או למלך הנטון ואיש ענתו ומזיע לעומדים לפניו ואשר אתו ספירי מלחמות ודברי הימים יפמיע למו ובשמחת האים במענה פיו יבדה מלבו המלאות כו זכות למד לשונו דבר שקר למשוך לבבם אליו. ומשם ילמד לדבר חונף באמרי שקר וגניבת דעת. ובכלותם לדבר על פרי עם ועם ידברו על אחר ועל המזו על המחי ועל הכלכל' אם מעט ואם הרבה יאכל כל איש אכלו לפי אכלו ויספרו ברע עוסק ומעיע שוא זה יאמ' פלוני הרע לי וקפח את פרנסתי וזה יאמר גם אני כמוך עשוק ובזול מפלוני אלמוני ואם א' מהיושבים נוגע לנדבר בו כרה יקום לריב עם אשר בזדון דברו ויחרפו ויגדפו זה את זה ויוציאו דבה זה על זה וכני לויה יסמחו לראות בקלון רעיהם ויתלונו עליהם ויעשו מושב לבים ואם אחד מן היושבים יתן אל לבו פן יקנוף האים אשר חירף רעהו ויקם לנטוב דעתו ויחניפנו ובקרב לבו יסמח לאידו וגם בהרף איש את עמיתו דברי נבלות לבזותו לא ישיב ידו ובטשבם מכית מועדם כל רע לכיל יהלוך אל אשר לא נמנא אתם ועליו דברו שם רעות ויאמר לו אוי לי אם אומר ואוי לי אם לא אומר אם אומר אקרא הולך רכיל וחטאתי לאלהים ואם לא אומר נר לי עליך אחי כי אהבת עולם אהבתיך ולא ענרתי כח להיות שומב הרפתך ודוברים רע על נפשך ולא אגיד לך כי איכבה אוכל ורחיתי ברעה אשר תמצאך מרבה משטימה הנראים כאוהבך: על כן יעתי לקראתך לשחר פניך להגילך ועתה תהי נא אלה בנותיכו ביני וביכך להסתיר דבר אל יודע כי דברתי לך רק יכנסו דברי באזניך כתבם על לוח לבך והשמר פן ואל תגלה כי מאשר כפלאתה אהבתך לי והיה לבי כאש בוערת באתי אליך עתה. אתה דע לך כי פלוני אלמוני איש שלומיך אשר בטחת בו ותאהבהו וגם הוא לך לקרא אל תאמן בו כי לא כן לבו כי שבע תועבות בקרבו

בקדמו ותכלית שנאה שנאך לא תדרוש שלומו וטובתו כי הוא אויב לך ומבקש רעתך - וכמו כי יפגעון איש באיש וכל אחד מלא כריסו מחמת המסית אשר הניח בם אש וגפרי לא יוכל להתאפק איש על אחיו מלדבר מרה ותבער בם אש המריבה ואין מכבה ואז יחרץ האיש הכליעל לאמר לאחיו הרחוק כי נמנאו דברי וכאלה רבות אתם:

באופן כי כל ז׳ התועבות הנאמרות יחד כלם מסתעפות משיחה בטילה כסדרן או שלא כסדרן ועל כן הטיבו אשר שמו חכמים בלשון המשנה שנים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים כי מהשיח בטלה יתעתדו ללעגות וללשון הרע כי אשר על כן שומר נפשו ירחק משיחת חולין כי רעה בעיני אדוננו שבשמים היא רק רוב דבריו יהיו בתורה ומצות ומעט בדברי מחייתו ושמור לפיו מהסום לבלתי דבר על המוגע לזולתו - וזהו שרמז בתורה באומר במעשה המעגל הבא עלשון הרע ועשית את מעגל האפור כלומר תכלת כלומר תעשה את המעגל שהוא מיוחס אל הדבור כלומר תכלת כי יהיה כל דבורך דברים שהתכלת רמז אליהם שהם דברים אלהיים שהתכלת דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד ולא בדברי חול - ולהיות כי אחר השיחה בטלה תבא האגופה ובגיבת דעת על כן סמך ואמר והיה פי ראשו בתוכו רוצה לומר פי האדם יהיה בתוכו כפיו כן לבו ועוד שפה לפיו לא יקרע ר״ל שיכנים שפתו לתוך פיו לסותמו ולעכב מלהוציא בתוכו מפיו מילין כי ישמור לפיו מחסום ועוד רמזה לבו התור׳ ועשית על שולין רמוני תכל׳ ופעמוני זהב בתוכם לראות שיהיו דבריו מועטים בנחת ובקול נמוך ולכן נריך להיות מזהב כי אין בכל המתכות שיהיה קשקו׳ כל כך קול נמוך כזהב - ועל המשכ׳ גם הי׳ מהקודמת והיא דברי ריקו׳ ולעגות ושחוק וקלות ראש - על כן היא שכיוון שיהי׳ הפעמון והב דהייבו דברי׳ יקרי׳ כזהב ולא דברי ריקות ולעגות אשר שכא ה׳ וקלות ראש ושחוק ומה גם כי ידלו איש משתגע מתהלל שהיתול ולעגות הדברים המגונים שחוק לכל העומדים לפניו לשמוע הכלותו יחד כולם ישישו ושמחו וימלאו שחוק פיהם עד בלי די ועליהם לשכח את המשוגע ההוא כי ידע לדבר נחות לשמח לבב אנוש בהיתול ולעגותו ומה גם בבית שמחה ומשתה כי יבוז כסף להכות אנשים לגים משחקים על פי הכבל ומכבלים פיהם בשירי עגבים והחבים העתידים עורר לוותן ער כמוך אל הרהורים רעים וחטאים תרדף רעתם - ובכלותם מקול השירים יחלו מעט בשחוק וקלות ראש וכל האנשים והנשים אשר יחד אוספו לשמוח הרגה ואל התפלות בשמעם הדברים מרים ומאורדים ועאים מפי עושיהם ישמח לבבם ויתלהב ירם ורגילם לערוה - ולא יבגר שם איש נותן טעם בר נותן טעם לבנם כי טוב לשמוע שיר כסילים בעת שהיא לאמר כי לשמחת המצוה הם

הם עושים ואין בהם דעת ולא תבונה לאמר כי שמחה לאחר ושחוק וקלות ראש לאחר - וחכמי הגמרא שמיבו עלאשר היתה הכלה היפיפיה דמיא לבתולה אחתפייהה המה יאתה לשמוח אתן וכלה כי אזלת יד ינרס מלבותם לא המטים עקלקלותם ריקים ופוחזים המהפכים לעגה שמחת אתן וכלה וכמה ה זהירו קדמוניו כי במקום גילה שם תהא רעדה לבלתי תת מקום לשטן לקטרג כדרכו לערב כל שמחה:

כי על כל אלה האיש אשר נגע אלהים בלבבו ירחק מאלה ויתן אל לבו כי בשמתו חלק אלוה ממעל ונתן לנו תורתו ואם עוסק בה לשמה כל העולם כדאי הוא לו וכאשר תגא תורה מפיו בסתרה כל ערפי קדש יקרבו ויאתיו להתעלם באהבים כאשר חכמים הגידו כאשר דרש ר׳ אליעזר במעשה מרכבה מרכבה נתעלאה הנקעה אש תן השמים וכאשר היה כן עדאי דורש בפשוטי תורה היה האש מלהט סביבותיו - ומה גם כי יתן אל לבו כי כל עבודת האדם לקונו או רוכא דרוכא הם בפיו ובשפתיו כי הבקר אור והנה לפניו ק״ש ותפלת השחר והזמירות וברכות והודאות אשר אהב ה׳ מכל שירי ערפי קדש כמ״ש ז״ל שאין רשות למלאכי השר׳ לשבח את קונם עד שישבחוהו ישראל למטה ומדי נאתו מבית הכנסת אם מתופפי התורה הוא שיהה הלבות בבית מדרשו יום ויום וכהתימו יאכל קמעה ובשפתיו יברך את הזכת בטילה המוציא וברכת המזון ודברי תורה על שלחנו וכי יבטו בלבו ערב תפילות מנחה ואח״כ ערבית וק״ש על מטתו ויקם בעוד לילה בתורה עד אור היום הנה כי כל היום וכל הלילה לא יעבות לשונו מלעבוד את ה׳ וגם מי שאין תורתו אומנותו לא יעבר מב׳ תפלות ובת קבוע ללמוד ביום ובלילה וכן כל תרי״ב מצות שיעשה ימלא פי תהלתו על כל מצוה ברכה ועל כל פרי אשר יאכל ואשר ישתה לבוא תחלה וסוף וכל פעולת בשמיית אשר יעשה לא יבנו מתת חלק לפיו ולשפתיו להודות לשם ה׳ - אפילו כי יפנה גופו להקטנים עם הגדולים על כל בטילה ברכה:

כלל הדברים כי כלי הדבור הם יקרים מאד לשר׳ בם את ה׳ מכל אברי האדם - ומי בער מלא ידע ולא יתן אל לבו להזהר לבלתי שמאם ולשמור לפי מחסום מדבר דבר אשר לא כדת ה׳ ולשומרם בקדושה וטהרה כי הם כלי קדש אשר ישרת בם את המלך הקדוש לא ישרתהו בכלים מוחים כי אך תכון לפניו תפלות שוחה עמוקה פי זרות ולשון מדברת גדולות קטורת תועבת לפניו ושם כלי בלים מגואלים אך יערב לפניו יתבלך כיב לשון אכזי לבן ולא יקנוף על קולו וחבל מעשה ידיו:

ומי האיש אשר לא ישים הדברים האלה על לבו ויקרבו לי״ב קרעים ותרדנה עיניו דמעה ויטוב מחשבתו

מחטאתנו אשר חטאנו. וכל תפלה ותפלה טרם יפתח פיהו בתפלה יתן אל לבו אלה הדברים ויכיר מעוונותיו ומולה לו יעלה על רעהו לאמר כמה אתרנה אל אדוני ויהיו לרצון אמרי פי כי איך בפי אתודה על חטאת פי והוא טמא וכבן אם בעל נפש יקרה הוא יטמנן דמו בקרבו לאמר מדוע בכה עשיתי ואת דבר ה׳ בזיתי איכבה אוכל. ורחיתי, כרעה אשר ימנא אל רגתי ותפילתי להדיחה מרחי אל דחי. וכבן פרי החרטה ימהר ויחפזהו ויקבל עליו לבלום פפתיו ובאלם לא יפתח לדבר דבר אשר לא ציוה ה׳. וכבן יעתר אל אלוה וירצהו כי יהיו דברין קרובי אל ה׳ בי מעתה יהיו אמרי אמרות טהורות בכלי טהור בית ה׳:

פרק א׳ ז׳ של פסח

אם מודעה יד ה׳ את עבדיו בכל נפלאותיו אשר כבונו גם הכבוד בעבר מכות אשר נגד אבותינו עשה פלא בארץ מצרים שדה צוען עוד יספה תת כחה לנו בגלות ישראל מצרים בית יעקב מעם לועז בקריעת ים סוף ביום השביעי לגאלתם מארץ מצרים אשר היא היתה לראש פנה באשר הראנו את ידו הגפלאה. יזרעו המתרבת יש מי תהום רבה השמה מעמקי ים דרך לעבור גאולים ואשר חתם פי שטן מעטין עלינו תזרם זדון תשלם וסערה תפקן אותם באשר חכמים הגידו כמדרש אבכיר בפסוק ויושע ה׳ ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וכי ישראל ביד מצרים היו והלא כבר יצאו שלא בשע׳ שיצאו ישראל מ׳ מצרים פתח עוזא בר של מצרים לפני הקב״ה וא״ל רבונו של עולם אומה זו שלת׳ מוציא ממצרים יש לי עליה דין ודברים יבא מיכאל שר שלה ודון לפניך עמי באותה שעה אמר הקב״ה למיכאל בא ודון עמו פתח עוזא שר של מצרי׳ וא״ל רבש״ע אתה בזרתה על אומה זו שיהיו משועבדים תחת ידי אומה שלי ת׳ שנה שנאמר ועבדום ועינו אותם ת׳ שנה ועדיין לא עברו בהם שלא ת״ו פנה מפמולדה מרים ועדיין לא הגיע זמנם לצאת שלא תן לי רשות ואחזירם תחת ידי אומה שלי עד ת׳ שנה בשם שאתה קיים כך שבעתך לקיימת באותה שעה א״ל הקב״ה למיכאל שר ישראל לחזור לו תשובה מיד פתח מיכאל באותה שעה השיב הקב״ה ואמר לעוזא יש לי ללמד זכות על בני בלום נתחייבו בני שעבוד אלא בשביל דיבור אחד שדבר אברהם אוהבי שאמר לפני במה אדע כי אירשנה ואמרתי לו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך כלו׳ אמרתי בארץ מצרים בארץ לא להם אמרתי כבר גלוי וידוע שמשולר יצחק נעשה תרים וכבר בלמו אחבע אחות שנה אין לך לשעבד

לשעבד על בני בלום כל אתה שעה הגיל הקדוש ברוך הוא את ובראל מיד מצרים:

ובשעה שבקש הקב״ה להטביע את מצרים עמד עור פעם אחרת עוזא שר של מצרים לפני הקב״ה ואמר לפניו רבונו של עולם בקרלת נדיק ושר ואין לפניך לא עולה ולא מנחה פנים ולא מקח שוחד למה אתה רוצה להטביע את מצרים בלום הטביעו בני מבניך לו הרגו מהם ולא בשביל שעבוד שעבדו בה׳ אתה רוצה לשובען כבר נטלו שכרן כל כסף וזהב שלהם באותה שעה כנס הקב״ה כל פמליא של מעלה וא״ל הוו דנין ביני ובין עוזא שר של מצרים אודיע דברי אתכם: הנה בתחלה הבאתי עליהם רעב והעמדתי להם יוסף הבין בחכמתו ונעשו כולם עבדיו ולבסוף באו בני בני׳ ושעבד בהם שעבוד קשה עד שעלתה צעקתם לפני. ושלחתי להם משה אהרן עבדי ואמרו למלך שלהם כה אמר ה׳ שלחו העברים והיו יושבי׳ לפניו כל תלבי מזרח ומערב והתחיל אתבאה לפניהם ואמר מי ה׳ שלא הביא דזרון כל אותם הסנים כדרך כל האלוהות לא ידעתי את ה׳ התחיל מבח׳ בי ואמר המתיבו ואבדוק בספרים שלי אם שמו כתוב אצלי בדק ולא מצא. הסיבו משה ואהרן וא״ל הוא ברא שמים וארץ והוא נר הגבור במעי אמו והוא מסיב רוחות ומוריד את הגשמים ומפריח שלגים ומצמיח אילנו׳ ועשבים ומתית ומקיה וכפש כל חי בידו: הסיב לשלוחי אין אלוה בעולם שיעשה מעשים אלה אלא אני ברחתי עצמי ואת אילום כהדי שנאמר לי אחדי ואני עשיתי הסיב ואמר לחכמיו שמעתם אלוה זה מעולם אמרו ליה שמעינו שכן חכמים הוא בן מלכי קדם שנאמר אין תאמר פרעה בן חכמים אני הסיב לשלוחי לא ידעתי את ה׳ כזן שכפר כי שלחתי עשרה מכות ולא הוצאתי והוסיף לכפור כי ולשעבד את בני ולאחר שהודעתי לו את בחי ובורתי שלחם בעל כרחו ועכשיו ודף אחריהם להחזיר לשעבוד מי שעשה כזה ולא הבין אימו ראוי לשבעו בים הוא וכל חילו הסיבו לו כל פמליא של מעלה הדין עמך ועשה מה שאתה חפץ. באותה שעה עמד עוזא ואמר רבונו של עולם ידע אני בענני שהן חייבין אלא בבקשה ממך שב עליהם במדת הרחמים אדי״ל כל כיון שראה מיכאל שפרי האומות מלמדי׳ סנגוריא על מצרים דמו לגבריאל ושם למצרים טיסה אח׳ ומתו לבנ׳ ותמוק א׳ מת שפקעו בבנין ועמד לפני הב״ה ואמר לפניו רבש״ע הלא שעבדו בבניך שעבוד קשה כזה ותרחם עליהם כיון שראתה מדת הדין כן אמרה עשה דין לבניך במצרים שרובן חייבין מיד טובעו מצרי׳ שנאמר דרכת בים סוסיך חומר מים רבים אותו חומר שהביא גבריאל גדם למצרים לטובעם.

ומפני הקטיגוריא שעלתה לפני הקב״ה בשעה שירדן ישראל ליס ירד גבריאל לפניהם והקיפם

ומקיפים ומסמרים כחומה והיה מכריז בין מים למים הזהרו ביסרל שעתידין לקבל התורה׳ מימינו של הקב״ה ומשמאלו היה אומר הזהרו בחלו שעתידין להניח תפלין בשמאל ולמים שלפניהם היה אומר הזהרו בחלו שעתידין שיהיו חותמים לפניה׳ ברית ולמים שלאחריהם היה אומר הזהרו בחלו שעתידין להרחות קשר של תפלין ושני נגיעותיהם מלאחוריהם. ואמרו המים להם חומה שירד במצל ואמר לפני הקב״ה רבונו של עולם לא עבדו ישראל ע״ז במצרים ואתה עושה להם נסים והיה משמיע קולו לישראל יש ונתמלא עליהם חימה ובקש לטבען מיד השיב לו הקב״ה שוטה שבעולם׳ וכי לדעתם עבדו והלא לא עבדו אלא מתוך שעבוד. ומתוך טירוף דעת ולת דן שונג כמזיד ואונס כרצון כיון שמע שר של ים כך אותה חימה שנתמלא על ישראל הא זירה על מצרים שנאמר ויעבור המים שבינו מישראל על מצרים והיו המצרי׳ עושים כשפים ועולין מהים אמר הים פקדון שהפקיד לי הקב״ה היאך אניחנו מיד היו המים רצים אחר כל מצרי ומצרי. ומורידן לים וב׳ מבשפים היו במצרים יוחני וממרא ועשו להם כנפים ופרחו באויר ונתלו בהומו של עולם אמר בריאל וברוב גאונך תהרוס קמיך מיד אמר הקב״ה לגבריאל לך ועשה בהם דין. תפסן מיכאל בכיתת ראשן ואקעקען על פי המים. הה״ד אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים. ומשה מכריז ואומר התיצבו וראו את ישועת ה׳ אתמול עשה רבינו אין בכו כח לבטל נתפלל משה באותה שעה והראה להם המקום כ״ה כתות של מלאכי השרת עומדין בעזרתן לפניהם וכן הוא אומר מכונה נגדו עבדו עבדו ברד וגחלי אש עביו כנגד המון חיילותיהם שלהם. ברד כנגד אבני בלסטראות שלהם. גחלי אש כנגד נפט שלהם. ירעם משמים כנגד הגפ׳ תריסין ושפכת קלגסין שלהם. ועלין יתן קולו כנגד נחנוח חדבות שלהם. וברקים ויהומם כנגד נזחות שלהם. ישלח חיצין ויפיצם שהן חנים של פרעה מתפזרן וברקים מבהלן. ואף הקב״ה בכבודו ובעצמו נגלה עליהם על הים בכל כלי זין נגלה עליהם בגבור חרב. שנאמר חגור חרבך על ירך גבור נגלה בפרש שנאמר וירכב על כרוב. נגלה בסריון וכובע שנאמר ולבש צדקה כשריון. נגלה בחנית שנאמר לטוגה ברק חניתך. נגלה בקשת ובחיצי שנא׳ עריה תעור קשתך. נגלה בגב׳ ומגן שנא׳ נכה וסוחר לחמתו. וח״ו הוא אינו צריך לאחד מן המדות הללו והוצרך הכתוב לפרוט כל אחד מאלו שאם יטרכו ישראל לומר שהקב״ה עושה להם מלחמה: וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה׳ במצרים מיתות חמורות מיתות משונות זו מזו ור״ה הגלילי אומר שלקו על הים חמישים מכות. ורבי אליעזר אומר שלקו מאתים מכות. ורבי עקיבא אומר מאתים וחמשים מכות. אמר ר׳ יוסי מנין אתה אומר שבמכות שהיו אלו שעל חלק שלישי יב ח הים הים לוקין כך היו אלו שבמצרים לוקין והיו רואים זה את זה לכך נאמר ויאמר מצרים אמוסה מפני ישראל כי ה׳ נלחם להם במצרים.

ויראו ישראל את מצרי׳ מת על שפ׳ הים מה היו עושין היו כל א׳ מישראל נוטל את כלבו והולך ומתן את רגלו על גרונו של מצרי והיה אומר לכלב אכול מן היד הזו שנשתעבדה בי אכול מן הזרועות הללו שלא תסו עלי שכן הוא אומר לעבדו תמתין רגלך בדם לשון כלביך מאויבי׳ מנהו: ובמכילתא מיפרו עוד בנס קריעת ים סוף להפליא ז׳ל עשרה נסים נעשו לאבותינו על הים נבקעו ונעשו כמין כיפה שנאמר נקבת במטיו ראש פרזיו. ב׳ נחלק לשנים שנאמר נטה את ידך על הים ובקעהו. ג׳ נעשה יבשה שנאמר ובני ישראל הלכו ביבשה. ד׳ נעשה כמין מיט שנאמר ודכת כים סוסיך חומר מים רבים. ה׳ נעשה פירורין שנאמר אתה פוררת בעזך ים. ו׳ נעשה סלעים שנאמר שברת ראשי תנינים על המים. ז׳ נעשה גזרים שנאמר לגוזר ים סוף לגזרים. ח׳ נעשו ערמו׳ שנא׳ וברוח אפך נערמו מים. ט׳ נעשו כמו כד שנאמר נצבו כמו נד וינאו להם מים מתוקים מתוך מלוחים שנאמר ויוצ׳ נחלים מצור. י׳ קפא הים מב׳ חלקים ונעשה כמין מרא׳ של זכוכית שנאמר קפאו תהומות. ובמדרש תהלים אמרה עשה הים חומה ואין חומה פחות כה מגדל ואין מגדל פחות כה שור והוא מלאכי השרת מעמדי׳ את ישראל שלא יזכו אמר ר׳ יוחנן כיון שעלה אחרון שביישראל מן המים ירד אחרון של מצרים לתוך הים אמר ר׳ יוחנן מה הם עושים תשושין והפורגלין כב יכול הקב״ה היה נותן ידו ועולה אותה מן הים שנאמר ישלח מרום יקחני ימשני מים רבים: אמר ר׳ לוי על אלו ועל אלו הפך הים מה עשה הקדוש ברוך הוא ימינו אחת היתה מגלת ישראל וימינו אחת מעקעת למצרים. שנאמר ימינך ה׳ נאדרי בכח ימינך ה׳ תרעץ אויב:

ומפני כך אמרו חכמי הזהר כי על כן אמרו שהיתה קשה קריעת ים סוף לפני המקום יתברך כמו שאמרו בפרשת וירא אל כך אתעביד ניסא לא אתעביד פלגו ניסא ופלגו דינא אלא כלא כחדא לא ניסא לא דינא אמר ליה ר׳ יוסי ולא הא דאמרא דבקע קב״ה ים לישראל הוה קרע ים לישראל ואולין ביבשתא ומייא הוו תבין מסמ״א ושבעין לאילין ומתין ואשתכח ניסא הכא ודינא הכא כלא כחדא א״ל ודא הוא דקשי׳ קמי דכל קב״ה עביד דינא ונינא כחדא לא באתר חד ולא בבתיתא חדא דאשתכח כלא כחדא והי אתעביד קשיא קמיה דהא לעיל לא אתעביד כלא אלא בפלגו כחדא לא ניסא לא דינא באתר חד ולא בפלגו ע״כ. ובפרשת בשלח פירשו עוד טעם אחר וז״ל ת״ח בשעתא דשרו ישראל על ים חמו לכמה אכלסין לכמה חיילין לכמה מפרשין מעילא ותתא

וכלה בכמופיי עליהו דישרל שריאל בגלו מגו אעקו דלהון
ביה שעתא אתגלי עתיקא קדישא ואשתכח רשות בכולהון
עלמין כדין נהירו דכלא אשתכח אמר ר׳ יצחק כיה שעת׳
חמי ישראל עתקו מכל סטרין ימא בגלהי דזקפן קמייהו
ובתרייהו כל אינון אכלסין כל אינון משריין דמצרי לעילא
עלייהו כמה קטיגורין פריאו מוחין לקב״ה כדין כתיב
ויאמר ה׳ אל משה מה תצעק אלי ותאמר בספר דבנויות׳
אלי דייקא בעתיקא תליא כלא כחדא ועבד ימא כמוסין
עילאין ואתמסרו בידוי עלאין ותתאין ובגין כך קשיא
קמי קב״ה כלא בקריעת ים סוף וכלא הכי אוקמוה מ״ש
בגין דקריעת ים סוף בעתיקא תליא ע״כ :

ולסוד הנכתב הזה נכתב ונחתם בר״ת מ״ה
תנ״ע אל״י **אבות** כדאמרינן בזוהר
דאמת תליא בעתיקא . ועל כי היה הקטרוג רב בשמים
ממעל על עדת ישראל ומסג״ר ה׳ בעדם והוא יענם מה
תצעק אלי כי המקום אשר אלו קראו ישראל בתפלתם
בעת ההיא הוא היה אל מקום המשפט בחיכה כוללת דיבא
ורחמי ע״כ אמר שיו דבר ל׳ בני וישנו ויסעו לעיל כי בפעם
הזאת יעתיח לז״א בעתיקא קדישא כי הוא כסא של חסד
עליון ורחמים פשוטים ונתן לכם רחמים . ועל כן הוצרכ׳
בלוי האור הגדול להאיר עליהם ברחמים לעתות
בים נרה :

ואולם למשכילים בחכמה יש בסוד׳ תעלומות
חכמה והחרה זו המחרבת יש מי תהום
רבה השמה מעמקי יש דרך לעבור באולים . פנה למעלה
בסתר עליון ועין המשכיל בסוד אול״ת להכיים תשכילנו
כי סגר ה׳ בעד רחמה גר״ה כמבכירה שלמי הגבורים
סביב לה וכאל״ל תערוב על אפיקי מים . וכח אין לגידה
מפני אויב . והנה ד״ס הברי״ת כבוד **אריה** בתוכו
מעיל קט״ן תעשה לו אמו ובגל שד״י יתגלגן דרך נח״ם עלי
גוד ומכסה עתי״ק הן פרש עליו אורו וסס חכיון עוזו וכבר
קטון מודע כה לאיסה והוא כחש יכחש כה את מקורה הערה
ויפתח את רחמה ובטרם תחיל ילדה ויברש מפניה אויב
ואמר השמד . ועל סוד הנעלם הזה נחתם גם קריעת
ים סוף מפיא דכל דרגין כבוד׳ ודי לזה כמקו שאמרו לקבר
ופורץ גדר ישכנו נח״ש :

ועל כי סוד האמה הגדולה הזאת עובר עלינו תמי׳
כעגם יום ו׳ של פסח ויאר לנו על דאשי עם
הקדש ברוכי ה׳ על כן האנשים חיבי ישראל יתקדשו לשה׳
עצמם במקוה טהרה לכבוד הרגל הזה כי אף שאינו רגל
בפני עצמו יאותה להם להוסיף טהרה על טהרתם בערב
יום הקדוש הזה לעשות כסא ומושב לקבל האמה העליונה
דהיא היכל ה׳ היכלא ה׳ זה אשר האמה ההיא דמיון
הנשמה היתירה המתוספת בשבתות השבת למי שיכוין
לבבו׳ עצמו כלי טהר ומוכן לקבל קדוש׳ העליון׳ לא למכבי׳
וקופר׳

וקופר׳ טבא לפות׳ וכם׳ טבא לפות׳ ואת פועל ה׳ לא יביטו :
מאח׳ עלו׳ ממקו׳ הטהר׳ יכוין לקרא שהיו בהדר׳ קדש בבגדי
יום טוב לכבו׳ ולתפאר׳ יום הקדו׳ ואף אם הוא לבוש בגדים
חמודים בחולו של מועד מכל מקום יאלף שמלותיו ובודע
הוא אשר חליפות שמלות של יום טוב נריכין להיות יקרים
משל שבת וחול המועד כי כן תלבשנה החלות העליונות
בשבתו׳ וחול המועד תוך ב׳ לבושים דא״ו וכי״ט תוך לבוש
אחד דאימא לבד כמודע לבאים בסוד ה׳ . וטוב ויפה
להתעטף עצמו לבנים אשר הוא שמן חירות שיצאנו
בדימוס וזכינו בדין בחמלת ה׳ עלינו בקום עלינו עוזא
וחזי חיים בלעונו בחדות אפס כבו חזי המים שטפונו נחלה
עבר על נפשינו לולי ה׳ שהיה לנו להשיב חמתו מהשחית
ונפשות אכיונים הושע . וכל הנמלט מן הדין יאותה לו
לבו״ן את הלבנ״ים . ולפיכך יש לקבל שמחת יום הקדוש
הזה בשון ובשמחה מהודר ומסולסל להבדיק טהרה וחילו׳
למי שעשה לאחותינו ולמ״ת כל הנשים החלה הנפרע
לנו מצרינו ומשלם גמול לכל חויבי נפשינו ברוך החל
המושיע :

והשרידים אשר ה׳ קורא המושרים אחתם
על פי קבלת איש האלהים אור
המפלה האריל אלה״ה יאותה לכוין בהתקדש עליהם היום
סוד קדושת היום ויקר תפארת גדול״תו את הרשום כחתם
גדלות כ׳ דאבא כמות זא״ל כהיום הזה . ועל כן הוא מרומס
ע״כ ברכה ותהלה ותהלתו מלא׳ הארץ להיות יום גמור .
ונוסף גם הוא כי בו מאיר בחינת יסוד דאחר ראשון שבדע׳
במלכות ולפיכך תפארת עטר להיות יום טוב גמור ויפה
לזווג ואף כי חוגא עילאה אשתכח מכל מקו׳ לא הוי בזווגא
שלי׳ כלול פסח כמוד אשר מטע׳ זה אין בו הלל גמור כי אף
כי נקדש היום להיות יום טוב גמור על האמת יסוד החכר
במלכות מכל מקום לא כלה החכר ההוא ליכנס כי חבר
ממנו בחינות המלכות בסוד מעש״ה ירא טבועים בים
ואתם אומרים שירה כמ״ש בספר חמדה גנוזה בארוכה :

ובכן יגל״ח דברו בשירה ואמרה להתפלל תפלת
ערבית בכוונה יתירה שמח וטוב לב מהודה
ומשבח לאדון הכל עוזו ונפלאותיו אשר עשה . וכבר
כתבנו זה פעמים שעיקר האהבה והיראה הוא בלב
ובכוונה שלימה . ולא באמור הדברים בפיו ובשפתיו ולבו
רחק מהם . וכ״ש בעניני מימי האל ית׳ שהוא כופר
בתורתו יתב׳ ח״ו . והבנינו לפרק אמת ואמונה להזכיר
גם יציאת מצרים וקריעת ים סוף יאותה להם ליראי ה׳
ולחוסבי שמו לעורר לבם בכוונה יתירה בנגל׳ ובנתר
בגם הנפלא ההוא ובכן משלחן גבוה יזכו לקבל הארת
המאל ודות העליונים המאירים בעליונים למעלה ובכח
כונתם והיו כמורידי אור מן העולם ,ועד העולם וה׳
עליהם יראה :

ואחר

ואחר ערבית לא יכיח דעתו מקדשת היום אפי׳ רגע קטון ותהיינה רגלו קלות כאילות לבא הביתה שמח וטוב לב ותאזרו השמחה ויתן בקולו קול עוז לאמר מודים לשמחה ויעמוד על שולחנו כשיר ושבח׳ הלל וזמרה אים לפי מהללו לעורר חבבלת הערון לשיר בקול כעים קודש הללוים וה׳ קדוש מדבר יסד פיוט קדוש ומופלא להיות כל איש שורר בביתו ללול ז׳ של פסח בנכת׳ ובגבלה מתיק מרבליות ועל סדר סוד קדושת היום. בנוי לתלפיות. והשיר הזה בנוי הוא אתי בספר חמדה גנוזה ולמענן לא יעדר כל בו בספר הקדוש הזה אשים דברי בפיך ותעלו זכה כליותיך. וקודם יסר השיר יאמר בנועם קולות אלה מקראי קודש:

אהללה שם אלהים כשיר ואגד׳לנו כתודה. ועתה יגדל נא כח ה׳ כאשר דברת לאמר. גדלו לה׳ אתי ונרוממה שמו יחדיו כי אל גד׳ול ה׳ ומלך גד׳ול על כל אלהים. כי שם ה׳ אקרא הבו גו׳ל לאלהינו חס׳ד ה׳ עולם אשירה לדור ודור אודיע אמונתך בפי. חסד ואמת נפגשו גד׳ק ושלו׳ם נשקו. ה׳ עוזי ומגיני בו בטח לבי ונעזרתי ויעלוז לבי ומשירי אהודיכו:

אתקינו סעודתא שלימתא חדותא דמלכא קדישא דא היא סעודתא דזעיר אנפין וחקל תפוחין קדישין:

א נהא דכון עלמא. אעבר כנו עמא. וקבא תהומא. לעמא בחירא:

א נהא חסינא. דאפיק כל זינא: מאדי דבגינא. שורא וכר שורא:

נ וכא ותנינא. עבידו זיינא: וחרבא שננא. בכל יאורא:

ד מינא דלעילא. אפיק שם חילא: לשזיבא קדלא. לתנין מגירא:

א תבזא רקיעא. בין מיא ואורעא: בשרשא וגזלה. דרים מקורא:

ב ליט כלחישא. ביעקב קדישא: ונפיק מרשא למעבר חוטרא:

ד עוא דעתיקא. ורוחא דפרדשקא: אזיל כל סומקא. ואתי חיורא:

ה היא אילתא. נסיך בעריתא: חויא דחכמתא. קדע ההוא אתרא:

מ תעטרא מלכתא. בשלמו דאבהתא: כלילא בגליפתא. שם מ׳ב יקירא:

נ כענו דחכמ׳ה. נפיק מרלמא: דאתקרי בשמא. חוט מוחא דשידרא:

ת נורא דעבכאי. ונהרא דבינאי: להוא בנאי. שקעיה כאבנא:

נ פיק האזא מיכא. ואתבר לפרשא: לאיתן וערשא. אבדו כל חיזרא:

ב רא ובבדא. וכלילא דזורדא: בזיזי דכרדא. עברו תבירא:

ג כיעו כל בנזי. אדייה לבזיזיה: למעקר בזי. דכזק נהורא:

ד ומי דמפגרי. אתמליאו אוגרי: לחי וקוקרי. אגרא ופגרא:

מ זמיטי קדכא. שרו בנו אדכא: אפיקו לחדכא. בטולכא דכורא:

ו רדנא וימא. עבידו חרמא: לעתיד אוכמא. כחשא דפחדא:

נ חיות כר אמוראי דאיהו כר עזאי: רזא דרב עיגלי. למתפס כורא:

ב יגא כר יוכני. מקורא דעגמי: כמא דסכמי. אפיק אורא:

ג שיבו דריאה יאורא עילאה: דתקונא יהא. כהירא כנפרא:

א תבלירו מיא. כהיא כנוסיא: דאיכון אכיא. דבתחות נהורא:

ל יבא דזוחקא. אעדי כלעקא: ועבור פרוקא. לאכנא גזירא:

ו הדאין יקירין. נפקו בני חורין: בכתרין ועטרין. מלין כל שופרא:

ש כחא ותשבחתא. אמרו בחדוותא: מעילת עילתא. אחית נהורא:

ע תיקא דעתיקין. אכהר ואתקין: לזעירין ודקיקין. בחדא עיטרא:

ח ויא דחכנין. דהיו בדרגין: בס׳ע דילונין. ונטיל גבורא:

ו קירו דבר נפילו. ושלימו דתרי אורזילו: כחמי ברוש גלי. בפורקנא כתרא:

ו סורא דילהון. וכל פרשיהון: למשלם בגיהון. ברזא טמירא:

מ תקפו ימין. ארעין ובשמין: דכולהו עלמין. בהאי נהורא:

ח ע כל ספיריא נחית בעמיה: למשלם עלמיה. בחדא סיקרא:

ז ובין ומתקלין. וכולהו שבילין: כחדא אזלין. ביחוד זעירא:

ק ודשא דקדשין. יניק ברחשין: דאלין רחשין. לקשרא כל קטרא:

תם ויסד

ואתה אהוכי קורא כעים כזה ראה וקדם להתעלם באהבים ואם ידעת ויש

כך דעת החכמה הן כל יקר תחזינה עיניך בסיר המקודש
הזה - ועם כי בעיני רבים יש בו דברים תעלומי עין - הנה
גוין המסכיל בי ירדוס בסוף וכראש בדרושי הרב זצל"ה
יסכילם במדה ולא בחידות על פי קבלת הרב זצל"ה בנוי
לתלפיות לדרמונות וכמסמרות נטועים בנבלה ובנסתר
מפיק מרגליות וכבר ביארתי פרשת אלה הדברים בספר
חפד גבוזה ואין מקומו כאן: אחול אסר ה"ן לו כס"ף ובכסף
נפשו לזמר בשבחין קדישין האלה הרשות ניתנה אף אם
לא ידע שכו"ל פרש"ת אלה הדברים ותעלומו תיהן כי הן
הן הדברים הנקנין באמירה ומקדשין ומגרשין את הנפש
היפה וקרוראתן אי היא הלבן - ויקדש קידושו מעומד כמו
שבירכו למעלה בליל פסח ויסב על שולחנו מעוטף לבני
כמלאך ה׳ להיות מכילתו בקדושה יתירה לפני האלהים:
ונכון להיות כל איש סופר בכיתו על שולחנו סיפור הנס של
קריע"ים סוף כלילה הזה: להודיע ולהודע את היד הגדול
אסר עשה ה׳ במצרים כהיום הזה- למען ילמדו בניו ובני
ביתו ליראה את ה׳ הנכבד והנורא את ה׳ אלהינו - ולדעה
יד ה׳ את עבדיו מתוך הנס הנפל ההוא-אסר גם זה בכלל
מצות עשה והגדת לבנך ביום ההוא ובכל המרבה לספר
הרי זה משובח:

ובבר ביאתנו למעלה בשם הזהר דקב"ה חדי
בהאי סיפור ובי שעתא כגיש קב"ה לכל
פמליא דיליה ואמ"ל שמעו סיפורא דשבחא דקא מסתעם
בני וחדו בפורקנא וכדין כולהון מתכנשין ואתיין
ומתברכין בהדייהו דישראל ושמעין סיפורא דשבחא וקא
חדאן ברזא דפורקנא דמאריהון וכדין אתיין ואודאן ליה
לקב"ה על כל אינון ניסין וגבורתן ואודאן ליה על עמא
קדישא דאית ליה בארעא דחדאן - בחדוה דפורקנא
דמאריהון וכדין אתוסף חילא, וגבורתא לעילא ושראל
בהאי סיפורא יהבי חילא למאריהון כמלכ׳ דאתוסף חיל׳
וגבורתא כד משבחאן גבראיה: ואודאן ליה וכולהו דאלי
קמיה ואסתלק יקריה: על כלא וכו׳ - ואף כי דבריו נאמרו
בענין מסוד יציאת מצרים ממנו נקח גם לסיפור הנס
הנפלא הזה אסר בסיפורו יתוסף חילא וגבורתא לעילא
ויהבי חילא למאריהון ובלהו דאלי קמיה - כי על כן
סדרתי בתחלת הפרק הזה ספור הנס ועזזו למען ילמ׳
בו בלאים על שולחנו בליל הזאת לאותו ובנו ובני ביתו:
ולמען ישמעו ויירא אסר האיש המסכיל מתוך ספור הנס
ימשוך בחכמתו מוסר השכל להודות לנס את הדרך אלכו
בה ואת המעשה אסר יעשון לעבוד את ה׳ אלה ימרו את
דברו ולומר אליהם לכו בנים שמעו לי ירא את ה׳ אלמדכם
כי איککה בוכל ורחמו באחבדן כסף ותיבו לעבוד את פי ה׳
שהיו ולעבור את מצוותיו - להיות כפוי טובה אסר הטיב
לנו והוא מטיב לנו והוא יטיב לנו שלא אחד בלבד עמד
עלינו אלא בכל דור ודור עמדים עליו לכלותינו וה׳
מצילנו

מצילנו מידם ואיککה בשלם רבה תחת טובה חן לעבור
את פי ה׳ בוחלנו ובוחל אבותינו מידינו בור ישועתינו כי
אם לעובדו ולהאב׳ אותו ולשמור מצותיו חקותיו ותורותיו
כל הימים וכן כיונא באלה הדברים ויסיף אליהם כהנה
וכהנה בגדולת יוצרינו להתריך את לבם ומורא יעלו על
ראשם וזהו עיקר הטעם בענין בפורי הנסים אסר חייבוהו
חז"ל אסר מתוכם ילמדו לידלה ולהאבה את שם המלך
הגדול הגבור והנורא קדוש הוא אסרי הנס שבבה לד
אסרי העם עם׳ אלהיו.

ומנהג חסידים הראשונים בלילה הזאת לגרד
שיבה מעיניהם כל הלילה לספר חסדי
המקום כ"ה ונפלאותיו אסר עשה כל אחד לפי שיעורו
ולבאים בסוד ה׳ המסכילים בסוד אילת אהבים ומה נעש׳
בה יאותה להם לעורר אהבת דודים בלימודי ה׳ הודות
תורתנו הקדושה

ואשר להיות בכר מודע דברי הר"מ בזהר פ׳
אחרי מות בסוד פ׳ בחיל תערוב וכולי ז"ל
ומאיתון קלין דיהבת דאיתון ע׳ לקבל ע׳ תיבין דשבך
ה׳ אתפתחת רחמא דאיהי כ׳ כלילא מתרין בתין
לאולדא תרין משיחין ואעילת רשא בין ברכהא דאיהי
רשא דילה עמודא דאמצעיתא תרין שוקהא כ"ה ב׳ כביאי׳
מתמן אולדין תרין משיחין בהאוא זמנא ואתפוף יצרות
מתעבר נחש מעלמא ע"כ: על כן עת דנוהיה להגאת
בעת הזאת במילי דמשיח אלי יחנן ה׳ על עמו נאן
מרבעתו בסוד אילו"תי לעזרתי חוסה - ואכבי תקנתי בדר
לימוד כזה לאחני הלילה הראשונה תורה- כביאים וכתובי׳ -
גם הזהר בעניני הגאולה לעורר את הרחמים לבני
אלה זנו מרחם וכימי נאתנו מארץ מצרים ירחנו נפלאות -
תורה בפרש׳ ויחי יהודה אתה יודוך וכו׳ עד ולבן שיכים
מחלב - ובפרשת בחקתי עד ואלך אתכם קוממיות -

נביאים ישעיה סימן ח׳ הדבר אסר חזה
ישעיהו בן אמוץ וכו׳ עד כאור ה׳ -
ובסימן י"ב עוד היום בנוב וכולי - עד כי גדול
בקרבך קדוש ישראל - ובירמיה סימן ל׳ הדבר אסר
היה אל ירמיהו עד סי׳ ל"ב ובסי׳ ל"ב כה אמר ה׳ עוד ישמע
וכו׳ עד כי אשיב את שבות ורחמתי - ובתרי עשר עובדיה
כולו ובזכריה סימן ח׳ וסימן י"ב וי"ג וי"ד -

בתובים תהלים סימן ב"ב נמנגנת על
לילת השחר וכו׳ וסימן כ"ט מזמור
לדוד הבו לה׳ - וסמן מ"ב כחיל תערוב וכולי
ואחריהם מזמור כ"ח בעזך ישמח מלך וכולי
וסימן מ"ה נמנגנת על שושנים: וסימן ע"ב לשלמה
וכולי וסימן פ"ט מסכיל לאיתן עד פ׳ ועד בם חק כאמן
סלה - וסימן קכ"ו ובל"ב ואח"כ בספר דניאל סימן ז׳
בשבת תדה וכולי עד כלבי נטורת ואחר כך יאמר קדיש -
ואחר

ואחר כך בגמרא פ׳ חלק דף כ״ז ע״ב תניא רבי נתן אומר מקרא זה נוקב וכו׳ עד דף כ״ט: ואחר כך בזוהר פרשת אחרי מות דף ס״ז ע״ב רבי אבא הוה יתיב וכו׳ פתח ר״ש כאיל תערוג וכו׳ עד והארץ החדשה וכפרשת נו דף כ״ת ע״ב פתח ר׳ חייא לנגנא על אילת השחר עד ושב וקבצך וכו׳ וכזוהר פרשת ויקהל דף רי״ט ע״ב ואחר כך בזוהר פ׳ אחרי מות דף כ״ז ע״ב ואומר ה׳ אל תעשה עד ויסתכלו ברכאן בכלהו עלמין ובפרשת ויקרא דף ו׳ רבי אחא הוה אזיל וכולי עד ולהרשתיך לי לעולם. ואם יש שהות עוד יקראו כיתר המקומות שכתב הזוהר בעבייני מילי דמשיח שמות דף ו׳ ע״א פתח ואמר משא מצרים וכו׳ עד והנותר כיחוש ובמין התרין משיחין כפרשת כראשית דף כ״ה ע״ב ד״א אלה תולדות השמים וכו׳ עד מעשה ידי להתפאר וכפ׳ שלח לך דקס״ו א׳ וקע״ג ע״א פתח ואמ׳ ואחרי נומר׳ אכולו יחדיו לעתיד ולרבי׳ לפני קונם בטופח זה:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתהא שעת הזאת זו שעת רחמים שעת הקשבה שעת האזנה ונקראך ותענינו כעתיד לך ותכתר לנו שבזכות קריאת ולימוד תורתך הקדושה אשר למדנו אתה ה׳ אל תרחק אילתי לעזרתי חושה כא״ל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלהים ועל כן נקוה לך ה׳ שהינו לראות מהרה כת״ת עזך להעביר גלולים מן הארץ האלילים כחת יכרתון לתקן עולם במלכו׳ שד״י וכימי נאתנו מארץ מצרים הראנו נפלאות. **אנא** ה׳ אלהינו חולל אילות חוסף יצרות הנמיה קרן לדוד עבדך ועריכת מר לבן ישי משיחך וירום הודו ותנשא מלכותו על כל העולם כולו גדול כבודו כישועתך הוד והדר תשוה עליו. אנא ה׳ אל אב הרחמן קבץ נשם קדשך המחולל בגוים והכנו בעני עמך ישראל דחוים וסחופים כין כמה עמים ונא נא לישע עמך לישע את משיחך וקבץ שארית נאלך מכל המקומות אשר נפוצו שם וזכנו לראות פני מלך הקדוש מלך כיסיו תחזינה עיכינו ירוא ע עינו ושמח לבנו שרש בבוהו ואמרנו על מספטו ישב ובאה המשלת הראשונה ממלכת לבת ירושלים ומלך מלך והשכיל ועשה משפט וצדקה בארץ ועמד ודאה שעוז ה׳ בגאון שם ה׳ שהיא וכקוו שיו כל הגוים לקראו כולם בשם ה׳ לעבדו שכם א׳ כי לך אמ מחכים ולישועתך אמו מצפים אל תביטנו משברנו ה׳ אלהינו הראנו ה׳ חסדך וישעך תתן לנו זכרנו ה׳ ברצון עמך ופקדנו כישועתך לראות בטובת בחירך לשמח בשמחת גויך להתהלל עם נחלתך ויהי נועם ה׳ וכו׳ יהיו לרצון ואמר קדיש דרבנן: ואשרי אמרו ועשה זאת ללמוד בסדר הזה אשר אין ספק כי הוא מעורר עוז ישועה ורחמי לפני אלהינו מרחם: ואף גם זאת להשפיע עליו מזיו שפעו של משיח הקדש כי כך היא המדה אל המקום אשר יהיה שמה קריאת ולימוד מילי דמלכא משיחא: אתוסף חילא וגבורתא

כיה ושם ושמח ומשתלשל ויורד הלהה מזיו כבודו עליהם ואם יש גם אחשים נדקים ומכירים את קונם כבודו עליהה ירחה על ראשיהם מלמעלה לשמוע בלמודים כאשר עיני חכמים וידעים מזכי הראות השינו לראות גדולו ונפלאו׳ ממנו ואשר אין לו נפש יקרה המלאה לה דעת וידאת ה׳ ירגיש בנפשו תוספת הלהה יתירה כלימוד מילי דמלכא משיחא ואם אל מדו תדרוש קח לך בשמים ראש וכבר הארכתי בזה בספר מחמדי עין בס״ד.

ובחצי הלילה הראחונה יעתיקו עצמם לעמוד עמדו של כם:

תורה פרשת בראשית עד ברא אלהים לעשות. ויהי בשלח פרעה עד כי אני ה׳ רופאך. ובפרשת חוקת אז ישיר ישראל עד ונשקפה על פני הישימון. ובפ׳ האזינו עד וכפר אדמתו.

נביאים יהושע סימן י׳ אז ידבר יהושע עד כי ה׳ נלחם לישראל: שופטים סימן ה׳ ותשר דבורה עד ותשקט הארץ מ׳ שנה. שמואל א׳ ס׳ א׳ ותתפלל חנה וכולי עד וירם קרן משיחו: שמואל ב׳ סימן כ״ב וידבר דוד עד לדוד ולזרעו עד עולם. ואחרי כך בנביאים אחרוני שעניה סימן ל׳ והיה אור הלבנה וכולי עד לבא בהר ה׳ צור ישראל.

כתובים תהלים נ״ב מזמור שיר ליום השבת וסי׳ ס״ו הריעו לה׳ וכולי וסימן ע״ד משכיל לאסף וסי׳ ע״ח האזינה עמי תורתי וסימן קי״ה ודו לה׳ כי טוב. ואח״כ שיר השירים כולו: **משנה** פרק ערבי פסחים ומס׳ י״ט שם בו ה׳ פרקים שכן יש סו״כ במסדר שם ס״ג יו״ד ה״י וא״ו ה״י ועשר אותיות. ועל כן יש חמשה פרקים כסוד הבינה הנקראת **ה** עילאה הרכבה. ואח״כ בפרק ה׳ דסוטה. ופרק כ׳ דתענית מי שענה את אבותינו על יום סוף הוא יענה אתכ׳ וכו׳. ואח״כ ילמוד בפרק ד׳ דבפרק דנגעים. ובזוהר בשלח יקר׳ עינין יכילת מצרים בדילוב הכל לפי השעה. ובהנו חסידים הראשונים שלא לקחת פר׳ בשלח והשיר כי אם באמירת הבוקר בגיבון מעומד כלפי מזרח עד כי אני ה׳ רופאך וכן ראוי לבהוב וכבר נודע אשר חכמי סנהדרי כל האומ׳ בכל יום שירה זו בשמחה רבה כאילו אותה. שעה יצא מצרים ומתכפרים עונותיו ועל כן נאמר ויסע משה את ישראל מים סוף שהשיב מעונותיהן שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה מחלין לו כל עונותיו. וכתב הרשב״י ז״ל ויאמרו לאמר דאז הוא לדרי דרין בנין דלא יתבטי מנייהו לעלמין רכל תלין דזכי להאי שירתא בהאי עלמא זכי לה בעלמא דאתי וזכי לשכחא בה ביומא דמלכא משיחא בחדוותא דקב״ה דכתיב לאמר לאמר בהאי זמנא לאמר בארעא קדישא לאמר בגלות לאמר בפורקנא דלהון דישראל לשמר לבלא דאתי וכו׳. ובזוהר תרומה אמר המי תשבחתא

מעלה מכל שהר תשבחן דעלמא ואיהי לא אתתקנת מכלהו כמה דאתתקנת דא ובגין דא איהי סמוך לנטלתא דמיושב כמה דאוקמו׳ וכה שעתא כד שירת דימא אתמר מתעטר׳ כנסת ישראל בההוא כתרא דזמין קב״ה לאתעטר׳ למלכא משיחא וההוא כתרא גליף׳ בשמהן קדישין מחקק׳ כמה דאתעט׳ ההוא יומא דאעברו ישראלית ימא ואטבע קב״ה לכל מצרין דפרעה ופרשוהי. וכג״ד בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא. וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא זכי למהוי למלכא משיחא בתקוני ההוא כתרא ובחבירו זיינה וזכי לשבחא האי שירתא תמן והא אוקמיכא מילי ע״כ. ולכן נכון לעתור ולרנות על כל פרטי הדברים

האלה אחר קריאת הסדר ואומר נוסח זה:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתהא שעה

זו שעת רחמים שעת הקשבה שעת האזנה

ובקראך ותענינו כעתיר לך ותעת׳ לנו שיהיה עולה לפניך

קריאתנו ולימודנו בגילה הזאת כאילו השבנו כל הסודות

הנפלאות והנוראות׳ אשר הם אתומי׳ בו ות זכך נפשנו רוחנו

ונשמתנו שיהיו ראויים לעורר מיין תתאין לזווגא למטרוב׳

במלכ׳ קדיש׳ והמה יעוררו מיין מקבין לזוג דאב׳ ואימ׳ ואב׳

ואימא יריקו ברכה עד בלי דיי״ן ומשם יוספע לנו ברכי

מלכים על נפש רוח ונשמה לעבוד את ה׳ ולאהבה ולירא

אותו ירא׳ הרוממות תמים כל הימים:

ובשם שעמד לאבותינו על ים סוף זכות התורה

הקדושה כדבר שנאמר והמים להם חומה

מימינם ומשמאלם כן יעמוד היום זכות תורתך. לנו כמו

ברית׳ להגן בעדינו ולפרוס עלינו סוכת שלומך ולתקננו

בעצה טובה מלפניך ולהסי׳ השטן מלפנינו ומאחרינו ובצל

כנפיך תסתרינו. ובכח סגולת קדיות ולימוד השירה אשר

שרנו עתה לפניך שהיא קדש קדשים ובזכות השמות

הנרשמים והרמזים והסודות הקדושים והטהורים היוצאי׳

ממנה. יסכון אור גדול בשכינת עוזינו ותשית לראשה

עטרת פז בכתר מלכות משיחך ומזיו שפעך לבני׳ תביא

שפע ישועה ורחמים וכזכה ונחיה לראות לישע עמך לישע

את משיחך מלך כיפיו תחזיכה עינינו ואז נשיר את השירה

הזאת בקול שסון ובקול שמחה:

ובשם שנלחת לעמך בית ישראל על ים סוף בעד

חטאת׳ בסגולת השירה הזאת. כן אבינו

אב הרחמן רחם עלינו וכבוש עוונותינו ותשליך במצולות

ים כל חטאתינו בכח סגול׳ השירה אשר שרנו עתה לפניך

ונשה עלינו אור עתיקא קדיש׳ לקרוע לוע בזר דינינו כמו

שקרע׳ מע בזר דין אבותינו על ים סוף וקרע כל המסכי׳

והמקטרגים אשר הם מבדלי׳ בינינו לביניך חתום פי שטן

ולא ישטין עלינו יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה׳ דוחה למען

יחלצון

חתם ונשלם סדר ימי הספירה.

יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני עשה למען שמך וכו׳

יהיו לרצון וכו׳:

ואשרי אנוש יעשה זאת כסדר הקדוש הזה

לעמיד על נפשו בגיל הקדושה הזאת

לעשות נחת רוח ליוצרו ולעורר את הרחמים אולי יחנן ה׳

על מיטב הנאן קדשי׳ למהר גאולתנו ופדיון נפשנו כי עת

לחננה היא כי בא מועד וכן בתפל׳ יום ז׳ של פסח יתאמץ

בתחנונים על גאולתינו ופדיון נפשינו ולשיר בקול נעים

את השירה בשמח׳ ובהלה. וכן בכל מקום אשר יהיה שמת

זכר יציאת מצרים וקריע׳ ים סוף ישים מגמת כוונתו אליו

לאומרו בשירה ובזמרה לשורר להלל ולשבח להודות הכל על

כל הטובה אשר הפליא לעשו׳ לאבותינו ולנו ומועיל הרבה

לעורר את הרחמים כמו שכתבנו כמה פעמים. ובעת

הוצאת ספר תורה נכון לעתור ולרנו׳ קנת מפרטי התפלה

הנזכר ואומר נוסח זה:

רבונו של עולם מלא משאלותיו לטובה והפך

רצונו ותן שאלתינו ושמע יזכר ויפקד

זכרונו וזכרון ירושלים עיר׳ וזכרון משיח בן דוד עבדך

לפני כסא כבודך וחוס וחנינו ורחם עלינו והושיענו

מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול

וכימי צאתנו מארץ מצרים הראנו נפלאות וכמו שהשקפת

על מחנה מצרי׳ בעמוד אש וענן ותהום את מחנה מצרים

כן השקיפה לפקוד כל הגוים ושל תחון כל בוגדי און כלה

כדבר שנאמ׳ ונשפטתי אתו בדבר ובדם ובגשם שוטף ואבני

אלגביש אש וגפרי׳ אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמים רבים

אשר אתו ונא כח ליגע עמך ליגע את משיחך ה׳ כגבור יצא

כאיש מלחמו׳ יעיר קנאה כמו שעשי׳ לאבותינו על ים סוף.

כאמו׳ ה׳ ונחם לכם ואתם תחרישון ואבד כל הקמי׳ עלינו

לרעה ובחרב גאונך תהרוס קמיך תשלח חרונך יאכלמו

כקש. אנא מלך רחום ותנון זכור והבט לברית ספר התורה

הזה וכשם שהגין על אבותינו על ים סוף דת ומיכך כאמור

ומים להם חומה מימינם ומשמאלם. כן יעמד לנו בגלות

הגל הזה ולמען תורתך הקדושה אל תעזבנו אבינו ואל

תטשנו מלכנו ואל תשכחנו יוצרנו ואל תעש עמנו כלה

כגלותנו ונסה עלינו אור פניך ה׳ באור המאור הגדול ע״ק

וענינו בעת ובעונה הזאת כמו שענית לאבותינו על ים

סוף כאמור מפי כבודך מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל

ויסעו וקרע רוע בזר דינינו ובצל כנפיך תסתירנו והבט נא

נאן מרעיתך אל ימשול קנף והשפיע עלינו עוז ישועה

ורחמים ואתה ה׳ אל תרחק אילותי לעזרתי חושה כאיל

תערוב על אפיקי מים כן נפשי תערוב שיך אלהים נמאה

נפשי לאלהים לאל ח׳ מתי אבא ואראה פני אלהים מגנו

כאה שהים והבט פני משיחך עשה למען שמך וכו׳ יהיו

לרצון וכו׳ ואני תפלתי לך ה׳ וכו׳:

שבח לאל גדול ונורא.

חג שבועות

להתקדש בימי סיון

פרק ראשון

קי ד תפארת ועוז ד הדר
זה החרש רב הקדש ועוז ות׳ת
במקדשו קדשוהו שמים במעמד
הר סיני בשעי בו אשר בחר בנו
מכל העמי׳ והנחילנו את תורתו
במעמד הקדוש ההוא וכפלינו
מכל העם אשר על פני האדמה
והורם ונשא גבה מאד קרנם של ישראל ולו שתו אויב עדיו
עליו מאורות נתן סביבות עוזם ויש שמים וירד האירו
ברקיו תבל ראתה ותחל הארץ ויעבור מלכם לפניהם עין
בעין נראה ה׳ ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל את
דברי הברית עשרת הדברים וכל העם רואי׳ את הקולות
לכל דברות ולכל אמירות פה אל פה ה׳ יקבנו כל העם ה׳
נביאים ויאמרו הראנו נא את כבודך. לא עשה כן לכל
העם ולשון ומשפטים בל יחיו בהם ומי בשחר יברוך את
כל הכבו׳ לזרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו אשר בחר
בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון ושם שם לו חוקיו ומשפטיו
לישראל לקדשנו במצותיו ולקרבנו לשמו הגדול לעבדו
ולברך בשמו להחיותנו בהיום הזה אשרינו מה טוב חלקנו
ומה נעים גורלנו ומה יפה מאד ירושתנו: והן על זאת
תפארת עטה לחדש השלישי להיות משובח ומפואר
והמתנשא לכל לראש חדשי השנה. ולא לבדו על עצם יום
הקדוש ומן מתן תורתנו ביום השני אבן עוד בו תוספת
קדושה גם מיום ר״ח וחיב״ה יתירה נודעת להם בשבת
המלך הקדוש על ראש ההר מיום ראש חדש נגד לקראתם
ולא

ולא עוד אלא כי הקדים לבא שם תחלה כמש״ל כי על כן
נאמר ה׳ מסיני בא ולא אמר לסיני בא כי שם היה ובא
להקביל פניהם ואף גם זאת מאהבתו וחמלתו בישראל
עמו כי הנה הגם הלום יפלא לב המשכיל לאמר מפני מה
הקדימה שכינה לבא שמת ימים והשכם והערב ושלוח את
אביו רועינו משה ידבר אל בני ישראל והיותו הוא מול
האלהים לקבל תשובתם ולהביא את הדברים אל האלהים
והכל היה אפשר להעשות ביום א׳ או ביום שחרש שהיה
ראשון להשראת שכינה בהר או ביום ו׳ ולא תקדים שכינה
לבא ו׳ ימים - רק אין זאת אפס כי עז אהבתו מאד אתנו
כי חלק ה׳ עמו חבל נחלתו כי הנה מאז הוציאנו ממצרים
בזרוע חכמתו יתברך להפלי לעשות להעלותנו כמתהומא
דארעא עד רום רקיעא תחת היותנו שקועים בטיט היון
טומאת מצרים ובלוליה עלה נעלה מטומאה לטהרה עד
נתקדש ונהיה קדושים ממלאכי השרת ונהיה מרכבה אל
השכינה בבוף וכפש מתעלסים באהבתו כל עם ה׳ נביאים
אלה שלהיותנו יוצאים מתחת שבלות טומאת מצרים לא
עברנו כח לקבל התורה עד התקדש החדש הג׳ ואמרו בש׳
הזוהר כי הז׳ שבועות של ספירת העומר היו כנגד ז׳
נקיים שמתקדש׳ האחד מטומאתה ליבנם לחופה כי כן
בפרש עצמם מעובדי עבודה זרה שמטמאה כנדה ספרה
שבכה נקיים שבעה שבועות ליבנם לחופה של מתן תורה
ושעל כן קרבן העומר של יום היביאה טרם הלבון היה
שעורים כי נמשלו כבהמת נדמו אך כ״ה לחם שביו החוט׳
היו מחטים כי כבר היו אז לאבי׳ ומלש׳ גדלה מאד אהבתו
יתברך

יתברך אותנו לנכון שיורי פורענות חלאת זוהמת הנחש אשר נשארו בם על כן ראה שהיום לעזר עזר משדי וכאשר החל שבוע ז׳ אשר כנגד יום הז׳ של ליכון ביום הב׳ של השבוע שהיה ביום ר״ח סיון הכינוס מדבר סיני והקדים הוא ית׳ לבא עם תחלה כאמור והיו עם נגבים לפניו ית׳ נגד ההר אשר עם האלהים מתעלסים באהבים ומואלים ודורשים דברי דורים בין המלך מלכו של עולם וכין ידידו כי על כן כל טפה וטפה של נחמוחית טומאת זוהמת הנחש אשר נשאר עם נתכות והולכות לנמתו׳ כי הלא בכל רגע ורגע היו קונים קדושה וקשר עם המקום כ״ה אשר לפניהם וכל מה שהיו מתדבקים בו ית׳ היתה זוהמת הנחש בורחת מהם כי הלא כהמם דונג מפני אש תימס הטומאה מלבני הקדושה גדולה שלו ית׳ כבודו והן זאת היתה להם גם אש לא היה רק התיצבם נגד ההר אשר עם האלהים. ומה גם עתה כי גם היה הוא יתברך מוסר ונותן עמהם מתעלם באהבתם כי היו מרבים להיות מתקדשים ומטהרים עד בלתי השאיר בם גם רמז שמץ זוהמה כלל וכיום האחרון שבנמרה מלאכת סילוק הזוהמה לזטבלו לגמול שטהרה בימים חיים. ולולי עשה ה׳ ככה להקדים ז׳ הימים האלה לא עלתה בם להטהר מכל וכל ולעשות מרכבה ל השכינ׳ בגוף ונפש ברוך הבוחר בעמו ישראל באהבה כי מני׳ נאוה תהלה. לפיכך אנחנו חייבים להתקדש ולהטהר עצמינו בכל שנ׳ ושנה בקרב הימי׳ האלה והימי׳ הלה בזכרי׳ ובעשי׳ בכל דור ודור להעביר גלולי טומאת זוהמת הנחש אשר נתן בנפשותינו את שכובתו ותטמא בה את נפשותינו והולרנו בחות הטומאה באשמותינו כמשפט לכל עושי רשעה אשר בכל עון ואשמה קונה ובורח משחית בטומאת גלולי מנרי׳. ובקרב הימים האלה אשר בם הטהרו אבותינו מחלאת זוהמת טומאת הנחש המה מסוגלי׳ מאד להתדבק ולהטהר בם מטומאת זוהמתינו זוהמת לסטרון ולהתנהג בחסידו׳ יתירה על כל שאר הימים בירחת ה׳ כל היום לטהר את רעיוכינו ולהחליף את שמלותינו והלבש אותנו מחלצות לזרוע בנו זרועונו גבת בית המלך הקדו׳ לקדשם במצוותיו להוליד שרפי קדש. ולהחכיד ולהרום כחו׳ תולד׳ הטומאה והיו כלה היו. ומנה עזר משדי בימים האלה ביותר באשר באלה הימים נגמרה מלאכת סילוק זוהמ׳ אבותינו כאמור והאבות מי׳ לבנים: ותמיד בקרב הימים האלה לא ימוש מנגד עיניו לחשיב כמעמד הר סיני ויגייר בשבלו איך היו ישראל בטהרה ופרישות בהיותם נגבים נגד ההר מול האלהים באימה ובירחה ברתת ובזיע מפני אשר ירד עליו ה׳ ברכבות מלאכים ומשה רבינו ע״ה אדון כל הנבואים היה בקרב אלה הימים השכם והערב בין המלך ובין העם לקבל תשובת׳ ולהביא את הדברי׳ אל האלה״ים מתעלסי׳ באהבים כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה׳ כי ע״י זכרון זה יעלה מורא על ראשו וירא ורעד יבא בו להתקדש

עצמו

עצמו כמותר לו להרחות בעצמו כאילו הוא עומד במעמד ההוא ולא יפנה ימין ושמאל בעסקי העה״ז ויעשה אתורתו קבע ומלאכתו ערלי מר״ח סיון עד יום הו״אף כי אין דרכו בכך ביתר הימים. וכן נהגו רבים מתלמידי הרב זלה״ה. וכבר כתבנו בפרקי ר״ח מי׳ ממנהגי הרב זלה״ה לטבול בכל ערב ר״ח כמו בערב שבת וכ״ש בערב ר״ח סיון כי נפל החיוב מאד לטהר כל איש ישראל את עצמו בקדושה טהרה לכבוד ימי הקדש הבאים להיו׳ בטהרה ופרישו וכבר יצא עזר כנגדו להשלך מעליו גילולי טומאת הנח׳ ולקבל תוספת קדושה זה בחדש רב הקד׳ כאשר היה עם אבותינו אבותינו הקדושים בימים האלה וכזמן הזה. ורבים מרבו׳ ה׳ נהגו לעבוד תשמים המטה ג׳ ימים קודם חג השבועו׳ והיו נכונים ג׳ ימים אל תבשו אל אשה אם לא בטבילת מצוה דאף בליל חג השבועות מותר כמ״ש הרב זל״ה. ואשרי אמם יעשה זאת להתנהג בקדושה וטהרה כל ו׳ הימים ולו ליסף האדה יתירה בנשמתו לירחה את הפס הנכבד והנורא:

ומנהג

חסידים הראשונים ז״ל לעתור ולרנו׳ בקר׳ הימים האלה עליהם ועל זרעם להיות לבם פתוח בחכמה ובתבונה ובדעת וירא׳ ה׳ ועת רצון היא לתפלה זו בערב ר״ח סיון כי בו בחר ה׳ בישראל עמו והנחילנו את תורתו וחיי עולם נטע בתוכינו להתקבל ברצון וברחמי׳ להיות מוכתר בכתר תורה הוא ובניו בקרב ישראל ורחוי להכין ולהתענות הוא ואשתו בערב ר״ח הקדוש הזה ויתעוררו בתשובה לפשפש במעשיה׳ ומעשה בני ביתם ליסר ולתקן ולהסיר מבשול מקרב בית׳ ולהרבו׳ דרקה לעמלי תורה. ומה טוב אם יוכלו שאת להתענות ב׳ ימים וב׳ לילות רצופים לבי שבבר נהג להתענות מעשרת ר״ח בכל חדשי הסב׳ ואם אי אפשר׳ להם מכל מקום יתענו ביום ער״ח סיון תענית נמור בכל דבי תעני׳ נבור ויהיו מפסיקים מבעוד יום והיא בגולה נפלאה להיות לו זרע אנשים חכמים וירועים ירא אלהים ואין תור׳ פוסקת מזרעו. ואם גם זאת נדיך שתהיה מנמת פנו בתענית זה לתקן את אשר פגם בתורת ה׳ ומצוותיו וזלזול׳ כי הנה כתבו חכמי המקובלים הראשונים בסוד מאמרם ז״ל אשר אמרו בענר העולם נידון על פירות האילן כי כמו שבראש השנה רצה הקב״ה להשגיח ולדרוש מעשה בני האדם כי הוא יום הבריאה הראשונה וחידוש העולם כמו שאמרו זה היום תחלת מעשך כן רצה ביום מתן תורה שהוא מורה על חידוש העולם להשגיח ולדרוש על מעשה העול׳ ולדונו על פירות האילן כי הפירות הם הנשמות הפורחות מאילנו של הקב״ה. והעולם נידון ביום זה על התורה שנתנה בו שבטלו עצמם ממנה ולא השלימו בתורה ובמצוות כראוי. וכן על אשר הנו כה שלא לשמה שלא בקדושה ובטהר׳ וכל שכן בעודינו הטע לפני אלהים כי הגביר בתור׳ ומצוותיו

כח אל הקליפה ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי
ותפלת כריתי עלי פיך וגם יהי דן על הקוטפין מלוח עלי
שיח שאמרו כזוהר שלח לך דקאמר רב מתיבתא מאן
דפסק יתפסק מאן דפסק ממילין דאורייתא על מילין
בטלין יתפסק חיוהי מהאי עלמא ודיניה קיימא בההוא
עלמא ומה גם אם אמר בתחלת נמוח ליחדא שמא דקב"ה
שנמצא שמפביק היחוד ועתיד לתת את הדין וכן לרבים
מבני האדם אשר הותרה הרמעה להם ויהיו מלעיבים
במלאכי אלהים ומתעתעים בנביאיו. על כל אלה יביא
אלהים במשפט בעברת והוא אומרם בעברת על פירות
האילן: **וכל** האיש הירא לבו יחיל בקרבו בתענית
ערב ר"ח זה הן גור יגור ונפול אתיתו וירחת שדי על פניו
בתתו אל לבו גורל פגמו אשר פגם בכבוד תורת אלהיו
ותרדנה עיניו דמעה ברוח נשברה ויתמרמר ויאמר בקול
מר אוי לי כי נדמתי כי ה' אלהים נתן לי אמרות ה' אמרות
טהורות כלי יקר שפתי דעת לעבדו בקדוש וכטהר כתור
ובמנוות. ואוי לי על שברי אנה אולך את חרפתי אשר
טמאתי היכלי קדש ותחת עשו' כהם שרפי קדש פרקלטין
הנה אנכי בראתי משחיתים ורבו יתירה הוספתי בגבול
הרשעה ביד פשעי וחטאתי אויה לי אהה עלי כי אך אשא
פני אל פני האדון ה' אחרי אשר בזיתי ובטלתי תורתו
וכליתי שנתי בהבלי השולם והייתי מלעיב במלאכי אלהים
ומתעתע בנביאיו ומה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה
אשיבנו על הנסתרים בכתרה של תורה ומה אשיבנו על
רוטפי מלוח עלי שיח לקבץ בנטיעות ולהפריד אלוף ומה
אשיבנו על הנות תורתו התמימה לקנטר ולהתנגש ולהתיה
בפני רבים ומה אשיבנו על היותי נאה דורש ואין נאה
מקיים אוי לי על שברי נחלה מכתי נוח לי שלא נברא תי
ויתהפך שלייתי על פני ולא אנא לאויר העולם אחר כי
עבד אויל הייתי בעיניו ולם אב הוא איה כבודו ואם אדון
הוא איה מוראו וכבן יפפוך את נפשו לפני ה' לשאול מחילה
וכפרה על חטאתו ובכל מדקותיו יפלוא להוניא יקר מזולל
מנוני קדושת תורה ומצוות אשר בקליפה היל בלע ויקיאנו
מבטנו ירישנו אל תקבל עליו שלח לטוב עוד לבבל כאשר
בתחלה ולהגות בתורת ה' לילה ויומם בקדושה וכטהרה
ובדעת וירחת ה' ויהיו דבריו קרובים אל ה': ואנכי תקנתי
כוסח תפלה פשוטה בכל פרשי הדברים האלה לעתור
ולרנות בתענית ערב ראש חדש סיון במנחה וזו תוארה.
יקר ר"מ ה' שהיו ושהי אבותיו שתהא שעה זו שע'
רחמי שעת הקשב' שפת האזנה ונקראך ותענמו
כתיר לך ותעתר לנו שיהיה עולה לפניך תענית
היום למחול ולכלה את כל הטאתינו ועוונותינו ופשעינו
ואשר הרע בעיניך עשינו ועשינו כאוות נדולות ועל כן
באנו לפניך ה' שהיו' ואלהי אבותינו בגוף נדכא ושפל רוח
כשברה להפיל תחנוניו לפניך להרו' אותנו דרכי התשוב'
ולהצלותינו מעוותה לם הרה כמו שטיהרתה את אבותינו
בימים האלה ובזמן הזה מעוותה זוהמת הכחש בנאתם
ממצרים וטהר לבנו לעבדך באמת ולהעביר גלולים מן
הארץ לתקן עולם במלכות שדי: **ועתה** יגדל נא כח
ה' ותכפר לנו את כל העונות אשר עוינו הרשענו בכבוד
תורתך התמימה ובהי כטמא כולנו הוגי תורתך שלח
לשמה ושלח בקדושה וטהרה וירחת ה' ואותה הפלבנו
אחרי גויו ופרקנו עולה מעל צוארינו ופכינו את כל
חמדתנו בהבלי השול' ואשר זלזלנו בכבוד התורה ולומדי'
ונשתעשנו בכתרה של תורה ונתיהרנו בקדושתה וקבלנו
בנטישות ונהיה כמפריד אלוף בהיותנו קוטפים מלוח עלי
שיח ואשר הרע בעיניך עשינו ובעון פשענו הנברנו כח
הקליפה על ידי תורתנו ומצוותינו אשר עשינו בודינו
במעלינו וטומאתנו ולא זכרנו כי תבילנו במשפט. ואתה
ברחמיך הרבים אל נא תבוש עבות כפשינו ובקבל ברחמים
וברנון את תפלתנו זה ותוקן כל פגמינו אשר פגמנו
בתורתך התמימה ותחבר ותיניח מינוני קדושת תורתנו
ומצותינו שנתפזרו על ידי כין הקליפות ותשליך במצולות
ים כל חטאתינו ותוני' לאור מפעלנו קדוש. בקולך נמשפ'
בעברת על פירות האילן. **ובשם** שקדשת את עמך
ישראל בקדוש' בחדש הקדוש הזה לתת להם תורה ומצו'
והחכמה חכמה ותבונה בהמה מכל העם אשר על פני
האדמה ואמרו כל הגויים רק עם חכם וכבון הגוי הגדול
הזה כן אבינו אב הרחמן חננו מאתך חכמה ובינה ודעת
והשכל והבינו בינה כבחל שוטף וכמעין המתגבר והאר
עינינו בעמקי תורתך לדע' את שמך ופתח לבנו בתורתך
ונשמח ונעלוז בדברי תורתך ומצוותיך וחוקותיך לעול' ועד
ובהם נהגה יומם ולילה לקיים את כל דברי תלמוד תורתך
בהלכה ולשמה ובקדושה ובטהרה. **ולמען**
שמך הגדול הנעלם היונא מפסוק ה' זכרנו יברך
יברך את בית ישראל יברך את בית אהרן שבדורו כך

יַזְ הַרְ וַהְ הַאְ זַתְ כִּי רְ בִנַת וָאְ
יָךְ בְּרְ רַבְ כִּי יַלְ בָא רַרְ כֵּשׁ
אֵי תַת בִּי (הוא נירוף אות ראשונה ואות
אחרונה שבפסוק) זכנו
לבנים כשירים ורב קדש ותמשיך משך זרעינו מתקיר
ישראל ואל ימנא כמו ובזרעינו ובזרע זרעינו עד עולם
שם שמן פשול. וכל ראיהם יכירום כי הם זרע
ברך ה' ישרים ותמימים בשכל טוב בעיני אלהים
ואדם בינלי מקרא בינלי משנה בע לי תלמוד בעלי רזין
בעלי מצוות. ובומלי חסדים לע בדך באהבה וירחה
פנימית ופתח לבם בתורתך ונהיה אהבתו ונאהבתו ונאהבתי
נאהבתו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה וקיים בנו

בקרבך שכתוב ואני זאת בריתי אותם אמר ה׳ רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה׳ מעתה ועד עולם ומודע בגויים זרעם ונצאצאיהם בתוך העמים כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברוך ה׳ לא יגעו לריק ולא ילדו לבהלה כי זרע ברוכי ה׳ המה ונצאצאיה׳ אתם כי אנכי מים על צמא ונוזלים על יבשה אצוק רוחי על זרעך וברכתי על צאצאיך והיו כחול זרעך וצאצאי מעיך כעשבים לא יכרת ולא יאסף שמו מלפני ותן זמין לנו ולבננו ובני בנינו די מחסורנו בכבוד ולא בבזוי ובריאות וכח ואל ואן וחסד בעיני אלהים ואדם ויהיה אהב׳ ואהוב שלום ורעות ביניהם • אנא ה׳ אתה יודע כל תעלומות ולפניך נגלו כל מכסוני לבבנו כי לא כיקשנו כל זאת אלא בעבור כבוד שמך הגדול והקדוש ובעבור כבוד תורתך התמימה • על כן עננו ה׳ ענינו בזכות אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב עבדיך ונסה עלינו אור פניך ה׳ להיות הענפים דומים לשרשם יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו להטו לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו לשמור מצותיו וחקותיו אשר ציוה את אבותינו והיו לרצון וכולי •

ואחר התפלה יאמר מזמור אשרי כל ירא ה׳ וכו׳: ואשרי הנוס יעשה כסדר הזה להתעטר בכתרה של תורה היא ובניו בקרב ישראל ואף אם קשה עליו התענית אל יתרשל ויפיס אל לבו לקדושי׳ אשר בארץ המה חכמי התלמוד אשר עינו את נפשותם בכמה טומות לזכות להתעטר בכתרה של תורה והמרו בפרק הפועלים רב יוסף יתיב בתעניתא ואקרייה לא ימושו מפיך יתיב מ׳ תעניתא אחרינא ואקרייה לא ימושו מפיך ומפי זרעך יתיב מ׳ תעניתא אחרינא ואקרייה לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה׳: מכאן והילך לא נריכנא תורה חוזרת על אכסניא שלה וכן אמר דוד טוב לי כי עוניתי למען אלמד חקיך ובילקוט אמרו שהתענה שלמה ארבעי׳ יום שנתנן לו חכמת התורה כמשה • דכתיב ויהי שם מ׳ יום וארבעים לילה ועל כן משלי שלמה המ׳ רבתי •

ומה גם כי ישים אל לבו לעבמים עומות האבות גורמים שלא יהיה לבביהם לב להבין ולהשכי׳ בתורה ובאים החנוכים ומכשין מחייהן שלא יקבלו כדי שלא יהיה לאבות זכות כמ״ש בזוהר אדם כמדרש הנעלם ע״ש כי כודאי רחוי לו לאב לרחם ברחם אב על בנים שלא יתרשל להבין ולהתענות לכפר בעדו ושלא להיות נרתא בגזקי בגיא ח״ו וזה בכל הימים וכ״ש בזמן המסוגל לענין זה שרחוי לענו כפש כאשר יוכלון שלחו לנפשם כמענשיה׳ ביום טוב תענית ולעתיד ולדות לפני האל חנון המרב׳ לסלוח יכפר בעדם ואל ינרמו בעונם לטמטם מוח בניהם ח״ו וכן אם על הבני׳ בכלל ענין זה להבין ולהתענו׳ על בניה שלא יפקוד עונותיו׳ על בני׳ כי אב ואם שוו לשיעוריהן

בענין

בענין זה כמ״ש יזכר עון אבותיו אל ה׳ וחטאת אמו אל תמח וכיותר חל החיוב על האם בענין הזה כדאמר בברכו׳ הני נשי במאי זכין באקרויי בנייהו בבי כנישתא וכו׳ וכבר כא בספרי הראשוני דמנהג אבותינו שמושי בין התנוקו׳ ללמוד ביו׳ שבועו׳ לפי שניתנה בו תורה ומביאין לוח שכתו׳ עליו ת״ב ב״ד תשרקן תורה ציוה לנו משה וכולי ויקרא אל משה וקורא הרב אין ת״ב כל אות ואות והתנוק אחריו ונותן על הלוח מעט דבש ולוחך הנער הדבש בלשונו • ואחר כך מביאין עוגה שמלופה בדבש וכתוב עליה פ׳ ה׳ אלהים נתן לי לשון למודים וכולי וקורא הרב כל תיבה של אלה הפסוקים והנער אחריו ואחר כך מביאין ביצה מבושלת וקלופה וכתוב עליה ואמר לי בן אדם בטנך תאכל ומעיך תאכל את המגילה הזאת אשר אני נותן אליך ואכלה ותהי בפי כדבש למתוק וקורא הרב כל תיבה והנער אחריו ומאכילין את הנער העוגה והביצה והוא מסוגל לפתיחת הלב •

ולפי מה שאמר למעלה כי כל הימי׳ ממערב ראש חדש סיון עד יום שבועות כולם קרובים ומסוגלים ראוי ונכון להוסיב את התנוק בקרב שה הימים ולא בשבועות להוציא נפשיה מפלוגתא דיש אומרים שאסור להאכיל לתנוקות בשבת לו יום טוב עוגו שבותבין עליהן אותיות ולכן אין לעשות כסדר הזה ביום שבועות אלא קודם אלו • ואולם לא אמרו כל השבועין הללו אלא לגמולי מחלב עתיקי מעדים לפתוח מבור לבבם בחכמה ובתבונה ובדעת •

אבן לבחורי חמד הגדולים בשנים לא זו הדרך ולא זו העי״ר להחיד את נשמתם בחכמה ללכת אחרי סגולות הענוגות כאשר כתו בספרי הראשונים כי אם לשמוע את דבר ה׳ ולהבין ולהתענות ולשוב עד ה׳ לכפר בעד חטאת חרפת נעוריהם אשר היא הגורמת כנור לבבם באמת לא זולת • ועושה אלה עושי׳ את העיקר טפל ואת הטפל עיקר כאשר לא נשמרו מעיכא ולבא תרי סרסורי העבירה ושח מרלות עיני נשמתם להבין ולהשכיל אפי׳ פשוטי הדברי׳ וכל שכן תעלומתן • ובאשר לא נשמרו מלהזניח דבר לפני האלהי׳ מי אמרלסן המאדרי׳ בשחוק וקלות ראש והלואי לא תהיה בלשון הרע ולינגות ובכול הפה אשר גרמה לחטוא ולהתאלם פה הנשמה הטהורה אשר לא יוכלון לחדש שום חידוש בתורה • אשר עליהם מקונן הנביא הנשב״י ע״ה ווי לבני נשא דאינון חטיאי לבא ם תיאי עיינין דבו׳ אשר הנשמה בהם כמתה אינה פועלת הפעולות הרוחמות והשכל וכן מה הועילו בתקנתם לרחף אחרי סגולות פתיחת מבור לבבם והא למה זה דומה לנוטל את ביתו לשמרו ונמצ׳ אויבו ומבקש רעתו שמר בתוכו • כי אף אשר המה חכמים וידועי׳ המ׳ ואבדו מלהבין ולהשכיל תעלומת חכמה ביד פשע כאשר

חכמים

חכמים הנידו לרוח בממך מוכיח מה הטמן הזה טל לתוכו טפה של מים יצא כנגד טפה של טמן כך ד"ת אם נכנס ללב דברי ליבו יצא כנגדו דבר תורה. וכבר אמ' כ' שיעסבים ואין ביניהם דברי תורה הרי זה מוטב לנים עצל ידי כן מלבדים טובה הרבה. וטוח מרחות עיניה מהסכיל לבותם בעמקי חמדת תורתנו. וכ"ש למי שאין לבו פתוח בחכמה וכח לרדוף אחריה כי אף אשר יחזיק בסגולות הפותחים את הלב לא יועילו לו אם לא ניתקן את אשר עוותו ויסמר מדברי בטלה הנורמים להזניח החכמ' ולסכל ולאטום לב החכמים ודחוקים וכ"ש מי שלבו פנוי הימנה שלא תקרב אל פתח לבו כל זמן שהעדן כיח: והנה תראה דברי התנא ר' מאיר ע"ה הוא היה אומר כל העוס' בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק. וכולי והיינו שמגלין לו רזי תורה מאיליו בלתי הצטרכו לטרח בסגולות כי רוח אלהים תלמדנו כאשר נפשו חשקה בתורה לעסוק בה לשמה לעשות נחת רוח ליוצרו לא לשום פנייה ועל זה ידון כל הדווים בחורים ונערים חדשים אחרי דעת החכמ' ואין לא כידם טובים לדעת את ה' ולכם שמו שמיר שית בירלת ה' כמ"ש בזוהר ובתקונים וז"ל ורוח אלהי מרחף' על פני המים. מאי ורוח אלהים בודאי בזמנא דשכינתא בגלותא האי רוחא נטיב עלן איכון דמתעסקי באוריתא והאי רוחא אתעביד קלא וימא הכי קומו והתעוו לגבי שכינתא דהא שכינתא היא בגלותא ולית מאן דיתעי לגבה וכו' ולא עוד אלא כמה מאלי מדרשא דאינון חברין לגבייכו נוחין בכל יומא באוריתא דבעל פה ובמ' קופין ונוחין בה בכלבים דאמרין הב הב כגוונא דנהיב דנוחא הב הב הס"ד לעלוק ב' בנו' הב הב. הב לנא עותר' בעלמ' דין הב לנא עותר' בעלמ' דאתי ולית מאן דישתדל באורי' לסלק שכינת' מגלות' בג"ד קלא נפק בכל לילא כד אח' קב"ה בג"ע דסלקין נשמתין קמיה והוא קלא אמר מה אקרא זיל ואיתא דישתדלון באוריית' לאחברא שכינה עם קב"ה וכו' ואינון דמשתדלין בג מילו' חסדים ובאוריית' לא משתדלין שלא לגרמייהו ובגינייהו אתמר וכל חסדו כגין הסד' ועל שאין דלא משתדלין בה לשמ' רוח דקדושה דאיהו שכינה לא שריא עלייהו הה"ד רוח הולך ולא ישוב ע"כ:

הנה מעט מתבאר כי הכל תלוי במעשה הטוב לעשות נחת ליוצרו חסן ישועות חכמה ודע' ויראת ה' היא אוצרו וכן הוה אומר תעשוהו לתכלתי הנה אביעה לכם רוחי אודיע דברי אתכם. דשכינתא דאיהו רוח קדישא שריא עלייהו לא כן אשר בחטיכה יתהלכו והתורה נעשית קרדום לחתוך בהם אבל כמה מבעלי תורה אשר עסקם בה על מנת לקבל פרס והספקות יתיחת ולהיות שמם וריחם נודף בכל הארץ וכנו מגדל ואמרו נעשה לנו שם ועליהם אמרו כל העוסק בתורה שלא

לשמה מה לו שהשכה שליתו על פניו ולא יצא לאור' העולם ושכינה לא שריא עלייהו. והנה רבי' מתופפי התורה מראים בעצמם כאלו המה חסידים המתיחסים עם קונם ומעמלם בתורה לעשות נחת רוח ליוצרם. אבן אף אם אין בידיהם לבחיסם דברי התנא מבחיי' אשר מסר המפתח לאמר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברי' הרב' ומגלי' לו רזי תורה ר"ל שמאיליו בלתי הצטרכות לטרח ולבקש בה. הנה זה יורה שאינם עוסקים בה כדת של תורה ומי זה האיש אשר לא יאלו דמעות מעיניו בתתו אל לבו דברי המשנה הזאת ורואה פחיתותו וחסרונו וכמה שהאדם בכל זה מהרח"ו זצ"ל בהקדמת ספריו. וכתב הרב זצ"ל כי מי שקורא בתור' לשמ' בלי שום פנייה כלל אז המלאך הנוגר משם יהיה קרוש מאד ומגלין בכל דבריו אמנם אם התורה ההיא היה בה קנת מחשבה רעה שלא לשמה אז אחזה שיבושים וטעות כן המלאך הנוגר הימנו' יהיה בו תערבו' רעים כי נכרא מב' בחינות מטוב ורע ואינו נאמן בכל דבריו ועל ידי זה בורא שוא וגורם כמה רעות בעול' כמ"ש בזוהר בראשית ז"ל ת"ח ההוא דמיחדם מילין דלא ידע בל בוריהון כדקא יאות וכו' עביד בהון רקיע שוא דאקרי תוהו ובוהו בהוא רקיע ההוא אינו תהפוכות שית אלפי פרס וכו' ומתמן נפקא אשת זנוים ומתמן נפקת וקטיל' כמה אלפין ורבבן ועל דא כתיב כי רבים חללי הפיל וכו'.

ובמה נזוחות קמאי דקמאי על כת הדרשני' אשר נהגו לעמות פשט הכתוב ולכם בבריים אחרים ובחרו לעצמם דרך לא סולל' לא דרכו בם הראשונים ומחפשים בחפוש נחת אחר מדרש או מאמר שנסדר זה אחר זה ענייכם והם רחוקים זה מזה כרחוק מזרח ממערב' ומעולם לא נתכוון בעל המאמר ולא עלתה על דעתו שיהא להם קישור וחיבור. והמה מגעים עצמם במעשה חדשים חדורים בחריפות של הבל ומאבדים זמן זמנם זמניהם עד שמעלין הבל וקושרין מימא בנימא מדתי אל דחי עד מאה דחיות ותולים בשערה ומהפכים הקצר' אל פיה כי דור תהפוכות המה ובונבים דעת הבריות בסקרי הלבו להיות כל א' ברוח שפתיו מתנשא לאמר אני אמלוך ולמען ספר שמו לאמר כי הוא נאה דרש ידע מה בחשוכה לעמות כל פשט והעירו דבנו סבורמי מחכמי אשכנז שמיו' בא ליעוד המבולבל הזה כאשכנז בא ערבוביא וחפיכה גדול לעמל' ונא' נראה' הו' על הזה שבר על שב' יחדיו ודבקו ונעשה דמים כמים ואין קובר וכמה אלפי אלפים בפעית שנהרגו עד השאדם מעט מהרבה ואין זה כי אם שבל ידי לימוד הזה נתנו בא לאיש תהפוכות לשון שקר ויבן לו בית ברקיע שוא להרוג כמה אוכלסין מבני ישראל אי לנו אהה עלינו. כי בל כל אלה מי שנגע שהי' בלבו לא יכנה דרך כרמים להתרומם ולהתנשא ח"ו בכתר של תור' ברוך לא סלולה לא דרכו בה הראשונים לא שבדוס אבותינו רק

בדרך כבושה לראשונים ז"ל בדרך אמת ובעיון היבר"לא מבוקל כדרך המעיים בקלקלותם כי הוא מאבד טובה הרבה וגם בכבודו ומנאו דם נפשות אביונים. ובכן חן וכבוד יתן ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים והא לכם פרנה כפתחו של אלם מאליהם מבלי הנטרך פונות מבלות פוא ומרוחים. כי רוח ה' תביאהו ולמדהו דעת ודרך תבונות ידיעתנו:

ויהא זהיר בסגולות החכמה לרז"ל האחד לתפוס בירלה הפנימי אשר היא מבא להשיג בחכמ' כמ"ש ראשית חכמה ירלת ה' ואומר הן ירלת ה' היא הכמה ועליה שנו חכמים כל שירלת חטאו קודמ' לחכמתו חכמתו מתקיימת. וכן אמרו באגדה אמר הקב"ה לישראל חייכם כל החכמה וכל התורה דבר קל הוא כל שמתיירא אותי ובוטה דברי התורה כל החכמה וכל התורה בלבו שנא' ראשי חכמה ירלת ה'. וכשמו רבה משמע שבמדת הירלה זוכה גם לזרע אנשים חכמים וידועים ז"ל ותירלון המילות וכו' הה"ד הן ירלת ה' היא חכמה מהו שכר הירלה תורה לפי שירלה יוכבד מפני הקב"ה העמיד ממנה משה וכו' ומרים ינא ממנה בצלאל שהיה מלא חכמ' דכתיב ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה וכו' ומסוב זה לירא מן החכמים אשר על ירלה זו אמרו פ"ק דשב' מאן דדחיל רבנן איהו נופיה נורבא דרבנן ומי לאו בר הכי הוא משתמע מיליה כנורבא דרבנן וגם לזכות לזה חכמי יאהוב אותם כמ"ש שם מאן דרחים רבנן וכו' וגם לרדוף לקבל פני החכמים וידועים בחכמה ובירלת ה' כמ"ש פרק קמא דברכות ח"ר האי דמחדרנא מחברתי דחזיתי לר' מאיר מאחורי אלמלא חזיתיה מקמיה הוה מחדרנא טפי דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך. ולתלמיד להיות זהיר ביותר כשרבו כועס עליו כמ"ש פ' הרואה אמרי דבי ר' ינאי מאי דכתיב כי מין חלב יוניא חמאה ומין אף יוניא דם ומין אפים יוניא ריב כמי אתה מונא חמאה של תורה כמי שמקיא חלב שיבק משדי אמו עליו ומין אף יוניא דם כל תלמיד שפוגם עליו רבו פעם ראשונה ושותק זוכה לה בחין בין דם טמא לדם טהור ומין אפים יוניא ריב כל תלמיד שפוגם עליו רבו פעם ראשונה ושניה ושותק זוכה להבחין בין דיני ממונות לדיני נפשות דתנן רבי ישמעאל אומר הרוגים שיתחכם יעסוק בדיני ממונות בחין לך מקום כתוב אותר מהן שהן כמעיין נובע וכן להתנבל ענמו כמ"ש אם נבלת בהתנשא והם זמות יד לפה כל המנבל עצמו על דברי תורה סופו להתנשא ואם זמם יד לפה. וכן ללמוד בחבורה שאין התורה נקנית אלא בחבורה כ מ"ש ברזל בברזל יחד ובהפכו נאמר חרב אל הבריות זכו אלו ח"ו ולא עוד אלא שמטפש דכתי' ונהלנו ולא עוד שא שם טהרו דכתי' אבר נהלנו ואשר חטאנו. ואמרו רבותינו בעל התוספות ז"ל למבר ברב ח' עדיף שלא יבלבל לגמרם יחד

יחד כמ"ש בני יהוד' במרי מחד רב נתקיימ' תורת' בידם אבל למסבר אמרינן הלומד תור' לפני רב אחד איכו רואה פיתן ברכה לעולם: וסגולה יקרה להתחכם הוא ללמו' עם התלמידי' כמו שאמר ר' חנניא הרבה למדתי מרבותי ומחברי יותר מרבותי ומתלמידי יות' מכול' ובפ' ד' דתמור' אמרו דם ואים תבכים נפגשו מאיר עיני שניהם ה' ב שעה שהתלמיד הולך אצל הרב ואמר ליה למדני תורה אם מלמדו תורה מאיר עיני שניהם ה' ואם מלמדו הקב"ה מחכים שניהם ואם לאו עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשהו לזה חכם עושהו לזה חכם עושהו טפש טפש עושה אותו חכם וכו'. וכשהדרין הפריזו על המדה ואמרו הלומד תורה ואינו מלמדה בבלל כי דבר ה' בזה הכרת וכו' ואמרו כל המונע הלכה מפי תלמיד כאילו גזלו חכמ' אבותיו ואפילו עוברין שבמעי אמן מקללין אותו ח"ו וכל המלמד תורה בעולם הזה זוכה ומלמדה בעולם הבא שנ' ומרוה גם הוא יורה:

סגולה ב' להיות אוחז בפלך הפתיקה כמ"ש התנא שיב לחכמ' פתיקה כי בשם שמעבירות שיב לעוסר שבדי להשיב עוסר ברוך פיעסר בדפירים עשר בשביל שתתעשר כן להשיב החדש הכמה הי' אפשר לו כי אם על ידי קניית מדת הפתיקה כי המדבה דבר בטלה כנגדו דברי תורה יונאי' ממנו כנזכר למעלה ועוד מטע' אחר כי על ידי הפתיקה הוא מתעלם מפבולו' הפש קנוות שהם קול ודבור ועולה למקום הפתיקה שהוא המחשבה שוד החכמה בסוד שתוק כך עלה במחשבה וגם כי במדה זו נעשה מרכבה למקו' הפתיקה ויזכה שיוספו לו מדות ועמקי התורה שהם בפתיק' דלא אתמסרו לגלא' ואחד מן מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם. הוא במיעוט שיחה וכו':

סגולה ג' לקום בחצות הלילה ובלי ספק שהמתמיד במדה זו יתגלו לו סתרי תורה כמ"ש הראשוני' כי אחר שהתורה נמשלה לבת מלך בלי ספק כי יותר בת מלך תגלה לאהוב' בלילה יותר מביום כי בלילה הוא דרך נגיעות וכן למדנו ר"י אין דנה של תורה אלא בלילה ואמר ר"ל כך הוכא לעי בחורייתא ביממא הוה מנהרא לי בלילה דכתיב והגית בו יומם ולילה:

סגולה ד' לאחוז במדת הענוה כמו שכתב בסוטה פרק ב' אמר ר' יוחנן אין דברי תורה מתקיימין אלא במשים עצמו כמי שאינו. שנ' והחכמה מאין תמצא ואמרו כת הקודמין כי האים אשר ידבנו לבו לתקן מדותיו ולישר דרכיו ומעשיו ירדוף אחרי הענוה בתכלית השלימות להיות עלוב ולא יבלוב שומ' חרפתו ולא יסיב ומיד תשרה עליו השכינה ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם כי רוח אלהים תלמדנו:

סגולה ה' להיות נגוע במ"ם ולא נגועים חכמה להתתיר מעשיו בכל מה שיוכל שכל הנ ושם דבריו בסתר הברכה שורה עליו והוא על דרך שפירשו ז"ל אין הברכה שורה אלא בדבר הממוי מן העין וכן הר נח דף ס"ד לוליפנא קב"ה סתים וגליא גליא הוא כ"ד דלתתא סתים הוא אתר דכל ברכאן נפקי מתמן וכן אין כך כל מילוי דבר נס דאינון בסתימו ברכאן שרין עליו וכל דאינון באתגלייא היא אתר דב"ד שרין עליו כגון דאינון אתר באתגלייא וכלא איהו ברזא עילאה כגוונא דלעילא ע"כ. ובפרקי התשוב' כתבנו שהמתתיר מעשיו הטובים מבני אדם שברו שיהא נכתר מבעלי הדין שהקב"ה חופה עליו בלבוש החסד הנקרא אלה כדי שלא יכירו בו בעלי הדין בשוד לבבר אפר דדבו נסתרה ויסך אלוה בעדו. וב' סגולות אלה אמרן ר' מאיר בפרק קנין תורה ר' מאיר אומר על הפוסק בתור' לשמה זוכה לדברי' הרבה וכו' ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק והולך והוי נגוע וארך רוח ומוחל על עלבונו ומגדלתו וכו' שהדברים האלה הם הנעה לקנייית החכמה כאמור:

סגולה ו' לאחוז במדות החסד שביאר החסיד הקדוש בעל הראשית חכמה בפרק י"ח דשער אהבה כי על זה אמרו הרוגה להחכים ירדים פי' הרוגה לזכות במדת החכמה. נדיק שיאחוז במדת החסד הנקר' דרום כי החסד כסא לחכמה ובאחיזתו במד' החסד בודאי יזכה לחכמ' שעליה. ומכל מקום גם אינו יוצא מידי פשוטו שגם בתפלתו ינדד מעט פניו לנד דרו' כמ"ש בפ' כ' דברכות וסי' שלחן בנפון ומצורה בדרום ופרכיכן זהא אמר רי"ל כל שכיר במעלב לא נגרכה דמגלי אגלוי:

סגולה ז' כתב הרב זצה"ל לקום מפני שיבה סוד דיקנא דא"ל ולהד' פני זקן סוד דיקנא ז"ל וירא מאלהיך סוד מוקבא דזא אשת חבר ועי' זה זוכה לחכמת התורה ומועיל מאד להשגה:

סגולה ח' להתודו' קודם ליחדו ויכוין להוציא הקדושה שהיא התורה ומעשים טובים שהיה עושה בעודו רשע מהקליפ' שעם היו הולכים ומגביר כחה ועתה מבטיעה ובכן תפקחנ' עיני עורים:

סגולה ט' להשיג בעמקי חכמת הקבל' הזמן מסובל יותר להגליח בליחוד ולהבין ולהשכיל כתב לומה הוא בערבי שבתות וגם בלילות אחר חצות ובתב השבועות ובחג הסוכות בתוך הסוכה ובויתר אם דר בארץ ישרל דאחירא דא"ל מחכים ביותר בחכמ"ז:

סגולה י' היא להיות לומדו בגחת לאט מלה במלה כמ"ש דברי חכמים בגחת נשמעים. כי לא נמצא השגיאה והטעות כי הם בעבור שאינו מדקדק בדבריו ואינו שוקע בענינו ומתרגש כמכון בתחלת

בתחל' העין ומוני' שם רע על תפלות' של תור' הקדושה והעמיקה כי נר' לו שאין ענין התורה כי אם אותו דבל שעולה בדעתו בתחל' עיונו והוא הפשט. כי עיקר התורה מדותיה ורזיה הנסתרים והעמוקים הם נעלמים מעינו הכל בתחלת העיון עד שמי שיש לו שכל ישה שכמו לסבול הטורח והמשא לעיין יום אחד יום עד שעלה העין אשר שוא מבקש והוא יתברך ברחות טוב כוחותו לדעת להבין מגלה את חפציו לו הכל לפי מה שהוא אדם:

והחסיד הר"ם בן מכיר המשיל משל נאה לזה לבת מלכי שהיא נתונה בתוך המגדל סוגרת ומסוגרת ואין איש אתה בבית כי אם הנערות הרחוות לתת לה מבית המלך ואפילו פתח המגדל אינו נמצא כי אם אחר עמל וטורח ומי שיחפש בה השב ואחל כך נדיק לחפש אחר המפתח הרחוק' לפתוח אותו הפתח ואחר שיפתח הפתח הרחוק שהוא החיצון יש חדר לפנים מן החדר וכולם סגורו' היטב ובלה כדמון המלך שלא לתת בתו לא מפני עושר ולא מפני יפי ולא מפני יחס ולא מפני שום דבר בעולם אלא לתי שיתגדל להיות הוא שיוכל לבקש אהבת בתו שתבלה אליו מן החצון עד שתגבר אליו הפתח ויהיה חרש וחכם לבקש מפתח אחר מפתח ויוכל ליכנס לפני לפנים למקום מושב ומשכן בתו. לו תהיה לאשה ולא' ימנע אותה ממנו וכן הכריז בכל מלכותו עד שבאו מקצות הארץ אל המגדל ההוא רבים והיו בהשכם והערב סביבות המגדל בכל מיני שירות ותושבחות ובכל מיני מגון לעורר את לב הנערה אולי תחפוץ באהבתו שתבלה אל א' מהם בחורין וכסדקי' ועינה בגום נפשו לחורב ביום ולקרח בלילה אולי תיקר נפשו בעיני' ושם כל זה לא הועיל לו מפני שלא התמיד בעניין ושב שמעמד הזמן שיבקש ימצא מבוקשו והוא לא כן ידמה כי לא כדב' נקל תוסג בת המלך ליש אותה והיא אינה חושש' לו ומתקומה לא תמיד וכיון שראה האיש ההוא לא אותם האנשים שהשתדלו הבא מירש ולא השיגו תוהים על כל מה שעשו וחוזרים לדרכם בפחי נפש יגיעו לריק והולידו לבהלה וכן באים אנשים אחרים מאיי הים ומקצות הארץ לשמע בת המלך מיופיה ומתכונתה ומסבבין כמו כן אותו המגדל השכם והערב ומתעכבין שם יותר מן הראשונים ומתקנים כלי שיר וכנור ואמרות טהורות של פיוטים ורנוים לרנות את בת המלך ולבקש אהבת ומחכנים אליה שלא ישובו ריקם וסוף הבלו הרם כידם וחזרו בפחי נפש לדרכם. וכן יום יום מתחדשים זבאים ממזרח וממערב לראות אם יוכלו להשיג המבוקשה ההוא ולדבר על לב הנערה תתבלה אליהם ויהיו לרצון אמריה ועמדו כמו כן זמן מה וכיון שראו שלא השיגו חזרו לאחוריהם בפחי נפש ונתיאשו מן המבוקש עד שבא פקח א' ערום והמר המגד' לזה לא אפשר שלא כמו פתח ליכנס ולבלות. אנכי אשב ארבעים יום וארבעים לילה עד שאשיג

פוקב ערב שבועות

יום ערב שבועות נריך כל אדם להכין עצמו ולהוסיף בקדושה וירא את ה׳ כל היום כדי שתמצא קדושת יום הקדוש ככה ומושב אשר בו תמצא מנוח לכף רגלה ומה טובו ומה יופיו להשביע בנחת נפשו לטה רה ממקור דמיה אשר נתן בה הנחם את שכובתו כי הזמן גורם וכא עת לחננה לפני אביו שבשמים המטהר את ישראל לעתור ולרנות אליו לאמר מי שטיהר את האבות ופסק זוהמת הנחש מעליהם ביום זה הוא יטהר את הבנים להמיר כל גלולי חלאת זוהמת הנחש הוא יגר הדע מעליהם מי שגאל את האבות יגאל את הבנים מי שקדש את האבות יקדש את הבנים מי שתמך את האבות יתמיך את הבנים מעתה ועד עולם:

ונוסף על זה אמרו על אחד מן הסדרים שהיה מתענה בערב שבועות ושאו ממנו חכמי הדור על מה היה מתענה ומרבה בתפלות ותחינות ביום ההוא. והיה טעמו מפני שאמרו בגמרא פרק מפנין דהקזה במעלי יומא דעצרתא שכנתא וג זרא רבנן אכולהו יומא טבא מעוס יומא דעצרתא דנפיק כיה זיקא ושמיה טבוח דאי לא קבילו ישראל תורה הוה טבח להו לבשרייהו ולדמיהו וטעם הדבר אמרו חכמי האמת כי תדע זה הוא תאומי׳ רמז על יעקב ועשו שיעקב ועשו חלקו ולקח יעקב חדש כיסן ואייר ועשו לקח כנגדן תמוז ואב וכמנא חדש סיון שהוא באמצע בשאר בשותפות ולכן מזלו תאומי׳ ומי שיקבל התורה כוטל אותו חדש לגורלו ואם ישראל יקבלו את התורה ושמרו אותה הרי אחדש הזה לישראל ואם לא הרי הוא של עשו ועל כן נפיק כיה טבוח והוא כח שר של עשו שמזלו מאדים ובא בכח חרב שבידו לטבוח שונאי ישראל. וזהו הטעם שבעונות הרבים מן היום דלא אכשר דרי לאמור את התורה כדת וכשורה. כמיך לחג השבועות קראתיו נחת רבות ורעות ה׳ יאמר לנרתיכו די: ועל כן האנשים המגשים אל ה׳ יתקדשו כהיום הזה לעתור ולרנות על זה לפני אלהיכו מרחם ע״ר קדמיה לרשיעא עלא יקדימיכ: ובבית מדרשו של מורי ז״ל היה נוהג לקרות כהיום הזה תכף ומיד אחר התפלה סדר מעשה הקרבנות ופרשת ויקרא וכו׳. על כי הם סגולה גדולה להגמית כל נר ומשטין כמ״ש התוספות פ״ק דמגלה בענין הלנו אתה אם לגרינו. פי׳ הלנו אתה בשביל תורה דכתיב בה תורה נוה ולנו. אם לגרינו או בשביל קרבנות שמגיבין עלינו מגרינו וכן משמע בזוהר וירא כמ״ש בפרקי ר״ה ע״ש ואח״כ בבחיים חזון עובדיה עד סופו ואח״כ בכתובים מזמור יז׳ וק״ט שדרשוס חכמים ז״ל על עשו. ואח״כ יאמר הנוסח התפלה הנזכרת במשמר ה ויוסיף בסופה נוסח זה.

אנא מלך רחום וחנון עזרת אבותינו אתה מגן ומושיע

שאשיב את מבוקשי ואמנ׳ איזה פתח או חלון שאוכל לראו׳ את כת המלך או לדבר עליה ותכתן לי נפשי בשאלתי אן אמות עליה ושיה כשב׳ האים ההוא באותו חשך פמרן ימים ושנים הולך ובא סביבות המגדל עד שמצא כמין חלון אחד כמגדל התחיל לחטט אחריו והיו עפר ונחרות נופלים עד שנילה חור קטן התחיל לנעוק ולנוח יום ויום ולקרות לבת המלך בקול גדול ולהתחנן אליה תיקר נא נפשו בעיניה עד שיהמו רחמיה אליה כראותה כי כבר התחיל למצא מקום וטרח ועמל לבקש אהבתה והתחילה לספר עמו ולדבר על לבו שלא יחוש מכל הטורח אשר טרח כי סוף הכבוד לבא ויסמח ויגיל ומי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. וכיון שהתחיל הוא יגמור וימצא הפתח ומשם יכנס עד שהוא בעצמו טרח יום אחר יום עד שמצא פתח כמוה בכותל התחיל לחטט אחריה עד שפתח וכנכנס אחר שכנכנס התחיל לקרו׳ ולבעוק אל בת המלך תפתח לו החדרים הפנימים להכנס אליה עד שראתה אותה בעיניו ובלתה לו מקום המפתחות היכן הם והוא לקח מפתח אחד ופתח חדר אחר ומפתח אחר ופתח עד שמצא מעט כיסוד דעתו וכהשכלת שכלו פתח את כולם אחר א׳ וברא׳ את המלך חפץ האי׳ ההוא בה וכל הטורח ששרח בעבודה שלחה להגיד לאביה כל המאורע והמלך שמח לקראת האים ההוא כי שרי מעלניו יאכל ורב׳ להשיאו עם בתו וגילו לו מסתרים אחרים ונתן מפתחות המגדל בידו לבגור ולפתוח כל זמן שירצה ונתן לו בתו לאשה והגדיל האים ההוא עד מאד עד שנעשה משנה למלך ובכל אשר הוא בוזר הוא מצליח בידו. והוא המשל שהביא הסבה לרחימתא דאיהי שפירתא בחיזו ושפירתא בריוה ואיהי טמירתא וכולי עיין שם באורך והוא דמיון התורה עם האים החפץ לעסוק בה כי אין עקרי הדת וסודותיה מתגלים בדבר נקל לכל לומר כי אם אחר עמל וטורח הרבה מאד לעסוק בה יומם ולילה ולמסור נפשו עליה כדכתיב אדם כי ימות באהל ולעולם אינו מסיח דעתו הימנה בשבבו ובקומו בשבתו ובלכתו. לאים אשר שה לו ודאי ישיג תעלומות חכמה ככל אשר יחפון כי כבר שהוא רודף אחר התורה ומבקש אהבתה כך תרדוף היא אחריו להתגלות אליו ולמבור ב דו גנזי סתרי ורזי עמקיה כענין שנאמר תבבדך כי תחבקנה ואין לך כבוד גדול יותר מכבוד החכמה כמ״ש כבוד חכמים יגחלו: **בללו** של דבר אין לפנות לדעת החכמה אחר סגולת חיצוניות כי אם בסגולות האלה הפנימיות והכל לפי מעשיו של אדם. ובתלא דבי אליהו בפסוק ודבורה אשה נביאה מה טיבה של דבורה שתנבלה על ישראל והלא פנים בן אלעזר עומד מעיד אני עלי שמים והארץ בין נכרי בין ישראל בין איש ובן אשה בין עבד בין שפחה הכל לפי מעשיו של אדם רוח הקודש שורה עליו עכ״ל:

ומוסיף להם ולבניהם אחריהם חמול על עמך ורחם
על נחלתך חוסה נא כרוב רחמיך חננו מלכנו וענינו
הכם נא והושיעה נא נאן מרעיתך אל ימשול בנו קנף כי
לך ה׳ היחוסה. ידענו ה׳ כי חטאנו ופשענו בכבוד תורתך
התמימה ואין מי ינמוד בעדינו אלא עמך הגדול ינמוד
לנו כיום נרה ורלה כי עמך הגוי הגדול הזה ואל תתן
נחלתך לחרפה למשול בם שר של עשו לשבוח ישרי דרך ואל
תעש עמנו כלה בגלותינו כי אל מלך חנון ורחום אתה
הגילני נא מיד עשו כי ירא לגבי אותו פן יבא והכני אם
על בנים. קומה ה׳ קדמה פניו הכריעהו פלטה נפשי
מרשע חרבך יהיו כמץ לפני רוח ומלאך ה׳ דוחה. יהי
דרכם חשך וחלקלקו ומלאך ה׳ רודפם למען יחלצון ידידיך
הושיע ימינך וענני עשה למען שמך עשה למען ימינך
עשה למען תורתך עשה למען קדושתך יהיו לרצון אמרי
פי והגיון לבי לפניך ה׳ צורי וגואלי.

ואשרי אמש יעשה זאת להיות מנמת פניו
תמיד בכל ערב שבועות לעשות כסדר
הזה לפני האל החנון המרבה לסלוח לבקש מלפניו על עמו
נאן מרעיתו לבל ימשול בם קנף ח״ו לא לבד להריק הכנות
קופרא טבא לפומא וכסא טבא לפומא מאין פנות אל
הנעשה תחת השמש אויביו בנפש יקיפו עלינו על עונינו
ופשענו בכבוד התורה התמימה מי בכיטלה וכזייה ומי
בהנות נה שלא לשמה ושלא בקדושה וטהרה ומי בהשתמש
בכתרה של תורה ומי בהתלכזר על לומדיה ואין מחזיר
בידם כי על כל אלה יביא אלהים במשפט ביום העברת
כמשא״ל בעברת על פירות החילן כאשר ביארנו בפרק א׳
ובל כן נפיק כיה זיקא ושמיה טבוח דאילו לא קבילו ישראל
תורה הוה טבח להו לבשרייהו ח״ו ועכשיו שקבלוה יפקוד
עליהם חטאתם שקבלוה ולא קיימוה:

וכשם שערב ר״ה הוא זמן תשובה לכל אחד
וחטאות של ימות השנה כן ערב עצרת
זמן תשובה פרטית לכל חטא אשר יחטא כל איש על כבוד
התורה התמימה לפני כא יום הדין הנורא כיום העצרת
כאמור. ואף אם כביר מלאה ידו בתורת ה׳ ובקר תפארת
נחלתה נדיך להיות ירא ומשער שלא יבוא ח״ו הדין
במעמד הנאן נאן קדושים ויהיה ח״ו פרנה גדולה בקדושה
ואמרו חזיינו הרשב״י ע״ה תמיד היה אומר כל יומא
אשתערנא דלא יקיד עלמא בשלהובא ובדמי דנרק וכולי
ולכן כל יום ויום מיום התקדש החדש הזה עד עכו׳
העצרת כל ירא אלהים יהיו עיניו ולבו תמיד אל ה׳ לבקש
מחילה וכפרה על עזבם את תורתו וכפר בעדו ובעד כל
ישראל ומידי בחזו לפני ה׳ הן בתפלה והן בעסק בתורתו
תהיה זאת מענין כוונתו וכל עת ורגע יהא חל וזע לאמר
איך אעשה ליחד את המרות של מצלה כדי שלא יהא קנף
הדין חלולה של תורה גוכר ונדיך אני להנות בתורה לא
לעשות

לעשות מצוה זו כדי שבל ידי מצוה זו יתמיד יחודם של
אמרו למעלה ולא יפגע הדין במיטב הנאן קדושים וביותר
ביום ערב שבועות מצוה בו יותר מבשלוחו להכין מרכי
הרגל בכבודו ובענגו לכבוד התורה ולכבוד היום הקדוש
ולהיות מנמת פנינו על ככה לכפר עלינו מאשר חטא על
הנפש בזלזולה של תורה ופנה אל סעודתך הרשית וזלזל
בכוח בהמה במסיבות של עמי הארץ ומשולני ירלת ה׳
וחלל כבוד התורה בימים כאשר פשתה המפחת הזאת
ברבים מתופשי התורה שבדורינו זה וה׳ הטוב יכפר בעד:
וביותר חל החיוב במצות הכנת מרכי הרגל הקדוש הזה
לת״ח יתר על שאר הנש לכבוד ולתפארת התורה
התמימה כי בה תרום קרנם לתעלה וכת״ש על רב יוסף
דכיותא דעברתא עבד ליה עגלא תליתאי ואמר אי לא
ההוא זמא כמה יוסף איכא בשוקא. ולפיכך כבוד הא
להם לתופשי התורה לחחול על בבודם ולהכין את אשר
יביאו לנורכי הרגל הלא בשמון וכשמחה ויהי ושבחו לאחון
הכל על כל הטוב שהטיב עמנו לתת חלקנו בתורתו
ויחדנו לנם סגולתו מכל העמי׳ אשרינו מה טוב חלקנו ומה
נעים גורלנו וכבן לא יחוסו כל ההולכה יתירה להכין
מעטמים מתוקים ומטעמים לאכו והכל לפי מה שהוא אד׳
ולפי המטעם לאכו והערב לו לשמוח בשמחה של תורה
וכל המוסיף בהוצאה בכונה זו מסיפים לו כמ״ש בפרקי
שב׳ואל׳ ינאל׳ות הש׳ עתים שהן ד׳ וכל המשבחים נקראו
שבת. ורז״ל ההידוש לאמר חייב אדם לשהר עצמו
ברגל וזה בשאר רגלי ה׳ כל שכן וק״ו ברגל הזה כי בו
טבלו את עצמן כל ישראל אחשים ונשים בגווי הש״ית לך
אל הנש וקדשתם וכו׳ ואף כי לפי דברי הזוהר פרשת
אמור נראה שעיקר סוד הטבילה בעלות השחר רז״ שבוטו׳
כמו שנפרש בע״ה מכל מקום ראוי וכבון לטבול גם בן
ערב הרגל כדי שיטהר בהכנס הרגל וגם זכר לאבותינו
שטבלו בערב הרגל הזאת קודם שקיבלת התורה כרמשמע
פ״ח״ר עקיבא דף פ״ו ע״ש בדברי רש״י ז״ל ולא אמר כל
השבורין הללו אלא להתקדשי׳ והתעהרי׳ שנמס ומהנים
עצמם בטהרה בכל זמן כי יאותה להם אף שהם בחזקת
טהרה וקדושה להוסיף טהרה על טהרתן וקדושה על
קדושתן לכבוד התורה ולכבוד היום. אך מי שאינו שהור
ממקרה אשר לא שהור חיובא רמיא עליה להסיר טומאתו
מ״ל לפני כא יום ה׳ הגדול והנורא ולא יבא לפני אלהיו
עוד טומאתו בו חלילה כי הוא מתגל בקדשי שמים ומאבר
טובה הרבה. וכל שכן כי ישים ש לבו כי נדיך לגל התקדש
החג הקדוש הזה לעמוד על נפשו פר כל הלילה להנות
בתורת ה׳ בקדושה ובטהרה אשר עליהם אמר הרשב״י
ע״ה כי המה מבני מהי׳ צות׳ ות׳ בני היכלא דמלכא ומי
זה האיש בטר ולא ירב סח מרגלת שיגיו מהשכיל לבו
ולדעת את כל הכבוד הזה ראותיו מקשטים את הבלה

בתכשיטיה

בתכשיטיה להכניסה לחופה למחרת היום הבא במעשה ידינו ומעשה ידינו כוננהו. ואיך יבא פנינו לבא לפני המלך הקדוש לשרת ולברך בשמו וטומאתנו עלינו ח"ו כי הוא מדמע קדש בחול טהור בטמא ומוסיפין חול ועוז בגבול הרשעה ופפחה כי תירש גבירתה תכשיטין הן לה ח"ו ולא עוד אלא כי על ידי כך הוא מזכיר עון להתפ' גם על שאר הימים על דבר כבוד התורה ואשר זלזל בה להגות בה שלא בקדושה וטהרה. בקום למשפט אלהים בענרת על פירו' האילן כנזכר לעיל לא כן בהטהר עצמו בקדושה ובטהרה בקרב אלה הימים וכ"ש לפני יום הקדש הזה להגות בליל התקדש חג בטהרה ובאימה ובירא כי יעלה ארוכה למחלתו מאשר חטא בשאר הימים בכבוד תורת אלהינו בעשותו בהבל תורתו ובסדר הקריא' נאמר' תכשיטי הכלה הנעימה וסב ורפא לו ויבא ברימוס ולא עוד אלא אשר יזכו כב יכול מתפאר ומתקשט בו ויאמר לו

עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

ואל יקל בעיני האדם הזה לאמר מי אנכי שפל ואפל להית מבני היכל' דמלכ' ולקשט תכשיטי הכלה וכבודה בגדולים. אבילה מלהאמין כך כי שדי לא אלנוהו שגיא כח אינו כא עם בריותיו אלא לפי כחו וכל אדם אינו חייב אלא כשיעורו בין רב למעט ואותו המעט יכופר לה' לדור ונם אל יהי לפלא בעיניו איך שפל מברואיו יזכה את כל הכבוד הזה לבנות בשמים מעליותיו ונע דות ערי הכלה כי האדם שפל ואפל בבחינ' אחת אבל בבחינה אחרת הוא גדול ורב כח מאד ובידו להשמיד כל העולמות מה שאין כל מלאך יעצור כח לעשות והוא המותן כח וחיל כב יכול לבורא עולם כמ"ש רוכב שמי כעזרך וכן אז יחזק במעוזי כמו שבארנו בכמה מקומות כי על כל אלה נריך כל אדם לטהר עצמו בערב חג הקדש הזה עם היותו קטן מהקטנים והדיוט שבהדיוטים להתעיב עצמו ולהתגדל ולהתנשא על עמיו הזה ולומר איככה אקרב לפני המלך ה' נבאות בלתי טהור ח"ו פן אולי אם אטהר ואתקדש עצמי אולי יבא כל ירא איזה עניו ודבר להפיק רצון הש"ת ואל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניו כמ"ש על ענין רבי שמעאל בן אלישע כ"ג: וכן אמרו על ענין כיונא בזה לעולם יעשה אדם עצמו כת"ח ובהיות האדם מקל עצמו בעיניו באומר מה אני ומה חיי שיבא תקון העולמות על ידיו קלקולן שכל ואפל כגד גדולת מעלת אלהי עולם ה' כפיק מניה חורבא גדולה כאשר האריכנו בכמה מקומו' בשם הקדמונים ע"ה ועל כיוצ' בזה נאמר נעיר אנכי וכבז' פקודך לא שבחתי ואמר' ויגבה לבו בדרכי ה'. ויכוין בטבילתו לקבל קדושת הרגל במספר שמות הוי"ה והא"ה כמילוי יודין אשר המה יעלו כמספר רג"ל כמ"ש הרב זלה". ומאחר עלות טהורו ומלובן מבית הטבילה יכון לקראת אלהיו ולבש בגדי יט חשובי' יותר משל שבת כמו שבארנו

שבארנו בפ' ה' של פסח ע"ש. וכבן יבא להקריב קרבן מנחה בכלי טהור בית ה' בכוונה יתירה. ואשר הריחו בסוד ה' יכין לכוין בתפלה מנחה זו להעלות למלכות אל המקום אשר היתה שמה קודם הקטרוב ושולים בה בחינת העולמות ויכוין בכריצות וזקיפות שבה כמו במנח' ערב שבת כמו שבארנו בפרקי שבת באורך כי בשבוצו מאיר

פס ס"ג ברעת פנימי דמוקבא כמו בשבת כנודע.

והאיש הירא טוב עין יהדר מבגוד יום אחר מנחה להזמין עניים מרודים לביתו והיו באוכלי שלחנו בחג הקדוש הזה כמו שהאריכו בזוהר בטעם הדבר ובארנו באורך בסוף פרק ה' של פסח. ובהתקדש היום יכוין לקראת אלהיו לקבל שמחת הרגל בשמחה ובשון מהודר ומסולסל להחזיק טובה וחיבות למי שעשה לאבותינו ולנו אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו לתת חלקנו בתורתו אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו שנקרא שמו עלינו ה' אלהי העברים שהי ישראל והבדילנו מעמי הארץ ומשפחות האדמה כי כל אחד לאלהיו כמו והם עשו ואין לאל ידם להטיב לו להרע כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ולא באלה חלק יעקב כי בחר לו יה ישראל לסגולתו ומשגיח עליהם בטובו וחבבו כאשר עינינו הרואות נסי' ונפלאות שנעשו עם אבותינו ובנים עמנו בכל דור ודור והכל מאהבתו עמנו בעבור אבותינו ומאהבת כלי יקר וחמדת תורתו התמימה אשר נטע בתוכינו כי על כל שאר ראוי לנו לפקוח עינים עורו' ולהביט בארבות להבין ולהשכיל את כל הכבוד הזה אשר כבדנו בחמדת תורתו ולהודות ולהלל ולשבח ולברך בשמו בלב שלם ובנפש חפצה ולשמור בחג הקדוש הזה שמחת הנפש בכוכה ראויה ולא דרך עדאי מנות אנשים מלומדה.

ובכן אחר עלות התעוררות הקדוש הזה על לבו תהיין רגלו קלות כאילו לבא לבית הכנס בשון ובשמח' להראות חדות עוז לכל ויתן את קולו קול עוז במזמור השמים מספרים כבוד אל ומזמור יקום אלהים וכו' המספ' בעניני מת"ת ויקר הדרה. ואשר בתעלומות חכמת סוד הרזים ויוצק מסוד תנהומים. יכין אליו בהתקדש היום בסוד ממלכת כהני"ם סוד כל החפדים אשר החיה בימי העומר עד אחורי התפארת ולא יותר. הן עתה מסקדים היום הזה מתפבים בנגה הוד פלו סוד כ' לוחות הברית אשר בהם אותיות התורה שהם עשרים ושנים כמספר חט"ה שממנה באים הטעמי הלחם שהם מחטי' סוד

טפת הנהרים כמ"ש הרב זלה"ה.

ויצריך להוסיף מחול על הקדש בכל י"ט. ומורי זלה"ה היה מברער על המדקדקים לאחר תלהתפלל ערבית כי"ט זה עד נאת הכוכבי' ושיה טעמ' מעוז דבריכון ז' שבתות תמימות ולם יתפללו ערבית של י"ט מבעוד יום מגרשו' נתנו ממ"ט ימי הספירה שהרי חג

השבועות הוא לאחר הספירה וכשיש ספירה אינו שבועות וכשיתקדשו את היום ויתפללו של י״ט מכבר״ הם מקבלים על עצמם קדושת הרגל וברוכין אותו המקדש מימי הספירה׳ ונמצא שאינן תמימות. ועל כן בחרו להתאחר מלהתפלל של י״ט עד נאת הכוכבים בחג זה. והוא ז״ל היה אומר כי זה לא נאמר אלא דוקא לענין קידוש וסעודת יו״ט דצריך להמתין אחר ערבית מלקדש עד נאת הכוכבים מהטעם הנזכר דתמימות בעינן. אך מה שמסיפים ומתחילין מבעוד יום תפלת ערבית זה אינו כלום דהא רבי אושעיא כלי על מוצאי שבת בשבת ואף על גב דעדיין שבת נמור הוא אפי׳ הכי נלי על מוצאי שבת בשבת דלענין תפלה לא איכפת כלום והכא נמי לא שנא ושאיס להתפלל ערבית מבעוד יום כשאר י״ט אבל אכן יזהרו לקרא ק״ש אחר ערבית אחר נאת הכוכבים הואיל ואינן קורין ק״ש על מטתם בלילה הזאת וכעורים כל הלילה.

ונבון לומר תפילת ערבית כזמרה ושבחה ובעיומה קדוש׳ כדי לעורר המוע׳ העליון ויתפלל אתה בסדתנו בשמון ובשמח׳ כי עיקרו נתקן על פאר קדוש׳ הז׳ הזה אשר קדשנו במצוותיו וקרבנו לעבודתו והכדילנו מן התועי׳ ויתן לנו תור אמת ואי לאוהאי יומא׳ כמה בעלמא׳ אי׳ בשוק׳ ולא יזכר שם ישראל עוד ואף גם כל העול׳ כולו היה חוזר לתהו ובהו כי ע״כ נריכין אנו להרחות בעצמינו בענין ההוא ולשמוח בשמח׳ שאינו ולהזכיר ולידע׳ את החסד כגדול אשר הפלא לעשות עם אבותינו ולנו להיות לנו לעם. כאלה כהיום הזה ויוציאנו לרוחה מתוך עמקי הקליפות מהמת הכאב והתמלא עלינו רחמים כאהבתו ובחמלתו ומי הוא זה אשר יבין את זאת ולא יורה ויעבח לאדון הכל כפי יכלתו והשבתו מלב ומכפש חפצה על כל הטובה אשר עשה לישראל עמו ויעמוד להתפלל לפני אלהיו כדעת עלומה וכונה ראויה ולא דרך ערלי.

ואולם מה שקבעו לומר זמן מתן תורה אף שלא תלה הכתוב חג השבועות ביום מתן תורה אלא ביום כ׳ לעומר ואין מוכרח שיהיה ביום שניתנה בו תורה לא פחות ולא יותר אלא שבתא לפי חשבונינו שנים מלא ואיר חסר יבא כן לעולם שהחמשים כלים בו׳ בסיון אך בנאתם מעברים שיה יום כ׳ ביום שני וכו׳ עלמא מוה דבשבת ניתנה תורה ליום כ״ח היינו מטעם דקיימא לן כרבנן שבשבת לחדש ניתנה התורה הברייתא שאמרה פרח שבו יצאו ישראל ממצרים ערב שבת היה ואין מיצאת מצרים עד מתן תורה לדעת רבנן אלא כ׳ יום מקבעות חג השבועות מפני כתיבת התורה ומ״ש בברייתא דלרבנן איר דהה׳ שתא עברי עברה היינו לפום ס״ר דהם״ם מעיקרא לאוקמי ברייתא דקתני דפסח מצרים ה׳ בשבת אפי׳ לדע׳ רבנן ושגם לדעת רבנן חג השבועות ביום ז׳ וכתיבת התורה ביום כ״ח. אך כתר דהשכחן ברייתא דקתני

בהדיא דפסח מצרים בע״ש היה ובל. כבאיך דבבן הוא ואיך ברייתא כר׳ אמי אבל לרבנן פסח מצרים בע״ש ואין מיבאת מצרים עד מתיבת התורה רק כ׳ יום ובל כן קבעו לומר זמן מתן תורתינו.

ומורי ז״ל ה״ה סבה לי דאף לדעת ר׳ אמי אתיית ספיר כי אף שלפי דעתו זמן הכתיבה כ״א יום לנאתם ממצרים מבל מקום נותה התורה לחוב את חג השבועות בסוף הן מפני שאם יקרא לפעמים שיעבו ניסן ואיר חמרים בשאת׳ מוכה כ״א יום מפסח יבא חג השבועו׳ בח׳ בסיון ונמצא מתאחר יום החג מיום הכתיבה בחשבון ימי החדש שהתורה ניתנה לדריה בז׳ לחדש ואנו עשין חג השבועות בח׳ לחדש ואף כי לפי חשבון הימים הכל מ׳ מבל מקום לפי חשבון ימי החדש נראה כאילו אנו מאחרים החג ואין ראוי להיות חג מת״ת מתאחר ונראה שלא כהפוך הוא שנראה ענמנו מזורזים וממהרים בו ולכן קבעה התורה החג בסוף בחמישים יום פאף אם יעבו ניסן חסר מקלב חג השבועות בז׳ לחדש כימי כתיבתו ובחב הסיב דמקלב בו׳ לחדש והכתיבה היתה בז׳ אין חפש מזה דזריזין מקדימין שמחת מת״ת והכי עדיף טפי וכן כתבו רוב המפרשים. והרב מבחם עזרא ז״ל ה״ה כתב וז״ל כי אמנם חג ה׳ לנו ביום מתן תורה מקרא קודש לסוף חמישי׳ ימים אחר הפסח ופסח מצרים בה׳ בשבת היה ולכולי עלמא בשבת ניתנה תורה שהוא לסוף חמישים והיתה בופא קשיא שלא ודאי כיון שמתן תורה היה בחוכה לארן ה׳ חפץ לנעבן נדקו לתת חלקו כתורתו שכן הסכימה דעת. עליון לחוב בבסח וכעבמו בי״ם של גליות שהסיף מעשה מדשתו כדברי ר׳ יוסי כי שם ערבים עליו דרבי דורים ע״כ נראה שדעתו ז״ל כי קבעו לומר זמן מתן תורה מפני ל״ט שני מדברי סופרים ומאחר שמפני ל״ט שני קבעו כן תקנו לומ׳ כן אף כי״ט ראשון. ומה שלא נאמר בתורה טעם חג השבועות כשאר החגים עלשום מה כן היה ראוי לומר בשעה לחדש הקדשתי אתכם לי בתורתי חג לה׳ כשאר המוזכרים אמרו המפרשים על כי לא יתחתן לבב ישראל בחומרם אך בשמח ובחג את חג ה׳ אחר שנר שהמלך במסבו הפך לאבל מחולנו ושמחה לתובה נהפכה בבל הרעה אשר נהיתה כמנעה הגבל ועשותם חג על מתן תורה יהיה לזכרת עון ח״ע על כן ראה אלהים לעשות עיקר הטעם על מה שיהיה אותם בו׳ שבתות העומר מטומאת זוהמת מצרים וטעם הקרא חג שבועות ביאורו בזוהר אמר ז״ל פקודא כתר דא לא נבד שבועות דכתיב ועשית חג שבועות לה׳ אלהיך שבועות על דאינון ישראל לרוח דחמשין יומי דאינון ז׳ שבועות דקרבנא דעומר בטיל עד הרע דערקת מאשת חיל וכד תתן לא אתקריא מתדבקין ישראל בקב״ה ומתבטל מנילא ומתתא וכב״ה אקרי כגוונא דא עמרת דאית כיס בטיל עה״ר ובל דא

לא כתיב חשאת כשאר זמנין דכתיב בהו חטאת לה׳ וכדין
כל מהודין לתכבסו לאשת חיל ובג״כ ענדת שבועות כתי׳
ולא כתיב כמה פעמון אלא בכל אתר דאתיא בתיב שמא
גרים דאיכון מן שבע וכתיב ז׳ שבועות תספור לך אתמא
כתיב שבועות בלחודוי אלא הכי אנסרך שבועות מתם
לאכלנא עילא ותתא דהא בכל אתר דאלין מתערבין אלין
אוף הכי מתערבי עמהון וכו׳ עכ״ל. אשר מע׳ מתבאר כי מס
שבועו׳ הוא מורה על שלימות הנמצ׳ כיום זה כבל המרבנו
שהם ז׳ ז׳ כנודע. והרב חיים הכהן דרש כי מס שבועות
הוא על אשר מכאים הבריו כי כשבע הקב״ה ליעקב אחינו
אמיר אותם והם נשבעו לו שאינן ממריס אותו ובילקוט
אמרו בפסוק ומס בחגגות הן נשבעו לו שנאמר לעבדך
בברית ה׳ אלהיך ובאלתו והוא נשבע להם שנאמר ואשבע
לך ואכרת בברית עמך ולפי כי שבועות הללו היו קודם מתן
תורה לכן לזכר זה נקרא חג השבועות ולפיכך תקנו לומר
את יום חג השבועות הזה את י״ט מקרא קדש הזה זמן
מתן תורתינו. ואחר ערבית לא יסיח דעתו מקדושת
היום לפי דגע קטן ייבא הכיתה לבשית מלאכתי מלאכת
שמי׳ מס ומסח וטוב לב להודות והלל לה׳ והן יתן בקולו
קולינו לאמר מודים לבמחה ומסמן ויקר ואחריו לו יהיה
מ״ן ילא דבכו לומר ולבנות שיר ומסחה הלל וזמרה לבבוד
התורה ולבבוד היום פיס לפי מנהגו. (ואחר קדוש
אדבר יסד פיוט א׳ כולל גודל קדוש היום בנגלה ובנסתר)
וזה בדרו:

אתקינו סעודתא דמלכתא דמלכי מלכי המלכים חדות׳
דמלכא קדישא דא היא סעודת׳ דזמנ׳
לנפין ומקבל תפוחין קדישין.

א ומר בשבחין. נמעל נו פתחין: נהורין דזרחין.
אדרין ואכבדרין:

ב היר וזהיר שמשא כחות קודשא: דדיקנא
קדישא. דרים. מקורין:

ג קירו דיג מקורין. מלין כל סופרין: לתשב
אוכמין פשט כהרין. וכתלב מחוורין.

ד מהירו הנפין. בחיקנא דחרך אנפין: מסכין לזעיר
אנפין. כתרין דעטרין.

ה ביתו דחפר תליתאה. פלגו מסיך לכתרא עילאה:
ופלגו לסיהרא שוי תקונהא. ולעבדא מהירין.

ו אות להחויה. אתיא ותמהיה: דאלנא דשמיא.
דשויתן בגו קסמא דכל קסרין:

ז רן הכון עלמין. פלגי עלמא לעשן: ובכת
כלב תחומין. יאוון כיהרין:

ח תנ חתים כפוספסין. לון מסה לסרכין דחיקין
זעירין והקיקין. אתרין ובעירין.

ט חת יקר כורסי כאתרכון. חיון כחכיה ומלאכין
מתבנין כבמרגלבין זקיקין דנורא ובעורין:

ט סרין כתרין מתיאתין. ומכל דמתיס כסמאין:
מעלת עלאין. מעירא דמאירין:

ת רין עטרין קדישין לאבבר על רשין. מלאכין ולבוסין
לאפיין דעיירין:

כ נגין כתרין מלין כל סופרין: ויהגדלון יקירין
נפקו בני חורין:

ב עטר לאיכון דדבינין. מנו מהימנתא דכל דכבין:
בסיס מתיקותייהו למתרין. מלאין דזעירין:

ג פר דו נגיד קדמיהון. ולא עלוט מרא.
בגמיהון. תתלן כעיניהון. דלמין ועילאין
מסחדין.

א אתמנו קלין וספרא. ופלהוכין המורא. ואפתח רים
מקוכא. בדזין טהירין.

ל כא בהיל למרכי עמיין: אוף כל כרין מתחלמין
כבישין וכתיימין. בחורי עפרין.

י מודא דילהון. וכל עמיהון: שוי לון בנוקביהון.
שקעיה יתהון בגו כורין.

יש לון נהוריהון. דחפיא עליהון: לאהנהא כהון.
ליסראל בחירין.

ע תא דעמו דשמבאל וחבריהון: בכו כטעוותהון
וגלמיהון. חכמיהון וחספהון. נחשין דפחרין.

ח ון נגר מקטב. לית בחילין לסובדא תירי דמיטב
דחמנא לשאוא לטב. לאהודהין יקרין.

י סכון לחויתא. וסגל זשותן והכ כחסלמתא.
כהורא יתירתא לבנין בוכרין.

י רת לון נהוריהון. למיסב בוכרתהון. לחחנן
בלהוריהון. ברירין ודרירין.

מ פעמיהון וסיגלהון וסיפא דפלופיהון מסר לון יתהון
על חד תרין.

ח דו הסתא. כדחילו וחביבותא. ליתתא לחסנת
לחויתא. לון ולבנן ולכל דרין.

ז והר אליך אנפין. תחמון בכל ענפין: לבטלא
כל קליפין. מוקבין וחכרין.

ק ריבו סוסכמן. עבימו תקומין. לתרין בוניין
כמילין. יקירין.

א ודרוז חבדין קדישין. רחמין דנפשין: ותחון
רזון כבישין. וטמירין.

מ תעטרת כלת. ברזא דלעילא. בקשטין אזלא
ברזא בכ״ד ספרין:

ב חורא ישריכן. ואהרין דכרכן. דלא תפלוט פגם
גו עדכן. ומשוק עתא כפלם כטוירין מכל
בזרין.

ג לבריה דשי ענטר עטרתין. ובכה לקרתין. והיכלין
ודתין. ויפבי לן כהרכתין לעלמין ודרין.

תם ושר

ואחר כך יקדש קדושה מעשר כמעשה קול לעורר מעשה העליון. ומזה יסב על אלהים מעשה בלבשו והלא והיה להיות אכילתו בקדושה לפני האלהים לך לבעצו לאבילה ושתיה מידי מחסורו לאשר יכבר לו אלא לאוכל נפש בלבד כי המלאכל מאכיל את הפעמה. ואין הסבה נריכה לכך כי המעשה לאלהים הוא כעבדת על פירות האילן הכלילון כגון ל' ואחיב כל אדם לעמוד לעבדת לפני ה' ועמד חי לא יחם ולא ייעף לקבל את הכלה ולהיות מעוסבים דמעראיתא ומבני הכלה דמלכא קדיש' בסגול' סדר הלמוד. והחכם ביניו כראשו ודוד מחזר רעים ומריעים המתרועעים אל מקום הדעת ומזכר עכר פרי הבטן קופרא סבא לעמא וכסא סבא לעמא כי לא זו הדרך ולא זו הניי"ר את נשמתו ומשיל חלמי"ם של הקדשי"ן. ויקדים בזריזות מכיאה לידי זהירות לכבוד קונו לחזות בפעם ה' ולבקר בהיכלו.

פ"ג במעלת מעמד הר סיני

אם בודאה אהבת ה' את עמו ואת נחלתו בעוז ותפלאותיו אשר עשה למשה ולישראל בגלותם מארץ מצרים אבלולי מצרים דבת המהומה מלאת הפס כי לולי ה' שהיה לנו הן בוחנו כולנו אחרם בעמקי זהמת ליסטרין בחל הרעה. עוד הוסיף אהבה ואמלתו הפלא ופלא במעמד הר סיני זה השם עשה ה' ביום ובין כמי ישראל אות לעולם ויסב מכרם ומסחר הבדה הקדושה במים מדן הר הקדש ההר חומר אלהים לעבתו עם לו מקן זמעשה ועם כל"ה וידם קרן לעמו לבעלה מעלאכי נכח המהומה במרום ויהום מעכן אל"ו מהיות לו מרכבה והשרה שכינתו על עם בחירו כמאמר הכתוב ואתה מרכבו' קדש בתכבו' לא כתיב אלא מרכבות כי כשם דבבות קדש מלאכי עשה דברו ובחר לו את מחלתו את נחון יעקב אשר אהב סלה. ועל זה נאמר זאמרו לאתכם על כנ"פי נשרים ואביא אתכם אלי כי הבלה אותם גבה מאד מתלאכי הסדת בעלי כנפי' ואביא אתכם אלי בסוד הלמוד בזוהר ויקרא רפ' י"ב דתנ' הדא שאל ר' יוסא סבא לרבי אלעזר הא שאר עמין יהב לון קב"ה לתרבי ממכן שלטין ישראל כלן אתר יהב לו אלא ליה ואתן אותם שהים ברקיע השמי"ם: ונוכח גם הוא אהבה רבה בעצר מאמר דברות להבות אש קדשו ומלאכי' שוא עשו להיות כאלהים כמ"ש השמיע עשקול אלהים מדבר מתוך האש כמנו ויחי. וכולם התבטלו בהקיץ ופנים בפנים כמה דאת אמר פנים בפנים דבר ה' את כל קהלכ' מתוך גבולת מעשה רבינו ע"ה שנאמר בם ודבר ה' אל משה פנים אל פנים. כך שהיה לנלא בעיני כל חכמי לב לאמר

אחכה יתכן עם אלות אלף אלפים אחד מוכנים אל בבואת פנים בפנים בסקין פנים אחת ואים לא נערר כי הוא דבר מבהיל כי מי לם קרוב ודבק אל מעשה מלאכין אחיו קדש ה' וכבן ובמל ואיש עם מעשה יחד והיה הדבור מבינו אל מעשה ואחרון לא היה שומע. ואיך כל העדה כולם קדושים מתנבאו פנים בפנים הקטנים עם הגדולים והוא פלא: איך אמנה אין זאת כי אם מלהבת ה' את עמו כאב עם בנו אשר נפשו קשורה בנפשו כאשר חכמים הגידו כי עם בני ישראל נרמה לבניו יתברך אל אב ובן כי כל עד שאין דבר מפריד בין שניהם פה אל פה ערבו זלא יסבו ויהי הע' ויבנה קיר כרזל בין זה לזה ולא יכול הבן לשמוע את קול אביו מדבר אליו וידבו הימים ועמס כח הבן ויסתור את הקיר ההוא ויפלהו אדנה מיד נתרוו פנים בפנים וקרא זה אל זה ואמר אמרי נועם דודיהם ומסקיתם כי דבה מאד בן הדבר הזה לבן בנות ישראל עם אביהם מבטמים כי כפשיבו קשורה בבטח כבוד כי חלק אלוה ממעל היא. ועל כן תתחיב הדעת כי לא ימיש הוא יתברך מדבר והמתיק בוד עם חלקו יתברך אשר אתנו תשב ואפן בנו ה' לדבר הבו אלהתוזכו עם נפשותינו עשר ירות על חשקנו עמו יתברך אם לא שחלאת טומאת זוהמת הנחש הדבקה בנפשותינו היא מעבבת אבן בסתלק זוהמת הנחש מבנתים תשוב תתקשר נפשינו עם טוריה יתברך ותתעלם באהבתו ודבר דבר הוא יתברך אלינו כאב את בן ירלה כלי שם עיבב וזהו שהשים אשר דבר רזל בסיבת מענה הכעלה ההוא לאמר ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן כי על ידי שפסקה וזהמתן אל כולם כאחד לא היה להם מגבר ינגרם הנש"ם מהדבק בו יתברך ולשמוע אמרותיו כי זה תשקו אין מעבב ועל כן הוא כל עם ה' כמלאכים עבן שאים לא כעדר מכל אישי ישראל שלא פסקה זוהמתו וכולם הם מוכנים לנבואה ולשמוע את קול ה' ואין מקבלים ושמה מתנבאים כמו שהאריך הכתב הגדול הר"ם אלשיך ז"ל בפרשת פחוק ואחן עם ישראל נגד ההר עפ"י הקדושה זו כי זוהמת הנחש הוא כמשך מבדיל בין המלך מלכם של עולם ובין בניו ובאשר יסר המשך תלבנה אים לו לאבשים מיד יתדבקו בו ומפיו יוכיחו מלין כנזכר ועל כן כאשר פסקה זוהמת נחש מהם אים לא נעדר מהנבואה וזה מאמר הכתוב ואחן עם ישראל נגד ההר כי על ידי הוותם נגד ההר אשר עם האלהים קבוביך ושהר מטיבוף זוהמת הנחש והוא לאחדים. כי בעוד זוהמת נהש דבקה בנפשותם מתיחסים לרבים בעלי רבוי ומיחד כי כל מומאה מעולם הפירוש הוא רבי על כן בעבו נאמר נפשות כיתו לא כן ישראל בהיותם קדושים כי יחד כולם חשובים כאחד כי על כן נאמר כל הנפש הבאה מבית ל' וכן הוא אומר כפש שמים: וכן אם מאחד מישראל היתה זוהמתו נפסקה בלבד היה כמדר מתלתו אשר עוד שומרתו

בו ולא היתה נפשו קשורה בנפשו ואיך יקראו כל ישראל
אחד אם קנתן בזהמתן ומתקנתן פתקה על כן אמר כי
כולם נעשו אחד ואין זה אלא מפאת הקדושה כי היו מסולני
וזהמה כולם ואחד יקראו כי כל חלקי הקדושה אחד הוא
דשות היחיד יקרא וזהו ויחן שם ישראל בלשון יחיד כי נעשו
כולם אחד נגד ההר כי שם קנו השלימות ההוא ופסקה
זהמת כולם להשיב גדר הנבואה על היותם נגד ההר לפני
האלהים מדאם חדש סיון והיו מתלבשים ומזדככים עד בלי
די והוא כונתו כאומרו אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן
לנו את התורה דיינו. כי הנס הגדול יפלא כי אם לא נתן
לנו את התורה מה בנע בקריבת הר סיני אך אתנה על פי
דבריו יובן כי הלא דבר גדול עד להפליא הכתילנו כי
קרבת אלהים לפנינו בהר סיני זיכבתנו ופסקה זהמתינו
וזכינו להיות כל עם ה' כבאים בהקיץ יחד ועל כן אמר
דיינו: עוד תוקף אהבתו יתברך במתן תורה כאב האוהב
בנו ידידו פירש הרשב"ם ע"ה בזוהר בלק דף קנ"ב ז"ל ת"ח
כתיב ה' באהבתך משביר בעבדך מבדה אדום אדון רשעה:
בשעתא דקב"ה בעא למיהב אורייתא לישראל אזל וזמין
לה לבני עשו ולא קבלוהו כד"א ה' מסיני בא וזרח משעיר
למו ולא בעו לקבל. אזל לבני ישמעאל ולא בעו לקבלה
דכתיב הופיע מהר פארן כיון דלא בעו אהדר לון לישראל
וכולי והאי קרא לא אתיישבא ואית לשאלא קב"ה כד אזל
לשעיר למאן כביאה דלהון אתבלי וכד אזל לפארן למאן
כביאה דלהון אתבלי אי תימא דאתבלי לכלהו לא אשכחן
דא לעלמין כד ישראל בלחודייהו וע"י דמשה. והא אתמר
דהכי מבעי קרא למימר ה' לסיני בא וזרח לשעיר למו
הופיע להר פארן מהו משעיר למו ומהו מהר פארן וכו' כד
אתא רבי שמעון אתא ושאיל מלה כמלקדמין אמר ליה הא
שאלתא דא אתאמרא ה' מסיני בא כד"א הנה אנכי בא
אליך בעב הענן ומסיני בא ואתבלי עלייהו וזרח משעיר
למו ממה דאתמרו בני שעיר דלא בעאן לקבלא מהאי אנהר
לון לישראל ואוסיף עלייהו בהורא וחביבו סגיאה אוף הכי
הופיע ואנהר לישראל מהר פארן ממה דאתמרו בני פארן
דלא בעו לקבלה מהאי אוסיפו ישראל חביבו ונהירו יתיר
כדקא יאות ומה דשאלת' על ידא דמאן אתבלי עלייהו רזא
עילאה איהו ואתבלי מלה על דך אורייתא נפקת מרזא
עילאה דרישא קדישא דמלכא סתימא כד מטא לבני
דרועא שמאלא אמא קב"ה בהאוא דרועא דמא
בישא דהוה מתרבי תמן אמר אנטריך לי לברא
ולבנא דרועא דא ואי לא. ימאיך ההוא דמא בישא
ופגים כלא אכל אנטריך לברא מסכא כל פגימוי.
מה עבד קרא לם"מ ואתא קמיה וא"ל תבעי אורייתא דילי
אמר מה כתיב בה אמר ליה לא תרצח דלינ קב"ה לאתר
דאנטריך אמר, ח"ו אורייתא דא דילך היא ודילך יהא לא
בעינא אורייתא דא אתיב ואתחנן קמיה אמר מארי דעלמא
אי

אי לית יהבה לי כל שלטנו דילי אתעבר דהא שלטנו דילי
על קטולא איהו וקרבין לא יהון ושלטנא דילי על ככבא
דמאדים אי הכי כלא אתבטל מעלמא מאריה דעלמא טול
אורייתא ולא יהא חולקא ואחכנא לי בה אכל אי ניחא קמך
הא עמא בני דיעקב לון אתחזי ואיהו חשיב דהא דילטור'
אמר עלייהו ודא הוא וזרח משעיר למו משעיר ממש כפק
כהורא לון לישראל אמר ס"מ ודאי אם בני דיעקב יקבלה
דא יתעבדון מעלמא ולא ישלטון לעלמין אתיב ליה זמנין
ואמר דא אמר ליה קב"ה אכת פוכרא ולך אתחזי א"ל הא
ליה בכירותא דילי והא אזדכן ליה ואנא אודיתי א"ל הואיל
ולא בעי למחזי בה לך חולק אתעבר מנה בכל' אמר יאות
א"ל הואיל וכך הב לי עשאה איך אעביד דיקבלון לה בני
דיעקב דאת אמר אמר ליה מאדי דעלמא אנטריך לשחדא
לון טול נהור' מנהירו דחילי שמיא והב עלייהו וכד' יקבלון
לה והא דילי יהא בקדמיתא אתפשט מניה נהירו דחפיא
עליה ויהב ליה למיהב לון לישראל הה"ד וזרח משעיר למו
משעיר ממש דא ס"מ דכתיב וכשא השעי' עליו למו לישרל
כיון דכיער דא ואעבר דמא בישא מדרועא שמאלא אהדר
לדרועא ימינא אמא ביה אוף הכי אמר הכי נמי אנטריך
לנקיא מדמא בישא דרועא דא קרא לרה"ב א"ל תבעי את
אורייתא דילי אמר ליה מה כתיב בה דלינ ליה וא"ל לא
תנאף אמר ווי לי ירות' דא יחסין לי קב"ה ירותא
בישא דיתעבר בה כל שלטנו דהב ברכתא דמיא נטילנא
ברכתא דנוני ימא דכתיב פרו ורבו והוא יהיה פרא אדם
מאדי לאתחננא קמיה מאריה א"ל מאריה דעלמא תרין
בנין נפקנא מאבהתם הא בני דיצחק הב לון ולון אתחזי
א"ל לא יכילנא דאכת בוכרא ולך אתחזי מאריה לאתחננא
קמיה מאריה ואמר מאדי דעלמא בכירות' דילי יהא דיליה
ואי נהורא דאכא יריתנא על דא טול והב לון וכך עבד
הה"ד הופיע מהר פארן מאי סגא בם"מ כתי' וזרח וברה"כ
הופיע אלא נטל בהאוא נהירו דאפשט מיניה ס"מ
חרב וקטולא לקטלא בדיכא ולקטלא כדקא יאות הה"ד
ואשר חרב גאותך אוף על גב דלא הוה דילך ונטל בהאיא
ברכתא דאפשט מיניה דהב זעיר כמאן דהופיע זעיר
מברכתא דלהון למעבר פ"ו וכב"כ הופיע מהר פארן ולא
כתיב וזרח כיון דנטל מתנין אלין לישראל מאיזון דברכין
שלטנין אתא וקדא להו לכל רבבות קדש דממכן על שאר
עמין ואותיבו ליה אוף הכי ומכלהו נטיל וקבי מתכן למיהב
להו לישראל. לאסאה דהוה ליה חד מאכא מלא מסמא
דחיי ונטר ליה לברי בעא למיהב לברי ההוא פלייטון
דסמא דחיי. אמאי הוה חכים אמר עבדין בישין אית
בבתי אי יכדעון דאכא יהיב לברי כבזכזא דא יכאים
בעיניהו ויבעון לקטלא ליה מה עבד נטל זעיר מסמא
דמותא ושוי אפתחא דמאכא קרא לעבדיה אמר ליה אתין
מהימנן קדמי תבעון להוא סמא אמרו נחמי מאי הא
נטלו

כשלו לקבוצ׳ עד לא אחרו בעו לתיבו׳ אמרו כלבייהו אי הלא
ממה יהיב לבריה בהאי יומות ואלן כידת לרבונה אמרו
קמיה מרבה ממה דה לא אתתוי אלא לבריך והא אגרה
לפולחנכ׳ קמך שבקנה קמך ולא והב ליה לעובד׳ ריסב ממה
דה׳. כך קב״ה הוא אומה חכים ידע דאי יהיב אוריתא
לישראל כד לא אורב לון בכל יומא הוו רדפין לישראל
וקטלין לון אכל עבר דה ואיכון יהבו ליה מתנן וכזכזן
בגין דיקבלון לה וכלהו קבילו לון מסה למיהב להו לישראל
אה״ד עלית למרו שבית שבי ובגין כך ירתו ישראל אוריתא
בלא ערבורא ובלא קטיגוריא כלל ברוך הוא וברוך שמיה
לעלם ולעלמי עלמין ת״ח עדיים דבני ישראל שין נכזכזן
הוו דנטלו ובגין כך לא הוה שליט עלייהו מותא ולא שלטא
ולא די לון די נטלו אוריתא בלא ערבון׳ כלל אלא דקבילו
נכזכזן ומתנן מכלהו כיון דחטו מה כתיב ויתנצלו בני
ישראל את עדיי׳ מהר חורב איכון מתנות בחדש מה אשתא׳
מנהון ההוא׳ שבי דכתיב עלית למרום שבית שבי ונומר
אוכפו וחטו מה כתיב ויסמע הכנעני מלך ערד וכתיב
וילחם בישראל וישב ממנו שבי. ועם כל דה כל זמנא דישראל
תבין לאבוהון דבשמיא איכון נכזכזן וכלא יתהד׳ לגבייהו
דכתיב ושב ה׳ שביתך. אמר רבי יוסי ה׳ בגאתך
משגיר. בנערך מעדה אדום ארן דעשה בשעתא דקב״ה
תב משגיר דלא קבילו אוריתא ארן דעשה מ״ט דעשה
בגין דבאחנת לאהדר לתוהו וכהו דהכי אתני קב״ה בעלמ׳
אי יקבלון בני ישראל אוריתא טב ואי לא אהדר בעלמא
לתהו ובהו כיון דחמאת ארעא דהא אזמין קב״ה לכל
עממי׳ דיקבלון אוריית׳ ולא קבילו ומכל עממי׳ לא אשתארו
אלא ישראל בלאודייהו חשיבת ארעא דישראל לא יקבלון
כוותיהו ובגין כך ארן דעשה כיון דאמרו נעשה ונשמע
מיד עקטה הה״ד ארן ירלאה ושקטה ירה׳ בקדמית׳ ולבסוף
עקטה ות״ח בגין דישראל אמרו נעשה לא דחלין
מכל עשיה דיכלון כל חרבי דעלמא למעבד ולא
מכל קסמין וחרשין בעלמ׳ ת״ם חד בגין דה וחד בגין דכר
אפיק לון קב״ה ממצרי׳ תבר קמייהו כל זמי חרשין וקסמין
דלא יכלין לאלטאה עלייהו וכו׳ עכ״ל:

הנה מסם תורה תוקף אהבתו ותברך לעמו בחירו
כאב את בן רוכה בקיומו ועל בחינת אהבה
זו בנתינת התורה אמר במסר׳ חביבין ישראל שניתן להם
כלי חמדה שבו נברא העולם שנא׳ כי לקח טוב נתתי לכם
וכו׳ דקדק לומר שבתן ולא נתן לרמז חביבותיה בגין כי
ה׳ חפץ לעשות נדקו שיבתן להם משגיר ומפארן ומרבבות
קדש ומרמנים וחפצם אם דת למו כדי להסיף על המאורו׳
לעשה אורים גדולים כי לעולם חסדו דדליג דלגונין כאחור
במאמר וזה מאמר הכתוב ה׳ מסיני בא וכו׳ מימינו אש דת
למו. לומר כי יכלה ממך דבר איך הניחוה עשו וישמעאל
ונעלו בבל הכבוד ההוא לזה אמר מימינו אש דת למו

לומר

מימינו אש דת למו לומר מה שבימין הלוחות שהם ה׳ דברות דאשמו׳ לא
מיתן אם דת למו כי אם למו לישראל הנזכר בפסוק בחודש
אך לשעיר ופארן דילג דלגונין ולא נתן כי אם מהשמאל לא
תרגח לא תנאף. ובגין קדן עור פני ישראל וירם קרן לעמו
מהוד קדני פרי עם ועם כמבואר במאמר. ומטעם זה
המתין הוא את כנתינת התורה עד דור המדבר שבחינת
הקודמין עדיין לא כאו שבעים אומות כדי לה זרח מאתם
לעם סגולתו כאמ׳ וכדי שלא יהיה להם פתחון פה לאמר
אילו היינו שם הייבו מקבלים. ואמרו המקובלים כי על ידי
זה שלקח הוא יתברך פרי עם ועם במעמד הר סיני היא
תועלת נפלא לנשמות הגרי׳ להתגייר ונם תועלת עצום
מאם יגלו גבולות ישראל אחלם לא יפסחו את התורה כי גם
נאלו אחיזה קנת בקדושה כאמור: ועוד בזהר פרשת
שמות דף ג׳ מענין זה אל ר׳ חייא פתח אתי מלבנון כלה
וכו׳ האי קרא אל בנסת ישראל אתמר בשעתא דנפקו
ישראל ממצרים וקריבו לטורא דסיני לקבלא אוריתא א״ל
קב״ה אתי מלבנון מן האא ערוכ׳ עלאה קא אתאת כלה
עלאתא כהאי מיהרא דאשתלימת מן שמאא בכל נהורא
ונגיבו אתי מלבנון תבאי בגין לקבלא בגיך אוריית׳ תשורי
מרחם אמכה תשורי כד״א ותשורה אין להביא תקבלי
תקחבתא על בגיך מרחם אמכה מרחשיתא דאנלו
כמימנותא עלאה ואמרו כל אשר דבר ה׳ נעשה ונשמע
והוא בתקל׳ חדא כמלאכין עלאין דהכי כתיב בהן ברכו
ה׳ מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו כדין
קבילת כנסת ישראל תשורה מרחם שגיר ואמרון דא טורא
דסיני דקריבו לגביה ואתעתדו תחותיה דכתיב ויתיצבו
בתחתית ההר. ממעונות אריות אלין בני שגיר דקב״ה
זמן להו באוריית׳ ולא בעו לקבלה מהרני כמרים אלין בני
ישמעאל דכתיב ה׳ מריסי כא וזרח משעיר למו ובו׳ ואתא
מרבבו׳ קדש מאי ואתא מרבבות דתגיבן כד חמא קב״ה
למיהב אוריית׳ לישרא׳ אתו מסרין דמלאכין עלאין פתחו
ואמרו ה׳ אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך
על השמים כבאן דיתייהב לן אוריתא אמר לון קב״ה
וכי אית כמן מותא דכתיב׳ אדם כי יומות באהל וכי יהיה
בחיים חטא מספט מות חטא אית בגייכו דאתון בעון
לדיכן. אית בגייכו גזל לא גניבה דכתיב לא תגנבו
אית בגייכו נשין דכתיב לא תנאף אית בגייכו שקרא
דכתיב לא תענה ברעך עד שקר אית בגייכו אמר׳ דכתיב
לא תחמוד מה אתון בעאן אוריתא מיד פתחו ואמרו ה׳
אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ ואלו אשר תנה הודך על
השמים לא כתיב ועל דא אתא מרבבות קדש כדין מימינו
אש דת למו ע״כ:

עוד מה שלימות הנמנה שם בהאמר כזוהר אמר רבי
יוסי בהאי שעתא דקריבו ישראל לטורא דסיני
בהאי גלגלא נגהי תלתא יומין דלא אזדונו לאנתתייהו
אתו

אותו מלאכים עליו וקבלו לישראל בחזקתו אומן מלאכים
לעילה וישראל מלאכים לתתא אומן מקדשי שמו עילאה
לעילה וישראל מקדשי שמו פילאה לתתא ואתעבר ישראל
בשבעין כתרין בהחזה לעילה ומלאכי עלאי הוו אמרי אח"ז
לא קשה ושדים אין לה דלית כהה זכון ועובדין טבין מה
נעשה לאח ותינו כלומר מה יקר ודבר נעבד לאחותנו
ביומא דא דקב"ה יגלי לה לאורייתא. ורבי שמעון אמר
בהחזה זמנא דקבילו ישראל אורייתא יובלא אתעבד בעשרה
לקב"ה כמלכא דאתעטר בנו חילוה הש"ר נאנה ואלוה
וכו' בעטרה שעטרה לו אמו מלון אמר דא יובלא ויובלא
אתעטר בחדוה ברחימו בשלימו דכתיב אם הבנים שמחה
וכו' אמר רבי אבא בשעתא דתנגא דשמי הוה נפיק סליק
ומתעטר בהחזה תנגא באתגלגלא וכליק ונחית וכל רחץ
ובושמין דכבן עדן הוה כליק בהחזה תנגא בחיזו דחוור
זומק ולוכס הש"ר מקטרת מר ולבונה בהחזה תנגא מלון
הוה א"ר יצחק שכינתא דאתגלי לתמן כדאמר מי זא"ת
עולה מן המדבר כתימרות עשן א"ר יהודה למה לי כולי
האי הא קרא שלים הוא דכתיב והר סיני עשן כלו מפני
אשר ירד עליו ה' באש ויעל עשנו כעשן הכבשן והא' עמ'
דחקלן דא ודעין דא. עוד בזוהר תנגא בשעתא
דקב"ה אתגלי ומארי לאלף עלאין ותתאין אתחלחלו
ונפקו נשמותיהון דישראל ואתא ההוא מסה הוה מאם
מלעילא לתתא ומתגלפן כד' רלוי עלמא ובלקא ומיתא
כד בלקא אתתלבא מטורי דאפרסמונא רבא ואשתאב'
בהוא טלא דלפילא ואסח' בסוחרמתן דישרא ותבת כהו
נשמתהון ואסחר ומתגלפא באתריה בטוחי אבנא ובן כל
מלה ומלה הויא מלא בכל אינון טעמין בכל מיטן בגדין
לבנין ובוצין רזין וסתרי כאסקופ' דא דאתה מלא מכל'
ובשעת דהוה נפיק הוו מלא אתחזו חד וכד הוה מתגלפ'
כאתרוי אתחזון בההו מל' שבעין אנפי דשלקי בנו ואתקשין
כתרין חסר חד מהאי נישא ואמשין כתרין חסר חד מהאי
נישא כפסים דא בזמנ' דאתיהו בטש בשבר עד"ח וכפסים
יפוצון כלא ודא אמתן כל ישראל והוו חדאן וכולהו דרין
בתרלין כולהו אדמנו תתן: ובתרגו' כ"ח ל' דבור קדמא
כד הוה נפיק מן פום קב"ה הי כאיקון הי בברקין והי
בשלהובין דנור לגבי דבור מימינ' ולמעבד דאשא מסמאלא
פרש וטחים כאורתא דשמי' ואחזר ומתחמי על מטרתיהון
דישרא ואחזר ומתחקק על לוחי קיימא דהוו יהיבין בכף ידי
דמש' ומתהפך בהון מפסר לפשר וכבן נוח ואמר עמי בני
ישרא אנא ה' אלהכון דאפריקית יתכון מן ארעא דמצרי
מן בית שעבוד פברא:

ובספר התקונים תקון כ"ב זל מב' דבורין אנכי
ה' אלהיך זלא יהיה נפיק קלא ואתפלג
לשבעין קלין לקבל שבעין אנפין וקבל בהון שבעין אומין
דלא קבילו אורייתא ואתרין דבורין קבל ב' אומין עשו
וישמעאל

וישמעאל דלא בעו לקבלא אורייתא ראשא קב"ה יתר אחוד
ואיהו לא הוה ממלל אילין קלין ודבורין דאנכי אלא
לאחזאה דשמיה ויקריה הוה באורייתא ובגין דא מלגל
בראשא דזיז אבן אומין דעלמא מלין דמשתדלין בה.
עוד שם אית תמה דבאורייתא מגיל זלא יתיר. לא אשתכח
אתר לעילא ולתתא דלא מגיל תמה אפי' במלאכים דלא
אשתכח דאלה אחרא אית בתלתא ומגיל בכרסייא הה"ד
אנכי הוה אנכי מגיל אנכי לחשבון כסא ולכתר מגיל במלאכין
הה"ד וכל הנעם רחים את הקולות דעלייהו אתמר כי עוף
השמים יוליך את הקול וכו' ואינון הוו דכל אחד ואחד הוה
אתעביד קול ופרח באורחא וכל חד מישראל דהוה אמר
בעשה ונשמע הוה שרא בפומיה והוה אזליף אורייתא כולא
ולבתר מגיל עמהון מן שמיא ואדעא הש"ר מן השמים
השמיעך זכו' וכל האדון הדלך את אשו הגדולה וכהוא
ומנא דאמרו ישראל כעשה ונשמע מיד ישמיעו השמים
ונגל האדון לבתר הוה מתגל עמהון מאדבע' סטרין והוו
מסתכלין לגבי מזרח והוו מתבעין את קלא ולגבי מערב
ודרום ובצון הוו מתבעין את קלא לאחזאה דמכל אתר מגיל
עמהון ולא הוה אתר לעילא ותתא וכרסייא יקרא ומלאכין
ונשמתין אינון סבל כלא וקטיר כלא ומיחד כלא וכו' ע"כ.

בפרקי ר"א אנכי ה' אלהיך יצא קול ראשון
והשמים והארץ רעשו ממנו ימי ובהות
וברתו הכרים והנבעות כתמוסטו והמתים שבשאול מיו
ע מרו על רגליהם שנאמר את אשר יצמו פה עמנו היום
ואת אשר איננו פה וכל העתידים להבראות עד סוף כל
הדורות שם עמדו בסר סיני וישראל שהיו חיים נפלו על
פניה' ומתו יצאה קול ב' אחי ועמדו על רגליהם והא' מתל'
מתוקמו ונפתחו השמים ונכנס רוח הקדש בשמים ונרפל
כיסה אתם והקב"ה יושב על כסאו ודנאו עומדים על
ערפל. זש אומרים אף עמדה התמה. וכזהר תנא ר"ר
יצחק בשעת דקב"ה אתגלי בטורא דסיני אזדעזע טורא
ובשעתא דסיני אחדת כל טורין דעלמא אזדעזעו והוו
סלקין ונחתין עד דאושיט קב"ה ידיה עלייהו ואתיישבו
וקלא נפיק ומכרז' מה לך הים כי תנוס וכו' ההרי תרקדון
כאלי' ואינון תלבין ואמרין מלפני מדון חלי ארץ. וכילקו'
שופטים אמרו דשמעו הר תבור וזכר הכרמל והקב"ה קרא
גבנונים בעלי מחמק זמתן התורה בסר סיני מעבי פהיה
נמוך ואב"מי כן לא קפץ הקב"ה שכרם הר תבור נפל שם
מיכרא ושם נאמר בכפל אכבי לא אכבי לא אכבי אמיר ובסיני אכב'
פעם אחר ובסר הכרמל מתקדש שמו של הקב"ה ונאמר בו
ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים כפל לא יהיה לך אלהים
אחרים ובאיסר פרשת אמור כד קב"ה אתגלי על טורא
דסיני כד אתייסיב אורייתא לישראל בי' אמירה
ואמירה עבד קלא והבוא קלא אתפרש לשבעין קלין והוו
כלהון כהדין הכמין לעבייהו דישראל כלהו והוו אמרין בעיבו

מה יקרה בה ר׳ וכל העם רואים את הקולות והבזק קולות
אתרי כמו כבל חד וחד מיעראל מ׳ל תקבלני בכך וכך וכו׳
ובמדרש רבה ר׳ יוחנן רואים את הקול לא נאמר אלא
את הקולות היה הקול יוצא ומחלק לשבעים קולות לשבעים
לשון כדי שישמעו כל האומות ולא אומה ואומה שומע קול
בלשון שאומה ומפשרת הם אומות אבל ישראל שומעין ולא
היו נזקקין ובילקוט תהלים אמרו שהשלים מתוך כדיבס
של אמ׳ היו משיבי׳ על כל דבור הן הן ועל לא לא וכדומה
לאותיהן כעשין כ׳ הכוכבים ואחר כך חזרו לכמות שהיו עוד
מהשלימות אשר הסגלה במינמר הר סיני אמרו כפרשת
כשלא פ׳ז בשעה שיצאו ישראל מצרי׳ היו חבן בעלי חומין
לרה מעבי שהיו יביעים כמים וכלבבים ושלים לראש הבמין
ודי שהוא כוכם ע׳י שעולים לראש הדמוים לו האבן מפל
הקוטעת ירו לו הקורה לא הסיע בכבם בעשו והוא נסמא
ויהיו בעלי מומין כאין שבלא לאדבר בימי אמר הב׳ה כך כי׳
כבוד שלא תורה שלתן לתתה לאחר בעלי מומין ואם אמתין
עד שיעמדו אחרי׳ הדי אני מעה׳ כמת׳ת מה עשה הקב׳ה
אמר למלאכים שירדו אצל ישראל וירפאו אותם ותדע לך
שכן ת׳ר ירודים אל׳ש מכן שלא היו בהם חגרים שנאמר
ותעבו כתחתית ההר אין נכר אלת על רגלו - מכאן שלא
היו בהם גרמין שנאמר כל אשר דבר ה׳ נעשה ומכאן שלא
היה בהם סומין שנאמר ונשמע ומכאן שלא היה בהם סומין
שנאמר וכל העם רואים את הקולות - ומכאן שלא היה בהם
אלמים שנאמר ויענו כל העם נגדא׳ אמר שהרי נתרפאו
ואם אין אתה למד מכאן יש לך ללמוד מהמקום אחר שנ׳ כל
המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה׳
רופאך הרי לך שנתרפאו

ובפ׳ ראי אמרו ר׳ פנחס אומר כל אותו הדור
שמעו קולו של הקב׳ה בסיני אבו
לבוות כמלאכי השרת לא רואו מיכתקרי מיומיהם ולא שלט
בהם כל מכי כנים וכמותם לא שלטת בהם רמות ותולעת
ובאותו היום נמדין ולא שכחין ובעקר ע׳הר מלכם ונעשו
חדין מעל המחזרין מעשה מלכות אשרהם בנ׳הד
ובעה׳ה עליהם נאמר אשרי העם שכבה לו וגו׳ -

והנה לפי גדר הבכה אשר היתה בישראל היתה
עליתה בשלשת הגרגל כאמור וכל אשר
קמו ישראל אז היה בעשה רבים ע׳ה מתחלה והאחר - אבן
בתתן תורים קבה מעה שלשת נחל והות תלאמר הכתוב
ומעת עלה אל המלחים מה שלא היה לו מקודם - ובספר
מעין חכמה כתוב ז׳ל בשעת שעלה משה למרום בא עבן
אחר נחל ומרא מאר ועמד כנגדת ולא היה יודע משה
מכמו ע׳ה אם לרכאב עלו או לאחוז בם מיד פתח העבן
פיו וכבבם משה כתוכו ועלה לשמים והיה מהלך ברקיע
בודם שמהלך בארץ פגע בו מלאכי המלאך השומר המלאך
המונ׳ע לו׳ ב אלפים מלאכי חבלה ונגע בו בעשה ואמר

לו מה לך כן עמד׳ לבא בתוקף מלאכי אש לאמר לזה מכבש
אמר לא מעבמי כאתי אלא ברשותו של הקב׳ה לקבל את
התורה ולהורידה לישראל כשן שלא הבריחו לילך תפיה מעבה
פגע לאחר ואחרו מן השלום והיה משה מהלך בדקיע עד
שפגע בשלוני המלאך שהוא נבוה מחבריו ס׳ד פרסאות
וכל דבור שיצא מפיו יוצאים ממנו י׳ב אלפים ברקים של
אש וכשן שרחה לעשה נגד בו ואמר לית מה לך כן עומדים
במקום קדושים עלונים כשן שמעבר משה את קולו בכבל
מעשה מעבנו ונלבו עיניו דמעות ובקש ליפול מן הגבן מיד
נתגלגלו רחמיו של הקב׳ה על משה ואמר לאותו המלאך
הנגדל מאד מיום שברחתי אתכ׳ כעלי מריב׳ אתם כתחלה
כשבקשתי לברחת אתם הראשון עשיתם קטיגוריא לפני
ואמרת לי מה אנו כי תזכרנו ואחר אמרי בכם ופרפתי עכשו
כתות כתות כאלבעי הקטנה ובכשיו מריבים אתם כל
אחן כיתי שהעלתי אותו הנה לקבל תורה להוריד לבנ׳
בחירי שלמלאה תורה אין עולם ואין לכם דירה בארקיע
כשן שמעבר אותו מלאך כך מיד ורד עממו לפני הקב׳ה
ואמר לפניו רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא ידעתי
ושברשותך בא הנה עכשו אהיה לו לשלוחו ואלך לפנ׳
כתלמיד לפני רבו מיד רץ וכפף אותו המלאך את עממו
הלך לפני משה כתלמיד לפני רבו עד שהגיע אצל אשר
של זה מלומי המלאך אמר ליה אותו המלאך למשה לך שוב
שלומי יכול לעבב עמי פני אשו של זה המלאך גדול וכור׳
מאד שלא יפרעני כשן שראה משה את המלאך ההוא מיד
כבהל וחתם ליפול מן סגבן ונלבו עיניו דמעות ובכ׳ רחמי׳
לפני הקדוש ברוך הוא ועבהו ומבוב חכתן של ישראל ויר
הקב׳ה בעמו מבכמא כבוה ועמר לפני משה עד שעבר
אשו של אותו המלאך - מיד הקב׳ה הבביה משה ובבב
בו ראיל המלאך שהוא עומד לפני הבסא וכנפיו פרשות
לקבל הבל פיהם של חיות הקדש שמלאה כן׳ כשמין כל
מלאכי השרת וכשן שראה משה חדש זה מיד נשלו הקב׳ה
והעביר משה ובבע בו נחד של מלאכי אומות שהם
מבבים לבסא הכבוד שהם נבורי ועממי מבל המלאכים
וכקשו לשורפם כשבל מיהם מיד פירש עליו הקב׳ה דיו
כבוה ואמר לו השב להם תשובה אמר לה משה רבונו של
עולם כתוב בתורה אנכי׳ה׳ וכו׳ אשר הוצאתיך מארץ
מצרים שמה נשתעבדו לפרעה שבתה כתי׳ וכו׳ עד שהו ח
והשו כל מלאכי השרת לדבריו של הקב׳ה ואמרו ה׳ אדוננו
מה אדיר שמך בכל הארץ - ולעמוד הקב׳ה כל אחור׳ כלה
בארבעים יום וכשבא לירד ורחה אומרו של מלאכי השרת
ובנורי מלאכי אומה מלאכי זוע מלאכי חלחלה מלאכי רתת
מיר אחזתו חלחלה ובכה את אומה בראותה שעת מיר
קרא הקב׳ה למלאך שר התורה ואמר לו את אחור׳ עבור׳
בכל שמורה וכל מלאכי השר׳ נעשו אחזו וכל אחד ואחד
מבא לו דבר כשר השמת שהם מגלגל מכל פעשה ופרשה

וכל שמושיהן שנאמר עליה למרום שבית שכי לקחת מתנות באדם:

ובספר התמונה כתב כשעלה משה למרו׳ לקבל התורה לא היו חנים האותיות להתחבר זו בזו כדי לכנות ביד אדם ילוד אשה כי האותיות הם כחות מלאכי המרום ולא רצו להתחבר האותיות לגדת לעולם השפל עד שהתב׳ הסם הגדול שיהיה הסם הכבד מחובר וכלול עמהן שנאמ׳ כם סיני בקדש - ואז נתחברו כל האותיות עשה אל חברתה בלוחות ומכל ספיר׳ וספיר׳ היו שם אותיות אך אות של מדת הנדיק היה ט׳ רחה חוזק הגדות וריבוי המאורעות רעות העתידים להיות ולא נתן מאותיותיו אות ועל כן נכתבה התורה בלוחות בלא ט׳ ובשמות הנדיקים ומלאכי שלום מי יכביון על ככה עד שעלה קול שועתם אכל אבות העולם והאבו׳ עמדו בקומה זקופה להפוך העולם לתוהו ובהו ואחז על פני תהום מיד קנא להם הסם הגדול ואמר אבות העולם מה לכם עמי ואמרו תורה מה לבנים שמנדיק לא נתן אותה אות שלו שיהיה להם גאולה אחר גלותם מורה מה לכם ישובון האותיות למקומם ולמקום קדושתן העליונה מיד כל אותו ואות נתפרדה מחברתה ופרחו מן הלוחות ואמרו יחזור העולם לתהו והוא בונה פלטרין אחרים - ואבות העולם חזרו ונשתטחו לפני הב״ה ויען להם וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברה׳ אזכור והלרן אזכור והבטיח על הט׳ לקבוע אותה בלוחות שניות להשיב את ישראל שנאמר למען ייסב לך:

בפ׳ ראי ומשה מגם אל הערפל גם אין כתיב כאן אלא מגם על ידי אחרים שלא הקב״ה את מיכאל וגבריאל ואחז ביד של משה שלא ברצונו והגישוהו אל הערפל רמז לדב׳ נב״ש כמספ׳ מיכ״ל וגבריא״ל ואמרו המקובלים רפ״ח מיצות של הקדושה נכפלו לתומא רבה משה רבינו העלה משם ר״ב מיצות בסוד ונס ערב רב עלה אתם ובמעמד הר סיני נתקבו פ״ו מיצות הנשאלים בסוד ומשה עלה אל האלהים עולה פ״ו: עוד אמרו כי לא זכה מעולם למדריג׳ כמש׳ הקדוש יחידה אלא אדם הראשון ומשה במעמ׳ הר סיני והוא מאמר לקחת מתנו׳ בא״דם ואמרו כי הרשב״י מיצוה של משה היה מזמנא תביעה דשליח משה לטורא שבתמעטו ממנו אלף אבות שהוא אלף זעירא דיקרא והוא מאמר עלי למרום שבית שב״י-מטריקון שמעמן כן יוחאי אבל בזמ׳ קדמאה לקחת מתנות באדם זכה להשתכל בזהרא דחכמתא עילאה שזכה בה אדם הראשון ולזו המדריג׳ לא זכה שום אדם רק משה אשרי העם שכ״כה לו אשרי העם שה׳ אלהיו:

הראנו לדעת אהבתו ויחודו יתברך במעמד הקדוש ההוא עם מגולתו בעבור

נמות

כמות אותם בחמדת תורתו וכשע שעשועיו נשע בתוכם אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו וזכירת מעמד הקדוש ההוא תועלת עצום לעורר אהבה ודאגת הרחמות ה׳ כלב איש ישראל כי על כן הזהרנו תמי משה רבינו לאמ׳ רק השמר לך ושמו נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה׳ אלהיך בחורב וכו׳ וכתב רבינו האר״י זלה״ה שצריך לזכור בכל יום ב׳ זכירות א׳ זכיר׳ יציאת מצרים ב׳ מעמד הר סיני ג׳ מחיית עמלק ד׳ זכירת מרים ובקרבתנו מלכנו לשמך הגדול צריך לכוין בזה במעמד הר סיני שקרבנו לשמו לתת לנו התורה כי התורה ושמו הגדול אחד כמ״ש בזוה״ב בכמה מקומו׳. וכן בברכ׳ התור׳ בכל יום צריך לבוין בברכה על מעמד הר סיני אשר בחר בנו מכל האומות והשמיענו דבריו מתוך האש. ונתן לנו תורתו הקדושה כלי חמדתו ושעשועיו כמ״ש הטור וכתב הרב שצריך לומר ברכת התורה בשמחה רבה. כי הגיל הקב״ה אותנו מן דת הכוזב והשקר ונתן לנו תורתו אמת ומ״ש נתן התורה לשון הווה הוא כי הוא יתברך נותן לנו בכל יום תמיד תורתו דהיינו כשאנו עוסקים בה ממציא הוא יתברך בה טעמים וחידושים נעלמים ע״כ ועל כי זכירת מעמד הקדוש ההוא מרומם ומהולל מאד לתועלת היחידות רצה אלהים לקבוע עליו יום מסויים חג לה׳ כיום מתן תורה ההוא למען לא ישכח מפיכם ומפי זרע זרעכם עד עולם המעמד הקדוש ההוא כעבור תהיה ירחתו על פניכם לבלתי נחטא: **וכבר** נתפשט המנהג בכל תפוצות ישראל לברך שיה מעיניהם בליל התקדש החג הקדוש הזה ועומדים על עומדם כל הלילה עוסקי׳ בתורה בביתים וכתובים לחבר את האהל להיות אחד ועוסקים בתורה שבעל פה רוב הלילה לקשר את הכלה הנעימה לזכין אותה ולסעדה ליכנס לחופ׳ למחר ואמרו המקובלים שהיא סגולה נפלאה לזכות לבנים ובני בנים תלמידי חכמים כמ״ש בזוהר פ׳ אמור כדין מכריזין עליה ואמרי׳ ואני זאת בריתי אותם אמר ה׳ רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך

עיין שם:

ומנהג התקון הקדוש הזה נתקן על פי דברי הזוהר פרשת בראשית ו׳ ז״ל רבי שמעון הוה יתיב ולעי באוריתא בליל דכלה אתחברת בבעלה דתמיין כל אינון חבריא דבני היכל דכלה אתגליין בהאי לילה דכלה אזדמנת למיהוי ליומא אחרא גו חופ׳ בבעלה למיהוי עמה כל הוא לילה לעיאדי עמה בתקונא דאיהי אתתקנת במילי דאורייתא מתורה לנביאים ומכביאים לכתובים וכדרשות דקרא וברזי דאורייתא בגין דאינון תקונין דילה ותכשיטא ומהי ועלמתא עילת

לעיאמת

לקיימה על רשיהן ואתתקנת בה וחדלת בה׳ כל ההוא
לילה ולימה לה אצלת לחופה אלה בהדייהו ואילין אינון
בני חופתא וכין דאתעל׳ לחופה קב״ה עאיל עלייהו ומכרך
לון ומעטר לון כעטרהא דכלה זכאה חולקהון ע״כ ובפרש׳
אמור דף כ״ח וז״ל רבי שמעון הכי אמר בשעת דמתבנפי
חבריא בהאי לילה לגביה אמר ניתי לתקנא תכשיטי
כלה בגין דתשתכח למחר בתכשיטהא ותקונהא לגבי
מלכא כדקא יאות זכאה חולקהון דחבריא כד יתבע
מלכא מטרוניתא מאן תקין תכשיטהא ואכזיר עטרהא
ושוי תקונהא - ולית לך כעלמא מאן דיעבד לתקנ׳ תכשיטי
כלה אלא חבריא זכאה חולקהון כעלמ׳ דין וכעלמ׳ דאתי
וכו׳ למלב׳ דהוה ליה כד יחדאי אית׳ לחוב׳ ליה במסתכלית׳
מאי עבד׳ אמיה כל ההוא לילה אצלת לבי גנוזיא ואפיק׳
עטרין עילאין בשבעין אבני יקר מחבריהו ואתעטרת
ליה ואפיקת לבושין דמלכות ואלבשת ליה ואתתקנ׳ ליה
בתקונין דמלכות ולבתר אצלת לבי כלה וחמא׳ עולימת׳
דקא מתקני עטרהא ולבושתהא ותכשיטהא לתקנא לה
אמרה להון הא אתקנית בי טבילה אתר דמיין נבעין וכל
ריחין וכל בוסמין מחדרי דאינון מיין לרחצה לבלתי ליתי
בלתי מטרוניתא ועולימתהא ואתרכו בההוא אתר
דאתקנית בשמא בי טבילה דמיין נבעין דעמי - ולבת׳
תקינו לה לבושהא לאבשרא לה כעטרא ולמחר כד ייתי כדי
לאחזונא בה יתקין סיכלא לבולהו ויתתכח מרוריה בבו
כחדא כך מלכא קדישא ומטרוניתא וחבריא כה״ג ואמא
עילאה דמתקנה כולא השתבח דמלכא עילאה ומטרוניתא׳
וחבריא מרוריהון כחד ולא מתפרשין לעלמין וכו׳ ע״כ -
ואילו היו העולם יודעים ומשכילים להבין מה רוצה לומר
לקשטא קשוטי כלה ושושבינין דמטרוניתא היו מתפלאים
ותמהים על גדולת מעלת יקר תפארת קדושה נאמרה
בליל הקדש הזה - ואל יתנו דומי להם כל הלילה ששים
ושמחים לעשות רצון קונם כדרכה ובהכנה ואשרי
חלקו הזוכ׳ לכל הכבוד הזה אשר יזכו כב״ יכול שם ומתפלא׳
בנוכרין שבו עם הארץ יעוד אשה חומלקורן דימה ותולעה
להתבשל ולהתרחם להיות מבני מהימנותא ומבני
היכלא דמלכא -

ומי פתי שם עינו מראות את כל הכבוד הזה
ומהשכיל, לבו לאמר מה אמר ומה נדקי מה כחי
מה גבורתי כי הביאתני עד הלום להיות מבני היכלא
דמלכא ושורה ושכח לאחרן הכל שזיכה לך ויתלהב את
לבו בהאהבה ובחיבה לאמר אלוהי לעבור בכל כחי ונופי
לגדל שיבה מעיני ואשיב נד מה רצונו וחפצו שימנא כחת
רוח בעבודתי אחר כל ההכעסות שאני מכעיסו ולילות
עמל מיום לי והוא מחריב אפו ואיך אני לא אכיר בטובתו
הגדולה ובגמלו השלם לכפר בעדי ולהעלותני לבנות
בשמים מעלותי - ובפנות האדם אל הבנין הזה לא יתרשל

ולא יתן שינה לעיניו ויתאמץ בכל עוז ותעצומות להכין
עצמו לקראת שהיא בהאהבה ובחיבה יתירא כלימוד הקדש
הזה ואל יתן דמי לו רגע אחד בשינה - ואם קשה עליו עול
יסבול ולא יכול לכפר לילות עמל מיום לו בשמחו׳ מרצ׳ת
במורקי יין ידליקם ושחוק וקלו׳ ראש לחב ולילו׳ הרם ינאל
ולד שקר בשחוק הקבוצות אשר הרבה בני אדם יעשבים
בסדר מעשיקים כל הלילה ויש כוס לא ערת כהון ולא זכרו
את ה׳ לאמר לפני מי אנו עומדים מעשקים שומרין
ומכעיסים ותחת השמע קול קנאת סופרים קול נת׳ו
בהלולים אלהים ואשר נגע אלהים בלבו לבו יחיל בקרבו
ומורא יצלה למצלה על ראשו כהתקדש הלילה הזאת כי
הנעשים לאלהים הוא בעברת על פיהת האלן - ובאחרנו
למעלה כי כיום הזה כירון הטולם על עון כיסול׳ של תור׳
ואשר לא מת לבוא אשר דבר ה׳ כזה ומצל מצל כה׳ בשאר
הלילות וכיטל את התורה ולא ישוב בעת הנעשה אויה
להם כי גמלו לרחם רעה לעקוד עליהם אשמם כראשם
והרחמים לא יכמרו אבל יחמרו להחמיר בפסק דינם -
אבן הא זה הדרך יסון אור חוט של חסד להמשיך על ירא
ה׳ וחשבי שמו כי הן לו בכח יעבר אים לעמוד חי לא יכום
ולא יען בלילה הזאת לתקן את אשר עוותו ולעמוד על
נפשו כאמתה ובאמונה ובמיעוט שיחה ושאל מאת האל
החנון המרבה לסלוח מחילה וכפרה על כל פשעיהם :
בכבוד התורה התמימה כיתר הימים ואל אלהים כי ירבה
לסלוח : ובכן כל דברי התורה אשר יהגה בלילה הזאת
בכוונה זאת הנה ועמדו תלבי יוסר לפניו ותבדק ובדרשו
כל הקטרוגים והמקטרגים אשר ישטינו עליו על ביטולה של
תורה וכזויה וקטיגור נעשה סניגור ומגן כדי גאולתו :

ומה נאלו רבים מבני האדם המבים עקלקלותם
ואינם מבים אזן לשמוע דברי חכמים והקלו
בכבוד מדר הלימוד הקדוש אשר קבעו רז״ל בליל הזה
לה׳ ואת פועל ה׳ לא הביטו ואינם נוטים על ערשות׳
הסרוחות אשר שם עינם מראות מהשכיל לבות׳ מלעמוד
ולבקש על נפשם ביום שיזכר כם קרב יום פקודתם על
כבוד הדת התמימה לבני אלהי עולם ה׳. אויה להם אויה
עליהם כי הן לא קצרה יד ה׳ החזקה מהשיב להם כדי
רשעתם פגע וחבורה ומכה טריה על הימים הראשונים
וגם לאחרונים : ורבים מהמה שנו כחוזה בחשבם כי עיק׳
הדבר להיות כעורי׳ כל הלילה ויושבי׳ בבית המדרש הרחב
כמטיחוי קשת ברוב דברים והנה עלה קישור המעלה עשן
כקטור הבשמים : ושלבו מדר תקון הקדוש אחרי גיום הוי
לנפשם כי לא ישיבו אל לבם ולא דעת ולא תבונה בחמה
המה להם מי בקש זאת מידכם רמוס חצריו יתברך כי אז
יעשן אף ה׳ וקנאתו בם לאמ׳ מה מבאת׳ כי עול כי רחקת׳
מעלי אם אב אמ׳ איה כבודיו ואם אדונים אני איה מורא
ואיה מקום מנוחתי הוגעתם ה׳ בדבריכם נלאתי בשוא

הלא טוב לכם לעשב בערמותכם ולא תעורו מעיתכם
מלאכי בחתם לרמוס חנרי ברוב דברים להכעיסני ולהכני
החיצוני בבבל קדשתי קלמי מלאכי קלני מזרועי תחת
עבדכי ימלוך ופתחה כיתירם נבירתה - על כן מנוה על
כל איש הדלה אשר דברין כשמעים להוכיח את העם על
זאת כדברי פיום ודיבו לאמר אלוהים בולו אחי בולו ריעי
ירלאת ה׳ אלמרבים הנה כל בן דעת כאשר רואה בקרב
זמנו לבא לדין על קנת ממונו וכל מכן על נופו לפני מלך
בשר ודם אשר אין כידו טוכו וחיי רוחו וכשמתו מתעורר
פלילה וכיום ומחפש דרכיו לנכת בתוס ומכל יוצן ישאל
ייבקש עצה להכנל מדינת דמלכות׳ ומה לעשו׳ לו כדבתו
כי יקר׳ יום פקודתו על עשבו וחטאתו אשר מעלמעל כתור׳
התמימה כאשר כיאלנו שעיקר הדין והחשבון על התורה
הוא כיום זה ו׳ל כל אלה יבוא שהים כמשפט: לתת לאיש
כדרכיו כפרי מעלל״יו אשר אין לפניו מקח שוחד ומשוא
פנים ולא זוח ולא מוכשו כי אם לעשוב אל ה׳ ולהגו׳ כתורת ו
התמימה כירלאה ודעדה הייב ודתת ולשית עצות בנפשם
יגון בלבבם לעלה ויומם לה עלות אדוכה למחלתם לנאת
זכאים במשפטם ודינם ולעורר לבותם מתרדימת שינת׳
אשר כם נרדמים בכל השנה ומאלסו כתורת ה׳ ושתדלו
להבין אותם ולשברם באמת כמשפט ובצדקה ואם סוכם
שלמה פרטית על מאוסה של תורה מיום התקד׳ ד״ח סיון
ז״כ בעגם הלילה הזאת בקום למשפט שהים לעמוד על
עצמ׳ לבקש בכח וסגול׳ לימוד הקדוש אשר נבלו ראשונים
בלילה הזאת למנוח מרגוע לנפשם ומחילה וסליחה וכפרה
לחטאת׳ ושב ורפא לו ואם לאו כי הכי הוא יטה אזן לשמו׳
בלימודים דשומע בעונה ובלבד שלא יפסיק בשיחה בתל
ינדקה תחשב לו וכיונא בשה הדברים ידבר חיים הידה
על לבם לעורר משיכתם וחסיד יש הראשונים היו נוהגים
להרים בקול ולומר בשמחה כאן ונגא לקראת כלה כאן
ונגא לקבל את פני׳ הנעים׳ כאן ונחסה בטולה דמהיכות׳
קדישא כאן לאחבנא ירותא קדישא׳ לן ולכנן בתרין עלמין
לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו זכאה חולקנא בעלמא דין
ובעלמא דאתי׳ ובכן היו מעוררים לב הנבר לעמוד על
כפשם כל הלילה בחימה וכידאה ובקדושה יתרה והוא
מיוסד על פי הזהר בפרשת אמור ז״ל זע״ד חסידי קדמאי
לא הוו נייחי בהאי לילה והוו לעאן באוריתא ואמרי כתי
לא אסגנא ירותא קדישא לן ולכנן בתרין עלמין וכו׳. הרי
שהיו מופיעים בשפתים לאמר איש לרעהו דברים
המעוררים את הלב באהבת ה׳ בסגולות המנהגות בלילה
של לילה הזאת.

וכתב הרב ז״ל בס׳ סגולות נמנהות בלימוד הזה
הא׳ אשר כבר כאמרם שזוכה לבנים וכמי
בנים שובקים בתורה כמ״ש בזוהר אשור כדין מכריזין
עליה ואמרין ואני זאת בני אי אותם אמר ה׳ אחי אשר
עלך וגו׳. הב׳ אשר הוא בטוח להוציא שבתו בחיים
והשלום והוא מ״ש בזוהר בראשית דף ס׳ ז״ל תיבו ובחדש
תקון דבלה בהאי לילה דכל מאן דאשתתף בהדה בהאי
לילה יהא נטיר לשילה ותתא ויפוק שתא בשלם עלייהו
כתיב חוכה עלאך ה׳ מביב ליראיו. השליעית מ״ש בס׳
התקומן תקון כ׳ כי שלימוד בלילה הזאת תועל בדק עם
המבינים ועם שראל להוציא אותם מגלות הגל הזה -
ואמר הרב שהתקון הלמיתי לפנם הראות אשר פנם
בעיניו עילאין הוא בסתדרד שיבם מעינים בשני לילות
אלו בעברות ובהוסעבה רבה ויעבור מהמלאך המשבר את
עני האדם בקבר. והאיש שירא יתן כל אלה אל לבו
ויתלהב נפשו באהבת ה׳ ובתורתו יהגה תמיד כל הלילה
ולא׳ יהיה מעלה עצן אמילו כל שהוא כי אם יעצן אף
ה׳ וגורם כיבוי למעשה הטוב ומה גם למעלה: **ומכ״ח**
הרב ומחברים שלא לדבר כל ליל שבועות רק לשון הקדש
ובנגוד כתבי מורי ולה״ם מנאתי כתוב מכתב הרב
המקובל מהר״ם אלקבץ שהיה בחברה של מהרי״ק ז״ל
מעשה נעלה שהיה בכית מדרשו של מהרי״ק בליל
שבועות וז״ל:

דעו לכם כי הסכמנו שרב החסיד כר״ן ואני עבדו
ועבדיכם והתחברנו לעמוד על כשמנו ליל
שבועות ולנוד שיבם מעינינו שבה לאל יתברך כן עלה
בידינו כי לא הפסקנו רגע רק אשר תשמעון ותדעו בפעמיכם
ואם הסדר שסידרתי ותקנתי בלילה ההיא. **תוכרה** פ׳
בראשית עד ויבולו בבעיים ובקול גדול וחא״כ בהדם הב׳
עד סוף סידרא עוד מפר׳ משפטים ואל משה אמר עד סוף
סידרא עוד מפ׳ ואתחנן ויקרא משה אל כל ישראל עד סוף
פרשת שמע ישראל עודמפ׳ וזאת הברכה ויעל משה עד
לעיני כל ישראל עוד הפטרת ויהי בשלשים שנה והפטרת
תפלה לחבקוק וכו׳. ואח״כ בכתובים מזמור השמים
מספרים וכו׳ ומזמור יקום אלהים ואח״כ האלפא ביתא
ואחר כך שיר השירים כולו ורות כולו ואחר כך פסוקים
האחרונים שבדברי הימים וכל זה באימה וביראה בנעים
ובטעם לא יאמן כי יסופר - ואחר כך לאדמו כמשנה הדר
זרעים ואחר כך לאדמו עלדיך האמת - ובעת שהתחלנו
ללמוד המשנה ולאדמו ב׳ מסכתות ויכנו בוראנו ונשמע
את הקול מדבר בפי החסיד כר״ן קול גדול כחזק אותיות
וכל השביעי שומעים ולא מביטים והיה הנעימות רב והקול
חולך וחזר ונפלא על מבינו ולא קמה עוד רוח באיש ליעלה
ע״כ ובכנו לגלות מרוב המדלה והדיבור הסתלקדבר עמנו
והתחיל לאמר:

שמעו ידידי המהדרין מן המהדרין אחיי אהובי
עלום לבם אשריכם ואשרי יולדכם אשריכם
בעה״ז ואשריכם בעה״ב אשרי שמתם על נפשכם לעסוקי
לילה הזה אשר זה כמעט שנים כפלה עטרת ראשי ואין
מנחם

מכחם לו ובתה החזרתם עטרה לישנה התחזקו ידידי
התאמצו אהובי ודעו כי אתם בני עליה וזכיתם להיות
מבני היכלא דמלכא וקול תורתכם והבל פיכם עלה לפני
מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ובקע כמה אויבין
וכמה רקיעין עד שעלה ומלאכים שתקו ושרפים דממו
והחיות עמדו וכל נבא מעלה שומעים את קולכם והכני
המשכה האש המייסרת את האדם באתי לדבר שיכם ואם
היתם י׳ היתם מתעלים יותר ויותר אבל עם כל זה
נתעליתם ואשריכם ואשרי יולדכם אשר כדדתם שיכה
מעיניכם ועל ידכם נתעליתי הלילה הזה ועל ידי החברי׳
אשר בארץ המה ואין אתם כאותם השוכבים על מטות שן
שיכה שהיה א׳ מס׳ במיתה ומרחיים על ערסותם ואתם
נדבקתם בה׳ והוא שמח בכם:

לכן בני ידידי אהובי עליון התחזקו והתאמצו
באהבתי בתורתי ובירלאתי ואל תיית׳ מסערים
א׳ מאלף אלפי אלפים מהנעד אשר אני שרויה לא היתה
נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפיכם בזוכריכם כי
בפשעכם שולחה אמכם לכן חזקו ואמצו ועלנו ידידי
המהדרין ואל תפסיקו הלימוד כי חוט של חסד משוך עליכ׳
ותורתכם עריכה לפני הקב״ה ובתה עמדו בני ידידי על
רגליכם והעלומ ואמרתם בקול רם כי״ה כ״ה מלו ואז
עמדנו על רגלינו וקטרי חרטנו משתריק ואמרנו בקול רם
באשר נכשונו ואזר ואמר אשריכם בני שובו אל לימודיכם
ואל תפסיקו רגע ואתם שלום וכל אשר לכם שלום ה׳ עוז
לעמו יתן וכו׳: את כל הדברים האלה דיבר אליהו ושמעה
אזנינו וכולנו בעינו בבכיה מרוב השמחה ואז נתחזקנו עד
אור הבקר ולא פסקה תורה מפינו בגילה וברעדה. ויהי
בבקר הלכנו וטבלנו כאשר עשינו ב׳ ימים קודם שבועות
ושם מצאנו לב׳ החברים אשר לא נמצאו שם בלילה ההוא
וגספר להם את כל הטובה אשר הפליא לעשות עמנו
וכשומעם ויאת לכם בקרבם ונעו בבכיה וגם אנחנו
התחזקנו כנגדם בבכי׳ ישן בסיבת׳ לא זכינו עוד ואבדנו
טובה הרבה ויאמרו מי יתן והלילה הזה הב׳ נתחבר יחד
והיה י׳ והסכמנו לעשות כן ועם שבלילה הזה שיכה בעינינו
לא ראינו אפי׳ רגע וגם כיום לא נתנו כי דדים דרש החסיד
בר״ו אחר המנחה והיינו שם ועם כל זה שנכנס בעונו מתינו
ועשינו בלילה הב׳ כסדר לילה א׳ ומרוב השמחה שהיינו י׳
לא המתינה עד עת קרוא המשכה ולא עד חצות כמו
בלילה הא׳ רק תכף שהיום קורין דברות אל משכה תורה
בהגיענו לפרשת שמע קול דורינו רחפק והתחיל.

שמעו ידידי המהדרין המהדרין הקינו ורכנו שוכני
עפר בסוד עפר העלמון ב׳ ההין וכו׳ אשריכ׳
ידידי המעלין אותי כמה וכמה נתעליתם עתה שאתם ב׳
לכל דבר שבקדושה אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא
שבריכם ואשרי יולדכם אל תרגלו הפעם אנוש מאותם אל

תחתו כי אתם המעלים את כנסת ישראל ודעו כי מבני
עליה אתם והכבוד העליון חופף על ראשיכם וחוט של
חסד משוך עליכם ואלמל׳ נתן רשות לעין הייתם רואים
האש המובכת הבית ה׳ אחת ובתה חזקו ואמצו ואל תפסיק
הקשר והעלוני ואמרו בקול רם שמע ישראל וברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד כיה״ך ושוד דברים אחרים דבר
אלינו כשיעור חצי שעה וחזרנו לבדר הלימוד. ואחר כך
בחצי הלילה חזר הדיבור פעם ב׳ ודבר עוד שיעור שעה
אחד ויותר וחזר להלל ולשבח עצין הלימוד ההוא ואמר
הביטו וראו השמש עם קול מדבר ככם שאל אביך ויגדך
זקנך ואמרו לך אם זה כמה מאות שנים שמעו אז ראו
כדבר הזה ואתם זכיתם ולכן מכאן ולהלן תהיין עיניכם
פקוחות על דרכיכם ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר
חזק והחלש יאמר גבור אני כי אתם מבני היכלא דמלכא
וזכית׳ לפרוזדור הפתדלו עת׳ להכנס בטרקלין ולא תבאו
מהפרוזדור כי את אשר יגא מפתח שבר הפרוזדור דמו
בראשו הקינו ואז כו אני חיל ודעו נא וראו כי אתם שכורים
מחמדות העולם הזה. והנה יום בא ויסיר האדם את
אלילי כספו ומאדו חמדת הממון ועלו לארץ ישראל כייש
לא ידכם רק כי אתם מוטבעים בטיט חמדת תבל והבלו
והפירש מכם ונזר אחור דמו בראשו ואז את אשר זכיתם
אתם מה שלא זכו אחרים מכמה דורות והאריך בשני

הזה. הן כל אלה ראתה עיני ואזני כל החברים:

ועתה כיום שמעו לי הטו אזניכם ותמו לבבכם
מי פתי ישמע כדברי השם ולא יקח כוראה
ואחר לב ולא יקנה ביאה מי שור ושינו לא יראה את מעשה
ה׳ כי נורא הוא ולא ית: אל לבו נשוב את ה׳ בכל לבבו
ובכל נפשו ובכל מאדו ומעיד אני שמים וארץ כי כל
מה שכתבתי פה בקונטרס אחר אינו אחלק א׳ מאותם
אפי׳ בקונטרים שהוא תראו כין תיבה ותיבה שנותא
כזה ∴ פעמים והוא הוכחה כי שם היה דבר נכלם
ולא הורשתי לכתבו. לכן אחי ובני שמעו ותחי נפשיכם
ואחז חדשה ותחדש בקרבכם כי כל החברים אשר ראו כל
זה אחז חדשה מתן בקרבם וגם כיום הפכת אזר הדבור
אל החסיד נר״ו והפלא להלל לשבח את אשר עשינו בב׳
לילות אלו ואמר פקיד לחברייא דיכתמרון מחזבייהו מלחר
שנכנסו לפרוזדור ואמרו להכנס לטרקלין כי את אשר יגא
החוצה דמו בראשו ואנחנו נקיים ואז עמד החסיד אחר
התפלה וקבץ כולם כיחד ודבר הוא אליהם והתרה בהם
כאשר בוה ושבנו כולם פה א׳ כל אשר דבר ה׳ נעשה
ונשמע ותקן להם תקנות רבות לבמ״ד ולעשות ככל הבא
מידם ואתם מחי הקינו חזקו ואמצו שלנו בעבודת יוצרינו
וראו כי כפי המובן מדברי הגביר ליא׳ של שבועות נראה
כי גם אתם כולכם אז מקנתכם כמה כן נוגע דתם לבבור

לת ה׳ בליל ח׳ של שבועות לך בליל ב׳ לא מועדתם:

רבן עמדו על נפשכם ושימו כל הדברים האלה על לבבכם לאשר ולקיים לכם ולבניכם אחריכם לעמוד על נפשיכם בכל ליל שבועות להגות בתורת ה׳ באימה וביראה ובקדושה ובטהרה לתת גודל וכבוד לאלהינו כי שמו הגדול מתעלה ומתקלס בלימוד הקדוש ההוא חזקו ואל תרפו ידיכם וחוסו על כבוד יוצריכם ואל תתנו דומי לו. ואם אפשר לכם לעבור היל לעשות הסדר גם בליל הב׳ מה טוב חלקכם ומה נעים גורלכם ומי יתן והיה פי המדבר אליכם אז תראו ותתמהו ותפקחו עיניכם ואל שדי אתחנן יתן בלבבכם לחוס על נפשיכם ויזכני להתאחד עמכם על אדמת הקדש לעבדו שכם אחד אמן. כה דבר לשוני אחיכם שלמה הלוי אלקבץ ע״כ לשון הכתב:

אתה הראת לדעת את כבוד ואת גדלו ויקר תפארת הלימוד בליל שבועות לפאר לרומם את שם המלך המרומם והלא המה הם כמורידי אור מן העולם ועד העולם שכינה למעלה מראשיהם כסגול׳ כח הלימוד הקדוש אשר עין בעין נראה אליהם כבוד ה׳ הכרי עין ראתה כל אלה לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו והכל כפי מעשיו של אדם וטוב פנייתו רוח הקדש שורה עליו:

כי על כל אלה כל ערוס יעשה בדעת להתקדש עצמו ולטהר רעיונו לקראת אלהיו ויקבע לימודו באהבה וחיבה ובכוונה יתירה בלילה הזאת בסדר הלימוד המתיקון מלאת הראשונים ז״ל לבלתי תת ריוח בין הדבקים כלל כלל בשיחה בטלה ח״ו כי מגרעות נתן בקדשי שמים ומפגל בקדשים לדמע חול בקדש וביותר אם קביעות הלימוד בבית הכנסת או בבית המדרש כי גדול עונו מנשוא כנודע מדברי ה׳ זוהר. והאיש הירא אל יפן אל מעשהו כגשמי אכם אל אשר הוא עושה בשמים ממעל בעמן הלימוד הזה ואשר ניתן כתר ועטרה בראש מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בו ועל ידו ובכן ירחה ורעד יבא בו ויפנה מחשבותיו הזרים ויכונו מחשבותיו אל ה׳ באילו הוא עומד בעולם הנשמות בגן עדן ואין ספק כי יתוכף האדה גדולה בכ״ן שלו כמו חלב ודשן תשבע נפשו ויסגור ה׳ בעדו ובעד כל אשר לו: **ומיצורה** לחזר אחר עשרה דבל בי עשרה שכינה שריא ואמרו באגדה נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם אמר ר׳ שמעון מתעלה שמו של הב״ה בגולמו בשעה שישראל נאספים לבתי כנסיות ובתי מדרשות ומתנים שבח והודאה ונראה להקב״ה ואמר רבי ישמעאל באותה שעה כשמתעסים האגדה מפי חכם ואחר כך עונין אמן יהא שמיה רבא באותה שעה הקב״ה שמח ואמר למלאכי השר׳ באו וראו עם זו ינרתי לי תהלתי יספרו באותה שעה מלבשין הוד. והדר להקב״ה הוי ברוב עם הדרת מלך וכשעה שהחכם יושב ודורש בתני הנבור ושונין אים״ל אפילו אם נחתם גזר דין אני מוחל להם ומכפר עונותיהם של ישראל עד כאן:

אבן ראוי לירא ה׳ וחוסני שמו שלא להרבות בקדישין בלימודן כי מגדולי הקדמונים ערערו על הדבר מאד ואמרו שכשם שטוב למעט בברכות שאינן נריכות כן טוב למעט בקדישין והן. רבי׳ עתה עמי האדון הקלו בדבר ואינן מטים אזן לשמוע דברי חכמים ואומרים ב׳ או ג׳ פסוקים ואומרים עליהם קדיש או בדברי אגדה כשהן לומדין הכל מענין אחר מרבים קדיש אחר קדיש אשר לא כדת ויד הגזברים היתה במעל על בצע כסף המתנדבים בעם האומרים הקדישין יפתקע הדבר ולא תעשה כזאת להרבות קדישין על מנן ועוסה אלה ידאג מן הפורענות: והנכון להאריך שיעור מה בלימוד ר׳ או ב׳ מב׳ ענינים שונים ואז יאמרו קדיש ואף בזאת המעניט לא החסיר:

וגם רבת מבני עמנו לא ידעו ולא יביאו עיקרן של דברים וסוד הלימוד בלילה הזאת והפכו הסדר האמיתי ואחרו המוקדם ואת המוקדם אחרו. להגות בדברי אגדה בתחל׳ הלילה עד חצות וכהתימים זה החי לם בתורה שבכתב וכן לא יעשה המשכיל רק על התקון המתוקן ומקובל מפומא דמרן איש האלהים מרא מאד אור המופלא האר״י זצל״ה. יפקח עיניו אך הוא ולא מחמירין ומוסיפין וכה משפטו להיות קורא מתחלת הלילה עד חצות בתורה נביאים וכתובים והוא לתקון ההתן כוד ן שבשם כי עד כאן אין להוסיף ואין לגרוע משם פסוקים ב׳ פסוקי׳ ראשונים וב׳ אחרונים מכל פרשה ופרשה בסוד הן. אמנם לתקון המטרוזא שהוא מחצות עד הבוקר נדיך ללמוד תור׳ שבעל פה: וכן מתבאר מאמר הזהר פרשת אמור שהעתקנו לעיל לבתר דאתקנית ליה למלכא אתייאת לרבאה למטרוניתא. וכן מתבאר מאמר פרשה בראשית דאמר למלעי באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובדרשות דקראי ובר״ז דאורייתא וכו׳ ול תשבה במאמר הזהר פרשת אמור דקאמר ואוליפנא דאורייתא דבעי ליה בהאי לילא אורייתא שבעל פה וכו׳ דמשמע שאין תורה שבכתב בלילה. זה אינו כי בפירוש אתמר בזהר בראשית למלעי באורייתא מתורה לנביאים וכו׳ רק לא אמרו אלא לעסוק בתורה שבעל פה דוב הלילה שהוא העיקר בלילה באותן כי אם לא יוכל לגאת ידי שניהם כאחד תורה שבעל פה עיקר וביום תורה שבכתב עיקר ותורה שבעל פה טפלה לה. אכן אין מי מיכחים כי שניהם כא׳ טובים והראיה לזה מה שביארו בזהר בסוד מחלוקת ב״ש וב״ה שב״ש אומרים בערב יטו לרמוז אל הנוקבא שבתורה כישיבה כנודע וב״ה סוברים כי אם היה זה לבדו וזה לבדו היתה שבתם אמיתית אבל מאחר ששניהם

ביחוד אחד אין להראות שום פירוד אבל יקרא אחד מיוחדין. לו כין עומד בין יוסב להראות שהם ביחוד אחד ואין להראות שום קנון לא במעשה ולא במחשבה והלכה כב"ה והן הן הדברים לענין זה ב"כ וכל המסכה תועה מדרך השכל:

אף את זה חזיתי למהר"ר חיים הכהן ז"ל כתב כי הנוי להגות בתורה שבעל פה בדרשות דקראי וברזי דאורייתא אך לא לשנות במשנה שהיא סוד שפחה דמטרוניתא: כמבואר בזוהר ובתקונים כי בלילה הזה היא תקון המטרוניתא ואין מקום השפחה במקום ג בירת' ובבר האריכנו בפרט הזה בחלק ראשון בשבת ומה שוכו ותה יופיו לאשר הריחו בסוד ה' להגות בתעלומות חכמה בלילה הזה אשר היא מסוגלת להשגת חכמת האמת ל-ושק בה כי ע"כ אז הוא זמן לפרש את החכמה כמ"ש הרב זלה"ה:

והמנהג לירא ה' וחושבי שמו לקרוא האדרא רבה שבפרשת נשא כי בה מבוארים פרטים רבים ממעשה הר סיני כד שליק בדעותא למכרי אורייתא טמירא תרי אלפי שנין וכו' וסוד כד אתיהיבת אורייתא לישראל דאתיהבת באש שחורה על גבי אש לבנה מבואר בה וכן סוד וידבר אלהי"ם את כל הדברים האלה לאמר אכן לבאים בסוד ה' רוח אחרת אתם בטעם קריאתה בלילה הזה על כי בשבועות עולה פז"ל עד הדיקנא על ידי כניסת המוחין כולם וירדת החסדים בו בע"ט ימי הספירה כי ע"כ וירד ה' על הר סיני כזקן שנתלבנו שערותיו בלובן העליון דא"א. ועל כונה זו עיקר טעם הלימוד בלילה הזה להמשיך לו סוד הכתר כאשר מבואר במכתב הקדש הרב זלה"ה. ובל כן בחרו הקדמונים הבאים בסוד ה' בקרי"אה נאמנה בסוד י"ג תקוני דיקנא המבוארים באדרת נשא בכוונה זו לעורר עליונים למעלה בפרסן וכמ"ש הרשב"י ע"ה לחבריא אנא חמינא י"ב אילין נליפין קמאי וכהירין כבוב ינין. וכד אתפר כל חד מנייהו מפומיכון אבתלק ואתתקן ואתעבר ואתטמר בטמירותא דתיקונא דדיקנא וכל אהדרנין להתאלן ובעוד דכל חד מתפרש בפומייכו נהיר ואתעבר ויתיב כמלכא בגו חיליה עד כאן:

לפיכך יאותה לחנני בה לעמוד באימה וכיראה ובבעיתה קדושה כדי לקיים בה מצוה דקה מן הדקה ולא יעדרו דבר. אכן לא מיתבה קריאתה לאשי הרבים ובלעבי שפה הקורין בחטיפה פן יהרסו אל ה' ח"ו ונדול עונם מנשוא ויטב מעט בכונה ובבעיתה מהרבות בלא כונה ואם לא יעצרון חיל בכולה לחבאין בשירה. כי מי בקש זאת מידם לקחת את כולה מבוהלים ודחופים והדנים יבאו דחופים כדבר המלך מלכו של עולם ומטילין מוס בקדשי שמים ובאין מכין שגיאות מי יכון. וכזהר

וכזהר פרשת פנחס אמרו ז"ל מהכא מאן דאפשר מילי דאורייתא נריך למסחן לו בשיכים ולהפקא מילין שלימין ואינון מילין אתקריאו שלימין ואחרכין דאינון שמיין דאלכין מילין בהלעבה ולאו טוחכין אינון בטוחכות דילהון וכריכהון מה כתיב בהם הבשר עודנו בין שיניה' ואף ה' חרה באם דאינון מנ ונא דשנו דאמר הלעבני נתע"כ. והאיש המשכיל יפקיף ויראה להתבהל לאיתו בלימודו וכ"ש בדבריה שעומדי' ברומו של עולם ובשורש עקב רב כי על כן יאמר משל הקדמונים הקב"ה מוכה עתים אבל אינו מוכה דפים:

ומדרך הבירים הראשונים ז"ל לעמוד על רגלם בעת קריאת האדרת מטעם אותה שאמרו בפרק אין דורשין. מעשה ברבן שמעון בן גמליאל שירד מעל החמור ונתעטף ועמד ואמר אני עסוק במעשה מרכבה ואתה יושב וכו' וכל שכן הרואים דבר הרשב"י שבאדרות כי בם נגלו תעלומות חכמה ומגלה עמוקות שמבראשית המה ראו מעשי ה' ונפלאותיו שנרך לעמוד בקריאתן בירא ורעד ובטהרת הרביזכות: והן רבים עתה עמי הארץ זלזלו בדברים שעומדים ברומו של עולם לקרות בהן מזמרים ושוכבי' על מידיהם ומקוטפים מלוח עלי שיח בלמנע קריאתה ישתקע הדבר וראוי למחות בהם שלא לנהוג קלות ראש בקדשי שמים וכל שכן שלא להפסיק דמאן דפסק יתפסק וכל שכן אם אמר ליחדא שמא דקב"ה ושכינתיה בטרם התחיל לימוד כי אז אם יפסיק הוא מפריד הייחוד ח"ו כמו שכתב בכמה מקומות ושומע לנו יסכון בטוב:

ואולם אל עם לא יחדו לאמר מה כל החדדה אשר חדדת עלינו בקריאתה שלא יאות קריאתה אפם למשכילים בתעלומות עמקי סודותיה לא למשולני דעת החכמה פן נכוה בנחלתה כי תאכלנו האש הנחלה הזאת כאשר כמה בוערים בעם דעתם יבכל בזאת. אך אמנה גם אין זאת אלא ממובנות יגרם הרע להדהיקם מלימודי ה' המזוכים ומטהרים את הנפש היפה כי למה יגרע האיש הירא ומהנ בסודה באימה וביראה בלימוד מלקות אף בדברים עמוקים שבזוהר ואב"ג הלא ידע מאי קאמר מכל מקום קריאתה זו היא הנלה והרי זה משובח כמ"ש בספר הזוהר פרש' נח מאן דבסיף לאסתכלא ולמנדע אב"ג דלא יכיל שבחא איהו דיליה וכלא משבחין ליה וכבר האריכתי בפרשי כל אלה הדברים בפרק ראשון דאלול ובכמה מקומות:

ואשרי אנוש יעשה כסדר המקודש הזה להיות נצור מסגתו כל הלילה לעמוד ולשרת לפני אלהינו אבינו שבשמים ואל יתן דומי לו ומעלתה פנות קדי"ש לפאר

לתנך

למלך בתפארת מפואר הן אל ישגיב מוכת כתבי כתבי בכח סגולת לימודו בלילה הזה וצריך להיות זה מענין כוונתו בלימודו ולקשוט את הכלה בכ"ד קישוטי כלה בכ"ד ספרים הכל כאחד לכל כמבואר במכתב הקדש הרב זלה"ה: ואנכי תקנתי נוסח תפילה לומר קודם סדר הלימוד ומדובר בה כל פרטי כוונת הרב וזה נוסחה:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ברחילו ורחימו וברחימו ודחילו ליחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל: הנה אנחנו באים להגות בתורה בלילה הזאת לקשר את נפשינו ולהדביקה אל שרשה להשלים אילן העליון ולתקנו ולחבר הדודים יחדיו יהיו תמיד:

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבזכות כל הפסוקים והתיבות והאותיות והנקודות והטעמים והשמות היוצאים מר"ת וס"ת וחילופי תיבות והבורות הקדושים והנורא' היוצאים מכל קריאתנו שנקרא בלילה הזה שתה שעה זו שעת רחמי' ויכון להיות לימודינו נחת רוח לפני כבא כבודך ויהא עול לפניך כאילו השגנו כל הסודות הנוראים אשר הם חתומים בהם ובכח קריאת ולימוד כ"ד ספריך המכוונים לכ"ד נתיבות שמך הגדול יתפאר המלך בתפארת מפואר ובעטרת גיאות. וכת"ר נורא וכמוסה זקני"ם יהללוהו. והוא יתן מגדני מל"ך אשת חיל בקומת הכותר"ת המוסבב אשר על ראשו ועליה יכין כזרו. כחתן יכהן פאר וככלה תעד' כליה. והיא למאורות כ"ד ספריך לקשט ולהעדו' את המלכה בכ"ד עדי עדיים ויתאו המלך יופיה וכין כתפיו שכן שמאלו תחת לראשה וימינו תחבקנה האחת אחובה והאחת שנואה מעבירין את המ"ת מלפני הכלה ומשם יוספע לנו בני מלכים בני ראל המנו שפע ישועה ורחמים לכפר בעדינו ולטהרנו מגילוני זוהמת הנחש ולהוציא כל מיזוני תורתינו ומעשינו הטובים אשר נדרו הלכו כעון פשענו אל גבול הרשעה חיל כלע ויקיאנו מבטנו יורישנו אל בכח לימודינו בלילה הזה ונזכה להיות משוסביני דר' טרוניתא ומבני היכלהא ועל' ויבא עניו ירצה ויכנה זכרונינו לטובה לפניך נחתמנו בספר זכרון הרחמי' ומזיו שפעך אשר תשפי' בשכינ' עוזך לבני תביה לנפשינו רוחינו ונשמתינו ולטהר פגמינו אשר פגמנו בכבוד תורתך התמימה ותוניא לאור משפטינו בקומך למשפט על פירות הארץ הקדוש - ובכח סגולת לימודינו הלילה הזה נזכה ונחיה ונירש נחלת עבדי ה' ונהקת ולא ימוש ספר התורה הזה מפינו ומפי זרענו ומפי זרע זרענו. כדבר שלמר ואני זאת בריתי וכו' לא ימושו מפיך וכולא ואשר קמט שינה מעינינו נה"י יונק יסודינו כדבר שנאמר אשר קומטו בלא עת נהר יונק. אמי בנדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך ופרוש עליהו מוב שלומך מראשי השנה ועד אחרית השנ' ובכל כנפיך נחסה ונתלונן להגיל

ממות נפשינו ולחיותנו חיים של שלום ורחמים רשנים ורעננים ולא יכרת כל בשר עוד:

ואנו קורים בתורה ומכוונים שהא ת"ת דזעיר הנקרא תורה שבו שלש כלים רשלש בחינות בחינה חיצונה נפש שבו שם הויה פשוטה ובחינה אמצעית רוח שבו שם ריבוע מ"ה. ובחינת פנימית נשמה שבו שם מ"ה. ומאורות נתן סביבות עוזם אורות מקיפין חיה ויחידה - והיו למאורות באור ב' שמות הויה בניקוד חולם

ואנו קורים בנביאים ומכוונים שהם כנגד נה"ר אור ד' בחינות בחינה חיצונה נפש שם אבאו"ת ובחינה אמצעית רוח שם אב"ו"ת בריבוע ובחינה פנימי נשמה הויה בנגה ואר"מ בהוד ומאורות נתן סביבות עוזם אורות מקיפין חיה ויחידה: והיו למאורות באור ב' שמות הוי"ה בחיריק בנגה והוי"ה בקיבוץ בהוד:

ואנו קורין בכתובים ומכוונין שהם כנגד יסוד ומלכות דא"ק שבו ג' כלים דג' בחינו' בחינה חיצונה נפש שבו שם אד"י במילואותו ובחינה אמצעי' רוח שם אד"י מלא בריבוע: ובחינה פנימי נשמה שלוב. ואהדו"נאי ובמלכות בחינה חיצונה שם אדנ"י בריבוע. ובחינה אמצעית שם אדנ"י פשוט ובחינה פנימית שם אדנ"י מלא ומאורות נתן סביבות עוזם אורות מקיפין. והיו למאורות באור ב' שמות הוי"ה בניקוד שוריק ביסוד והויה בניקוד נבאו"ת במלכות ובכן תטהר ותזכך נר"ן שלנו להיות ראוים לעורר מיין תתאין בקריאתנו זאת לעורר אהבת דודים ביחודא שלים ואל יעכב שום חטא ועון והמהור רע את קריאתנו ויהי נועם ה' אלהינו וכו':

ושוב יתחיל בסדר הלימוד בנעימה קדוש לעורר הנועם העליון. ויכוין בשמות היונאים מהכ"ד ספרים שהם כ"ד קישוט כלה כנזכר לעיל שם אחד בכל ספר והוא יונא מאו' ראשונה ואחרון של התיב' השמית של פסוק האחרון של הספר אות ראשו' נקודה קבוד והכ' קמון וכסוף הפסוק יכוין שם אחד בתיבה שקודם סוף הפסוק אות ראשונה ואחרונה של התיבה בניקוד כנזכר ואח"כ ינרף זה השם הב' עם השם הא' ויכוין אותם מצורפים בשם א' ויכוין בו נירוף א' של אדנ"י וכן יעשה בכל הכ"ד נירופים בכ"ד הספרי' והרב זלה"ה היה מכוין בכ"ד שמות דכ"ד ספרים אלו בחב השנועות בקדשת המוסף וכיוצ ב' בקדשת היונ':

ומה טובו ומה יופיו של עושה אלה לכוין ולעשות כוונים למלאכת השמים למען יאריך ימים בקדושה ובטהרה ונפשו לו מטוהרה בטהרה עילאה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כי מי שחלק לו ה' בבינה לכוין הדברים לשם שמים לתהדרה לעשותן כשמשון ואשמנו

ברלשון כאשר האריכו בזה כמה פעמים. וכתשב׳ הסדר יקרא כמנהג לאור היום מהר סיר הסירים כולו בבעימה קרושה לעורר להכת הרשעים והרודים עליונים למעלה: **ונורבים** ירלה ה׳ וחוסכי שמו בהגיע עת קרחתה דנפרה לטבול במקוה טהרה ומנהב זה מיום על פי הזוהר פרשה אמור שהעתקנו למעלה דקאמר אמרה לן הא לתקנתא כי שבילה לתר דמיין כבעין דעבדי וכו׳ עיין שם ואשר הריחו בסוד ה׳ יכין לן לבין מי הטעמת סוד הכתר עליון הנעשה בלילה הזה נעשה בכח הסוד העליון מבתפלרת דלא המתחלק חביו למעלה להוריד לן הכתר וחביו לאחוריו לעורך המוקדה שם במקומה מקבלת שפע מהרים מהסוד הזה ועל כן באשמורת הבקר קורם עלות השחר סוד לילת השחר טובלים כי אז מלכו טובל במקום העליון שהוא סוד הכתר שער החמשים לתקן כתר דנוקבא כדי שתהיה ראויה לשמוח בתפל׳ שיום כמו בכא׳ יום טוב: ואחכי תקסת׳ נוסח תפלה לטבילה זו כולנת כל כוונת הרב זלה״ה:

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד׳ שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל: הנני בא לטבול במקום טהרה זו לתקן את סודם במקום עליון בכל פרשיות ותקונים ודקדוקים. יהי רצון מלפניך **יהוה** אלהי ואלהי אבותי שבכח סגולת טבילה זו בתקון״ה הטבול בשמש ונק״ה שבחזל התחתון תנקה ותטהר הכלה העליונה בחה וחסו״ד בטבילת המי׳ הירדים מהכתר הטורה הכולל כל המימי׳ שערי׳ בדרתו על דאש ז״ל ויחידו בה ו״ד ה״ד דשם ע״ב וו״ד ה״ד דשם ס״ג ומילוי ע״ב ומילוי ס״ג שבאשר יסד מהם העמי כולנ׳ על כ׳ השמות המה יעלו במספר מקו״ם מעלין המוסגב ומוכתר בכתרי כתרים שער החמשים. ובכן יתוקן כתר הכלה נעימה וחסו״ד כאחד ישית עליה בעל החש׳ ושם אליה חס״ד ותשם סתר מלכות כראשם לשבת יחדיו ומה אחרה זו תתיר לנו בני מלכים כמו ראל אמנו תוספת קדושה על כפשיטו רוחיהו ונשמתיהו לאור כאור החיים כי עמך מקור חיים באורך נראה אור ונראה תהיה לנו להיות בכלל מוסבמי הכלה המעדרים אתם בע״ר עדי״ם. ומהאמת י״ג תקונו דיקנא ה׳ ה׳ אל רחום וכו׳ עד ונקה המאירים עתה אמר בהם שרש המדלה והחכמה הרב כ בסמו מעגנו ומשמחתנו. טהרנו באמור מהי כבוד וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם ותוכיח לאור משפטיו ואל תשחית את זכר מלכותנו כי לך מיחלות עינינו וזכור מעמד הר סיני לפניך כשם הזה וקום עזרת לנו ופדינו לשמך חסדך ויהי נועם וכו׳ יהי לרצון וכו׳:

ולקבל תוספת הקדושה מבתר יטבול אחרבע טבילות ויכון בראשונ׳ כו״ר ה״י דשם ע״ב

ע״ב - וזכב׳ כו״ר ה״י דס״ג וכנ׳ במילוי שם ע״ב וכו׳ במילוי שם ס״ג לא יכוין כד לותיות שם הוי״ה בנקוד קמץ ולשרי לשם ירלה ה׳ לאבר כמעשה הזה יעשה לו. והסביב בנחנחות נפשו ורוח נכון יחודם בקרבו לעבוד ולהכפ גלירא לת ה׳ ירלת הרוממו ירלא׳ ורע ולריך ומים ולו ירלה כל חכמי לב מוכתרת בכתר תורם וה׳ עליהם יחון. ולם בא בסוד ה׳ לבין הדברים שם סודם זמם יופיו לכן לם לא בא בסוד ה׳ לסין הדברים כלאבר המה לא ומיב ידע מעשותן לפי מעשם ויחשוב במחשבתו שלא כשלם ממנו שיש ענר עבירות עבירי המדר׳ והיה לבו לשמים כתחיב׳ ובקשה שמעשה ידיו יכוננו. והן הן דברי הזוהר פ׳ יתרו ומעשה ידיו כונה עליו מלו כונה כוננה ותתקין תקונך לעילא כרקא ילות עליו לף על גב דלית לכן ידעין לשוחה רעותא הלא עוברא כלחודו ומעשה ידיו כוננו לשמה דרגא דלבסרך לתתקנא וכו׳: זהר הכלל לבל מעשה הבבוד׳ כלילה הזה לבלתי יקל עבמו בעיניו לאמר מה לכי ומה חיי מיכא תקון העולמות על ידי ולכי בעבר ולא הרע פגיעתיה ובוד הדברים כאחד המים כי לם יעשם הדברים לשם פעלן לפי שעתה המעשה הזה לם דב והלל ית׳ ינמור בעדו והנה מכה אתו ומעולתו לת לולמו. וכבר מלאכנו כפרש זה בכמה מקומ׳ ולאו לרעת מעיקר הכל בתקון הלילה הזה לעמוד על נפשו ולא יכוס ולא יצן אבר כבן היום לקבר לילה הזה ובן מאחר הימים כמ״ש בזוהר כד אסתלק לילה ולתי בבר ולתתבך ולתתקך׳ כדין מלכא ומטרוניתא כדאן דרחמא ויהיב לן מתנן ולבל בני היכלים זכאה חולקיה מלן דאיה בהמיינא וכן כיאה שם פ׳ אמם יכוה ה׳ חסדו וכו׳ ומסמן רחם ה׳ לת ירחמו לת המיתלים לחסדו על הממתיכים עד היום לקבל חום החסד העלון. ומן רבים עתה עם הארץ מעשים עקלקלותם למהר בסדר למודם ובעלות המחר שחרת התרדימה מפלת עליהם ויטבבו וירדמו וכן לא יעמ׳ לאחר טובה הרבה כי עת לבן סיה לחסות בבוע׳ ה׳ בחלה רמיאמכותא ולא לחמו׳ בסיבה א׳ מעשים בסיתה וכל חסדו בבין הסדר ואל יהי לו מוסך חסד. ולף גם אלת חוסבמי להם מיחסא׳ סמא יאכנו בסיבה ההיא ויקרלו ק״ש שלא עם הבבור לו שלא בעונת׳ ובמנלת תקנתם קבלת׳ לאחר שלא ריקדקו בתפל׳ חובה מם מרלוי לרקדק ולא יקובל התוספת אם לא יעשה הלדם שבוכה ועל כן רלוי לחוריען ולא ומדרן על ככה ולמוכיחים יבעם ועליהם תבא ברכת טוב. וכמו הטחר עלה יכון לקרלת חלוטו ולף לם תיה בעור כל הלילה ישול ידיו בבמיל׳ בחנן לך לא יברך עליה עמבי שמתתקו חכמים לם מריך טמיל׳ לא לאו וע״כ יסול בלא ברכה לכן אחר הברכות לא יעבור מלמדרן בכל יום ויום כי כן דעת רבינו הארי׳ ז״ל ר״ב הלא רלא לחסיף עליה. ומדר תפלתו בכוונ׳ שלא יחסמנו עיבה ומעמוד מצות להבביר מיכתו מעלו ונגיל ונשמח בתפלתו

לאומרם בנועם קולות לכבוד התורה ולכבוד היום וביותר בשעת ק"ש שהיום זכינו לאור כאשר חכמי הגידו בדברי רבה ז"ל ממתן תורה זכו ישראל לק"ש הקב"ה אמר שמע ישראל אנכי ה' אלהיך והם ענו ה' אלהינו ה' אחד ומשה אמר בשכמל"ו ובמקומו שנתנו לעטר בתי כנסיות ובתי מדרשו במינו שונים הוא זכר לנתן תורה דכתי שפתותיו שונים ואמרו כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם בשמים ונהגים גם כן לחלק שונים לכל אחד ואחד להריח בהם ולעטר בהם את ספר תורה. ויזהר שלא לחלקן בתוך התפל שלא להסיח דעת הנבו מכוונו התפל ושמא יריחו ויפסיקו ברכ במקו שאמרו של להפסי ויחלקו אותם אחר חזרת תפלתם ואין לשנות ויש סמך למנהג זה בתרגום כ' דמגילה בפ' יעמו עם אחד ע"ש:

וראוי לכל הנכון לעטר ולפאר הספר תורה כיום הזה בשושנים ובעטרות זהב וכסף להיות כל איש שורר כמועט קולות בעת הוצאת ספר תורה כבמזמורי אתן וכלה בשירים ותשבחות מעניני הוד והדרה של תורה ומעמד הר סיני וכבר עשה הרב מהר"י כאב"לרה שיח ושבחה על זה יפה אף נעים ורצוי לשורר לעורר חבבל' הסר"ן למעל' ורצוי לכל איש ישראל להפיל תחנוניו בעת הוצאת ס"ת היו' הזה ולומר י"ג מדות רחמים ויפאל מאתו יתברך להוציאנו מעבדות לחרות ולהסיר המית מעלינו כמו שהיה במתן תורה הרות על הלוחות חירות ממלאך המו"חירות משעבו מלכיות ויתר פרטים ואנכי תקנתי נוסח תפלה עז'.

רבונו של עולם מלך מושבב ומוכתר בעטרת גיאו"ת וכת"ר כורא חום וחמיל עלינו ועטרנו נא בחסד וברחמים גדולים והרם עטרת נכי ולנפירת תפארה עם סגולתך והוציאנו מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה והסר ממנו מכת המות בזכות יקר תפארת ספר התורה הזה כדבר האמור חרות על הלוחו' חירות ממלאך המות חירות משעבוד מלכיות והחזר העטרה ליושנה ושמחת עולם על ראשנו ועתה שלח הע ז את מקנך נאן מרשיתך מקרב הגוי' ורפא נא את תחלואי נפשנו ומכאובי גופינו כשם שרפא את עמך ישראל במעמ' הר סיני ביום הזה מכל מכאובי גלות מצרים והסר זוהמת הנחש מעלינו כמו שפסק' זוהמתן של אבותינו בהתיצב' נגד ההר וטהר לבנו לעבדך באמת ובתמים ומלטנו מן יצר הרע וממונעותיו הרעים כמו שהסירותה אותו מאבותינו במעמד הר סיני ומחכמתך תחכמנו והאר עינינו בתורתך ובעמקי סודותיך ותהיה תורתך ערוכה ושמורה בלבנו ולא תשכח ממנו מלומ' כמו שלמדו אבותינו בסיני ולא היו שוכחים וקיים בנו מקרא שכתו' נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה והיו עיניך רואות את מוריך וכל כניך למודי ה' ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וקדשנו בקדושתך כמו שהקדשת את אבותינו

במעמד

במעמד הר סיני כאמור ואתם תהיו לי ממלכת כהני' וגוי' קדוש שלא רצו טיפת קרי מימיהם ולא שלט בהם כל מיני כינים ובמותם לא שלטה בהם רימה ותולעה כן תהכנו בחמלתך לקדשנו בקדושתך למלטנו ממקרה אשר לא טהור ובשרינו יסכון לבטח: ולמען זכות ספר תורתך התמימה הזה תגדל כדברך תזכה בשפטך היום על פירות החילן הקדו' ותוכי' לאור מספטנו ותאכיל עלינו היום מזיו העליון ומשפענו בהתיחד הדודי' שכת' אחי"ם גם יחד ביחוד' שלי' בכח סגול' תפלתנו היום ויהי נועם וכו' יהיו לרצון וכו'.

ובעת קריאת ספר תורה יהיו אזני כל העם אל ספר התורה כאימה ובירא מעין דוגמא מעמד הר סיני ואף כי לפי דברי הרב זצל"ה אין לעמוד בעת קריאת ס"ת יש לעמוד היום בעת קריאת עשרת הדברות מעין דוגמת קבלתם בסיני והכי נהוג מורי זצל"ה וקבל עדתו וכן בהפטרת יחזקל שהוא מעשה מרכבה וענינו גדול ואנו מפטירין בו שהו' דוגמת מעמד הר סיני שנגלה אלינו המרכבה פנים בפנים. ולפי יאותה לנו לעמוד על עמדינו בקריאת ומעמ' רשב"ג שירד מ"ל החמוד שכתבנו לעיל יוכיח. וכן ראוי להיו' המפטיר גדול וחכם ולא ע"י קטנים ותעלולים.

ואחר התפלה ירבו בשעורת י"ט כיד ה' הטובה עליהם. ולשמוח בה שמחה יתירה והכל מודים שקדושתו גדול מקדושת שאר י"ט ואמרו הכל מודי' בעורת דבעינן כולו לכם כדי לשמח הגוף שעוסק בתור' ובמצוות שניתנו היום הזה וכן מנינו פריה ורביה דכולי' שתא הוה יתיב בתעניתא כר ממשרתא וכולי ופירשו הראשונים על תענית חלום שאפי' חל לו תענית חלום לא היה מתענ' כו ומנהג קדמונינו לבנו' במעוד' זו במנו' של פסח שהיא זכר לחירות וביום הזה היינו חירות ממ"ה ומשעבוד מלכיו' כאז' לנ' ישש נוהגין לאכול חלב עם דבש זכר לתורה שנא' כה דבש וחלב תחת לשונך. ולבאים בסוד ה' יש להם טעם נכון עפ"י מ"ש בזוהר כי אותם השבעה שבועות היו לישראל כשבעה נקיים וכו' ודם נעכר ונעשה חלב ונהפך מדין לרחמים ועין המשכיל בדוגמא עליונה תנכנו. ויש נוהגים לעשות זכר לב' הלחם ושושים שתי לחמים יפים ומתובלים ביותר על השולחן שהוא במקום המזבח ויעסוק על שלחנו בדברי תורה מעניינו של יום בזוהר ובשאר ספרים אשר לפי ידיעתו כי גם הנפש לו תמלא מלחמה של תורה ואם אנסתו שינה ינוח ראשו מעט מוטה ולא מושכב שלא להנרות בשינה ויקום בזריזו' לחזר ש עסק בתור' כי היום גורם להיות נמנה שעה אחת בו כיו' שלם בשאר הימים ותכיבה תורה בשעת'.

ונהגו רבים מירא' ה' וחושבי שמו בליל יום טוב שני של שבועות כסדר ליל ראשון. וכן נהג הר"ם שקבן הלוי ז"ל כמו שכתבנו למעל' במעשה

שהיה

שהיה כבית מדרשו של רבינו הקדוש מהרי"ק ז"ל. ולפי
דברי הגמרא בפרק ד' עקיבא האיר דהחזא עתה עבודי
עבדוה נמנא כי קבלת התורה היתה בז' בסיון לפי האמ'
שלא שעבדו האיר אינו מעובר אל שבועות לעולם בו'
בסיון אך אמנה קבלת התורה לא היה אלא בז' בסיון וחב
השבועות עשו בו' שבו כלו החמשים יום דבתעלום החמשים
יום תלי רח' וכז' בסיון היה קבלת התור' אם כן יאות' לנו
לקבוע בליל השבעה סוד לימוד הלילה הא' זכר לאבותינו
הקדושים שבו קבלו התורה ואשרי אנוש יעשה זאת לתת
עוז לאלהי"ם ולהאיר את נשמתו בהארות יקרות כאשר
כבר מנא הקדושה העליונ' כסא ומושב מעשהו בלילה הא'
ותוסיף

ותוסיף תת כחה בקדושה והאדם יתירה בנשמתו ולאור
באור סחיים. והאדם אשר לא יעבר כח לעמוד על עצמו
ועיה אכסתו לא יכוח לו בתחלת הלילה ולא יבדה בסיבתו
בתתר ויקום בזריזות בחצי הלילה וילמד כאשר תשיב ידו
בסדר הליחוד בעצמו של לילה הא' ואשרי אדם שבכה לו
לבטל את כ' סימים השה בבתרה של הדרה כי אף שאמרו
הבל מודים בעבר' דבעינן לכס. האדם הירא יקיים שניהם
כי יש שהות למי שאינו מאחר שעותיו לזה ולזה לעבר את
נפשו מבד זה ונופו מבד אחר ומה טוב חלקו ומה נעים
גורלו ירחה ורע יאריך ימים הזא ובניו בקרב ישראל ויזכה
לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. כחך ה' לעולם אמן
ואמן:

תם ונשלם סדר חג השבועות

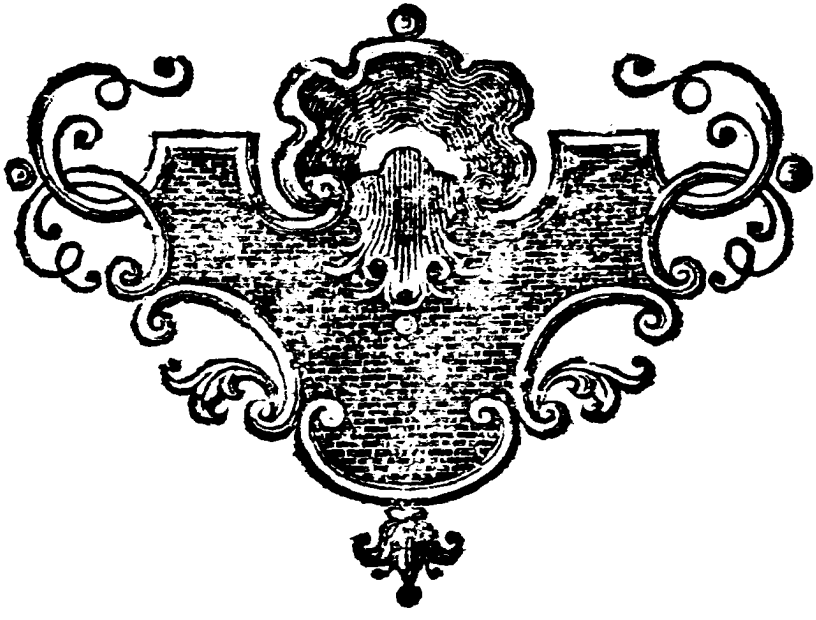

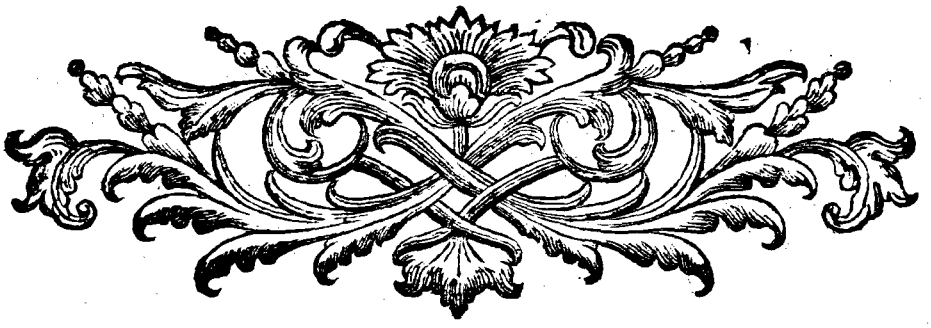

חג הסוכות

התעסקות בסוכה במצא יחיך

פרק ראשון

ביום ד׳ אדם והחי ד׳ זוה את בונן חסדי המקום ברוך הוא כל הכתו וכחתלתו עם עם סגולתו לזכותנו כהיום הזה לאחר יום הכפורים אשר טיהר את נפשותינו ביום הקדוש והטהרה ההוא ותכף ומיד אשר קדשנו במצותיו וצונו לעשות מצות הסוכה להיות שם ושמח עם עם סגולתו ואין שטן ואין פגע רע עוד עליה׳ וזר לא יבא בימהם. כמו שאמרו ברעיא מהימנא פרשת למוד שרשו כל הפרשה של יעקב זעשו על ישראל וס״מ המקטרג עליהם ביום הכפורים וזל ביומא דראש השנה נפיק יצחק בלחודוי. פי׳ מדת הדין פחד יצחק יצא בראש השנה הזה לבדו בדין. וקרי לעשו פירוש הוא ס״מ הרשע לאטעמ׳ ליה תבשילין דכל עלמא כל חד כפום אורחוי. דהא בהאיה שעתא ותכהן עיניו מראות דנפק מיניה ואחשך אפי בדיין ואתפרס ומכיב על ערסיה דדיבא וקרי לעשו ואמר ונודה לי ציד ועשה לי מטעמים והביאה לי. ורבקה אמרה ל יעקב כבה דחימא דנפשא כבה דאתמכר לה מיומא דאתברי עלמא. ומו לסכיה שהיא מכוה את יעקב בכה הם ישראל בניו ופקיד ליה לאתערא איהו באיהו מטעמים דיליה. ויעקב אתער מתתא מתלבש בכלותין וכעותיף והקול קול יעקב בההו׳ סופר דקא סליק ואתע׳ יעקב לגביה ואתקרב בהדיה ויגש לו ויאכל ואתכליל דא בדא כיון דאתכליל בהדיה ויבא לו יין דמקטרא יין דהוא חדו דלבא רזא דעלמא דאתי כדין

וירח

וירח את ריח בגדיו כלותין דסלקין וכעותין ויברכהו כה רוב זא וחדי לבא וכולא איהו רחמי. כיון דאיהו אתכליל ביעקב כל איהו חילין ותוקפין ורוגזין דהוו זמינין לאתברא ולא אסתכו תמן דישראל נפקין מן דינא כחדוה ובברכאן ויהי אך יצא יצא יעקב מלת פני יצחק אביו ביומ׳ דא בחדו׳ וברכאן עילאין ועשו אחיו בא מצדו טעין טוענ׳ בעובדי דעלמ׳ ועשה גם הוא מטעמי׳ חדיד ליסניה למטעם טעמות לאתקין סהדיה ויבא לאביו ויאמר יקום אבי יתער בדינוי ויאכל׳ כמה עובדין ביסין דכל עלמ׳ דקא אסכיכא ואחדד יצחק חרדה גדולה עד מאד דהא לא יכיל לאפרשא מכללא דיעקב דאיהו בחדוה. ואמר מי אפא הוא הצד ציד בכמה כלותין וכעותין ואוכל מכל בטרם תבא ואברכהו גם ברוך יהיה כשמע עשו את דברי יצחק אביו ויצעק צעקה גדולה ומרה. דחמי דהא ריח לא הוה כלום עד לבתר דאמר ליה הנה משמני הארץ יהיה מושביך אלין תקיפין ואוכלוסין דשא׳ עמין ודא קטיא ליה מכולא ושטום עשו ליעקב למיזל בתריה ולקטרג ליה תדיר. ויעקב אזל באיהו יומין דבין ראש השנה ליום הכפורי׳ עריק לאסתזב׳ מיניה תב בתיובתא שוי גרמיה בתענית עד דאתי יום הכפורים כדין ידעין ישראל דעשו בא ועמו ארבע מאות איש כולהו מקטרגי זמינין לקטרגא לון מיד ויירא יעקב מאד ויצר לו ואמני בכלותין וכעותין ואמר יעקב שהי אבי אברהם ואלהי אבי וכו׳ עד דנטיל עיטא ואמר כי אמר אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני ויקח מן הבא בידו מנחה וכו׳ עזים מאתי׳ וכו׳ וכדין אחדד עשו אסטרחפסא

דיעקב

דיעקב ויעקב לא כעס לא מעוקליה ולא מדחבשיה. יעבור
נא אחיי לפני עברו כדין ויסב ביום ההוא עשו לדרכו
שעירה אימתי כשעת נעילה דהוא אתפרס מעמא קדישא
וקב"ה שביק לחוביהון ומכפ' עליהון כיון דהוא מקטרגא
אזל כהוא דזרוקא ואתפרס מיכייהו כעי קב"ה למחדי
בכנוי מה כתיב ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית על כן
קרא שם המקום סכות כיון דיתבי בסכות הא אשתזיבו מן
מקטרגא וקב"ה חדי בכנוי וכו':

ועל כן נהגו המדקדקים בעלי נפש כמוצאי יום
הכפורים תכף ומיד אחר גמר שבועתן קודם
שיעשו שום מלאכה עוסקים במצות סוכה מן שעשה הכתוב
ויסב ביום ההוא עשו לדרכו שביר שהוא שעיר יום הכפורי
אשר הוא מנת חלקו וכומו. ומיד כיון דאתפרס ההוא
מקטרגא ויעקב נסע סכתה לעשות מצות סוכה ושעם
הדבר כמו שכתבו המקובלים כי סב"ת בגימטריא ת"ף
כי על ידי עשיית הסוכה אמו מכניעין את לילית שבולה
מכפרה ת"ף מפני כי עמה ארבע מאות ושמונים מחנות
שהן מקטרגים על עם בני ישראל הקדושים. ולכן ביום
הכפורים שבטלה שליטתה כמו שאמרו ז"ל השט"ן בני'
שש"ד והשנה הוא שש"ש שש"ד יומי' אית ליה רשותא
לאשטוכי ביומי דכפורי לית ליה רשותא לאשטוכי ומילא
כי היא גם היא נתבטלה בירידתו של בעל. ועתה כמוצאי
יום הכפורים שבאים לחזור בתוקף גדול אשר היו שמונים
בנוקבא דתהומא אם יצאו את גבורתם יבער בקרבם
הכעס שהיו שמונים כל יום הקדוש ושחיתו העולם. על כן
נמלנו השם ברחמיו וברוב חסדיו במצוה הזאת תכף ומיד
בצאתנו מן הקדש כדי שעל ידה יושפלו עד עפר כל יריבנו
רשע על עם הקד' גאולי ה'. וכן דרשו בספ' הזוה' פר' פנח'
הכתו' אשר אמרנו בגלו נחיה בגלו' על כל הסוכה וז"ל וסוכ'
תהיה לצל דסכך כעי וסכך אתעביר לצל דאתמ' ביה בגל
שדי יתלונן ולא בגל סוכת הדיוט דאנין על נופא מפמשא
שא בל לאנב' ועל נפמתא בגלו חמדתי ושבתי אשר אמרנו
בגלו נחי' בגוי' עב"ל. רמז רמז בכל אשר בילדנו כי אילולי
מנו"ז אז חיי' בלעומו בחרו אפ' בנו ובגלו גלא דמהימנות'
נחיה בגויים. אשר משעם זה נריך להזהר הרבה מאד שלא
להחמיץ מצות עשייתה עד לאחרת יום הכפורים ותכף
ומיד יחזור כגבר חלצו אף אם נדבה ונחלש מעינו היום
הקדוש יתעסק בעצמו ואם לא יעשה כולה יעשה מחצה לא
ה אמר' ועל כיוצא בזה נאמר קדמיה לרשע עד לא יקדמיך:

ועוד יש שעם נכון להסמיכ' אחר יום הכפורי' מיד-
יצא הסוכ' כרמזת בחות ה' שבורת סוכה היא
כ' מחיצות ושליטת אפילו טפח והוא כבורת ה' ואתסוכה
כרמזת בחות ה'. כמ"ש בגמ' במנחו פ"ג מפני מה נברא
ה עולם בה' מפני שדומה לאכסדר שכל הרוצה לצאת יוצא
אמאי שעמא תליא כרעו' דאי הדר כתשוב' מעיל ליה וכו'

שזו היא הצבון הנאמר' כמנשה חתר לו חתיר' שעמד לפני
הה' כמו אחי' ת מחת"ה לפועלי און והוא חתר בה ואחרי'
לגנב ונעשה ה'. ולכן תכף אחר יום הכפורים ראוי
להתעסק בסוכה שהיא נרמזת בה' כדי להראות אמונתנו
והבטחתנו שמחל הקב"ה עונינו ותכר את החיות וכעשית
ה' כקורס החטא. וכתבו המקובלים כי על כי כל כח
אומות העולם הוא כשנאתם ת"ו הה' וכעשית חיות כמבטא
בזה' כמוד החמ"ן בעבר חיות קנאה דתבר קב"ה ח' דחמ"ן
ואעיל מל"ה שבעינאו ממצרי' לא יצאו מעם פר דתבר את
חיות וכעבי' ה' על כן אמר הכתוב כי בסכת הושבתי את
בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים שהורה הוא יתברך
כחו הגדול בזה דתבר כח ס"מ שאחיזתו בחיות וכעשית
החיות ה'. וגם מעשם זה הוא שאומר הק"בה לאומות
העולם לעתיד לבא מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו
אותה כי כתר במצוה הזאת יען כל חיותם הוא מן החיות
וסוכה היא בסוד ה' והם כלים מאליהם כאמור. וכמדרש
אמרו למה עשים סוכות אחר יום הכפורים כלומר שהיה
ראוי להיו אחר הפסח כמו שבא כי בסכו הושבתי את בני
ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרי' שאם יבא דינם חובת גלות
יהיו גולים. וזה יפלא לכל קורא וכי בזה יפטרו מן הגלות
והוא יושב כמלך במושבו ומשעבד פטור מן הסוכה. אכן
דיבר ברמז עמוק כי הנה נודע מ"ש בתקונים ביבה
אתקריא סוכה בגין דמסככת עליהון ז' ימי סוכות דאינון
בגלה שבעת ימים תחת אמו. ועל כן אמרו שאם יבא דינם
חובת גלות יפטרו כישיבת סוכה יען אתיהיב בה כרשות'
כל חיות דעברין כל חיות דכולא כל חיות דחייביא לדבאה
לבלא כמ"ש בזוהר ועל זה נאמר כי בסכ"ת הושבתי את
בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים כי גלוי שבגלה
עליהם אם הבנים שמחה רבה חיות דבלא לא היו נבנים
כמבואר בזוהר ובתקונין בכמה מקומות כשעם דחידבר
יציאת מצרים בחורייתא ן' זמנין לרמוז כי יציאת מצרים
מסטרא דיובלא שבת החמשים שבה כנודע ומן הדין היה
לעשות הסוכה בפסח כי אז בגלה עליהם בהורא דחיות
וגם פסח ז' ימים תחת אמו קדינן ביה אלא בחר הוא ית'
להיות אחר י"ה לרחם על בני ישראל מתוקף גזרת הדין
שאם יבא דינם חובת גלות ובגלו למקום מיס הדעים ח"ו
יפטרו בהסתופף תחת כנפי אמם דבה חיות דכל כאמור:
וע"כ הזמנה מילתא היא תכף אחר יו"הכ להתעסק בה
ולהסתופף בגל שמי' מנוחה למחסה ולמסתור תח' כנפיה
יפרוש בכביה יקחנו ינדנהו בחשון עיניה:

וביותר בזה האזהרה הזאת להנשים אלה'
אשר בא בגזר ה' אבל עליהם נאמר
לא תקח האם על הבנים. הם ראויים להכין מושב אמם
הבאה לשבון עליהם כי זוכין לסוכה עילאה משא"כ יתר
שאם כי לא זכו אלא לסוכה תתא אבל הוי"ה ואדנו"ת ואל

זה נאמר ויעקב נסע סכתה׳ הכתיב ה׳ עליונה אם הבנין
אבל למקנהו שלא ישרש דאבלין תבן דאוריית עשה סכת
לבד סכת תתא ז״ן על כן קרא שם המקום סכות תרתי
וכ״כ מנוה כם יותר מכשלותם נאחזר חיל ושלא נחוש על
כבודם לענין עשייתה כי כל המרבה כבוד שמים כבוד
שמים מתרבה וכבודו עליו יראה-ואף שאמרנו בגמרא כיון
שנתמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני
ג׳ א״ל פורתא דגונדרייא פי׳ מעקה הוא דקעבידנא ובפ׳
כל כתבי אמרו רב חסדא פרש מלך דכה ורב יוסף אמלחי
ניבי רב פפא מחריך ריפא דבא מלא ביבוט וכי לכבוד
שבת ואף רב נחמן מכתף ועיילא מ״תף וכפיק וכו׳ ואפי׳
המלך דקי״ל דאין כבודו מחול אמרו בגמרא בכ״מ מקומו
מנוה שאני כמו שהאריכנו בזה בפ״ב מפרקי שב׳ ע״ש-ואם
לאו בר הכי הוא ואינו יודע עשייתה מנוה עליו לעמוד שמא
על עשייתה ולהזמין כל צורכה הוא ולאו שלוחו ויכוין על
ידי עשייתה הסוכה כי בהיות בוכה בסכתו הוא מתקן על
כמה בניינים דעיים אסר לא טוכים ואת ה׳ לא דרש ואת
מעשה ידיו יהרסם ולא יבנם: ובתה נשוב ונכנה חורבות
ע״י בנולת עשייתה הסוכה בקדושה ובטהרה וע״י מעשה
הסוכה הגשמית זוכה לעשות לו סוכה רוחני בג״ע כמ״ש
הזל עתיד הקב״ה לעשות לו וחופה לבעלי מצוות אבל
בעלי תורה שנאמר כי בצל החכמה בצל הכסף-וכן אמרו
חז״ל עתיד הקב״ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של
לויתן ומן עורו שעשה לבל ח׳ סוכה שנאמר התהלך בסוכו׳
בורו-וכל זה זוכה על ידי מעשה הסוכה הגשמי בקדש
ובטהרה-ועל כל פני יהא זהיר לבל יעשה ע״ג נוי שלא על
ידי בר ישראל ישן כי קדושתה רבה היא מאד וכשם שהזהיר
שלא לעשה דברים המקבלי טומאה מטעם שם כל ענין
הסוכה היא להעביר גלולים והטומאה כאשר כאלהנו לעיל
על כן לא יבא בה פרל וטמא ועל שהיא אם הבנים הסובב׳
בכנפיה על בניה ודהו סוד הסכך הסוכך על דפנות הבני
בניה על כן דוקא בסכך הקפידו על דבר המקבל טומאה
ישן כי אין הקליפה מגיע שם ח״ו מה שא״כ הדפנות ולכן
יכול לעשותם אף מדבר המקבל טומאה-אך זה הוא לענין
הדין דאינה נפסלת בכך אבל אם יהבר מלעשותה כולה
מדברים שאינם מקבלים טומאה מה טובו ומה יופיו ועוש׳
רופס פה לחטה ופנה לנבלה כי כל מעשה האיש הישראלי
הוא שלם מוכב מרגה ורשאו מגיע השמימה: ועל כן
רבים מחכמי מעשה נזהרת לעשותה כולה תכף ומיד
במקרה יה״כ והטעם מפני כי במקרה יה״כ אין לך אדם
בישראל שאינו מהור ומזורז ומלובן מיום הקדש והטהר:

בלעדן

בחופן כי לא זו בלבד לחיות נעשית מהבדים שאינם
מקבלים טומאה אלא גם יוסיפו תת כחה לעשותה בגוף
טהור ונקי כדי להשרות שכינה במעשה ידיהם יפרש
עליהם סוכת רחמים ושלום-ובכלל זה יהא זהיר מאד על
נפשו להשגיח ולראות מקום עשיית הסוכה שיהיה במקום
טהור רחוק מכל טינוף וריח רע-וכמה טח מראו עיניהם
של אות׳ בני אדם שעשו׳ סכתם ולא יביטו מקום עשייתה
אם ראוי להתכבד אם לאו ועושים סוכתם במקו׳ הטופת
וריח המחורחות שבנגדם-ולא חכמו יסכילו ומה המנוה
הזאת ומה טעם יש בה הלא אחד יחדו כי היא מוסב
ומסכן לשכינה עליהם הבאה לפחם כליכו סוכת שלום
כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף הכזה יהיה מוסב ובחרנו
במקום מנוכה ומטונף ולא מנאה היוכה מנוה לכף רגלה-
והשכינה מה הלשון אומרת אם אב אני איה כבודי ואם
אדונים אני איה מורא איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום
מנוחתי הקדיבהו לא לפחתיך הירבך אז יפרח פניך ואף
כי לפני אלהי עולם ה׳ וז׳ אוספיזין דיליה יעתקע הדבר
ולא תעשה כזאת בישראל חלילה-

ועוד רעה חולה עוד נפש יגיע שמגאן את הפס
הנכבד והמורא לברך פס בתוך סוכתו כמה
ברכות ואין זה מברך אלא מגאן ועליו אמרו כי דברה׳
בזה הכר׳ תכרת הנפש ההיא הכרת בעולם הזה תכרת
בעולם הבא מה שלא אמרו כן בג״ו כריתות שבתורה
שאינו נכרת אלא בעולם הזה שע״כ לא מנה התנא אותו
בג״ו כריתות דקתני במתני׳ יען נשתמה עונשו משאר
כריתות להיות נכרת בעה״ז ובעה״ב והשכינה נוחת
וגם אמי נתתי להם חוקים לא טובים ומשפטי׳ בל יחיו בה׳
הוי מוסרי הענן בחבלי הפוח-ושעם הדבר מבואר בזוהר
פרשת בראשית רוחא חדא אית בכל בית הכנא דעלמא
דשריא תמן ואתהמי מתהוא לבלוכא וטיבופא וכו׳ ומזה
הטעם אסור לדבר בבית הכנסת שלא נתת להם מקום
להתאחז בעמין הקול והדבור כי קדו׳ הוא ומב״ש שיתאחז
בדבור דקדושה ומתן להם כח ח״ו-וכבר פסקו הפוסקים
שבשם שאסור לקרות כנגד נוהה כך אסור לקרות נגד בית
הכנסת אף אם יש לו מחיצות אם מגיע לו הריח-ובדולי
האחרונים החמירו יותר כראיות מוכחות מהש״ס דבית
הכנסת אף שיש לו מחיצות הזה ליה דין נוהה ממש לענין
זה דכיון דהמחיצות שלו מיוחדים לקבל נוהה הוה ליה
כנוהה אפילו במחיצה בכוה עשר׳ ודמיא לדין שפסל נקוב
ולגרף של רעי כיון דמיוחד לכך הוה ליה כבית הכנסת אף
ע״פ שאין שם ריח רע ועל כן כתבו כי כל שיש בית הכנסת
בחצרו אין לקרות ק״ש ולהתפלל בחצר כל שבית הכנסת
לפנים כמלא עינו כדין נוהה היינו בבית הכנסת שאין בו
חפירה אלא הנוהה מונחת על הקרקע אחות שהיו בימי
חכמי התלמוד על פני הארץ-מקום מיוחד פלגא דכולא

בלעדן

אין דבל שמניע לו הריח אפילו במחיצות גבוהות עשרה
אמה ומכל מכן אם יש מקום קבוע לקטנים העושים
צורכיהם כאשפה שבחצרות שאיסור גמור לעשות סוכה
כעדים אף אם אין מגיע לו הריח ואיתיה בכרת ח"ו. הנה
כי כן הישב בעיני ה' כי יבא כל איש ישראל לזכות את
נפשו לעשות מצוה רבה ונחלש כזאת אשר מי ימלל גבורות
מצוה זו אשר אחריכו כל קדושים מעשרתי עליון בספריהם
ובפרט בספר הזוהר הקדוש ולהיותכו בכלם אלהים רוגמ
עליונה נטוטיכו במצוה זו כמו שבאר בס"ד בפרקים
הבאים. וח"ו הוא יהפוך בלוי בלהות עלבונו ובשמתו
בעשות אותה בחתרא הסכינתא לא שרא תמן ל ירשהו
שיה ממש לו ל תופש בלוי נהרה. וכל מגמ פמים כימי השה
נזכרים ונעשים לזכות את נפשותיכו ולהגילנו תמות
להשיב לנו החתיתה כי הכל הולך אחר החיתום כי מעשת
הנבל הוכח דבר מעשה נבר בבריך עיון הכל לפי המעשה
והשוב ההוא אשר יישיב הלים ההוא העומד לדין כי אז
מוחלין לו וחייה וכן בהפכו ח"ו ואיך למה הוא לא יחוס על
נפשו להתחייב בנפשו כרת חמור בהיותו מכחן את הש'
הנכבד והמרא על בלי הקפיד לו לעשות סוכתו במקום
הטמפת הלילה. ואם ישיבוני כי ההכרח לא יגונה כי אפשר
מקום אחר לעשותה. תשובתם נשאר מעבל כי מי בייקש
זאת מידם ועל זה אמרו העדר טוב ממציאות רע כי אם
יש לו מקום ראוי לה תכבד יקיים מצות אלהיו ואם אין
המקו ראוי ומצני כבוד ה' הוא מוכן עצמו מלעשות למצוה
יחשב לו כמ"ש בגמר' יש אדם ולא עבר עבירה נותנין לו
שכר כעושה מצוה ואיה מצוה גדול ורמה כה זרעו' האד'
כל נופו ואיבריו קוד' שיזכור את השם ויבי' אם הוא במקו'
הראוי והוא מקיים מצות את ה' אלהיך תירא וכתיב וירא אלהי
ומפני שמי ניחת הוא. ועל כן שמעו בנים ותתי נפשכם
וכבוד הזה תאריכו ימי' על האדמ' ותנו כבוד לה' אלהיכ'
לבחור מקום נקי וטהור לעשות מקום לה' משכנות לאביר
יעקב לאמר בפה מלא קומה ה' למנוחתך אתה וארון עוך
ואף היא תשיב אמריה אות מנוחתי עדי עד פה אשב
כי אותיה:

עוד אות אדם לבית ישראל המגשי' ש ה' שתקדשו
לא זהר לעשות סוכתם ממקום של היתר שיודע
בעצמו שאין בם חשש אוכלה וגדל כלל אלא שיהיה אותם
המעות שמגיעין לבוקר המצוה מעצמו ומגיע כפיו כי אף
כי לעצמן הדין סוכה גזולה כשרה אפילו תקף את חברת
והוציאו מסוכתו וגזלה ושבה ואת י"ח שאין קרק' בגזלת
ואפילו גזל עבים ועשה מהם הסוכה אבל ידי חובה שתקב'
חכמים שאין לבעל העבים אלא דמי עבים בלבד. ומכל
מקום זה לענין הדין הרי בבר אם עשה כן יצא אבל
לכתחלה לא יעשה כן בישראל ח"ו לתת כח לאחבני שיהיה
להם חלק בקדוש' וכבר הודיענו הרב הקדוש הארי' זצל"ה

טעמן בל חומר הגזל והאוכ' שהבגוב למשה יבא' שהקליתה
תגבוב למעלה מעלות היונאות מהסכיכה לזה השול' ובס
בורם שהקליפו' יבנבו כפעות העולת למעלה אשר על כן
אם יהיה איזה מצוה שיהיה נעשית ממעות גזל ואונש' ח"ו
נותן לחיצונים לחיזה בה ומכל מכן במצוה זאת כי גדול
עונו ישן כי מדת הסוכ' להצבי גילוי מן הארץ להשמרם
עדי עד והוא נותן להם מקום אל הקדש פנימה ח"ו.
והסכיכה וז' אופפיו דילה ברוח יבראו תעם שאוב יפלבו
לאמור הי בוכה כיתו בלא נדק. וכשם שאמרו בלולב
הגזל שהוא כבוזה לפני המקום ב"ה ואומר גזל אני חמס
אני ומלאכי הסר' אומרי' אוי לזה שנעשה לו הסגיבור קטיבור
ובודאי כי לא רוקא שגזל הלולב אלא אף אם לקחו ממקום
שאינו של היתר שגזל וגנב מחבכו נכשה קטיבורו כן הדב'
הזה לענין הסוכה. ואמרו במדרש ויקרא ז"ל מה כתיב
למעלה מן הענין והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה
אשר גזל ואחר כך ואת תורת העולה אמר הקב"ה אם
בקשת להקריב קרבן לא תגזל לאדם למה כי אני ה' שונא
גזל בעולה. ואומתי אתה מקבל עולה ואני מקבל בשתנקה
ידך מן הגזל ע"כ. ובחון לאין הזהב שבאלו הדב' לא זור
ולומר אומתי אתה מעלה עולה ואני מקבל בשתנקה ידך
מן הגזל ר"ל כי אין הדבר כשתגבוב עם מן הגזל ותקרי'
לפני אלא שתנק ידך מן הגזל נקיין גמור שלא תבי' ממנו
שאינו של היתר כי אז לא נקית מאיסור גזל בעולה ואלא
והייתם נקיים מחטא אשר בכפיהם על כן בדורות אלו כי
בעונו תמו שרבו אין נקי מעון הגזל וחמס והאונאה ומה
שנראה להם כי בהיתר בא אליהם שמה הלשב והן לא
ידעו ולא יבינו כמה דינים ומשפטי"ם בזה אשר רבו מספ'
איזה נקרא גזל ואונאה ובוכב דעת חברו וח"ו. הטוב יכפר
בעד לכן טהור ידים ויסיף אומץ לאחד מעות אשר יודע
בודאי הגמור בהם כי לא בא לו בסוס איסור ויעש המצוות
בהם ובזה ירחה וירבה. וכן לא יעשה אדם סוכתו לבתחיל'
בקרקע של חברו שלא מדעתו. וכן לא יעשה בקרקע
שהיא של רבים שגזל את הרבים ובור החמירו לבתחילה
שלא יעשה אדם בסוכת חברו שלא מדעתו. ואף גם זאת
יהא דבר כל אדם אם נמצא אבנו אדם או שאר דברים
הנעשויים לסכך שלא יקבנו הוא בעצמו את הסכך מפני
שסתם שדותיהם ויערים של גויים גזולים הם ושמא מישראל
גזלה אלא יקנה אותם מן הגויים ויניח אותם לגוי לקנן
שיהיה לגבי ישראל יאוש שכבר ודאי נתיאשו הבעלי וגם
שהיו רשות ואפילו ברשות הגוי יהא בזהר שלא לקנות מעו'
דאז לא יהא שיטו רשות משום דהיאוש נעשה ביד ישראל וכן
הדין בערבות לגלב כמו שבאר בס"ד.

ובעשייתה יהא זהיר מדברים הפסלים
אותה הראשון מה שכתב בגו
לגזל שלא לעשות הסכך מדברים המקבלים טומאה מע וס
שלא

שלמו צריכים לעשות סוכה ממה שמלאכים מפסול' גורן ויקב דכתיב חג הסוכות תעשה לך וכו' כאספך מגרנך ומיקבך ומשם למדו שאין מסככין אלא בדבר שגומח מן הארץ והוא עכשיו תלוש ואינו מקבל טומאה דומי' דפסול' גורן ויקב שיש בהם כל הדברים הללו אך אם יש בהם אחד מהדברים הללו שאינו גומח מן הארץ או אף אם גומח מן הארץ והם כלים המקבלים טומאה אין מסככים בהם אף אם נשברו שעכשיו לא נשאר בהם שיעור קבלת טומאה פסולים דהואיל ואידחו אידחו ואינן חוזרין להכשרן: על כן לא יפה עשו אותם בני אדם שבהעד' מהם פנמים וכפרי' מסככין בכלי ביתם שנשברו כגון מדה או סולם וכיוצא בהם שאפילו להניחו על הסכך להחזיקו אסור:

עוד יזהר בעשייתה לעשות הדפנות קודם הסכך שאם עשה הדפנות אחר עשיית הסכך היא נפסלת בכך אפי' כדיעבד לפי שנאמר חג הסוכות תעשה לך ודרשינן תעשה אתה כלומר ולא מן העשוי. וכיון דלא מתכשרא הסוכה דהיינו הסכך אח"כ אלא על ידי הדפנות הוה ליה הסכך כאילו עשוי מאילו כשגמרו הדפנות ואין זה תעשה. מיהו נראה דסכך שאמרו היינו ההדם או שאר דברים המסככים בהם שהוא עיקר הסכך אבל בתחילת עשייתה אם נתן הפנמים והכפרים בסכך קודם עשיית הדפנות אין בכך כלום הואיל ואין זה עיקר הסכך וזה פשוט ואם עיקר הדפנות עושה ע"י מרבדים ואינו חושש לדפנות של קנים שיהיו כהלכה דמרבדי אלו עומדי' ברוח מצויה אז יזהר לקשור אותם קודם שיסכך הסכך בהדם כי אלו הדפנות הם העיקר הואיל ולא נזהר במחיצו' של קנים לארוג בקנים בפחותים מג' ואם לאו פסול מעש' תעשה ולא מן העשוי. ועוד יזהרו אות' העושים מחיצו' מיריעות של פשתן דקות שאף שקושרים אותם זמנין דמנתקי ולא אדעתיה והוה ליה מחיצה שאינה יכולה לעמוד כרוח מצויה וכל שאינה עומדת ברוח מצויה אפי' דירת ערעי לא מקרי וסוכה לפחות דירת ערעי בעינן צריכים אז לזהר לארוג המחיצות של קני' בפחות מג' טפחי' כי הם עיקר המחיצו' כלומר אכן אותם בני אדם שעושים מחיצו' של פשתן ולא אורגי המחיצו' של קני' בפחות מג' אין להם עצה שיסמוכו מהיריעות אינן יכולין להתיר הרחקת הקנים ביותר מג' טפחים. אכן העושי' המחיצו' במרבדי' בני' אינן צריכין לזה כמחיצו' לארוג אותם בפחות מג' טפחים ואע"פ כי ירא שמים ינא ידי כולם ויעשם כתקנן משום דזמנין ביתי החג מגביהים אותם להאיר לסוכה וכיונא: ולפי הדין הכשר סוכה הוא שנים כהלכתם ושלישית אפי' טפח וע"כ מי שכבר עליהם הדבר לארוג אותם בפחות משלש טפחים יארוג לפחות שנים כהלכתן ושלישים אפילו טפח והשאר פטור אך הנשמר אל ה' יתקדש לקיים זה שלא ואמרתו התבת

לפכיו

שלמו צריכים לעשות סוכה ממה שמלאכים מפסול' גורן ויקב דכתיב חג הסוכות תעשה לך וכו' כאספך מגרנך ומיקבך ומשם למדו שאין מסככין אלא בדבר שגומח מן הארץ והוא עכשיו תלוש ואינו מקבל טומאה דומי' דפסול' גורן ויקב שיש בהם כל הדברים הללו אך אם יש בהם אחד מהדברים הללו שאינו גומח מן הארץ או אף אם גומח מן הארץ והם כלים המקבלים טומאה אין מסככים בהם אף אם נשברו שעכשיו לא נשאר בהם שיעור קבלת טומאה פסולים דהואיל ואידחו אידחו ואינן חוזרין להכשרן: על כן לא יפה עשו אותם בני אדם שבהעד' מהם פנמים וכפרי' מסככין בכלי ביתם שנשברו כגון מדה או סולם וכיוצא בהם שאפילו להניחו על הסכך להחזיקו אסור:

עוד יזהר בעשייתה לעשות הדפנות קודם הסכך שאם עשה הדפנות אחר עשיית הסכך היא נפסלת בכך אפי' כדיעבד לפי שנאמר חג הסוכות תעשה לך ודרשינן תעשה אתה כלומר ולא מן העשוי. וכיון דלא מתכשרא הסוכה דהיינו הסכך אח"כ אלא על ידי הדפנות הוה ליה הסכך כאילו עשוי מאילו כשגמרו הדפנות ואין זה תעשה. מיהו נראה דסכך שאמרו היינו ההדם או שאר דברים המסככים בהם שהוא עיקר הסכך אבל בתחילת עשייתה אם נתן הפנמים והכפרים בסכך קודם עשיית הדפנות אין בכך כלום הואיל ואין זה עיקר הסכך וזה פשוט ואם עיקר הדפנות עושה ע"י מרבדים ואינו חושש לדפנות של קנים שיהיו כהלכה דמרבדי אלו עומדי' ברוח מצויה אז יזהר לקשור אותם קודם שיסכך הסכך בהדם כי אלו הדפנות הם העיקר הואיל ולא נזהר במחיצו' של קנים לארוג בקנים בפחותים מג' ואם לאו פסול מעש' תעשה ולא מן העשוי. ועוד יזהרו אות' העושים מחיצו' מיריעות של פשתן דקות שאף שקושרים אותם זמנין דמנתקי ולא אדעתיה והוה ליה מחיצה שאינה יכולה לעמוד כרוח מצויה וכל שאינה עומדת ברוח מצויה אפי' דירת ערעי לא מקרי וסוכה לפחות דירת ערעי בעינן צריכים אז לזהר לארוג המחיצות של קני' בפחות מג' טפחי' כי הם עיקר המחיצו' כלומר אכן אותם בני אדם שעושים מחיצו' של פשתן ולא אורגי המחיצו' של קני' בפחות מג' אין להם עצה שיסמוכו מהיריעות אינן יכולין להתיר הרחקת הקנים ביותר מג' טפחים. אכן העושי' המחיצו' במרבדי' בני' אינן צריכין לזה כמחיצו' לארוג אותם בפחות מג' טפחים ואע"פ כי ירא שמים ינא ידי כולם ויעשם כתקנן משום דזמנין ביתי החג מגביהים אותם להאיר לסוכה וכיונא: ולפי הדין הכשר סוכה הוא שנים כהלכתם ושלישית אפי' טפח וע"כ מי שכבר עליהם הדבר לארוג אותם בפחות משלש טפחים יארוג לפחות שנים כהלכתן ושלישים אפילו טפח והשאר פטור אך הנשמר אל ה' יתקדש לקיים זה שלא ואמרתו התבת

לפכיו במנות עשה סוכה וכו' והמלוה מן המובחר לעשות למען דלא יפסד לו ד' מחיצות שלמות ואז יקויים ג"כ תשבו כעין תדורו. וגם דמו דבר הנולה היא למעלה בגד ד' רגלי המרכבה שלש כהלכתן כנגד אברהם יצחק ויעקב וד' טפח כנגד דוד שהוא רגל רביעי. ואלו הד' הם עיקר הסבעה והשאר בכלל אלא לפי ההלכה שתים כהלכתן ושלישי אפי' טפח ג"כ בא הרמז אל הגדולה והגבורה והב' טפח כנגד מלכות שמים ועוד סודות מעלמים כרמזו כה כמודע לבאים בסוד ה':

וכתבו האחרונים שיש לתת מתן למחיצות המסוכ' כדי לראות סדר עמידתן שלא יפל' מעשה לשנה לשנה והמלו היוצאים שאחר והקימות את המשכן כמשפטו וכי יש מספט לקרשים שלא קרש שזכה ליתן בצפון יתן בצפון ומוב לה הדר בדרך אך אם נתן לא עיכב ובענין עשיית הטלית שמהני' כמה בני אדם לתת מי הגר שעל ראשו שלא יתהפכו עליוכים לנמשה ותחתונים למעלה. כתב מהרח"ו זלה"ה ז"ל ראיתי למורי ז"ל שלא היה מקפיד בלבישת טלית לשיש תמיד בד ח' של הטלית על הראש כמו שנוהגים הרבה בני אדם ומורי ז"ל לא היה מקפיד כלל בזה ע"כ ומכאן יראה המעיין לכאן שאין להקפיד כ"כ בזה. עוד יזהר כל אדם שלא יעשה בכך הסוכה מעובה מאד אלא כדי שיהיו הכוכבים הגדולים נראים מתוכה שכן משמעות לשון סוכה שדרכה להיות כך כי אף כי כדיעבד כל שהמטר יכול לירד לתוכה שם סוכה מקרי וכשיר מ"מ טוב לה זהר לכתחילה שיראו הכוכבים הגדולי' מתוכה כי יש רמז נכון לדבר ליודעי חן לרמוז לבינוני החסדי' שדומי' לכוכבים המאירים שהאש רובצת על הבנים כמוד' בסוד ופרוס עליהם סוכת שלום וכו' ע"ש.

אבן הרבה מהמון העם הפריזו על המדה ועושים כבר דק מאד שיש בה אויר הרבה וכמעט יש ג' טפחים במקום א' ואין נלתה מרובה מהמתה והיא פסולה בלי ספק וצריך להזהירם בזה וכן בכל שאר הדברי' הנ"ל כי הם לא ידעו ולא יבינו וכדי שלא לחזור ולטרוח כל הדברי' הצריכי' להכשר סוכה עושים אותה דרך ערעי מן הבא בדרם ומכניסין עצמם בספק בטול מצות עשה מן התור' וכספק ברכו לבטל בכל יום: וכל ישרל קדושי' הם הוגבי' הם אכן בהודי' אות' כל העוכשים של ברכ' לבטלה ובטול מצוה' עשה וכי היא מצוה אשר יבוא להם בעול' הזה ובעולם הבא כמו שכיאורנו לעיל. בשם הזהר אשר בגלו כחיה בגוים נאמר על גל סוכה: אז כל העם ישמעו ויראו ולא יוסיפו עוד:

ובל עוד שיהא האדם שמח ושוב לב לזכו' בעשיית עד שמפני כך עושה בה תוספת טובה יותר מאה שבעשה מפני חיבוב המצו' ולאותה כבון לעשות לה פתח בעיגול ולתת משקוף לפטה וכיונא מהדברים

העשויים

העמיים לנו סוכה בזה יש לו שכר אחר נוסף על שכר עשייתה והמדקדקים מסככין אותה כדבר שיש לו ריח טוב ואינו מתייבש כדי שיהא תאב לדירתה ולא יקון בה ועוד: ומזה הטעם לא יעשה אותה במקום שאינו ראוי מקום אשר השמש מכה בכח או הרוח מנשב בכח או שהוא מקו׳ שרצים ויתושים שמפני אלה הדברים ינוח אותה ונא שמנשב בה ומזה ליה כאילו מתחלה עשאה שלא לשבת בה בקבע וכן לא יעשה כי כל ז׳ הימים נריך להיות סוכתו קבע ודירתו ערלי כאשר נבאר בס״ד: ועי״כ החכם עיניו ברא״ו להיות כוסה סוכתו במכחר המקומות כאשר יבחר מיטב שדהו ומיטב כרמו לתכרתיו וטיהתיו משכנות מכסחיים אשר לא יכם שרב ושמש כן יעשה למשכן המלך ה׳ נכאות כדי שלא יקון ויחלש החדש לשבת בקדושתו:

והמכשלה הזאת תחת ידיהם של עשירי עם המקילים במצות עשיית הסוכה ויסליכו אות ה אחרי גוזם ועזבו לאחרים לעשותה ולפעמים על ידי בניו ובני ביתו או יד עבדו או יד שפחתו ויעשו אותה במלונה במקשה וכמוכת גבים ורפמת רעועות א׳ למעלה וז׳ למטה. ויבא בתיכו לשלוח יד במעשה המצוה אשר ניוהו ה׳ אלהיו: ואולם כאשר יבאו לכבות להם תכרותם וטיהתם וחדרי משכיותם עומדים תמיד כל היום על הטם הטופים במלאכה חדשי העץ והכונים ולבודרים ולחובכי האבן לחשוב מחשבות לעשות ככל מלאכת מחשבת ושכיו׳ החמדה בטיהות ובחדר משכבות׳ ולא יעפו ולא יגעו מלא הבקר ועד עבור המנחה לקנות עבי׳ ולבני מחבר לחזק את בדק בתימו לעולם קראו בשמותם עלי אדמות וכל המרבה לבאות את ביתו במשכיו׳ וזהב בהור הרי זה משובח אוי להם כי שכחו דעת וירא את ה׳ לא בחרו תחת זאת רק זה אחרן תחת עבר כי ימלך ופתחה כי תירם נבירתה שלא עשו כהנת כפוכדקית לעמוד שעה א׳ לעשות משכן ומושב למלך ה׳ נכאות ולפאר מקו׳ מקדשו ומקום ז׳ חוספי זין קדישין הבאים אל הסוכה ועל זה חרה אף ה׳ בעמו לאמר ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל. כל היום לא ייעף ולא יגע בביתו ובהיכלו כולו אומר כבוד. והניח כל עסקי מחורתו ומבשהו והתעסק בבנין הבית ויסד הבית אבני גזית ועשה שם חדרי חדרים תחתיים שניים וג׳ ועליות מרווחות ובכתלי׳ נייר כרובים ותמורות וגיגים ופרחים וכשבא לעשות משפן כבודי לבא אליהם ולפתח סוכת שלומי יגעת כי ישראל ונטשת לעשותה ביד עבדך או שפחתך כאשר יבא בדפנות רעועות וסכך רעוע כסוכת היוצרים הטוב היות כותלי ביתך מטוחים בשטר ומשכיות החמדה. ובאתי וחומתי ככותלי הפחמי ואזר כלי חרש המגע מכם לא אשר הקלתם בכבודי ובכבוד מצותי ותורותי בשאר הימים

הימים כי תבאו להוסיף על חטאתיכם פשע רב גם במלוה הזאת אשר היא לטובתכם להנאתכם לשבת בה תחת כנפי להגין עליכם משטן רע ומתבע רע אשר בגלה תחיו בגויים אוי להם כי נדדו ממני ואותי עזבו מקור מים חיים ה׳ לחנוב להם בורות נשברים ושם יפולו שרודים ואין מקי׳.

ולו חכמו יסכילו מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה יענו על לבם לדעת מה אחריתם ואחרי׳ חדרי משכיותם כי על כן באה המצוה הזאת בזמן הזה אחר אסיפת גורן ויקב כא״י כמ״ש באספך מגרנך ומיקבך לפי שבזמן הזה זמן בעיסה לכל שהאוצרות מלאים כל טוב והאדם בבר באסף לעיר ומטיח את בגו ומחזיק בדק ביתו להשמר בו מזרם וממטר ומרוח ושאר פגעים על כן באה המצוה הזאת בא מדירת קבע ושב בדירת ערלי כדי שזכור יזכור הנפש המתאוה כל הדברים הנשמיים יום אשר תנא על פני כורי היבלים ושכן חדרים במדבר ושבעה ימים שיושב בסוכה יהיו לה זכיר כי ז׳ עדנין יחלפון עלהי כמו שנבאר באורך כרמזי דיני הסוכה ובהתעסקו הזא בכבודו וכעצמו כעשייתה שפיל רוס נאוותו אשר כביר מגאה ירו בכבוד עוזרו ויך לבו בקרבו לאמר מה זה ומה זה להניח בתי ארזים ועליות מרווחות לשבת בסוכות אין זה כי אם האלהים עשה שירחו מלפניו ולמדנו דעת שאל ישים אדם בטחונו בבוכה ביתו וחזקו ותקונו הטוב ואף כי יהיה מלא ביתו כסף וזהב כי הכל הכל וע״כ ניחו ה׳ אלהינו לנאות מדירת קבע לבא בדירת ערלי להדיע כל אלה. ועל ידי כן אזי יבבע לבבם הערל לאמר נירא נא את ה׳ אלהינו ונשתעבד את לבם לעבוד את ה׳ באמת ובחיבה ואתנאו לבניו במצות. אבן בהיות כי לבם שמו שמיר ושית ותהי ירתאתם מצות אנשים מלומד׳ לא יעלו על לב לעולל׳ לזכור את ה׳ אלהיהם. ואף אם יעשים סוכה קלה בעיניהם קדושתה יען אינם מסתיחים כן לבשמיות המצוה ולא יתנו לב גם עיניים לראות בפנימיות מה היא ומה נעשה בה בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ועל כן עומדים ושוחקים ופוחזים בתוכה כברחוכות קריה ומערת פריצים אוי לעושה אלה לא תמות רעה מביתו לעולם ושמח לבו ישכון בטח ושאנן מפחד רעה כי כן היא סגולתה של מצוה זו כמ״ש בזוהר פרשה תנוה שסגולתה להגין על האדם בעת נרתו זל ובעי עמיה קדישא למתב תחות גלאה כרזא דמהימנותא ומאן דיתיב בגלא דא יתיב באינון יומין עילאין לעילא לאתייחא עליה ולאגבא עליה בבעתא דאנטריך ע״כ ויתר מזה רעה חולה כמיז בוערים בעם הסומכים על סוכת הקהל ואוכלים בה ליל הראשונה כשיעור כזית ושאר ימי החג אוכלי׳ בתוך ביתם ולא יתנו על לב לעולם כיאול מכו׳ עשה מן התורה הואיל והשינה ידם נעשותה ואם על מצותיו לא יגיעתו ושורחו לא כיאול מלאכתו:

והמכשלה

והמבשלה הזאת בחה להם יען כי דומה בעיניהם כי המבטל מ"ע לא יקלקלו עון בדבר אלא שלא עשה תכתב לו בספר זכיותיו ולא נתרשל ממנה וביטלה לא הרויח כלום ולא הפסיד כלום ועל ידי מחשבה הרעה הזאת יבטלו כמה מצות עשה ולא יזדמן להם המצוה בלי טורח ובזיעה יעשו אותה ולא תקשה בעיניהם יען זכו בין מצד טורח גופו בעשיתה בין מצד חסרון כיס וכבר שאנו בכפירים חכמי המוסר כזה וכתבו כי גדול העונש המבטל מצות עשה מעונש העובר מצות לא תעשה כי המבטל מצות עשה הוא סיבת התרשלותו ועצלותו בעשייתה והוא מעוט אמונה שכן זמנא פורק מעליו עול מ"ש ומזלזל במצוותיו ועונשו גדול. אבל העובר על מצות לא תעשה אם תתגבר עליו יצרו והשיאתו תאות העבירה ועבר אם יחזור בתשובה מוחלים לו אבל אם בתבטל מתמות עשה הוא הפסד שאין לו חלף וחסרון שאינו מתמלא ואבידה שאינו יכול להשיבה. והראיה העצומה בזה שאם לא היה הענין ביטול מצות עשה חמור מדין עונש ל"ת למה אמרו אתי עשה ודחה ל"ת וכבר כתבתי בפרק ה' דיו"ד הכ בזה שע"כ תקנו בודאי יו"הכ על מצות עשה ועל מצות לא תעשה ע"ש. על כן כל איש ישראל אשר הפיב ידו לעשותה והכה מקוש אתו לעשותה בביתו לא תעשה כזאת לסמוך על סוכת הקהל ולבטל מ"ע מביסו ומתינו ולעשות סעודתו קבע חוץ לסוכה כל ז' הימים ח"ו כי עונשו רב ומר באחרונה. וכ"ש למי שלא חס להכנס לתוכה כל ימיו דודאי לאו מזרעא דישראל הוא ולית ליה חולקא באלהא דישראל כמ"ש בזהר. לא כן עם הקדש המתקדשים והמטהרים ראוי וכנון שלא להתרשל במצות עשה ודרך נדיבי ובעלי נפש להיות שמחים ושמחים בעת בא זמן המצוה הרבה והגדלה הזאת ויתר מצות החג הקדוש הזה ישמחו ויעלו לפני אלהים ויפיגו בשמחה ירוחו ולא יבעו עליו ולא ייבפו להתעסק בהם באהבה רבה ובחיבה יתירה. וכל אדם יאחז דרכם הטוב לבטל איזו שעה בימים הללו לתת כבוד לה' אל זי ישראל להתעסק במצוותיו ויגיל ויפמח בעשייתם וכבר הארכנו בזה בפרק הבא כס"ד. ובעל עשייתה מן הדין היה ראוי לברך שהחייונו כשעושה אותה לעצמו אבל דבר הדש שאדם עושה לעצמו חייב לברך עליו שהחייונו אלא שנהגו לברך על הכוס ואע"ג דוריזין מקדימין למצות מכל מקום לפי שאין חייבי' לברך אלא העושה לעצמו ולא העושה לאחרים ועכשיו נוהגים שאחר עושה לפעמים סוכה לכמה בני אדם ואין סברא שיברך העושה לאחרים שהרי אין שייך הודאה זולת בדבר שהוא שמח בעשייתה והעושה לאחרים אינו שמח בעשייתה אלא העושה לעצמו. לפיכך כל א' שהיא שלו כשיכנס בה חייב לברך כמו הלובש בגד חדש אף על פי שהוא לא עשאו ושמבך. אין הכל מקילין בזה לכך נהגו לסמוך

לסמוך כולם אכסא דקידושא ואפי' העושה לעצמו. ועוד כמי מטעם דיש שם קבע יותר. אבן עזרא כל כי כל מצוה ומצוה צריך להיות בדיבור וכמחשב"ה וכמעש"ה. והמחשב"ה היא הכוונת המצוה לפי שחננו ה' בחכמה ובינה שיודע סודה וטעמה עד שיד שכלומבנת והמעש"ה הוא עשיית המצוה בשמחה וכזריזות שלמה לה' אלהים ותמיד יהא כוונתו שעושה מצוה זו כדי לעשות נחת רוח ליוצרו שאמ' ונעשה רצונו. הדיבור הוא שידבר המצוה בפיו קודם שיעשנה ויגיאנה בשפתיו בלשון אשר היא כתובה. ואחר כך יאמר הריני מוכן ומזומן לקיים מצוה פ' לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' על כן האיש הירא בבא לעשות הסוכה מצוה עליו גם בשעת עשייתה לכוין בשפתיו ולומר הריני מוכן ומזומן לקיים מצות חג הסוכות תעשה לך לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' בשם כל יש' ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שעל ידי עשיית מצוה זו יתוקן סוכת דוד ותעלה היא למעלה אצל בריך העליון יחדיו ידוכקו סוכת דוד עם הבריך תי ועם נכח והוד תרין קיימין דנוקא. ויתוקן כל מה שפגמנו והרכנו ופרנסנו בדרך ושלחנו בעירה וכיוצא כאלה תפוחים. עתה ע"י עשיית הסוכה ובכוונה כשוב ובכנה חורבות ואמלאה זו כמלוכה החדשה זו גבול הרשעה נפלה ולא תוסיף קום ערו ערו עד היסוד בה וטהר את בשמותנו לאהבה ולירא' את שמך ירא' הרוממות וזכה וכחיה ובירם פרשת סוכת שלומך ורחמיך תמיד עליונו יהי רצון שתשר שכינה במעשה ידינו ויהי מאכם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו וכו' ובזכות המצוה הזאת אשר היא אתר חירות דכלא תטיב לנו החתימה ונזכר ונחתם בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וישועה ונחמה אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים ולשלום אמי"ר.

פרק ב

אמרו הרשב"ג כי ארבע ימים שבין יום הכפורים לחג הסכות נזכרים ונשמים כימים מקודשים כי הם מקודשים שקדשום שמים בכמה קדושות הן מצד שהם ימים שבין שתי קדושות קדושת יום כ' וקדוש' החג והם כחול המועד. והן מצד שבהם עוסקים עם הקדש כל איש ישראל במצות סוכה ולולב וד' מינים ומעשים הללו מבטלי' את האדם לזכור את ה' שהיו לאהבה אותו ולדבקה בו ולשמוח בשמחה רוחניית לעבוד את ה' בשמחה וכטוב לבב ועל כן הד' ימים האלה כימים טובים הם לישראל וכמ"ש במדרש שהבית הטוב בריש הלבות רלא הנכ שאמר במלאי יום"כ עוסקים במצות סוכה ולולב ואין עוסין עומות ולכך

אלכך קהלאין י"ט ראשון לחשבון העונות. ועוד
לומרו טעם לפי שבאלו הימים כשלמה הבית המקדש של
שלמה המלך ע"ה ועל כן הם כי"ט וחין מפלין על פניהם
בהם. ולוודעי דעת ומבינו מדע הדבר ברור מה הימים
בשה ומה טעם יש בם כי גדלה מעלתם למעלה בשלוחים
כמודע מדברי הרב זלה"ה כי רחל אמנו קבלתה ביוה"כ
ה' גבורות פחדה ועתה מקבלת ה' חסדי בית אמה מלמע'
למעלה מפני ריבוי גבורות שבה ולפיכך יום ראשון שחור
בפור נוטלת מבית אמה חסד דיהוד וביום ב' חסד נצחה
וביום ג' חסד שבתפארת וביום הד' חסד שבגבורתה ומפני
העילוי הזה שעולה שביבת עוזנו במדות החסד ובמדות
הרחמים על כן הימים האלו אין מתענין ואומרים תחנוני'
בהם. מה שאין כן בימים שבין ר"ה ליוה"כ שאומרים
תחנונים מפני שבימים ההם נוטלת בחינת פחד הגבורות
כמודע. ומזה לכאין בכל יום אל החסד ההוא ולומר אחריו
מזמור מ"ב כאיל תערוג על אפיקי מי"ם ומזמור כ"ט
מזמור הבו לה' קול ה' על המי"ם וכו'. כי על כל אלה
צריך כל אדם להתקדש עצמו בקדושה יתירה באלו הימים
במנו' ומעשים טובים ויהי מורא שמים פנינו ביותר משאר
הימים ויזכור ואל יסכח כל מה שהתענה והתודה ביום
הכפורים הקדוש ובמה תפלות ותחנונים אשר כל אשר יש
לו עינים לראות עינינו יחזו כח ועוז אותם התפלות בוקעי'
ז' רקיעים לעלות. למעלה לרצון לפני ה' אלהינו וח"ז אם
יחטא ואשם אחר כל אלה יאחד טובה הרבה כי ימנא
המקטרג את ידיו לקטרג עלינו לאמר רמאים הם בניך ולבם
לא נכון עמך ובלשונם יכזבו לך ולא נאמנו בבריתך ולא
עשו תשובה שלא נפנים מפחד ה' ומהדר באומו של יום הדין
הנורא עד יעבור זעם. ועתה יסיפו לחטוא ככלב שב
על קיאו ואת כבוד מלכותך הסליכו אחרי גוי' שפוך חמתך
וכו'. כי על כן נהגו ישראל להשכים לבית הכנסת למחרת
יוה"כ ביום הכפורים עצמו כדי שעולתה תקפון פיה ואל
יסתום עליהם. ומה גם כי צריך כל אדם להיות ירא וחרד
בלבו כי כולם תלויים ועומדים עד יום הסביעי לחג יום
הושענא רבה שבו גמר הדין וכיתן הפסק ודין אם למו' אם
לחיים. אמנם עדין לא נגמר דינו ומשפטו תלויה כי אף
על פי שאדם נכתב כי ה"כ למה שכנגד עלין מכל מקום
ערי חתימה כתתי וכל הולך אחר אחיתום. ומאחר שהוא
והעולם לענין החתימה עדין הוא כדין והיה אם יחטא
ואשם באותם הימים נמצ' מכריע את כל העול' לכף חובה
אם תהיה בכף שקולה ואז כל אחדן כל הנפשות שימותו
תלוין עליו. ואם אמרו חכמים כל העובר עבירה אחת
אפילו יום אחד בשנה נמצלה עליו הכתוב כאלו עבר כל
השנה כולה וכו' כ"ש וק"ו בשיחטא ואשם בימים האלה עוד
המלך במשיבו וכל נבא השמים עומדים מימינו ומשמאלו.
כי חטאתו גדול מנשוא כי בחמלת ה' אותנו רנה לזכות

את ישראל והרבה לנו מצות בימים הנוראים האלה כדי
להשלים את נפשותינו להטיב לנו התתימה היתכן כי
נהפוך את פניהם מאתנו להרע או להטיב חלילה לעשות הפך
כונתו ששובה ואהבתו וחמלתו. וכבר כתבנו בפרק י'
דיוה"כ שטע' הטופר מתוקעים במונאי יוה"כ עיקר הטע'
הוא כדי לעורר הלבבות ולהכניעם שלא ישלחו אחרי גאוה
התשובה אשר עשו אחר עבור יוה"כ על כן בא קול השופ'
שמיך לעיניתם לעורדם להיו מורא שמים על פניהם לבלתי
יחטאו ולהיותם מחזיקים בחוקי האלהים ותורותיו כדי
להטיב להם התתימה.

ומן הדין היה ראוי לתקן לומר כל אלו הימים
כתפלה כמו בשעת הנעילה שאמרנו ואתמנו
אלא לפי שבכר נעשה החותם בשעת הנעילה מה שיהיה
אלא שהוכח התתימה בגריך עיון לפי מעשה האדם אשר
יטיב למסיר הפתקין בלא הושענא רבה וכבר על העיקר
שהיא שת התתימה הענתרנו עליה בשעת הנעילה על כן
לא תקנו לומר אתמנו בתפלות הימים האלה ומה גם כי
מגולת עשיית המצות שבימים אלו זכות המצות מבטל
ומבלה מכל רע כמ"ש שומר מצוה לא ידע דבר רע. ולכן
לא חשו להזכירה לאורות חוזק אמונתינו בסגולת המצות
אשר בחמלת ה' אותנו רנה לזכות את ישראל שעל ידי
המנו' ינצל כל אדם בדימוס וזכאי בדינו בלי ספק בעשותו
פרטי מצות אחב הקדוש הזה בכל חקותיו ובכל תורותי
והן הן פעולת התפלה עצמה שהיינו מתפללים ביומי ר"ה
עד יוה"כ אף כי לפי מודן של דברים אין מקום לחקירה
זאת כמודע למי שהריחו בסוד ה'.

בלל הדברים כי אלו הימים גם כן קדושים
עליונים המה כמו העשר' ימי תשובה להיות
כל אדם ירא וחל בלבו לבלתי יחטא בחוט השער' ועון לפי
שקדושה שנתקדש ביום הקדש כך ידקדקו עליו מלמעל'
כמ"ש וסביביו נשערה מאד והחכם עיניו בראשו לה זהר
ולהשמר יען כי אחר שמתקדש האדם בקדושת מה קרוב
הוא לחטוא יותר משאר ימים מפני כי קנאין פוגעין בו
ומבקשים להפילו מאיגרא רמה לבירא עמיקתא כי על כן
צריך להיות עיניו פתוחות בימים אלה יותר משאר הימים
לבל יפול שדוד ביד אכזר ואז בודאי ימנא עזר כנגדו
כמו שכתב שבא לטהר מטמאין אותו האיל וכל חפצו
לעבוד את ה'.

ואותה שאמרו שיום טוב ר' של חג הוא ראשון
לחשבון עונות לא כאו לומר כי הותרה
הרגועה בימים האלה לכל מה שיחטא ואשם כי לא יחשוב
ה' לו עון חלילה כי מי פתי יאמין כזה להיות ד' ימים
מקודשים אלו וגם כל העולם כמאזנים לעלות אם למות
אם לחיים להיותם הפקר אים כל הטר בעיניו ח"ו ואדרבא
עונם העבירה בימים האלה חמור שפי ואולם מ"ש ראשון

לחשבון עונות על הרוב ידבר מסתמא כי אין ישראל עושים עון אשר חטא באלו הד' ימים מאחר שטרודים במצוה ומצוין עליהם מלבא לעדי חטא ועון וגם זכרון ה' לנגדם בשעשית המצות אלו ואין מי שיכעיס ח"ו את השם וכן אפשר כי כוונו חכמים לומר כי השגיאות הנעשות בימים ההם אין הקב"ה משגיח בהם אף שבשאר הימים אף שונגים נריכים כפרה מ"מ בימים האלה אחידי דטרידי שגיאות מי יבין ושע' הדבר כי כשם שברחמים האל יתברך נתן יום הכפורים לכפר לעמו כך אלו ארבעה ימים הם עצמם מיו"כ לכפר פשעים משנה שעברה ואף גם השגיאות הנעשות בהם על ידי דטרידי במצוות בזכות טורחם במצות ועם התעוררות הלב אז יש בימים בעצמן מחילה וכפרה כאמור אבל בלא התעוררות וכמה שכתב החוטא בהם חם ושלום אז אחרבא עונשו מרובה יותר מאחר הימים:

ובל המצוות שנצטוינו לעשות בימים האלה לימי החג הקדוש כולם באים לעורר לבות בני אדם אל התשובה ושלא יעלו אחרי גווש אחר עבור יום הכפורים ירצה ה' ואהבתו מראשית השנה ועד אחרית השנה ועל כן ציוה לנו ולקחתם לכם פרי עץ הדר באילנו משנה לשנה כן יהיה האדם הירא עומד בתשובה תמיד כל השנה לא ימוט לעולם. וכן כפות תמרי רמז לאדם הישראלי מה תמר זה בלו הולך למרחוק כמ"ש אל כך ישובו יושבי בצלו יתברך למרחוק אף בזמן שהוא רחוק מימי התשוב': וכן אמרו אם היה פרוד יכפפנו לרמוז שמי ששב והתוד ישוב עת' לכפף שאר הימי עם יו"הכ ולא יהיה פירוד והפרש ביניה' תמי' ירצה ה' על פניהם לבלתי יחטאו וכן ענף עץ עבות רמז שהענפים של ימות התשובה יהיו חופים את עצו כי אין העיקר לימי תשובה אלא להתעורר לבם ולהחזיק משם והלאה בענפיה בחופן כי ענפיה יהיו מרובין מענה כי הוא רמז לעיקרה של תשובה שהיא כי"מת שלבול' ענפיו יהיו חופות את עצו ולא יבלה עצו עץ יבש ח"ו בהפרדו מדביקות קונו: וכן ערבי נחל רמז ג"כ על זאת שהיא משובה כנחל לרמוז לחר' לדב' ה' להמשך בירצתו ותשובתו תמיד כל הימים כנחל אשר לא יכזבו מימיו. כי על כל אלה רצה הקב"ה לזכות את ישראל ולפיכך ציוה לנו להתעסק בד' מינים אלו בימים האלה ובזמן הזה יען כי רבים בני אדם אחר עבור ימי התשובה לא שתו מודלת שמים עליהם ויטו אחרי שרירות לבם הרע למען ספות הרוה את הצמאה כאלו את ה' קדוש ישראל בזורו אחור על כן באה התורה ברמז אלו הד' מינים להזרות להם את הדרך ילכו בה לירצה את השם הנכבד והמרא ומה בצע כי ישוב האד' בימי התשוב' ולבם בגדי מלכו' אשר הלביש המלך ה' בבאות ושוב ישכח את ה' אלהיו ומעשו קרבים

קרעים

קרעים ח"ו כי זה הכלל מעולם האים הירא אל ירא' בעצמו בטוב לאמר חנני אלהים וכי יש לי כל אלא תמיד ילמד ממדת קונו כי שמים לא זכו בעינו כן הוא לא יהיה טוב ויסר בעינו אף בעשותו תמיד תורה ומצות שבזה יהיה מוסיף והולך בטוב ולא יגרע במעשה מצוותיו כמו שכתבנו כמה פעמים:

והנה ראוי ונכון לכל האים הירא לשית אל לבו ועינו לראות הדברים והמנו' כי הכל כאשר לכל הן הן הדברים הבאי' לעורר לבות נדמי' וגם ישמח כל איש בוטר לנפשו. כי אלה ד' מינים הם רמז לאר בע' איברים שבגוף שהם עיקר פעולות האדם בין לכל המצ' בין לכל העבירות והם העינים והלב והשפתים והשדרה כי היא עיקר הגוף. האתרוג דומה ללב לולב דומ' לשדרה הדס לעינים ערבה לשפתים והיתה כוונת אלה יכו מראה כי האדם בהכשלו בעבירות של ד' איברים אלו יצא כופר בד' מינים הללו לפי שכל עבירה תמצא כופר בעשות האדם מצוה שבגדה כי העבירה חולי הנפש היא כמו חולי הגוף שאינו מתרפא כי אם בהפכו והרופא הבקי ירפאנו בשבגדה: ועל מצוה זו דרשו רז"ל הכתוב כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך ועל כי כל עסקי מצות החג הקדוש הזה על כשרונינו וטהרת נפשינו מבלי על אשר הטהרנו והיינו נקיים מכל עון אשר חטא כיום הכפורים ע"כ אמרה תורה כזה החג חג ה' ולא אמר חג' לה' כי כבי"כול לא היתה שמחה לפניו יתברך שמח' שלמ' בשאר המועדים כי בחג המצות עדיין המרו על ים בים סוף וגם לא הטהרו עד מלאת ימי ליבון ז' שבתות עד מתן תורה. וגם בחג השבועות ההוא לא שמח כי נגלה לפניו עון העגל כמ"ש חז"ל אך אחר שנתפיים בבא משה במחרת יו"הכ בלוחות שניות ונוה על המשכן אז בחג הסוכות היתה לו יתברך שמחה: וכן לדורות בכל יתר השנים אין השמחה שלימה עד בא יום הכפורים ונטהרי מחשמותיהם ומטפלים באותם ד' ימים בנודכי מצות אז יש לו יתברך שמחה ולכן אז בכ"ה היתה שמחת בית השואבה ואז שהיו שואבים משם רוח הקדש כי אז היתה השרה שכינה ביותר נמצא שהחג הקדוש הזה הוא חג ה' שהו' חונג ואמ חונגים חגו ושמחים בשמחתו יתברך על בשרונינו וטהר' נפשינו. ולכן להבין כוונתו יתברך אל הפועל. נרך עזר מעדי לשנת בשר בתורה ובמצות ענן כי רב מאד כח היצר הרע ופיתויו הרב ואוי מי יחיה בשומו מגמ' פניו להחטיא את האדם כי לא ישקוט עד שחטאנו לא אחת ולא שתים כי אם על כל עון ופשע וחטאה יאחזנו ולא ירפנו. על כן אלהינו מרחם כאב את בן ירגה בקיומו. תקנו בענה טובה מלפניו ואמר זלקחת לכם פרי וכו' לכם לשמחתכם ולטובתכם לחיות לכם לעזר ולהועיל: פרי עץ הדר וכו' שהם רמז ד' אותיות שם המפורש כמפורש בזוהר. כדי

שכיש

מכיון ראשון לחשבון עונות בגל שם הנחל הזה מחמת
וכיוצא אותיות ו׳ להיות לנו לחומה ולמחסה מהיכר הדע
ומסורת בנו שהם בו נרמז ונשנב ומעין זה הוא מ״ש ז״ל
פרי עץ הדר זה הקב״ה שכתוב בו הוד והדר בבנית כפ״ת
תמרים זה הקב״ה שכתוב בו נדיק כתמר יפרח ענף עץ
עבות זה הקב״ה דכתיב והוא עומד בין ההדסים וערבי
נחל זה הקב״ה דכתיב הלו לרוכב בערבות ע״כ והכוונה
כי ביום הראשון לחשבון עונות נכנס בשם ה׳ ונשען
בחב חסדיו יהי עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו
ואל יטשנו כיד ידנו והוא כי ד׳ מינים אלו רומז על הקב״ה
שברא את העולם בה״ר שתפשוטת חסדו כמ״ש הוד
והדר נבנית כמ״ש ז״ל והב׳ רומז אל היופי שכרו אתו
לבנית לבא כתמר שגלו הולך למרחוק כמ״ש ז״ל בפרשה
נדיק כתמר יפרח והג׳ רומז על היותו הוא יתברך בין
הנדיקים שבמצולות הוא עומק הנלו׳ והד׳ רומז על היותו
יתברך רוכב בערבות והענין הוא כי נמנעו כד׳ מינים
הללו כאומרים לו יתברך ביום ראשון לחשבון עונות אתה
ה׳ אשר ברחת את העולם בהדר הוא החבר ואתה עתיד
לבית שפע הטוב והשב לעתיד לבא כי היום לבפשות ולמהר
לשול שברים גם כיני וכיני אל תמנע מהיות עמנו אתה
שנקראת הדם להיותך בין ההדסים הם הנבדקים שבגלות
המר ולא עזבת היה גא גם עמנו עם היות שחכב בערבו׳
שנשתלקת מעליהו מהיות עמנו בארץ ועכ״ו אל תמנע
מהיות אתנו להנין בעדינו.

ועוד יש דרך אחר לרז״ל שהוא זכר לזכות האבות.
כי להיות שענין החג הקדוש הזה הוא לזרז
את האדם לעבוד את ה׳ ולהתנהג בחסידות ומה גם בהיו
יום ראשון לחשבון עונות ע״כ בזמן הזה יתברך נקח זכות
אבותינו עמנו לעזר ולהעיל ולרחם ולהגיל מספ סינו
לאור ולחדש עלינו שנה טוב׳ וקבלו חכמים ז״ל קבל אמיתי
שדיק לחנוך עם הלולב ג׳ מיני הדס לא פחות ולא יותר
כדי שנזכור בזה שלשלת היחס וג זכ קדוש אבותינו אברה׳
יצחק ויעקב שהם דומים לעלי הדס הנחזים כולם במקו׳
אחד ואחדותם היתה אחדו׳ שלמה לא הסיחו דעת מקדוש
ברו׳ עול׳ יתברך עזל׳ פנו למעל׳. וכן נדקלמו שאמו מנוא׳
ומסורסם לאחוז את מעשה אבותיו בידינו ולייחד לבבנו
יחוד נמור לע בודת אלהינו כי אינו דומה רשע בן רשע
הרשע לרש׳ כן נדיק כמו שפי׳ הקדמוני ז״ל בפסוק וזכרתי
את בריתי יעקב וכו׳ האמור בתוך הקללות בי הוא גם כן
מן התוכחות כי אחד אלהים לזכור לך לכף חובה שאתה
מודע אבות הקדושים ועם כל זאת לא הלב׳ כדרכ שהם
בשוכים ראוי לעונם כפול. ועל כן נימו הוא יתברך כי
הדם הכשר למנוה נדיק ס יהיה עולה קימי קיני ובכל קן
וקן ג׳ עלין מסבבים את עצו מסודרים בסדר כזה ומשאר
לא זה למעלה מזה ולא זה למטה מזה והוא עמין היכור

ואחדות שזה שהלם פרוים אל מקום אל׳. כן בנדיקין ישראל
דומים לאבותיהם הקדושים שהיו כולם קשר ג׳ ואחדה א׳
ואחדות שזה שלב כל א׳ יבנה אל מקום אחד. ואל יטעו
בדברי מקבלה ים לעברו מקבלו ח״ו כי כענין תלונתם
נאמר אין מלך בישראל אים כל היש׳ בעינינו עשה וכעינן
התנבאתם נאמר והתבדק בלבבו לאמר בסדרות לבו אלך
ווז רעה גדולה אשר בבתה בזה אלו הנביא הזה׳ ותתק
עליו האלה והשבועה והחבל אויבו ונפרע מאויבו וזכול
מקדשינו חרב בעונינו ועוד הגלות המר והמאחר לא שכך
פעליו על כי עדין לא באולתנו עון שכאת חכם מרקד
בתוכינו אשר בעבורה שממה עדינו. וחרב בית מקדשינו
ולא אנו עדיין מח ומקי׳ בטומאתינו איך ולמה נכפ לבבינו.
ועון הסנה אנם גורם לחרבנו עדיין ח״ו אוי לנו מיום הדין
וכו׳ ולכן נזכו הא יתברך להבי׳ את המין הזה בתוך המיני׳
הראוי׳ להראות לנו יחוד הענין הזה ואחדות ש״ מקו׳ אחד
ומסם נלמוד ליחד לבבם יחוד נמור ושלם בולנו אל מקום
א׳ אל אבינו שבשמים. וכן הוא גם כן בזמן מנות הלולב
אותיות ל״ו ל״ב לרמוז כי ענין המנוה הזאת וכוונת ליח׳
שם שעים בכל לבו ובכל נפשו שיהא לבו שלם עם אבינו
שבשמים וכמו שהלולב מקשר כל העליה שבו ונעשה
הכל אגודה אחד וקשר אחד בלי פירוד ביחוד נמור
כך נדיק האדם שיקשר כל דעותיו ומחשבותיו ויפנה
הכל אל מקום א׳ אחד הוא אלהינו יתברך ויתעל׳ כי עיקר
התורה והמצות להאמין באחדו׳ הקב״ה כמ״ש הרמב״ם
ז״ל מנוה ראשונה להאמין שיש שם אלוה ואשר הוא אחד
שנאמר ה׳ אלהינו ה׳ אחד והיינו האמונה וז״ל בא
הבקוק והעמיד כל התורה על מנוה אחת שנאמר ונדיק
באמונתו יחיה היינו אמונת אחדות הקב״ה. והדומה
לזה הוא האחדות הנמצא בישראל כמ״ש ז״ל נאחד בעשו
בפשות ונאמר ביעקב שבשים נפש אחת לפי כי עשו הוא
עובד לאלהות רבים הם נפשות חלוקים ומכנס ישראל
שעובדים לאלוה אחד שם כולם נפש אחד ועל זה נאמר
אלוה אב אחד לכולנו אל אחד בראנו מדוע נבגוד איש
באחיו: כי הם מנד הנוף חייב כל איש ישראל לאהוב איש
את אחיו מפני כי אב הנקר׳ את״ד הוא אברהם אבינו ע״ה
שנאמר אח״ד היה אברהם. ואם מנד הנפש אל א׳ בראשו
אם כן מדוע נבגוד איש באחיו כי ראוי ומוכרח להיות
ולהמנא בישראל האחדות.

ועל כן באה המנוה הזאת על הלולב שיתבונן האדם
ההוא הנלבב כי נוטריקון שלו לב כי רחמנא
לבא בעי: כי הנה חז״ל אמרו דברא הקב״ה שרי
אומות העולם ומקן ארנין על ישראל ואנרי׳ הזה בכל הגוים
בית ישראל הללו שוברי ע״ז והללו עובדי ע״ז הללו מגלי עריות
והללו מגלי עריות הללו שופכי דם והללו שופכים דם וכו׳
ולא ידענו מלן בנמ: לכן נוה ה׳ לקחת הלולב להודיע כו

דידן נכח. ובחר בלולב יותר מדבר אחר להודיע איך ישראל אין להם רק לב אחד לאביהם שבשמים ואינן עובדי עז"ז ח"ו. ומודעים ומעידים שהוא אחד וכן נמי אים באחיהו ידוכקו אין בהם ש"ד ולא ג"ע וזה רמז רז"ל שדרשו פרי עץ הדר זה הקב"ה וכו'. ד"ח פרי עץ הדר זה אברהם שהדרו הקב"ה בזקנה שנאמר ואברהם זקן וכו' ד"ח פרי עץ הדר זו שרה וכו' ד"ח פרי עץ הדר אלו שנהדרין וכו' לפי שערי אומות העולם קטרגו ואמרו מה אלו אף אלו לכן ניזה ה' לקחת לולב בידו כי כן ד' מינים הללו נאמרו בקב"ה וזהו אות לבני ישראל כי אין עע"ז אלא לבם הוא מכוון להקב"ה כנזכר וד' מינים אלו הם רמוזים בשמו הגדול כאשר יבא לקמן וכנגד מה שקטרגו שהם מבני עריות הנה אלו ד' מינים דומים לאבות ולאמהות הקדושות להעיד שהם בני אבותיה' לפי שהא' על הערוה הוא פוסק את החבל כמ"ש ז"ל כפ' וחבל נמרץ כי כל איש ישראל מוסרם עד אלא"ה בחבל זה שהוא מעולם מנ' חוטים כך ישראל כול' הם בני ג' אבות ולכן הלול' ומינין יעידון כי ישראל הם בני אבותיה' ואין בהם ג"ע ולעניין שאמרו שיש בהם ש"ד. הנה לולב ומינין רומזים לשנהדרין ואם יש בהם ש"ד כידוכים לפניה' ח"ב לולב ומינין יעידון כי שקר טוענים שרי ח"ה לומר מה אלו אף אלו וזה לא לאות לולב ומינין וזה שאמרו דבטילת הלולב ומינין אות היא כי דידן נכח לא"ה. וכן נמי יהיה לאות ולזכרון לנו עדת ישראל שימצאו בנו העוקרים הללו שאנו מראים בלולב ומינין לבלתי ימצא בנו ח"ו ע"ז ג"ע ש"ד. ולא יהיה הלולב תחת שנור קטיגור ולפי כי העיקר תלוי באחדות שנאמר הלא אב אחד לכולנו אל אחד בראנו. לכן באה המצוה הזאת על נטילת לולב לכל אחד מישראל למען יהיה לבו שלם כל אחד שלם עם הקב"ה במ"ש תהיה בני לבך לי כדי שלא יחטא זהיינו כבבר סור מרע ואחר כך יקיים ועש' טוב להמצא בו ענין האחדות כי זה עיקר לכל איש ישראל כמ"ש ז"ל הבוכה בשמים מעלותיו אימתי בוכה בשמי' מעלותיו בזמן שאגודתו על ארץ יסדה אשר ישראל הם נעשי' לאגודה אחת אשר לא ידיע הבוויה ע"ב הספיכו' כל זמן שהספיכו' קשורו' זו בזו המדינה בגויה נתפזרו הספיכו' נפלה המדינה.

ולכן להעיד על עיקר האחדות אמרו שצריך שיהיה הלולב עליו דבקות זו לזו לרמוז כי ישראל אים באחיהו ידוכקו באחדות גמורה זה בזה והם דבקים במלכם בקשר אמין. ולכן אם הלולב נפרדו עליו זה מצל זה והוא שנדלדלו בעלי החדשות הוא פסול כי הוא מוכר על הפירור הגמור הנמצא בו בקרב אים ולב עמוק מאחד שנדלדלו משדרה של לולב שהוא העיקר ועתה דומה לחרשות של דקל שהם נפרדים כמ"ש תלה נפרדו אי הגויים ולכן הוא פסול. וכן בערבה הדומה לשפתים בא המצוה ולזהרה לא"ה שלא ידבר לשון הרע ואל יוציא מפיו דבר טומאה. ולפי שדרך בעלי לשון הרע לכפור בהקב"ה כמ"ש שפתינו אתנו מי אדון לנו ועל כן אמרו ז"ל ערבי נח' זה הקב"ה כד"א סולו לרוכב בערבות וכו' ולהודות ההפך מבעלי לשון הרע הכופר בהקב"ה באה הערבה הדומה לשפתים שאין בהם דופי לא לשון הרע ולא פה דובר נבל' אלא סולו לרוכב בערבות מורה שהוא אדון שלו ולכן הוא הדין שהערבה הנקרא נפנפה שעלה שלו עגול ופיו דומה למסר וקנה שזו אינו אדום הוא פסול לפי שפיו דומה למסר שהם שיני רשעים שאוכלים גזל ורבית ופיו הוא דומה לשל חזיר שהוא פה דובר נבלה וסבובית שוא. ועל כן נקרא נפנפה שקולו מנפנף בדבריכם. אך הערבה הכשרה עלה שבו משוך כנחל ופיו חלק וקנה שלו אדום: רמז תיקון השפתי' בלימוד התורה משוך כנחל על שם והיה כעץ שתול על פלגי מים. ופיו הלק לא נמצא בו שפת חלקות אחד בפה ואחד בלב וקנה שלו אדום כי ע"י שקר' לו דברי תור' פניו הם מאדימים כי חכמת אדם תאיר פניו.

וכן באתרוג הדומה ללב כא הרמז ואזהרה לאדם שיהיה לבו שלם אדם יפה וטוב ונקי מכל חזזית ומכל פגם כמו האתרוג שצריך להיו' יפה וטוב ונקי מכל חזזית ומכל פגם ואם חסר כל שהוא פסול כי שנים אלה עינא ולבא תרי סרסורי דעבירה כיהו. ולפיכך אומר הקב"ה לישראל תהיה בני לבך לי. ולכן אם חסר הא תרוג הוא הלב ואינו משלם כיד חזו הוא פסול וגם רומז על ענין האמונה שנאמר ודיק באמונתו יחיה ומי שאין בו אמונה נמצא לבו חסר כמו שאמר בזוהר חסר מהימנותא וכמ"ש הכתוב גם דרך כשהסכל הולך לבו חסר. ולכן בענין החסרון בכל שהוא פסול. ורחוי לכל איש ישראל לתת אל לבו לרמוז כל אלה הדברים להחזיק במוסר אל ירף לבו מעבודת קונו ולאהבה ולירא את השם הנכבד והנורא לדבקה בו תמיד כל השנה כמו בימי התשובה ממש כי לירא' ה' ולחושבי שמו תמיד כל הימי' יאות אליהם להיות להם לבם שלם והרדים לדבר ה' ממש כמו בעשרת ימי תשובה. ובפרט בחגים ובמועדים אשר קרוב האדם בה' על ידי מאכל ומשתה לחטוא בהם ח"ו ונדיק להיות נזהר במאכלו ובמשתו הרבה מאד ותהיה ירחתו על פניו לבלתי יחטא ויאכל טובה הרבה. שעל כן בחו' ד' מינים הללו בחג הקדוש הזה אחד יוה"כ לעורר לבב העם אל התשוב' פן יהרסו אל מעשה ה' אשר עשו ושבו אל ה' כד"ה ויוה"כ ח"ו וזה ממדת טובו ייתבך כי לא יחפוץ במות המת ובא לזכות את ישראל ולפיכך הרבה להם מצות מרובית בחג הקדוש הזה להטיב לו החתימה לחיים טובים ולשלום. ועל כן נאמר ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר. כל מקום שנא' לכם רומה לומר להנאתתם ועין כי כל אח' מהד' מינים הללו יש לו סגולה כפלאה כמו שהגיד הרב

הקדוש הא"י ולה"ה כי לולב בגימטריא חיים לרמוז כי
ממנו תוצאות חיים לאדם בעולם הזה ואף כי אחרי מותו
יאמר חי לפני ה'. וכן הדס בגימטריא חיים. ומסגולת
המצוה הזאת גם כן להיות זוכה לזרע כסר וחכ"ם שחכ"ם
בגימטריא הד"ם: וכן לול"ב עם המלה. וכן ערבה
גימטריא נד"ל"ק עם הכולל לרמוז שה הידים במצוה
זו זוכים לזרע כסר ונדי"ק. וכן אתרוג בגימטריא תור"ה
עם הכולל לרמוז שעל ידי זהירות קיום מצוה זו זוכה להיו
לאדם לב טוב להבין ולהשכיל בחכמת התור"ה וגם הוא
בגימטריא תר"י ועם ג' מיניהם תרי"ג לומר שסקולה
מצוה זו עד תרי"ג מצות התורה. כי על כל אלה ראוי
לכל איש הירא וחרד לדרוף אחר מצות אלו בימים האלו.
כי אם בשאר הימים כל אדם רודף אחרי מצות ה' כי מה'
תוצאות חיים כל שכן וק"ו בימים האלה ובזמן הזה כי
ערן מספר האדם תלוי ובומר עד יום החתימה כי אז
ספרי חיים וספרי מתים לפניו פתוחים ואז נכתבים
ונחתמים בטבעת המלך. כי ראוי לרדוף אחר המצות
האלו שסגולתם להוסיף חיים ואז בודאי כי יזכה להחתם
בספר חיים טובים הן מצד המצו' אשר פעל ועשה להבדי'
כף זכויותיו והן מצד שסגולתם היא להוסיף חיים. ועל
כן כאן המצות האלו בחג הקדוש הזה כי מטובו הגדול
חיינו ואלהינו מרחם למען נזכה אחיה ונרים טוב' וברכה
על ידי התעסקות בהם ולקיימם בכל פרטיהם ודקדוקיה'
ובאופן המאות שבהם ושיגו תוצאות חיים. וכו מתקן
האדם מה שגרם בחטאו פירוד באותיות שם הקדוש כי ג'
בדי הדם הם אותיות יוד שלם שם הוי"ה וב' בדי ערבות
הם אותיות הרה שלם השם. ולולב אותיות ו"ו שלם השם
והאתרוג הוא אותיות הרה האחרונה שלם השם. ובבטולת
האדם הלולב ומינו מכוון שיוקשרו ד' אותיות הש"מה שבר'

בחטאו להפרידם

וכן כל הסגולות הנזכר שבם כי מהם תוצאות חיים
הכל כאשר לכל הוא מפני כי כל מעשה המצו'
האלו ראשם מגיע הפמיה להמשיך חיים אל המלך ה'
נבאו"ת שמ"ו מהמדות העליונו' החכמ"ה והבינ"ה כנודע
לבאים בסוד ה' כל מין ומין בפני עצמו כמה המשכות
עליונות עושה למעלה וממנו משתלשל ויורד שפע רצון
ברכה וברכה בכל העולמו' ומשם לבני האדם מוסיפין חיים
ברכה ושלום לעומת מה שפעלו ועשו על ידי מעשה המצו'
האלו. ומי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב בטמיע
כל הסגולות האלו אשר נקבצו באו בד' מינים' האלו ולא
ירחף אחרים כאשר ירדוף הקורא הקורא בהריס לקנות ד' מינים
האלו לתועל' נפשו וגופו אך לא יהיה ח"ו כוונתו לתועלתו
אלא יעשה הדברים לשם פועלן ותמילא שוף הכבוד לבת:

ובזוהר אמרו אר"א בכל עובדוי. דבר שם לבבני
להון די להוון כולהון לשמא קדישא ותמי

לשמא

לשמא קדישא לאדבקא בפומא שמא קדישא דכלא הוא
לפולחנא ולא לשרי עלוהי סט"א בגין דאיהו זמין תדירא
לגבי בר נש ויכיל לאטרדא על האיהו עבידתא וכב"ב כתיב
ונשמרת מכל דבר רע ג"כ ובית' צריך ליזהר בזה בטעם'
המצות כי יותר הקליפה חזקה להאחז ברוחניות המצוה
מבדבר גשמי אחין בו ממש ובפרט כי לפעמים יש איזו
פגיה באות' המצוה כי בוחן לבות יודע הכל וכשהו' אומר
בתפלת העשיה שהוא לשמו של הק"בה הרי בזה מסתלק
כל חטוני שלא תסרך באות' מצוה כי על ידי הוצאת הכונה
בפיו יברח על ידי זה מלאך קדוש והוא מסייעו להבי' אותה
המצוה עד תכלית' ואין כח להסטרא אוחרא להאחז באות'
מצוה אף על פי שהיה לו איזו פגיה במצוה ההיא ח"ו. אך
עיקר גדול הוא להיות המצו' לשמה לקיים מצות בוראו ולא
לשום פגיה על מצת לקבל שכר וסגולה הנמשכת מהמצוה
או להתהדר בעיני הבריו' שזה הוא פגול לא ירצה. ובזה'
פרשת בראשית מונה חמשה מיני ערב רב ואחד מהם הם
נקראים גבורי' ועליהו איתמר המה הגבורים אשר משולם
אנשי השם ואיתמר מסטרא דאלין דאיתמר בהון הבה נבנה
לנו עיר ונעשה לנו שם ובונין בתי כנסיות ובתי מדרשות
ושוויין עטרה על ריאשו ולא לשמה דה'. ומעיקרי המצות
להיות נעשית בשמחה ובזה שכינת' לא שריא באתר עציב
אלא באתר חידו ויתעודד בגילה ובשמחה דבה כשיחשוב
בטובות הבורא יתברך שמו ויאמר בלבו הכל ברא בשביל
האדם והשגחתו פרטית עלי להטיב לי בעול' הזה ובעולם
הבא עם היות של גדולתו אין תכלי' וסוף ויקח מאבן מבש'
ודם אם היה יודע שיעשה דבר שהוא רצון המלך לא יעקוב
ולא יבוא עד שיעלי' רצון המלך שהודיעה ותולע' כמהו
ויהיה שמח שמחה רבה על אשר בזו מעשיו לפני המלך.
עאכ"ו שיש לו לטרוח ולבקש איך לעשות רצון מלך מ"ה
הק"בה שהוא חי וקיים ויעבה לאדון הכל שזיכה במצוה
ההיא ויעשה אותה בהכנה וחיבה ויאמר מה אני מה חיי
שפל ואפל לדא"ם והלואי אעבוד בכל כחי וגופי וממוני
ביום ובלילה ואשיב מה רצונו וחבבו שיאמר נחת רוח
בעבודתי ומעשה ידי אחד כל ההכעסות שאני מכעיסו
בפועל כפי ובעלילותי בעבור רצונו בכל רגע ובכל שעה
והוא מאריך אפיה ונותן לי חיים ושלו' ואינו מקפח מזונותי
וטובתי מפני זה. ואיך אני לא אכיר בטובתו הגדולה
ובגמולו השלם וכשיבא איזה מצוה קשה או גדולה לידי
אשתדל עצמי וממוני לעשוי' המצוה ההיא בכל לב ובכל
נפש. וכשמות האדם של העכין הזה לא יתרשל בשום מצוה
ובפרט כתתו אל לבו כל כבא השמים שוברים עבודתם
בשמחה ששים ושמחים לעשות רצון קונם. ועבודתם היא
כפלים על עבודתינו שהרי הנלבלי' אינם שוקטים לא ולא
מתנוחתם. וכן השמש לעולם הוא סובב ובכל הדר יוצא
בשמחה ותשור לפני הקב"ה כמ"ש בזה' והרשומי' לא פירשו

הכתוב

הכתוב ומצותם לעשות כאשר צוה ה׳ אלהיכם לא תסורו ימין ושמאל. דקדק הכתוב ואמר לא תסורו בלא וא״ו והטעם שר״ל אם תשמיד ברעתך את המצוה לעשות אז בדרך הטבע לא תסורו ימין ושמאל כי לא יכבדו עליו עול ר׳ בויים מרוב המיבה ומו המוסר שכן מרגליות ושלשלאות זהב שלם בת חשיבותם לא יקפיד על כובדם ומניחם ליפן בהם מה שאין כן ממינים שאינם חשובים מקפיד אף על מיעוטם. ונקום האי כללא בידך כי לא יסיב האדם נדר עסק תורה ומצוה עדן יעריכם לעכיני העולם הזה במ״ש רש״ק כשה״ב לעסוק בתורה בחנות לילה ופעם אחת ראה התגרים נושאין תבן בעת ההיא אמר מה יתרון לנו שאנו משכימי לעבודת ה׳ הרי התגרי׳ השכימו יותר ממני ועל דרך זה אם יאמרו לאיש העורכו ד״ת לכסף וזהב. אמר יאמר כי בן מות הוא המעריכי אות לאחדי׳ כי הלא תורת ה׳ אין ערוך שיה וכהדבק בה בהדהן בשביל כשה״ב ומה גם בע״הב וכסף וזהב הם דברי גשמיים הוויים וכפסדי׳. והאיש הלזה לא ישמע לאזניו מה שמוניא מפיו כי הלא אם יאמרו לו במקום פלוני יש מטמניות זהב וכסף לא יעוס ולא ישן ירוץ ולא ייעף עד ישקיף וירא אם הסג ישיג. מה שלא יעשה כן להשיג תורה ומצות עם שכל הון יקר כאין נגדה ועל זה נאמר אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין יראת ה׳ ודעת אלהים תמצא:

וכן יהא זהיר שלא יניח המצוה בשביל הוצאת ממון כי הנה מצינו ביעקב אע״ה שהיה ניקני שנאמ׳ ויותר יעקב לבדו וא״ל בשבח פכין קטני שהנדיקים חביב עליהם ממונם. ומצינו במקום אחר שהיה ותרן אין כמוהו כמ״ש ז״ל על מ״ש בקברי אשר כריתי מלמד שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה כרי ואמר לעשו טול כרי זה בשביל חלקך במערה. וממנו ראוי ללמוד כל איש ישראל שלא יפזר לדיק ושלא לצורך ובמקום מצוה התלויה בממון יהיה ותרן גדול והדרכה כל מצוה שקונה אותה ביוקר הרי זה מעולה ובזוהר נתן מי׳ חנם כלא מצוה כי הקליפה בהפקרא ניחא לה וע״כ יבזבז בשביל מצוה ולא יניח שום מצוה בשביל דמיה שהרי ר״ג לקח אתרוג באלף זוז. ואז״ל זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצוות סוכה נאה לתרוג נאה ואמרו הידר מצוה עד שלים. ופירש רש״י ובעלי התוספות ז״ל דהיינו דבעת שרוצה לקנות לתרוג ויש שם אתרוגים הרבה וכולם הם כשרים אז יקנה ביוקר היותר מהודר אפי׳ אם נדיק להוסיף שלים דמי אתרוג הכש׳ שאינו מהודר. ואפי׳ אם כבר קנה אתרוג הכשר ואחר כך נזדמן לתרוג גדול ואין מצומצם בשיעורו והראשון מצומצם בשיעורו נדיק להוסיף עד שלים דמי אתרוג הראשון ולקנותו. ואז״ל עד שלים משלו מכאן ואילך משל הקב״ה וכו׳ פירוש עד שלים משלו דהיינו אותו השלים שהוסיף בהידור מצוה משלו שאינו נפרע לו בחייו כמ״ש היום לעשותם

לעשותם ולא היום ליטול שכרם מכאן ואילך מה שיוסיף בהידור יותר על שלים משל הקב״ה דמותן לו שכרו בעה״ז כי לא על ידי ההוספה תהיה חסר ממונו ה״ו רק הקב״ה יפרע לו ע״ד לוה עלי ואני פורע והקרן קיים לע״ב. ועוד פירשו דעד שלים משלו ר״ל כי מי שאינו מוספה בנכסים ואין לו אלא כדי חיין ולחם חקו שזהו נקרא שלו כי הקב״ה הבטיח כל בריה בלחם חקו שנאמר נותן לחם לכל בשר. אז זה האדם אין לו חיוב להוסיף יותר משלים אך מכאן ואילך של הק״בה ר״ל מי שהשפיע לו יותר על נורכו שהוא מוספה בנכסים אז הוא משל הק״בה ויש לו להוסיף כהנה וכהנה. (הגה) א״ה כתב בספר כנסת הגדולה ולא יתי׳ לחסיד א׳ העלה בדמים לגלב א׳ שקנאו גביר א׳ שהקהל לרב אחד ואמרו לו שלא היה ראוי להעלות בדמים אותו הגלב שקנאו הגביר הנזכר ולרב הנז׳ מפני כבודו והשיב החסיד הרב גדול כבודו אמנם כמה שניני ה׳ אלהי מצוה מן התורה אין חולקין כבוד לרב דיותר קרוב אדם אצל עצמו לעשות המצוה שצונו הקב״ה משום אדם. ושבחהו חכמים על התשובה הזאת:

ומה יענו ומה ינדקו רבים מעשירי עם אשר בביר מצאה ידם הון ועושר בבית׳ הממלאים בתיה׳ כסף וזהב וחמד על ממונם מלקמת לולב ואתרוג הכשר לנאת בהם י״ח וסומכים לאמר עם הלולב של הקהל אמו נוטלים ויוצאי׳ י״ח ואיה במיכה של הכל כי לא נתקן לולב הקהל אלא לנאת בו מי שאין לאל ידו מפנת לקנות לעצמו אבל מי שיש ספק בידו לקנות ולהדר ולחבב המצוה החיוב מוטל עליו שלא לחוס על ממונו ולקנו אתרוג הכשר לבדך ולנאת בו ידי חובה. כי זה ילוונו בכל עמלו וכבוד עושרו כי הבני אדם כמשלו לאולד מה חולדה זו גורר׳ ומנחת גורר׳ ומנחת ואינה יודעת למי מנחת כך כל בני עולם גורדין ומניחים ואינם יודעים למי מניחי׳ כמ״ש יבזבר ולא ידע מי להוספם ועל זה נאמר ש תיבע להעשיר הוא לומר להעשיר אחרים שלפעמים עוזב כבוד עושרו אשר אסף וקבץ למי שיטל אלמנתו וזה דרכם בכל למו שחילם וממונם אשר ע״ת ידים לעזוב לאחרים חביב עליהם יותר מהנשמ׳ העכ״ל והאומללה ואינן מבזרים ממונם לכבוד המלך ה׳ נבאות ולקיים מצותיו כדי שילבו מצוותיהם לשומרם בנוסעם מהעולם ההוה והנפסד הזה לעולם הנשמות אשר מי יכולנו הדרך ההוא אשר הוא בחזקת שכנות עצומו מכמ׳ כתות כתות מלאכי חבלה אף וחימה ומשחית אשר כל האומר מן הרקיע לארץ אלא מהם והיא מר לה לעבור בין אותם הכפירים שוחגים לשרף רחמנא ליצלן ומי יגן בעדו אז הלום העושר אשר עשה ולא במשפ״ יגן בעדו הוי שכל הוי אויל הסר הסגורים מבין עינך ובחר חלק יפה מממונך לנשמתך העלובה כי חייך קודמים לחיי חבלך ואין דוחק כשם שלו מצני נפש בני ביתו ולהניח להם הכל אלא יקח

תחלה

תחלה אלף לנשמתו לעשות באמתו הידר מצות המ"ש מכיסו וממונו כאן עתק כר"ג שקנה לתרנג אחד באלף דינרים והמלר ישלר לבניו והוי לעושה הספך מזה ובלא נאמר עושר שמור לבעליו לרעתו. ומאמר יש רעה חולה וכו' אים אשר יתן לו האלהים עושר וכבוד וכפש"ו לא תשבע מן הטוב. כי בלמת הם שבעים רשים ורעבים בהיכליהם וטיר ותם בעבלי מרכן אכן נפש כמש ורעיבה מהמצות ולז"ל ונפשו לא תשבע נפשו רייק כמו שפירשו חכמי המוסר הקדמים.

ומה יעשה האדם ליום פקודה לפני המלך ה' צבאות' כי הנגלה כמה הנאות' בביתו למלא מרבמו מכל מאכל ומשתה וכמה מתון ביזבז ליום הכבה לקנות לגופו הגוף בגדים נאים נגיף שהור דקה מן הדקה וכוב יסועה גם בתי הדים גם כתי הסוקים אחד לשבלה וז' לשמה ועל בגדים החמדות אשר ייטב בעיניו רן ובא אצל המוכרים ורן ובא אצלנו והיו עיניו ולבו שם תמיד כל היום למלאות רצון ענו הרע ובור בעד עזר יתן בעדו ולא יסוב מפני כל כופר ופמח לבו ויגל בכודו כי מצא כדי גאולתו להרא את הענים והסרי את יופיו ורוב עושרו. ועל מלבושי גופו הגוף לא ינום ולא ייפן ירון ולא ייעף אם ישקיף וירא אם הבל יסיג כדי חפצו ורצונו. ונפשו העלובה ברחם ועריה לא הביט אליה לחום ולחמול עליה לעשו' לה מלבוש המצות ומע"ש הנעשות בחב הקדוש הזה ויבז בעיניו מצו' ה' ואם כא יבא לידו לילב והתרוב בלא כסף ובלא מחיר במתנה אז בזול יקחנו. ואם לאו אינו חושש כלום ויסמך על אתרוב הקבל לבלתי בזות כספו וזהבו על ענף אחד של תמרה ועל פרי עץ אחד כי כדי בזון וקנף בעיניו לבזבז אדם כספו וזהבו על דבר מה כי בשאר הימים ימנאנו בפרוטה (הגם ח"ה ועוד רעה חולה כי הבעלי בתים להפים דעת בניהם הקטנים שלא הניעו לחינוך קונים אותם לבניהם והם נשארים שוללים מאותה מצוה ובשעת ההלל והשענות אין לולב בידם והם כיד בניהם הקטנים אוי לאותה בושה) אוי לו מיום הדין אוי לו מיום התוכחה התחת זאת לא תתאפק ה' מה מנאו כי עול כי רחקו תעלי ואותי השלכת אחרי גווך ותכבד את גוף הגוף מלא אספסוף ממני. ואנכי נתתי לך העושר והכבוד ולי הכסף ולי הזהב וזהב עשית להבעיסני בטוב אשר הספעתי אלך. ועד בעיניך לבבדני בפקודי התורה ישרים מעשיחי לב מהטוב ההו' אשר הוא ביריך ממני. הגמול הזה קויתי לגמלך כל טוב ואתה תגמלני הרעה.

ובוראי הגמר עושה אלה גדול עונם מנשוא. ועל זה בעלי בתים יורדים מנכסיהם ולא עולים כי מרבים בבורם וממעטים כבוד שמים כי מהרלוו למי שהטיב עמו הקב"ה חסדו בנכסים בעושר ושפע רב שלא זהיה כפוי טוב בטובתו של הקב"ה המעדי' טוכו

מחכו עלו ונתת ראשית כל בכורי כל לאל יתברך ולשמים בעשה המצות ולא יחשיב את כל הון ביתו אצל בטון הבורא אשרלו על הדברים הנראים קלים בעיניו כי הם נעשים פה למטה ורואים מניע השמימה ונדולים מאד בעיני אלהים ואנשים ידעי דעת ומביני מדע ויבזבז ממונו עליהם להראות חביבות המצוה וחפצו לעשות תבשיטים ומלבושים נאים לנפשו הרמה והנשאה כבודה בת מלך ומשכבות זהב יהיה לבושה כמו שעשה לגוף הגוף וכן לזונה מזון הנפש בתענוגי תורה ומצות כמו שבושה לגופו כמה מאכל ומשתה ויין הדקה וכל תענוגי ליום הרג שלא לא יעשה האד מצות ומע"ש הנפש לא יהיה מזון לה בעולם הנשמ' ותרעב מן מזון העליון וזהו סוד ולקטו דבר יום ביומו פי' דבר התורה והמצות מולך אותו ליום רחני בע"הב וכמו שבשלימות נורכי הגוף נרך לב' דברים האחד מלבושים והב' מאכלים כן לשלימות הנשמ' נרך ב' דברים אלה. מזון הזא עסק התורה והמצות הם מלבושים והזא כי הנשמה יש בה רמ"ח איברים רוחני' והיא בתוך הגוף כל אבר רוחני באבר הגשמי שבגוף רמ"ח מיצוי נשמה ואם האדם יעבור עביר' כגון להסתכ' בעריות אז בשאר דבר איסור אז נתמה עין הנשמה ונתכסה בקליפה ואינו ראה ברוחניות ואינו רואה סודות התורה אף שהכפר הזא לפניו וכן אם חוטא באבר האזן יתה"ש אזן הרואה ולא שמע דברים הרוחניים וכן מה שיכריז המלך וכן בשחוטא בפה הזא נאלם ולא יוכל לדבר בדברים הרוחניים וזה גרם המעשה באותו חסיד שסימא את עיניו בתמרות של אם כדי שלא יכשל בראותו שרש' לנמות עיניו הגשמיים כדי להגיל עיני נשמתו. ועל זה הזהיר הכתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים פירוש שיהיה הגוף שהזא המלבוש והבגד אל הנשמה לבנים ומלובשים במצות לבלבים הנשמה ושמן על ראשך והיא הנשמה שהי' גר ה' נשמת אדם אל יחסר כי אם יהיה ח"ו בהיפך יפגום הנשמה ברמ"ח איברים ויהיו מלוכלכים ונטרק לבנים באור הגיהנ' לשרוף מלבוש החזא הסרוח ולבן את הנשמ' ולטהרה כדי להחזירה למקומה שומנה חונכה כי תכלית ירידת הנשמה לזה העולם היתה לעשות לבושים לנשמה והלבוש לכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו הרוחניים שם בקיו' רמ"ח מ"ע ושס"ה לא תעשה ועל כן אמו אומרים אשר קדשנו במצותיו כי עשיי המצוה תקרם הנשמה ותלבים' באור חדש שבאותו הלבוש תתלבש בג"ע התחתון. ואם כן איפה מה לו לאדם לרדוף אחרי הבגדי' הנאים מלבושי הגוף וכבדיו כשרפים שיפן לו על תשמרו משמרת הקודש מעשה המצות מלבושי הנפש וכל עיר שכיבר את גופו מנפשו בודאי נפשו לא מטוהרה ותחת תכשיטיה וקישוטי' ובגדים לבנים הלבישה כמה מלבושי' נאים ולאו לבו' שחורים ולהתעטף שחורים כל הימים על נפשו תחת אשר

עיניתיך

עינית׳ וכל ידי׳ ראשו להזכר ולהפקד בכלל ירא׳ ה׳ וחוסבי
שמו אוי לה לאותה בושה אוי לאות׳ כלימה כי אף כי עתה
אינו דואה בנפשו מאומה הנה זה דומה לאדם שהוא מלא
נגעים בגופו ומכסה אותם לבושו ובהסיר לבושו תגלה
ערותו ותראה חרפתו כך בנפש חקוקים החטאים כמ״ש
החטאים האלה בנפשותם כי כיבדו את גופם מנפשותם
ובהיות הנפש לבושה בחומר לא יראה מומה אשר היא
ערום ועריה: אך בסור החומר מעל הנפש תגלה ערות׳
ותראה חרפתה תנא כנאת עבדים ערומה מכל זעומה
מכל רחמנא ליצלן: הטוב היות ספיר ויהלום ובני תפארה
כמו שפחה נחרפת על טפשותך וחמדת מאוייך וממונך
ההווה והנפסד בבלין חרון:

ונוסף על זה הנפש היפה היא מר לה כי תוכרח
לחזור בגלגול המר לקיים המצוה אשר ביטו׳
מסיבת הנאת ממון כגדון דידן וכיוצא כי כל המצוות שיש
יכולת באדם נריך האדם לקיימם ולרדוף אחריהן ואם לא
קיימן הוא מוכרח להתגלגל ולקיים׳ על כל פנים. והמנו׳
הנהגות בזמן שאין בית המקדש קיים אנא שאין בידו
לקיימם כגון פדיון הבן וחליצה וכיוצא בהן יש בזה חילוק
כי אם באו לידו ולא קיימם הרי הן כשאר כל מצוות שבידו
לקיימם ויתחייב לבא בגלגול במור כדי לקיימם. ואם לא
באו לידו אין נריך עליהם גלגול ממש אלא מספיק לו
שיתעבר בסוד עיבור באיזה אדם שיהיה משורש המיניי׳
אלין יותר וכשיבא לידי אותו אדם המצוה הזאת שחסרה
לו לזה יקיימנה על ידו ויסתלק אחר כך משם והמצוה
התלויה בבנין בית המקדש כולם נריכים להתגלגל בבית׳
משיחנו יר״ה: ואז יקיימו כל אותם המצוות שזה הוא הטע׳
שיהיו תחלה ימות המשיח ואחר כך עה״ב שהוא אלף הז׳
שהוא עיקר העונג לנשמות. לפי שהנשמה לבדה אין לה
קיום מצות התלוי׳ בארץ כי כל התרי״ג מצוות נריך האדם
לקיים במעשה ובדבור ובמחשבה ולכן יהיו תחלה ימות
המשיח לשתגלגלו כל אותם הנשמות לקיים כל מצות
התלויות בארץ במעשה ובדבור ובמחשבה כי מה שקיימו
בגוף״ז לא היה רק במחשבה כי א״א לקיימם במעש׳ וזהו
שהיה אומר ר׳ שמעון בן שטח בשם׳ את הגר בלילי שב׳
לשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמינה כמו שהאריך
ברב הקדוש אלהה בסוד הגלגולים וזו היא הערה גדולה
להמתרשלי׳ במצו׳ לחוס על נפשות׳ ולידע על מה ועל מה
ירד׳ בעול הספל בגוף מחומר קורן טפה ברוח׳ דהיו׳ כאן
ולמחר למקום עפר רמה ותולעה ולא היתה ירידתה כי
אם לקיים מצוות ה׳ לקשט את עצמה ושבה אל בית אביה
כנעורה מלחם אביה תאכל ולא בהילת לאכתכולי באפי׳
כאשר היתה טרם ירידתה בעולם הספל כי כשתה פניה.
ואם ח״ו נתרשל האדם מעשות מצות ומעשים טובי׳ לנבור
הנ״ל ועבר לגופו הנבוף. אז הנפש היפה היא מר לה מאד
נשקפה

נשקפה ותיבב אוי לי אחא עלי איכה אוכל ואיתי פני
אבי שבשמים ואבכי עדומה בולה וסורה טמאה כטומאת
הנד׳ איכה אוכל את חרפתי בושתי וגם נכלמתי כי שטיתי
טומאה תחת איבי הא׳ ויתן איש בי את שכובתו ומשיבני
בתלם עבותו ותחת היותי יפה נרורה בגרוד החיים.
איך ונמה אתה כן אדם תולעה תבני מכת אכזרי
בעבותך מעשות מצוות ה׳ והבני עניה סוערה ממצות
ומעשים טובים מלירחות את פני האדון ה׳ אלהי ישראל
ובכואי לפניו כלה גרם יגרשני לאמור פקדו נא את הארור׳
הזאת הוביאוה ותשרף באש שלהבת אל תוסף ראות פני
כי ביום ראותה את פני תמות מיתת עולמית. ונעה גם
נדה לחזור ולבא לעולם הספל וקשה ביאה זו לה מאד
מרה כלענה:

ודי בהערה זו למי שהריחו בירחת ה׳ ורך הלבב
שיש בלבו נרת הבת היקרה׳ והחמודה וגודל
שכר המצות בע״ה וכע״ה הב וכ״ש בתתו אל לבו כל אדם
שהאהבה הגדולה אשר לו עם ממונו והוכו לא לעולם הוא.
כי אם הוא מאוהבי ה׳ יוכי׳ אותו בחייו זיפריד ממונו ממנו
כמ״ש כי את אשר יאהב ה׳ יוכיח ועל ידי זה יזכה אל
התשובה ולתקן מעשיו ואם הוא מאוהבי ה׳ ומאותן שאין
מספיקין בידם לעשות תשובה משלם זכיותיו לו בחייו
ויפריד אותו ממונו וימות בריב עשרו ולאי׳ אשר לא עמל
בו יניחנו כמו שפי׳ קדמונינו ז״ל כוונת הכתוב הון ועשר
בביתו וצדקתו עומדת לעד שר״ל כי ההון והעושר ישאר
בביתו של אדם והוא יפרד ממנו אך צדקתו עומדת לעד
כמ״ש והלך לפניך צדקך והוא ילוהו בכל עמלו אשר עמל
בעודנו ממשל הג׳ אוהבים לרז״ל. ואם השפיע לו מזוכותיו
בריוח לבו יהא דואג תמיד שמא מאכיל אותו הפש יתברך
זכיותיו וירחם לנאת ידי חובה ומצוות וגמילות חסדי׳ ובח
יבוזו ממנו באהבת המצוה הבאה לידו ויאמר בלבו
בשפלות וברוח נמוכה. מה נדקי ומה חסדי לפני בורא׳
אם אוכל שכר מעשה המצוות בעה״ז ומתי אעשה גם אני
לביתי בית עולמים. אם לא אזכו אות הוני בשמחה
וטוב לבב בבא המצוה לידי בכל כסף ובכל מחיר ולא
אשוב מפני כל כופר.

והמבשלה הזאת תחת יד מרב׳ בני עמינו
להבזות המצוות בעיניהם על
מצוות שיש בהם חסרון כיס ועוד ידם כטויה בימים האלה
האחרונים והבורחים מפחד ה׳ ומהדר גאונו ולא אמרו נירא
נא את ה׳ אלהינו ונקחת אותנו מצוות ד׳ מיכים שו להיות
סגיגורים לנו לטוב לנו כל הימי׳ ולחיותנו כהיום הזה כי מי
יודע אם לעת כזאת הגענו בכף מאזנים מחנה זכיות
ומחנה עוונות ובנה הב״ה לזכותינו להכריע כף זכיותנו
ומה לו לאותו הבן שאבינו חות׳ אתיה לחתור באונרותיו
ולמלא נפשו מכל טוב אדונו והוא לא כן ידמה ופנה עורף
ולא

אלא פנים ואחור אספתות תחת פרדסים וגנות. וסדרלי
כי לא כל א׳ מישראל יוכל לישול אתרוג הראוי לברך עליו
כי לא כל אדם יכול לבזבז כספו בזה כי לא לאמר כל
הסיעורים הללו ודאי אלא לעשירי עם אשר כביר מגלה
ידם כאשר דברנו עד הנה בתוכחת אך לא מפני כך נאמר
שהות להם ליתר העם לבלתי קחת לולב ואתרוג לעשות
הכנעוניים בשעת הלל ולהקיף כהם ההקפות כי לענין
זה לא מעלה ומוריד האתרוג להיו׳ נקי ומהודר כמו שהוא
לענין הברכ׳ כי בודאי בזה מצוה מוטלת על כל איש ישראל
לקחת מן הבא בידו אתרוג ולולב כי לזה אין צריך לבזבז
עליו מעות ביותר וכמעט מחיר ישיבנו ולאיש אשר אלה
לו כי נפשו אותה לקחת לולב ואתרוג כי׳ דיברים ואין ירו
מעשת ועם כדי הסבתו לשם שמים מתנין לו שכר כעושה
מצוה בשליחותה כי ה׳ ירצה לבבו. אכן אותם בני אדם
שתשו בשכלם לאמר בבטוח בזה כאין שאין בידנו מצוה
כתיקונה לא נחפוץ כה והתעדר טוב ממציאות רע תענו
מרוך השכל כי לכל הדיעות לענין ניעמעים לא עיכב
שום מהדברים הפוסלים לברכה ורחוי לכל בר דעת
לרדוף אחר המצוה הזאת כאשר תשיג ידו המעט הוא
אם רב כי כל אדם אמו חייב אלא כשיעורו ועשה ענף
ופרי למעלה.

אבל אלילה להתבזות ולהקל המצוה ח״ו בעיניו.
כי כשם שצריך להיות כל איש ישראל ירא
חטא והוא שיהי׳ ירא שלא יכעיס את קונו ולומר איך אחטא
ונמאסתי מכעיס לקוני להפך מדותיו הרחמים לדין חלילה
ואיך אכנים את הקליפה אל הקדש פנימה ונמאסתי כמוכל
בקדשים ומכניס גלה בהיכל ואם ירא עוד יותר יאמר
איך אחטא ואפגום עליונים ותחתונים ויאמר מדות הגלוי
ח״ו. וכל אלו הבחינות הם ירא חטא בערך לא תעשה.
וכן כמו צריך להיות ירא בערך מצוות עשה ורוחו ונשמתו
אלו יעבוד ויכטער ויאמר מה מעשים אעשה לפני נורא
וקונו ליחד את המדות של מעלה כדי שלא יהא קנף הדין
נוכר ח״ו פן יפגע הדין במעשה הנאן נאן קדשים ויהיה
פרנה גדולה בקדושה ח״ו מכח רוב הדין. הלא תראה
האדון הרשב״י ע״ה הוא היה אומר כל יומא אנשערב דלא
יוקיד עלמ׳ בדינו דבדיק וכולי וכמוהו כמה חסידי התנאי׳
כגון ר׳ בדוק ור״ח המודעי שהתענו על יחשלי ועל ביתר
שלא יפגע בהם הדין וזה היה מעלת אברהם אביהו ע״ה
שהיה ירא אלהי״ם בבחינה זו כמ״ש כי ירא אלהים אתה
שכיון לעשו רצונו של מקו׳ כדי לעקור את הדין בעקידת
יצחק בנו באופן שמדת הדין תהיה תמיד נעקר בימין
ומוכנע תחתיו להיותו נכלל בימין כנודע. וכן צריך כל
אדם להיות ירא וחרד ולהיות מנמת פניו תמיד כל היום
לא יבקום ולא יבוח להרבות תורה ומצות בכוונ׳ זו להתיש
כחות הדין ולהגביר חסדי ה׳:

ועיקר ממת ד׳ מינים ונענועם כאיש בחג הקדו׳
הזה כי כולו מלא חסדים לבבות דיבים
הקשים שבגבה מדאם השכה עד יום הכפורים שהם בסוד
שמאלו תחת לראשי ומעתה על ידו הלולב ונענועיו הוא
בסוד ימינו תחבקני להמשיך חסדי המקום חסד ה׳ מלאה
הא׳רץ ומתיחדים המדות העליונות ייחוד גמור וכמו
שמבואר בזוהר תמוה ז״ל וכך ישראל לאיכון בס״ו יומין כדין
נטיל לבבוי לפרס׳ ברפ׳ עלייהו ולמחדי בהון ועל דא כתיב
ולקחתם לכם ביום הראשון פרי דא איהו אילנא דאקרי עץ
פרי ואשתכח ביה פרי עץ הדר כד״א הוד והדר לפניו מ״ש
אתקרי הדר ומאן איהו הדר דא נדיק אמאי אקרי הדר
והא אתר שמיר איהו דלית ליה בנוייא כלל ונריכ׳ לאתכסי
תדיר ולית הדר אלא מאי דאתבליא אלא אע״ג דאיהו
דרגא שמירא הדורא איהו דכל נופא ולא אשתכח הדורא
לנופא אלא ביה מ״ש וכו׳. ובגין כך עץ הדר איהו ודא
איהו עץ פרי עושה פרי כפות תמרים הכא אתכלל אתת׳
בבעלה כלא פירודא תמרים כחדא ועגף עץ עבות תלת׳
דא בסטרא דא ודא בסטרא דא ואד דסלים עלייהו וערבי
נחל תרין דלית להו ריחא וטעמא כשוקין בבני נפש וכגין
כך לולב נטיל כולהו וכו׳ ובגין כך בהמי זיכין בני כד כם
לאתתא זאלה קמי קב״ה עלין וטרפין דהמי תמרים אימן כל
שאר חילין דאתאחדן באימן כיוויין דקב״ה אקרי כהון
בגין דבעיכן לאתתא כגווכא דלעילא דלית לך מלה בעלמ׳
דלא אית לה חבנמא לעילא והכא כמי אית לאתתא ובגין
ישראל לאתאחדא ברזא דא דמהימנותא דקב״ה עכ״ל
ולשורשי דעת ומבאי מדע מבואר מהמאמר הזה איך אנו
המיחדים כל המדות העליונות יחד ע״י נטיל הלולב ומיכיו
וקנף הדין בל ירחם ובל ימנא ח״ו. ואף אם אין כל אדם
ישכיל רמיזת הענייניים וסודותיהן ויחודם אעפ״כ יש לאל
ידו לעורר כח העליון כי מאלא אשר כל א׳ מהנה יש לה כח
ושורש במרכבה עליונה אשר נמשך משם למטה בארץ
מעש׳ ידיהו מעורר כח העליון ושורשו למעלה ועל זה נאמ׳
כי חלק ה׳ עמו כי הוא יתברך חלק מכבודו לישראל ויפה
באמר נשמת חיים והחלק ידבק בכל ודומים למציאה אז
חכל הקשור בראשו אחד למעלה ובראשו אחר הב׳ למטה
שמי שלוחו בראשו של מטה ומתעסק בו בכל כחו מעבבל
ראשו העליון. כן הדבר במעשה המצות פה עמנו למטה
בארץ ראשו מגיע השמימה ומתעורר כח העליון ושורשו
למעלה ונתוסף כח ובירה כפמליא של מעלה ומתבסס
כל העולם: אשר על כן אשרי אנוש יעשה זאת לבלתי
סור מן המצוה ימין ושמאל אף אם לא ידע ויסכיל בשי׳ המצו׳
מה היא ומה נעשה כה רק יהא זהי׳ להיות רגיל בפיו ברם
עבודתו לומ׳ ויהא נוע׳ ה׳ אלהינו וכו׳ וכן אמרו פזוה״פ יתרו
וזל על מה דנלי דוד ואמר ומעשה ידיהו כוננה עליהו מאי
כוננה עליהו כוננה ותתקן תקונא לעילא כדקא יאי עליהו

אע"ג דלאו אכן ידעין לשוחה רעותא אלא עובדא
בלא חוהי מצב ידיעו כוונהו לההו דרג דאתטריך לאתתקב
וכו' ע"כ הרי מבואר שעיקר תפלה זו היא להבלתי ידעין
לכוין מעשה המצות במדרגו העליונות אע"פכ מעשה
ידיו מעורר מדריגות העליונות ועשה פרי למעלה . ועל
כן מדרכי חסידים הראשונים ע"ה להתעורר ולומר טרם
כל מעשה המצות הכתוב הזה כאמור :

וכל אלו הענינים צריך לחפש אחריהם קודם שיבא
זמן חיובן כדי להיות לו מוכן ומזומן לנאת בו
ידי חובתו ולהתהדר בהם לפני בורא עולם כי ההדר עיקר
גדול בכל הד' מינים כי אף על פי שלא נאמר הדור רק
באתרוג מכל מקום למדו רז"ל כי הואיל והוקשו להדדי
דכתיבי בחד קרא כא לומר שכל ד' מינים אלו נדיבים
להיות מהודרים כמו האתרוג שכתוב בו הדר אשר על כן
במקומות שהאתרוגים אינם נמצאים וגם הלולבים באים
מארץ מרחקים צריך להזהר ולראות שלא יבא להכשל
באיסור ברכה לבטלה ח"ו כי לולב שיבש שדרתו או רוב
עליו שכלה מראה הירקות שבו והלכיכו פכיו פסול אפילו
בשעת הדחק . ואותה שאמרו בגמרא מעשה בבני ברכום
שהיו מוריעים לולביהן לבני ביתם ואמרו אין שעת דחק
ראיה כגראה דבשעת הדחק יוצאים בהם בבר דחו אותה
הפוסקים דהייבו שהיו מוריעים להם לזכרון בעלמא אבל לא
לברך עליו דאין זה נקרא הדר וכן מזה שבו לולב הכפוף
בראשו בשדרתו וכן אם לא היו עליו זה על גבי זה כדרך
הלולבים שאין ראשו של זה מגיע לבד עיקרו של זה או שאין
לו הרבה עלין זה על זה וכן אם נקטם ראשו דהייבו
שנקטמו רוב העלין העליונים או אם נקטם העלה העליון
האמצעי שעל השדרה אפי' אוא לבדו וכן אם נסדק ונתרחק
ב'גדדיו זה מזה עד שירלו כשנים וכן אם אם נחלקה
התיומת דהייבו מקום ריבוקם מגבן שהם גדלים שניה
שנים כל אלו פסולין אפילו בשעת הדחק כי אינו נקר' הדר
ואין בזה חילוק בין יום ראשון לכל שבעת ימי החג חוץ
מנסדק ונחלקה התיומת שפסול משו' לקיחה תמה שבשרים
מיום ראשון ואילך . אבל במקומות שנמצאים צריך כל אדם
להתהדר ולחפש אחר לו לב מהודר ויפה עד שירו מגעת .
ומצוה לאגדו במינו כי אותם הקושרים כמעי זכיונא לבוי
אין זה בוי אלא מסוגר אלא בעלין שלו יקשור אותו ונהגו
לעשות ו'קשרים כי הלולב סוד צריך יסוד עולם והוא שפי .
ויש מי שסובר להיות ה'קשרים וד' חוטים שהם ט'כמיות
כנגד ט' אותיות דשם ב"ן כי הלולב ומינו בבחינת שם ב"ן
כנ' בספר פרי עץ חיים ויש חסידים ואנשי מעשה עושים
בו י"ח קשרים רמז לי"ח חולאות שבשדרה וכך היא המדה
והרמוזה בו אל ח"י כנודע .

ובן בהדס צריך להודיעם כי עבף עץ עבות האמור
בתורה הוא ההדס שעלין חופין את עצו שיה ו
ג'

ג' עלין בגבעול אחד בעיגול שלין אחד נמוך מחברו
שבשהם עומדים כאופן זה ודאי הם מכסים כל הקף עצו
וזהו עבות אבל אם הם ב' עלין בשוה בגבעול זה כנגד זה
והעלה הג' למעלה או למטה מהם אין זה עבות אלא הדס
שוטה ופסול אפי' בשעת הדחק וקראוהו שוטה מפני שעלו
משוכבי' בשוטה . וצריך לה זהר בזה לבודקן טרם יאגדם
בלולב ואפי' במקומות שאינם נמצאין צריך לזהר' לפחו'
שיהיו עבות רוב אורך ההדס או ברחבו או במופו דהוי
עיבובא . אבל במקומות שנמצאים צריך כל אדם לבקש
אותם לחים וטובים אשר אין בהם כל מום כולם עבות
מראשם ועד סופן ושלא יהא נקטם ראשן ואף שאם לא
נקטם הענ כשר מכל מקום למצוה מן המובחר יבדוק
בראשיה' שלא יהיו נקטמים ויבשים ויש אומרים דיבש ראשן
אפילו אי אפשר באחר פסול וצריך לה זהר בזה מאד וכן
בערבה שיבשה או שנשרו רוב עליה או שנקב ראשה דה ייבו
שנקטם עצה פסולה ויש אומרים שאם נולדו עליה מהקנה
או שנסדקו ונחלקו עליה פסולה ויש להחמיר בכולן הואיל
וערבות מצויות בכל המקומות . ודבת מבני עמנו שוגים
בזה ולוקחים בכל יום ערבה חדשה ותוחבין באגוד' ומתוך
שמוסבים אותה למטה כדי שיהא למטה מן ההדס נושרים
רוב העלים ופוסלין אותה בנו' שאם נשרו רוב העלים
פסולה ולכן ראוי לה זהיר' שידקדקו בתחיבתן בתוך הלולב
ובבטוען שלא יבשרו רוב העלים ויפסלו אותם . וגם צריך
לדקדק בשיעור אורכם שצריכין להיות הדס וערבה ג'
טפחים שהם י"ב גודלים והלולב ד' טפחים שלמים שהם י"ו
גודלים . והרבה בני אדם לא דקדקו בזה בערבה ואוגדים
ערבה קצרה בלולב כדי שיהיו בדי הערב למטה מן ההדס
וכן לא יעשה : והמדקדקים יבחרו בהדס שיהיו אורכות
קצת ובזה יבא הערבה למטה מן ההדס לעולם .

והאתרוג צריך לדקדק בו הרבה כי הוא נקרא
פרי עץ הדר וכל ההדור האפשרי
שהוא יכול לבקש ולחפש עליו יחפש ויבקש עליו ויקח אותו
בשלמות ההדור ויהא נזהר הרבה כי יש הרבה מהם שהם
מרובבים והם פסולים ואפי' הורבב יחוד של אתרוג בלימו'ן
הוא פסול וכל שכן אם הורבב יחוד של לימון באילן אתרוג
כמו שכתב בו פוסקים הראשונים שהם פסולים אפי' בשעת
הדחק . ושמענו שיש סימנים בהם שהאתרוגים המורכבים
הם חלקים . ולאתרוגים בלוטות קטנות בכל נופן ונוכה
להם . ועוד יש בהן סימן כי המורכבים העוקץ בולט ועוקץ
האתרוג שוקע . ועוד סימן ג' כי תוך המורכב דהייבו
המין רחב והמוהל שלו רב והקליפ' התיכו' קצרה והאתרוג
הוא להפך כי הקליפ' רחבה והתיכונה קצרה והוא כמנט
יבש . והגרעין של האתרוג הוא זקוף לאורך האתרוג .
וגרעין המורכב הוא מוסב אורך הגרעין לרוחב האתרוג
ושעם פיסולן הוא לפי שהמורכב לא נקרא אתרוג ואין
להכשיר

להכשיר רק המקרא לתרגם ולא שאר מינים ולא בגרסא תלי מלתא מלחר שזה המורכב לא מיקרי לתרגם ואע"פ שהם בגוף של תרגומים ודרים משנה לשנה כאילן ואין לנו בו אלא מה שאמרו חכמים לתרגם דקא. וכן יש לדקדק בתרגום הירוק שדותיה לעשבי השדה שלף על פי שהוא לשון מרלה לתרגם כשר כשמשהין אותו אין לקנותו לכתחלה אלא אם כן התחיל במקנת למרלה לתרגם דשמא יהא נשאר ירוק. ויש מי שפוסלו גם מטום הדור ולכן טוב להחמיר ולבטל התרגום שהוא כולו למרלה לתרגם דוקא. ורבים שנו בזה להתיר לתרגם ירוק בטור וכמבו על דברי התקוני שאמרו זל ואם היא ירוקה היא מטובחת יתיר כדיוקנא דהות אסתר ירקרקת. ואני אומר כי לפי שיטה זו היה להם להביא גם כן כי אע"פ כי אסתר ירקרקוי היתה הרי אמרו וחוט של חסד משוך עליה ומשעם זה הירוק כעשבי השדה לבמרי פסול מפני כי נוון זה הוא בסטרא אחרא דכתי כפרחא דשעים כמו עשב ואין בהם הנטרפות חסד כלל. ולא אמרו בתקונים אלא למי שיש בו ירקרקות במקנת ויש בו מרלה לתרגם כמשך חוט החסד של אסתר וכן ראוי וכוון להזהר.

וכן יש להזהר בדין חזזית שאם עלתה בו חזזית והוא כמו אבעבועות ויש בו ממש שמקומו ניכר במשמוש היד שהוא גבוה מן האתרוג אם עלתה בב' או בג' מקומות פסול ואם הוא בחוטמו דהיינו במקו' שמתחיל להתקבר ולהתחדד כלפי ראשו פסול אפי' בכל שהוא וכן כל שיהי מרלה אפילו בכל שהוא דזה לא הוי הדר משום שנראה עם לעינים יותר מעשר מקומות שבו שבאותו השיפוע אדם נותן עינו ומשעם זה ג"כ יבש פוסל עם בכל שהוא.

אבל ראוי להודיע לבני אדם כי יש כמה שהם נמנעים מלקנות אתרוג לבדק עליו משלהם יען כי הכל נראה בעיניהם חזזית ופוסלים אותם כי באתרוגים שלנו הוא מצוי לגדל מהם נקודות זקטנות כל שהן וזה לא נקרא חזזית שהחזזית הוא שמעצמו האתרוג גולד אותה הנקודה מצומד לו ירוק לך זה שנמצא בחוב אתרוגים שלנו אינו מהרישותא של אתרוג אלא מן הקוצי ומן הברקנים שבאילן שעוקנים בו ובאותה עקיצה כשהוא גדל באילן מתחנה מקום העקיצה ונעשה מקומה כמו אדום וקורין לאותה חזזית ואינו אלא מכד העקיצה ובוד כי רובם אינו ניכר מקומן במשמוש ואינו גבוה משאר האתרוג. וגם שיטי מרלה שאמרו שאפי' בב"ש פסול בשיפוע לא אמרו אלא כשנראה לכל שאינו הדר אבל באתרוג שאינן נראים לעין מחמת דקותם וצריך להסתכל בהם כדי שיהא נראה ונרגש בראיה ואדם אחר הראהו היד חברו יראהו כולו הדר כלי שום רושם זה אינו נקרא כל שהוא והדר נקרא למי שהוא כידו וכל שכן לאחרים הרואים

אותו.

וחכמי האחרונים זל נוהו על כמה בני אדם ממדקדקין דקדוק בין וקל ולא דקדקו בחמור דהיינו שראין הכל אחר השושנה של אתרוג אם נחבר דבר מה תמכה אף אם האתרוג מהודר בכל מיני הידור ביופי ובתואר מכיחין את זה ולוקחין אחר אף שאין דומה לו במראה ובקומו' ובהידור רק שאין חסרון בשושנה וטועים המה כי אף שראוי לברוק בכל אלה להיות מנוקה מכל מוס לא אמרו אלא כשידו מעבת לקנותו מהמובחר והמהודר שבכולם או במצא אחר טוב ממנו: אבל אם אינו כמצא והמה במצוס או שאין ידו מעבת לקנות המנוקה והמהודר והוא צריך לברך ולנאת ידי חובה בלולבו של חבירו טפי עדיף לקנות אתרוג שיש בו ר' מכל אלה אף שאינו כל כך מנוקי' ולברך על הקנוי מעצמו ומתוכו מלרדף אחר אותו שאין בו ר' מכל אלה שצריך שחברו יקנהו לו במתנה ואולי לא דעת לו ולא תבוכה ואינו נומר בלבו להקנותו ונמצא שאינו יוצא ידי חובת לולב וכן הסכימו רבים מגדולי ישראל ורבים מלאצי מעשה עושין כן והמחמי' הרי זה מן המתמיהין כי על הרוב כשמברכי' כולל' הכולל המזכ' את הרבים כאשר ראיתי בקצת מקומות שעברתי בהם מברכים כל העם לבד ואחר כל העם כדי לזכות בו חוטפים הלולב ומברכין ברכה חטופה ויריבו אינם את רעהו ותבקע הארץ לקולם ואין אים שם עול לב כי צריך בעל המצוה שיקנהו לו תחלה במתנה ואם הוא חשבו מיד חברו שצריך ולא זיכהו לו בעל המצוה לא עשה ולא כלום אין גם ר' שיוכל לברך עליו בכונה ולעשות הנעמעים כי מאין הרגלים שיברכו עליו והוא נוגע ואינו נוגע בלולב ואתרוג חברו ולא אחז הלולב ואתרוג בידו לפחות בשב' הברכה כאשר ראינו מעשה הרע הזה ברבת בני עמינו ומברכין ברכה לבטלה על נטילת לולב והוא אינו לוקח בלקיחה תמה בידו כי ירא בעל המצוות למוסרו בידם פן בריבם אים את רעהו יעלו עד להשחית לולב והאתרוג של מצה שבזבו עליו ממון רב כאשר יקר מקרה פעמי' וצריך להוכיח את העם ולהודיע עונשו של רבה אחותר שבו כי לכל העם בשגגה ושראל קדושים הם בהתלהב נפשם בחשק המצוה לא יפנו ימין ושמאל כי לא ידעו מה הוא עונשו של דבר ושורשו והייטב בעיני ה' כי יוסף ר' לחשבון עונות יפגעו כאשר בברכה לבטלה ואת מעשה ה' יהרסם ולא יכנם ועוד כי בטלו מצות עשה מן התורה כי על ידי חטיפתם זה מזה וזה מזה לא עשו ולא כלום. ורבים מהם מתפללים תפלה חטופה אחרי כן כי אחר להם ב' או ג' שעות עד לברך. אשר על כן חסידים ואנשי מעשה בהם להם לקחת לולב ואתרוג משלהם אף כי לא יהיה כל כך מנוקה ויפה כמו של הכולל רק שיעלה ברכתם לפי עיקר הדין ולברך בכונה ולעשות הנעמעים בית והבלבה בי

מברכים בלולב ואינם עושים הנענועים אין להם על מה שיסמוכו. כי על כן אף שיצאו קצת מן הצורה לברך על הבלתי מובחר כל כך במקום שיש מובחר ומהודר ויפה ומנוקה מכל מום. מכל מקום בהעריך הענינים בשיקול הדעת הדעת נוטה כי בהתלות אליהם כופר הענינים הנז׳ וקיום המצוה כתקנה וכדינה בשלהם כותבים רצויה לפני האל יתברך וזה פשוט ומבואר לכל בר דעת. אך צריך לה זהר שלא יהא באתרוג דברים הפוסלין אותו כגון חזזית גמורה שמעצמות האתרוג שמקומו ניכר כמשמש היד שהוא גבוה מן האתרוג כנזכר. וכן בחסרון אפילו בכל שהוא פסול כמו שכתבו הפוסקי׳ ואעפ״כ מיום ראשון ואילך כשר וניטל פטמו ועוקצו רינו כחס׳ וכשר מיום ראשון ואילך גם כן אבל חזזית כתבו גדולי הפוסקים דפוסל׳ כל שבעת הימים. וצריך שתדע דבח״ל שעושים י״ט שני של גליות פסולי יום ראשון אסורי׳ גם כן כי״ט שני מצו׳ שפקא דיומא. ועוד ראוי להודיעם דבמקום דשכיחי דקלי׳ ושאר המינים אנלס שלא יקנו הם בעצמם הד׳ מינים דקרקע היכה נגזל׳ וכתב עכו״ם גזלי קרקע הם ויבא בגזלה לידו ולולב הגזול פסול שלא יקנו הגוי ויקנו׳ מהם ומה שמוהגי׳ בארץ ישראל שקונים האתרוגים מן הנכרים והולך הישראל ובורר הטובים והותך אותם בידו אינו מן הנכון שהרי אלו האתרוגים כתמרחו על ידי הישראל והילך יוצאים בהם בטבלס וראוי למנוע מנהג זה רק שיקנו הגוי בידו דוקא כמ״ש הפוסקים. וכבר כתבנו לעיל בפרק א׳ בדין סוכה גזולה שראוי לכל איש ישראל הירא להזהר שיהיה נזהר לעשות המצוה מממון של היתר שיודע בודאי שבא בהיתר גמור לידו בלי און ומרמה וגניבה. שאם ח״ו יש שום פקפוק של איסור באותם המעות שבאוי הוא לפני המקום ברוך הוא ונעשה סניגור קטיגור כדין לולב הגזול כמו שהארכנו שם: ויתר דיני אגד הלולב והנענועין יתבארו בפרקים הבאים בס״ד:

בלל העולה מכל דברי הפרק הזה בקיצור שצריך כל איש ישראל להשתדל בעבודה הזאת ושל תהי קלה בעיניו ואל יסמוך לומר עם הקהל אני נוטל כי היא המיב׳ של הכל כי לא נתקן לולב לקהל שלא שיטול אותו אחד לשל ידו מצות לקנות לולב לעצמו או שבא מן הדרך או שאיר׳ ל׳ ואיזה אונס ולא קנה לו לולב ואתרוג שאז תבאי בית כין הוא שיועיל נטילתו בלולב הקהל אבל מי שבידו כסף לקנות ולסבב המצוה ולהדרה אינו רשאי לדחו׳ אותה מצלו שהיא גדולה במאד מאד בכמות ובאיכות ומגיע לו תועל רב אם לנפשו אם לגופו אם לכל אנשי ביתו להשקי׳ לו מימי רע וכל גזרה רעה אם יעשה אותה כתקנ׳. ועוד אע״פי שיטול לולב הקהל לא יוכל לנענע אלא פעם אחת לבאת י״ח מצוה אבל הנענועים אחרים בג׳ מקומות מן ההלל ולהקיף בו בזמן ההושענו׳ איך יעשה ואם הוא במקו׳ שהאתרוג׳ שהאתרוגים אינם במצאים ואינו יכול להשיג דבר שיצא י״ח בו מפני שדמיו יקרים ואין ידו משגת יקנה מן הבא בידו ד׳ מינים הללו להיותם בידו בשעת ההלל ויברך על אותו שנבחר לקהל ובו יצא י״ח ומה שיש בידו יהיה לחבוב מצוה לייחד שם שמי׳ מן הבא בידו ונדקה יחשב לו. אבן מי שיש ספק בידו לקנו׳ צריך שיתדל לקנו׳ המובח׳ והמהודר יותר שימצ׳ לברך עליו בשלו ולא יחוס ולא יחמול על ממונו כי איך יעלה על דעתו של האדם הטפש לפקפק בענין אחר כי ממנו יתברך הכל ומידו נתנו לו כי זה כונת הבור׳ שיעשו מצותיו בשלמות ובהדור כאה ונתן לו יד לעצות והאיש השכל והטפש לא כן יעשה להקל מעליו שלא לפזר ממונו שאינו שלו ויתרצה במה שימצא אלא ראוי וכנון לחוס על כבוד קונו ולעשו׳ המצות בדקדוקן ובשלימותן ואע״פי שמן הדין נראה לו שיוצא בו לא יתרצה בזה שלא יעש׳ הדבר בשלימות בלי פקפוק שאם בא ליקח אתרוג ושולטין ממנו דינר א׳ והוא מסופק בו אם הוא ראוי אם לאו ישאל ממנו אתרוג יפה ממנו ויתן ב׳ דינרים ויקח אותו יפה וטוב כרצון לבו בלי שפק ובלי פקפוק בכל תנאיו. וכן בכל ענין המצות העושה יעש׳ אותן בשלימותן ובדקדוקן שלא יחסר מהן כל דבר. ובזה יוכר עבודת העבד הנאמן ומדקדק בעבוד׳ אדונו ומשתדל לעשותה בשלימות ולייפו׳ אותה עבודה כדי למצא חן בעיני אדונו וגם אדונו מכיר את לבבו הטוב ושמחת לבו בעשיית מצותיו ומוסיף לו שכר אחר נוסף על שכר המצוה עצמה מפני רצונו הטוב וחפצו השלם בעבודתו כמו שביארנו. וגדול שכר האיש המזכה את הרבים לקנות לולב הקהל לזכות את הרבים ולצאת בו ידי חובתם וזכות הרבים תלוי בו ומה טוב חלקו ומה נעים גורלו כי הן היום הקדוש ראשון הוא לחשבון עונו׳ הוא מזכה את הרבים בו ביום מובטח הוא שלא תבא שום עון אשר חטא על ידו כמו שאמרו כל המזכ׳ את הרבי׳ אין חטא בא על ידו. ומי שדואג נפשו על כי רא׳ קרי בלילה ״הכ שאמרו עליו ידאג כל השנה והשיג׳ ידו במצוה הזא׳ שתדל בכל אונו וממונו לקנות ולזכות את הרבים כנגד טפת הזרע שהיא נשמה עשוקה ביד החיצונים עתה יזכה את נפשות בני ישראל במצוה הזאת ועל ידי כך יוציא אותה הנשמה העשוקה משם ולהכניסה אל הקדש פנימה ועל ידי הברכות שמברכים כולם מתקן מה שפגם המשכת הטפה למעלה לחזן והחזיר הטוב אל הרע עתה על ידי הברכות יתוקנו ויעשו׳ אל הקדושה כי כן כחם של הברכו׳ להמשיך שפע ורחמים להחזיר הדברים ליושנם וכל עיקר מצוה זו הוא מוד ייחוד וזווג מדות העליונות. והנענוע׳ גם המה באים להמשיך את החסדים ולהמתיק את הדיני׳ כנודע מדברי רבינו האר״י זצ״ל ה״ע על כן מצוה זאת היא תקון גדול למי שנכשל בעון שכבת זרע לבטלה. לייחד הלולב והאתרוג יחד מוד קב״ה ושאינתיה נגד מה שהפר׳ לשכינת

לעכיבת עוזנו בהמשכת הטפה לחוץ עתה יוקשרו ויעשו כולם אגדה אחת וכמו שבחשאו כסתלקו החסדים למעלה כך על ידי הנענועים ממשיך החסדי׳ וממתיק את הדינים כאמור וטוב ויפה לכל האי׳ הירא לכוין בכל זה ובכן חס״ר ה׳ מעולם ועד העולם על יראיו אמן:

פרק ג

ערב יום חג הסוכות מצוה על כל איש ישראל להפתדל ולזרז הוא בעצמו ובכבודו להכין צרכי חג הקדוש הזה בשמח׳ וטוב לבב ואע״פ שיש לו כמה עבדי׳ מצוה לו ביותר מבשלוחו כמו שאמרו לענין שבת דרב נחמן בר יצחק תכתף ונגיל מכתף וכפיק ואמר אלו מקלע לי ר׳ אמי ור׳ אסי לא מכתיפנ׳ קמייהו כן יעש לכבו׳ האושפיזא הבא אלינו הוא החג הקדוש הזה ולכבוד הז׳ אושפיזין קדישין אברה׳ יצח׳ ויעקב משה ואהרן יוסף ודוד ע״ה המכתופפים בכל קורות סוכתינו כל ז׳ הימים ושמי׳ ושמחים בשמן שמחתנו שמחה של מצות וכל דבר שיקנה תהיה מצמ׳ פנוי לכבוד הרגל ולכבוד הז׳ אושפיזין קדישין: זאם לי אפשר לו להטפל הוא בכולם יכין מקצתם ואחר בפה מלא ברוך אלהים שהחייני וקיימני והגיעני לזמן הזה והעדיף טובו עלי ויתן לי יד ושל לכבד הימים טובים כיד ה׳ הטובה עלי ומידו נתנו לו והריני קונה ועושה זה לכבוד הרגל הקדוש ולכבוד הז׳ האושפיזין קדישין זכותם יגן עלינו אמ״ר: ובכן בתתו אל לבו כן לא יחוש ולא יקפיד כל ההוצאה של יום טוב כי ממנו יתברך הכל ומידו נתנו לו ואיך יעלה ברע׳ לפקפק בענין אחר שהוא רואה בעצמו כי זהו כונת הבורא לרכות כל מיני שמחות בחג הקדוש הזה זמן שמחתנו כמ״ש ושמחתם לפני ה׳ אלהיכם שבע׳ ימים והוא יתברך נותן לנו יד לעשות: והוא ינמנם ממון שאינו שלו ויתרבה במה שיתנה להקל מעליו חלילה לאיש הישראלי לעשות כן: ושמח בכל הטוב אשר נתן לו האל יתברך לשם שמחה של מצוה ובטח בשם ה׳ ויעשן בשהיו ויכולה היא שתרח׳ עליו להמנות בשופע מזונותיו כי כאשר יפתח ידו לכבוד הרגל כן יפתחו לו מן השמים לתת לו אחרתו הרוחתו תמיד בכפלים:

ורמז לדבר הגיד רבינו האר״י זצל״ה כי כן מוע״ד עד הנ׳ אותיות אחרונות וע״ד הס פ׳ כפל המספר של האות ראשונה מ׳ ואותיות וע״ד הס פ׳ כפל המ׳ לרמוז כי כל אשר יוכיח עליו יכפלו לו מן השמים - והשם של קדושת החג הזה הוא שם ע״ב בניקוד סגול שגול עם הניקוד שב״ע מפני שחג זה מביא שבע לעולם - וגדולה רבה היא מאד למכבדו להוציא כמאכ״ל ובמשתה לכבוד

לכבוד האל יתברך להיות שבע ודשן במזונות אכל השנה כי כך היא מדתו של החג הקדוש הזה ביותר משאר חגים ומועדים דכולהו מהאי שלימו מתברכין דומיא מ״ש בזוהר לענין שבת וכבר האריכתי בתוכח ו׳ מוסר על כל זה פ״ב דשבת בס״ד - ואחר שיתקן צרכי החג מאכילה ראוי ובכון שיאמר בלבו מה תקנתי לנפשי היפה ויפנ׳ מלבו מחשבו׳ הבלי העה״ז ויתבודד מקנת׳ היום לפשפש במעשיו על כל מה שפעל ועש׳ ושוב ויתחרט בכל לבבו ובכל נפשו כי זהו עיקר כונת רבותינו הקדושים באמרם חייב אדם לטהר עצמתו בהגל על טהרת הנפש היפ׳ כי היא הנקר׳ עצמותו של אדם וזה בכל הרגלים וכ״ש וק״ו בכא יום חג הקדוש הזה כי הוא יום אחד לחשבון עונות כמ״ש באגדה בפס׳ ולקחת׳ לכם ביום הראשון זה ט״ו ואת אומר ביום הראשון את מוכח בער״ה גדולי הדור מתענ׳ והקב״ה מתיר שלש מצוותיהן ומר״ה ועד יוה״כ היחידים מתענין והקב״ה מתיר להם שלש מצוותיהן וביוה״כ כולנ׳ מתענין האנשי׳ והנשים והטף והקב״ה א״ל לישראל מאי דאזל אזל ומהכא ולהלן ניחל חושבנא ומיה״כ עד החג כל ישראל עסוקין במצו׳ זה עושה סוכתו וזה לולבו וכי״ט הראשון של חג כל ישראל עומדין לפני הקב״ה ולולביהן ואתרוגין בידיהם לשמו של הקב״ה וא״ל הקב״ה מאי דאזל אזל מן הכא ניחל חושבנא הה״ד כי׳ הראשון ראשון לחשבון עונות ע״כ - כי ראוי וכון לכל איש הירא וחרד אל ה׳ לשוב מעבירו שבידו ולהפיל תחנוניו לפני אלהיו מרח׳ בטרם תבא יום ראשון לחשבון עונות וכה יאמר בתחינתו אנא ה׳ אדך אפי׳ את׳ ובעל הרחמים גלוי ודוע לפניך ברצונו לעשות רצונך ולקיים כל המצות אשר ציותנו ולהזהר בכל אזהרות שהזהרתנו ומי מעכב אשור שבעיסה מעכב - לכן יהי רצון מלפניך שתהיה בעזרנו בשנה הזאת הבא עלינו לשלו׳ וזה היום תחלת דין וחשבון עונותנו עוזרנו אלהי ישענו שלא נעבוד אחד מעשה״ם לא תעשה ואל תביאנו לידי חט׳ ולא לידי עבירה והגילנו מכף דוב ואורב יצרנו הרע ויחד לבבנו לאהבה ולירא את שמך והשיבנו אביבנו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלימה לפניך תמיר מראשית השנה ועד אחרית השנה ויקויים בנו מקר׳ שכתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר ושנוכל לקיים מהיום והלאה כל מצוה שיזדמן לפנינו מרמ״ח מצות עשה ומה שלא נוכל לקיים תצרף מחשבתנו הטובה למעש׳ ונהיה אנחנו ונאנאינו ונאנאי נאנאיי כולנו יחד כלי מוכן לקבל נפש רוח ונשמה אשר נפחת בנו כדי שנחזור לעתיד למקור שחצבת בשבנו רוחינו ונשמתינו מעש׳ - ולא נכוש ולא נכל׳ בעולם הזה ובעולם הבא ולהיו׳ מוכנים ומזומנים מלאותם הנותלים לחזות בנו נס ה׳ ולבקר בהיכלו כולנו אומר כבוד ואחרי כן יקרא: פסוק הירחה והתשובה -

ותפלה

ותפלה לו תהיה לעז ולהועיל לכל הקהל כולו לבל יכשל בכל עון אפר אחד מהקדים תפלה לנרה: והוא ע"ד קדמיה לרשעה עד דלא יקדימנך. ועוד כיון שזהו בקשתו ותחינתו מאת המקום לא יחוייק כמוסר ורדות ה' להיות ה' בעזריו. כי כך היא המדה בחתערותא דלתתא אתערותא דלעילא והבא לטהר מטמאין אותו. וע"כ יטהר עצמו תחלה להיות ויהיר וזריז לבלתי עבור את פי ה' אלהיו כי הוא עוש' הפך בקשתו ותחינתו אפר כיקום אם יחטא' ואם ח"ו ולא מהשתי' ירחמו לבל ילכד ברשת יצרו הרע ומוכטח לו שלא יחטא ותמיד יהיה ירא אתו על פני לבלתי יחטא. וזה כלל גדול לעולם להתגבר האדם על יצרו הרע לומר בלבו איך אחטא' ואעבור את פי ה' אלהי הפך בקשתי שאני מבקש בכל יום כמה פעמים אל תביאני לא לידי חטא ולא לידי עבירה. הרחמן יטע תורתו ואהבתו ויראתו בלבבו לבלתי נחטא וכן כל כיוצא בזה. ואיך ולמה אני אדרוש אחרי יצרי הרע הפך בקשתי לפני המקום הכהתל בחנוש אהתל עמו ית' חלילה. והערב זו יפה היא מאד להיות לבו נכנע אפילו בשביתות ובחגים ובמועדים שנרגיל להיות עינינו פקוחות בהם יותר לפי שהאדם אוכל ושותה וקרוב על ידי אכילה ושכרו מרחקה לבבל ח"ו בפה המוקם יצרו הרע ואת מעשה ה' יראכם ולא יבכם ויפרוק עול מלכות שמים מעליו חלילה. והחכם עיניו בראשו תמיד אל ה' כי אעפ"י שמצוה לשמוח בחג"ם ושמחתם לפני ה' אלהיכ'. המשכיל יבין כי לא ניתן השמחה למלוי הכרס ולעבוד על ידי כך את פי ה' שהיא אלא חג השכות ז' ימים לה' כתיב כי כל זאת השמחה לא תהיה אלא לשם שמים ועל ידי כן לא יבא תקלה על ידו: וכל זה לא יתכן אם לא יתעורר האים סר' תכא הזמן אפר קרוב להטות בו יען כי בפתע פתאים יהדפנו יצרו הרע מבלי כ' שהאדם הוא הקדים לתת אל לבו מה שקרוב להטות בהם תמיד עיניו פקוחות והיה תמים עם ה' אלהיו. והרי זה דומה למי שמכיר באויבו המבקש רעתו להורגו בעודנה כי תמיד הוא על משמרתו ויפן כה וכה להיות נגד נריב עמו ושכים להורגו לא כן הבלתי יודע ומכירן בשונאו כי בפתע פתאום יבא עליו ויהרגנו ולא יחמול ביום נקם ושם כפל עדוד ואין בידו מאומה להיות נעז' בגבורה וכשל עוד ונפל עוזר. כן הדבר הזה נגד אויבנו שונאינו הרע אים בר ואויב המן הרע הזה להיות עינינו תמיד עליו כי פרש רשת לרגלי בני אדם ולהיותנו נשמרי' מאד על נפשותינו לבל נהיה נבודי' כמדחפו רשתו כאמו'.

אשר על כן טוב ויפר להתעורר כל אים הירא וחרד לדברה' בפר' הרגל כדי לטהר עצמו ברגל עצמו על ידי הדהורי תשובה וזה בכל שאר הרגלי. וכל כמה וכמה הנזרה והקדוש הזה כי נדיך כל אדם להיות ירא ורעד בקרבו מפחד ה' ופחד גאונו כי אע"פי שהכל

שהכל נכתבים ביו"הכ סכה יום החתימה תלויה ועומדת עד ליל הושענא רבה ולא ידע האדם איך יהיה דינו נחתם ותמיד יהיו עינינו ולבו על דינו ולהרבות בתשובה שלימה על כל מה שחטא על הנפש ולבבה היום הזה בצדקה ובגמילות חסדים כי הגולתה לכפר החטא כמ"ש וחטאיך בצדקה פרוק: וכר מן דין הגולתה ביום ערב סוכות רבה היא מאד: ואמרו עלינו על מהרח"ן זצ"ל כי הוא היה גוזר על קופה של צדקה ולא היה מחלקה לעניים אלא בערב סוכות והיה אומר שביום הזה הצדקה מועיל הרבה מפני שהשכינה הנקראת צדק עולה במעלה למקום הנקרא צדקה ולכן נכון לכל איש ישראל להרבו בצדקה כהו' הזה כל איש לפי מכת ידו ולבוין שמות לכוונה זו: ומדרך אנשי מעשה שלא השיגה ידם לעשות צדקה להיות עושים גביה אחד יום אחד קודם ערב סוכ"אים מאת מכרו ולהוסיף קצת כופר משלהם ולחלקה לעני' ביום ערב סוכות ומזכי' את אחיהם במנוה הזאת עמהם ומה טוב ומה נעים חלק' וגורלם של עושה אלה:

ויותר מהמה אפרו לאדם אפר יזמין ביום הזה לעניים בני תורה מבע"י להתאחר בביתו כל ז' הימים ולהאכיל' בסוכתו ויכוין בכוונת עליה זו על השכיבה שעולה אל המקום הנקרא צדקה וגם לתת חלקם של ז' אושפיזין קדישין להם וכמה החמירו חכמי הזוהר בענין הזה בפרשת אמר וז"לנבעי אינים למחדי לתהכבי מ"ש בגין דחולקא דאיכון אושפיזין דזמין דמסכני הוא והאי דיתיב בגלא דא דמהימנותא וזמין אינון אושפיזין עילאין אושפיזי מהימנותא ולא יהיב לון חולקהון כולהו קיימין מיניה ואמרי אל תלחם את לחם רע עין אסתכת דהאי פתורא דתקין דילי' הוא ולא דקב"ה עליה כתיב. פרש על פניכם פרש חגיכם ולא חגי. זו להאי כר נש דבשעתא דאינון אושפיזין קיימי מפתוריה ואמר רבי אבא אבריהם כל יומי הוה קאים כפרש' אורחין לזמנא אושפיזין ולתקנא לון פתורא והשתא דאזמנים ליה ולכלהו נריקיין ולדוד מלכא ולא יהיב לון חולקהון אבריהם קאים מפתורא וקרי סורו נא ממנו אהלי האנשים הרשעים השא וכולהו בלקין אבתריה ויצחק אמר ובטן רשעים תחסר. יעקב אמר פתך אכלת תקיאנו' ושאר נדיקיי אמרי כי כל עולמ' מלא קיא טאים כלי מקום ודוד מלכא אמר ואשליס דיבוי דכתיב והיו בעשרת הימים ובוש ה' את כבל וימת וכולי אמר ר"א בג"כ אוריתא לא אטרח עליה דבר נש יתיר שלא כמה דיכול דכתיב אים כמתנת ידו ולא לימא אינים אכול ואשתע ואדווי בקדמיתא ומאי דאשתאר יהיבנא לאסכנא שלא ריאשא דכלא דמסכני חולקא דאושפיזין קדישין ואי חדי לאושפיזין ודווי לון קב"ה חדי עמיה ואבריהם קרי עליה אז תתענג על ה' ויצחק קרי עלי' כל כלי יונר עליך וכו' זכאה חולקיה דכר נש דזכי לכל האי זכאה חולקהון בעלמא הדין

והעלמה דאתי עב"ל: ומי האיש הירא ורך הלבב שמוע ושמע את כל הדברים האלה מעלת המצוה הזאת ושעם שבה ולא ירדוף אחריה כאשר ירדוף הקורא בהרים להביא עניים מרודים על שולחנו ולהתברך מפי אבותיו הקדושי' בז' ברכות עליונות אשר מי ימלל גבורות ברכו' אלו לפי סודן ליודעי דעת ומבינו מדע ואף על פי שמר"ם נקנכים מזונותיו של אדם. מכל מקום הכל הולך אחר החיתום יום הושענא רבה. ומה טוב להאכיל לעניים על שולחנו בימים האלה ובזמן הזה ולהתברך מפי קדושים מעתתי עליון ברכות שמים מעל וברכות תהום רובצת תחת כי כך היא המדה אשר המתברך בארץ יתברך באלהי אמן ומובטח הוא שלא יחסרו מזונותיו כל הימים ועוש' בביתו ונדקתו עומדת לעד. וחסיד א' היה יושב על שולחנו במסיבת אנשים חכמים וידועים ויבא עני והלך חוזר על הפתחים על פת לחם. ותכף ומיד עמד ממושבו ואחז כיד העני והושיבו במקומו ושם כעל כל הון עמו ויעתיקו ואמר אוכי היום שם ושמח עמך אשר זיכני ה' עמך להאכילך הלק אברהם אבינו בסוכתי ובלילה ההוא חלם החסי' ההוא שהי' טובע בלב ימים ובא העני ההוא ונתן לו יד והוציאו ממעמקי מים לרוחב ומיד עמד אותו החסיד וחיבקו ונשקו ואמר עליו ברוך אתה לה' אי אתה אשר הצלת נפשי ממות כי כפשע ביני ובין המות אשר טבעתי ביין מצולה ואין מעמד באתי במעמקי מים ושבולת שטפתני ושן ואמר לאיש החסי' ההו' אוכי אברה' אבוך כי באתי היום בסוכתך בדמות האיש העני ההוא אשריך מה טוב חלקך ומה נעי' גורלך עם כל הצדיקי' ומובטח אתה כי לא תחול בזר' רעה בביתך ותמיד תהי' שאנן מפחד רעה ויקץ החסי' משינתו ושמח לבו ויגל כבודו אשר זיכהו ה' באלה ויקבל עליו להיו' עושה תמיד כל ימי החג סעודה מיוחדת לעניים כמסת ידו. ויפרוץ האיש לחב בתורה ובחסידות ולא חסרו מזונותיו מריווח גם עד זקנה ושיבה גם ולמד כמה מעלות טובות למצוה הזאת עתה בימים האלה יתר מאשר הימים כי האדם ירחה לעניים עני כמו שהוא. והם גלם ודמות צדיקי עולם אשר מתעוררים ממקומם בז' ימי החג הקדוש הזה והמה מנחים בבתיהם שם ישראל בסוכתם ונדיך כל אדם לחשוש ולהיות עיניו פקוחות על כל דל עני והלך הבא אל ביתו להאכילו ולהשקותו בפנים שמחות אף כי אינו נוהג ככה בשאר ימים אולי יקרה ה' נקרלתו א' מכל הצדיקים ואם לא יתן לב יאבד טובה הרבה. ומה גם כי על כל פנים הוא צריך לבחת י"ח להאכיל חלק האוזתי זון האלה לעניים ולהתברך מפיהם. ולא יגרוס ח"ו קללה לעצמו להתקלל מפיהם כמבואר במאמר הנזכר דאשלים דינו ויהי בעשרת הימים ויגוף ה' את נבל ומת רחמנא ליצלן:

הטוב כי בימים האלה אשר כל אדם תמיד עיניו אל ה' לעשות סגיבורים שלמדו עליו זכו' להטיב לו החתימה והאיש אשר עיניו נרה באביונים תחת סגיבורים יקנה לו קטיבורים חלילה ואמרו בזוהר ברלשית דף י' ע"ב שהק"בה מבקר את העניים בחגים ובמועדים ורואה שאין להם כלום כמה לשמוח ובוכה עליהם ועולה למרום ורונה ח"ו להחריב את העולם והמקטרג אומר לפניו רבש"ע פלוני אוכל ואותה ויכול לשמוח לעניים ואינו נותן להם מיד נכנס אותו מקטרג ותובע רשות ורודף אחרי אותו האיש ומסבב עליו כמה נרות רבות ורעות רחמנא ליצלן.

ומאנה הנחם נפשי איך בשתכחה תורה זאת מרבת בני עמינו אשר בתיהם מלאים כל טוב ואוכלים למעדנים בחגים ובמועדים ויתר בחג הקדוש אשר זמן צדקה לכל היא ולא נתנו לב על העניים האומללי' כי אם למלא כריסם הוא ואחוזת מרעהו עשירי עם סכמותו ויפתו ויסכרו עמו תמיד כל היום ויבוז כסף להביא אכשים לגים משחקים על פי הכבל ומנבלים בשירי ענבים העתידים עורר לוית יצר סמוך אל הרשורים רעים ובכלותם מכל השירים יחלו מעט בשחוק וקלות ראש ולא יבגר שם נותן טעם לפגם כי טוב לשמוע שיר כסילים כהיום הזה כי הוא זמן שמחתנו כמ"ש ושמחתם לפני ה' אלהיכם ולשמחת מצוה הם עושים ואין בהם דעת ולא תבונה לאמר כי שמח לחוד וקלות ראש לחוד ועוד אם היה כלה אליהם מצות העניים האומללים הבה מה טוב ומה נעים אף אם יצאו קנת מן השורש לא כן הרשעים אשר יחשבו בוכבי נפשם בראותם עני ואביון בא אל שולחנם וירימו את קולם ויגערו בעני ואביון לאמר לך לך אמרין עניא סחור סחור אל תקרב עוד מעט יפגענו עיניך הרע וזן נועגו כולנו אבדנו ובהבה רבות עמם. העל אלה לא תתאפק ה' לאמר חביבים ומאדיבים שנאה נפשי היו עלי לטורה נלאתי כשוא ורחוי לדרוש אליהם עוכשו על דבר וכל הע' ישמעו ויירא ולא יזידון עוד ויביטו וירא כרוחני' מנו' סוכה מה היא ומה טעם יש בה ויתנו לשוב ולהאכיל עניים מרודי' עמו וזה יהיה כעוזרו לבלתי הקל את ראשו מול אביו שבשמים בראות בודל עניותם של האביונים המחבלי' ינבשים ונעגים עד העפר אז יכנע לבבו הגדל וירחמו על פניו כראותו כי הון ועושר בביתו והאשר כביר מנאה ידו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו: פן יהיה הוא מבת סוכתו ויתברך שנא' בהם ומשלם אל סוכתו אל פניו להאבידו אוכי ישוב הגלגל ויבא לידי מדה זו ואשר היא שקולה ככל הישורין שבעולם כמ"ש כי על זה בחרת מעוני ואין ספק כי לאו אשר שה לו מובטח לו שלא יבא לידי תקלה וקלון על שולחנו ויקראו לפניו זה השלחן אשר לפני ה' ויסי בשלם סוכו.

ומה טוב חלקם ומה נעים גורלם של כמה בני אדם אנשי חסד ירחי אלהים אשר עושים לעניים סעודה בסוכתם כדי שיבאו ידי חובה שמזכים את הרבים לנחת מידי חובת סוכה כי אין ידם משגת או אפס מקום להם. וזכות הרבים תלוי בם ואין ספק כי יונח בזה מידי דברי הזוהר כי כבר זיכם בחלקן חלק האוספיזין קדישין. רק שהיה ראוי להם לעשות ככה כל ז׳ הימים ומה בנע כי יגאלו לילה הראשונה ידי חובה ושאר הלילות קובעים סעודתן בביתם.

ומנהג אנשי מעשה אשר לא השיגה ידם להביא עניים לסוכתם או שנר לה׳ המקום וכמה משכב העני. עושים מערב יום טוב תבשיל אחד מיוחד לעניים ומתיבים אותו ואומרים בשעת נתינה זה חלק מסעודתינו יהיה חלף חלק האוספיזין קדישין שיבאו לסוכתנו ומתנו אותה לעני בן טובים. ובכן כשיאכל העני הסעודה ההיא בביתו. בעת ובעונה ההיא שהוא יושב ואוכל בעורתו. ויעלה לו כאילו הזמינו על שולחנו ממש. ועל כיוצא בזה אמר בזוה״ר ר״ל בב״ר אורייתא לא אשרת עליה דבר בס יתיר אלא כמה דיכיל דכתיב חיים כמתנ׳ ידו וכו׳ ובפרט כי חפץ חסד הש״ית יתברך ברחמיו על בריותיו בכל הימי׳ וביותר בימים השם ובזמן הזה. להיו׳ מעשה האדם המעט הוא אם רב לחושבו למעשה רב כדי להכריע כף הזכיות לישראל בני רשומין להיות נחתמים לחיים וזה למי שאין ידו משגת לכל מי שידו משגת חייב להביא אל ביתו תלמיד חכם עני כל ימי החג להיות מאוכלי שולחנו בעין יפה להניח ברכה אל ביתו:

גם מכבוד הסוכה וז׳ אוספיזין דילה. הוא להיות כל אים הירא מתעסק בערב סוכו׳ בהדור הסוכ׳ ומושבה ונאותה בכלים ומנעות נאים כפי כחו כמכין מושב וכסא למלך. לכבוד הסוכה וז׳ אוספיזין דילה. וב״י מעשה פה למטה בסוכה הגשמית נעשה כך למעל׳ בסוכת דוד וכדאיתא בזוהר פ׳ אמור ז״ל מאי פועל נדק נדיקיא דאתקינו למטרוניתא ואלביסו יתה לבוסהא ובטרהא ותבסיטהא כל אחד פועל נדק אקרי וכולי וכן נמי זה המכנים כלים נאים לסוכה כך מתקן כלים נאים העליונים והכנים מנעות נאות בסוכה כך סוכת דוד נעשית בסוד מנע כדאיתא בזוהר בפ׳ תרומה בפסוק עתה ידעתי כי אים אלהים קדוש הוא שובר עליונו תמיד ולכן נעשה ונתקן עלית קיר זו שהיא קטנה ונעשים לו שם מטה ושולחן וכסא ומנורה הם הנורך לכנסת ישראל. ולכן מנוה לתת המנורה בסוכה. וכן ע״י כך יזכה לסוכה הרוחני׳ ותהיה נפשו יושבת במנוחה רבה בב״ע כפי ערך מה שמקיים המנוה בסוכה טובה ובאופן הנאות כך יעשה לו שם סוכה לנשמתו וכדאיתא בזוהר פר׳ פנחס ז״ל וקוכה תהיה לנגל עמה דאתמר ביה בגל שדי יתלבן ולא בגל

בגל סוכת הדיוט דאבין על גופא משמשא אלא בגל לאבנא על נשמתא וכו׳ ובהגיע הכלים הנאים שיש לו והמנעות הנאות בסוכה יקשור לו הוא יתברך כמה חופו׳ בעדן גן אלהים כל אבן יקרה מסוכתו אודם פטדה וברק׳ להשתעשע בשם מזיוא דיקרא עילאה:

ורבת מבני עמינו ונשותיה יותר מהם המבשלה זאת תחת ידם לכבד את ביתם בכלים נאים ומנעו׳ נאות בכל המועדים. ולא יחושו של מושב המלך ה׳ נבאו׳ ואחרי תיקון ביתם בחופן הנאות מתקני׳ מושב הסוכה מהמותרות שבביתם בלוי מחבות ומפחותי הכרי׳ והכסתות שבביתם. כי קשה בעיניהם להניח את ביתם דרך ערוה שאין להם די מושב ביתם וסוכתם וזה דרכם כבל לנו להיות בוחרים במושב ביתם מבסוכה: ולא ידעו תועי רוח ביבה ולו חכמו יסכילו זאת אשר שנו חכמים כל׳ המשנה כל שבעת הימים עושה אדם את ביתו ערוה ואת סוכתו קבע כיצד כלים הנאי׳ בסוכה ומנעו׳ הנאות בסוכ׳ ומנורה בסוכה: באופן כי עפ״י הדת והתורה הדין נותן להיות כל ז׳ הימים ביתו סוגרת ומסוגרת. ואיכבה מוכל ורחינו שפחה כי תירם גבירת להיות דירת ערוה במבחר המושבות והסוכה דירת הקבע ומושב המלך ה׳ נבאות בפחותי הכלים והמושבות הקריבהו נא לפחתך הירנך או היפא פנך והשכיבה נוחת על סבירו לכבד ומקל בכבוד אם אב אני איה כבודי איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי סורו נא מעל אלהי האנשים השם כי מכבדי אכבד וכוזי יקלו. אשר על כן מי שנגע שהים בלבו אף שאין דרכו להתעסק במושב ביתו כל הימים ויעזוב נאשתו לעשות כרצונה אבן במושב הסוכה אל יעזבנו כיד אשתו ורצונה ובחירת׳ כי עיניה נרה על מושב ביתה כי לא דעת לה ולא תבונה להבין ולהשכיל מהות הסוכה ומה שנעשה בה למעלה אלא מנוה בו יותר מבשלוחו לתקן ולהכין במבחר אשר יש לו בסוכתו להכין ולתקן מושב עליונים למעלה כנזכר לעיל ואף גם זאת בכלל מצות עשיית הסוכה ומי שלא נתעסק בעשיית׳ כי לאו בר הכי הוא ויעשנה על ידי אחרים. הנה מה טוב לו להתעסק בענייני מושב הסוכה ובוויה ויעלה לו כאילו עשאה ואחרת אשר ידע כל אדם כי כל ז׳ הימים כשנכנס לשב בכל הסוכה הוא בודאי הגמור שנכנסי׳ עמו ז׳ נדיקי׳ שהם סוד הסכה כי ע״כ הורונו חכמי הזוהר לחלוק להם כבוד קודם שיבתו ולומר תיבו אוספיזין עילאין וכו׳ כמו שבאר לקמן יהא זהיר וזריז מאד להכין מקום מושב ממיטב מנעיו ומיטב כליו ומה טוב ומה נעים להכין בתוך סוכתו כסא מיוחדת בבני כרך ומשי ורקמה לכבוד כל נדיק כל אים יומו ואמרו כזוהר פרש״ אמור ת״ח בשעת׳ דבר נש יתיב במדורא דא נלא דמהימנות׳ שכינת׳ פרסא נדפהא עליה מלגילא ואברהם וה׳ נדיקי אחרינין ודוד מלבא שווין מרוריהון עמיה הה״ד בסכת תשבו ז׳

ימים

הימים ולא בז׳ הימים וכעי בר נש לאחדי בכל יומא ויומא
באלפין נהירין באוספיזין אילין דשרין עמיה וכו׳:

ולמען תדע ותשכיל ענין הזה ולא יקל בעיניך
אגיד לך מעשה רב אשר שמעתי מפי
זקני מעשה שהיה ברב מופלא שהיה יושב ולומד בסוכתו
ותלמידו עמו עודנו לומד עמו. רעדה אחזתהו לאותו
תלמיד ויקם וירץ וילך ויבא וכירו רגפה ובמלקחיים. ורבו
היה מסתומם על המראה כי ראהו לאותו התלמיד כאותן
הרגפה ביד אחר באויר הסוכה וכמדליק דבר אז א״ל הרב
מה זה בני על מה אתה עומד מרעי׳ ומרת׳ ועושה כדברי׳
האלה כי היה חושב שמא אחזתו רוח שטות או רוח רעה
ח״ו ואז השיב לו התלמיד האם אין אדוני רואה כל הזקנים
הללו אשר מכיבותינו וכך היה מוכה והולך א״ב ג״ד ה״ו״ז
ועל כי נאמר בכל מקום מוקטר ומונש לשמי המה שאין לי
להביא רגפה לעשות דוגמא לקטור׳ הנעשה על ידי עסק
תורתנו וגם היה נתן בהם שימני׳ בסדר ישיבתם אוך היו
יושבים אברהם בדרום יצחק בצפון ויעקב במזרח ועם
אברהם יושב עמו משה רבינו ע״ה בדרום ועם יצחק יושב
עמו אהרן בצפון ויוסף ודוד במערב הסוב׳. וכשמע הרב
דברי התלמיד הסתומים על המראה ורואה כי יפה כח
התלמיד מכח הרב שזכה לראות כל מה שגילו לנו חכמי
ס״ז הר על הז׳ אוספיזין עילאין הבאים שאלת גיבותיהם
של נשמותיהם בכל סוכות ישראל ועל כי הם יושבים באים׳
ובירא עוסקים בתורה הרב והתלמיד יחד בתבקנו
גיבותיהם יחד שם וכיתן כח לעין לראות׳ עין בעין אשרי
עין ראתה כל אלה. ויהי מאז עמדו הרב והתלמיד באימה
וביראה בלימוד התורה בתוספ׳ מרובה על העיקר כל ימי
החג עד שכמעט לא נשמע בתוך סוכת׳ שיחת חולין וכל
ימיו של אותו נדיק היה אפטרופוס רב בסגנה זו לא זהיר
את כל העם לבלתי יהגו קלות ראש בתוך סוכתם לפני
הנדיקים וכן כל כיוצא בזה:

ומבאן תבין ותשכיל כמה וכמה סוכה פעולה
ומכופלת להמכבד סוכתו הן בתיבות
הנאים וכלו הנאים ובהיכלו כלו אומר כבוד לכבוד ה׳
והנדיקים וכן להדליק שם המטורה וכמנהג אבותינו מעשה כי
בכבודם ובענמם מתקנים את הנרות בסוכתם ומתקנים
להדליק ז׳ פתילו׳ לכבוד ולתפאר׳ הז׳ אוספיזין והן גם כן
להיו׳ זהיר לנהוג באימ׳ וביראה׳ בתוך סוכתו ושלא לשוח שיח׳
חולין בתוכ׳ מפני כבוד הנדיק וירחיק כעס וקטט׳ מתוכה
פן יגרום לגרם משם הנדיקים כי לא יוכלון שאת גיבות
מעשיו וכבר אמרו בזוהר דאברהם אבינו כשראה שאין
האדם נוהג כשורה וכדת אומר מורו מעל אהלי האנשים
הרשעים האלה וכו׳:

וכבר העיד המחבר הקדוש בעל ספר ראשית
חכמה ע״ה על רבו הרמ״ק ע״ה וכתב ז״ל

וכן היה מנהג מורי ולה״ה שלא לרבר בתוך הסוכה כי אם
חג הסוכות שלא כדברי תורה כי מצות סוכה קדושת גדולה
והעד שעני סוכה חל עליהם קדושה וחשוב׳ כל שבע׳ וגם
שפחתו׳ באים וכוהר קורא לסוכה בלא דמימנותא ואיר
כל מלן דיתיב תחות בלא דמימנותא אחסין חיו
ליה ולבנוי לעלמין ואתברך ברכת׳ עילאה. שהאדם בתוך
הסוכה מוקף מאור הקדושה וכמה קדושו׳ יש בה ולכן ראוי
להתרחק משיחה והיתול שלא יקיי׳ ובילו ברעד׳ כי מקום רמז
הסוכה היא שמחה ורעדה דרינין מתערין מינה וגם כי
ימי זה החג הם דין והעד כי בליל הושענ׳ רבא חתם
הדין וימים אלו נרכים שיהיו בתשוב׳ שימים אלו כיתנו כדי
להאריך על האדם שישוב בתשובה ואין פתקות הגזרות
נמסרים ביד השלוחי׳ עד ליל שמיני עצרת ולכן ראוי להיות
ירא׳ת ה׳ על פני כל איש ישראל כל ימי החג יתר משאר
הימים ויותר ויותר בעומדו בתוך סוכתו:

ואוי לעני׳ שכך ראו׳ רבים מבני ישראל המשחקים
בקוביאות בימי החג הקדוש והטורא הזה
ולא עוד אלא שהורו היתר לעצמם לשחק בתוך הסוכה
מחנה השכינה והנדיקים עליונים. ואוי להם ולנפשותם
כי גמלו להם רעה גדולה עד לשמים. כי בשאר
בנפש יושבים שעה או שתים ולפעמים תמיד כל היום. לא
יזכרו ה׳ לגבורו ולא אמרו בלבבם נירא נא את ה׳ אלהינו.
ולפני מי אנו עומדים ומשחקים ומכעיסים כפני השכינה
עליונה הפורש עליהם סוכת רחמים ושלום ושבע׳ אוספיזין
עילאין קדישין דילה׳ ואין ספק כי השכינה נוחת עליהם
קלני מראשי קלני מזרועי הגמול הזה קויתי כיום בואי
לשכון עמכם כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף לתפקו אותי
מי לענה ורוח הובעתיני כדבריכם וכמצלכם אשר לא
טובים המעט מכם אשר הובעתם ה׳ בדברים תמיד כל
היום כיתר הימים כי תוסיפו לחטוא בחגים ובמועדי׳ אשר
לא ניתנו אלא כדי שתעסקו בתורה ותחת היותכם בירא׳ת
ה׳ כל היום בדברי קדשה של תורה גלות אותי כה
ולהלוותמי בקול תודה וזמר׳ המון חוגג אתם עומדי׳ בסוד
משחקי׳ ריקים ופוחזים ושבנו בשתים ובלא שהים ושכיבה
תנעק עליה׳ אוי להם שכך עלת׳ לה עם כניה שמח׳ לתוגה
נהפכה כי כן בסיל תוגת אמו אלכה ואשובה אל מקומי
הראשון כי טוב לי אז מעתה אוי ואבוי לך כן אדם טפה
מרחה כי כך אתה מכעיס את אם הבנים שמחה ובלא
היית שומע בערה וקול נעקתה עליך אין ספק כי תבחר
מחנק נפשך ותבחר מות מחיים:

ומדוע תהיה כאיש נדהם ולא תביט לאחור
לפחות על נפשך כי כל ימי המועדים
המה ימי דין כי בארבעה פרקים העולם נידון בפסח
על התבואה בעצרת על פירות האילן בראש השנה
כל בני עולם עוברים לפניו ככני מרון בחג נדונין ע

הימים והאוהל והמועדים והחגים המה ימי דק נמצא החטא לא בשחוק וקלות ראש חמור יותר מאחר הסבה שמאחר שהעולם נידון והיה כי יחטא אדם כחטא ר' אפשר שיוכרע הוא את כל העולם ח"ו לכף חובה ואז רעב כי יהיה דבר כי יהיה ח"ן בכנפיו נמצאים דם נפשות אביונים אשר בשלו הסער בהוא.

הטוב לך כי תעשוק דם נפשות כגלן לטבחה בסבלותיך לעשות נחת רוח ליצרך אשר הוא שטן הוא יצר הרע ועתיד לעשו' שפטים בנפשך בעת תת נפשך בידו. וגוסף גם הוא עונש החטאים האלה בנפשותם שנפרעים מהם עונות ראשונים וימים ראשונים ועין כי הן שאר הימים אשר ביטלו תורת אלהיהם היה להם פתחון פה להשיב ולומר אין אדם נתפס על נעדו אדם לעמל יולד על המחיה ועל הכלכלה. אכן מה יענו ליום פקודה על ביטול התורה בחגים ובמועדים אשר אין כל מלומה טורח משא ומתן יכבד עליהם ועודם מחזיקים בטומאתם ומבטלי' ת"ת בתוספת מרובה על העיקר של יתר הימים ותמיד כל היום סמו ית' מנוחן באלו' ובשבועו' בשחוק הקוביאות מאז הבוקר ותעבור המנחה אוי ואבוי לנפשותם ונפרעי' מהם למפרע גם על השאר הימים אשר היו אנוסים בעיניהם כי אלהים שופט ויוכיח עליהם בחגי' ובמועדים אשר המה פנויים ואין אונס ועם כל זאת עזבו ומאסו תורת ה' ואין זה כי אם זרון לבם הרע ומאיסתם בתורת אלהינו גם כלה אונם ובאונם יחד כולם שוין לרעה אין פחד שהים לנגד עינם ואין ספק כי עושה שה אחרית' מרה כלענה. ודי בהערה זו להיות כל איש זהיר וזריז בחגים ובמועדים בעסק התורה ובמצות. וביותר בימים האלה ובזמן הזה כי המשפט לאלהים הוא על מעבלות אדם ותחבולותיו ולהרחיק עצמו כשטחוי קשת מכל מיני שחוק הן בביתו וכל שכן בתוך סוכתו שלא לתת אחיזה ויניקה לקליפה במקום הקדש ח"ו ובמו שכתבנו בפרק ח' כי כל מעשה תוקפה של מצות הסוכה הוא להכניע ת"פ מחצות של לילות. וזה יהיה משפט המצוה הזאת כי נסמוך לעשותה בקדושה יתירה ועמוד התורה לילה ויומם לא כן הרשעים הנוהגים שחוק וקלות ראש בתוכה. וכמערת פרעים היתה להם להיות משחקים בה כברחובות קריה. כי תחת הכנעת הקליפה ות"פ מחצותיה על כן ירים ראש הקליפה ע"י רוב מעלליהם בתוכה ותחת משכן השכינה שם הרגעה לילית מנאה לה מנוח ותחת ג' רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה ח"ו. וכל העם שמעו ויראו ולא יזדון עוד ולפאר בקדושה יתירה אל מקום הקדש משכן כבודה של שכינה ולא יכלו עוד זרים את כבודה. ואולי המנא תמ.א היונה מנוח לכף רגלה כי הן בעונותינו ברבו דרכי נון אכילות מבלי כוונה ומוכנד להראות את פני האדון ה' נבחות והוא כביכול

מסתכל

מסתכל בכתי ע"ז וכא"ה היאך נתונים בשקט וכשלנו בעולם ורואה כיתו חרב ונתון בידם של עבלים שאוה ישאג על נוהו ואומר איה מעון אריות כמי היכן הם אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי והגלתי את בני לבין א"ה ומה לו לאב שעלתה לו כך ואוי להם לבני' שגלו מעל שלחן אביהם. ותהי זאת נחמתו ולמקנהו עמו ונאן מרעיתו עשה סוכת והאם רוכב' על האפרוחי' אם הבנים שמחה ותהיי' למקדש מעט היכל ה' היכל ה' המה. ואין ספק כי בשומו כל איש ישראל כה לנגד עיניו אם אכן הוא נמוח ואם ברגל הוא מתפונן ולא ישוב עוד לבשלה לנכת אחרי שחוק הקוב ייאות לעולם וכל שכן בתוך סוכתו ולא יפנה דרך אנשים העושים מצות אנשים מלומדה רק ח מיד בכניסתו כה יפן בעיני נשמתו אל החניותה והשוכן בקרבה ממ"ה הקב"ה ואחוזת מרעהו ז' אכות קדושים. כי באמת לא פשתה המשפחת הזאת בישראל וכן שאר ביזוי מצוה כי אם על כי יעצרם הגש"ם והאדם ירא לעינים מצוה כמו שהיא ואומר שכה ועל כן לא ידעו ולא יבינו וגם סמכו על איזה מורה שהורה להם היתר בדבר ולפי פשטן של דברים הורו להם כי קרוב הדבר כי למצוה יחשב לשחוק שם בסוכ' מבית לקיים מצות ישיבת סוכה. וחלילה להאמין כי מצות ישיבת סוכה תהיה למושב לצים ומי בקש זאת מידם ומיום חנריו יתברך אכן ישראל קדושים הם ומצוה להודיע טעמי המצוה ופירושה ואת יקל תפארת תוכיותה אשר היא סולם מוצב ארצה וראשה מגיע השמימה. וכבן כל הנשמה יהא מורא שמים עליהם להתרחק מן הכיעור ומן הדומה לו ולא תאכה ולא תשמע לדברי המודים היתי ומנו בדבר אשר היא מצוה הבאה בעברה וחילולים הוא עושה ואת מקדש ה' כי טמא והם לא כתבו ההיתרות ההם אלא לפי פשטן של דברים. אכן בהגלות נגלות מה שגילו לנו חכמי הזוהר גודל נכבודם כנז"ל יפתקע הדבר ולא תהיה כזאת בישראל.

וצא ולמד כמה החמירו הפוסקים ז"ל לבלתי עשות שום תשמיש בזוי בסוכה ואסרו כלי אכילה לאח' אכילה כגון קדרות וקערות להשתמש בסוכה ואף קורם אכילה אסרו להכנים הקדרה בסוכה. ובגמרא פרק היסן אמרו חנבא ושאיל בר ממלתא. ופירש רש"י ע"ה חנבא כד של חרס שמולכין בו המים חוץ לסוכה ורוב העולם אינם נזהרין בכך ואינו נכון וכן אסרו שלא להכנים נר של חרס בסוכה כי אם של ברזל ונחשת. ונר שעוה כמו שכתב הרוקח ז"ל וכן אין להשתמש בסוכה דברים של בזיון כגון שטיפת קערות וכיוצא בהם כדי שלא יהיו המצות בזויות עלינו ח"ו. ומזה יבחין כל בר שכל להבין ולהשכיל גודל קדושת הסוכה אשר כמעט היא כקדושת בית הכנסת והעד על זה שאפילו על עני הסוכה חל הקדושה ואסורין בל שמנה ימים כבגד ועל כן ראוי לירא ממנה כמורא' בית

הכנסת

הכנכת בכל מכל כל לבד אות אשר אתיו לנו הכמים ז"ל
ואשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה.

ונחזור אל הענין בדברים הנעשים בערב החג
שהיינו בו ונריך להזהר מעני כבוד הרגל
שלא יאכל בערב חג הסוכות מחנות ואילך כדי שיאכל
בסוכה לתיאבון דומיא דאכילת מצה דגמרי ט"ו ט"ו מחג
המצות ואע"פ שבערב פסח לא אכרו שלא משעה עשירית
בלבד היינו טעמא משום שאינו יכול לאכול פת אלא מצה
עשירה ועל ידי כן זוכר הוא ולא אתי לאמשוכי מה שאין
כן ערב החג דמיתר בכל דבר חייבינן שמא יעבור הרבה
ולא אכיל לתיאבון בסוכה ולכן ראוי להזהר מחנות היום
והילך לשאול בשמחה של מצוה בלילה וכמ"ש רבותינו
בעלי התוספות בפס היחשלמי פרק היפן דף כ"ז
ע"א. עוד מכבוד הרגל הקדוש הוא מה שאמרו ז"ל חייב
אדם לטהר עצמו ברגל וכל שכן ברגל הקדוש הזה אשר
הוא מוסבב בשובב שמחות בכמה מצות הנעשים בו מה
שלא נעשה בשום חג כמוהו שראוי ונכון להכין עצמו
לקראת אלהיו בקדושה ובטהרה לכבוד קדושת המצות
ובפרט מצות הסוכה כי רבה ולא יכון לאדם בבגדי הנואי
אשר עליו ועוד טומאתו בשוליו ח"ו לבא להראות את פני
האדון ה' צבאות וז' אופניזין עילאין בתוכה. ומה גם כן
נקרא יום ראשון ראשון לחשבון עונות וראוי להיות קדוש
ז והר בטבילה של מצוה. ואם עוד טומאתו בו ולא יחוש
על כבוד קונו כראשו כנגד"ו ח"ו: ועל כן אף המקל ברגל
אחר ראוי לו להחמיר עליו להעביר זוהמת הנחש מעליו
ולהעביר לבושי' דחול בערב חג הקדוש הזה לקבל עליו
קדושת הרגל. ומכעור יום יקדש הוא את היום והלבש
אותו מחלצו לכבוד הרגל ואל יהיה ככסילי הבאים בלבושי
חול לבית הכנסת ולקבל פני הגדיקים בסוכה כי עונכם
רב פני ה' חלקם לא יוסיף להביטם ימשם חסך ולא אור
וכבר הארכתי בזה בפרק ג' דשבת אלא יהא זריז ונשכר
להכין עצמו לכבוד אלהיו כראוי יכין פאר וכבלה תערה
כליה ואם כא בסוד ה' יבוין בהכנות שו להאציל עליו שפע
כ' שמות הקדש הוי"ה ואהי"ה כמילוי ידין יו"ד ה"יו"ן ה"י.
אל"ף ה"יו"ד ה"י שעולים בגימטר' ת"ל להיות טהור
בהיות נפשו לפני בכא כבודו יתברך ולקבל עליו שפע
יום הקדוש:

פרק ד

ליל התקדש חג נדיקים ושמחו ישלנו לפני אלהים
ויעשו בשמח אשר הרגל הזה זמן שמחה לכל
הוא כת"ש בסוכה התפלה זמן שמחתנו וכו'. וראוי לכל

אים ישראל להעביר מעליו כל מיני דאגה ויגון ולאזור
עצמו בשמחה וכטוב לבב ועל ידי כך תתעורר מקום
השמחה למעלה ועל כן אף בשאר הימים מדת העצבות
מגונה היא מאד. וכחג הקדוש הזה מגרעות כתן ח"ו
למעלה לעכיבת עוזנו אם הבים שמחה וחלילה להראות
עצבות אפילו כל דהוא ורבים נכנו בנחלת זאת ולא חפשו
ומרעה אל רבה יצאו כל ימות השנה רחמנא ליצלן. על
כן כל איש ישראל חובה עליו בהתקדש היום להכין עצמו
בקדושה ובטהרה ולרבות כל מיני שמחות מבעוד יום בבית
הכנכת לשמוח בשמחה העליונה בשירים ותושבחות עד
זמן תפלת ערבית.

ומצוה לאחרת תפלת ערבית בלילה הזאת ואף
מקומות שנוהגים להוסיף מחול על הקדש
הרבה בשבתות וי"ט בליל חג הקדוש הזה מצווה לאחר
יען כי כל ענין חג הסוכות אנו למדי' ט"ו ט"ו מחג המצו'
וכמו שבאכילת מצה כתיב בערב תאכלו מצות כן נריך
אכילת כזית בסוכה דוקא בלילה ואם יקדימו מבע"י הרב'
נמי אזלינן אזלינים מעודתם ביום וכבר כתבנו בפרק י' דיום
הכפורים דעת ר"ת שפקיעת החמה קודמת למפתפקע
שיכור שעה ורבוב. ויתחילו במזמורי' המספרים בכבוד
החג ונהגו לומר מזמור כאיל תערוג על אפיקי מים לפי
שבחג נדונין על המים על כן כתבו במזמור הזה כאיל
תערוג על אפיקי מים. ואמרו ז"ל בהילה הזא' היא חסיד'
שבחיות ובזמן שהחיות נמאות מתכנסות אכל הילה והי'
חופרת ומכנכת קרניה בקרקע ונוטרת להקב"ה וקורע
לה את התהום והמים כולין לה וזהו כאיל תערוג על
אפיקי מים ואנו אומרים כי כן נפשנו שוקקה אל המים
וראוי לחוס עלינו ולהוציא מפשטנו לאור להתברך כל הפר'
בגשמי רצון ברכה ונדבה ותהי אחריתה חיים ושבע. ועו'
מצאו במזמור הזה רמז לסוכה בפסוק כי אעבור בבך
שתרגם המתרגם מטללתא: ויש בו גם כן ענין עולי
רגלים וע"כ נזכירה חדשים מימי קדם להתחנן לפני שהיינו
שבמים ישוב ירחמנו ויסיב בנים לגבולם ויכונן המקדש
על מכונו בבילה ונשמח בתקונו ונם נעלה ונראה ונשתחו'
בקול רנה ותור' המון חוגג. וכל איש ישראל ראוי להתעורר
מאד כאמירת המזמור הזה להתחנן על גאולתינו ועל
פדו' נפשנו וישים בלבו כמעמד אשר היו ישראל בחג הקדוש
הזה כשהיו ערוין על אדמת' ושמחים בשמח' בית השואב'
ואכלו לבבים שגלו מעל שולחן אביהם וע"י כך יתחזק
בכל לבו להתחנן בכל לבו ונפשו לאמר ועתה ה' עד
מתי כי שחה לעפר נפשנו דבקה וכולי קומה עזרתה לנו
ופדנו למען חסדך.

וליודעי חן הסד' אל אמירת המזמור הלז בחג
הקדוש הזה הוא פשוט יען הב' מזמורי'
בלנו מיוחדים על חסן מלכות שמים בעלות עם דודה

ת"ת ישראל והם ע"קלין דרחמת אילתא עילאה וזהו כאי תערוג על אפיקי מים: וכבר כתבנו לעיל ריש פרק ב' כי מלכות שמים קבלתה כיוה"כ בחינת הדינים והגבורו' מיה"כ ואילך מקבלת בחינת החסדים יום ראשון שלאחר יוה"כ נוטלת חסד דהוד כית אמה וכיום כ' חסד נצח וכיו' נ' חסד תפארתה וכיום ד' חסד גבורתה וכיום ה' הוא י"ט מפני שנוטלת החסד של החסד הפנימי וגם נוטלת בחינת אור המקיף של החסד ההוא שהוא אור גדול יותר מהפנימי על ידי מצות סוכה שהיא בסוד הם הבני' שמחה שמוכה לוקחת החסדים האלה. והחסדים האלו אינה נוטלת אותם מלמעלה למטה שלא יתבטל החסד העליון ברוב הדינים והגבור שכה אין הנהוג ממנו יוכל להקימו ולפיכך נוטלת אותם מלמטה למעלה כדי שלא יתבטל החסד הקטן היורד תחלה ברוב כח הגבורות שכה בכח החסד הגדול ממנו ידבק בו ויסוב לאיתנו כמו שמבואר באורך בכתבי מ"ו האר"י זלה"ה. (הנה ה"ה ועדז"ל תהוס אל תהוס הם בחינת החסדים התחתונים אחד לאחד קורא לקול גנוך ופי' הטע' יען כל מעבריך ובלוך.)

ועל כיוה"ז נאמר במזמור כאיל תערוג על אפיקי מי"ם הם בחינת החסדים כן נפש"י היא נפש דור מלכות שמים תערוג אליך אלהים. יען כי נמשלה נפש"י לאלהים מבחינת הדינים שלהים אמת עילאה דדינין מתערין מינה מתי אכא ואראה פני אלהים בחינת החסדים שהם בסוד הפנים ופי' הסדר איך קבלתה מלמטה למעלה ולזה אמר היתה לי דמעת"י סוד ה"ה ו"ד והנג"ח כנודע מדברי הרב במאמר שערי דמעה לא נגעלו היו לי תחלה כל אחד לחם יומם ולילה מפני תוקף הדינים והגבורות באמור אלי כל היום איה אלהיך כי כמעט הוא מתעלם ברוב הגבורות ועל כן אמר אה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כלומר כשאלה שהם חבדי כ"ה אזכרה ואשפכה עלי נפש"י מפני תוקף הגבורות: אכן כי אעבור בס"ך הוא סוד החסדים יותר עליונים הסוככי"ם בכנפיהם על התחתונים אז בכח גדלתם אדרם גם אותם שבתעלמו בכח רוב הגבורות שהגיעו עד בית אלהים: גם אותם שהיו עד בית אלהים עכשו יודו בקול רנה ותודה המון חוגג יחד כולם אחד באחד יגשו ושובו לאיתנם אל החסד ואל הרחמים מה שאין כן אם היה בהפך מלמעלה למטה זכן כל ענין עילוי החסדים יפה נרדם בכל המזמור הקדו' הזה וראי למי שהריחו בסוד ה' לכוין את הדברים הרומזי' ברומו של עולם. אכן מי שלא בא בסוד ה' יכוין פשט הדברים כלבד על בנסת ישראל המתחנכת על גאולתם ועל פדות נפשינו מתי אבא ואראה פני אלהים וכיונא באמור: ובכן ישורו בשמחה ובהלה ובנעימה קדושה יתפללו תפלת ערבית ומנהג חסידי ארץ ישראל לשורר בנועם הנוסח אל ופרוס עלינו סוכת רחמים ושלום הרומז

לאם

לאם הבנים שמחה הפורסת סוכת רחמים ושלום ואחמו בנים בניה אמו מסתוכבים תחת כנפי חסדיה ע"י מצוות הסוכה כנז"ל. וע"כ ראוי לאומרו בחג הסוכו' בנוב' קולות יותר משאר חגים ומועדים.

ויתפלל אתה בחרתנו בכוונה ושמחה רבה ומשב לאדון הכל שקרבנו לעבודתו והבדילנו מן התועים ונתן לנו מועדים לשמחה ובפרט המועד הז' ראש לכל המועדות בשמחה ועל כן אמו אומרים בו זמן שמחתנו כי עם כי פשט הדבר הוא מפני שהו' זמן האסי' שהבריות שמחים בו וכתוב בו שני פעמים שמחה ושמחת בחגך והית אך שמח.

אבן עזיקר הדבר כמו שכתבנו לעיל פ' כ' כטעם קביעות חג הסוכות למה היה כי הנה חג הפסח היה על גאולת מצרים וחג השבועות על מתן תורה. אך חג הסוכות על מה נוה לנו הוא. יתברך לחוב אותנו שלא נאמר שהוא על אשר הקיפנו בענני כבוד כפש' הכתוב א"כ נעשה נ"כ זכר למן ולבארה של מרים ולמה יגרע גם הנעשה ע"י משה ומרים מהנעשה על ידי אהרן וטעם הדבר שכתבנו שם מפני כי לא שמח ח' במעשיו מאז ברא העולם עד הזמן ההוא כי ד' דורות שמאר' ועד אברהם היו מכעיסים ובאים וגם לא פסק' זוהמא עד מתן תורה ולא מלאו הימים לגמור מתנתה עד אשר עשו את העגל ולא נתקן עד אחר יום הכפורים שאז נתנה תורה בלוחות שניות והקהיל משה את ישראל לעשות לו משכן ואז שמח הוא יתברך ונגל כבודו נוה לחוב את חג הסוכות כי אם שמחתו ובגילה ובשמחה בו וגם בכל יתר השנים אין השמחה שלימה עד כא יום הכפורים ונטהרי' מאשמותי' ומטפלים באותם ד' ימים בנורכי מנוה אז יש לו יתברך שמחה וע"כ אז היה שמח' בית השואבה וע"כ בכל דור אין לו יתברך ימי שמחה בחג הסוכות כי אז נקיים ישראל מכל עון אשר חטא וגם לנו אין לנו עוד שמחה ושמון כזה להיו' נקיים מעונותינו עלינו דרך שאול על שבחה של ארץ ישראל שנקרא משוש כל הארץ לפי שלא היה אחד מישראל מגר כשהיה בית המקד' קיים למה שהיה אדם נכנס לשם מלא עונות ומתכפר לו אין שמחה גדולה מזו שהיה יונא נדיק הוי יפה נוף משוש כל הארץ ולפיכך בחג הקדוש הזה הוא יתברך שמח וגיל' ונשמח' בו על בשרוכינו וטהר' נפשותינו וע"כ תקנו לומר זמן שמחתנו וכל אדם חייב להראות את עצמו שש ושמח בתתו הטבח הזה לו יתברך אשר בחר בנו מכל העמים ודרך תשובה לנו הורה לטהר את אשמתינו ולשמוח בשמחת הנפש בחג הקדוש הזה. וכבר אמרנו כמ' פעמים שעיקר האהבה והירא' היא בלב ובכווב' ולא באמו' הדברים בפיו ובשפתיו ולבו רחק מהם ובפרט בענין שהו' כופר בטובו הגדול יתברך המטהר ומכפר כל אשמותיו בכל שנה ושנה והוא ברחמיו מתקלא חבר ורחמים עלינו

ומונים

ומציאה מעשיו לאוהבו ושמחה ומי הוא העתיד אשר לא
יכיר את הטוב הזה גלוי ומפורסם לכל אשר כל כיונא
דרבים האלה יתן אל לבו כאמרו הברכות בכוונה ולא
בקורא מצות אנשים מלומדה ואז יתעורר לבו בחשק אהבה
גדולה להב"ה ויתדבק בו בהיות עומד ומתפלל לפניו

ובזוהר פרשת ויחי ר"ל יומי שכינתא לא שריא
אלא באתר דאתכסיא ולא בעיב שלא באתר דאתרו
בתר חסיר ולא בתר פגים ולא בעיב שלא באתר דאתרו
וכו' ר"ל אבא כתיב עבדו את ה' בשמחה בא לפניו
בדננה לאשקא דלית פולחנא דקב"ה אלא מגו חדוה
דאר"א לית שכינתא שריא מגו עצבות דכתיב ועתה קחו
לי מנגן והיה כנגן המנגן וכתי וכל זה בכל הימים וכל
שכן בחגים ובמועדים שהם אושפיזין הבאים מזמן לזמן
וכמו שהאורח צריך לקבלו בבבר פנים יפות כן צריך לקבל
הימים טובים. וכפרש למי שהריחו בסוד ה' ומכיר ויודע
עילוי הימים טובים שבהם מתגלה אור חדש כענין שפיר'
הרשב"י ע"ה בפרשת אמור בענין מקראי קד"ש ובתקונים
דף כ"ז אמר ז"ל ועוד שכינתא אתקריאת חג בכל זמנין
וי"ט חג דתלת רגלין דאתמר בהון שלש רגלים תחוג לי
בשנה וכגונא ירמה כל זכוך למיפב לה דרוזנא הה"ד
ולא ירמה את עני ה' ריקם וצריך למחדי בה דכתיב ושמח
בחגך דאינו חדוה דקב"ה אתקריאת ומאן דאזיל למחמי
לה צריך לנטרא גרמי מעגיבו דאינו לגלית חשוב שבבון
שאול דאינו מום ועליה אתמר כל איש אשר בו מום לא
יקרב עכ"ל וכ"ש בחג הסוכות שנקרא זמן שמחה כמו שאנו
אומרים בתפלה צריך שיהא שמח בתוספת מרובה
כמו שאמר בזוהר ז"ל ובעי בר נש למחדי בכל יומא ויומא
בחגפין דאינון באושפיזין אחלין דשריין עמיה. ודקד"ל
קורבנותיו ז"ל במ"ש בכל יומא ויומא ולא אמר רק כלל
כשבעה ימים אחלין. להראות שבכל יום ויום צריך שיהא
שמח שמחה בפני עצמה שהרי הז' ימים הם הם שבעה
אושפיזין כמנא שבכל יום ויום יש לו אושפיזא בפני עצמו
וצריך להראות לו שמחה. ואמר עוד לקמיה כי הא דרב
המנונא כר הוה עייל לסוכה הוה חדי וכו' כמו שנעתיק
בסמוך בסייעתא דשמיא:

ועל כן ראוי וכשן לכל איש ישראל ליל חג הסוכות
להתעורר בשמח' רבה כעומדו בתפלתו ואחרי
גאתו מבית הכנס' קוד' כניסתו לסוכ' יתבודד במחשבתו
בדברים המעוררים וקונים שמחה בלבו של אדם כמ"ש
הראשונים שיאמר בלבו עלת כל העולמות וסבת כל הסיבות
שברא והמציא כל הנמצאים הכל בעבור האדם והשבחתו
פרטית עלי עם היות שלגדולתו אין לה תכלית ומיף ישגיח
על יתום קטן כמוני שאני נחשב לאין נגד גדולתו יתברך
להסיב עמי בסובות העולם הזה ובסוכות העולם הבא
על ידי מצוותיו אשר קדשנו במצוותיו וצונו והו' כמשל המלך

שיש לו שרים ונכבדים לאין מספר ורצה במדינ' עבר אחד
וקראו ואמר לו רצוני שתעברני ותהיה מהשרי הנכבדים
אשר לי העומדים לפני הראוים את פני המלך ויאמר לו אם
תעבדני כראוי אשים את מעלתך למעל מהשרי הנכבדי'
אשר לי. האין מן הראוי על העבר ההוא לעבור עבודת
רבו בשמח' ויאמ' בלבו הואיל והמלך עם גדולתו ומעלתו
שלא חסר לו דבר בחר בי לתועלתי שאהיה עובד לפניו
אין מן הראוי שאעבוד עבודתו לפניו אלא בשמחה וטוב
לבב. ובספר החסידי' כתוב בשורש האהבה כי כדי לעבוד
בשמח' יקח האיש משל מבשר ודם אם היה יודע דבר שהוא
רצון המלך לא ישקוט ולא יכוח עד שיעלי' רצון המלך שהוא
רימה ותולע' כמוהו ויהיה שמח שמח' גדולה על אשר בא
מעשיו לפני המלך לרצון הבורא שהוא חי וקיים עד'כו שיש
לו לטרוח ולבקש איך יעשה ויעלים רצון מצוותו ועוד יחשוב
ויאמר הרי כל נכא השמים עובדים עבודתם בשמח' עשים
ושמחים לעשו' רצון קוניהם ועבודתם העליונה היא כפלי'
על עבודתינו שהרי הגלגלי' אינם שוקטי' לעול' מתנועתם
וכן השמש לעול' הוא סובב וכבל בקר כאשר הוא יוצא יוצא
בשמחה כמ"ש ישיש כגבור והוא משורר לפני המקום כתו
שהאריכו הראשונים ז"ל. ובעבור המצוות ובפרט בבאו
לקיים מצוות ישיב' הסוכה יהיה עם שמח ויתן אל לבו כי
המצוות הם תבשיטי המלך ממ"ה הקב"ה והוא מתקשט
בהם וראוי שיהיה שמח וכפרש כאשר ירע מה תקון עושה
בעשיית המצוה ההיא ומה תועלת עושה לנשמתו ואז יהיה
שמח יותר ועל זה נאמר פקודי ה' ישרים משמחי לב.

וכבר אמרנו זה פעמים שלעולם אל יפן האיש
ישראלי לעשיית המצוה אז' מר שב"ה. רק
יפן בקרבו בקרב המצוה ורוחניותה אשר יהיו תאומים
מלמטה ואחדיו יהיו תמים על הסמים ממעל ולהיות בכלם
אלהים רוגמא עליונה נגטוהו במצוות אלו מעוס והלכת
בדרכיו. ובכן לבו יחדל בירלת רוממותו ית' כך לעשות
המצוה באהבה ובשמחה רבה לייחד המדות העליונות
הראוי' להתייחד על ידיהן שלכל אחד ואחד מצוה בפני עצמה:
וכן בענין הסוכה שבגיל ויכין בגיעתו כל מה שהאדם
לעגיל פרק ב' גודל מעלתה אשר היא משכן כבודה של
השכינה עילאה האם רוכב' על הכנים האלהי' והכעיבי'
כנשר יעיר קנו על גוזלו ירחף אשר בבלו נחיה בנוי' והמה
מוקפים מאור קדושתה ואז יתעורר בגילה וברעדה בעת
כניסתו בסוכה ויבים וידע מה למעלה ממנו אם הבנים
שמח' והארץ וכל נבראיה שמי' ושמחי' עמה. ואמר בלבו הראוי
אני בן אדם קרוץ מחומר עפר ואפר שהקן' בה שהשמי' ושמי
השמי' לא יכלכלהו והוא רוצה לאור עמי לפרוש סוכ' שלומו
ורחמיו עלי ומה אני שיבא המלך העליון לאור בסוכתי
וכמו שאמר דוד מתי תבא אלי את המלך בתים לבבי בקרב
ביתי בסכונה שלעולם היה ממתין על שבעת הטור עליו

וכדי שיזכרו השכינה מקום לנוח היה עושה הכנה מקודם ולכן לומר אתהלך בתוכי לבני בקרב ביתי להורו על הנשמה הדרה בתוך גופו שהוא ביתו כי עיקר דירת השכינה היא בנפש הזכה כמו שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם של ישראל היכל ה' היכל ה' המה וכן נמי בסוכה אשר היא מקדש מעט לשכיב בכניסתו בה יטהר לבו ומחשבותיו ויתקדש בקדושה רבה ויעשה לה דירה נאה בלבו כדי שתמצא השכיב מקום לנוח שהיא חיב פורה על מקום פנוש ח"ו. ורחינו מבני עליה שמנשקין את הסוכה בכניסתם וכיציאתם וכן ד' מינין שבלולב וכן בפסח המצה והמרור והכל לחבב את המצוה ואשרי אנוש מי שעובד את ה' בשמחה.

ונוכף גם הוא לה יות שם ושמח דאמרינן בפ' כמה מדליקין כתיב ושבחתי את השמחה וכתיב ושמחה מה זאת עשה ומשמי ושבחתי את השמח' זו שמחה של מצוה ולשמחה מה זו עשה זו שמחה שאינה של מצוה ללמדך שאין השכיב פורה לא מתוך עצבו ולא מתוך עצלו ולא מתוך שחוק וקלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר של מצוה שנאה ועת' קחו לי מכנן וכו' ואמרו בגמ' עליו על הלל כשהיה שמח שמח' בית השואב' היה אומר אם אני כאן הכל כאן ואם אין אני כאן מי כאן ומי כאן הדיש ב"ה פי' נגד השכינה שאם השכינה ביניכם הכל יבאו והוי יודע שכל השמחה היתה בהלל והודות לה' על כל הטוב שעשה לישראל להשרות שכינתו בתוכם ולפיכך לא היה אלא ע"י גדולים וחסידים שלא ירחה קלות ראש וכשמחת בחורים וזהו שמנינו חסידים ואנשי מעשה היו מרקדים לפני ה' בחבוקות ושל אור ואומרים דברי שירות ותושבחות ע"כ.

וכן צריך להיות כל איש הירא להדבר בשירו' ובהלל זכהודות בתוך סוכתו ושלא להראות שום עצבו' זכ"ש שחוק וקלות ראש ודברים בטלי' בתוך סוכה אלא דק לשמוח בגילה ובעבודה להשרות השכינה עליו מתוך שמחה של מצוה. ואשר בתעלומות חכמה וסודותיה סוכל הרז"ם וזמק מסוד תנחומיה יכין לכוין עוד כוונת הסוכה מה היא ומה נעשה בה ולהשיב בנעלמים אשר צריך לדע' כי הסוכה היא בשוד אם הבנים אם לבינה כמפורש בזוהר תצוה ז"ל כתיב בסוכת תשבו ז' ימים רא רזא דתימנות' הא' קרא על עלמא עילאה אתמר: פי' היינו בינה והכי תיכון כד אתבני עלמא אתמר הא' קרא כד ברא חכמה עלאה לנפקא מאתר דלא ידע וכו' והיא חכמה עילאה נמין ואתפשט לכל סטרין כדרא דמשכנא עלאה והוא משכנא עילאה אפיק ו' סטרין. (פי' הוא משכנא עילא' היינו בינה אפיק ו' סיטרין שהם סוד חג"ת נה"י סוד ז' דנפקין מן לבנון. וכדין הוא נמינו דמשחתא נהיר לכולא ואמר בסוכת תשבו ז' ימים מאן בית חבר ו' דא משכנא תתאה (פי' היינו מלכות) דאיהי כעשיתא לאחזא לכל

בהרין

בהורין וכדין אמר בסוכות תשבו ז' ימים מאן ז' ימי מעלמא עילאה לתתאה דכולהו קיימי בקיומא לאנהרא לאחי בכת שלוש ומאן איהי דא סכת דוד הנופלת סוכת שלוש וכעו עמא קדישא למיתב תחות צלהא דרזא דתימנות' ומאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עילאין לעילא לאחיא עליה ולאבנא עליה בשעתא דאנטריך ותו כולהו אקרון בסוכת בשלמו וכד אתיו חבר סכת דא עלמא תתא בהני ז' יומין קדישין למיזן לעאר ממנן דכרכן דשאר עמין ולא יתערבון לבתר בחדוה דישראל ומאן חדוה דישראל יומא דשבת עכ"ל הרי מבואר סוד הסוכה שהיא מן אם לבינ' והם כוכה עליונה הנקראת סוכת שלום סוד הבינה וסוכה תחתונה רמז על מלכות שמים עלמא תתאה סכ' שלם הסר וזהו סוד סוכה שתחת סוכה שלמה והעליונה כשירה לפי ישראל בריכין למיתב תחת עלמ' עילא' סוכ' העליונה ולא בסוכה התחתונ' מלכו' שמים שהרי הז' יומין של סוכת הם ז' ימים הנרמזים בפסוק לך ה' הגדול' וכו' והממלכה היא האחרונה.

וכתב מורינו ורבינו האר"ז ז"ל כי עיקר הכוונה היא כי הסוכ' הוא אור מקיף מחוץ הבנים לת"ת ישרא' לבדו מראשו ועד החז' וכן לרחל אמנו מלכות שנו' לבד מאחורי' וזהו בסכ' חס' שעולה מספרו עם הכולל כמספר שהים שהיא אימא קדישא הנקרא שהי' חיים המקפ' לת"ת ישרא' וכן מלכות שמים המוקפת מבית אימה נקר' בשם אלהים וכנגד כשהאם על הבנים יחד ת"ת ומלכות כשהם בסוד ואמנו תחבקני ומקפת עליה יחד ועל בוזליה בוזליה ירחף. אז כתיב בסוכות מלא כי סוכה מלאה וא"ו הם אותיות כו"הם מספר הוי"ה ואדנ"י לרמוז לשמו' הכרא בוכרא והבת היחידה לאימה הוי"ה ואדנ"י המוקפי' ויחדיו יהיו תאומים מהסכת אימא קדישא וזהו טעם שאם היא נבוהה למעלה מעשרי' אמה פסולה כי הנה נודע כי חצי ת"ת של אם לבינה הוא הכתר לת"ת ישראל והוא הסוכך עליו ומכ"ש על המלכות זהוא סוד הסכך של הסוכה. ותחת הסכך הזה עומדים תו"מ וכל אחד הרכו"ם והרי הם ך' ונמצא שהוא עומד בבוה מך' אמה אבל למעלה מזה אין החרם העלון יודע שיושב בכל סוכה כי אינם משיגים למעלה ממנו כמו שהארך בזה בספר הכוונות. וכבר כתבנו לעיל כי בד' ימים שבין כפור לסוכות אין אומרים תחינה מפני שרחל אמנו מלכות שמיר מסלת ה' חסדים נמיים מבית אימא. אך בחמשה עשר לחדש הזה יום טוב מפני שנכנס החסד של החסד הפנימי וגם לוקחת המקיף של החסד ההוא שהוא אור גדול יותר מהפנימי על ידי מצות סוכה שהיא בסוד אימא עילאה שממנה לוקחת החסדים האלה. וביום ב' מקבלת מקיף דחסד ב' וכו' עד היום הז' הכל מלמעלה למטה. ולכן הוא מועד לפי שים אורות המקיפים. וזה יכוין כל אדם בישיבתו בסוכה

כל

כל ז׳ הימים כל יום ויום בחינת המקיף שלו ואחמו בני מלכים של תו״מ אנו עושים כנגדה ויושבים תחת הסוכה לקבל אור המקיף ההוא שאור המקיף ההוא יסכך עלינו ויקיפנו מכל גדדינו.

והנה מנהג תנאים הקדמונים חכמי הזוהר עליה׳ השלום היה כשהיו עושים המצות היו מוציאין׳ הכונה כפיהם כענין ר׳ אבא ע״ה כענין ג׳ סעודות בזוהר פרשת יתרו שאמרו שם ר׳ אבא כך הוה יתיב בסעודתא דשבת הוה חדי ככל חדא וחדא ואמר דא היא סעודתא דעתיק׳ קדישא וכו׳ בסעודה אחרא אמר דא היא סעודתא דקב״ה וכן בכולהו סעודתי ע״כ. על כן אסדר לפניך תפלה א׳ הכולל׳ כל הכונה הנ״ל לכל לילה ולילה בכניסתו בסוכה וכוונת ברכת הסוכה שלו כל יום ויום זה מוסחתה.

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחדא שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל אנחנו באים לקיים מצות ישיבת סוכה כמו שנאמר בסוכות תשבו ז׳ ימים ולתקן את שורשה במקום עליון. ויהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה שימשך אור אימא עילאה המסוכת על הבנים ואור המקיף שלה הוא יסכך עלינו ויקיפנו מכל גדדינו. ואנו מכוונים בקיום מצות הסוכ״ה שהיא כמצין יאהדונהי שהם ז״א ונוקביה כמצין סוכ״ה. ואנו מכוונים להמשיך אור החסד הפנימי דאימא שה״ו העליון והגדול שבכל החסדים לרחל אמנו ושתקבל ג״כ אור המקיף שלו.

יום ב אנו מכוונים להמשיך לרחל אמנו המקיף דחסד דגבורת אימא קדישא.

יום ג להמשיך לרחל אמנו המקיף דחס׳ דתפאר׳ אימא קדישא.

יום ד להמשיך לרחל אמנו המקיף דחסד דנצח דאימא קדישא.

יום ה להמשיך לרחל אמנו המקיף דחסד דהוד דאימא קדישא.

יום ו להמשיך לרחל אמנו מקיף כללות ה׳ חסדים שביסוד אימא קדישא.

יום ז להמשיך לרחל אמנו מקיף כללות ה׳ חסדי׳ דמלכות דאימא.

על ידי מצות ישיבת סוכה. וסוכה תהיה אור המקיף מהחסדים עליונים דאימא עילאה לרחל אמנו. ואנו בני מלכים בני רחל אמנו נרצה ונתלונן בתוך הסוכה הזאת לקבל אור המקיף ההוא אבא בכח גדולת חסדיך העליונים הפלא חסדך מושיע חוסים ואור המקיף ההוא יסכך עלינו ויקיפנו מכל גדדינו ונחסה ונתלונן בכל סוכה אימא עילאה המסוכת על הבני מלכא קדישא ונוקביה המסוכבים והמוקפים מאימא עילאה. ועל ידי שכינתנו תוך הסוכה תמשיך עלינו האדה זו על נפשינו רוחנו ונשמתינו לעבוד את ה׳ הלבינו עבודה שלימה ותעבדה

ותעבדה שכינתך בימינו ותפרוש עלינו סוכ׳ שלומיך ולהקיף אותה מזיו כבודך הקדוש והטהור כנשר יעיר קנו וכפס שעשינו בתיבו ערבי וסוכתנו קבע גם לתבלה האדם העליון יעשה בתיבו סוד אות כ׳ סוד הכינה היא אמן כי שם בתיבו עתה יעשה אותה ערבי ויעשה סוכתנו סוכת דוד קבע נדי׳ קיים ירשו אר״ץ ושבנו לע״ד עליה וגם בזכות עשית בתיבי ערבי לנאת החונה יחשב לנו כאילו הרחקנו נדוד על אשר הייבו מחוייבי גלות והרב כבשנו תצונינו ומחטאתינו טהרנו וכישיבתנו זאת בסוכה יתוקן מושב לנים אשר ישבנו בסוד משחקים ועם מתי שוא ועם רשעים פועלי און: וזכינו שישרו עמנו אבותינו הקדושים ז׳ אושפיזין קדישין עילאין תוך מחנה קדושת סוכתנו ומזיו האדתם וקדושתם תשפיע עלינו רב ברכות וחיים ושלום ולרעבים גם נמאלים תן לחמם ומים נאמנים: וזכותם וזכות נדקתם יעמוד לנו שלא נכשל ולא נכלם ולא נכשל בשום מכשול ועון אשר חטא על ידי אכילתנו ושתייתינו כחב הקדוש הזה ונשבע לחם ונהיה טובים ואל יעכבו אותנו הנשמים מלקיי׳ מצותינו אל תשליכנו מלפניך מלהסתופ׳ בכל כנפיך ונעשה נא למען שמך ולמען זכו׳ ז׳ אושפיזין עילאין להחיים נא את נאולתנו ואת נמח דוד מהר׳ תנמיה וקרבו תרו׳ כישועתך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכו׳ שדי ונזכה וכירם טובה וברכה לשבת בסוכה של לויתן כאמור התמלא כסוכות עורו ותהא הסוכה מצות סוכה זו שאנו מקיימי׳ כאילו קיימנוה בכל פרטיה ודקדוקי׳ ותנאיה וכל המצוות התלויות בה ותטיב לנו הבתימה לחיים טובים ולשלום אמן:

וכל יום ויום ימים כפסו׳ של בחינת מדת היום.

יום א׳ סוכה ה׳ חננה נפשי הושיענו למען חסד׳ך. יהי חסד׳ך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך. **יום ב׳** עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לנו וגם עד זקנה ושיבה וכו׳ גבורתך לך זרוע עם גבורה תעוז ידך תרום ימינך. עתה ידעתי כי הושיע ה׳ משיחו יענהו משמי קדשו בגבורות ישע ימינו.

יום ג׳ תתן לראשך ליית חן עטרת תפארת תמנך כי תפארת עוזמו אתה וברצונך תרום קרננו עורי עורי לבשי בגדי תפארתך יחשלים עיר הקדש ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת. **יום ד׳** ה׳ אלה״ים נכנ״ות השיבנו האר פניך ונושעה. תודיענו אורח חיים שבע שמחות את פניך נעימות בימינך נצח. **יום ה׳** ה׳ אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר הבה הודך על השמים. גדול כבודו בישועתך הוד והדר תשוה עליו והשמיע ה׳ את הוד קולו ונחת זרועו ירדה. **יום ו׳** כספה גם כלתה נפ״שי לבי ובשרי ירננו אל אל ח״י. יחלת לישע עמך לישע את משיחך מחנת רחם מכית רשע ערות יסו״ד עד צואר סלה. **יום ז׳** כי אתם אדני סוב וסלח ורב

חסד

חבר לכל קוראיך מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור והיה ה׳ למלך וכו׳ ושוב יכלו כולם כה בפסוק לך ה׳ הגדולה והגבורה וכו׳ לך ה׳ הממלכה והמתנשא לכל לראש: ולאחר אין לו יד בסוד ה׳ תקנתי נוסח תפלה כוללת לכל מצוות החג וזה נוסחתה:

רבונו של עולם אתה יודע כי בשר לאחינו ואין בנו ולא בשום בריה כח להשיב ולכוין מעלתך וגדולתך כמ״ש גדול אדוננו ורב כח ולתבונתו אין מספר. וגם לא היינו יודעים נרוף שמותיך הקדושים וכונת כל מצוה ומצוה וכונת כל ברכה וברכה של כל מצוה ומצוה בפני עצמה. וכל הייחודים וזווגי מדות הקדושות העליונות הרחוקות לבא על ידיהם וכל שכן כי בשר לאחינו ולא כינת אדם לנו ולא אתנו יודע עד מה מה מצות האלה. לכן יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיהא חשוב ומרוצה לפניך כל מצוה ומצוה שנעשה בחג הקדוש הזה הן מצות ישיב סוכה וברכתה. הן מצות נטילת לולב וברכתו ונענועיו והקפות התיבה בהלולו כיוונו בכל גילופי שמות הקדושים העליונים מתוכם ובכל הייחודים וזווגי מדות העליונות הרחוקות לבא על ידיהם ותגרף מחשבתנו הטובה דרך כלל למעשה פרטיות לכל אשה המצו׳ הקדושות הנעשות בחג הקדוש הזה ויעלו לפניך עם שאר מעשה המצות של בני עלייה אשר בארץ בתעלומות חכמה סודותיה ומנקים מסוד תנחומיה היודעים והמכוונים כל הכונות הרחוקות לכל אלה המצות. ודרך כלל אנו מכוונים לייחדא שמא דקב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו לייחדא שם י״ה בו״ה בייחודא שלים בשם כל ישראל והריני עושים מצות ישיבת סוכה ולולב לתקן שורשיהן במקום עליון בשעור קומה בכל פרטיהן ותקוניהן ודקדוקיהן לעשות את כונת יוצרנו שצונו לעשות המצות האלה ולתת נחת רוח לפניו ולגרום שפע וברכה רבה בכל העולמות ולתקן כל הנצוצו׳ שנפלו תוך הקליפות בין על ידי בין על ידי שאר עמך בית ישראל ולתקן כל תרי״ג מצות הכלולות במצות אלו ולגרום זווג כד׳ אותיות שם הקדוש ולזכך נפשנו רוחנו נשמתנו שיהיו ראויים לעורר מיין תתאין על ידי מעשה המצות האלה ויעלו לרצון לעורר אהבת דודים אמן.

וראוי לאומרה בכל לילה ויום בכניסתו בסוכה ויכוין בלבו כפי כח ידיעתו וחשוב במחשבתו שלא כעלם ממנו שים עוד פנימיו׳ ענייני הסודו׳ ויהיה לבו לשמים בבקשה זו הנזכר שיהיה לרצון אמרי פיו והגיון לבו בראינו כיון כל אלה ואז הקב״ה מעלה עליו כאו היה כן כמו שאמרו בזוהר יתרו ומעש׳ ידינו כוננה עלינו מלי כוננה עלינו כוננה ואתקן תיקונך לעילא כדקא יאות עלינו אע״ג דלית אנן ידעי לשוואה רעותא אלא עובדא בלחודוי מעש׳ ידינו כוננהו להו׳ דרגא דאינטריך לאתקנ׳ עכ״ל. וכבר כתבנו זה כמה פעמים כי על כן הנהינו חסידים הראשונים ע״ה בכל מעשה המצות לתקדים ולומר ויהי נועם ה׳ אלהינו וכו׳ והוא תועלת גדול למעשה:

והנה אותה בזוהר אמור ל״ל אמר רבי אבא כתיב בסוכות תשבו שבעת ימים ולבתר ישבו בסוכו׳ בקדמיתא תשבו ולבתר ישבו אלא קדמא לאוספיזי ותנייא לבני עלמא. קדמאה לאוספיזי כי הא דרב המנונא כד הוה עייל לסוכה הוה חדי וקאים על פתחא דסוכה מלגאו ואמר בזמן לאוספיזין מסדר פתורא וקאים על רגלוי ומברך ואומר בסוכות תשבו שבעת ימים תיבו אוספיזין עילאין תיבו. תיבו אוספיזי מהימנותא תיבו אריס ידוי וחדי. ואמר זכאה חולקנא וזכאה חולקהון דישראל דכתיב כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו והוה יתיב וכו׳ ע״כ. וכן ראוי לכל איש ישראל בכניסתו בסוכה בכל לילה ולילה משבעת ימי החג לה׳ זמין אותם לאיש יומו ואחר כך יכלול השאר עמו וכרך להקדי׳ הנדרך ביומו ואחר כך לכלול חבריו עמו:

ואינה ה׳ לקראתי סדר יפה עינים וטוב רוחי רמז בתיבת סוכה מספר כל האוספיזין קדישין כל איש יומו. ואסדר לפניך הכל בסדר יפה למען ידון הקורא בספרנו הקדוש הזה:

וזה תוארו בכל לילה כשנכנס לסוכה והוא בפתח הסוכ׳ יאמר עולו אוספיזין עילאין קדישין עולו אהכן עילאין קדישין למיתב בגלא דמהימנותא עילאה בגלא דקדשא בריך הוא:

ליעול אברהם רחימא אבא קדישא דהכי סליק לאושבן סוכ״ה. סמ״ך גימטרייא ק״ך. וא״ו גימטריא י״ב. כ״ף גימטריא ק״. ה״י גימטריא ט״ו. סך הכל גימטריא אברה״ם. ואחר כך יכללם יצחק ויעקב משה ואהרן יוסף דוד. וכן כשישב יאמר בסוכות תשבו שבע׳ ימים תיבו תיבו אוספיזין עילאין קדישין תיבו אבהן עילאין בגלא דמהימנותא בגלא דקודשא בריך הוא זכאה חולקנא וזכאה חולקהון דישראל דכתיב כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו:

ליל ב יאמר עולו אוספיזין וכו׳ כנז״ל ליעול יצחק עקידא אבא קדישא דהכי סליק לאושבן סוכה בא״ת כ״ם ח״פ ל״ק עולה ר״ח גימטרייא יצח״ק. ויכללם יחד אברהם יעקב משה ואהרן יוסף ודוד ואחר כך תיבו תיבו כנז״ל:

ליל ג יאמר עולו אוספיזין וכו׳. ליעול יעקב שלימא אבא קדישא דהכי סליק ב׳ פעמים סוכ״ה גימטריא יעק״ב וגם פנים דסוכה הוא. כ״ה י״ד. ואחוריים דאותיות סוכה ע״ז ל״ו עולה קפ״ב גימטרייא יעק״ב. ויכלל יחד אברהם יצחק משה אהרן יוסף ודוד:

ליל ד יאמר עולו וכו׳. ליעול משה רעיא מהימנא דהכי סליק לאושבן סוכה פעמים ומילוי דיודין

דיחידין בסי"ך ו"ו כ"ף הי' נימטריה מעה זנ' אותיות. וגם
אם תחשוב ח"כ ג"ר ה"ו ז"ח טו"כ ל מ"ן ס' נימטריה רנ"ה.
ח"כ ג"ר ס"ו ז"ח טו"כ הרי נימטריה ע"ה. ח"כ ג"ר ה' הרי
נימטריה ס"ו סך הכל נימטריה מע"ה ויכללם אחרה' יצחק
ויעקב אהרן יוסף ודוד.

ליל ה יאמר עולו וכו'. ליעול אהרן כהנא רבה
קדישא מהימנא דהכי סליק סוכה בסי"ך
נימטריה ק"ך ו"ו נימטריה כ"כ. כ"ף נימטריה ק'. הל
נימטריה ט"ו סך הכל נימטריה ת"ו נימטריה אהרן.
ויכללם אחרהם יצחק ויעקב משה יוסף ודוד:

ליל ו יאמר עולו וכו'. ליעול יוסף נדיקא דהכי
סליק מלוי סוכה לבד כזה מ"ך נימטריה
ס"ו נימטריה נ"ם נימטריה פ"י נימטריה י"ס הכל קנ"ו
נימטריה יוס"ף. ויכללם אחרהם יצחק וכו':

ליל ז ליעול דוד מרן מלכא משיחא דהכי סליק
סוכה במספר קטן. ס' נימטריה ו"כ' נ'
כ"ה' נימטריה ה' והכולל הרי י"ד נימטריה דוד. גם כ'
פעמים סוכה וח' אותיות גי' ק"ן כמנין דו"ד הו"א הקט"ן
ויכללם יחד אחרהם יצחק ויעקב משה ואהרן יוסף ע"כ:

ובלילה הזאת יקרא לשון כזוהר פ' בראשית
עמוד ע' וזל"ת ח' דבניהון דשבע'
בד יקייא זמין קב"ה לאעבר לכל אומין דעלמא ולא ישתא'
בעלמא' אלא הקב"ה בלחודוי ויסרא גוי אחד בגין כך הכא
שבעת ימים ת"ח דבנין דא מתמעטין והלכין וביומא ח'
אלטין ישראל לאודייהו בעלמא ומקריבין פר אחד חיל א'
רזא דיחודא שבעה כבשים לקבל שבע דלגין שעיר עזים
אף על גב דבהאי זמנא. יעבירומן הקב"ה מעלמא עם
כל דא ישתאר מיניה דלא יתבטלון מפריה ורביה ובהאי
זמנא יפקון מים חיים מחפמ' עילאה חביי' ש היום הקדמוני
דא חסד עילאה וחביים אל היום האחרון דא גבורה תתאה
וגבורה עילאה בקיץ ובחורף בסטר דחסד ובסטרא דמיא
דלא ישתא' דינא בעלמא שא כלא רחמי וחיים ותירו בעלמא'
ת"ח בהאי חנא עבדין נסוך המים נביעו דחסד באיזון
שתין משעת ימי בראשית וכולהו ז' יומין עילאין מקבלין
מאיזון מים חיים דנפקין מירושל' עילאה שמיר' וכאן אתר
רמו לאיזון מים חיים באיזון שתין וחמידי ונדיקי חדאן
בהאי הלולא בגין דרמיז' לההוא טיבו דזמין קב"ה לעבבר
כד יעבר קב"ה סאיזו מארעא דיחתון איזון מים חיים
טהורים באיזון שתין בהה' מזבח עילאה ההוא יום האחרון
ואיזון תלתא לגין מים י"ח בגים לקבל נדיק דאיקרי חי
עולמים ועל ידיה מים נחתין באיזון שתין ות"ח הלל הזקן
כד הוה חדי בהאי הלולא אמר אם אני כאן הכל כאן ואם
אין אני כאן מי כאן הוה רמז ואמר אי שביעתא דאיקרי
אני שריא כאן הכל כאן ההוא אתרא דאיקרי כ"ל דאתי
לאחדו בא בה ואם אין אני כאן מי כאן דהא לא תאיב' טיבו

שלימא בגין דשכינה לא שריא באתרא קדישא אלא כ"
ישתלמו איזון פרים כדין כתיב ואלבתם מים בשאון
ממעיני הישועה מלן איזון. איזון שית מעיני דאיזון
מריקין בהאי ישועה (פירוש מלכות) וכדין עלמא כלא
בחדוה בגין דנפקא שכינתא' מכין ההוא שאיבו דשאר עמין
בגין כן ביום השמיני עצרת תהיה לכם עכ"ל.

ואחר כך יאמר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי
אבותינו שנזכו' ז' אושפיזין עילאין קדישין
אברה' יצחק ויעקב משה ואהרן יוסף דוד אשר נצומו האדרת
נשמת' מתבוננים ומאירי' בתוך סוכתינו את וכמו בראשיך
ובחסדיך הגדולים לראות מהרה בתפארת עוזך להעביר
גלולי מן הארץ והאלילי' כרות יכרתון לתקן עולם במלכות
שדי וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ
ויקוו' כמ מקרא שכתוב והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום
ולא לילה והיה לעת ערב יהיה אור. והיה ביום ההוא יצאו
מים חיים מירושלים חציים אל הים הקדמוני וחציים אל הים
האחרון בקיץ ובחורף יהיה. והיה ה' למלך על הארץ ביום
יהיה ה' אחד ושמו אחד. ואתנו לחיים טובים וברכה וסלוח
וישועה ונחמה כל בני בריתך. ונזכה ונחיה ונירש טובה
וברכה לחיי העולם הבא. ונהיה אנחנו וזרענו וזרע זרענו
כולנו יודעי את שמך ועושי רצונו והטוב בעיניך ונמצא חן
ושכל טוב בעיני אלהי' ואדם ויחד לבבנו ליראה' ולאהבה את
שמך לעבוד עבודתך הקדושה תמיד כל הימים אכי"ר:

ואקידוש יהיה מעומד כסבר' הרמב"ם ז"ל כי
כן דעת מורנו הרב האלי' זלה"ה כי
דין הקידושין מעומד וביותר כי הוא בסוד עלמא דדכורא
וכל המעשי' אשר הם נעשין כנגדו הם מעומד כמודע לפני
שהריחו כסוד ה'. וגם מדברי' הזוהר אשר העתקנו לעיל
תבונה דרך המנהג שבא כד הוא עייל לסוכה הוא חדי
וקאי' על פתחא דהוכ' מלגאו ואמר כזמן לאושפיזין מסדר
פתורא וקאים על רגלוי ומברך וכו'. הנה מבואר מדברי
המאמר שהוא מברך על רגליו מעומד אותיותיו אושפיזין.
והטע' כנזכר כי הקידוש הוא לתת גבלה העליון הקדושין
של החתן כמודע וקידושין מעומד. ועוד מטעם השני
החמור וזה פשוט. וסדר הקידוש בתחילה מברך על היין
שהוא קודם בכל קידוש כמו שדרשו בשבת זכרהו על היין
ואחר כך קידוש היום ואחר כך על המוציא שאי אפשר לברך
על המוציא קודם שיברך על הקידוש היום שהרי על כרחך
צריך היום להתקדש קודם שיתחיל לאכל כמוציא ואחר כך
מברך זמן. כדי שיחזור הזמן לילה הראשונה על קידוש
היום ועל מוציא מצה:

ואעפי דקי"ל בכל המצות חייב לברך שובר
לעשייתן ואם כן מכל נמי בסוכה היה לו
לברך עליה קודם שיכנס בה שהרי מיד שנכנס בה הוא
עשה המצוה מ"מ לא בטלו לברך אלא אחר שנכנסו בתוכ'

אע"ג שהוא אומר ליטב בסוכ' שהוא ל' עתיד והרי כבר הוא יושב מ"מ כיון שהמנהג למשכה כל זמן האכילה והשתיה שפירוש בסוכות תשבו ר"ל תתעכבו כמו ותשבו בקדש לא שיעבו מעט ויבא לדרך וא"כ כיון שיש לו ליטב כל זמן האכילה מקרי שפיר עובר לעבייתן:

ומנהג מהדרין במצות לומר ברכת ליטב בסוכ' בנגון ובנעימה קדושה כיתר הקידוש כין בלילה הראשונה כין בכל שאר הלילו' ומברכין אותה מיד בכניסתם בסוכה בשעה שרוצים לאכול ואח"כ יושבים ורוחצים ידיהם ותכף מברכים המוציא כמו שאומרו חז"ל ג' תכיפות הם וכו' תכף לנטילת ידים ברכת המוציא וכל העושה כן אין השטן מקטרג באותה השעורה. אף כי לפי הדין יכול לברך אותה קודם ברכת המוציא או אחר ברכת המוציא אחרים שיעשו מ"מ יותר טוב לעשו' הדברי' בלי פוס פקפוק: ואולי וכוון לכוין כשיברך ליטב בסוכה לפטור בזה השינה וכל מה שיתמעט בה עד שעת אכילה אחרת כדי לאפוקי נפשיה מפלוגתא די"א שצריך לברך בכל פעם שיכנס בה. וחסידים הראשונים שהיו יושבים בסוכה כל היום ואין יוצאים רק לעשות צורכיה היו נוהגי' תכף בבוקר בצאתם מבית הכנסת להכנס לסוכה ולברך עליה והיו אוכלים דבר מה כדי שתהיה אחיז' לברכ' ומקום מוכן שתחול עליו הברכה ומכוונים את לבם לצאת בזה כל היום ופטורים בזה כל היום מצות לולב ואתרוג צריך דרכם לנהוג בכה כל ז' ימי החג:

והנה אכילה בסוכה בלילי"ט הראשון חובה אף אם נשמים יורדים צריך לאכול כזית שם דנמרינן ט"ו ט"ו מחג המצות מה להלן לילה הראשו' חוב' שצא' בערב תאכלו מצו' מכאן ואילך רצו' אף כאן ליל' הא' סוכה חובה מכאן ואילך רצה לאכול סעודה מופר בסוכה רצה אינו אוכל אלא פירות ובליל יום טוב ב' של גלו' כפל מחלוקת כין האחרונים יש אומרים שאם ירדו גשמים אינו צריך לאכול שם כזית ואין צריך לקדש בסוכ' דהא אמר זמן מצתמול אלא יאכל כזית שם אחר סעודתו. ויש מחמירים וכתבו דגם בליל י"ט ב' יש חיוב כזית אלא שאין לברך ליטב בסוכה אם ירדו גשמים. וכן ראוי להחמיר לקדש שם ולאכול כזית ויגמור סעודתו בבית ושם יברך ברכת מזון כשיגמור סעודתו בביתו אך מפני שספק ברכות להקל לא יברך ליטב בסוכה ומכ"ש בשאר ז' ימי החג אם ירדו גשמים שאינו רשאי להחמיר על עצמו ולאכול שמה דכיון דפטור מן הסוכה הוי ברכה לבטלה ואף אם יש לו עוכב בזה בטלה דעתו אצל כל אדם: וכל שפטור מן הסוכה ואינו יוצא מעשה אינו מקבל שכר ואינו אלא הדיוטות מעשה שהוא אית לאינו חסן בעבודתו כעבד שמחוב כוס לרבו וכו' ואע"פ שנאמר לשמשו אלא ברצונו אשר לא טוב עשו' אף כי פעב ונאלה כמ"ש הפ' - וכשיוצא מן הסוכה מכת בשמי'

כל

כל יצא בכעבד במבעבד אלא אזי יכוון לבבו הפרל לאמר בשלי הסע' הגדול הזה כי אילולי הייתי טוב ויפר לפניו לא היה מופך הכוס שמוזגתי לפניו על פני זטוכה מרדות א' בלבו של אדם יותר מן' תוכחות אכן לא מפני כך יאריך בעצבון ודאגה ושמחה לתובה יהפוך ח"ו כי זמן שמחתנו הוא ואין לנו אלא לקיים מאמרו יתברך ולשמח בשמחת החג הקדוש והוא יתברך הטוב בעיניו יעשה. וקיבלנו שלא אמרו זה דהוי כמוזג כוס לרבו וכו' אלא כשלא ירדו גשמי' קודם ימי החג ופתע פתאום. נתקשרו שמים בעבים בהתקדש החג וירדו גשמים אכן אם כבר היו יורדי' גשמי' בטרם התקדש החג ונמשכו עד החג אין כל מאומה בזה וגשמי רצון ברכה ונדבה הוו: ויעשה סעודתו ליל חג המצות בשמחה וכטוב לבב עם כל בני ביתו ויסבי' פנ יס ויסמיך לב האומללים יתוך אז אלמנה אז עמי המסובים על שולחנו לאלק האושפיזין עילאין כנז"ל בפרק ג' ואל ירחה פנים ונעפות ח"ו כי עושה אלה מקל"קל חיים בחסד ושופך דמם בקרבם ח"ו וגדול עונו מכשול:

ומצוה על כל איש ישראל להודיע ולהודיע לכל בני ביתו מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה כמו שהזכיר הכתו' טעם הענין למען ידעו דורותיכ' כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים כי צריך האדם להיות נגד פנו הגמול הטוב אשר הש"י גמל את אבותינו ואותנו בכמה זמנים זה אחר זה והגמול הרב בבמות ובאיכות שעשה עמנו ועם אבותינו היתה יציא' מצרי' שסוגי' אותנו מבור הברזל מבית עבדים והיינו מעוקשים ומוסבנים עד שבמעט לא יזכר שם ישראל עוד: אלא שבחמלת ה' עלינו ונתגבר כאר"י כ"ב יכול ביד חזקה ובזרוע נטויה ויוציאנו משם לעשות אותנו עם סגולה. ובהיות הגמול הזה גדול מאד תלה בו עבודתו וקבלת תורתו כמ"ש אנכי ה' וכו' אשר הוצאתיך מארץ מצרים: ולא נתרצה בזה אלא גם לתלות עשו' הרבלים זכר ליציאת מצרים כדי שידעו כל בני עולם עמין יציאת מצרים ויעלו אותם על לבם עד שבשביל זה לא ישכחו את ס' אלהיהם ולא יעזבו תורתו. ובענין חג המצות לא הזכיר ענין מה להודות על זה כי כל מעשיו מוכיחי' עליו ואין צריך דבר מבחוץ: גם בחג השבועות כיון שאנו מונין ז' שבועות מיום ב' של פסח כדי להתקרב אל יום נתינת התור' כאשר עשו אבותינו בצאת ממצרי' כדכתיב תעבדון את האלהים וכו' כי בזכות היציא' היתה על הסב' הזאת אין צריך דבר מבחוץ כי הוא ושמו מורה על זה וספירה שאנו סופרים כל יום ויום עד ז' שבועות כאשר בה שסופר' ז' ימים נקיים אבל בענין חג הסוכות הזה שהוא רחוק מיציאת מצרים ראתה חכמתו יתברך לנוות בם ענין שעשויתו יציא' זכירת מצרים ולא תשתכחו לזה אמר בסוכות תשבו שבעת ימים כי בסוכות הושבתי את

בני

בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים ויש מרבותינו
דברים סוכות ממש עשו להם. ויש מהם אומרים אלו ענני
כבוד שהיו מקיפים אותם ז' ענני כבוד והענינים נקראים
סוכה כמ"ש וברח ה' על מכון הר ציון ועל מקראיה ענן
יומם ומסיך לילה וסוכה תהיה וכו' וזה נמול אחר מצורף עם
נמול הינילה ענמה:

ולכן נריך כל אדם מיכוין בזה כשיושב בסוכתו
ולהודיע לבני ביתו שאנו יוצאי מכתינו לסוכה
שלא כדרך העולם שדרכם להכנס כל אחד מסוכתו לביתו
מפני שהגיכה גוברת בחני תשרי ואנו עושים כהפך לקיים
מצוות הבורא יתברך ומתוך כך יעלה זכר יציאת מצרים על
לבבו וזכיר ומדע החסד והחינות ואשר גמל לחייבי טובו
בעשות עמנו החסד הגדול הזה להוציא אותנו מתוך גלגלי
מצרים: ועוד ידו נטויה לגמול עמנו סוכות, בגאתנו אל
המדבר מסולגלים וכעים בו והיה ארץ ציה וצמאה לא
מקום זרע ותאנה וגפן אשר אין כשבע בן אדם לחיות בו
והוא הקיפנו בז' ענני כבוד לבל יבנו שרב ושמש והיתה זו
מעלה גדולה לישראל כשהיו מוקפי כז' ענני' כי כן דרשו
ז"ל שהקיף כסא הכבוד בז' ענגים שנאמר מלאך פני כסא
פדם"ז עליו ענגו ר"ל פרש עליו ז' ענני' וזהו תוספ' הז"ן
ולפי שהיו ז' ע"כ נצטוינו לעשות מנוה זו בחדש הז' וז'
ימים: ומתוך זכירה זו תהיה יראת ה' נגדו ונגד בני ביתו
תמיד להיות ירחים וזחלים בזכרם את כחו ואת גבורתו
וזה כל האדם:

וע"כ אף כי לפי הדין נשים פטורות מישיב' סוכה
מ"מ מנוה על כל איש ישראל להושיב אשתו
ובני ביתו עמו בסוכה להיות מסתופפים בצל דמהימנות'
לטהר את נפשותם ולהודיע אליהם חסדי ה' עם ישראל
עמו וזחלתו תמיד כל הימי' כעבור תהיה יראתו ואהבתו
על פניהם לבלתי יחטאו. ורחוי וכון להיות סוכתו מלא
ברכת ה' בלימוד התורה על שולחנו כי ע"י לימוד התור'
שם בסוכה נורם ויחוד עליון שהוא מחב' תורה שבכתב' עם
הסוכה סוכת דוד ונקרא בחמת פועל נדק כנזכר בזוהר
וכל שכן אם הוא למד בדרך החמת בזוהר וכיונא וכלי ספק
אעריהו כי שם ימצאו ז' נדיקים אושפיזין עילאין אברהם
וה' נדיקיא ודוד מלכא כי הזמנה זו היא יותר מקובלת
אצלם מהסעד ודה הנשמתית כי שם יאכלו לחם לחמה של
תורה עם השכינה ישא ברכה מאת ה' ומז' נדיקי עמודי
עולם. ורחוי ללמוד בזוהר כל לילה ולילה מענין החג.
ליל א' בזוהר אמור דף ק"ג ע"ב. ליל ב' פרשת פנחס
דף רכ"ה ע"ב. ליל ג' פרשת תצוה דף קפ"ב ע"ב ליל ד'
שם דף קפ"ו ע"ב. ליל ה' פרשת ויחי דף ר"כ ע"א. ליל ו'
פ' ויקרא דף כ"ד ע"א. ליל ז' בפרשת נח דף ס"ג:

ומצאתי כתוב מהקדמונים לקרות **ליל א'**
בסוכה פרק ד' דקדושין שמזכיר

בתוכו מעלתו של אברהם אבינו מ ניכו שקוי' אברה' אבינו
ע"ה כל התורה.

ליל ב' משנת פרק ה' דזבחי' איזהו מקומן של
זבחי' להזכיר עקידתו של יצחק שנעקד
ע"ב המזבח ומשם נתקנו הקרבנו' כנודע.

ליל ג' משנת פרק ז' דחולין בי"ד הנשה שהית'
המנוה שנטטוה בה יעקב אבינו ע"ה.

ליל ד' משנת פרק ה' דאבות את זכיר כתובה
מעלת משה ע"ה משה זכה וזיכה את
הרבים וכולי.

ליל ה' משנת פ"ה דמדו' שמזכיר בתוכו ברוך
שבחר באהרן ובניו וכו':

ליל ו' משנת פרק ו' דסוטה שמזכיר מעלתו
של יוסף יוסף זכה לקבור את אביו.

ליל ז' משנת פרק ב' דתעניו' שמזכיר בתוכו
מי שענה את דוד ואת שלמ' בנו בירוש'
הוא יענה אתכם וישמע בקול נעקתכם ע"כ. ועל כל
פנים יאחוז מזה לכבוד הצדיקים ולהזכיר נדקתם לכל
אים ימו וגם מענייני החג אל תנח ודך לקרות מסכת
סוכה כי יש בו ה' פרקי' כנגד ה' הסדרים ה' ענני כבוד כי
הסנים אינם רק בחינת הכללות כנודע לעדיני דעת.
ויש סדר אחר לקרות בימי החג ואסדר אותו בפרקי' הבאי'
בסעיתא דשמיא ואריך על שולחנו בשירים ותושבחות
לכבוד הרגל הקדוש וכבר האריכו מעלת יקר השירים
והתושבחות על השולחן בשבתות וכחגים וכמועדים בפ'
ז' וח' דפרק שבת בס"ד.

ואם רוצה לנאת מסוכתו באמצע שעורתו לסוכת
חברו. יהא זהיר לברך שנית ברכת הסוכה
בסוכת חברו אפי' היה דעתו בשעה שבירך בסוכתו לשבו'
מקומו אפ"ה נריך לחזור ולברך.

ואם לא הניח שם זקן או הילד על שולחנו כשחוזר
לסוכתו נריך לחזור ולברך על הסוכה. אבל
אם עלה מסוכתו לטייל בתוך ביתו אין נריך לברך דאפילו
להרמב"ם זל דפסק כמברך בכל פעם: הוא דוקא כשיוצא
חוץ לביתו והוזר אבל אם יוצא מן הסוכה לתוך ביתו אין
נראה שינטרך לברך בכל פעם: והכי משמע מדברי בפ'
ב' דה' ברכו' שכתב זל היה אוכל וקראו חברו לדבר עמו
וינא לפתח ביתו וחזר הוא"ל ושינה מקומו נריך ברכה
לאפרע ע"כ: נראה דדוקא אם יצא לפתח ביתו אבל אם
הלך בביתו משמע דלא הוי הפסק הדעת:

ובכל כתבנו דיליף הנ הסוכו' ט"ן ט"ו מחג המנו'
וע"כ ראוי ונכון שיקדים שנודתו קודם חנו'
לילה ולא יותר דומי' דאכיל' מנה כתו שכתבו הפוסקי' זל.

ובברכת מזון בל ימי החג אומר בהרחמן
הוא יגלה עלינו סוכ' שלו' הרחמן

יזכנו לישב בסוכה של לויתן: הרחמן הוא יפריש עלינו ועל כל עמו ישראל קדושה וטהרה משבעה אומות עילאין קדישין וזכותם תהא למגן ומגינה אותנו אמן. וסו׳ יבכב וערבה שינתו.

והנה צריך להודיע לבני אדם חומר איסור הסיכה חוץ לסוכה שאחרו חכמים לישן חוץ לסוכה אפי׳ שנת ערעי מה שלא אחרו באכילה דמותר לאכול אכילת ערעי חוץ לסוכה והטעם דבסיכה אין חילוק בין קבע לערעי שאין אדם קובע עצמו לסיכה שפעמים שאינו אלא מכמנים מעט ודי לו בכך הילכך אין חילוק בסיכה בין קבע לערעי דזו היא שינתו מה שאין כן באכילה.

והן היום רבת מבני עמינו הקלו בזה ואינן יסיכין בסוכה ואין להם על מה שיסמוכו כי אף אם יש תירין לא התירו אלא מפני הנ״ל שיש להם נער לישן שם וזה לא אמרו אלא לאכילת אשכנז שהם מקומות הקרי׳ מאד אך במקומותנו שאין הקור רבה בהם מאין הרגלים לפטו׳ עצמם מטעם הסיכה יתיר חד כסו וסיכתם אזלא הואיל ואין הסיכה מתחזקת ביותר ואם בא לו רוח מותר לפרוס סדין או בגד מן הגג רק שלא יפרוס תחת הכסא: ולמ״ד מפני דמצות סוכה היא אם ואשתו בדרך שהוא דר כל השנה בביתו ובמקום שלא יוכל לישן עם אשתו שאין לו סוכה מיוחדת שעשו השכנים יחד סוכה אחד. אכן אותם שיש להם סוכה מיוחדת ומקלין לישן בתוך ביתם אין להם על מה שיסמוכו. ולא עוד אלא אף לאותם שאין להם סוכ׳ מיוחדת. ובימים אחר שעודתם הולכים ושינים בתוך ביתם אין להם על מה שיסמוכו כי לא אמרו אלא בלילות דבעי׳ דיר׳ אים ואשתו אכן ביום דלא שייך הא ודאי עוברי על דת הם ויראת ה׳ לא בחרו.

ועיב מצוה על כל איש ירא ה׳ לישן בסוכתו עם אשתו אם יש לו סוכה לו לבדו ואין לזרים אתו כ״ש ביום שחייבין הכל לישן בסוכתם ולא לפטור עצמם בעבודת ה׳ בטענות רעועות: ואם ירבים מעט נער עול יסבול ולא יקון שע״כ חז״ל שהסוכה היא תחת גלות לאדם כנז״ל בפרק א׳ וכפר עליו מאסר היה נע ונד בלילו׳ במעודות הרשות ולא חש על שינתו אל מקום אשר יהיה שמה הרוח ולא יטוב מפני כל כופר:

ובפרט למי שהריחו בסוד ה׳ וכתעלומו׳ חכמה מה היא בחינת הסוכה ישכיל וידע סו׳ חומר הדבר שהחמירו לישן בתוכה בסוד וישכב עמה בלילה הוא ופרש בזוהר פרש׳ וישב ז״ל ותנא לאה לקראתו לימא עילאה לנבי ברא יחידא ותאמר אלי תבא תתחת גדפאי לברכא לך ולרווא׳ לך בתפנוקי׳ עילאין כיון דנקט׳ ליה תחות גדפהא פדין וישכב עמה בלילה הוא וכו׳ הנה מבואר מדברי המאמר כי בת״ת ישראל הוא עולה אצל הסוכה עליונה לימא עילאה וישן הוא שם כל הלילה ולכן בשבור

בשבור כי בת״ת ישראל הוא ישן למעלה ואינו ירד מעם ולכן גם באדם הגשמי אין לו רשות לישן מחוץ לסוכה אפי׳ שינת ערעי: ובנקל יסכיל וידע דמצוה ליחד שם עם אשתו ולשמש מטתו ביחודא עליה וכן כתב הרב זלה״ה ג והטעם כי כל עיקר עליתו שם למיהב ליה לנבי ההו׳ שב׳ כנ זכר בזוהר וגורם יחוד לסוכת דוד ודי למשכיל:

פרק ה׳

לאור הבקר יום חג הסוכות יקום לעבוד׳ בורא׳ לו קודם אור הבקר באשמורת האחרונה.

הכל לפי מה שהוא אדם ובמה שהוא רגיל כל השנה כ״ש בחג הקדוש הזה כי כולו מלא חסדים והוא ראשון לחשבון עזכות שנדיק שיוסיף אומץ וחזק כי לא כל העתים שוות: כי אם בשאר הימים הפליגו חכמי הזוהר בשבח המגיע לעומד בכית ה׳ בלילות באשמורת האחרונה וכשמתעור׳ למעלה ערבשוא דחסד בשכיב׳ לא עלה בלחודה׳ שלא עלה ועל אינון דמשתתפין בהדא כמ״ש יומם יצוה ה׳ חסדו וכו׳ כ״ש וק״ו בימי החג הקדוש הזה כי כולו מלא חסדים לשכינת עוזינו כמו שביארנו בפרק דלעיל ובכל ר בס״ד וחדוותא סגיא לעילא ורעותא דכלא ישתכח ובהיותו נעור משנתו עומד ושוכח בשמחה ובטוב לבב ימשיך עליו חוטי החסד כפלי כפלים וחסד ה׳ מעולם ועד עולם על יריאיו למייחלים לחסדו והוא הכותן ליעף כח למתהלכים לפניו: ומצוה על כל אדם ללמוד באותה שעה טעמי מצו׳ לולב ואתרוג קודם עשותו מצוו׳ שהיו כדי שלא יעשה המצו׳ מצות אנשי׳ מלומדה. וכל אדם איכו חייב שלא כשיעורו ואשר יעיב להכין כדעתו פשטי הדברים לדעת כי הכל הוא להורו׳ חיבת המקום עמנו כמ״ש בזוהר ביומ׳ דא כפקי ישראל בסימנים דסימנין מנו מלכא בגין דאינון נגחין דינא ומאי סימנים איכון סימני מהימנותא חותמא דמלכא עלאה. לתרי בני נשא דאנלו קדם מלכא לדינא ולא ידעי עלמא מאן מנייהו נגח כפק חד לגיון מבי מלכא שאילו ליה אמר לון מאן דיפוק וכידוי סימנין דמלכא הוא נגח כך כולי עלמא עאלין לדינא קדם מלכא עלאה ודאין לון מיומ׳ ד״ה ויו״הכ עד ט״ו ויומין לידא׳ וכין כך אשתכחו ישראל זכאין כלהו בתיובתא׳ טרחין בסוכה ולולב ואתרוג ולא ידעי מאן נגח דינא מלאכי עילאי שאילו מאן נגח דינא ח״ל אינון דמשתקי בדיוהו סימנים דליה אינון נגחין דינא בהאי יומא כפקי ישראל בדשימו דמלכא בתשבחת עאלין בסכות אתרוג בשמחלא לולב בימינא חמאן כלהו דישראל בדשימין דמלכא קדישא פתחי ואמרי אשרי העם שככה לו אשרי העם שם אלהיו. ונם הוא ענין שבו יתעוררו ההמון

להדות

להרכות ההלול והשבח כמה שיכולו בידיה מכמחי האדמה ומלאכה מה שיעמה הלבבות ויעורם להודות ולהלל על הפעם המשפע להם בחב הקדוש ברוך הוא כי ככבר מכל ידו כל אחד ואחד באוספו את בורמו תירוש ויבחר להודות והלל לה׳ המשפיע להם כל הטובות ההנה ואולם הוית הדבר על ידי ארבע מינים הללו ולא בשאר ארבע מינים מפני שהם רומזים לעמותיו יתברך כמו שאמרו ז״ל הדר זה הקב״ה שנאמר הוד והדר לבשת. ת מרי זה הקב״ה שב׳ ברוך כתמר יפרח וכולי. וכן רומזים להזכיר ברית אבות והמרות ראשונים כמו שאמרו ז״ל פרי עץ הדר זה אברהם וכולי פרי עץ הדר זו שרה וכולי וכן אמרו פרי עץ הדר אלו בנהדרין וכו׳ כמו שהאריכו במדרש אגדה. וגם בא לתקן עון אדר הראשון שאמרו אילן שחטא בו אדר הראשון אתרוג היה שנאמר טוב העץ למאכל אי זהו אילן שעצו נאכל כפריו זה אתרוג.

אמנם יש עוד פנימיות סודות ארבע מינים אלו וכעבוניהן וראוי לכל מי שחלק לו ה׳ בבינה לדעת פנימיות סודותיו וללמוד אותם בהשמורת אור הבק׳ חב הסוכות טרם בטילת לולב. ומבהב חסידים הראשונים ללמוד מאמרי הזוהר המדברים בסוד המצוה הזאת בפרשת ויחי דף ר״ך ע״א תא חזי כל הנקרא בשמי וכו׳ עד אשרי העם שככה לו וכזוהר פרש״ תצוה דף קפ״ו ע״ב כד ישראל אינון בש״ו יומין וכו׳ עד וכזוהר עמיה שרי. וביותר מזוהר. בפרשת פנחס דף רכ״ה כללות סוד הלולב וכעבוניו שם. המאמרים אלו רמוז כל סודי הדברי׳ ואבלה לחדש מציאת הדבר בזוהר כאילו כיון בכל ייחודי זיווג מדות העליונים אף אם לא בא בסוד ה׳ ולא ידע מאי קאמר לשון הזוהר מסוגל מאד לנשמה ומעורר אהבת דודים לתפלה וכן על זה הדרך בכל מצוה ומצוה היה דרך המקובלים הראשונים ללמוד קודם עשיית מצוה שיהיה ללמוד תחלה פרש המצוה ההיא בזוה״ר כל סודות שנגלו על פי האר״י ז״ל ושעתידים להגלות הכל כאשר לכל רמוזים בדברי הרשב״י ז״ל ומי שאינו בר הכי לפחות יקרא פסוקי המצוה ההיא במקראי התורה קודם עשיית מצותו שידע ויסכיל ניווז יתברך אשר קדשנו במצותיו וצונו ויעשה הדברים לשם פועלן כי סכל מודים כי מצות צריכות כונה ואם לא כוון בהם לא עשה ולא כלום.

ואחר כך יתעסק במצותו לאגוד לולבו כי אע״ב שמן הראוי היה נראה יותר טוב לאגודו בערב י״ם כי אי אפשר לאגדו בי״ט בקשר גמור אלא בעניבה מכל מקום דבר בעתו מה טוב לאגודו בשעת מצותו רקשיטו ההדס והערבה מוכנות בשיעורן מבעוד יום ואף אם יטול מהם אי זה עלין בשעת אגידתו אין בכך כלום דדבר שאינו מתכוין הוא. ודרך אבשי מעשה לאגודו פמין הלולב המוכן להם עלים מבעוד יום וקושרין אותו יפה

יפה אף בי״ט כי לא שייך עניבה וקשירה בעלין ולא אכרת אלא בקושרין אותו שלא במינו וראוי שיכוין באגודתו לקשור קשרא דמהימנותא אותיות שם הקדוש הוי״ה בחך חוא על ידי ג׳ בדי הדס אות יו״ד במילואה זכר לאבות. ועל ידי ב׳ בדי ערבה אות ה״ה במילואה על שם יכין ובועז. ועל ידי הלולב מילוי״ן השם. ועל ידי התתרוג ה״ה אחרונה במילואה. ומצוה לאגדם בקשר גמור לייחדם. ועל כן ראוי לעשות ב׳ קשרים זה על זה לפי שהמינים הללו כולם הם כפולים ולכן צריך להיות קשר אחד לעניין בחינת הזכר שנקשרים זה עם זה השוכיבמי׳ עם הנקבה. ואחר כך קשר לקשור החתן עם הכלה ולכן יהיה זה על זה והיינו משום מי אל הכלה כנודע. ועל פי זה תשכיל ותבין לבלתי ערבב קשירתו יחד הדס וערבה רק חופן קשירתו יהיה חוץ על מקומו ועל כמו כמ״ש הרב ז״ל כשיהיה שדרת הלולב כנגד פניו של האדם יניח הב׳ הדסים אחד לימינו והוא חסד ואחד לשמאלו והוא גבורה ואחד באמצע הערבה והוא ת״ת נוטה קצת לימין והלולב עצמו הגבוה מהם סוד היסוד המושך מן הרעת דרך חוט הערבה והב׳ בדי ערבות ישים אחד לימין והוא נצח ואחד לשמאלו והוא הוד. ונמצא לחבידים הראשונים נמה תפלה ת׳ לאומרה בשעת אגידתו וזה מוסחתה. לשם יחוד קב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הרי אני שוטה מצות אגודת ד׳ מינים אלו לקיים מצות זה אלי ואנוהו ולתקן את שורשה בתקום עליון בשיעור קומה בכל פרטיה ודקדוקיה לעשות את כונת יוצרי שכוני לעשות ממה זו.

ויהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיתקשרו על ידי אגודת לולב זה עם מיני הגדולה והגבורה והת״ת והנצח והוד וכל בשמים ובארץ לך ה׳ הממלכה יחד כולם בחבלי עבותות האהבה ויתוקן על ידי קשר זה מה שפגמתי בעונותי להיות מרגן מפריד שלף עתה ישובו ויתיחדו החתן והכלה ושלשה עדרי צאן רובצים עליה ביחודא שלים ויהי הקשר אמין קשרא דמהימנותא. וכבן בני לביא יתפרדו אחת כסילות הומיה הקשורה בחיש הבליעל יתפרדו חיש מעל אחיו והיו כלא היו כי תעבור ממשל׳ ודון מן הארץ שלא יפתזנו ושלא יתגרו בנו ובחוטו לעבוד את ה׳ אלהינו כאשר עם לבבנו וירחוק כל המעשים ויפתחו לפניך כל הברואים ויעשו כולם אגודה אחת לעשו רצונך בלבב שלם ונפשנו רוחנו וגשמיתנו יהיו קשורים ודבוקים בקרבנו ונרוצי׳ בדרך החיים שעולה בוספר הד״ם ובמספר לול״ב. ותתן לנו זרע כשר וחכם ונדיק שעולה במספר ערב״ה וחננו מאתך חכמה בינה דעת והשכל להבין ולהשכיל התור״ה הקדושה שעולה כמנין אתר״ג. ויתפשט עלינו שפע רו״ח טהרה וקדושה משמך הקדוש והטהור שם כ״ן המתייחד על ידי ג׳ הדסים אות יו״ד שמך

נקדוש

הקדוש. ועל ידי ב׳ בדי ערבות מלוי הה״ שמך הקדוש. ועל ידי הלולב מלוי ון״ו שמך הקדוש. ועל ידי האתרוג מלוי הה״ה לחמכה שמך הקדוש. ויחשב לענין לולב בחגורו כאילו עלינו לירושלם ובגינו מזכח והקרבנו עליו קרבן כלומר לאסרו חג בעבותי׳ עד קרנות המזבח ותחפוץ בנו ותרצנו ותחזיה עינינו בשובך לציון ורמון על מעפטו יפה כברלשונה לז׳ תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל לז׳ יעלו על מזבחך פרים במהרה בימינו לכי״ר.

והנה מצות לולב ביום ולא בלילה דכתיב ולקחת׳ לכם ביום הראשון וכו׳ וזמנו משתבע החמה שהוא התחלת עיקר מה שקרוי יום. ואולם מן הדין היה לברך על הלולב בתפלה מיד לאחר העמידה קודם הלל כי כל ג׳ דברים אלה ברכת הלולב והלל והקפות המה בחינו׳ אשר משתלשלים וכלים זה לאחר זה כנודע למבינו מדע שכל ענין הלולב הוא להמשיך החסדים מת״ת ישראל למלכות דוד. יום יום על דרך זה. יום א׳ כנגד פנימיות חסד שבחסד דמלכא קדישא לראשל לאמנו. יום ב׳ פנימיות חסד דגבורה. יום ג׳ פנימיות חסד דת״ת דמלכ׳ קדישא. יום ד׳ פנימיות חסד דנצח. יום ה׳ פנימיות חסד הוד. יום ו׳ פנימיות כללות החסדים שביסוד. ותכף ומיד צריך לעשות ההקפות לאחריהן להמשיך אור המקיפין של ה׳ החסדים הנזכרים ע״ד המשכת פנימיות הנז׳ יום א׳ מקיף חסד שבחסד ז״א למלכות. וכן על זה הדרך כלומר בנעמוני הלולב פנימיותם ובהקפו׳ מקיפיה׳. ועל כן היה טוב וכון לסמוך זה לאחר זה כלי הפסק דברים בנתים. אך מפני שראוי וכון לברך על הלולב בתוך הסוכה לפי שבבר נתבאר לעיל סוד הסוכה היא סוד אימ׳ עילאה כי הלולב זמינו הם החסדים המתפשטים בת״ת וצריך לנענע עד הדעת לקבל האורה משרשם והדעת הוא יסוד ביכה ושם הוא סבך הסוכה ולכן צריך לברך בסוכה. וגם כאשר יכנענע האדם הלולב בתוך הסוכה מעלה את הנדיק עליון ופנה למעלה לאמשכא חיים מהוא מקורא עילאה ומתשיך אותם למטה בסוד ברכות לראש צדיק ומשם מתן אותם לכלה עליונה ומפני כי לא אמרו כל השעורין הללו שלא למצוה. על כן כתב מהרי״ל זלה״ה שמפני הרואים יותר טוב לברך תחלה בהיותו בסוכה קוד׳ התפלה ואחר כך שאר הנענועים וההקפות יהיו בבית הכנסת. ואל יצא מבית הכנסת לברך בסוכה אם לא במקום פרבים עושים ונוהגים כן או במקום דליכא למיחש לרואים דליכא משום חשש דמיחזי כיוהרא. וכבר הארכתי בתוכחה זו בבארקי יום הכפורים ע״ש: על כן דאוי וכון לנהוג כמנהג נבוני חכמה לברך קודם התפלה בהיותו בביתו בסוכתו כלומר.

והנה מן התורה בלקיחת הנבהה בעלמא סגי דכתיב ולקחתם כיון שהגביהו יצא לכל חכמים ז״ל אמרו שצריכים לנענע ולסמכה לקרא דכתיב לא ירכנו בעני היער כשיעלו מלפני ה׳ זכאין בשבא לשפוט הארץ כלומר ירכנו בעני היער כשיעלו מלפני ה׳ זכאין בשבא לשפוט הארץ ביום הכפורי׳ והנענוע הוא הרימון לה׳ בהלל והודאה למי שארבע רוחות העולם ומעלה ומשה שלו כדרך שאמרו בתנופה לצבר טללים רעים ורוחות רעות ומזיקים מן העולם אבן אין ראוי לאדם לשים מגמת פניו בכל זה לתועלת עצמו כי אין טוב לאדם להיות כוונתו בתפלות ובמצות לתועל׳ עצמו להשפיע לו רב טוב וכל אשר יוסיף ויחמיר בכוונתו הוא רק כדי ליטול פרס מרבו. רק תהיה כוונתו להמשיך השפע והברכה במדות העליונות וכן בכל הענינים הוא עיקר לעבוד להש״י עבודה שלימה בלי לקבל שום פרס וסוף הכבוד לבא וחזקה שליח עושה שליחותו. וכבר כתבתי לעיל בפרק ד׳ בוסח תפלה אחת שזה לכל נפש לומר קודם נטילת לולב. וזה לפי פשוטן של דברים אבן לפי סודן של דברים הבקיאים בכוד ה׳ המה ראו מעשה ה׳ מה ענין הנענועים ומה נעשה ואין מקומם כאן:

אבן אם ידעת בחכמה ויש כח בך לעמוד בהיכל המלך מלכו של עולם אסרר לפניך בוסח תפל׳ אחת כוללת כל הכוונה לפי דעת הרב ז״ל וזה נוסחתה אשר כה תבין ותשכיל את מעשה האיש הישראלי כי רב הוא מאד וכוכה בשמים מעלותיו ומה טוב ומה נעים חלקו ומה נעים גורלו:

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה וכו׳. הנה אנכי בא לקיים מצות ולקחת׳ לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל לתקן את שורשם במקום עליון בשיעור קומה בכל פרטי׳ ותקוני׳ ודקדוקיה לעשות כוונת יוצרי. ויהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגול ר׳ מיכין שו הרומזי׳ לאותיו׳ שם ב׳ן הקדו׳ יו״ד ה״ה ו״ו ה״ה תקר׳ אות׳ א׳ ש״ א׳ והשלחדי׳ בידי. ובנענועי אותו יתבעצו ויעלו הה״חסדי׳ שבתפשטו בגופא דזעיר מחסד עד הוד וכללותם שביסוד. עד הסר׳ שלהם דעת עליון דזעיר ויקבלו אור רב משם להבאה האר׳ מהם אל ראש מוקבא דזעיר השומדת מול החזה שלו. ובנענועי לבד דרוש בחינת חסד החסד שבדעת. ב׳ הולכו׳ נגד מוחין שבו שם **יהו יוד הי ויו** יומשך חסד החסד שבחס׳ שבדעת ז״א לחסד החסד שבחסד שבשם קנותיו. וג׳ ה׳ ובאות אל הח׳ זה להמשיך החסד ההוא אל הנוקבא דז״א בחינת **הי** אחרונה שבשם ואשלמה ליהוה: וב׳ נענועי לבד נפון בחינת גבורה שבחסד שבדעת ז״א שלשה הולכות נגד המוחין שבו שם **הוי ה ואו יוד** יומשך גבורת חסד החסד שבדעת ז״א לגבורת חסד החסד שבשם קנותיו וג׳

וב׳ מכאן׳ ל׳ הזה׳ לשמשיך הגבורה הזו׳ ל׳ מוקב׳ דז״ל בחינת
הי לחחזה שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד
מזרח בחינת ת״ת החסד שבחסד שבדעת ז״ל •
ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם **ויה ואו יוד הא**
ומשך ת״ת חסד שבחסד שבדעת דז״ל לת״ת הים שבשם
קנותיו ז״ל וב׳ הוכאות אל הזה להמשיך אותו ל׳ הנוקבא
דז״ל בחינת **הא** לחחזה שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי
למעלה בחינת נגד החסד שבחסד שבדע׳ ז״ל • ג׳ הולכו׳
נגד מוחין שבו שם **יוה יוד ויו הי** ומשך נגד
החסד שבחסד שבדע׳ ז״ל
לנגד החסד שבחסד שבשם קנותיו דז״ל וב׳ הוכאות אל
הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות לגד ג׳ מוחין שבו שם **ויה ואו יוד הא** ומשך הוד
החסד
ז״ל להוד החסד שבחסד שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ למעלה
אל הזה להמשיך אותו אל נוקבא דז״ל בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות לגד ג׳ מוחין שבו שם **יוה יוד ויו הי** ומשך נגד
החסד שבדע׳ ז״ל
לנגד החסד שבחסד שבשם קנותיו דז״ל וב׳ הוכאות אל
הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות לגד ג׳ מוחין שבו שם **ויה ואו יוד הא** ומשך הוד
החסד
ז״ל להוד החסד שבחסד שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ למעלה
אל הזה להמשיך אותו אל נוקבא דז״ל בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות לגד ג׳ מוחין שבו שם **יוה יוד ויו הי** ומשך נגד
החסד שבדע׳ ז״ל
לנגד החסד שבחסד שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ אל הזה
להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת הגבור׳ שבדע׳
ז״ל ג׳ הולכו׳ לגד ג׳ מוחין שבו שם **הוי הי ואו יוד** ומשך גבורת
החסד שבגבורה
שבדעת ז״ל לגבורת החסד שבגבורה שבשם קנותיו וב׳
הוכאות אל הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי**
לחחזה שבשם ולשלמה לה׳: ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החס׳ דגבור׳
שבדעת ז״ל ג׳ הולכו׳ לגד מוחין שבו
שם **ויה ואו יוד הא** ומשך ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל לת״ת דחסד דגבורה שבשם קנותיו וב׳
הוכאות להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הא** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי למעלה בחינת נגד החס׳ שבגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין
שבו שם **יוה יוד ויו הי** ומשך נגד החס׳
דגבור׳ שבדע׳ ז״ל לנגד
החסד דגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ אל הזה להמשיך
אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה שבשם
ולשלמה ליה״ה: ובנענועי למטה בחינת חסד הגבור׳ שבדע׳
ז״ל ג׳ הולכו׳ למטה נגד ג׳ מוחין שבו
שם **הין הי יוד ואו** ומשך חוד החסד
שבגבורה שבדע׳
ז״ל להוד חסד דגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ למעלה
אל הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: ובנענועי למעה׳ בחינת יסוד חסד הגבור׳ שבדע׳
ז״ל ג׳ הולכו׳ למטה נגד ג׳ מוחין שבו
שם **ויו הוי יו ויו אוי הוי אוי**
יו ויו דו ומשך יסוד חסד הגבורה שבדעת ז״ל
ליסוד חסד הגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאות אל הזה
להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הוי אוי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה: **ויכנסו** בה׳ סיום כל שם קנותיו חסד שבגבורה
המתפשט בחסד גבורה שבשם קנו׳ לבחי
ו״ק חסד הגבורה שבדעת ומשם יצה״ח׳ חסדו וכו׳ הלוהה
גבורותיו הלוהו כחב גדלו ונמשר זקנה ושיבה שהיה
אל תעזבני עד אגיד זרוע לדור לכל יבא גבורתך דזה
לה׳

ובנענועי לגד דרום בחינת חסד דגבורה שבגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכו׳ לגד ג׳ מוחין שבו שם **יהון יוד**
הי ויון ומשך חסד שבגבורה דדעת
ז״ל לחסד שבגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳
אל הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה:
ובנענועי לגד נשון בחינ׳ גבור׳ הסד שבגבור׳
שבדע׳ ז״ל ג׳ הולכו׳ לגד ג׳ מוחין שבו
שם **הוי הי ואו יוד** ומשך גבורת
החסד שבגבורה
שבדעת ז״ל לגבורת החסד שבגבורה שבשם קנותיו וב׳
הוכאות אל הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי**
לחחזה שבשם ולשלמה לה׳:
ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת החס׳ דגבור׳
שבדעת ז״ל ג׳ הולכו׳ לגד מוחין שבו
שם **ויה ואו יוד הא** ומשך ת״ת החסד דגבורה
שבדעת ז״ל לת״ת דחסד דגבורה שבשם קנותיו דיה״ו וב׳
הוכאות להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הא** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה:
ובנענועי למעלה בחינת נגד החס׳ שבגבורה
שבדעת ז״ל ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין
שבו שם **יוה יוד ויו הי** ומשך נגד חסד
דגבור׳ שבדע׳ ז״ל לנגד
החסד דגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ אל הזה להמשיך
אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה שבשם
ולשלמה ליה״ה:
ובנענועי למטה בחינ׳ חסד הגבור׳ שבדע׳
ז״ל ג׳ הולכו׳ למטה נגד ג׳ מוחין שבו
שם **הין הי יוד ואו** ומשך חוד החסד
שבגבורה שבדע׳
ז״ל להוד חסד דגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאו׳ למעלה
אל הזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה:
ובנענועי למעה׳ בחינ׳ יסוד חסד הגבור׳ שבדע׳
ז״ל ג׳ הולכו׳ למטה נגד ג׳ מוחין שבו
שם **ויו הוי יו ויו אוי הוי אוי**
יו ויו דו ומשך יסוד חסד הגבורה שבדעת ז״ל
ליסוד חסד הגבורה שבשם קנותיו וב׳ הוכאות אל הזה
להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הוי אוי** לחחזה
שבשם ולשלמה ליה״ה:
ויכנסו בה׳ סיום כל שם קנותיו חסד שבגבורה
המתפשט בחסד גבורה שבשם קנו׳ לבחי
ו״ק חסד הגבורה שבדעת ומשם יצה״ח׳ חסדו וכו׳ הלוהה
גבורותיו הלוהו כחב גדלו ונמשר זקנה ושיבה שהיה
אל תעזבני עד אגיד זרוע לדור לכל יבא גבורתך דזה
לה׳

יום ב׳ לשם יחוד וכו׳ כנו׳ל עד מל החזה שלו •
ובנענועי

לה׳ כי טוב כי לעולם חסדו׳ אבא בגבורות ה׳ אלהים אזכיר צדקתך לבדך דוד לדור ישבח מעשיך וגבורותיך עידו בגדלות בנד״ק תענבו אלהי ישעי מבטח כל קצוי ארץ ויש רחוקים. יהוה כגבור יצא כאיש מלחמות יעי׳ קנאה וכו׳ וכבן יהי רצון מלפניך וכו׳ כנז״ל ביום א׳.

יום ג׳ לעם יחוד קב״ה ושכינתיה וכו׳ כדלעיל ובנענועים לגד דרום בחינת חסד שבת״ת שבדעת ז״ת שלשה הולכות נגד שלשה מוחין שבו עם **יהו יוד הי ויו** יומשך חסד שבת״ת שבדע׳ ז״ת לחסד שבת״ת שבעם קנותיו וג׳ הוכאות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת הי׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליהו״ה.

ובנענועי לגד נפון בחינ׳ גבור׳ חסד שבת״ת שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכו׳ נגד ג׳ מוחין שבו עם **הוי הי ואו יוד** יומשך גבורות חסד ז״ת לגבורת חסד שבת״ת שבעם קנותיו וג׳ הוכאות אל החזה להמשיך אותו אל המוקב׳ בחינת הי׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליהו״ה.

ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת דחסד שבת״ת שבדעת ז״ת ג׳ הולכו׳ נגד ג׳ מוחין שבו **ויה ואו יוד הא** יומשך תפארת דחסד שבדעת ז״ת לת״ת דחסד שבת״ת שבעם קנותיו שלשה הוכאות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת הא׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליה״ה.

ובנענועי למעלה בחינת נצח דחסד שבת״ת שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם **יוה יוד ויוהי** יומשך נצח דחסד כת״ת שבדעת ז״ת לנצח דחסד שבת״ת שבעם קנותיו וג׳ הוכאות של החזה להמשיך אותו של המוקב׳ בחינת הי׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליה״ה. ובנענועי למטה בחינת הוד דחסד שבת״ת שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכות למטה נגד ג׳ מוחין שבו עם **הין הי יוד ואו** יומשך הוד דחסד שבת״ת שבדעת ז״ת להוד דחסד שבתפארת שבעם קנותיו ושלשה הוכאות למעלה אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינה הי׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליהו״ה.

ובנענועי למער׳ בחינ׳ יסו׳ דחס׳ שבת״ת שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם **וו הו יו וו או וו הו או יו וו דו** יומשך יסוד דחסד שבת״ת שבדעת ז״ת ליסוד דחסד שבת״ת שבעם קנותיו וג׳ הוכאות אל החז׳ להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **הואו** לאחרונה שבעם ואשלמה ליה״ה. ובכן יכנו״ז כה היום כל שעה קנות חסד שבת״ת

המתפשט בחסד ת״ת שבעם קנות בכח עם קנות חסד ת״ת שבדעת ז״ת. ובכן יהי רצון מלפניך וכולי כדלעיל ביום ראשון:

יומם יצוה ה׳ חסדו וכו׳. חוד והדר לפניו עוז ותפא״רת במקדשו: ועתה ה׳ אלהינו מורי׳ אנחנו לך ומהללים לעם תפארת״ך: הודו לאל השמים כי לעולם חסדו: אמרתי עולם חס״ד יבנה שמים תכין אמונתך בה׳: דרשו ה׳ ועוזו בקשו פניו תמיד: נהר פלגיו ישמחו עיר האלהים קדוש משכני עליון: ימלא פי תהלתך כל היום תפארתך:

יום ד׳ לעם יחוד קב״ה וכו׳ כדלעיל ביום ראשון. ובנענועי לגד דרו׳ בחינ׳ חס׳ דנצח שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכו׳ נגד ג׳ מוחין שבו עם **יהו יוד הי ויו** יומשך חסד דנצח שבעם קנותיו:

וג׳ הוכאו׳ אל החז׳ להמשיך אותו אל המוקבא בחינ׳ **הי׳** לאחרונ׳ שבעם ואשלמה ליה״ה:

ובנענועי לגד נפון בחינ׳ גבו׳ חס׳ דנצח שב ע׳ ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם **הוי היואו יוד** יומשך גבור׳ חסד דנצ׳ שבדע׳ ז״ת לגבורת חסד נצח שבעם קנותיו וג׳ הוכאו׳ של החז׳ להמשיך אותו של המוקב׳ בחינ׳ **הי׳** לאחרונה שבעם ואשלמה ליה״ה:

ובנענועי לגד מזרח בחינת ת״ת חסד דנצח שבדעת ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם **ויה ואו יוד הא** יומשך ת״ת חסד דנצח שבדעת ז״ת לת״ת חסד דנצח שבעם קנותיו וג׳ הוכאות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת הא׳ לאחרונה שבעם ואשלמה ליה״ה:

ובנענועי למעלה בחינת נצח חסד דנצח שבדעת ז״ת ג׳ הולכו׳ נגד ג׳ מוחין שבו עם **יוה יוד ויוהי** יומשך נצח דחסד דנצח שבדעת ז״ת לנצח החסד שבנצח שבעם קנותיו וג׳ הוכאות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **הי׳** לאחרונ׳ שבעם ואשלמ׳ ליה״ה.

ובנענועי למטה בחינת הוד החס׳ דנצח שבדעת ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם **הין הי יוד ואו** יומשך הוד החסד דנצח שבדעת ז״ת להוד החסד דנצח שבעם קנותיו וג׳ הוכאות למעלה אל החזה להמשיך אותו של רחל מוקב׳ דז״ת בחינת **הי׳** לאחרונ׳ שבעם ואשלמה ליה״ה

ובנענועי למער׳ בחינ׳ יסו׳ החס׳ דנצח שבדעת ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו עם.

וו הו יו וו או וו הו או יו וו דו יומשך יסוד החסד דנצח שבדעת ז״ת ליסוד החסד דנצח שבעם

שבשם קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו לנוקב׳
בחינת **הוא״ו** אחרונה שבשם ואשלמה ליה״ה:

ובכן יכנסו בה כל שם קנו חסדי שבנו המתפשט
בחסד שבגבה שבשם קנותיו בכח שם קנותיו
חסד הנגה שבדעת. **יומם** יצוה ה׳ חסדו וכו׳. יהוה
אלהי הזכאות מי כמוך חסין יה ואמונתך סביבותיך
הלוויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו: ואתה ה׳
אלהים זכאות אלהי ישראל הקיצה לפקוד כל הגוים אל
תחון כל בוגדי און סלה: הראנו ה׳ חסדך וישעך תתן
לנו וכו׳: אלהים זכאות שוב נא הבט משמים וראה ופקוד
גפן זאת: דמיון אלהים חסדך בקרב היכלך. נודע אלהים
במקדשך אל ישראל וכו׳. יהי חסדך ה׳ עלינו וכו׳. וכבן
יהי רצון מלפניך ה׳ שהיו זהלי זכותיו כדלעיל ביום ז׳:

יום ה׳ לשם יחוד קב״ה וכו׳ כדלעיל. וכנענועי
לנד דרום בחינת חסד דהוד שבדעת ז״ת
ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם **יהו יון׳ הי ויו״ן**
יומשך חסד דהוד שבדע״ת לחסד
דהוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו
אל הנוקבא בחינת **הי״** אחרונה שבשם ואשלמ״ליה״ה:

וכנענועי לנד נפון בחינת גבורה חסד דהו שבדע׳
ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם.

הוי הי ואו יוד יומשך גבורה חסד דהוד שבדע׳
ז״ת לגבורת חסד דהוד שבשם
קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו אל הנוקבא
בחינת **הי״** אחרונה ואשלמ״ליה״ה: וכנענועי לנד מזרח
בחינת ת״ת דחסד דהוד שבדעת ז״ת. ג׳ הולכות
נגד ג׳ מוחין שבו שם **ויה ואו יוד הא** יומשך ת״ת
דחסד דהוד שבדעת ז״ת לת״ת דחסד דהוד שבשם קנותיו
וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הא״**
אחרונה שבשם ואשלמה ליה״ה:

וכנענועי למעלה בחינת נגח דחסד דהוד
שבדעת ז״ת. ג׳ הולכות נגד ג׳
מוחין שבו שם **יוה יוד ויו הי** יומשך נגח דחסד
דהוד שבדעת ז״ת לנגח דחסד
דהוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו של
הנוקבא בחינת **הי״** אחרונה שבשם ואשלמ״ליה:

וכנענועי למטה בחינת הוד דחסד
דהוד שבדעת ז״ת ג׳ הולכות למטה
נגד ג׳ מוחין שבו שם **הין הי יוד ואו** יומשך
הוד דחסד דהוד שבדע׳ ז״ת
להוד החסד, דהוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות למעלה אל
החזה להמשיך אותו של רחל נוקבא דאז בחינת **הי״** אחרונה
שבשם ואשלמה ליה״ה.

וכנענועי למטה בחינת יסוד דחסד דהוד שבדע׳
ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם

וזהויו וואוו הואו יוודו
יומשך יסוד דחסד דהוד שבדעת ז״ת ליסוד דחסד דהוד
שבשם קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו לנוקב׳
בחינת **הוא״ו** אחרונה שבשם ואשלמה ליה״ה: וכבן
יכנסו בה כל השם קנות חסד שבהוד המתפשט בחסד
שבהוד שבשם קנות בכח שם קנות חסד ההוד שבדעתו
יומ׳ יצוה ה׳ חסדו וכולי: הדר כבוד ה׳ ודך ודברי נפלאותיך
אשיחה. ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו מן הגוים
להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך. הוד והדר לפניו
עוז וחדוה במקומו. אלהים זכאות שוב נא הבט משמים
וראה ופקוד גפן זאת. דמיון אלהים חסדך בקרב היכלך:
בהר פלגיו ישמחו עיר האלהים וכו׳ ה׳ זכאות עמנו נעשבב
לנו אלהי יעקב סלה: וכבן יהי רצון מלפניך ה׳ שהיו זהלי
זכותיו וכולי כדלעיל.

יום ו׳ לשם יחוד קב״ה כדלעיל ביום ז׳ וכנענועי
לנד דרום בחינת חסד דיסוד שבדעת ז״ת:
ג׳ הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם **יהו יוד הי ויו״ן**
יומשך חסד דיסו׳ שבדע׳ ז״ת לחסד
דיסוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאו׳ ש החזה להמשיך החסד אל
הנוקב׳ בחינ׳ **הי״** אחרונ׳ שבשם ואשלמה ליה״ה: וכנענועי
לנד נפון בחינ׳ גבורת חסד דיסוד שבדעת ז״ת ג׳
הולכות נגד ג׳ מוחין שבו שם **הוי הי ואו יוד**
יומשך גבורת חסד דיסוד
שבדעת ז״ת לגבורה חסד דיסוד שבשם קנותיו ג׳ הזכאות
אל החזה להמשיך אותי אל הנוקבא בחינת **הי״** אחרונה
שבשם ואשלמה ליה״ה:

וכנענועי לנד מזרח בחינ׳ ת״ת דחסד דיסוד
שבדע׳ ז״ת ג׳ הולכו׳ נגד ג׳ מוחין
שבשם **ויה ויוד הא** יומשך ת״ת דחסד דיסוד
שבדע׳ ז״ת לת״ת דחסד דיסוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות
אל החזה להמשיך אותו אל הנוקבא בחינ׳ **הא״** אחרונ׳
שבשם ואשלמה ליה״ה:

וכנענועי למעלה בחינת נגח דחסד
שבדעת ז״ת ג׳ הולכות נגד ג׳
מוחין שבו שם **יוה יוד ויו הי** יומשך נגח דחס׳
דיסוד שבדע׳ ז״ת לנגח דחסי
דיסוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות אל החזה להמשיך אותו
אל הנוקבא בחינת **הי״** אחרונה שבשם ואשלמה ליה״ה:
וכנענועי למטה בחינ׳ הוד דחסד דיסוד שבדע׳ ז״ת
שלשה הולכות למטה נגד שלשה מוחין שבו שם.
הין הי יוד ואו יומשך הוד דחסד דיסוד
שבדעת ז״ת להוד דחסד
דיסוד שבשם קנותיו וג׳ הזכאות למעלה אל החזה
להמשיך אותו אל הנוקבא בחינת **הי״** אחרונה שבשם
ואשלמה ליה״ה:

ובנענועי למעלה בחינת יסוד דחסד דיסוד שבדעת ז"ת ג' הולכות נגד ג' מוחין שבו שם -

ווד"ויו וואוו"ו הו"או יוו"ודו ומשך יסוד דחסד דיסוד שבדעת ז"ת ליסוד דחסד דיסוד שבשם קנותיו וג' הוכחות אל החזה להמשיך אותו למוקבא בחינת **דו"ו** אור אחרונה שבשם ואשלמה ליה"ה:

ובכן יכונו בה היום כל ו"ק חסד שביסוד המתפשט בחסד שביסוד שבו"ק בכח ו"ק חסד דיסוד שבדעת עלון. יומם ינוה ה' חסדו וכו'. הטיבה ברנוך את בנין תבנה וכו'. ועמוים ירבו ארץ והתעבנו על רוב שלום. הקוראה ממסגר נפשי להודות לשמך כי יכתירו נדיקים כי תגמול עלי. אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב. דמיון אלהים חסדך בקרב היכלך. נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לבי ובשרי ירננו אל א"ל חי. ימלוך ה' לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה. וכבן יהי רצון מלפניך וכו' כדלעיל:

יום ז לבם יחוד קב"ה וכו' כדלעיל. ובנענועי לגד דרוס בחינת חסד דכללות ה' חסדים דמלכות שבדעת ז"ת שלשה הולכות נגד שלשה מוחין שבו שם

יהו"יוד הי"ויו ומשך חסד דכללות ה' חסדים דמלכות שבדעת ז"ת לחסד דכללות ה' חסדים דמלכות שבשם קנותיו וג' הוכחות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **דו"ו** אחרונה ואשלמה ליה"ה:

ובנענועי לגד נפון בחינת גבורת חסד דכללות ה' חסדים דמלכות שבדעת ז"ת ג' הולכות נגד ג' מוחין שבו שם

הוי הי"ואו יוד ומשך גבורת חסד דכללות ה' חסדים דמלכו' שבדעת ז"ת לגבורת חסד דכללות ה' חסדים דמלכות שבשם קנותיו וג' הוכחות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **דו"ו** אחרונה ואשלמה ליה"ה:

ובנענועי לגד מזרח בחינת ת"ת דחסד דכללות ה' חסדים דמלכו' שבדעת ז"ת שבו שם

ויה"ואו יוד הא ומשך ת"ת דחסד דכללו' ה"ח דמלכו' שבדעת ז"ת לת"ת דחסד דכללו' ה"ח דמלכות שבשם קנותיו וג' הוכחות אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **הא** אחרונה שבשם ואשלמה לה':

ובנענועי למעלה בחינת נגח דחסד דכללו' ה"ח דמלכו' שבדע' שבדעת ז"ת ג' הולכות נגד ג' מוחין שבו שם

יוד"ו יוד ויו"ו ומשך נגח דחסד דכללות ה"ח שבדע' ז"ת לנגח דחסד דכללות ה"ח שבו"ק ג' הוכחות של החזה להמשיך אותו של המוקבא בחינת **דו"ו** אחרונה שבשם ואשלמה ליה"ה:

ובנענועי למטה בחינת הוד דחסד דכללו' ה"ח דמלכות שבדעת ז"ת ג' הולכות

למטה

למטה נגד שלשה מוחין שבו שם

היו הי"יוד ואו ומשך הוד דחסד דכללות ה"ח דמלכות שבדעת ז"ת להוד דחסד דכללות ה"ח דמלכות שבו"ק וג' הוכחות למעלה אל החזה להמשיך אותו אל המוקבא בחינת **דו"ו** אחרונה שבשם ואשלמה ליה"ה:

ובנענועי למערב בחינת יסוד דחסד דכללות ה"ח דמלכות שבדעת ז"ת שלשה הולכות נגד שלשה מוחין שבו שם

ווד"ויו וואוו"ו הו"או יוו"ודו ומשך יסוד דחסד דכללו' ה' חסדים דמ' שבדעת ז"ת ליסוד דחסד דכללות ה"ח דמלכות שבו"ק וג' הוכחות אל החזה להמשיך אותו של המוקבא בחינת **הו"או** אחרונה שבשם ואשלמה ליה"ה:

ובכן יכונו בה היום כל ו"ק קנוות חסד דכללות ה' חסדים דמלכות המתפשט בחסד דכללו' ה' חסדי' דמלכות שבו"ק בכח ו"ק חסד דכללות ה' חסדי' דמלכו' שבדעת עלון. יומם ינוה ה' חסדו וכו'. הקשיבה לקול שועי מלכ"י ואלהי כי אליך אתפלל. ואלהים מלכי מקדם פועל ישועו' בקרב הארץ. הגיעה והקיצה למשפטי אלהי ואדני לריבי. אוהב נדק"ם ומשפ"ט חסד ה' מלאה הארץ. דבקה נפשי אחרי"ך כי תמכה ימינך. לכבודות מרובה כך עיר האלהים סלה. ה' מלך נאות לבש לבש ה' עוז התאזר אף תכון תבל בל תמוט:

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי וכו' כדלעיל כיום ז' עד כאן הגיעו סדר נוסח תפלות אלו ואם ידעת ויש בך חיל לעמוד בהיכל המלך תעלוזנה כליותיך ודע כי נענוע של הברכה הוא לנוקב המשכ' האור של כל יום ויו' של המרו' כגימ' כנום התפלו'. ובנענוע הלוב בהלל הוא להמשיך מדת החסד יומא דכלהו יומי שהות מתפשט בכל המדות עליונות:

ואולם לענין הקף פנות הנענועים רבו דעות הקדמונים ז"ל אבן לבאים בסוד ה' לא ימושו מדינת הרב זצ"ל לנענע תחלה לגד דרום כי המעבה הראשונה הוא מן הימין בחינת החסד ומשם ילך נפון וסימן הולך אל דרום וסובב של נפון ומשם יחזור למזרח בחינת הת"ת הזכות ממזרח ומשם יכנענע למעלה ואחר כך למטה בסוד הנבחי' שנאמר בהם והא' גבוה מן הכ' ואחר כך ינענע לגד מערב שהוא בחינת היסוד בסוד הנדיק והאתרוג כלוה שיו בסוד שכינה במערב כי לא אמרו שכינ' היא מערב אלא שכינה במערב והבן ומפני כי כל כוונתינו להמשיך החסדי' למלכות שמים בגל כן נריך להפות הלולב והאתרוג שניהם בחזה אלו אל מקום שאמרו בזוהר דנקיב בין חדוי ועביד בלבלי דבוקבא וכו' אשר מכאן תשובה לסוברים כי האתרוג הוא הנוקבא שאנו ממשיכים לה אלו החסדים שאם הוא בסברתם היה נריך להניח האתרוג

ולנענע

ולנענע הלולב הוא לבדו ולהביא אותו אל מקום אשר שם האתרוג ולמה יתנענע האתרוג אם הנענוע צריך שיהא אמיתתן על הכרים הוא כי הלולב בשורש הנדיק והאתרוג עטרת רשיה ולפיכך צריך להניח האתרוג בסוף כוף הלולב כעטרה שעל הכרית:

והמשכילים יזהרו שלא להפרידם זה מזה כלל בעוד כיון למצותו אשר הוא נרגן מפריד שיף ח"ו והר"ם רקאנטי ז"ל הביא כי כלל י"ט הראשון של חג הסוכות נתאכסן אצלו חסיד א' ורואה הר"ם רקאנטי בהלומו לאיתו חסיד שהיה כותב את השם יו"ד ה"א ו"ו והיה מרחיק הה' אחרונה מן הב' אותיות ואמר לו הרב מדוע ככה עשית והשיב כך טהגין במקומנו והרב מחה בידו וכתבו שלם. ויהי בבקר אשתומם על המראה באין מכין. עד עת כא זמן תפלת שחרית וסדר הנענועין ופן שיו הרב וירא כי לא היה מכשבע רק הלולב ומיכיו מבלי האתרוג זאז הכין הרב פתרון חלומו שהיה הה' אחרונה בראשון מעאר האותיות כי כל ד' המינין הם כת"ת ישראל עצמו הנקד' הוא"ה וע"כ צריך להיות כל אחד ב' ידיו תומכו' זו עם זו כי סוד עטרה דבוקה עם הנדיק ולא יתפרדו. ויהיה הלולב מיתין לעורר החסד ימין ה' רוממה בסוד ומיכו תחבקני והאתרוג בשמאל כי כל נוקבא משמאלא אתיא ועל כי צריך לבדק עובר לעשייתן יעשה באחבן שיבדק קודם. אך לא כמו הבוערי' בעם שהוכני להפוך האתרוג כדי להיות עי"כ עובר לעשייתן ישתקע הדבר יען כי זה מורה על הפיכת השולחן ח"ו:

וכן צריך להזהר להיות פני הלולב עם פני האתרוג פנים בפנים בסוד יאר יחזו פנימו פי' אותיתי יקרא החיבור של החתן והכלה יאר בזמן כי יחזו פנימו וזה כפני' זה עם זה ולכן יזהר ביותר שיהיו פנים בפנים תמיד. גם בשיבבר' יהא כוהר שלא יבא ראש הלולב לבותל שאותו החלל שבין ראש הלולב אור מקום הוא לו כמ"ש הרב גם בעבין נעטע מעלה ומטה כשמבעבע למט' אל ינענע בדרך בני אדם שבתפים ראש הלולב נגד הקרקע אלא תמיד ראש הלולב יהיה למעלה דק בדילתו ותשפיל יד למטה. והמדקדק במעשיו יעשה כאנשי ירושל' שהיה אדם יוצא מביתו שחרית ולולב בידו היה קורא ק"ש ומתפלל ולולבו בידו שלא על פי שאסור לאחוז ס"ת ותפילין בשעת תפלה שמא יתבטל מכוונתו. שאמי הכא כיון דהוי מצוה ליטלו בידו אינו לטורח ולמשא ולא מיישיבן שמא יתבטל מכוונתו מה שאין כן בס"ת ותפילין שכיון שאינו מצוה לאחזו בידו הויק עליו למשא ובטל מכוונתו. ועל כן דאמר שמעתה ראשון שביבר עליו לא יניחהו מידו וגם אם יבלה לקרות בס"ת. ומ"מ לא נאמרו כל השיבורים הללו אלא לאנשי סודם המדקדק גם כן בשאר ענייניו אך מי שאין מדקדק בשאר מעשיו מיחזי כיזהרא ומזה מתבטל המצוה

שזה שבשאר ליתר העם אך לירא ה' ולחשבי שמו להם יאתה לנהוג כמנהג חכמי ירושלים הנזכרים:

ובתפלה אחר חזרת העמידה אם אחר בהנענע לבדך אז על הלולב בסוכ' קודם אמירת הלל הנה מה טוב ומה יפה דנענועין דהלל אינון מעותפים לנענועים דנטילת לולב כמ"ש בזוהר פ' פנחס דף קיט. ועשה הא' מנענועים בסוכה ואחר כך לרמוז לאם"ד האחד שמתעסק בכל יום יעשה ד' פעמים א' נענועים בהלל שמספר אם"ד ואלו הן סידרן אל' בהודו ראשון. וא' באנא ה' הושיעה נא וא' בשבחלים אותו וא' בהודו אחרון הרי ד"פ אל' כמספ' ע"כ שהוא החסיד שעולה ע"כ וזהו עיקר עפ"י דרך האמת. ויזה' שלא יתנענע בשעה שיאמרו השם נא באנא ולא בהודו. והטעם מעוש שבעת שיאמ' השם צריך לכוין יות' וכשמתנענע הוא טרוד בנענוע ואינו יכול לכוין כל כך ואשמכוהו אחר' אז יראנו עני היער מלפני ה' ולא כה' בשעה שאומר השם ויחלק הנענועים בהודו ובכי טוב קנת וקנת בכ"ל וכן באמר. שלא שבהודו יעשה בכל תיבה נענוע א' ובאנא בכל תיבה ב' נענועים. ובגמרא סוכה דף ל"ז אמרו דעיקר מצות הלולב בהלל מן שעם זה כדי לנענע בו בהודו והושיעה וכו' במז"ל. ומה גם לפי סודן של דברים מה נעמו דברהם לעשות עיקר מצותן בלולב מפני כי בבר הכלה חזרה פנים בפנים שם החתן בחזרת העמידה כדאיתא בזוהר וכת קומים כי אז שניהם במחברת השנית מקבלות הלולאות אחת אל אחת ושם הם בסוד ב' שמות מחוברים יחדו יאהדו"נהי ואחדי זאת אומרים סה"ל לשבח את הכלה המקרא הלל סה"ם אר"י בביתבריא הל"ל ולהמשיך לה סוד י"ב מדות דרחמי הנז' בהלל שמתחילו מן המצר קראתי יה עד סופו בכזכר בזוהר ופילסנום בפ' ראש חדש ומאחר שנמשך בה מדות הללו בשעת הלל לכן אז זמן עיקר בשל' לולב כי אז שניהם שלימים באות י"ג מדות ונמשך הנענוע ד' פעמי' להמשיך מדת החסד להכלה לקיים הכתוב תמיד עימי ה' אלהיך בה וכו' כנזכר. וע"כ לא יפה עשו החכמים בעינוה שמוטלים לולב בסוכה בבקר בביתם ובומרים שם את ההלל כדי לנענע שם הד' נענועים. ומלבד כי שנו כי בחוב עם הדרת מלך ולעולם אל תחוש אדם מן הנכור. גם לא יתכן לאומרו קודם התפלה כי כל ההשבות המשכים שיה לא יתכנו רק אחר חזרת העמידה כאמור.

וראוי ונכון שיטרף האדם שם הנכד לקראת את ההלל כי רב מאד גדולתו לעבוד' ובוחר בימי החג הקדוש סוכה ונמור אותו מלה במלה שלא יחסר דבר לקיים ברכתו שבירך לנמור דמצמה בולו. ואפי' כשהשליח נכור אומר יאמר נא ישראל ומקבל עונים אחריו הודו לפ' וכו'. יש מדקדקים שאינם מעלין זה בזה אלא הם אומרי' בלחש יאמר נא יאמרו נא ובולו וכן רא"י לנטות כדי שלא

יחבר כל בו ואפי׳ מלה א׳. וע״כ ראוי וכון לגלותי נבור למשוך ההלל בנעימה קדושה מלה במלה כדי שכל הנבור יהיו כמשכים עמו ולא יעדר דבר. מה שאין כן כשהשליח נבור אים הרבים לו ידלג כאיל פיסח ומבלע את השם בנעימה חוטא ומחטי׳ את כל אחינו בני הקהל כי גם המה יפנו אחריו הרבים ינאו דחופים בדבר המלך בעונותינו הרבים והאכפים הכיבשים אל ה׳ יתקדשו ויוכרחו לפרוש מן הנבור ולבחיר הרע במעוזנו ולקרותו ביחיד וכודאי על ש״ב כאלה נאמר כד רגיז רעיא על הענא עביד להו כגידא סמייתא על כן מצוה על הש״ב להיות עינו תמיד אל ה׳ ולא בבני אדם שאין לשם תשועה המלעיגים עליו. ויזהר לקרות ההלל בנעימה קדושה מלה במלה כדי לזכו לרבים עמו ויחד כולם יעשו הנעבדים כל הקהל עם ש״ב וטוב יותר לבטל השיר אשר יוסר באיזה פסוקים ההלל שם יתעכבו כל הקהל אל קול השיר ולא יחושו וביתר ההלל ימהרו ויחושו על התעכבותם. כי לא נכון הדבר לעשות כן וטוב שיבוטל השיר ויתנהלו לאיטם באמירת ההלל מלה במלה ושומע לנו ישכון בטח. ומנהג ירושלים תוב״ב להקיף את התיבה תכף ומיד אחר ההלל והוא מנהג ותיקין ורבו מחלוקיות בענין הזה בין רבני ירושלים שהיו מהם אומרים לעשות ההושענות אחר המוסף משום שהוא אחר קריאת התורה שהעם מקובצי׳ בשביל קריאת התורה וכרוב עם הדרת מלך ושאר רבנים הסכימו לעשות מיד אחר ההלל מטעם דזריזין מקדימין למצות והיכא דאיכא זרוז מצוה שמצוה להקדי׳ לא אזלינן כתר רוב עם הדרת מלך והיתה הוכחתם מדברי הגמרא פ״ד דראש השנה דף ל״ב ע״ב שאמרו שם דבי״ט של ר״ה תוקעים במוסף ולא בתפלת שחרית ושאלו בגמר׳ מאי טעמא דתקעי במוסף ותירצו משום דכרוב עם הדרת מלך שהוא אחר קריאת התורה שהעם מקובצים בשביל קריאת התורה מה שאין כן בתפלת שחרית והקשו בגמרא לי הכי הלל נמי פי׳ כיו׳ דאם חדש יאמרו הלל אחר מוסף דכרוב עם הדרת מלך. אלא על כרחיך לומר שתקנו לאומרו בתפלת שחרית משום דזריזין מקדימים למצות. אם כן בתקיעה נמי נימא זריזין מקדימין למצות ותירצו בגמר׳ ר״ד יוחנן בשעת הגזרה שנו. שגזרו שלא לתקוע והיו אורבים להם כל זמן תפלת שחרית ולכך העבירוה לזמן תפלת מוסף שמע מינה דאף על גב דאיכא סברא דכרוב עם הדר׳ מלך והיה ראוי לקרות הלל אחר קריאת התורה עם כל זה אסיקו דיותר ראוי להיות הכל בשחרית משום דזיזין מקדימין למצות אלא דהתקיעה איחדוה מפני השמד כנזכר וכיון שכן הדבר ברור שראוי לעשות כל מצות היום הלל והושענות בשחרי׳ משום זריזין מקדימין למצות. ודעת המאחרים משום דכרוב עם הדרת מלך דאחוה היא מפני מסקנת הגמרא דזריזין מקדימין למצות טפי׳ עדיף מרוב עם הדרת מלך.

ועוד

ועוד דאפילו מאן דאזיל כתר רוב עם היינו דווקא שהוא ראוי להומרן לאחר קריאת התורה קודם מוסף שאז הם נאספים מפני התורה והמוסף אבל לא היה להם לאחרם עד אחר קדיש תתקבל דמוסף. כי אחר המוסף הולכים כולם איש לדרכו פנו ויש מהם הולכים אחר הנבהת ס״ת כעו״ה. ואם כסברתם משום רוב עם הי״ל לאומרם אחר קריאת התורה הנד הטוה בזה כי כולם יעידון יגידון כי המנהג שבירושלים מנהג ותיקין היא וממנה לא תזוע שאין לך מדה טובה הימנה הן לפי פשטן של דברים כנזכר והן לפי דעת הרב זלה״ה כמ״ש לעיל שנטיל׳ לגלב הוא המשכח פגימיות החסדים והקפות אחריהן להמשיך אור המקיפין של החסדים. ועל כן טוב וכון לסמוך זה אחר זה כלי

הפסק דברים בכתיב.

וכבר הנחנו למעלה כי כל הדברים אשר נעשים תחת השמש אין לפנות למעשה הגשמי וחומר שבו לבד כי אם פנה למעלה כי הם דברים הנעשים פה עמנו וראשם מגיע השמימה לעורר כחות העליונים מן השורש שלהם שהוא למעלה ולכן ענין ההקפות האלה אף כי פשטן הוא זכר להקפה שהיו מקיפין את מזבח העולה בזמן שבה״מ קיים כדתנן במסכ׳ סוכה בכל יום מקיפין את המזבח פעם א׳ וכו׳ והתיבה לנו במקום מזבח שכמו שבמזבח היו נקרבים הקרבנות ועולין לריח ניחוחו כך אנו מקריבי׳ תפלתינו שהם במקום הקרבנו׳ ולהתחנן לפני אלהינו ושיעבנו מכל צרה ופר עצת הקמים עליו לרעה. וכן במזבח בכל יום מתמעטים הפרים רמז שיתמעטו שונאינו ושם פזורה ישראל לעולם קיימין והיו מקיפין את המזבח על הכוונה הזאת והיו אומרים אנא ה׳ הושיעה נא ואין לך תשועה גדולה מזה וכל זה היה בחג הקדוש הזה משום שמחת החג שהוא זמן שמחתנו ועל כן אנו מקיפים את התיבה ואת׳ הס״ת משום שמחה.

אכן הן הן הדברים הנזכרי׳ ונעשים לעורר כחות העליונים כי מה שמכיאים ס״ת ונותנים אותו על גבי התיבה הוא כדי לחבר את הנדיק עם התי״בה שהיא סוד הכלה כנזכר בזוהר בענין חיבור נה עם התיב׳ כי נה היה בסוד הנדיק ונתחבר עם הכלה כנזכר. ואחר היותם מחוברי׳ יחדיו אז מקיפים את התיבה כדי להמשיך את האורות המקיפים העליונים אל התיבה היא כלה העליונה כאמור. ולכן ההקפות נגד ימין מפני כי כל תקון זה הם חסדים העליונים מבחינת ימין עליון ולכן מלת הק״ף עולה בגימטריא כמכין א״ל במלוי אלף למ״ד ולכן אמרו שנריך להקיף בלולב ומינו כי לולב בגימ׳ ס״ח כמכין חיים להמשיך חיים עליונים למזבח שהם חיי המלך למזבח שהיא אספקלריא דלית לה מגרמה כלום וכן הד״ס גימטריי׳ חיים להמשיך לדוד שלא היה לו חיים ועם הערב׳ לקיים מ״ש הכתוב ישרו בער״בה מבלה לאלהינו להמשיך

שם

שם החיים ולקיי"מ ברוח חיי"עם אשה אשר אהבת: ומכאן
תבין ותשכיל כי מי שאין לו לולב אין ראוי להקיף את
התיבה ואף שכתבו בעלי המנהגים ז"ל נוהגים להקיף אף
מי שאין לו לולב ע"כ אין זה מנהג רק למי שאינו יודע למה
מקיפין את התיבה כי בודאי מי שאין לו מינים אלה ומקיף
התיבה פוגם וכפוגם לפי שהכלה הנעימה התקינה עצמה
להתחבר עם דודה ואדם זה מונע הייחוד דשמא קדישא
ל"ו: שריא בריקנייא כמ"ש בזוהר תרומה ולכן ראוי לה זהר
שלא יתקייים בו מש"ה ואזלת שנית תעשו כסות דמעה את
מזבח ה'. מסיבת מאין פנות אל המנחה חלילה. וכן
משמע מלשון הזוהר פרשת פנחס ז"ל ביומא קדמאה דתג
יתער ימינא לקבלה לחבקא. וכדין כל חדוותא וכל אנפין
בהירי וחדוותא במיין גלילן לנכסא ע"ג מדבחא ובעיין בר
נש למיחדי בכל זיכין דתדו דהא ימינא גרי ע"כ ובתקונים
דף כ"ה ג' הדסים גוף ותרין דרועים וזכו' כ' כדי ערבות
לקבל תרין שוקין וכד אינון אגודה אחד בלולב דאיהו
סדרה מה כתיב אעל"ה בתמר אלף אתרוג ע"ערבה ל'
לולב ה' הדס בולמו אתעבידו לקבל ד' מינין דמלכבה -
הרוכב בהון יה"ה ונריך לסדר בהון בהקפה כגוונא דמזבח
ולמאן לבן דאתבטלו אילין כטיעין ביה וכו' הנה מבואר
כי כל עיקר התקון הוא בעבד כד מינין אלו וע"כ מי שאין
לו לולב יזהר שלא להקיף ושב ואל תעשה עדיף.

והנה בבטילת לולב שהוא להמשיך אורות פנימיים
אנו צריכים לבנענע כל אותם הנענועי כדי
להמשיך החסדים משרשם שהוא הדעת. אבל אחר כך
בשמקיף את המזבח אז אין צריך לבנענע כי האורות הם
מקיפים ומגולים ואין צריך לבנענע כלל בהן.

ואשר בא בסוד ה' ראוי לכוין בכל פרטי אורות
המקיפין הנמשכים יום יום ובסוד צירופי
השמות הקדושים היוצאים מהם ואסדר לפניך נוסח תפל'
אחת לאמרה קוד' ה'הקפ' אשר בה יוכלל כל פרטי הכוונו'
שבענין. וזה נוסחתה.

לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו'. הנה אנכי בא
להקיף את התיבה שבה ספר התורה דוגמת
עגליזה זעיר ונוקביה יחדיו. זכר להקפת המזבח בוקבא
קדישא אשר תסובב בבר. אנא האל עליון גומל חסדים
טובים מעשה ידינו כוננה עלינו ובכח סגולת הקפתנו.
והי מושך חסד א"ל אל"ף למד העולה במספר
הק"ף אור מקיף החסד אשר מעלמה שמות יהו"ה שבכל
חסד וחסד שמספר שלשתן שם ס"ג יו"ד ה"י וא"ו ה"י שעול'
זה השם הוא יי"אי כמספר אל"ף ומשרשו יפר' ומספרו
גם כן כמספר הג' יוד"ין של ג' שמות יהו"ה עם בלולתם
יחד אל ועם הקפה הזאת ראשונה.

יום א' ומשך בחינת מקיף חסד שבחסד שבדעת
אל. בחסד החסד שבשם קנוותיו גופא וקדישא
אשר

אשר בו שם יוד הא ואו הא שהג' אלפין שבו
הם שורש ג' אלהי"ם במילואותם ביוד"ין אשר מספר ג'
שמות אהיה כפשיטותם יעלו למספר שם ס"ג יו"ד ה"י וא"ו
ה"י שממנו יונא חסד אל פשוט. ומשם ומשך אור המקיף
הזה אל הנוקבא קדישא רחל אמנו.

יום ב' ועם הקפה זאת ב' ומשך בחינת אור מקיף
חסד בגבורה שבדעת ז"א. לחסד שבגבור' שבשם
קנוותיו בגופא קדישא שבו שם מ"ה יוד הא ואו
הא שהג' אלפין שבו שורש ג' שמות אה"יה במילואותם
בה"ין. ואשר מספר ג' שמות אהיה כפשיטותם יעלו
למספר שם ס"ג שמשורשו יונא חסד אל פשוט ומשם
ומשך אור המקיף הזה אל התיבה נוקבא' קדישא רחל אמנו.

יום ג' ועם הקפה זאת ג' ומשך בחינת אור מקיף
חסד דת"ת שבדעת ז"א לחסד שבת"ת שבשם
קנוותיו דגופא קדישא שבו שם מ"ה יוד הא ואו
הא שהג' שפון שבו הם שורש ג' שמו אהי"ה במילואותם'
באלפ"ין ואשר במספר ג' שמות אה"יה אלה כפשיטות'
יעלו למספר שם ס"ג שמשורשו יונא חס"ד אל פשוט
ומשם ומשך אור המקיף הזה אל התיבה נוקבא קדישא
רחל אמנו.

יום ד' ועם הקפה זאת ד' ומשך בחינת אור דנצח
שבדעת ז"א לחסד שבנצח שבשם קנוותיו דגופא
קדישא שבו שם מ"ה יוד הא ואו הא שהג'
אלפ"ין שבו המה שורש ב' שמות אהי"ה במילואותם אל"ף
ה"י יו"ד ה"א במלוי יו"ד זכה"י ראשונה ומלוי אל"ף הא"ה
אחרונה וג' שמות אה"יה כפשיטותם יעלו למספר שם ס"ג
שמשורשו יונא חסד אל פשוט. ומשם ומשך אור המקיף
הזה אל התיבה נוקבא קדישא רחל אמנו.

יום ה' ועם הקפה זאת הה' ומשך בחינת אור מקיף
חסד דהוד שבדע' ז"א לחסד הוד שבשם קנוותיו
דגופא קדישא שבו שם מ"ה יוד הא ואו הא
שהג' אלפי"ן שבו המה שורש ג' שמות אהיה במילואותם
אל"ף ה"א יו"ד ה"א במלוי הה"ה בה"ה ראשונה ומלוי אל"ף
בה"ה אחרונה. וג' שמות אהיה אלה כפשיטותם יעלו
למספר שם ס"ג שמשורשו יונא חסד אל פשוט ומשם
ומשך אור המקיף הזה אל התיבה נוקבא קדישא רחל אמנו.

יום ו' ועם הקפה זאת הששית ומשך בחינת אור
מקיף כללות ה' חסדים יסוד שבדעת ז"א
לכללות ה' חסדים שבשם קנוותיו דגופא קדישא שבו שם
מ"ה יוד הא ואו הא שהג' אלפ"ין שבו המה
שורש ג' שמות אהיה במילואותם אל"ף ה"א יו"ד ה"י אלף
במלוי ה"א ראשונה ומלוי יו"ד בה"י שניה וג' שמות אהיה
אלה כפשיטות' יעלו למספר שם ס"ג שמשורשו יונא חסד
אל פשוט ומשם ומשך אור המקיף הזה אל הנוקבא
קדישא רחל אמנו.

יום

יום הז׳ עם ז׳ הקפות בכללותם יומשך בחינת אור מקיף כללות ה׳ חסדים שבמלכות שבדעת אל לכללות ה׳ חסדים שבשם קבוצת דנוקא קדישא שבו שם מ״ה יו״ד ה״א וא״ו ה״א שהב׳ אלפין שבו המה שורש שלשה שמות להיה במלואותם אל״ף ה״א יו״ד ה״א ושלשה שמות לה״יה הלה בפשיטות׳ ישלו למספר שם ס״ג שמשרשו יונק הסד אל פשוט וממנו יוספע אור המקיף הזה אל התיבה נוקבא קדישא רחל אמנו. וממנה ישתלשל דרך עולמות העליונים לנו בני רחל אמנו. יהי חסדך ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך. הראנו ה׳ חסדך וישעך תתן לנו. וחס״ד ה׳ מעולם ועד העולם על ירא׳ ומדקתו לבני בנים. דודו לאל הסמי״ם כי לעולם חסדו׳. אוהב צדקה ומשפט חסד ה׳ מלאה הארץ. דמיונו אלהי חסד״ך בקרב היכלך נחית כחסדך עם זו גאולת נהלת בעזך אל נוה קדשך יומם ינוה ה׳ חס״ד ו׳ ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי (ר״ת יהו״ה ואדנ״י) אנא כרחמיך הרבים בחסדך תלמית חויבי והאבדת כל צורדי נפשי כי אני עבדך בס״ם עד עקרה ילדה ז׳ ובנת בנים שומלה (הנה א״ה טעם לתפלה זו כי בכל הקפה אנו נגולים מסר א׳ הכולל י׳ סרי׳ מע׳ אומות כנז״ל) שוכה ה׳ אלנה נפש״י הושיעני למען חסדך טוב ומטיב הדרש לנו שובה עלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך בנה ביתך כבתחל׳ וכונן מקדשך על מכונו ושמחנו בתקונו וכסובבה את מזבחך ה׳ בקול רנה ותודה המון חוגג למען יחלצון ידידך הושיעה ימינ״ך וענני והיו לרצון אמרי פי וכו׳.

ואחב יוסיף פעם אחת נגד המדה של כל הקפה והקפה בזכר לעיל בסוף תפלת הלוב ואחרי הודיע אלהינו אותנו יקר תפארת גדולת ההשגחה ומה נעשה בם. ראוי לכל אדם לה זהר בם לעשות בכוונ׳ טובה ורצויה ובשמחה ובגאלה ולעשותם במקום הראוי להן לעורר הסדרים העליונים והיו תואמי מלמטה ויחדיו יהיו תמים על השמים ממעל. והן בזמנינו רבים מעמי הארץ מזלזלים בם ואף אם יש להם לבב איכן מקיפי׳ היה להם ההקפות כמנחה בעמיהם ולו חכמו ישכילו זאת מה המנוה הזאת ומה טעם יש בה ומה כונם בה בשמי׳ ממעל ולבשו בושה וכלימה על מעשיה׳ הרעי׳ ועליה צווה בכתוב לאמר וזאת תהיה עשו בסות דמעה את מזבח ה׳ יען הקפות אלו נעשים זכר למקדש שהיו מקיפים את המזבח בכל יום בחג וכתיב ביום היא דורש אין לה מכלל דבעיא דרשה. ועל האנשים האלה אשר לא יזכרו ולא יעלו על לב זכרון הבית ירושלים המזבח מוריד עליהם דמעו׳ לאמ׳ אין מנחל לה ואין מחזיק בידה מכל בנים ילדה ח״ו. הלא הגמל הזה יקוה שביבת עזרו יתבך אשר תמיד היא מעלה זכרונו לטובה לפני אלהינו שבשמים על גאולתנו ועל פדות נפשינו ואמרו בזוהר פרשה תרומ׳ דף קפ״ט ז״ל

למלכא דהוה ליה ברא יחידאה ורחים ליה רחימו דנפש ומנו רחימו דליה יהב ליה לאמיה מטרוניתא דתרבי ליה זתולף ליה אורחיה מתתקנן. ומנא חדא חב לבבי אבוה אתא אבוה ואלקי ליה ולבת לעבר על חובי׳ תב כמלקדמין וחב לאבוה ואפקי אבוה מבית׳א ואלגיז עליה נפק ההוא ברא מבית׳ה ובאתר דיהך באורח קשוט ויהא זכא׳ כדקא יאות בגין דישמע מלכא אבוה ויהא ת יאוכתיה עליה מה עבד האיל וכפקנא מהיכלא דמלכא אעביד מכאן ולה לאה כל מה דאנא כבי מה עבד אזל ואתחבר בזונות וכולי מטרוניתא אמיה מבקרא בכל יומא על ההוא ברא וידעא דברא בהדי זונות אתחבר וכל חבריתא דידיה בהדייהו הוות. שריאת למבכי ולאת מרמרא על ברה יומא חד אעל מלכא לגבה אמא לה דאיהי מבכה שאיל לה על מה אתבכת. אמרה ולא אבכה דהא ברנא לבר מהיכלא דמלכא ולא די דהוא לא יתיב בהיכלא דמלכא אלא דהוא יתיב בהדי זונות מה יימרון כל בני עלמא דברי׳ דמלכא איהו דיתיב בבי זונות שריא למבכי ולאתחנן למלכ׳ אמר מלכ׳ בגונך אהדר ליה ואנת עבדא דיליה אמרת הא ודאי וכולי כך ישראל בגוי דמלכא קדישא וכו׳ ע״ש כאורך דברי׳ אשר קורעים סגור לבו של האיש הנלבב:

ובמה מצער מצטער כב יבול בחנים ובמוצרים על כי דרכי נין אבילות מבלי כאי מועד להראות את פני האדון ה׳ נבאות. והוא מפת כל בבתי עבודה זרה ובאומות העולם היאך נתונים בהשקט ובשלו׳ בעולם ורואה את ביתו חרב ונתון בידם של ערלים שאוב יפאב על כוהו ואומר איה מעון אריות בני היכן הם כהנים ולויים היכן הם אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגלתי לבני בין א״ה ומה לו לאב שעלתה לו כך ואוי לבנים שגלו מעל שולחן אביהם וכולי ותהי זאת נחמתו בעשותנו בבית הכנסת אשר הוא למקדש מעט זכרון דברים אשר היו נעשי׳ בקרב המזבח ואז אם הכנים שמיה עמהם ומתחננת עליהם לאמ׳ כאשר עשו כן יעשה שיהם בזכרנו את ציון כן יעלה ויבא יביע וירנה זכרונכו וזכרון אבותיכו וזכרון משיח בן דוד לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים ולהוציאנו מאפלה לאור גדול. כי על כל אלה ראוי לכל איש ישראל שלא לזלזל א״ו בשום דבר הנעשה זכרון לירושלים כי עליהם נאמר אין מנהל לה וכו׳ כנזכר ובפרש בענין החג הקדוש הזה ובהקפ׳ המזבח ועלה על לבו מה מאד רבה היה השמחה בחג הקדוש הזה בבית מקדשנו עד אשר אמרו מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו כמו שהאריכו בגמ׳ ואמר בלבו איך ובמה אעבוד להרבות כל מיני שמחות לפני שהיו אבינו שבשמים אולי אעשה כאת ראה לפניו יתברך בכל מה ולעשות זכר לירושלים היקרה ודי בהערות אלו למי שיש לו לב בשר. ומוסף גם הוא כי בכל המעשים אשר נעשים בכל המצוות

אם בכם רצה האדם את תפלתו שלא להדריך אותו במעגלי צדק לטוב לו כל הימים לזכות אותו לחיי עולם ספק שלבבו בסוד שלהם שהם שעמי האמונה והתורה שלהם למעלה מפני מה באו שסבבוהו והולך באופן אחר.. ולכן בשבע זה ימצא צורך באדם להדר בתשובה כי כשאמר מוציאין ס"ת ומעלים אותו לתיבה אז יהיה דומה שנאמר כמ"ש חז"ל ג' ספרים נפתחים בר"ה לפניו בני האדם א' לצדיקים גמורים וא' לרשעים גמורים וא' לבינונים וזה של בינונים תלויים ועומדים עד יום אחרון של חג וכו' נחתם לחיים וההפך מובן. ולכן כשמעלים ס"ת זה לתיבה הנה ישים בדעתו כאלו הוא מן הבינונים כי צריך לזכות לשוב נכתב לחיים ומה גם כי אפשר להיות דומה נשכר כי הוא וכל העולם הם בינונים וצריך להדר בתשובה ולהרבות במצות כדי שיכתב לחיים ויכריע כל העולם לכף זכות. וכך לענין הקפת התיבה כאשר האדם מקיף יחשוב בדעתו כי זה הוא להעיר לבו של אדם ולהרחיק אחר תאוות הזמן כיון שלבו כי גלגל הוא שחוזר בעולם וכמו שהוא מסבב סביב לשפה קלה כך מתהפך הזמן כמו רגע וכו' מקיפין ז"פ להעיר לב האדם ביום המיתה כי אז ז' עידנין יחלפון עלוהי כמ"ש בזוהר ויקהל וכן כל כוונה באלה שאז יתן אל לבו כימי החג הקדוש הזה יום יום כי המה ימי תשובה ואולי ע"י כך אז יכנע לבבו הערל ושב ורפא לו ובהקפה שמיני יום ביום הכנגדולים מעשר א' הכולל י' שרים כנג' אומות וביום הושענא רבה אנו עושים ז' הקפות להכלל מכולם. ואחר כך מוציאין ס"ת ב' ספרים כנזכר שמסדגים ועת רצון היא אשר בעת ההיא נומר הי"ג מדות ג' פעמים ואחר כך יאמר

נוסח תפלה הזאת:

יהי רצון מלפניך **יהוה אדני** אלהינו ואלהי אבותינו אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות שתקדשנו במצותיך ותשים חלקנו בתורתך ותמשך החסדים העליונים מדעת עליון על תורה שבכתב ותורה שבעל פה בחג הקדוש הזה ותשפיע חסד ה' עלינו ופתח לבנו בתלמוד תורתך ותורת חסד על לשונינו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה והאר עינינו במעמקי סוד תנחומיה עשה עם עבדך כחסדך ודוקך לפרנו ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך ויראת הרוממות תמיד כל הימים ובמלאו חסדי טובו ותתננו לחן ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו. וכשם שבאלות ישראל מחברים פרכת עליהם סוכת שלומך ותקשרם ככלה כו' עגם יקר כבוד מלכותך קשרא דמהימנותא לאשתזבא מדינא דגדק ולהאיר כבת שלמה עליהו כן ה' אלהינו עמוד לימין אביון בזכות ספר התורה הזה ופרוש עלינו סוכת שלומך והגן בעדינו מעלהוכוי ומדינא דגדק כי עד כד"ק ישוב משפט אחריו כל ישרי לב בגד' קומה פ"ס מכון כסאך הס"ד ואחרי

יקדמו פניך ושפוך חמתך על הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו ואת תהיה השגחתך על כל הגוים אשר לא ידעו לחוג את חג הסוכות כמשפט בשבו והוא עומד על רגליו שיכה תקיעה כאורייתן ולשום תקון בשמ' ויתעבר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עול' במלכות שדי והיה ביום שתמליכהו קיים ויקים מיכתשלים (חכמה עילאה) חכמים אלהים הקדמוני (חסד עילאה) אוכים אל הים האחרון (בגבורה תתאה ועילאה) בקיץ ובחורף יהיה (בנשמתא דאמא ובמטטרוניא) אשר לא ישלב רין בעולם ויתגבר כמ יסבי"ה אכי"ר ואני תפלתי וכו' אלהים ברוב חסדך וכו' ג' פעמים.

והנה ראוי לירא ה' ולחושבי שמו לתת אל לבם בעת קריאת ס"ת יותר משאר הימי' ולהבין ולהשכיל כי יש בפרש' זו כמו גדול לכלל ולפרט הנה המה דברי חז"ל מ"ט כשפה שור לקרבנות משל למטרוני' שהיא עליה שם רע בדק המלך ולא מצא בדברים ממש מה עשה עשה סעודה גדולה ועשה אותה ברשה כך בדק הקב"ה במעשה העגל ולא היה בו ממש עשה אותו ראש לקרבנות לפני שכאמר ומירו את כבודם בתבנית שור לכן נוה ה' שור וכו' וכן המגיש בכון בירך למי כי ביום הכפורים באים שרי אומות העולם ומקטרגים על ישראל ואומרים הללו עע"ז וכו' וכבר בדק הקב"ה בדברים ולא מצא בהם ממש לא לענין היחיד ולא לענין הרבים ולכן אנו קורים ביום ראשון שור או כשב וכו' למען ידעו כל העולם כי לא לחנם היה לקחת את רוב ומיכוח לומר דירן גבת כי לא היה ביגוח בלבד אלא כיות כאמת כנתי אמיתי: וזאת שנית מ"ש חז"ל וכי שור מה היה לו לומר עגל או טלה או גדי אלא לפי שבעלי חיים מעטה שנולד הוא מכל השלימי' שלו מה שאין כן האדם כי בכל יום הולך וגדל עם שנים ואחדים ולכן אנו קורין פרשת שור או כשב להיות עמין התעוררות לכל איש ישראל כל ונדרו היום הראשון לחשבון עונות להיות בכל השנה רודפים אחר השלימות הנפשי ולא אחר המותרות ושלימות הגוף כי נמשל כבהמות ידמו כשור או כשב או עז: והמשכילים בחכמה ישכילו בפנימיות טעם קריאת שור או כשב למתק כח הגבורות ומכ"ש קריאת הפרשה בספר ב' אשר מתחיל בו שנין זכירת ניסוך המים כי אז נאמר תהום אל תהום קורא לקול צנורך ואומר אבא תימך קול ב' ריעי אלי שותא ושכן ואמרו חכמי' הכי אתם כנגד מי כתב ה' רואי פני המלך דוד' סוד מה שאמרו חז"ל עין יחוי' מהלך ת"ק שני' וכו' כמו שכת כנז בספר חמדת נגוה ע"ש:

הנה גם ערכתי משפט סדר הנכון לעשות לירא ה' ולחושבי שמו כפי תקון עבודה העליונים אף כי לא כתבו כן בכתבי ... זכות ישראל ומי שבידו לתקן יתקן הדברים על סדרם ובכל מכוונם כהודיע אותם שנדג הדברים ודברי חכמים בנחת נשמעים הכל נשמע את

האלהים

האל היום ירא. אבל אם לא ישמעו ולא יטו את אזנם אל יפרוש מן הצבור כי לעולם ישתתף אדם עם הצבור בכל דבר שהוא בענין זה ולא יפסיד כי התחברו עם הצבו׳ הוא דבר גדול ואעפ״י שיצאו מעט מן הדרך הן אל בביד לא יתאלם אחד כלל גדול בירלאת שמי׳ שלא להקל בכבוד הרבים בין בעניינם בין במנהגם אחרי רבים להטות זולת כשהוא הפך הדין והכך השורה מבלי זכל:

ובבר כתבתי בפרקי שבת כי מה שנוהגים בקצת מקומות במכירת המצות בשבת ובי״ט וכן מה שנוהגים למכור האתרוגים על ידי הכרזת השמש כך וכך מתנים בשביל האתרוג ואותו שמע להו ברמים נותנים לו המצוה. הוא נגד הדין שהוא בעין מקח וממכר ובפרט באתרוגים שהוא דבר שיש בו ממש. ולא מצאו הפוסקים היתר לזה רק אם יעשו כמנהג חסידים הראשונים כי מה שהיו מיניחים מפיהם אפי׳ לא נגמר קניינם והכ׳ שהוסיף בדמיו נשארה המצוה עליו: אפילו הכי נותן לצדקה מה שבכבר הוציאו והיה כדעתם לתת ואז הוי כקנינת דמים לגורך מצוה ולא דמי למקח וממכר וכל ירא שמים יזהר בזה: ואחר התפלה יש קצת דברים שנכשלים בהן בני אדם ואכתבם בקצור. דאשוכה אודיע מ״ש בירושלמי הניחו על גבי קרקע אסור לבטלו וכו׳. משמע דלאחר גמר מצות הלולב אם הניחו במקומו אסור לבטלו כי״ט ואע״פי דקי״ל אין מוקצה לחמי שבת. לא אמרו אלא לענין פירות דאדחו והדר אחזו לאכילה אבל כאן דאין צורך בלילה כלל אסור לבטלו אבל אתרוג מותר לבטלו אפי׳ בשבת דראוי להריח בו דמ״ש דאסור להריח בו היינו טעמא משום ספק ברכה די״א דאין לברך עליו דעיקרו לא לריח עביד וא״כ טוב לעכוב שלא להריח בו. אבל אם יש לפניו מין ריח אחר שראוי לברך עליו דאז יכ רק על אותו דבר ויכול להריח גם באתרוג וע״כ אינו מוקצה והדם לבולי עלמא אסיר להריח דעיקרו אינה עומד אלא להריח ומזה הוקצה:

והן היום רבים מעמי הארץ אחרי אתם מבית הכנס׳ מוטלים לולב ואתרוג ממקומם ונותנים לברך לבני בתים ולנשותיה׳ וכ׳ רעו׳ עשו חדא דאין לנשי׳ לברך במצו׳ עשה שה זמן גרמא שהן פטורות כהסכמת רוב הפוסקים ואף אם נאמר דנהגו כמאן דאמר דנשים מברכו׳ על מצות עשה שה זמן גרמא מי התיר אליהן לברך באותו האתרוג של בעלי בתים. כי רובם ככולם פסולין ולא התירו להן לברך עליהם רק להיות בידם להוסענות ואיך יתיר האדם לאשתו לברך עליו ברכה וקללה תחשב לו. ובפרט אם יעשו ככה אחר שהניחו במקומו דהוי מוקצה להם שכבר יצאו ולכן הטוב והיפה למנוע מנהג הרע הזה:

גם יש להזהר במה שהזהירו הפוסקים שלא ליתן האתרוג כולו על שולחן משום דהוי מוליד דיחה ביטול אבל אותם הבורכים האתרוג בנעורת ואח״כ נותני׳ אותו תוך הסודר מותר דבנעור׳ אין שום איסור ליתנו שם שבבר קלט הריח מאתמול אבל בלאו הכי אסור דהוה ליה פסיק ריחא. ואף על פי שיש מתירין מ״מ גדולי ישראל אברהם וראוי להזהר לאפוקי כפשיה מפלוגתא:

גם יש ליזהר שלא על פי שהתירו להיו אשה מקבלת לולב מיד בנה או מיד בעלה ומחזירתו למי׳ ביום טוב לא התירו שלא להחזירו למים וגם תוכל להוסיף בו מים אם צריך אבל אסור להחליף המים ביום טוב דהוי טירחא יתירה לתקומי מנא ביום טוב. אבל בחול המועד מצוה להחליפו כדי שיאחר לו והדור למצוה. וכבר כתבנו בפ״ד דמנהג חסידי הראשוני׳ אחר תבל ומיד אחרי נאתם מבית הכנסת בשחרית להכנס לסוכה ולברך על הסוכה ולאכול דבר מה כדי שיהיה אחיזה לברכה ומקו׳ מוכן שתחול עליו הברכה ומכוונו׳ בזה שיהיו יצאי׳ בזה כל היום מעת לעת ולא יצטרכו אז לברך בעת האכילה בהמוניה. ואחרי אכול יעשה זאת לאחוז דרך נדיקים בסוכה כל היום ואף כי יפקדו אים את רעהו לא יהיה שלא בסוכה כי כן אמרו עושה סוכתו קבע וביתו ערלי:

ורבים מעמי הארץ נהגו בהפך לעשות בית קבע וסוכתם ערלי הן במושב המצות הנאות בביתם ובלוי הבחבות בסוכה. והן כי רוב ישיבתם בביתם כי יפקדו אים את רעהו וזה שבתם בסוכה מעט ורבים מהם נהגו היתר לעצמן שלא לאכול בסוכה רק פעם אחד בלילה ופעם א׳ ביום ושאר אכילה בבקר ובשאר היום אף אם קובעי׳ לשעודה אוכלים בביתם. וזה אסר לא כדת כי לא התירו אלא אכיל ערלי שהוא עד כביצה מפת ודבר השעוי מחמם׳ מיני׳ אם קובע עליו חשיב קבע ונריך סוכה. אף כי אכילת פירות אפילו קובע עליהן מדינא שרי אבל השעוי מחמשה מיני אסור:

ויותר מהמה הקלו החכמי׳ בימי הה״מ לאכול ביום שם בחנות ואין להם על מי שיתמוכו דאף על פי דרגילין רוב הפעמים לאכול ביום שם מכל מקום בסוכו׳ צריכים לאכול בסוכה ואפילו אם דרים חוץ לעיר ואותם בעיר צריכים לעשות סוכה בעיר כי שם ביתם. וכל זה הוא מדינא אבל לירא׳ ה׳ ולחושבי שמו ראוי להם להחמיר על עצמן אפי׳ שתיית מים וכמ״ש בירושלמי שרב הונא היה הולך בדרך והיה נמא למים ולא רצה לשתות עד שבבם בסוכה ודי בזה הערה ושומע לנו ישכון בטח. ואין טוב לאדם לאבד הימים טובים שלא כיתנו לישראל אלא לעסוק בתורה ולשמן ולשמחה בטורח משא כבד לבל ישקוטו ולא יכוחו מאז הבקר ועד הנהרים לפקוד אים רעהו משפחה ומשפחה יחובו ויבתו כשיכו שה מפ׳ ול׳ מתו ויהי בהרי שבי׳ ל בתים עיפי׳ ויגיעי׳ רעבי׳ גם נמאי׳ נפש בהם תתעטף כמי שבקר לתות עזה הכזה יהיה שמון ושמחת הרגל

יבחרהו ה׳. מי ניחה כן מי נגד כן מי לא אמרו בלבד חייב
אדם לקבל פני רבו ברגל או אבין ואמו דאית קם כבודם
לכבוד שמים דומי׳ דת״ח אבן שאר קרוכי׳ לא התירו להבטל
האדם מת״ת ומשמחת התגל ומנוהתה לשמח לב קרוביו
ישתקע הדבר. ולא עוד אלא כמה מהם הקלו בכבוד הרב
זלא יקבלו פני רבם ויקבלו פני עשירי עם וכדאי בזיון
וקנף. על כן מסבח אני את הענלני שאינן יונאים מבתים
ברגל רק לקבל פני רבם בלבד ושם יבואו בסוכתם בשמון
ובשמחה השקט מנוחת אהבה ורבבה מנוחת שלום השקט
ובטח. כי מתי יעשו לביתם הן בשאר הימים לא יכלון
יגעו בסף׳ מלא הבקר עד הערב על בנע כסף על המחי׳
ועל הכלכלה. והן ביום אשר הוא להם מנוחה לעסוק
בתור״ה׳ יאבד יום שחג בדברי הבאי ובמנאו קרחים מפה
ומפה. והנפש הפה היא מר לה חם ושלום. ולא יאות
המנהג הזה רק לת״ח כי יקבלו איש פני רעהו ולשאל׳ ולתת
בדברי תורה מענינים של יום כי זהו עיקר שמחת הרגל
וחילוק המיני מתיקה להם וכמו שכאמ׳ בגילה ובשמחה כך
ואמר ר׳ אבין אין אנו יודעים במה לשמוח אם ביום אם
בהקב״ה כא שלמה ופירש בגילה ובשמחה כך כך בהקב״ה
כך בתורתך זכו׳ ולכן האיש הירא את דבר ה׳ יעזוב דרכי
בני אדם המאבדי׳ זמנם אחר התוהו ואחר אשר לא יועילו
ובכל ז׳ ימי החג יתעסק עם קונו בתוך סוכתו עם הז׳
אושפיזין קדישין המסתופפים בסוכתו:

ואנכי תקנתי סדר לימוד לשבעה ימי החג תורה
נביאים וכתובים דשייכי לכל א׳ מהאבות
איש יומו כי שם יאכלו לחם לחמ׳ של תורה ובגילו ובשמחו בו
בהזכיר מעשיהם הטובים אשר פעלו ושמו והתחסדו עם
קונם בעול״ה זה זה הדבר אשר ניחה ה׳ תעשו וירא אליכם
כבוד ה׳ וזה סידרו:

יום ראשון לאברהם ילמוד בעשרה נסיונות שנתנסה
אברהם אבינו ע״ה מתחלת פר׳ לך לך עד ויקר׳
שם אברם בשם ה׳. ואחר כך נסיון מלחמת המלכים שם
ויהי בימי אמרפל וכו׳. עד הם יקחו חלקם ואחר כך נסיון
מעמד בין הבתרים אחר הדברי׳ היה דבר ה׳ אל אברהם
במחזה עד ואת הימסי ואחר כך נסיון מצות המילה ויהי
אברם בן נ״ט עד פר׳ וירא. ואחר כך בפ׳ וירא נסיון דסדם
באבימלך ויסע משם אברהם וכו׳ עד עד דבר שרי אשת
אברהם ואחר כך נסיון דישמעאל ותרא שרה את בן הגר
המצרית וכו׳ עד כי ביצחק יקרא לך זרע ואחר כך פרשת
העקידה. בבאלי ישעיה ל״ג הולך בדקות עד ארץ מרחקי׳.
ואחר כך בסימן מ״ב מי העיר ממזרח עד בקדוש ישראל
תתהלל. כתובים תהלים פי׳ מ״ה ומ״ז וקי׳ ובנחמיה אתה
הוא ה׳ לבדך וכו׳ עד לתת להם ואחר כך ילמוד בספר
עזרה המכונה לאברהם אבינו ע״ה. ובזהר בענייני הי׳
נסיונות שבפרשיות הנזכר׳ ואחר כך יתפלל לפני אלהיו:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שתעמוד
לנו זכות אברהם עיקר ויעקב מעשה ואהרן יוסף
וחזר לשמל אותנו ונאנאינו ונאנאי נאנאנו מכל מכשול
ועון יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו
ואל יטשנו להטות לבבנו אליו לבבת כבל דרכיו ולשמור
מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר ניוה את אבותינו ושים בלבנו
אהבתו ויראתו ויחודו לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם:
ובזכות אברה׳ רחימא אחתים במדת החסד קומה עזרת׳
לנו ופדנו למען חסדך. יהי ה׳ עלינו כאשר יחלנו לך ואת
נמח דוד מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך וקיים בו
מקרא שכתוב מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו
לדוד ולזרעו עד עולם אמן כן יהי רצון:

וגם טוב לעשות ביום א׳ של חג הסוכות זכר נדיק
וקדוש יעקב אבינו ע״ה שנקבר ביום א׳ של חג
הסוכות כמו שכתב בספר הניוני ז״ל כי בפסוק וירא
הכנעני יושב וכו׳ בעלם אות ח׳ וכת׳ בעל הסוד כי יעקב
נקבר ביום ראשון של חג הסוכות ונעלם דין אבילות עד
אחר החג וזהו והפכתי חגיכ׳ לאבל וכנגדו ח׳ אורים בקרא
וכנגדם היו משחקים בח׳ אבוקות בשמחת בית השואבה:

יום ב׳ לצחק ילמוד וה׳ פקד את שרה עד ביום
הגמל את יצחק ואחר כך פר׳ העקידה. ואחר
כך בפרש׳ תולדות מויהי רעב בארץ עד על כן שם סעיל
באר שבע עד היום הזה:

נביאים יהושע כ״ד ויאסף יהושע וכו׳ עד
ואשמידם מפניכם. וביעשיה ס״ג
הסבו משמים עד למען עבדיך שבטי נחלתך. כתובים
תהלים פ״ד וק״ה ואחר כך בזהר בענין העקידה ואחר
כך יאמר נוסח התפלה כדלעיל. ובזכות יצחק עקידת
אחתו׳ במדת הגבורה כוררה את גבורתך ולכה לישועתך
לנו ה׳ כגבור עלה כאיש מלחמו׳ יעיר קנאה יריע אף יגבר
ובכח דוד מהרה תכין וקיי׳ כי מקרא שכתו׳ עתה ידעתי
כי הושיע ה׳ משיחו יענהו משמי קדשו בגבורות ישע
ימינו אמן כן יהי רצון:

יום ג׳ ליעקב. ילמוד מתחלת פרשת ואלה תולדו׳
יצחק עד ויעקב אים תם יושב אהלים.
ומתחלת פרשת וגא עד על פי סבאר למקומם. ובפרש׳
ושלח ואמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל עד אשר
דבר אתו שהים בית אל ובפרשת ויחי ויקרא יעקב לבניו
עד אשר כברכתו ביך אותם. נביאים מלאכי א׳ משא
דבר ה׳ אל ישראל עד מעל לגבול ישראל. והושע י״א
ריב לה׳ עם יהודה עד ובנביא נשמר ובעובדיה א׳ חזון
עד והיתה לה׳ המלוכה ואחר כך ביעשיה סימן ל״ט לכן
כה אמר ה׳ אל בית יעקב עד לעתו לקח. ובסימן מ״ג
ועתה כה אמר ה׳ עד ואת עבדי נאסלה׳. כתובים ט״ו שיר
המעלו׳ שבתהלים שרשו יאמר נא ישראל ישרל סבא וסימן

ב׳ ענק ה׳ וחא״כ בזוהר ויצא ענקב וחא״כ יהי רצון מלפניך
ה׳ אלהי ואלהי אבותי וכו׳ כדלעיל:

ובזכות יעקב שלימא החתום במדת הת״ת כי
תפארת עוזמו אתה וברגונך תרוס
קרנמו ועלכן נקוה לך ה׳ אלהינו לראות מהרה בתפארת
עוזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון
לתקן עולם במלכות שדי ויקויים בנו מקרא שכתוב לא
יהיה לך עוד השמש לאור יומם ולבנה הירח לא יאיר לך
והיה לך ה׳ לאור עולם ואלהיך לתפארתך ביום ההוא יהיה
ה׳ באחות לעטרת צבי ולצפירת תפארה לשאר עמו -
והיית עטרת תפארת ביד ה׳ וצמיח מלוכה בכף אלהיך
אמן כן יהי רצון -

יום ד׳ משה ילמוד בפרש שמות מוילך אים מבית
לוי עד ועשה בו את האותות ומתחלת
פרשת וארא עד ושמומים שכה בדברים אל פרעה - ובפרש׳
בא מן ויהי בחצי הלילה עד לכל בני ישראל ובפ׳ בשלח מן
ויאמר ה׳ אל משה מה תצעק אלי עד כי אני ה׳ רופאך
ובפ׳ יתרו מבחדש הג׳ עד במדבר ובפ׳ משפטים מן ואל
משה אמר עלה אל ה׳ עד במדבר ובפ׳ כי תשא מן ויאמר
משה אל ה׳ ראה אתה עד במדבר - ואחר כך פרשת וזאת
הברכה ובגבולים בשעיה כ״ג הנה ישכיל עבדי עד
ולפושעים יפגיע ובסוף מלאכי אז נדברו ירא׳ ה׳ וכו׳ עד
סופו - כתובים תהלים סימן ס״ח וע״ז ומסימן כ׳ תפלה
למשה עד סימן כ״ט ובזוהר פרשת שמות וילך אים עד ויהי
בימים הרבים ובפ׳ בשלח אז ישיר משה ובפרש׳ וילך מראש
פפ׳ עד ויבא את יהושע - ואח״כ יאמר יהי רצון מלפניך ה׳
אל״ה וכולי כנ״ל - ובזכות משה בהיא רעיא מהימנא החתום
במדת הנצח תודיענו אורח חיים שובע שמחות את פניך
נעימות בימינך נצ״ח אלהים ה׳ הילי ושם רגלי כאילות
ועל במותי ידריכני לנצח בנגינותי - חזה נין קרית
מחדינו עיניך תראנה ירושלי נוה שאנן אהל בל יצען בל
יסע יתדותיו לנצ״ח וכל חבליו בל ינתקו כי לא לנצח ישכח
אביון תקות ענויים תאבד לעד וגם נצח ישראל לא ישקר
ולא יכזב כי לא אדם הוא להנחם -

יום ה׳ לאהרן פ׳ואר׳ מן וידבר ה׳ אל משה ואל אהרן
עד בן בנים ושמוני שנה בדברים אל פרעה-
וא״כ בפ׳ שמו׳ מן הלא אהרן אחיך הלוי עד ויקרו ויסתחוו-
ובפרשת וארא כי ידבר אליכם פרעה ומכת רם בפרדע
בנים אשר נעשו על ידי אהרן ואח״כ בפרשת תנזה ואתה
הקרב אליך עד לרפא להם לפני ה׳ ובפ׳ בו קח את אהרן
עד סוף הפרשה וב׳ יין ושכר בפ׳ שמיני ובפרשת בשלח דבר
אל אהרן כה תברכו - ואחר כך בפרשת קרח ויאמר משה
אל אהרן קח את המחתה עד ולא ימותו - כביאים מלאכי
ה׳ וידעתם כי שלחתי וכו׳ עד כי מלאך ה׳ צבאות הוא -
בתובים תהלים סימן ע״ז וקס״ו וקי״ח וקל״ג וקל״ה - ואחר
כך

כך בזוהר פר׳ שמיני דף ל״ח ע״ב ויקח אהרן את שפ״פ
עד לאחמא קלא קאים ובפרש׳ קרח דף קע״ז ע״א קח את
המחתה כבר ר״א הוא קאים - ואח״כ יהרמ״י אל״ה וכולי
כנ״ל - ובזכות אהרן כהנא התתום במדת ההוד הושיענו
ה׳ שהיכו וקבצנו מן הגויי להודות את שם קדשך ולהשתבח
בתהלתך - קדש שמך בעולמך על עם מקדשי שמיך
וכישועתך תשוב תלבנו ותגביה קרן משיח בן דוד עבדך
ונתת מהודך עליו גדול כבודו כישועתך הו״ד והדר תשוה
עליו ילבו ויקותיו ויהי כזית הוד״ו וריח לו כלבנון אכי״ר -

יום ו׳ ליוסף ילמוד תחלה בפ׳ ויצא ויזכור אלהים
את רחל עד יוסף ה׳ לי בן אחר - ואחר כך
בפרשת וישב מן ויוסף הורד מצרימה עד ה׳ מצליח בידו
ומתחלת פרשת מקץ עד ויעבור בכל ארץ מצרים ובפרש׳
ויחי בן פורת יוסף וכו׳ וכן בפר׳ וזאת הברכה׳ וליוסף אמר:

נביאים עבדיה א׳ והיה בית יעקב אש עד
והיתה לה׳ המלוכה - וביחזקאל לז׳ קח
לך עץ א׳ עד ולא יחנו עוד לב׳ ממלכו׳ עוד-כתובי׳ תהלי׳
מ״ח ע״ז פ״פ קה ובזוהר וישב דף קפ״ט ע״א ויהי ה׳
את יוסף עד ויהי כדברה אל יוסף ואח״כ יהי רצון מלפניך
ה׳ אל״ה וכולי כנ״ל ובזכות יוסף צדיקא׳ החתום ביסוד אל
שדי ברחמים יסד יסוד נאמן וקומה ה׳ כאפך וזכור לבבי
חרום האומרי׳ ערו ערו עד היסוד בה ונא נא לשבע עמך
לשבע את משיחך ומיחן ראש מכי׳ רשע ערות יסוד כבודך
וכל קרני רשעים אגדע תרוממה קרנות צדיק כי אתה
תבדק צדיק ה׳ בגיהה רצון תעטרהו אכי״ר:

יום ז׳ לדוד המלך ע״ה ילמוד תחלה בפרשת וירא
וכמו השחר עלה וכולי עד ותחי נפש״ו ובפר׳
משב וירבו הימים ותמת בת שוע וכולי עד ויקרא שמו
זרח ואחר כך בפרשת ויחי בור אריה יהודה׳ ובפרש׳ וזא׳
הברכה וזאת ליהודה -

נביאים שמואל א׳ י״ז ויאמר ה׳ אל שמואל עד
סימן י״ח - ובשמואל ב׳ סימן ו׳ ויוסף
כתר דוד עד עמש אכבדה - ושם סימן כ״ב וידבר דוד לה׳
וברברי הימים סימן י״ז ויהי כאשר ישכן דוד עד סימן י״ח
ועוד בסימן כ״ח ויקהל דוד עד כי ממך הכל וכו׳ וביחזקאל
ל״ז ועבדי דוד מלך עליהם וכולי וכישעיה י״א עוד היום
כמב וכולי - כתובים רות סימן ד׳ ובועז עלה השער עד
במוד׳: תהלים סימן כ״ח וכ״ט עד ועד בשחק נאמן סלה
וסימן קל״ב זכור ה׳ לדוד וסימן קמ״ד ובזוהר פרשת לך לך
דף פ״ד פתח ר״ש ואמר פנה אלי וכו׳ ועוד בפר׳ ויחי רל״ז
ע״ב יאחד את יודוך ושם דף רל״ב ע״ב פת׳ ואמר הודיענו
ה׳ קצי עד אסתלק יקריה בכלא

ואחר כך יהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה שתעמוד לנו
זכות דוד מלכא משיחא ואברהם אבינו
ויעקב ומשה ואהרן ויוסף להגיל אותנו ולגאלינו ולגאלינו
בגאלינו

נלאלהיו מכל מכשול ועון יהי ה׳ אלהינו עמנו כאשר היה
כמ״ם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו להטות לבבנו אליו ללכ׳
בכל דרכיו ולשמור מצותיו וחוקיו ומשפטיו אשר צוה את
אבותינו ויטים פלבנו אהבתו ויראתו ויתודו לעשות רצונו
בלבב שלם ותתמנו בספר חיים ברכה ושלום ופרנס׳ טוב׳
ישועה ונחמה חיים שים בהם ירחת חטא חיים שאין בהם
בושה וכלימה חיים שתהא בנו אהבת תורה לשמה חיים
שתמלא לנו משאלות לבנו לטובה כי״ד. ובזכו׳ דוד משיח׳
החתום במדת המלכו׳ תגלה ותראה כבוד מלכות׳ך עלינו
מהרה ומלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל
הארץ כיקרך ויקבץ נפוצות קויך מארבע כנפות הארץ
יבינו וידעו כל באי עולם כי אתה הוא לבדך עליון לכל
ממלכות הארץ כי לה׳ המלוכה ומושל בגוים ועלו מושיעים
בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה׳ המלוכה והיה ה׳
למלך על כל הארץ ביום ההו׳ יהיה ה׳ א׳ ושמו א׳ כו׳.

ואשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בסדר
לימוד זה בתוך סוכתו מחנה שכינה וז׳
לוטפיוון קדישין דילה. כי על ידי לומדו את דברי התור׳
ההיא ויזכור פעולתם ובדקתם שם לפניהם יבורך מפיהם
בשובע ברכות שמים מעל ברכות תהום רובצת תחת
ברכות שדים ורחם ומובטח לו שהוא בן העה״כ ולא יבא
לידי שום תפלה ובזק בכל ימי שנה: כי נחל נדקת׳ וזכות׳
בפני המקו׳ והיא שמגדה לאבותינו ולנו כי ברית אבו׳ לא
תם ולא יתום לעול׳ועד. ועל כלפמים מנוה על כל אדם
לעשות סעודה ביום ראשון של חג הסוכות קודם חצו׳ כדי
שיאכל בסוכה לתיאבון גם ליל שנית דומיא דמצה כמו
שכתוב לעיל.

פרק ו

כבר כתבנו בפרק חול המועד אשר חכמי׳ הגידו
כל המבזה את המועדות כאילו עבד׳ עזה
נאמר על המבזה חולו של מועד ובוזה בו במעשה בחול
הן במעשה הן במעורה שבעשה מעורתו כדרך חול ואינו
שמח בהם אין לו חלק לעולם הבא רחמנא ליצלן. ואם
כך אמרו בחול המועד דפסח כל שכן וקל וחומר בחול
המועד שלחג הסוכות אשר הוא זמן שמחה לכל הוא
כמו שכתב זמן שמחתינו. ובימים האלה היה שמחת
בית השואב׳ בבית אלהינו ואמרינן בגמרא אר״י בן חנניה
כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה לא היינו רואי׳ שינה
בעינינו שנה כ׳ לתמיד של שחר ומשם לתפל׳ הפח׳ ומשם
לקרבן המוספין ומשם לתפל׳ המוסף ומשם לב״ה ומשם
לאכילה ושתיה ומשם לתפלת המנחה ומשם לתמיד של

בין הערבים ומכאן ואילך לשמחת בית השואבה. והרבו
לספר ברוב ובודל השמחה הנעשה בשמחת בית השואב׳
עד שאמרו מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה
שמחה מימיו אשרי עין ראתה כל אלה. וכן ראוי וכהן לנו
לשמח בימים האלה בשובע שמחו׳ בתורה ובמצו׳ במאכל
ובמשתה ולהרבות בלילות האלה שמחה. ושמון בבתי
כנסיות ובתי מדרשות אשר הם לנו היום כנגד׳ החיל הזה
למקדש מעט לשורר בנועם שירים ותושבחו׳ ולפז׳ ולכרכר
לפני ה׳ שהי׳ ישראל העומד אחר כתלנו משגיח מן החלונו׳
מציץ מן הארבים כמ״ש בזוהר זכר למקדש דומי׳ דהקפת
התיבה אשר אנו מקיפין בכל יום זכר להקפ׳ המזבח של
בית אלהינו וילפינן לה מקר׳ דיין היא דורש אין לה מכלל
דבעיא דרישה. והוא הדין לענין שמחת בית השואבה
דחיובא דמיא עלינו לעשות זכר לה ולעורר שמחה ושמון
בשמים ממעל אשר כמה וכמה ברה כפולה ומכופל׳ למקום
עלינו בהיותינו בארץ אויבינו דוויים וכחופים תחת יד
האומות: וביותר בחגים ובמועדים יעלה את ירושלם
בראש שמחתו ורואב ואומר איה מעון אריות בני היכן הם
ומה לו לאב שהגלה את בניו לבין האומות ואוי להם לבניה
שגלו מעל שלחן אביהם כמ״ש לעיל בפרקים ותהי זאת
נחמתו יתברך בעשות חק וזכרון בית קדשו ותפארתנו
ובדיקים ישמחו יעלנו לפני אלהים ויעשו בשמחה. ועל כן
ראוי לאנשים חכמים וידועים להיות ודיזים ואחרי׳ לעשות
זכר לשמחת בית השואבה כל לילות חול המועד בבתי
כנסיות ובהדלק המאורות של בית הכנסת ולדבו׳ בנרות
ואבוקות כמ״ש על כן באורים כבדו ה׳ ומה טוב חלק׳ ומה
נעים גורלם של עושי אלה ובטוחים להיות שמחים דשנים
ורעננים מראשית השנה ועד אחרית השנה וזה ברוך
ומבטח אבל רבים כי אות ומופ׳ הוא החג הקדוש הזה כאש׳
יתנהג בו האדם אם בעבור כן יהיה תגיד כל השנה
ואם בשמחה׳ ושמון כן יהיה עם ושמח בימי שנה בכל מיני
שמחות ונשו יבון ואכחה על כן אומר נפשו ירחיק ממנו
כל מיני דאגה ויגון ואנח׳ בימים האלה ובזמן הזה כי גורם
רעה לעצמו ח״ו. אלא כל עצביו וכל עסקיו ישליכ׳ אחרי
גוו ויתדבק בשמחת קונו בלתי לה׳ לבדו. והפוטרי׳ עצמם
מעשות זכר לשמחת בית השואבה ביום שמחת תורה לא
עשו ולא כלום כי הזכר הוא כולו ולא מחנה דומיא דהקפת
המזבח שבכל יום ולא הספיק בז׳ הקפות של יום הושענא
רבה וכן הדבר הזה כאמור. ומה גם כי יתן אל לבו האיש
המשכיל בחינת המשכת המקיפים המשכים בימי החול
המועד הקדוש הזה אשר הם אורות מעולים מאד מה שלא
נעשה כן בימי חול המועד הקדוש הזה אשר הם אורות
מעולים מאד מה שלא נעשה כן בימי חול המוע׳ חג הסכ׳
ידע ויסכיל גודל מעלת רוממות הימים האלה ואין לאדם
בהם אפי׳ רגע מלהיות דבק בה׳ אלהיו.

וכבר הארכתי בפרקי בעוב המשחקי בקוביות בימים האלה מלז הבקר עד הערב וגם בלילה לא נתנו שינה לעיניהם אוי להם כי גמלו רעה לנפשותם וגדול עונם מכפות. כי השכינה נוחת עליהם לאמר הטוב היות חליפי שמחת בית השותה אשר לא נתנו שינה לעיניהם בשחוק הקוביות ולנדד שינ מעיניה להכעיסני במעשה ידיהם אם אב אני איה כבודי ואם אדונים אני איה מורא הכזה יהיה חג אחריהו חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי: ומה גם כי רבים מעמי הארץ התירו לעצמן לשחוק בסוכה משכן השכינה ישתק הדבר ולא תעשה כזאת בישראל וכבר הארכתי בתוכח"ו לעיל ושומר נפשו ירחק ממנו. ורחוי לכל אדם בעת קריאת ספר תורה בימים האלה בקרבנות החג להתפלל לפני אלהיו על שרי אומות העולם שיתמו ויספו במהרה בימינו כי הנה ז' ימי החג הם כנגד השבעים שרים דאומו העולם כי כל אחד כלול מעשר הם שבעים. ולפיכך היו מקריבי שבעים פרים בחג וכשם שנאמר בימי המכול ותכן התיב בחדש השביעי כן בחדש תשרי ישראל עוסקים במצות הרבה יש מנוחה ממלאכי חבלה שהם שרי האומות שנמשלו למי המכול ועל כי על ידי העונות נעשים קטגורים על כן היו מקריבים פרים נגד המקטרגים ותתמעטים והולכים לרמוז שהשבירות של ישראל מתמעטים וכזה יתמעטו המקטרגים. וכן ענין ניסוך המים הרמוז בפרשיות אלה בשיבוי הכתובים ונסכיה"ם ונכבי"ה כמשפט"ם היה גם כן לבטל שרי כל עם ועם ולא היה ניסוך המי' רק ביום כ' וביום ו' וביום ז' שיש בו ז' ולא בחמישי ולא בראשון ולא בשלישי שיש חר"ם שאם היה ניסוך המים גם כן באלו הימים היו מתבטלים לגמרי. ובילדו בזוהר שזהו סוד מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ומסיים אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו פירוש אם יתן איש זה ס"מלאת כל הון ביתו להיות לו חלק עמהם עם ישראל על ידי בו"ז שהוא רמז לניסוך המים בימים אלה כנזכר יבוזו לו. ובניסוך המים הם נכנעים ונעשים כחר"ם הנשכר ואין להם תיקון כי אם בשבירה כחרשי האדמה. וזה פירש מורינו ורבינו האר"י ז"ל ה"ם שרי"ם ורפוא"י חכ"ם שם"ת מים ור"ת חר"ם לרמוז שרים אלו על ידי ניסוך המים הם חשובי כחרם. ועל כי כל ענין פרשיו"ו הם נגד השבעי' שרים בכו' ראוי לאיש הירא לתת אל לבו בעת ההיי' כל' מינים שבירו שנותה לנו התורה ליקח חלקנו פרי עץ הדר זה קב"ה שהוא דר תמיד לעולם ועד כי השרי"ם מתבטלי' והולכים כשנפלה בכל נפל שרו ונתבטל וכן השאר אבל הוא יתברך קיים לעד ולעולמי עולמים ולכן נוה את זה תחזו לכם. וכן כפות זה הקב"ה שהוא אחד יחיד ומיוחד כמו התמר שאין בו ענפים רבים כשאר אילנות אלא ענף אחד בלבד וכן השרים הם ענפים רבים והוא יתברך הוא אחד

אחר ושמו אחד. וענף עץ עבו' זה הקב"ה שהוא כלול מחמ' ודין כמו שהדם המשולם שהוא כנגד האלות אברה' ינמק יעקב אברה' חסד לבד יצחק גבור לבד יעקב דין ורחמים וזה לא ימנע בעולם מי שיהיה בו ג' הפכים הללו בדרגא אחד שלא שהיו יתברך וגם ערבי נחל זה קב"ה כי הערבה היו גדל אלא על המים כן ה' אלהינו הזא מתעשע עם התורה שנמשלה למים כענין הוי כל צמא לכו למים ולא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום:

ובן ענין הקפת התיבה שאנו מקיפים כל שבע' ימי החג הוא להנגל מידי יום ביום מעגל אחד הכולל י' שרים משבעי' אומות וכו' הושענא רבה אנו עושי' ז' הקפות להנגל מכול' כח' כמ"ש לעיל והחי יתן אל לבו לכל אלה הדברי' ולא יעשה כמנהגות אבותי' מלומדה ועל ידי כך יתן אל לבו לשוב מעבירות שבידו כי איכבה יוכל להכניע השרים המקטרגים אם אין ושרן בידו ח"ו אשר כל שחת מהבה הוא משחית לחבל ולקטרג כמ"ש ז"ל הענוש עביר' אחת קנה לו קטיגור א'. וכן יזהר בימי החג שלא ליכשל בשום עון אשר חטא כי אם יוכל מן השורה ח"ו הוא מוסיף כח השרים לנחת מנוקבא דתהומא רבה ויבער בקרבם הכעס שהיו שמוחים בחג הקדוש הזה ושחיתו את העולם ח"ו וגדול עונו מנשוא אבן כתתו אל לבו אל המעשה אשר הוא עושה בימים האלה כדי להכני' שרים של הקליפ' בכח לחטוא יסור מרע כאמור איך נעשה ב' הפכים כי הנכ' משתדל במעשה המצות החג הקדוש לבטל ולהכניע אל הקליפה ואם לחטוא אוסיף תת כח בקליפה ח"ו והאיש הירא יהיו תמיד דברי' האלה אל לבו ומובטח לו שלא תבא תקלה על ידו. ואם לא נשמר בימי החג וחטא ואשם במאכל ובמשתה עד שיבא מן השורה ח"ו יאוש ויחמול על נעשו לשוב אל ה' ובא יום השביעי יום הושענא רבה כי זמן תשובה לכל היא אולי ישוב ורחמיהו יכבוש עונותיו כי זה ממד' טובו יתברך שהזמין לבני אדם יום הזה להאריך להם אולי ישובו וניחם על הרעה כמו שאמרו בזוהר ויחי דף ר"ך ז"ל ת"ח יומא דדינא אתער בעלמא דקב"ה יתיב על כורסייא דדינא למידן עלמא בעי בר נש לאתערא תשובה ויתוב מחובוי דהא הוא יומא פתקין כתיבו ומשתכחי כולהו באחמתא ואי זכי בר נש דיתוב קמיה מאריה קרעין פתקין דעלי' לבתר זמין קב"ה לקמיה דכל בנ יומא דכפורי יומא דתשובה אי יתב מחטאוי טב ואם לא פקיד מלכא לאחתם פתקין ווי דהא תשובה בעי לאסלקא מינה. ואי זכי בתשובה שלים' כדקא יאות תליין ליה עד ההוא יומא דעצרת דהוא יום שמיני דחג ואי עביד תשובה שלימתא לקמיה מאריה אתקרעו ואי לא זכי פתקין נפקין מבי מלכא ואתמסרלן בידא דסנט ידא כיון דאתמסרלן בידוי ודאי דינא אתעביד ופתקין לא מהדרן לגבי מלכא כדין נולמין אתעברו מינה ולא אתתכא עמיה וכיון

דמתברלן

דמתני׳ כדן מיני׳ הא ודאי סופסק׳ דמלכ׳ יעבר עלי׳ ויטעום
בטא דמות׳ וכהה׳ לילי׳ דחב׳ בתרא׳ סנהדרין ומיכן ופתקין
כשלין כתר דכשלין לון מלמין מתעברין ולא מעשה כחין
ובספרי׳ן קדמאין אמרי כד ריש׳ אבר׳ ואשתכח נופיה
בריה לו לאנתתיה לאשתכחו והוא יסתלק והמי מילי כד לא
לאהדר כל ההוא ומכא בתיובתא׳ אבל אי אהדר טעמ׳ דמות׳
לטעם ואתמי ואי נופא גרע ואתחזי ריש׳ איכון סלקין
והוא לתקיי׳ והמי מילי כד כריה זעיר ברשותיה ידוי פגימו
עבידת׳ רידוי פגים דנלוי פגימו מרעין דדפין עליה ערק
מלמא ואהדר ערק ואהדר עליה כתי׳ בבקר תאמר מי יתן
ערב ורא כר נהדא סיהדא ולילי׳ אתתקן בנהורא. אבל
זכאי וחסידי בכל יומא ויומא מסתכלי בלבייהו כאילו יומא
דא אסתלקו מעלמא ועבדין תיובתא שלימתא קמי
מאריהון ולא יטרדו למלה אחרא וכאה חולקהון בהאי
עלמא ובעלמא דאתי ע׳כ הנה מבואר מדברי המאמר כי
דאוי לאדם לברוק עצמו לאור הלבב׳ והתכלית הוא לעבו׳
תעוב׳ שלימה לפניו יתברך חנון ורחום הוא וניח׳ על הרע׳.

ועיב מנהג העם אשר בחר ה׳ בליל הושענא רבה
להרבות מרות בבית הכנסת ומתפללי׳ תפל׳
ערבית בהכנעה גדולה ובכוונה כמו בליל יום הכפורים
ורבים נוהגים גם כן מבערב כמו ביום הכפורים והלבים
אתתקבמים בעלי אסופות ללמוד בתורה כל הלילה לחסות
בטעם ס׳ בטולא דמהימנותא וצריך האיש הירא להיות
בזריזות המכיל לידי זהירות למנע באכילה ושתיה אלא
לאכל כפם בלבד שהמאכל מכיל את השינה ואין השנה
נדיכה לכך כי המשפט לאלהים הוא כמבואר במאמר הנז׳
לעיל כי מעט הנעיל׳ הוכח מפס׳ האד׳ כנדיק עיון והשקפ׳
לטובה הכל לפי המעשה והטוב אשר ייטיב כל אחד ואחד
יוסיפו למחול לו ויהיה-והיה אם לא יתן אל לבו לתקן מצוותו
ויחמירו בכ״ד של מעלה כפסק דינו והמלמד זכות חוזר
ומלמד חוב׳ ואחר גמר דין חולקין הפתקין למאמרי אבות׳
ועדי מסירה כתבי הן למות הן לחיים.

ומי זה האיש ירא ורך הלבב אשר לא ירגיז מלבבו
הגזרה ולא ירחיק נדוד מלמלאות כריסו בבשר
ודין הדבה בליל הקדושה הזאת ח״ן ולהיות ירא׳ ה׳ על
פניו תמיד כל הלילה ולהתחנן בסליחות ותחנונים לפני
של מלך יושב על כסא רחמים על אשר חטא על הנפש ברם
ינא דבר המלך על כל דת ודין עד השער לא סגרו אחרי
אשר יצאו הרודפי׳ העומדים על הפקודים לעשות המשפט
והדין ועד הבלם לא סר. אולי יעתר לו ולא יאבד: והן לו
בכח גבר איש לעמוד חי לא יכוס ולא ייגע עד הבקר אור
והיו עיניו ולבו אל התקון הנעשה על ידו בשמים ממעל
וגם של כפשו ואל עצמו ואל בשרו כי הוא מיכול מכרת כמ״ש
בפרקי חב השבועות ולא בשבועות יעשה כן לעמוד על
נפשו כל הלילה כל שכן וק״ן שיזרו עצמו עתה בליל
הקדושה

הקדושה הזאת עת החיתום להכריע כף זכיותיו ולהקל
כף עונותיו ובריתות שכתחייב עליהם כי כל דברי התורה
אשר הוא עוסק בהם המה יעמדו למשפט ללמד עליו זכות
לפני אלהי המשפט לאמר למה לך ואיבה עם בני בריתך
אלה העומדים לפניך ומנדדים שנה מעיניהם הנים
ועוסקים בדברי תורתך הפר הפר יוצר כראשית כלה סלח
וכו׳ ומובטחים המה לעלות שכתם בטוב ובגבוהים כי ע״כ
פעשים תכסה אהבה זו תורה כל הכתוב לחיים. ולכן
ראוי ללמוד בחצי לילה הראשונה ספר מש״נה תורה לעצו׳
הו״תם אל השכינה שהוא גימטריא מש״נה כי מחצות לילה
ואילך אז נומחת הלבבה הגשמית ומתחלת להאיר בעולם
וכן נמי כשעה הדוגמא למעלה בלבבה העליונה על ידי
קריאת ספר מסנה תורה שמשכים לה אורות עליוני׳ וכבר
נודע ליודעי דעת כי זה האור הם פיי המלך אל השכינה
וכבן באותה מדה מודדים לו חיים יוסיפו לו ואורך ימים
ביפיכה ולא תאוכה אליו רעה מראשית השנה ועד אחרית
השנה. והנה כל האמור בענין הוא לקיים הדבר מפני
הירא׳ה: אבן אנשי לבב יכין להם לכון כי כל זה התקון
אשר אנו עושים הכל הוא הכנה ליום עצרת שהוא ענין
הייחוד שמתחברי׳ חתן וכלה כמו שנבאר בס״ד-וכהתחבר
הב׳ הכוונות יחדין יהיו תמים לעבוד לפ״ה מאהבה
ומיראה:

ומצוה להודיע לבני אדם גבורתה של ליל הזאת
וקדושתה למען ילמדו ליראה את ה׳. כי
רבים מעמי הארץ הקלו בה ומרבים בה באכילה ושתיה
כשאר ימי החג ויצרו בשינה ומרוחים על ערסות׳ ולא כתבו
ש׳ לבם מה נכבד היום לקנות חרדה ואימה בקרבם מפחד
ה׳ ומהדר באומו והיו להם שכר פרי הבטן לפתן וכריכם
לקרן והמשתה למשפה והמאכל למאכל׳ אוי להם כי נמלו
לרחם רעה וכן לא יבשה: ויש מהם אשר בחים בתוך
הבחים והתעניף עיניך בם ואיכם ותרדמה גדולה נופלת
עליהם ויורד דרים אל זקנם ר גל ברגל לבחוסתים הונשו
כי שם יעוחו מאשר המה יגיעי כח משאר לילו׳ החג מאחרי
בנשף יין ידליקם ואת פועל ה׳ לא הביטו. ואין ספק כי
מעשיהם לא במרד ולא במעל ח״ו רק מתעוה הדעת כי לא
ידעו ולא יבינו את מעשה ה׳ כי נורא הוא וכי המשפט
לאלהים הוא. כי לו חכמו ישכילו זאת יבינו מה נכבדת
הלילה הזאת לפני ה׳ ית׳ ומה נעשה בה שנם כל העולם
כולו חל מלפניו מצחדו ומהדר באומו. אזי יכנע לבבם
שערל להזהר גם בשאר לילות החג להיות יראת ה׳ על
פניהם לבלתי נחג בהם קלות ראש המרגילין לאדם
לערוה ויתר דברים בשחוק הקוביות וכיוצא. ובמו
שנהרים בימים שבין ראש השנה ליום הכפורים כן יהי
נזהרים והזהירים בימים שבין יום הכפורים לסוכות רבה
מאימת הדין הגדול וכ״ז כיום לא סולך אחר בחיתום.
וכל

וכל מכן בעממ׳ של לילה הזאת יתקדשו בית׳ שלת ובית׳ עז׳ להיות עומדי׳ בבית ה׳ באימה וביראה כחרדה לבלתי היות פורקים עול מלכות שמים מעליהם אפילו רגע ולכם יחיל בקרבם ויתנו אל לבם אשכולות מרורות למו מאשר תשוח על הנפש בדרכם ובגלותם אשר לא טובים - ומה נשאם כתוך ימי החג עברו את פי ה׳ באיזה עון או מכשול ושחוק וקלות ראש על ידי אכילה ושתיה מרובה כי מלא כריסו מלא זעי ואין ארי בוהם אלא מתוך קופה של בשר - נפשם עליהם תאכל ויתחרטו חרטה גמורה ויבקשו מחילה וכפרה את פני אל בלבן גומל חסדים טובים כי עת רצון היא לבקש האדם על נפשו לפניו כי חנון ורחום הוא וניחם על הרעה כי על כל אלה לכל העם בשגגה באין מבין גודל היום הקדוש הזה - אכן כהודע להם כל מה שגילו לנו חכמי הזוהר כי רבה היא מאד כל ישראל יתנו יקר לבעליה׳ ממ״ה הקב״ה להיות זביס וחלים מאימתו ומאימ׳ דינו כירב הוא - ואשר לא שת לבו אל דבר ה׳ הוא מאבד עצמו לדעת וגדול עונו מכשוא כי מורה על עצמו בלתי מאמין בדברי רוח קדש של רז״ל חכמי הזוה״ ע״ה אשר גילו לנו אשר בו מסירת הפתקים של הגזרות והעונשים כנז״ל והשוכן בבית הזה יתן בלבם לשמוע דברי חכמים לשמן לא יאבד נפש אחד מישראל ח״ו:

עוד זאת אדרש לבית ישראל להודיע שיהם כי רבים מעמי הארץ חשבו כי עיקרה של לילה הזאת היא לגרד הסיבה מעוניה כ ויושבים בבית הלימוד הרחק כמטחוי קשת בדברים בטלים ודברי סחורה ואש המעלה עשן תמיד אשר לא תכבה ומי יתן שישבו בגדרותם בביתם כל הלילה ולא תעשה כזאת בישראל להרבות בדברים בטלים בליל הקדושה הזאת האסורים כל הימים כי הם נותנים מקום לחטאים במקום הקדושה ח״ו ולאוי להודיען עונשם של דברים אולי ישמעו ויתמדו כל א׳ לפי השגתו ואשר ליבינו מעיב תהיין אזכיו קשובות אל הלימוד של הלומדים שם ושומע כעונה ובלבד שלא יפסיק בתוך הלימוד בשום שיחה ואם לא ידעו לבזהר מוטב שישבו על מטתם בבתיהם ואל יוציאו לחטוא בלילה הזאת וכבר הארכנו בפרטי דברים האלה ויותר מהמה בפרקי חג השבועות עיין שם באורך:

עוב יחדר האיש הירא מיום דין הגדול והנורא ואל יתן דומי לו תמיד כל הלילה ביראה יחד עם אנשים חכמים ויודעים כולם אהובים כולם ברורים כולם עושים כאימה וביראה רמון קונם בקדוש׳ ובטהרה להקדיש ליוצרם בנחת רוח בשפה ברורה ובנעימה קדושה ואם אפשר להם לקבוע לימודם בתוך הסוכה מה טוב חלקם ומה נעים גורלם כי שרפים עומדים ממעל לו שבעה אופניין עילאין קדישין המלוין את דוד המלך משיחא כי מדתו כז׳ ושם יאכל להם לחמה של תורה והמה ינמרו

למליני

ולמליני יושר על בניהם לפני אביהם שבשמים להיו׳ מהתמים לחיים ולשלום ולישועה ולנחמה - וגם הי מודע בחיבת הסוכה אשר היא סוד האם המרחפת על הבנים דבה חיה דכלא חיה דעבדין חילו דחיבייא כמה שנאמר כי ביו׳ הזה יכפר עליכם והלימוד שם מעורבת הרחמי׳ דילה לכפר כל פשע ולבטל כל גזרו׳ רעו׳ וכן נהגו רבי׳ מחסידי׳ הראשוני׳ וגם ימשך תועלת מזה להזהר לבלתי פתות אפי׳ מים חוץ לסוכה לגזהרים וגם לבלתי נזהרים יתקדשו בלילה הזאת בזה - ותכף ומיד אחר האכילה יתקדשו לקבל עליהם עול מלכו׳ שמי׳ כלב שלם ובכפש חפצה ליחד׳ שמא דקב״ה וכו׳ ויקבלו בכחת ובנעימה קדושה הטעמים של כל ספר משנה תורה משה הדברי׳ עד לעיני כל ישראל.

ואשר בא בתעלומו׳ חכמה וסודותיה רחוי לבוין מה נעשה בקו יאת ספר משנה התורה הזה בחצי הלילה הראשונה כי הנה בנעילה של יוה״כ אנו אומרים חתמ״נו מפמי כי מלכות שמים גמורה לקבל כל הה׳ גבורות שמהגדול׳ עד הנצח והוד מכית אמה ובע׳ ההיא נגעלים דלתות מלכות שמים כי נחתם היסוד בה וה׳ גבורות אלו היו מלובשי׳ ס בנצחה והודה ויסודה דאימ׳ אשר בהם ג׳ שמות להיה במילואותם אלף הי יוד הי אלף הה יוד הה אלף הא יוד הא שעולים כמספר תנ״ך כמספר חות״ם והוא חותם היסוד בה ועתה בלימוד משנה התור׳ בליל הקדושה הזאת נעשה חותם המלכות שבה - ומאחות׳ אחרה של חותם יסודה שנעשה בכבר בנעילה על ידי הג׳ אסיה מלאים הנזכרי׳ מהארת המלואים שלהם שמספרם עם ג׳ כוללים מספר מש״ה נעשה ספר משנ״ה תורה שהוא חותם המלכו׳ לגרם החצונים שלא יתאחז בה ח״ו - וזהו סוד חות״ם בתוך חות״ם - ועל כן גם עתה חותמים חותם ב׳ לבני אדם אם לחיים אם למות ולפיכך לתקן חותם זה צריך לקרות בחצי הלילה הראשון כל ספר משנ״ תורה כי סוד החותם הזה כנמר עד חצות ועיקר הדין הוא בחצי הלילה הראשונה שלכן אותם היונאים לראות הנלם בלבנה יונאים אחר חצות כי הלבנה רמז ללבנה העליונה מלכות שמים שבה נעשה החותם ואז בחצות יונאת להאיר על הארץ כי היא עצמה דנה העולם בסוד עגלו שמי׳ם עגולו והארץ מתקוממה לו - ושם באור הלבנה ממש מראין לו אם נסתלק ממנו הנלם ח״ו כי היא הורגה על גזרת המיתה שנגזרה עליו ולהיות החצונים שולטים עליו רחמנא ליצלן - וסוד דין זה הוא סוד מסירת פתקי הגזרה ביד השלוחים אבל עם כל זה לא ניתן רשות בידם לגמרי לפעול הדין במסירת הפתקים ההם רק עד יום ח׳ חג עצרת כי עדיין הדבר תלוי תוך הזמן הזה שא׳ יחזור בתשובה שלמה ביום ה״ר הדרין פתקין לגבי מלכ׳ ואמרו הראשונים כי נסו הדב׳ באים אחר שלא רחם על ראשו בליל ה״ר והרבה והפגיר בתשובה ותפלה בעת ההיא וחזר

ורחם

ורחה הנלם במקומו:

ובספר חמדה נמזה אשר לי כתבתי מסח תפלה אחת כוללת כל מוד כוונת קריאת מגן התור׳ להוציא הכונה כפה ואבתיקו כאן למען זכות ליראת ה׳ ולחוסבי שמו אשר בלו כסוד ה׳ נהם לברם נא לזולת וזה נוסחתה.

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד׳ שם יה״ה בויה״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל אנחנו באים בחיתה ביראה באהב׳ לנמוד את ספר משנה התורה לתקן את שורשו כשקו עליון ולתת כח לחזקו.

ויהי רצון מלפניך **יהוה** שהיו ואלהי אבותינו שבכח סגולת קריאת ספר משנה התורה הזה ופרשיו ופסוקיו ותיבותיו ואותיותיו ונעמי ונקודותיו ושמותיו היוצאים מר״ת וס״ת ומחלופי תיבות בכלל וכפר׳. תפתח פתוחי חותם״ם הנעל חותם״ם המלוכ׳ ואשר להיות ספר היה בה מעתה הנעלה הה׳ גבורות מכי׳ המה וחת״ם עד היסוד בה ראשון לנין בכח ג׳ שמות **אהיה** במילואותם אל״ף ה״יו״ד ה״י: אל״ף ה״ה יו״ד ה״ה. אל״ף ה״ה יו״ד ה״ה. אשר המה עולים במספר חות׳ ליסו״ד אר״ן ולאמר לנין עתה בכח סגולת קריאת׳ משנה התורה תמול הנטר״ה מהאלת ג׳ שמות אהי״ה המלא אשר בקרבו. וכו׳ משנ״ה תורה יבנה כאמור מפי כבודך ואני אהי״ה לה נאום ה׳ חומ״ת אש סביב ולכבוד אהי״ה בתוכ״ה מעין חתו״ם בארמים חיים ומזלים מן לבנון. ושולתה תקפון פיה ורשעה כולה כעשן תכלה ותעביר ממשלת זדון מן הארץ סגור חותם נר. ועלה ויבא יביא ירחה וירבה למודינו לבני בשרך עד שיפוח היום ובמו הנלנ״ם. ואל תסיר מעליהו נליהו זכרנו לחיים טובים מלך חפץ החיים חתמנו בספר החיים למענך אלהים חיים. ושימנו כחותם על יד ימיך וחתום פי עשן ואל יפסין עליהו זעום בו וירוס ויעמוד מלין טוב לנדקנו ואשר חתו בנרחר פשעיהו תתהפך כחומר חות״ם ולחומ״ת נשגבה היה נא בעדינו לכפר פשעיהו ועוכותיהו ואל תטרוף עליהו את השעה ותארך קנהו עד שנוכל לתקן את אשר פגמנו ונא נאבד. וכזכות ספר משנה התורה נא ימוש ספר תורתך מפיהו וכהיה אנחנו ונאנאיהו ונאנאי נאנאים כולנו ירבי שמך ולומדי תורתך לשמה וזכור נמת ערחת נא תשכח מפי זרעו. חות״ם תעורה תתיר וסודך שים בלימודך ואת נמת חוד מדרה תנמיח וקרבו תרוס כישועתך ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים והיה ה׳ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד אכי״ר.

ואשרי אנוש יעשה זאת לבוין הדברים לשם פועלן וכל המרבה להתחנן יהי זה מעובה ואח׳ נמר משנה תור׳ תכף ומיד יאמרו קדיש בכוונה תחנונים כמנ כרחש השנה ויה״כ לה הכניע לבות בני אדם

כי הדבר תלוי בתשובה. ואם יקראו ויסיימוה קודם חצות יקראו בסתרי תורה ומנהג חסידים הראשונים לנמוד בזוהר פרשת האזינו בחדרא זוטא אשר בה מבואר סוד פרי עץ הדר כפות תמרים: ופטירת הרשב״י ע״ה וסגולתה לקדש את הנפש היפה מאד מאד ואף בחין מבין קריאת׳ זו היא הנלה ועוררת להבת רעים ודרים לעולה רק שיקראהו בחימה ובירחה מלה במלה ולא בחטיפה פן יהרסו אל ה׳ ח״ו ובהגיע לפטירת הרשב״י סגולה נפלאה היא מאד להוריד דמעות עליו כי בזה מתכפר עונותיו ע״ד שאמרו בזוהר בענין מיתת בני אהרן אל ועל דא בחמא דא קרבן אחרי מות שני בני אהרן בגין דישתעון עמא ויבטערון על אבודיהון דמדיקייא ויתכפר להו חוביהו וכל דמבטער על אבודיהון דצדיקייא קב״ה מכרז עליה וסר עונך וכו׳ כמו שכתבנו בפרק ד׳ דיו״הב אשר מטעם זה נהגו קדמוני׳ לנמור באגדה פטירתו של משה רבינו ע״ה בליל הזאת לעורר לבות בני אדם ותרדנה עיניהם דמעות עליו כי היכי דתיהוי להם בפרה דזמן כפרה לכל היא. ומוב לנומדה ולומר קדיש עליה כי אף דברי אגדה שהיא לנמר רעת את העם היא סגולה רבה אם יאמרו קדיש עליה. כי אמרו במדרש מוחר טוב בשעה שהחכם יושב ודורש בפני הנבור ועוכים עליו אמן יהא שמיה רבה אפי׳ אם נחתם גזר דין הקב״ה מחל להם ומכפר עונותיה׳ על ישראל ואחר קריאת החודרא זוטא יאמר אותה התפלה אשר סידרתי וכתבתיה בפרק ד׳ ליל יום״כ כי הפעה נריכה לכך. ואחר כך בזוהר פרשת אמור מעכשיו של יום בסוף עמוד קל״ט ת״ח בשמא דדינא וכולי עד ובעלמ׳ דאתי ובזוהר פ׳ נו עמוד ב״ח תכנון בספרא דרב המנונא וכולי עד ישראל שרון ואחר עמין מסיימי. ואחר כך א״ז חצות אחר נאת הבנה יקראו ה׳ ספרים שבתהלים ויכוונו במדת כל כפר וספר: ספר א׳ כנגד הבראה והב׳ הגבורה והג׳ התפארת והד׳ הנצח והה׳ הוד. וכנגד כל ספר וספר יזמרו זמר המתוקן ההקפות היום בראשון לברהם אים החסד ובב׳ זמר יצחק וכולי להזכיר זכות הז׳ אושפיזין קדישין אשר חסו וילונו בכל קודתנו כל ז׳ ימי החג ובס״ה שם יכלול ההוד והיסוד והמלכו׳ יחד.

ונמצא כת וב לומר אחר כל ספר וספר מזמור כ״ט הבו לה׳ בני אל׳ בסוד האמור בזוהר מזקול ה׳ על המים דא אברהם קול ה׳ בכח דא יצחק וכולי עד סופו ואחריו מזמור נ״ח מזמור שירו לה׳ שיר חדש כי השיר הזה אומרות פרות הכסן י״ב בקר בשנושאות הארון סוד מלכות שמים נמצלה לבית שמש ומגן ה׳ שהי׳ ונקרא עתה שיר חדש כי אז על ידי כן מתחדשת הלבנה שהיתה מכוסה מקודם סוד בכסא ליום חגנו ועתה אין בחינת ביחדים ואין שם רק בחינת הוכלת בשמות חדשו׳. ואחר כך יבנו בתחנונים וסליחות כין כל ספר וספר כאן

ורחמיו ואלהיכם שבשמים ודעני לעני ואביון הוא האלהים
ה׳ עשה למען שמך וכיוצא בזה אלי מן השמים ירחמו
לדונם לכף זכות. רק השמר לך ולא תשרה את אשר
האר׳ אלה״ה הזהיר מאד לבלתי אמור היום שלש עשרה
מדות פן תעשה העיקר שפל והגבוה השפל ולידעי חן
הדבר פשוט כי השלש עשרה מדות בשבתות ובמועדים
דומה למחיה תפילין בשבתות ובמועדים דומה בדומה
אשר הוא נותן טעם לפנם והמשכיל יבין מן הפסוק עצמו
וירד ה׳ בענן אבל בשבתות ובמועדים מעלין ולא
מורידין. והמשכיל יבין והרוצה ליטול בכחו והודו את אשר
לא תשיב ידו מקולקל הוא לא מתוקן ומה׳ קרח מכאן ומכאן
והלואי לא יענש בשגם הוא נותן טעם לפב׳ ואם בעל כפש
אתה ראה להחסיר ולא להעדיף דשב ואל תעשה עדיף
והיית רק עשוק בסדר אשר נבלו ראשוני וכדאי הם הרחמי׳
והסליחו׳ מצורף עם קריאת התהלים לכפר כל עון אשמה
כי סגולת תהלים רב היא מאד לקורא אותם בנחת מלה
במלה בכוונה שלימה כפי כוחו: לכפר על נפשו כמו
שהארכנו בפרק ד׳ לגל יו״הכ כי על כן באו בבוון בד׳
מזמורים הראשונים ש״ו תיבות כמספר כפו״ר להודות
כי סגולתם לכפר ולהיות כופ״ר נפש. וע״כ יאזור כגבר
חלציו בקריאתם כהונן וכשורה כנעימה קדושה כי טוב
מעט בכוונה מהרבות בלא כוונה.

ובאור הבקר ילבש כגדים כמו כיו״הכ ויעכיס
לבית הכנסת ויזהר מאד שלא להפסי׳ לא׳
סדר הלימוד בדברים רק יחבר אל הלימוד תבל ומיד
השכמת בית הכנסת ולא יסיח דעתו מקדושת היום כי
נורא מאד ומכ״ם שלא ליפן בשמורת הבוקר אחר גמר
סדר לימודו כאשר עשו רבים מעמי הארץ כי עיקר הכל
לחבר לילה ביום כל הימים וכ״ם וק״ו ביום הזה המיחלים
לחסדו וחלילה לישראל מן הכיעור ומן הדומה לו להתעסק
כל הלילה בתקון השכינה וכמוטב התקון ירחקו מלעשות
התקון בשלימות חלילה וכ״ם הקוטפים מלוח עלי שיח
בתוך הלימוד לו כין הלימוד לתפל׳ כי בודאי שורש רתמי׳
לחמס וקרובים לתת חיל ועוז לחיזונים להתאחז במקום
הקדוש ח״ו ע״כ שומ׳ נפשו יחזק במעוזו לבלתי תת דומי
לו בתורה ובתפלה ובתחנונים מאז הלילה ועד אחר גמר
סדר התפלה. ולעולם יתן בלבו בעתות כאלו פן ח״ו
סר מלו מעליו ושמירה העליונה ינדדה ממנו והוא נמסר
ביד החיצונים להמיתו. ויחדד האיש ויצפת ויטוב אל ה׳
ורחמיו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח. ובכן בתתו אל לבו
כאלה לא יחוס על חולצת גופו ונער הטיבה כי מי זה הוא
ואיזה הוא אשר לא יסבול עול לילה א׳ להגיל את נפשו ממנו׳
אף כי ידבים נער רב תהיה נחשב לו כענוי כי מן הדין
היה ראוי להתענות כהיום הזה אבן להיות יום טוב אין
ראוי להתענות ממש. ובבואו לפני אלהיו נדבה ונחלש

מאשר

מאשר כדד שמתו מעימו כל הלילה לעינוי תחשב לו כמ
חנון ורחום הוא. ולא בזה ולא שיקן עמות ע כי ולא הסתיר
פניו ממנו ובשועו אליו שמע. ועל כן לא טוב עשו רבים
מבני ישראל הקובעים שעורה ממיני מתיקה ומיני מטקי׳
לגומרה של תורה כלילה בזאת באשמורת הבקר. והאיש
הירא אל יטעם מאומה ויכוין זה לענות נפש בגד מה
כהיו״ה זה והוא יהיה כעוזריו כי הדבר תלוי בתשובה בזמן
הזה כי מעט הלילה אין תקוה וכן ראוי לנהוג כל איש
הירא ואם יש בידו למחות ימחה באותם השותים במזרקי
שכר ומוערים אל לבם באכילה ושתיה ביותר. כי עליהם
נאמר ואותי השלכת אחרי גווך ואחרי אכל׳ ושתה אין יהיו
ככנעים וחרדים בתפלת׳ כהיום הזה כי יש לחוש אחרבא
פן יהרסו לאומרה בקלות ראש ישתקע הדבר ולא תהיה
כזאת בישראל. וכפרט אותם שישנו בלילה בת וך הלימוד
ואוכלי׳ אחרי שיתם אין להם על מה שיסמוכו זע ובני׳ על
לא תבחש׳ ולא תאכלו על הדם כבודע מדברי הזה׳ ורחוי
להודיעם אולי ישמעו ויראו לפחו להחמיר על עצמן כהיו׳
הזה למען יעמדו בתפלתם ככנעים ומצונים בירא
ה׳ על פניה׳:

והנה ראוי לכל אדם להזהר מאד מאד בתפלת
היום הזה לאומרה בהכנעה ובכוונה לטוב
לו ולהטיב לכל העול׳ ולכוין בה לתקן את אשר עוז׳ בכמה
תפלות שוא בלי כונה כבוש בלי נשמה והם תפלות פסולי׳
ונדחות מפרנודא דמלכא. עד שיוב ויתפלל בכוונ׳ הלב
ואז יעלו הנידחות עם המתקבלות כמו שהארכנו בזה
בכמה מקומות ועל כן יכין עצמו לכך ובתפלתו תהיה
מגמת פניו להעלות כל תפלותיו יחד להעשו׳ כתר ועטר׳
לראש ממ״ה הקב״ה והמה יהיו בעוזריו להיות מליצי יושר
בעדו ובעד ביתו להכימו ולסעדו ולהיות נכתב ונחתם
בספר צדיקים לחיים טובים ולשלום.

ואף כי קדוש היום נאלהיכם אין להרבות מזמורים
רננו צדיקים והנמשכים בסדר הזמירות ויום
הזה שוה לענין התפלה וסדרה כמו שאר ימי החג חול
המועד אולת שלמיכת שהוא יום של מסירת הפתקין כנזל
והוא יום נורא ואדיר ראוי לאומרם בכעימה קדושה וכמבון
ימים נוראים להכניע לבות בני אדם וכן להרבו׳ כרו׳ בבית
הכנסת יען כי גר ה׳ נשמ׳ אדם שלבן ראוי להדליק שיירי
הנרות הנשארים מיום הכפורים מהטע׳ שכתב שם לזכרון
לפני ה׳ לרחם על נשמתינו גר ה׳ ואין בדבר הזה העדר
מי יתן בכל יום ירבו בנרות. אבל רבוי המזמורים מה
שלימות נמנא שם שהרי אפי׳ במזמורים שמרבים ביום
הכפורים ערערו כמה מחמירים הראשונים עליה׳ כי אין
בהם צורך ולא תועלת מוסף לענין התפלה ואחרבא הם
שלא כענין כי אין הסדר של המזמורים בכל ימים טובים
רק בסדר של שבת והטע׳ של אות׳ המזמורי׳ כבר הארכנו

בפרקי

בפרקי שבת בשם הזוהר פרשה תרומה מה שנינו ומה שעם יש בם. ומכ"ם דאין לומר בשמת כל חי וכו' שהרי אין נתוסף באדם בשמה יתירה הכי אחי אתה אין חכם אתה הם אזניך ושמע דברי חכמים להחסיר ולא להפריש דשב ואל תעשה עדיף כאשר כתבנו זה פעמים ואם בבית הכנסת מהגים להרבות במזמורים שבהפסק אמיר בשמת כל חי כן הזמירות ליכר כדבר אשר כזה מותר לפרוש מן הנבור והיית רק עסוק בסדר התפלה היפרה והנכונה המתוקנת ומיוסדת בסדר מצ לות עליונות. ולא נאמרו כל הפיעורים הללו אלא למנהיגיהן מפני המחלוקת כאשר הזהרתיך בכמה מקומות. רק את הדבר הזה אודיעך את אשר קיבלתי מפי מקובלים נאמנים אשר קבלו וקיימו לומר בסדר הזמירות מזמור השמים מספרים כבוד אל כיום הזה זכן בכל ימי חול המועד אחרי מנחיתן תפלין שמע כ' ואתה דש לך אכן מ"ם בתחזור דומניא לומר בתפל' מוסף וכדמו לחיים ומי כמוך וככן תן כבוד וכו' ישתקע הדבר ולא תעשה כזאת בישראל ויש למחות בידם. רק אחי וככון להוריד אדם חטוב וחסיד לתפלת מוסף כמו בראש השנה זיום הכפורים שיעורר לב כל הקהל אל הכוונה באימה וכידאה כמו ביום הכפורים:

ואחר תפלת י"ח יברכו על הלולב כסוכה אם אפשר ואחרי ההלל בנענועו ותכף ומיד יבמכו אלו הז' הקפות אל התיבה. זכר לתקרש כמנ שפנינו בכל יום מקיפים את המזבח פעם אחת וכולי זאותו היום מקיפים את המזבח שבעה פעמים וזה סידור הקפה א' אסר לאברהם. הקפה ב' פחד יצחק. הקפה ג' ת"ת יעקב. הקפה ד' משה בנגח. הקפה ה' אהרן בהור. הקפה ו' יוסף הצדיק. הקפה ז' דוד במלכות. והשמר לך ואל תשכח מסדר זה כי שנו בחוזה כת של הקורמין המרפיסים אשר המה מייחסי' למשה הקפה ה' ואל אהרן הקפה ו' וזה שנו' נמור ונוסח הפזמון יוכיחנו כי בפזמון זכות משה יתנו הנגח למשה וההור לאהרן וסדר הכתוב הזה הגדולה והגבורה והת"ת והנצח ההוד והשמי כפי הסוד כ"י כ"ל במספ' יסו"ד וכן בתרגומו דאחיד בשמיא וארעא ולכן אין לשנות מסדר אשר סידר שבתוב. ובכל הקפה והקפה יאמר הפזמונים להזכי' זכרון אבותינו הקדושים:

ונם כל פרט ופרט הנעשה בהיום הזה הן בדבור דהיינו אמירת הפזמונים הן במעשה בלולביהן האדם עצמו הנעשה אלה. כל אחר ואחר ממשיך בחינת א' המבואר בדברי רבינו זלה"ה כי הנה על ידי הקפו' יתי אחב המשכנו המקיפין של החסדים דו"ק דז"א התחתוני ועל ידי נטילת לולב ונענוע החסדים הפנימיים דו"ק התחתונים וכן החסדים של בינה הפנימי' נכנסו קודם תג הסוכות. והמקיפין שלפם נכנסו על ידי הסוכה חלק עליון כב ח ותתנם

ותמנם עתה בהושענא רבה אנו מחברי' כל בחינו המקיפין של כל החסדים ביחד על ידי ג' בחינות בחינ' אחד עצמו המקיף בנופו את התיבה. ובחינת דבור הפזמונים בעת ההקפות. ובחינת הלולב שאדם מולך בידו בעת ההקפ' הרי ג' דברים שסימנם אדם מוטריקון אדם דבור מעשה: והנה ג' בחינות מקיפין הם א' הוא המקיף של החסדים שבדעת הבינה. והב' הוא בחינת המקיף של החסדים דז"א בבחינת שורשם העליון שהוא בדעת ז"א ומשם אמ ממשיכים אותם המקיפים להאיר למלכו"ת שהי' התיב"ה. והג' הם המקיפים בבחינת התפשטותם בו"ק שלו. ואלו להבאים בסוד ה' לכוין כי על ידי גוף האדם עצמו המקיף הוא ממשיך המקיף דגופא דז"א סוד שם מ"ה בימטריא אד"ם. ובדבור מתפזמונים יכונו להמשיך המקיפין של הבינה כי הבינה היא המוניא קו"ל ודבו"ר המנה. ובמעשה הוא הלולב שהוא מבשם שמולינו כידו ממש יכונו להמשיך המקיפין של חסד דז"א כמו שבארנו לעיל. בסוד הלולב שהוא לעורר הדרשים עליונים שבדעת ז"א כנ"ל. באופן כי כל ו' הקפות אלו כל אחת מהנה אנו מכוונים לחבר ג' בחינות המקיפין הנז' וכפי החסד המתפשט בכל הקפ' צריך לכוין הג' בחינות בשמות הראויים להם כמבואריס בדברי הרב זלה"ה.

ואנבי תקנתי נוסח תפלה אחת לאומרה קוד' כל הקפה והקפה בכל פרטי השמות הראויים לכוין בג' הבחינות הנעשות בכל הקפה והקפה כפני עצמה ומגיבו' אר"ן. להזניח הכוכה בפה לוודעי דעת הקצאים בסוד ה' להם ולא לזולתם וזה סידרן:

לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכו' הנה אנכי בא להקיף את התיבה שבה ספר התורה רומנת עליונה זעיר ונוקביה יחדיו. זכר להקפת המזבח נוקבא קדישא נקבה תסובב נבר. ובכח מנולת סיר ושבחה הלל וזמרה דבר דבור על אופניו בהקפתי אנא אל עליון נומל חסדי"ם טובים תהי מושך חסד אל מקיף חסד שבחסד שבדעת אימא שבדעת שבו שם ס"ג יוד הי' ואו הי' שפרשו יוא' כמספר אל ומעש' ידיהו כוכ' עליהו בלולב להמשיך חסד אל מקיף חסד שבדע' ז"א שבו ב' שמי' ידו"ד במלואתם מ"ד ה"יו"ו. מ"ד ה"י ו"ו. יוד ה"א ו"ו. שב' פורשיהן בפשיטות' כמספר אל ואסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד אל מקיף חסד דז"ק דז"ת אשר בו שם מ"ה יוד ה"א ו"ו ה"א אשר משלשה אלפין שבו מלויים ג' שמות אהי"ה כמילואת' ביודין שב' שורשיה שמו' אהי"ה בפשיטות' עולים במספ' שם ס"ג יוד הי"ו ה"ו שפורשו יא"ו כמספר אל. ב' המה תנ"ן עזוך מלכות' כל עולמים (פי' בסוד מלך עוזר ומושיע ומגן:)

ובהקפה כ' תהי מושך חסד אל מקיף חסד שבגבורה שבדעת אימא שבו שם

ס"ג שטורסו אל"ף כמספר אל ומעשה ידינו כוננה עלינו בלונב להמשיך חסד אל מקיף חסד שבגבורת דעת זא"ת סבו ג' שמות יהו"ה כמילואותם. הי"ו יוד. ה"א ו"ו יוד. ה"ה ו"ו יוד. שטלשה טרסיהם בפשיטותם כמספר אל זאסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד אל מקיף חסד שבגבורת ו"ק דז"א סבו סם מ"ם. יו"ד ה"ה וא"ו ס"ם. אשר מג' אלפין סבו מאירים ויונאים ג' שמות אהיה כמילואות בההין. שטלשה טרסיהם אהי"ה בפשיטותם עולים סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל. ג' א"ל המה מג"ן עזרך מלכותך מלכות כל עולמים:

ובהקפה ג' בכח הדבור תהי מושך חסד א"ל מקיף חס"ד שבת"ת שבדעת אימא סבו סם ס"ג. שטורסו אל"ף כמספר א"ל ומעשה ידינו כוננה עלינו בלונב להמשיך חסד א"ל מקיף חסד שבת"ת שבדע' ז"א סבו ג' שמות יהו"ה כמילואותם. יו"ד הי"ו. וא"ו יוד הי"ו. וא"ו יוד ה"א. שטלשה טרסיהם בפשיטותם כמספר א"ל. ואסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד א"ל. מקיף חסד שבת"ת ו"ק דז"א סבו סם מ"ם יו"ד ה"א וא"ו ה"א אשר מג' אלפין סבו מאירים ויונאים ג' שמות אהיה כמילוי אלפי"ן שטלשה טרסיהם בפשיטותם עולים סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל ג' א"ל המה מג"ן עזרך:

ובהקפה ד' בכח הדבור תהי מושך חסד א"ל מקיף חסד שבגבה שבדע' אימא סבו סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל. ומעשה ידינו כוננה עלינו בלונב להמשיך חסד א"ל. מקיף חסד שבגבה שבדע' ז"א סבו ג' שמות יהו"ה כמילואותם. יו"ד הי"ו. יו"ד וא"ו ה"א. שטלשה טרסיהם בפשיטותם כמספר א"ל. ואסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד א"ל מקיף חסד שבגבה שבו"ק דז"א סבו סם מ"ם יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אשר מג' אלפין סבו מאירים ויונאים ג' שמות אהיה כמילוי ה"א ראשונה בההין ואחרונה כאלפין שג' שמות אלה בפשיטותם עולים סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל ג' א"ל המה מג"ן עזרך מלכותך וכו':

ובהקפה ו' בכח הדיבור תהי מושך חסד א"ל מקיף כללות הימים חסדים שבסוד שבדעת אימא שבבה סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל. ומעשה ידינו כוננה עלינו בלונב להמשיך חסד א"ל מקיף כללות הימים חסדים שבסוד שבדעת ז"א סבו ג' שמות יהו"ה. יו"ד הי"ו. יו"ד הי"ו. יו"ד הי"ו. שג' השמות הם שו בפשיטותם עולים סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל ואסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד א"ל מקיף חסד כללו' הם חסדי שבסוד שבו"ק דז"א סבו סם מ"ם יו"ד ה"א וא"ו ה"א שטלשה אלפי"ן סבו מאירים ויונאים ג' אהי"ה כמילוי ה"א ראשונה בהלפי"ן ואחרונה כאלפי"ן שג' שמות אהי"ה אלה בפשיטותם עולים סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל. שג' א"ל אלה מג"ן עזרך מלכותך וכו':

ובהקפה ז' בכח הדבור תהי מושך מקיף חסד א"ל כללו' ה' חסדים דמלכו' שבדע' אימא שבבה סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל. ומעשה ידינו כוננה עלינו בלונב להמשיך חסד א"ל מקיף כללות הה' חסדים שבמלכות שבדעת ז"א סבו שלשה שמות יהו"ה כמילואותם יו"ד הי"ו יו"ד הי"ו יו"ד הי"ו. אשר כל אחד מהם עולה מ"ב ומספר שלשתם עולים ריבוע. א אד ארנ ארני כתר מלכות תעטריה וג' שמות יה"ו אלה בפשיטותם עולים ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל ואסובבה את מזבחך ה' להמשיך חסד א"ל מקיף כללות הה' חסדים שבמלכות שבבשם קבוותיו ז"א סבו סם מ"ם יו"ד הא ואו הא שמ' אלפין סבו מאירים ויונאים ג' שמות אהי"ה כמילוי הה' ה' כאלפי"ן והאחרונה בההין שג' שמות אלה בפשיטותם יעלו סם ס"ג שטורסו אל"ף כמספר א"ל ג' המה מג"ן עז"רך מלך עו"ז ומושיע ומ"גן. ומאשר יומשך היום בשביל עוזך החזק מגן ונינה וקומ' כעזרתינו מגיננו ראה שהים והכט פני משיחך כי לה' מגיננו ולקדוש ישראל מלכנו. אקרא לאל"הים עלי"ון לאל גומר עלי"ו א"ל כערן בסוד קדושים דבה ונורא על כל סביביו. א"ל שהים ה' דיבר ויקרא וכו'. א"ל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המז"בח ובח"ם סדר תנמית לויבינו לויבי בנפש יקיפו עלינו והאבד' כל מורדי בפשינו כי אכחנו עבדיך ועל ידי ז' סקפתינו היום תעקר תשבר ז' טרי שבעים אומות אשר כל אחד מהם כולל עשר טרי שם ועם והדשעה כולה כשמן תכלה ותעביר ממשלת זדון מן הארץ כמו שנאמר עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אומללה. ויהי חסד"ך ה' עלינו כאשר יחלנו לך זכרנו ה' אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים טובים זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים חתמנו בספר חיים למענך אלהים חיים וכתב לחמנו ומימינו וברך עלינו ס' שהינו את השבע הזאת לטובה ולברכה לשמון ולשמחה לפרנסה ולכלכלה ובשמי

חיים תחיה לרמה ובנשמתי טוכה תטיב לרמה ובנשמי
יבוצה תוציא לרמה ותהי לאחריתה חיים ושלום ושבע
ושועה ומחמה שוכה ה׳ חננה כפשי וכו׳ קומה עזרתה
לנו ופדנו למען חסדך׳. וכנה ביתך כתחלה וכונן
מקדשך על מכונו ושמחנו בתקונו ונסוכבה את מזבחך
ה׳ בקול רנה ותודה המן חובב ידלו עינינו ויעמח לבנו
לאמן כן יהי רצון:

ואחר כל הקפה והקפ׳ מוב לומר מזמור כ״ט הבו
לה׳ כני אלים שבעה קולות. ולכוין שם בו
ח״י לזכרות וז״פ חי׳ בגימטריא ח׳ א״ד אד״נ אדמ״כתר
מלכות. וגם לומר פסוק אחד בכל הקפה והקפה כמדתה
וכתבתי לעיל כפרק ד׳ בסוף תפלת המוכה קחם מעם:

ואשרי אנוש יעשה זאת לכוין את הדברי׳ לעם
פעלן ואין ספק כי חס״ד יסובבנו ינרנו
באיטון עינו ויתוקן מה שבחטאו בסתלקו החסדים למעלה
וע״י מעשה היום הזה בפרט וכלל כל ימי החג הקדוש הזה
כי כולו מלא חברי׳ ומשיך החסדי׳ ומתתקן כל הדינין לאבר
הגבי׳ כחטאו ואשמו ובלבד שיכוין לבו לכך ואף מי שלא כא
בסוד ה׳ יכוין בלבו כפי כח ידיעתו כי כל שאר הדברים
הנעשי׳ פה עמנו היום הם דוגמ׳ של מעל׳ להמי׳ לעליוני׳
ולתחתוני׳ וחסד ה׳ מלאה הארץ ולתקן כל מה שסילק חסד
עליון והגבי׳ הדין הקש׳ בטול׳ וחשוב כמחשבתו שלא נעל׳
ממנו שום עוד פגימיות ענייני סטרא ויהיה לבו לשמים
בתחנה ובקשה שיהיו לרצון מעשיו כאילו כיון כל שאר וכבר
תקנתי לך נוסח תפלה על זה לנרף בוונתך עם הידועים
והמכוונים כתבתי למעלה קחנה מעם. וזה עיקר גדול
במעשה העבודה לבלתי עשות הדברים מצוות לאבי
מלומד כי אם להכין טעמי המצו׳ כפי ידיעתו אם בפשוטו
אם בפגימיותו וכזה יבא לתת לבו לשמי׳ במעשה עבודתו
לעשות הדברי׳ לעם פעלן באימה וברתה בקדוש׳ובטהר׳.
ולאשר חננו ה׳ דעת להבין ולהשכיל יתדל בכל כחו להבין
דבר לאמתו תחלה בפשוטו ואף אשר בתוכו רמוז אהבה
סוד הדבר בכנלמים ויתעדן ברשן בפשו כאשר יבין מסוד
תנחומיה וירגיש בענמו תוספת קדושה על קדושה וירא׳
ודעד יבא בו ומובט שלא יבלבלוהו מחשבות יו בעת עשותו
מצוות קומו כי אין שע״הר מתגרה אלא במי שלבו פנוי
בהבלי הע״הז ואף כי בא החכמה האלהית וכוונתו בה בכל
מנוה אשר יעשה יכרות ויטמיר קונים מן הכרם והרשבה
כולה כעשן תכל יעפילנה יעפילנ׳ עד עפר ודבל הקדוש׳
על כן יהיה רצון.

ונוסף גם הוא כי בחקרו בטעם הדברים ובגיומיתן
וסודן יעש׳ הדברי׳ כתקנן לא יוסיף ולא יגרע
מדעתו מלחם כיודעו כי כל המוסיף גור׳ ומבלבל ומקלקל
סדר מעלות המדות עליונות כענין שכתבנו לעיל על
הקורלים היום מדות י״ג זכן בכמה מקומות שתוקעים

בשופר בבלחות היום הזה כי עין שבא בסוד ה׳ ירחה
מאורות תשורינו כי רחוי למנוע כל עניינים הללו יען הם
דברים נותנים טעם לפגם ח״ו וכן המשכיל יכין על מ״ש
הפוסקים ליטול בשם ה״ר הערבה עם הלולב בשחרי׳ בשע׳
הנענוע ובשעת הקפה. וכן מי שאין לו לולב להקיף בערב׳
כי רחוי למנוע כל זה וכפי׳ אמרו בזוהר מ״ד ל׳ בקיצור זל
ולשחרא ז׳מינין לרוזאה להאי מזבח ממאן דינחק ע״כ. הנה
בפירוש אתמר לשחרא ז׳מינין כי נרך להקיף המזבח בז׳
מינין כלבד ולא בערבה. וטעמו מפורש לבקיאים בסדר
הדברים איך המה כי כל עיקר מצות הלולב והנענועים
וההקפו׳ להמשיך את החסדים ואחר גמר המשכת החסדים
בשכינת עוזנו במצות הערבה אנו מעוררי׳ החסד גבורו׳
דאימא שקיבלה מקדש בינ״הב ועתה אנו מעוררים אותה
כדי שתעשה כה כלי ותהי׳ מוכן׳ לייחוד הקדוש ביום שמיני
עצרת. ועד שיושלמו כל בחינת החסדים אין רחוי לעורר
הגבורו׳ ובענענועים וההקפות של יום הזה כעוד שנכנסים
החסדים אין רחוי לעורר הגבורות ועל כן שומר כפשו יזהר
שלא ליטול הערבה עם הלולב וגם שלא להקיף בה את
התיבה כשאין לו לולב כי הוא פוגם ח״ו ואין ליטול הערבה
עם הלולב וגם שלא להקיף בה את התיבה כשאין לו לולב
כי הוא פוגם ח״ו ואין ליטול אותה רק אחר קדוש תתקבל
כי אז הוא גמר החסדי׳ בה ואז יטול הערב׳ לעורר הב׳
הגבורות החלה יטול בידו ה׳ בדי ערבה בלבד לא פחות
ולא יותר וכן בחבט׳לא יחבוט רק ה׳ חבטות כנגד ה׳
גבורות כי בכל פעם ניתן לה גבורה א׳ ויכוין בכל הבאה
אות א׳ מה׳ אותיות מנצפך כי הם סוד ה״ג נוקבין זכריך
לחבוט חזקא בקרקע שהוא מלכות בסוד חסת׳ קרקע עולם
היה׳ לפי כי לה הם ניתנות כדי שיהיו ממותקות על ידי
החבטה ולכן יכוין בשעת החבטה בשם ט״ל יו״ד ה״א וה״ו
גימטריא ט״ל סוד ט״ל אורו׳ת טלך להאיר ולמתק ה׳
גבורות הנז׳ וככון לומר בעת החבטה חבוט חבוט ולא
בריך. שר׳ת בגימטריא כ״ד וס״ת ס״ל להמשיך טל אורות
למלאות כד זה כד״א ותמלא כמה ותעל כמה שכתבו
בתיקונים. וערבה בגימטריא זר״ע שה״ם מ״ן וגימטריא
עזר כנגדו להכין אותה שתהי׳ עזר כנגדו כמ״ש הרב זל.

ואנכי תקנתי נוסח תפלה. לאומרה בעת חבטת
הערבה כוללת כל הכוונה הנז׳ וזה נוסחתה.

לשם יחוד קב״ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחדא
שם י״ה בו״ה ביחודא שלים בשם כל ישראל
הנה אנכי בא לקיים מצות ערבה יחוד בגימים הרשומים
אשר שרשם פתוח אל ערב׳ אנא׳ל לתקן את שרשה.

ויהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה אל עליון אחכב בערבת
הבחר בגבורות טובים ובמנהג׳ הטובים ויהי
נועם ה׳ אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו. ועל ידי חבטת ה׳ בדי ערבה ה׳ פעמים.

ב קרקע מול ה׳ אותיות מצפ״ך גבורת כוחו״ת אד״ני שהים
אמת בכח הגבולת ערבה זו יעורר ה׳ גבורות שכינת עוזך.
ובמת״ק שפתי״ם תוסיף לקח ה׳ גבורות ממתקות במתק
החור טל אורות טליך שם יוד הא ואו״ו העול״ם וכבלה
תערה בליה להת״יחד עם דודה בחסכה ואחוה ודיעות
וזרועי״ה תנמיה זר״ע קדש מכבתה לעזרת ה׳ בגבורי״ם
ותוכ״ר דנוף אהבה כש״פתי יעק כשיקין רחימין דמתחבקן.
אבא בגבורו״ת אדנ״י שהים אזכיר נדקת״ך לברך. דור
לדור ישבח מעשיך וגבורת״ך יגידו נהר פלגיו ישמחו עיר
אלהים קדוש משכני עליון. יפיפית מבני אדם הונן וחן
בשפתותי״ך על כן ברכך אלהי׳ לעולם. מי ימלל גבורו״ת
ה׳ ישמיע כול תהלתו נכבודות מדוכר כך עיר האלה״ים
סלה צמאה נפש״י לאלהים לאל חי מתי אבא וארחה פני
אלהי״ם פקדת הארץ ותשוקקיה רבת תעשיריה פלג
אלהים מלא מים וכו׳. בסאך אלהים עולם ועד שבט
מישור שבט מלכות״ך. ולי אני עבדך בן אמתך המתנפל
לפניך תשפיע לי מעט אור החיים וגם עד זקנה ושיבה
אלהים אל תעזבני עד אגיד זרועך לדור לכל יבא גבורת״ך
ואל תקחני מהעה״ז קודם זמני עד מלאת ימי שנותיו
בשם שבעים שנה ואל תדיחני מפני שום אדם שבעולם
ותאריך ימי ושנותי בטוב וכנעימים דשנים ורענים
ואוכרך הטוב תפתח להשביע מים נפש שוקקה ורוה פני
תבל ושבע את העולם כולו מטובך ומלא ידינו מברכותיך
ומעושר מתנות ידך וקיים בנו מקרא שכתוב יפתח ה׳ לך
את אוצרו הטוב את השמי״ם לתת מטר ארצ״ך בעתו
ולברך את כל מעשה ידך. ופקדנו בפקודת ישועה ורחמים
עוררה את גבורת״ך ולכה לישועתה לנו ושא נס לקבץ
גליותינו ומלך כיפיו תחזיקה עיניו גדול בכודו כישועתך
הוד והדר תשוה עליו. עתה ידעתי כי הושיע ה׳ משיחו
יענהו משמי קדשו בגבורו״ת ישע ימינו אמן כי״ר:

ומתוך כל זה תבין ותשכיל מכלות המון העם
בנטילת הערבה כי כל המרבה ליטול
ערבה מרוב בגודתו ישבח מעשיו ובעת החבט ותבקע
הארץ לקול החבטה. ומי בקש זאת מידם אבל ראוי
להודיעם כי אינן נריכים רק ה׳ בדי ערבה והשאר בטל
וגם שלא להכות דרך הכלות רק לתת אל לבם גם לפי
הפשט רמז הדבר לכל איש ישראל כי מאחר שהיום הזה
להם לזכרון לפני ה׳ למסור הפתקין שלהם ראוי כל אדם
להכנע לבבו הערל לפני אלהיו ולומר מה אנו מה חיינו מה
חסדנו מה צדקנו מה כחנו מה גבורתנו כי אין בנו לא תור׳
ולא מנוות ולא מע״ט לערבה דמינו שאין בה לא טעם ולא
ריח. וכיצד יהיה תקונינו על ידי חבטה בקרקע לחבוט
ענמינו מתענוגי הנה״ז והבלו כמ״ש פת כמלח תאכל
וכו׳ ועל הארץ תשבן וכו׳ וגם יתן אל לבו מ״ש חז״ל ערבה
ה דומה לשפתי׳ זכור יזכור מה שפגם בשפתי׳ בלשון הרע
ונבלות

ונבלות ודברים בטלים ושבועות לשוא ולשקר. וכי שעונם
שלו להיות נכרת כמ״ש יכרת ה׳ כל שפתי חלקות כי על
כן יהיה דוגמא לערבה שהיא נכמשת לאלתר כמ״ש זל״
ואם כן מה תקנה ימצא לזה אלא אמרו חכמים ביפר בבר
כרתו דוד ברוח הקדש שבאמר יכרת ה׳ כל שפתי חלקות.
אלא ילך אצל חכם וילמוד אותו להשפיל עצמו שבאמר ושלף
כה שבר ברוח. ואל זה הרמז בא ענין חבטת הערבה
הדומה לשפתים בקרקע רמז כי ישפיל נפשו עד עפר.
וגם יש בה רמז לעדת ישראל ולהזכיר רחמי האל יתברך
אשר במל׳ ברחמיו וברוב חסדיו כי הנה כר״ה היה הקטרוב
גדול על כל ישראל כמ״ש הזוהר בפ׳ ויבאו בני האלהים
להתיצב על ה׳ ונוסף עוד בזו״כ כי אז ע״ש ר״ה מקטרגי
על ישראל אומרים הללו עובדי ע״ז וכו׳. ולכן נעשתה
מדה״ר ויש שנכתבו למיתה והנשאר נמסרו הפתקין ביד
השטן וכבן אין עוד קטיגור וע״ז קבעו היום ערבה הדומ׳
לשפתים לרמוז כי יסבר פי דובבי שקר ביום זה ואין להם
עוד לפתוח אותם שפתים דולקות ולכן נריך לחבוט אותה
בקרק׳ דוקא ולהזות ה׳ בדים לפי שהם קמים על ה׳ כי בני
האלהים הם קטרגו ולכן זה הפס של אלהי״ם יפקוד עליה׳
במרום ושפילם ישפילם עד עפר וגם כי הם ה׳ מינים
כמ״ש בזוהר פ׳ בראשית עמלקים רפאים וכו׳ וכנגדם ה׳
אדים כמ״ש המפרשים ע״ה.

ואחר התפלה יקח הנולב עם מינו ויתן אותם
בנוקו׳ מיוחד בביתו ושמעבו בשם הראשוני׳
שיש בזה סגולה להיות למשמר הבית להבטל מכל נזה. וגם
מכל נדבוד עביר׳. ול ישליך ויזרוק לאשפ״ אחר שהם רומזי׳
לעניין גדול כאשר הארכנו למעלה אין לנהוג בהם מנהג
בזיון. וחסידים הראשונים כהנו להכניעם ולבער עמהם
החמץ בערב פסח או להטילם לתבור באפיית מצות של
מצה דשמיל ואיתעבד בה חדא מצה ליעביד אחרית׳
והשטענא והערבה שבלולב אעפ״י שנזרקה אין לפטור
עליה משום כי ווי מצו׳ וכן בעני סוכה אחר החג אם יוכל
לשמור הענים והקנים לשנה הבאה לחזור לעשות בהם
סוכה של מצוה מה טובו ומה יופיו כי אחר שכבר עלו
ונתעלו בענין מצוה ראוי שלא ירדו לענין חול וכן הסכך
טוב שלא לעשות בו לנורך דבר שאינו כבוד למצוה שנעשה
בו. ואחר תפלתו יהדר אחר חסידים ואנשי מעשה לקבל
פניהם ולהתברך מפיהם להחתם בספר חיים טובים כמו
ביום הכפורים ועת רצון היא להתברך ותפלתם בוטה
פירות. ואם הכביד עליו השינה יטה עצמו מעט עד
שינוח ראשו. אבן אין ראוי להגרות בשינה רבה היום כי
גדול היום הזה וכולה מאד לבקש האדם על נפשו בתשוב׳
ותורה ותשובתו ותורתו רצויה ומקובלת וירחמו עליו מן
השמים ויקרא לו ה׳ שלום.

פרק ז

כתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם וחגל עצרת רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב זהוא סימן לענייניה אלו פ"יים בפני עצמו שהכהנים היו עבודתם בחג המסמרות חוזרות חלילה ובשמיני עצרת היה הגורל מחדש מי יעבוד. זמן שאומרים שהחיינו ולא סמכי לזמן דרגל קמא רגל בפני עצמו שאומרי שמיני חג עצרת ולא חג הסוכות: קרבן שלא היו מקריבים בו אלא פר אחד נגד ישראל ולא כשאר ימי החג שהיו פוחתים והולכים. שיר בפני עצמו שיר מיוחד היה ללוים למנצח על השמינית: לי נמי שמחה בפני עצמה ואינה מעורב עם שמחת הרגל דסוכות וצריך שלמי שמחה בפני עצמה. ברכה בפני עצמה שהיו מברכים את המלך כמ"ש ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך. וקרא בשם עצרת לפי שאמר הקב"ה לישראל עצרתי אתכם לפני המלך שזימן בניו לשעודה לימים קטנים כיון שהגיע זמנם להפטר אמר בבקשה מכם עכבו עמי יום אחד שקש' עלי פרידתכם כמ"ש ז"ל.

והנה רחוקה היתה עצרת של חג להיות רחוקה ממנה חמשים יום כשם שהעצרת רחוקה מן הפסח חמשים יום. ולמה היא אינה רחוקה מן החג משלו חז"ל משל למלך שבאה לו שמחה והיו לו בנות נשואות במקום קרוב ובנות נשואות במקום רחוק אלו שהן נשואות במקום קרוב במהרה יכולין לבא ולחזור לבתם ואלו שהן נשואות במקום רחוק שאינן יכולין לבא ולחזור לבית אמר המלך אני ואתם נשמח ביום אחד כך כנסת ישראל על ידי שישראל יונאים מן החורף אל הקיץ לפיכך היא רחוקה ממנו חמשים יום שיש שהות בימים שיוכלון לבא ולחזור אבל בחג על ידי שישראל נכנסים מהקיץ לחורף קשה לה' טרחות דרכים אינה רחוקה ממנו חמשים יום שאין שהות בימים לילך ולבא אמר הקב"ה אני ואתם נשמח ביום אחד כאמר כאן עצרת תהיה לכם ולהלן הוא אומר עצרת לה' שהיכם הכל ביחד וכתיב זה היום עשה ה' נגיל ונשמח בו.

זוב"הר פרשת פנחס פירשו שם עצרת לשון מלכות מלשון זה יעצר בעמי רמז למלכות שמים שמתיחדת עם דודה ביחודא שלים וע"כ כתב האר"י זלה"ה שזהו הטעם שאנו מזכירים בשמיני עצרת משיב הרוח ומוריד הגש"ם כי אז הוא סוד היחוד ויורדת גבורות גשמים. והוא בסוד למנצח על השמיני על המילה שניתנה בשמינית כי מלכו' שמים נקרא דרגא תמינאה כמ"ש בפרשת חוקת. וכזוהר פרשת אמור גם כן איתא זלת"ל: כתיב ביום השמיני עצרת אלא

אלא בההוא אתר שכלא מתקשרן כחדא אקרי עצר' כגופי' (פירוש מלכות) ואי תימא הכא דאקרי עצרת מ"ש (פי' מ"ש כיום הזה נקרא עצר' דהא ליכא למימר כי כל המדר' עליונות כאים אנלא שהדי נודע כי הם מזומנים לקדש עילאה) אלא בכל איכון יומין יומי סעודתי דענפי אילנא הוו וע"ד ע' פרים איכון לבתר חדוותא דאילנא ממש (הוא הת"ת עץ החיים) וחדוותא דאוריית' הו' המלכו' תורה שבעל פה. ובגיכיה הוא יומא חד עצרת חדוותא דאוריתא ודאילנא ועל כן עצרת כי עצור עצר ה' בעד כל רחם שמתיחדים יחדיו. וע"ד לית חולקא בהאי יומא אלא לקב"ה וכ"י וישראל החתן והכלה המעוררים היחוד

ובגין כך עצרת תהיה לכם ולא לזולת.

כי על כל אלה רחוי וכון לכל איש הירא לטהר עצמו ולטבול כז' לכבו' הרגל הקדו' והטהור כי לא גר' משאר רגלים שאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל אחר שאמרו שהוא רגל בפני עצמו וכ"ש שראוי להחמיר כה יותר משאר רגלי' אחר שכל מה שפעלנו ועשינו מיום ראש השנה ועד עתה הכל כאשר לכל היא הבנה והזמנה ליום הקדוש הזה להכין אותה ולסעדה להתיחד עם דודה כנורע מכל אשר כתבנו למעלה ואם כן איפה איכבה יוכל לעורר אהבת דודים ויחודא שלים אם לא יזמין עצמו לכך להתקדש ולטהר. וכ"ש אם' נפשו לא מטוהרה ח"ו כי זימן לבנים ומנא שחורים כי יפקד משבו מחולקא דקב"ה וכ"י כי הכל הולך אחר החיתום ומה גם למ"ש בזוהר על ענין הפתקין דתליין ליה עד ההוא יומא בתראה דעצרת ואי עביד תשובה שלימתא קמי מאריה אתקרעו פתקין שלף ע"פ שנמסרו הפתקין ביום הושענא רבה לא ניתן להם רשות עדיין לפעול דבר על שמיני עצר' שביום ההוא כותבים רשות לשוטרים של מעלה שקבלו הפתקין שיעשו מה שכתוב בהם: ונדיקל אדם עוד הסמם במרומים להוסיף טהרה על טהרתו וקדושה על קדושתו להתדבק עם קונו ולבקש מלפניו על נפשו ולית דין נריך בשם עד שיפוח היום ונסו הצלים ולעשות תשובה לפניו כי חנון ורחום הוא וניחם על הרעה שלא יכרת נפשו במכחר ימיו ח"ו: שנריך כל אדם להיות רודף אחר החיים שבופניים להיות זוכה בהם לחיים נצחיים כי לא יתכן לאדם להשגי' נפשו בימי מספר: כי אורח רחיק וזודין קלילא והמאריך ימים מתאחז במדות עליונות כפי שניו כמ"ש בזוהר תנוה דף קפ"ו ז"ל והאי יומא נטיל לכולהו נפשאן והוו ברשותיה ואי לא קיימא ברזא דשלמא לית רשו לנפשא דקיומא דנפשא ברזא דשבעין כד"א ימי שנותיכו בהם שבעים שנ' וכו' ואי תימא לנפשאן דרביי דלא אשלימו לשבעי' שנין לא שלטא בהו. ודאי שלטא בהו אבל לא בשלימו כמאן דזכי יומין סגיא לפקודי אוריתא וכו' כי מבואר מהמאמר הזה כי אינו רומה המת בקנדות שנים: לשמאריך ימים לפי כי

כפי

כפי שניו כך הוא מתלחץ במדות הגלוכות: כי על כן
ראוי לכל אדם לרדוף אחר חיי הנוף לפי כי הם סיבה
לחיי הנפש וכי בהן ימי הפילגוס יומא בתרלה דחג ראוי
לעורר עמו על כך ותמיד תהי' זאת לנגד עיניו ולא יסיח
דעתו ממורלות שמים אפי' שנה אחד אולי יחנן ה' ויאריך
ימיו בטוב וכמעימים כי מי פתי אשר לא יבין את זאת
אשר בחים בני האלהים להתיבב על ה' והרעות נתוכה אם
למות אם לחיים כהיום ולבש חרדה כמדו ירלה ורעד יבא
בו ותלחה הנו פלבות לומר מי יודע מה בעשה בריני אוי לי
אויה לי כי עוכותי עברו ראשי. ותמיד תפלתו בפיו
להתחנן לפניו יתברך בבקשה ובתחנונים וגדולה מבולן
לשקוד על לתודו ושל יתן דומי לו כי הטעם כריב לכך ואינו
בדין שיוכף המקבר על המלריך. וע"כ נהגו רבים מירלאי
ה' להיות תמיד מגור בפיהם כהיום הזה מזמורי התשובה
כמו תפלה לדוד שמעה ה' צדק ולדוד משכיל אשרי נשוי
פשע ומזמור בבא אלינו נתן הבכיל וכיוצא יען המה כמו
ודרי דברים והוא עיקר גדול לחתום פי שטן ויתר דברים
שמתבפרים כמו מעשה הקרבנו' וכיוצא.

ומטעם זה נהגו לומר בערבית למנחה על
השמיני וכולי הושיעה ה' כי גמר
חסיד: כי מזמור זה אמרו יהושע בפטירת משה רבינו ע"ה
כמו שאמרו ז"ל וקבל את כת מדברי לשון הרע יכרת ה'
כל שפתי חלקות. יען כי הם גרמו לו למות במדבר
ע"י שסיפרו דור המדבר לשון הרע על ארץ ישראל והוגרכו
למות הם במדבר והוצרך גם משה לחיי עמהם כמ"ש ז"ל
בוחתא ראשי עם. וכל זה יען בשמיני עצרת הוא נומרה
על תורה וקורין פרשה זאת הברכה בפטירת שלו משה
רבינו ע"ה ועל כן תיקנו לומר מזמור זה על פטירתו והוא
מגולה לכפר על כל פשע וחטאה. כמ"ש בזוה"ק פרשת
בני אהרן מקורין אות' ביו"הכ בעבור שמעה הע' ואנס ריש
על אחודיהון דנדיקייא ותכפר לה אוכייהו וכל דמנטעל
על אחודיהון דנדיקייא קב"ה אחריו עליה ומר עונך וכו'.
ועל כן ראוי לכל אדם לתת אל לבו בעת אמירת המזמור
ולהנטער על מיתתו ולאמר בלבו איה אבינו דועינו בש
בכח מעשיו נבור לעמוד בפרץ דוחה את הנזרו' היה לנו
למחסה ולחומ' כיום זעם זכן עתה אין מי שיעמו' בעדינו
ת"מ' היינו ואין אב וכן כל כיוצא בזה יתן אל לבו בעת
ההיא ואל אלהינו כי ירבה לסלוח. וגם כי יתן ש לבו אם
נבטל בעון ל"הר שברתו דוד במזמור זה. ושמא זה היה
בעוברו להיות הרמו' נתוב' ביד בוזר' דחומה להכריתו מ"ו
אוי יכבע לבבו הערל בחתיה גמורה וסלף בה פבר בחוה
שב ורפא לו. ואולם עיקר כוונת המזמור הזה ברגל זה
הוא סוד ה' ליראיו וברית' להודיעם אשר חכמים הגידו
על המלה שניתנה בשמיניית סוד הייחוד החתן עם הכלה
אבות שמים המקרא דרגא תמיעאה כנז"ל הנעם כהיום
הזה

הזה סיבל זה אמרו רז"ל ביום השמיני שלח את העם
וילכו לאהליה' שהלכו ומנאו נשותיה"ם בטהר' והכן. ויתר
דברי המזמור הושיעה ה' כי גמר חסיד. לפי זה יראה כי
לפי כי כל עיק' הייחוד הזה מעם ידינו כוננהו בחתעדות'
דלתתא כמדבר על כן אמר הושיעה ה' כי גמר חסיד הוא
הנזרם הייחוד כמ"ש כל מ' פרשת פנחס דף רכ"ב איזהו
חסיד המתחסד עם קונו כגון דוד דהוה מחבר ומאי הוה
מחבר אוריתא דלעילא הוה מחבר עם ק"ב וכו' ולפיכך
אמר כי הן אמת יש לנו לומר מירה על המלה שניתנה
בשמיני בשנעם' הייחוד אכן הושיעה ה' כי גמר חסיד וכו'
ודינו דקא מסיים ואמר כחוס זולת לבני אדם ודרשו ז"ל
דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם:
כי את דתי המלך אינם עושים ואין את עורה בהם:

ובל האים המשכיל במותנו אל לבו זאת יחוד לבו
ויתר ממקומו פן ח"ו בעוונו בהר יחרב ויבש
והנדיק אבר. ועל ידי כך יהיה דיר וזריז בשמח' הרגל
כי אף כי בנטוונו לשמוח בה לא אמרו אלא שמחה של מצוה
לעורר אם הבנים שמחה להתייחד עם דודה כי זה דרך
להיות כל מגמ' עינינו ברגל זה לא לאיו' כל עמל לפיהו
ולמילוי הכר' אלילה כי מגרעו' כתן לנפשו ולרוחו ולבשמתו
רק יהא תורה שמים עלינו ויקיים וגילו ברעד בשומו אל לבו
מה מאד נעלה השמחה של מצוה ומה נעשה בה למעלה
ובשמחתו אל יתערב זר. ועל כן קראו לימי' האלה שמחת
תורה כי מודע שבינו שמח"ה בם כמ"ש בזוהר כי בשמחה
תנאו דא בכסת ישראל להודות שנגמר סוד הייחוד תורה
שבכתב עם תורה שבעל פה אם הבנים שמשה. ולפיכך
ראוי ונכון להרבות בשירים ותשבחו' בבית הכנס בערבי'
ובשחרית גם בעל שלחנו לעורר הבנלת הארו"ן לשיר בקול
רנים גילה ורנן כבוד הלבנון יתן לה הוד והדר בבית
אלהינו ואשרי לאום יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה לעורר
האהבה על ידו.

ובתבו מן הפוסקים הא אחרונים ז"ל להאריך
בשירים ותושבחות בערבית ליל שמיני
עצרת עד שתחשך כדי שלא יבאו לקדש מבעוד יום כי
מאחר שצריך בחונה לאכל בסוכה ונטרך לברך על
הסוכה שעדיין יום שביני של סוכות הוא. וטוב אין יאמר
בקדוש את יום שמיני חג עצרת ונמצא הברכות סותרות
זו את זו דאי יום סוכות הוא לא שמיני עצרת הוא ואם
שמיני עצר' הוא לא סוכות הוא ואף אם לא יבדק על הסוכ'
אם עדין הוא יום סוכו' נמצא ברכתו בטלה בשמיני עצר'.
ועל כן טוב ונכון להזהר כי רבים עבו בזה ואף הנזהרים
אין פיניהם נופות רק לשקיעת החמה וכן לא יעשה רק
עד שיראו ג' בוכבים קטנים רצופים כמו מהארבנו בברק
ר' דוה"כ ע"ש בתוספת יום"כ:

ומצוה לאכול בסוכה לילה הזאת מפני שהם ספק
שביני

שביעי לכל אין מברכין על ישיבתה כדי שלא יבאו לזלזל בו לעשותו חול לומר שהוא שביעי. שלא סוכות ועוד כדי שלא לברך ג' ברכות שתדות זו אחת זו ולפיכך לזלזלן לחומר הבא דהבא. ליפב בסוב מספק ואין מברכי דברכות אינן מעכבות ומקדמין בו ביום טוב לחומר שמא שמיני עצרת הוא. ומה שלא תקנו חכמים גם כן ליטול הלולב ביום הזה מספק בלא ברכה המיא דסוכה הדבר פשוט ממו שאינו אלא מדרבנן דיום ראשון הוא מדאורייתא בלבד ולפיכך לא החמירו בו כמו בסוכה שהיא מן התורה כל שבעה. ועוד משום אחד לא רצו לתקן בלולב מפני שאם הוא יום שמיני הוי הלולב מוקצה לטלטל שהרי הוא י"ט והוה מוכרח מילתא שהוא נוהג בו מנהג חול. אבל בישיבת סוכה לא שיך למיחש שהוא נוהג בו מנהג חול שכן דרך בני אדם לפעמי ליפב בכל סוכה שסוכתו ערב. פלוי אפילו שלא לשם מצות סוכה כמ"ש הפוסקים ז"ל ולפי טעם זה אוכלין דוקא בסוכה אבל אין ישנים בה שאין דרך בני אדם ליפן בה שלא לשם מצוה ונראה שעושה אותה חול אם היה יפן שמה. ומתורתו של האר"י לומדנו למצוא הזוב כלול התקדש החב הזה מטעם כי אין מזכירין גבורות בשמים עד תפלת מוסף היום כנז"ל וכבר כתבנו כמה פעמים בענינים האלו כי הכל לפי מה שהוא אדם ומדגים בענמו אמרו ולא לכל אדם פן יקראנו אסון מקרה אשר לא טהור ויכרא משחית לאבל ח"ו: ובני ח"ל ראוי ונכון לעשו שמחה של תורה גם ביו' הראשון לכבוד ארץ ישראל שעושי שמחתה של תורה היום ולעטר את הספרים בעטרת זהב וכסף כדלקמן ולהקיף בלילה את התיב' שבע פעמי' עם ספרי התורה בששון ובשמחה ובקול שירי' נאים וגם בחונה לארץ ידבו גם כן ביום שמיני בשמחה זו כי כן העיקר של הייחוד לעבלה הוא בשמיני ומסירת הפתקין בו ביום ולא ידעתי למה לא נהגו ככה לפכות שמחה בראשון וגם בשני ומי שבירו לתקן יתקן:

וכן ביום בתפלת שחרית ראוי להומיא כל הספרים חונה בעטרותיהם בראשיה' לשמח לב כל ישראל בתפלתם בששון ובשמחה ולעורר בנועם התפלה יותר מכל ז' ימי החג יען הוא אז כחתן יכהן פאר והיא ככלה תעדיה כליה להתייחד עם דודה ונגילה ונשמחה בו. ובפרש בשעת הסלל יהראו כל הקהל לעורר אותו בקול תזדה ובקול ומרה כי בו תרומם בת דמה וכן הלל בני אדני בכודב ומגילו ס"ת בתודה ובקול ומרה בכמזמורי חתן וכלה וכל המרבה לפנינו בהלה ושמחה בכל עוז ותעצומות הדי זה משובח: וראוי בעת פתיחת ההיכל להתחנן לפני בוראו בנוסח תפלה זו.

יהר"מ יוד"ה יו"יוה"י (הנה ברוך לכיון גם הוי"ה פשוטה

בב' שעות אלו הם בחינת קדושת היום בסוד וגם אמנה

אחותי בת אב"י היא) אור מלך עו"ז ומושיע ומגן שתקבל ברחמים את ברכת מזעדיך לחיים טובים ולשלום ולעורר נועם אהבת דודיך וכלותיך הדר כבוד מלכ"ותך וימין חסדך תכבדך כי תתבקנה והרפה לה מוקד דינה אשר שאבה כימי הדין בבו"רות פחדך זוי כבוד יקר' שאר מזהרך וכבודך במי אשר"ך לת' מטר ארנ"ך בב"תו גשם נדבות תניף אלהי"ם גשם מטרות עו"ן גבורות גם"מים אשר המה עולים במספר ממו' אדיה והמל' אשר בקרבו ביו"דין באל"פין ובה"ין חו"תם המלוכה אשר מבית ומחון תנפיכו להחיות ורע על פני כל האר"ץ אל חדר סור"תה ואדנו תתן יבולה והיא תעבור בעד דחמ"ע ר' לה' ולא תבעיל ויגרם מפניה אויב ונתן לה רחמ"ים.

ומשם יופפע לי אני עבדך בן אמתך אור החיים והשלום שמרני כאישון בת עין בכל כנפי' תסתירני מפני רשעים זו' שדגי אויבי נפשי יקיפו עלי יקום אלהים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו מפניו ואתה ה' ש תרחק אילותי לעזרתי חושה הגילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי ואם בעון בנעי ופשעי וחטאתי כדאי אני להמסר פתקי גזר דיני בידי האף והחימה ח"ו אתה טוב וסלח ורב חסד לכל קוראיך פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני אכפר חטאתי ועונותי ופשעי בזכות תורתך התמימה מעיבת נפש ותאריך קצי כי אליך אשוכה ולא אשוב עוד לכסלה.

ואנה ה' מעיב הרו"ח ומורי הגש"ם העליון זכרנו ה' אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה ותן ס"ל ומ"טר לברכה על כל פני האדמה ורוח פני תבל וסב' את העולם כולו מטעב ומלא ידינו מברכותיך ומעושר מתנות ידך כמ"ש יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמי' לתת מטר ארצ"ך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך גם ה' יתן הסוב' ואר"צנו תתן יבולה וחננו מאתך חכמה ובינה והשכל להכין עמקי סודות תורתך הנעימה יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב ועורה את גבורתך ולבה לישועתה לבו ומלך ביופיו תחזאה עינינו וקיים בו מקרא שכתוב ונחה עליו רוח ה' רוח חו"כ רוח ענה וגבורה רוח דעת ויראת ה' ומלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסי יהיו לרנן אמ"פ וכו'.

ואח"כ קודם תפלת מוסף מכריז הש"ץ מסיב הרוח ומוריד הגשם כדי שידעו הכל שיתחילו לומר אותו ולא יהא הדבר מעורבב בקהל שזה יאמרהו וזה לא יאמרהו ולפי שהגשמים הם מיתן קללה בחג לכך אין מתחילין לאומרה עד כלות החג. ועוד כי כר"ה נגזר פ' זכאי פ' חייב אבל הגז"ר אם טוב ואם רע הוא ביום הכפורים וכן בגשמי נגזר כר"ה מרו כי' אז מועטים ובשמיני עצרת נגזר היאך יבאו והיכן יבא ולפי' מתחילין להזכיר היום בשמים וטוב לומר התפל"ה: גם קודם תפלת מוסף: וצריך להזהר בעניין אבל הנוכרו

מלהזכירו שסוד הדבר רם ונשא והבלתי מזכירו בזמנו מגרעות נתן ח"ו ואם טעה ולא הזכירו כל זמן שנוהגים לאומרו אם נזכר קודם שחתם ברכת מחיה המתים חוזר לאתה גבור כמבואר בפוסקים אלא שלא נזהרו עכשיו בזה יען אמו מנהגינו לומר מוריד הטל וכיון שהזכיר טל אין צריך לחזור. אכן מי שבא בסוד ה' היודע סוד גבורו גשמי צריך להזהר מאד שלא להחליף את שם זה בזה כי הכל מתוקן בשפ"ר מעלות המדות. ואחר התפלה יקבל פני הרב ככל החגים יען כי רגל בפני עצמו הוא וטוב ישוב לבית לבוכתו כמו בשעודת הלילה ולא כאותם הנוהגים שלא לאכול ביום הזה בבוכה ומקנתן אוכלים מקנת השעודה ומקנתה בבית והנוהגים כן עובדים על דינא דתלמידא וכודאי צריך למחות בידם. ואף אם הוא שבת צריך לעשות שעודה ג' ג"כ בסוכה. וכשיוצא ממנה כדי שלא לאכול בה עוד יכהג מנהג אבני מעשה לומר בברכתו יהי רצון מלפניך ה' אל"ה שבזכות קיום מצות סוכה זאת שקיימנו נזכה ונחיה לשנה הבאה ליסב בסוכה של לויתן כמו שפ' התמלא בסוכות עורו אמן כי"ר ויזהרו שלא ליהנות מהסוכה מפירות התלויות בה לגוי כל יום ח' וכח"ל אף בט' שהוא ספק ח' וגם צריך להזהר מה שאסור להכין מי"ט לחברו שלא להעמיד השולחנות והספסלים שבסוכה להכין בבית לצורך הלילה ודווקא להכינם אסור אבל להכילם לביתו ולסדרם בלילה מותר וכן כתבו גדולי הפוסקים אבל שאר הכנות אסורים ואפי' להכיח יין מי"ט לחברו אסור ויש אוסרים להכין מ"ת ב"כ מי"ט לי"ט ומכאן ילמוד כל אדם לשאר דברים של חול לבלתי הקל בהם ח"ו. ואחר תפלת מנחה זכור אל תשכח לקרות פרשת וזאת הברכה ב' פעמים ואחר תרגום כדי להשלים פרשיותיו עם הצבור בשלימות כי הכל הולך אחר החיתוס וצריך להזהר בזה כי רבים שכחוהו בהשתבות הזמן הרגילים בו מע"ש לע"ש ושכחוה והירא את דבר ה' יהיו עינו ולבו אליה ולהשלים עם הצבור פ' זו שנים מקרא ואחד תרגום כדיבה לחבר את האהל להיות כולם כאחד ראשם מגיע השמים ועשו פרי למעלה להאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים:

ואכידים הראשוני ז"ל נמצא כתוב שהיו אומרים נוסח תפלה זו אחרי גומרם קריאת שמו"ת בגומרם של תורה וזה נוסחתה.

הדרן עלך אורייתא קדישא. דעתין עלן ודעתך עלן אורייתא קדישא לא כתבני מיכך ולא תתנשי מינן לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי ג"פ. ויהא רעוא קדמך למיהוי עמנא לעלמא דאתי משה רעי מהימנא ויוסף אל רב ממנא וחמשין ותלת דתיכין דתחות ידיה דממני בשמושא דאורייתא כל חד וחד על מטרי וסלקין לכל פרשתא ופרשתא לאתעטרא קמיה קב"ה לאתיהדא לעילא לעילא: ויהי רעוא קמך דיתבלון שמת בשלימותא דאורייתא

דאורייתא כולהו כללא חדא להתעטרא בגו כולסון קדישא עם ממנין דתיכין שמשין דילהון. זכאה חולקנא וזכאה חולקהון דישראל דכתיב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו אכי"ר:

והחתן המסיים תורה ביום שמחת תורה אחרי גומרו סדר הפר וזא הברכה ראוי שיאמרו עם החתן המתחיל יחדיו תפלה זו. ויומיפו נוסח זה:

ויהי רצון מלפניך ה' אל"ה הבוחר בתורה במשה עבדו שבזכות חמשה חומשי תורה ובזכות פרשיותיהם ובזכות פסוקיהם ותיבותיהם ואותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם ושמותיהם הקדושים היוצאים מהם וזכות אבינו רועינו משה רבינו ע"ה להיות נועם ה' שהיה עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו להיות זוכים היום ביום חתונתנו וביום שמחת לבנו לעורר אם הבנים שמחה ולבער קוני מן הכר ולייחד סוד תור שבכתי בסוד תיר"ה שבעל פה ביחודא שלים באהב ואחוה ורעות ומשם ימשך לנו שפע אור החיים לבר"ן להאריך ימינו בטוב ובנעימים ובירא את ה' כל הימים והעבד כא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיני עמך בית ישראל ונהיה אנחנו ואתאינו ואתאי נאתאינו כ לנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמ' ולשמ' ונעלנו בדברי תלמו' תורתיך ומצותיך וחזקותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה יהי' אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו להטות לבבינו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמור מצוותיו וחוקותיו ומשפטיו אשר ציוה את אבותינו ותכתב לבבנו העלל בסודו תורתך ותאציל עלינו אור מקו בשמתנו בכל בחינתנו ושיתבוננו בנגות אבינו רועינו מר"ע אשר עלו ידו גילית עמקי סודות תורתך וזכותו תולנו ובנותנותו וקדושתו ישמיד לנו לבל בבטל לעולם ועד לתש אבינו מתורתך הקדושה ח"ו ולהיות דברי מחמדיה חיים וקיימים ונאמנים ובחמדי לעד ולעולמי עולמים עלינו ועל בנינו ועל דורותינו וע"כ דורות זרע ישראל עבדיך על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקיים באמת ובאמונה חק ולא יעבור ונזכה ונחיה ונירש טובה וברכה לחיי העולם הבא ובכח סגולת ה' חומשי תורה המבוארים לה' חסדי אבא קדישא עילאה ובכח סגולת תורה שבעל פה המבוא' לה' גבורות אימא הושיענו ה' אלהינו וקבצנו מן הגוים ומלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא ע"כ הארץ ביקרך והשפיע עלינו אור ישועה ורחמים ממעייני הישועה אבא ואימא עילאין בהם עולם ונושענו כאמור. ושאבתם מים בשסון ממעייני הישועה אכי"ר יהיו לרצון אמרי פי וכו':

והנה מי שלא שת לבו אל דבר ה' כל שבתו השנה לקרות הפרשיות שמו"ת. אז שכח איזה פרשה שלא קרא צריך בהיום הזה לקרותן שמו"ת כי אף שלפי דברי הזהר פרשה ויקהל משמע שצריך להיות דבר יום

ביומו

פרק ז

כתיב ביום השמיני עצרת תהיה לכם וחגל עצרת רגל בפני עצמו לענין פז"ר קש"ב זהוא סימן לענייניה אלו פ"יים בפני עצמו שהכהנים היו עבודתם בחג המסמרות חוזרות חלילה ובשמיני עצרת היה הגורל מחדש מי יעבוד. זמן שאומרים שהחיינו ולא סמכי לזמן דרגל קמא רגל בפני עצמו שאומרי שמיני חג עצרת ולא חג הסוכות: קרבן שלא היו מקריבים בו אלא פר אחד נגד ישראל ולא כשאר ימי החג שהיו פוחתים והולכים. שור בפני עצמו שור מיוחד היה ללויים למנצח על השמינית: לי נמי שמחה בפני עצמה ואינה מעורב עם שמחת הרגל דסוכות וצריך שלמי שמחה בפני עצמה. ברכה בפני עצמה שהיו מברכים את המלך כמ"ש ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך. ונקרא בשם עצרת לפי שאמר הקב"ה לישראל עצרתי אתכם לפני כמלך שזימן בניו לסעודה לימים קצובים כיון שהגיע זמנם להפטר אמר בבקשה מכם עכבו עמי יום אחד שקשה עלי פרידתכם כמ"ש ז"ל.

והנה רחוקה היתה עצרת של חג להיות רחוקה ממנה חמשים יום כשם שהעצרת רחוקה מן הפסח חמשים יום. ולמה היא אינה רחוקה מן החג משלו חז"ל משל למלך שבאה לו שמחה והיו לו בנות כשואו במקום קרוב ובנות כשואות במקום רחוק אלו שהן כשואו במקום קרוב כמהרה יכולין לבא ולחזור לביתם ואלו שהן כשואות במקום רחוק שאינן יכולין לבא ולחזור לבית אמר המלך אני ואתם נשמח ביום אחד כך כנסת ישראל על ידי שישראל יוצאים מן החורף אל הקיץ לפיכך היא רחוקה ממנו חמשים יום שיש שהות בימים שיוכלון לבא ולחזור אבל בחג על ידי שישראל נכנסים מהקיץ לחורף קשה לה טרחות דרכים אינה רחוקה ממנו חמשים יום שאין שהות בימים לילך ולבא אמר הקב"ה אני ואתם נשמח ביום אחד כאמר כאן עצרת תהיה לכם ולהלן הוא אומר עצרת לה' שהיכם הכל ביחד וכתיב זה היום עשה ה' נגיל ונשמח בו.

זוהר פרשת פנחס פירשו שם עצרת לשון מלכות מלשון זה יעצר בעמי רמז למלכות שמים שמתייחדת עם דודה ביחודא שלים וע"כ כתב האר"י זלה"ה שזהו הטעם שאנו מזכירים בשמיני עצרת משיב הרוח ומוריד הגש"ם כי אז הוא סוד היחוד והורדת גבורות גשמים. והוא בסוד למנצח על השמינית על המילה שניתנה בשמינית כי מלכו שמים נקרא דרגא תמינאה כמ"ש בפרשת חוקת. וכזוהר פרשת אמור גם כן אותה זלת"ה כתיב ביום השמיני עצרת אלא

אלא בההוא אתר שכלא מתקשרן כחדא אקרי עצר כנופי (פירוש מלכות) ואי תימא הכא דאקרי עצרת מ"ש (פי' מ"ש ביום הזה נקרא עצר' דהא ליכא למימר כי כל המדר' עליונות כאים אנלה שהרי נודע כי הם מזומנים לקדש עילאה) אלא בכל איכון יומין יומי סעודתי דעבפי אילנא הוו וע"ד ע' פרים איכון לבתר חדוותא דאילנא ממש (הוא הת"ת עץ החיים) וחדוותא דאורייתא הם המלכו' תורה שבעל פה. ובגיכיה הוא יומא חד עצרת חדוותא דאורייתא ודאילנא ועל כן עצרת כי עצור עצר ה' בעד כל רחם שמתייחדים יחדיו. וע"ד לית חולקא בהאי יומא אלא לקב"ה וכ"י וישראל החתן והכלה המעוררים היחוד

וכנין כך עצרת תהיה לכם ולא לזולת.

כי על כל אלה ראוי וכוון לכל איש הירא לטהר עצמו ולטבול בז' לכבו' הרגל הקדו' והטהור כי לא גר' משאר רגלים שאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל אחר שאמרו שהוא רגל בפני עצמו וכ"ש שראוי להחמיר כה יותר משאר רגלי' אחר שכל מה שפעלנו ועשינו מיום ראש השנה ועד עתה הכל כאשר לכל היא הבנה והזמנה ליום הקדוש הזה להכין אותה ולסעדה להתייחד עם דודה כנודע מכל אשר כתבנו למעלה ואם כן איפה איכבה יוכל לעורר אהבת דודים ויחודא שלים אם לא יזמין עצמו לכך להתקדש ולטהר. וכ"ש אם נפשו לא מטוהרה ח"ו כי זימן לבנים ומנא שחורים כי יפקד מושבו מחולקא דקב"ה וכ"י כי הכל הולך אחר החיתום ומה גם למ"ש בזוהר על ענין הפתקין דתליין ליה עד ההוא יומא כתרלאה דעצרת ואי עביד תשובה שלימתא קמי מאריה אתקרעו פתקין שלף ע"פ שנמסרו הפתקין ביום הושענא רבה לא ניתן להם רשות עדיין לפעול דבר על שמיני עצר' שביום ההוא כותבים רשות לשוטרים של מעלה שקבלו הפתקין שיעשו מה שכתוב בהם: וצריך כל אדם עוד השמש במרומים להזסיף טהרה על טהרתו וקדושה על קדושתו להתדבק עם קונו ולבקש מלפניו על נפשו ולית דין צריך בשם עד שיפוח היום וכשו הנלנים ולעשות תשובה לפניו כי חנון ורחום הוא וניחם על הרעה שלא יכרת נפשו במבחר ימיו ח"ו: שצריך כל אדם להיות רודף אחר החיים שבפנים להיות זוכה בהם לחיים נצחיים כי לא יתכן לאדם להשלי' נפשו בימי מספר: כי אורח רחיק ווזרין קלילא והמאריך ימים מתאחז במדות עליונות כפי שכיו כמ"ש בזהר תצוה דף קפ"ו ז"ל והאי יומא כטיל לכולהו כפשלן והוו ברשותיה ואי לא קיימא ברזא דשלמא לית רשו לנפשא דקיימא דנפשא ברזא דשבעין כד"א ימי שנותינו בהם שבעים שנ' וכו' ואי תימא לנפשלן דרביי דלא אשלימו לשבעי' שנין לא שלטא בהו. ודאי שלטא בהו אבל לא בשלימו כמאן דזכי יומין סגיאין לפקודי אורייתא וכו' כי מבואר מהמאמר הזה כי אינו דומה המת בקברות שנים: להמאריך ימים לפי כי

כפי

כפי שניו כך הוא מתחזק במדות הטובות: כי על כן
ראוי לכל אדם לרדוף אחר חיי הנוף לפי כי הם סיבה
לחיי הנפש וכי בלא יפי הגופים יומא בתראה דחג ראוי
לעורר עצמו על כך ותמיד תהי' זאת לנגד עיניו ולא יסיח
דעתו ממורגלות שמים אפי' שעה אחד אולי יחנן ה' ויאריך
ימיו בטוב ובמעיים כי מי פתי אשר לא יבין את זאת
אשר בחיים בני האלהים להתיצב על ה' והרשות נתונה אם
למות אם לחיים כהיום הזה מבדה כמדו ירדה וכבר יבא
בו ותלחה הו פלגות לומר מי יודע מה נעשה בריבי אוי לי
אויה לי כי עוונותי עברו ראשי. ותמיד תפלתו בפיו
להתחנן לפניו יתברך בבקשה ובתחנונים וגדולה מכולן
לבקור על ליתומו ושל יתן דומי לו כי הטעם נריב לכך ואינו
בדין שיוכף המקבר על המאריך. וע"כ נהגו רבים מירא
ה' להיות תמיד מגור בפיהם בהיום הזה מזמורי התשובה
ומתפלה לחד שמעה ה' נרק ולדוד משכיל אשרי נשוי
פשע ומזמור בבא אלינו נתן הבכיות וכיוצא יען המה כמו
זדון דברים והוא עיקר גדול לחתום פי שטן ויתר דברים
שמתכפרים כמו מעשה הקרבנו' וכיוצא.

ומטעם זה נהגו לומר בערבית למנצח על
השמינית וכולי הושענה ה' כי נמר
חסיד: כי מזמור זה אמרו יהושע בפטירת משה רבינו ע"ה
כמו שאמרו ז"ל וקבל את כת מדברי לשון הרע יכרת ה'
כל שפתי חלקות. יען כי הם גרמו לו למות במדבר
ע"י שסיפרו דור המדבר לשון הרע על ארץ ישראל והוגרכו
למות הם במדבר והוגרך גם משה להיו' עמהם כמ"ש ז"ל
בזאת ראשי עם. וכל זה יען בשמיני עצרת היא נומרה
שלתורה וקורין פרשה זאת הברכה בפטירת משה
רבינו ע"ה ועל כן תיקנו לומר מזמור זה על פטירתו והוא
מגולה לכפר על כל פשע וחטאה. כמ"ש בזוה"ק פרשת
בני אהרן שקורין אות' בי"ה בעבור שמשה הע' אנס ביין
על אחודהון דנדיקייא ותכפר להו חוכייהו וכל דמנטעל
על אחודיהון דנדיקייא קב"ה אחריז עליה וסר עונך וכו'.
ועל כן ראוי לכל אדם לתת אל לבו בעת אמירת המזמו'
ולהנטעל על מיתתו ולאחר בלבו איה אבינו רועינו בש
בכם מעטיו בבור לעמוד בפרץ דוחה את הגזרו' היה לנו
למחסה ולחומ' ביום זעם זהן עתה אין מי שיעמו' בעדינו
ת"מי' היינו ואין אב וכן כל כיוצא בזה יתן אל לבו בעת
ההיא ואל אלהינו כי ירבה לסלוח. וגם כי יתן ש לבו אם
נבטל בעון ל"ה שכרתו דוד במזמור זה. וסמא זה יהיה
בעוברו להיות הרמו' נתוכ' ביד בומד' ריחומה להכריתו ח"ו
אוי יכנע לבבו הערל בחרטה גמורה ומלף בה פכר בחוה
שב ורפא לו. ואולם עיקר כונת המזמור הזה ברגל זה
הוא סוד ה' ליראיו וברית' להודיעם אשר חכמים הגידו
על המילה שניתנה בשמיניית סוד הייחוד החתן עם הכלה
הבנות שמים המקיה דרגא תמינאה כנז"ל הנעשה בהיום

הזה

הזה סוד על זה אמרו רז"ל ביום השמיני שלח את העם
וילכו לאהליה' שהלכו ומנאו נשותיה"ם בטהר' הכנ' ויתר
דברי שמזמור הושענה ה' כי נמר חסיד. לפי זה יראה כי
לפי כי כל עיק' היחוד הזה מעם ידינו כוננהו בחתנ' ערות'
דלתתא כמודע' על כן אמר הושענה ה' כי נמר חסיד הוא
הגזרה הייחוד כמ"ש כר"מ פרשת פנחס דף רכ"ב איזהו
חסיד המתחסד עם קונו כגון דוד דהוה מחבר ומאי הוה
מחבר אוריתא דלעילא הוה מחבר עם ק"ה וכו' ולפיכך
אמר כי הן אמת יש לנו לומר מירה על המילה שניתנה
בשמיני בשנעם' היחוד אכן הושענה ה' כי נמר חסיד וכו'
והיינו דקא מסיים ואמר כחס זולת לבני אדם ודרשו ז"ל
רבים מעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם:
כי את דתי המלך אינם עושים ואין את עורו בהם:

ובל אחים המשכיל במותנו אל נבו זאת יחוד לבו
ואתר ממקומו פן ח"ו בעונו בבר יחרב ויבש
והנדיק אבר. ועל ידי כך יהיה אויר וזרע בשמ' הרגל
כי אף כי נטוינו לשמוח בה לא אמרו אלא שמחה של מצוה
לעורר אם הבנים שמחה להתייחד עם דודה כי זה נרך
להיות כל מצב' עינינו כרגל זה לא לה' כל עמל לפיה
ולמילוי הכר' אלילה כי מגרעו' כתן לנפשו ולרוחו ולבשמתו
רק יהא מורא שמים עלינו ויקיים וגילו ברעד' בשומו אל לבו
מה מאד נעלה השמחה של מצוה ומה נעשה בה למעלה
ובשמחתו אל יתערב זר. ועל כן קראו לימי' האלה שמחת
תורה כי מודע שבינו שמח"ה בם כמ"ש בזוהר כי בשמחה
תנאו דא כנסת ישראל להודות שבנמר מוד היחוד תורה
שבכתב עם תורה שבעל פה אם הבנים שמשה. ולפיכך
ראוי ונכון להרבות בשירים ותשבחו' בבית הכנס בערבי'
ובשחרית גם על שלחנו לעורר חבבלת הפרו"ן לטיר בקול
נעים גילה ורנן כבוד הלבנון יתן לה הוד והדר בבית
אלהינו ואשרי לנוס יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה לעורר
האהבה על ידו.

ובתבו מן הפוסקים הא חרונים ז"ל להאריך
בשירים ותושבחות בערבית ליל שמיני
עצרת עד שתחשך כדי שלא יבאו לקדש מבעוד יום כי
מאחר שנריך בחוכה לאכול בסוכה ינטרך לברך על
הסוכה שעדין יום שביעי של סוכות הוא. וטוב אין יאמר
בקדוש את יום שמיני חג עצרת ונמצאו הברכות סותרות
זו את זו דאי יום סוכות הוא לאו שמיני עצרת הוא ואם
שמיני עצר' הוא לאו סוכות הוא ואף אם לא יברך על הסוכ'
אם עדין הוא יום סוכו' נמצא ברכתו בטלה בשמיני עצר'.
ועל כן טוב ונכון להזהר כי רבים עבו בזה ואף הנזהרים
אין פניהם נופות רק לעקיבת החמץ וכן לא יעשה רק
עד שירא ג' בוכבים קטנים רגומים במו מהארבנו בברק
ר' דוה"ב ע"ש בתוספת יוה"כ:

ומצוה לאכול בסוכה לילה הזאת מעבי אפו' ספק

שביעי לכל אין מברכין על ישיבתה כדי שלא יבאו לזלזל בו לעשותו חול לומר שהוא שביעי. שלא סוכות ועוד כדי שלא לברך ב' ברכות שותות זו את זו ולפיכך אלו לומר הכא והכא. ליישב בסוב' מספק ואין מברכי' דברכות אינן מעכבות ומקדשין בו ביום טוב לחומי' שמא שמיני עצרת הוא. ומה שלא תקנו חכמים גם כן ליטול הלולב ביום הזה מספק בלא ברכה המיא דסוכה הדבר פשוט מפו' שאינו אלא מדרבנן דיום ראשון הוא מדאורייתא בלבד ולפיכך לא החמירו בו כמו בסוכה שהיא מן התורה כל שבעה. ועוד משום לחד לא רצו לתקן בלולב מפני שאם הוא יום שמיני הוי הלולב מוקצה לשלשל שהרי הוא ר"ש והוה מוכרח מילתא שהוא נוהג בו מנהג חול. אבל בישיבת סוכה לא שייך למימ' שהוא נוהג בו מנהג חול שכן דרך בני אדם לפעמי' לישב בכל סוכה שסוכתו ערב' עליו אפילו שלא לשם מצות סוכה כמ"ש הפוסקים ז"ל ולפי טעם זה אוכלין דגקא בסוכה אבל אין ישנים בה שאין דרך בני אדם לישן בה שלא לשם מצוה ונראה שעושה אותה חול אם היה ישן שמה. ומתורתו של האר"י לא מצינו הזוב כלל התקדש החג הזה משום כי אין מזכירין גבורות גשמים עד תפלת מוסף היום כנז"ל וכבר כתבנו כמה פעמים בענינים האלו כי הכל לפי מה שהוא אדם ומרגיש בעצמו אמרו ולא לכל אדם פן יקראנו אסון מקרה אשר לא טהור ויבא מטחית לאבל ח"ו: ובני ח"ל ראוי ונכון לעשו' שמחה של תורה גם ביו' הראשון לכבוד ארץ ישראל שעושי' שמחתה של תורה היום ולעטר את הספרים בעטרת זהב וכסף כדלקמן ולהקיף בלילה את התיב' שבע פעמי' עם ספרי התורה בששון ובשמחה ובקול שיר' נאים וגם בחונה לארץ ידבו גם כן ביום שמיני בשמחה זו כי כן העיקר של הייחוד לגבלה הוא בשמיני ומסירת הפתקין בו ביום ולא ידעתי למה לא נהגו ככה לפכות השמחה בראשון וגם בשני ומי שבירו לתקן יתקן:

ובן ביום בתפלת שחרית ראוי להזמין כל הספרים חונה בעטרותיהם בראשיה' לשמח לב כל ישראל בתפלתם בששון ובשמחה ולשורר בנועם התפלה ותר מכל ז' ימי החג יען הוא לא כחתן יכהן פאר והיא ככלה תעדיה כליה להתייחד עם דודה ובגילה ובשמחה בו. ובפרט בשעת הסלל יזהרו כל הקהל לשורר אותו בקול תודה ובקול זמרה כי בו תרומם את רמה וכן הלל בני אדני בכוודב ומגילו ס"ת בתודה ובקול זמרה בבמזמורי חתן וכלה וכל המרבה לפנינו נהלה ושמחה בכל עוז מתעצומות הדי זה משובח: וראוי בעת פתיחת ההיכל להתחנן לפני בוראו בנוסח תפלה זו.

יהו"ה יו"ד ה' יו"ו ה' (הנה מדרך לכוין גם הוי"ה פשוטה

בב' שמות אלו הם בחינת קדושת היום בסוד וגם אתה אחתי

אחתי בת אב"י היא) או"ח מלך עו"ז ומושיע ומגי"ן שתקבל ברחמים את ברכת מועדיך לחיים טובים ולשלום ולעורר נועם אהבת דודיך וכלותיך הדר כבוד מלכ"ותך וביומין חשוקך תכבדך כי תחבקנה והרפה לה מוקד דינה אשר שאבה בימי הדין גבו"רות פחדך זיו כבוד יקר' אור מזהרך וכבודך במי אשר"ך לת' מטר ארנ"ך בע"תו נשם נדבות תניף אלהי"ם נשם מטרות עו"ז גבורות גם"מים אשר המה עולים במספר שמו' אדו"ן והמל' אשר בקרבו ביו"דין באל"פין ובה"ין חו"תם המלוכה אשר מבית ומחוץ תנפיצו להחיות ורע על פני כל האר"ץ אל חדר סול"תה ואחרנו תתן יבולה והיא תעבור בעד דחמ"ע ר' לה' ולא תבעיל ויגרם מפניה אויב ונתן לה רחמ"ים:

ומשם ומשם לי אני עבדך בן אמתך אור החיים והשלום שמרני כאישון בת עין בכל כנפי' תסתירני מפני רשעים וז' שדגי אויבי בנפש יקיפו עלי יקום אלהים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו מפניו ואתה ה' ש תרחק אילותי לעזרתי חושה הגילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי ואם בעון בנעי ופשעי וחטאתי כרשי אני להמר פתקי גזר דיני כידי האף והחימה ח"ו אתח טוב ומלח ורב חסד לכל קוראיך פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני וכפר חטאתי ושונתי ופשעי בזכות תורתך התמימה מעיבת נפש ותארך קני כי אליך אשוכה ולא אשוב עוד לכסלה.

ואנה ה' מעיב הרח"ם ומורי' הגש"ם העליון זכרנו ה' אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה ותן ס"ל ומ"טר לברכה על כל פני האדמה ודוש פני תבל ושב' את העולם כולו מטובך ומלא ידינו מברכותיך ומעושר מתנות יד כמ"ש יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמי' לתת מטר ארצ"ך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך גם ה' יתן הסוב' והר"נו תתן יבולה וחננו מאתך חכמה ובינה והשכל לבבין עמקי סודות תורתך הנעימה יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב ועורדה את גבורתך ולבה לישועתה לנו ומלך ביופיו תחזאה עינינו וקיים בו מקרא שכתוב ונחה עליו רוח ה' רוח חו"כ רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' ומלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסי' יהיו לרנון חמ"פ וכו'.

ואח"כ קודם תפלת מוסף מכרין הש"ל מסיב הדוח ומוריד הגשם כדי שידעו הכל שיתחילו לומר אותו ולא יהא הדבר מעורבב בקהל שזה יאמרהו וזה לא יאמרהו ולפי שהגשמים הם מימן קללה בחג לכך אין מתחילין לאומרה עד כלות החג. ועוד כי כר"ה כגזר פ' זכאי' חייב אבל שגז"ר אם טוב ואם רע הוא ביום הכפורים אבן בגשמי' כגזר כר"ה מרו בי' אז מעשים ובשמי' עברת כגזר היאך יכתו ויכון יבא ולפי' מתחילין להזכיר היום גשמים וטוב לומר התפל"ה: גם קודם תפלת מוסף: וגרוך להזהר בעבין שאל יפכאו

מלהזכירו

מלהזכירו שסוד הדבר רם ונשא והבלתי מזכירו בזמנו מגרעות נתן ח״ו ואם טעה ולא הזכירו כל זמן שמהגיס לאומרו אם נזכר קודם שחתם ברכת מחיה המתים חוזר לראש גבור כמבואר בפוסקים אלא שלא נזהרו עכשיו בזה יען אמו מנהגינו לומר מוריד הטל וכיון שהזכי׳ טל אין צריך לחזור אבל מי שבא בסוד ה׳ היודע סוד גבורו בשמי׳ צריך להזהר מאד שלא להחליף את שם זה בזה כי הכל מתוקן בשפ״ר מעלות המדות. ואחר התפלה יקבל פני הרב כל החגים יען כי רגל בפני עצמו הוא וסוד יסוד לבית להוכתו כמו בסעודת הלילה ולא כאותם המהגים שלא לאכול ביום הזה בסוכה ומקצתן אוכלים מקצת הסעודה ומקצתה בבית והמהגים כן עובדים על דינא דתלמידא וכודאי צריך למחות בידם. ואף אם הוא שבת צריך לעשות סעודה ג׳ ג״כ בסוכה. וכשיוצא ממנה כדי שלא לאכול בה עוד יכהג מנהג אבשי מעשה לומר בצאתו יהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה שבזכות קיום מצות סוכה זאת שקיימנו בזכה וכחיה לשנה הבאה לישב בסוכה של לויתן כמו שפ׳ התמלא בסוכות עורו אמן כי״ל ויזהרו שלא ליהנות מהסוכה מפירות התלויות בה לגוי כל יום ח׳ וכח״ל אף בט׳ שהוא ספק ח׳ וגם צריך להזהר מה שאמור להכין מי״ט לחברו שלא להעמיד הסולחנות והספסלים שבסוכה להכין בבית לצורך הלילה ודווקא להכינם אסור אבל להכיאם לביתו ולסדרם בלילה מותר וכן כתבו גדולי הפוסקים אבל שאר הכנות אסורים ואפי׳ להכיא יין מי״ט לחברו אסור ויש אוסרים להכין מ״ת ב״כ מי״ט לי״ט ומכאן ילמוד כל אדם לשאר דברים של חול לבלתי הקל בהם מ״ו. ואחר תפלת מנחה זכור אל תשכח לקרות פרשת ואתחנן הברכה ב׳ מקרא ואחד תרגום כדי להשלים פרשיותיו עם הצבור בשלימות כי הכל הולך אחר החיתוס וצריך להזהר בזה כי רבים שכחוהו בהשתנות הזמן הרגילים בו מע״ש לע״ש ושכחוה והירא את דבר ה׳ יהיו עינו ולבו אליה ולהשלים עם הצבור פ׳ זו שנים מקרא ואחד תרגום כדיבה לחבר את האהל להיות כולם כאחד ראשם מגיע השמים ועשו פרי למעלה להאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים:

והכידים הראשונים ז״ל במקא כתוב שהיו אומרים נוסח תפלה זו אחרי גומרם קריאת שמו״ת בגומרה של תורה וזה נוסחתה.

הדרן עלך אורייתא קדישא. דעתין עלן ודעתך עלן אורייתא קדישא לא נתבטל מינך ולא תתבטל מינן לא בעלמא דין ולא בעלמא דאתי ב״פ. ויהא רעוא קדמך למיהוי עמנא לעלמא דאתי משה רעי מהימנא.

ויוסי״אל רב ממנא וחמשין ותלת רתיכין דתחות ידיה דממני בשמושא דאורייתא כל חד וחד על מטרי׳ וסלקין לכל פרשתא ופרשתא לאתעטרא קמיה קב״ה לאתייחדא לעילא לעילא: ויהי רעוא קמך דיתכלון שנת בשלימותא דאורייתא

דאורייתא כולהו כללא חדא לאתעטרא בגו כולסי׳ קדישא עם ממנין רתיכין שמשין דילהון. זכאה חולקנא וזכאה חולקהון דישראל דכתיב כי חלק ה׳ עמו יעקב חבל נחלתו אכי״ר:

והחתן המסיים תורה ביום שמחת תורה אחרי גומרו סדר הפר״ז הברכ׳ ראוי שיאמרו עם החתן המתחיל יחדיו תפלה זו. ויוסיפו נוסח זה:

ויהי רצון מלפניך ה׳ אל״ה הבוחר בתורה במשה עבדו שבזכות חמשה חומשי תורה ובזכות פרשיותיהם ובזכות פסוקיהם ותיבותיהם ואותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם ושמותיהם הקדושים היוצאים מהם ובזכות אבינו רועינו משה רבינו ע״ה להיות נועם ה׳ שהיו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו להיות זוכים היום ביום חתונתנו וביום שמחת לבנו לעורר לב הבנים שמחה ולבער קוני׳ מן הכר׳ ולייחד סוד תור׳ שבכת׳ בסוד תור״ה שבעל פה ביחודא שלים באהב׳ ואחוה ורעות ומשם ימשך לנו שפע אור החיים לבר״ן להאריך ימינו בטוב ובנעימים ובירא את ה׳ כל הימים והעבד נא ה׳ אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפי׳ עמך בית ישראל ונהיה אנחנו ואתאינו ואתאי באתאינו כ לנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמ׳ ונשמ׳ ונעלנו בדברי תלמו׳ תורתך ומצותיך וחזקותיך לעולם ועד כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה יהי׳ אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו להטות לבבינו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמור מצוותיו וחוקותיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו ותכתת לבבנו הערל בסודו תורתך ותאציל עלינו אור מקו׳ בשמתכו בכל בחינתנו ובשתנונו בנאות אבינו רועינו מל״עה אשר עלו ידו גיליית עמקי סודות תורתך וזכותו וזכות תורתו ועבותנותו וקדושתו יעמוד לנו לכל נצחל לעולם ועד לתת אשרינו מתורתך הקדושה ח״ו ולהיות דברי מחמדיה חיים וקיימים ונאמנים ונחמדי׳ לעד ולעולמי עולמים עלינו ועל בנינו ועל דורותינו וע״כ דורות זרע ישראל עבדיך על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקיים באמת ובאמונה חק ולא יעבור ונזכה וכחיה ונירש טובה וברכה לחיי העולם הבא ובכח סגולת ה׳ חומשי תורה המכוונים לה׳ חסדי אבא קדישא עילאה ובכח סגולת תורה שבעל פה המכוונ׳ לה׳ גבורות אימא הוסי בנו ה׳ אלהינו וקבצנו מן הגוים ומלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא ע״כ הארץ ביקרך והשפיע עלינו אור ישועה ורחמים ממעייני הישועה אבא ואימא עילאין בהם עולם ומושבה באמיר. ושאבתם מים בששון ממעייני הישועה אכי״ר ויהיו לרצון אמרי פי וכו׳:

והנה מי שלא שת לבו אל דבר ה׳ כל שבתו השנה לקרות הפרש שמו״ת. או שבח איזה פרשה שלא קרא צריך בהיום הזה לקרותן שמו״ת כי אף שלפי דברי הזוהר פרשה ויקהל משמע שצריך להיות דבר יום

ביומו

ביומו ומידי שב׳ בשבתו כמ״ש בפרקי שב׳ היינו לכתחילה
אבל בדיעבד י״ל אפילו ידיעה היום יוכל ידי חוב׳ וכב׳ כתבנו
בפרקי חורש אל׳ל שמוה הטעם הנהיגו הראשונים נרוב
המון ישראל לקרות סדר הפרשיות מר״ח אלול ואילך כדי
שכרוב הזמן עד יום ס״ת ישלימו את כולם. אבן לא ידעו
ולא יבינו כי חייבים הם לקרותן שמו״ת ולא יבאו במקרה
לחוד. והמנהג כן מנוה להודיעו פרשיותיו שמו״ת
לגאת י״ח. אבן הנזהרים לקרות מידי שבת בשבתו אין
מריבים רק לעבור נביאים וכתובים:

פרק ח׳

ליל התקדש ט׳ לחב הוא שמחה תורה על שם
שמחים בו שמחה ומשתה לגומרה של תורה
לפי מנהגנו שאנו קורים כל החומש בשנה א׳ והיום הזה
השלמנו סדרנו וחזרנו להתחיל ועל שזכנו אלהינו לכך
מחבוב המנוה אנו עושים שמון ושמחה לתורה שעל ידיה
זכינו לכך. ומהגיס בכל גלילות ישראל שהמסיי׳ התור׳
והמתחיל בה עושין שמחה ונקראים חתני תורה ועיקר
החתונה הוא על ההשלמה שעל ידו נשלמה וכמ״ש במדר׳
שיר השירים כפ׳ ויבא לי לחשלים ויעמוד לפני האדון
וכו׳ ויעש משתה לעבדיו א״ר יצחק מכאן שעושין סעודה
לגומרה של תורה. והמתחיל אתן בראשית שהוא זכה
להתחיל הסדר גם הוא נקרא חתן שעל ידו חזרו להתחיל
וכין זה וכין זה מקשטים את התורה זה בכה וזה בכה
כחתן המקשט את הכלה ועליהם נאמר. כי מכבדי אכבד
ואיתא בזוהר פר׳ פנחס דף רכ״ו ז״ל וביום השמיני עצרת
וכו׳ הא אוקמוה מאדי מתני׳ למלך דומין לאוספיזין לביתיה
ושלח לון אמר לאילין בני ביתא דיליה אכא ואתון גיעביד
סעודה קטנה ומאי עצרת זה יעצור בשמי ולית עצר אלא
מלכות מסטרא דשכינה עילאה עביד סעודתא דכרכא
ומסטרא דמלכותא סעודתא זעירא ונהגים ישראל למעב׳
עמה חדוה ואתקריאת שמחה תורה ומעטרן לס״ת בכתר
דיליה ורמז ס״ת לת״ת שכינתא עטר׳ תפארת וכו׳. ועוד
הדבר מפורש בתקונים דף מ״ח ז״ל ושכינתא תתאה היא
סוכה וכולי וכד נטלא מאימא עילאה דאיהי שמחת תורה
שמחת בית השואבה ואהי חופה דיליה אתקריאת שמני חג
עצרת בהאוא זמנא דשמחת תורה שוין עטרה בריש כל
נדיק לגילא כדאמר בעטרה שעטר לו אמו ביום חתונתו
וביום שמחת לבו ביום חתונתו דא שכינה תתאה וביום
שמחת לבו דא שכינ׳ עילאה והכי נריכין ישראל להתעטר׳
בכולא בעטרא על ראשייהו בזמנא דשמחת תורה ע״כ.
ועל כן נשתדלו המנהג להיות מניחין כל כ״ה כלי כאים
חלק שלשי כד א ומנעות

ומנעות נאות ומוציאין כל הספרי׳ שבהיכל ועושים להם
חופה ומעמידים אותם בתוך חופתן ומתעטרים החתנים
עצמם ספרי התורה בכל כלי זהב וכסף וכלי משי ודקמה
ואומרי׳ בקול רנה ותודה הפסוק נאנה ואלהה כנות ניון
במלך שלמ׳ בעטר׳ שעטר׳ לו אמו ביום חתונתו וביו׳ שמח׳
לבו וכל המרב׳ לרומ׳ את בית שהיינו ולבב׳ את ספרי התור׳
ה״ז משובח וגורם טובה גדולה בשמי׳ ממעל. וכן לענין
הס״מח לפי כי כל דבר הנעשה פה למטה ראשו מגי׳ השמיה
ועל כן מנוה לתת מלבד הרמונים שנוהגים לתת כס״ת
לתת תחל׳ עט״ר שהיא סוד עטר׳ אש׳ חיל עטר׳ בעל׳ לפי
שהרמוני׳ הם סוד התרין עטרין דירית כרא קדיש לאבא
ואימא ונטיל כ׳ חולקין אמנם העטרה ה״ם מ״ם בזהר פ׳
פנחס במאמר הקודם ושם נאמר ז״ל עולת תמיד דא שכי׳
דסליקא לעילא וכו׳ ואיהי סליקת בעמודא דאמצעיתא
דאיהו תדיר עמא בלא פירוד ולאן סליק׳ לאתר דאתגז׳
מתמן דאיהו א״ם ואיהו נבוה מכל ספירין. וכולי הכה
מבואר מזה המאמר שעולה הכלה למעלה ממנו ובפרשת
בלק דף ר״ט ז״ל לבתר אתהדר עטרא ומעטרא ליה אימא
עילאה בהאוא עטרה ופריאה עליה ועל מטרוניתא לבושי
יקר בהאוא עטרא כדין קלא אשתמע בכולהו עלמין נאנה
ורלהה בנות ניון וכו׳ כדין חדוות׳ איהו בכל איון כמי מלכ׳
נאן איון כל איון דאתו מסטרייהו ישרא וכו׳ כדין ברכאן
דנפיק מיניהו דישראל הוא ע״כ:

הנה כי תכלית הכל להמשיך הברכו׳ בעולמות
של מעלה הברכו׳ ואותם זוכים בהם ישראל
וכן לענין השמחה כל המרב׳ בכל מיני שמחו׳ לפני הס״ת
מעורר השמחה למעלה אם הכנים שמחה ושמון ויקר וע״כ
מוציאים הספרי תורה ומעמידי׳ אותם בתוך חופת׳ ועושי׳
תחלה שמחה גדולה לפני הספרים כחתן וכלה הנכנסים
בתוך חופתם הוא סוד אם הכנים החופפת עליהם כנז׳ל
וע״כ יזהרו מאד לעשות חופה להם כי ח״ו הגרעות נתן
למעלה. ואח״כ יקחו גדולי ישראל חכמי התורה הס״ת
מתוך חופתם ופתחו פיהם בנועם קול בשיר ושבח הלל
וזמרה והודות לה׳ לפני הס״ת ויקיפו בהם את התיבה ז׳
הקפות כנגד ז׳ הקפות דהשפע׳ רבא שמשיכי׳ למל״כות
שמי״ם היא סוד התיבה האחת בנהורא יתירתא. ובכל
הקפה והקפה יכוין למדה אחת ואמר הפסוקים שבסוף
תפלת הלוב דלעיל כפ״ה ובעת הכנסת הס״ת בהיכל
ישורדו נוסח הודו לה׳ קראו בשמו שאמרו שלמה הע״ה
כשהכנים הארון בבית המקדש. ואתאו לכל עבד ה׳ לדבות
כל מיני שמחו לפני הס״ת בריקוד ומפזז ומכרכר בשירים
נאים ולא יחוש על כבוד תורתו שמא ילעיגו עליו ויתבזה
בעני המוני העם. כי אף אם הוא גדול בתורה אולם דוד
מלכא משיחא יגדל ממנו הרבה מאד ואעפ״כ בשעה
שהעלה הארון הקדש לירושלי׳ היה מכרכר בכל עוז לפני

ה׳ וכמה כיוצא בזה ענמו לכבוד של הקב״ה • דמהרלוי היה לפי גדולתו וממעלתו להיו׳ מהלך לפני הארון סתם כמלך בכבוד מלכות לבוש לבושי מלכות והוא לא עשה כן אלא היה לבוש לבושים ביום לכבוד הארון ומשחק לפניו עד שכשבא לירושלים היו כל הנשים מניפות בדוד מן הגגות ומן החלונות וראו אותו מרקד ומשחק ולא היה איכפת לה

ואמר ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני :

ומהרחז זלה״ה קא מסהיד עליה דמר מיהו האר״י זלה״ה וז״ל ואני ראיתי למורי ז״ל שהיה הולך לפני הספרים והיה מרקד ומשורר שירים ותושבחות ומסבב עמהם הז׳ הקפות בשמחה גדול׳ בכל יכולתו ואח״כ כשהיו הולכים לבית הכנסת אחר שסיו מתאחרים והיו עושים ז׳ הקפות עם הספרים ג״כ מורי זלה״ה היה סובב עמהם ומרקד ומרנן בשמחה גדולה • וכן אם מתאחרים בב״הכ אחר היה עושה כן ומשיים שם וכל זה בלילה וביום לא ראיתיהו ע״כ •

ויאחז נדיק דרכו להקל ולמחול על כבודו לכבוד התורה דהפי׳ במלך דקי״ל למלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול אפילו הכי במקום מצוה שיש בה כבוד המקום כבודו מחול כדאמרי בכמה דוכתא ומכ״ש הרב דכבודו מחול דפשיטא ודאי דראוי למחול על כבודו מפני כבוד הש״ש וכבר אחרו רז״ל כל המרבה בכבוד שמים ומעט בכבוד עצמו כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה

ונמצא כתוב כי סגולת שמחה זו תועיל לתקן את אשר פגם במיני שמחות הרשות בשחוק וקלות ראש ומיני ריקודים של שמחת מרעות בכל ימות השנה : ואני ראיתי חסיד א׳ בעת הקפת הספרים היה עומד ומתחנן לפני הספרים ושאלתי את פיו מה מקום לתחינה זו והשיבני כי סגולת יום שמחת תור׳ לתקן פגמי אשר פגם כל איש ישראל בתורה ולהוציא קדושת התורה ומעשים טובים שהיה עושה בעודו רשע מהקליפה שעם הלכו אז ומגביר כח הקליפה והן בחרטתו וביום שמחת לבו ביום שמחת התורה חיל בלע ויקיאנו מבטנו וכו׳ וכן על מ״ש בזהר פרשה תרומה שיש ממונה בסט״א דמנפה וממתין למי שמוציא מפיו דבר מגונה או כזבים ולשון הרע ורכילות ולינגות וכיוצא בהן ואח״כ מאני׳ בפיו דברי תורה או תפלה אז מטלים כל אותם המאוני׳ לאותם דברי קדושה ומטמרים אותה ומתוסף כח וגבורה בהם ועל ידי חרטתו וסגולת יום שמחת התורה יש כח להתחנן לפני ספרי התורה להחזיר כל אות׳ מלין קדישין שנטמעו בעמקי הקליפות ישובו לאור החיים של קדושה • ועל הכל להתחנן לפני קונו ולשאול סליחה וכפרה על ביטול ת״ת שנאמר עליו כי דבר ה׳ בזה הכרת יכרת וכו׳ שביטל בכל ימות השנה ושב ורפא לו ואל אלהים כי ירבה לסלוח כי באור פני מלך חיים ביום חתונתו וכיו׳ שמחת לבו עובר על

פשע

פשע לשחרית וחלתו • ולהתחנן לפני אלהיו יזכהו ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל דברי התורה הזו וזרעו וזרע זרעו מעתה ועד עולם• ע״כ דברי החסיד בתשובתו לי •

והנאמר :

ואשרי אנוש שעשה זאת וכן אדם יחזיק בה בשמחתה של תורה לתקן את פגמי בשמחתו אשר פגם בכבוד תורת ה׳ תמימה ומנא כדי גאולתו • וכוסף על זה מה שאמרו הראשונים כי כל הזכיר בשמחה של תורה ביום הזה בטוח שלא יפסק תורה מזרעו ושראו לרב גדול בישראל שהיה מראה בשמחתה של תורה ביום הזה והעידו עליו שעד ג׳ דורות היו מיוגאי יריכו שלשלת חכמים ודרשנים ומרבינין תורה ברבים זה אחר זה חבל במרן• ודעו הכל שכל זה זכ׳ על רוב שמחתו ביום שמחת תורה מה שלא ראו מעולם בשום גדול בתורה עושה כן וברוב גדולתו היה מפזז ומכרכר בכל עוז ומשורר לבות בני אדם לאמר שמחו בה׳ וגילו צדיקים והרנינו כל ישראל • וכוסף על זה היה מחזר על כל בתי כנסיות לפקוד אל כל חתני התורה • והן עוד היום רבים מיראי ה׳ וחוסדי שמו מהגים מנהג הזה לכבד התורה כל ראיהם וכירון כי הם זרע ביקר ה׳ :

ומכל האמור בענין תבין ותשכיל כמה שנו במנהג הקהלות המנהגות בשחל להיות שבת שמוך ליום שמחת תורה להקיף ב׳ או ג׳ הקפות ביו׳ שמחת תורה ולהשאיר יתר ההקפות ביום שבת שאחר החג • ולא אריך למיעבד הכי כי דבר בעתו מה טוב וכל התיקון הזה לא נעשתה בהיום הזה רק לעומת הנעשה היום בשמי׳ ממעל בכ״ל : ומה נועיל ומה יוסיענו הנעש׳ אחר שעבר יומו ישתקע הדבר ואף גם זאת כי עשו את העיקר טפל ואת הטפל עיקר כי כבר הודעתיך כי עיקר הקפת ס״ת צריכה להיות בליל שמחת תורה כמנהג הרב ז״ל ואם ביום לא יעשו אין בכך כלום • והן היום עשו עיקר ביום דווקא ואף אשר המה עושים ההקפות פסקי פסקי ב׳ וג׳ בתפלת שחרית ומשאירים השאר לעת תפלת מנחה • וכבר כתבנו כי ז׳ הקפות אלו הם נגד ז׳ הקפות דה״ר להמשיך המאורות עליונים ביתר שאת למדה האחרונה היא סוד התיבה • וע״כ אין נכון לעשותן פסקי פסקי כי מה ההפס קו׳ משמשו׳ אחר שמפסיק באור הנמשך למעל׳ ח״ו ומגרעו׳ נתן • וע״כ טוב ויאשר להנהיגם להקיף יחד כל הז׳ יחדיו יהיו תמים בלילה קנת יחידי סגולה ואחר כך ביום מפני כבוד הנבור ינהגו כמנהגם ואין קפיד׳ אם לא יעשו כל הז׳ יחד מאחר שבכר נעשה התקון שלם פעם אחד באותו בית הכנס אטוב עין יראה הדברי׳ בפמיות ן ושדן ומעשה הדברים נשם פעלו • ובפרט מן הכלל החתני תורה צריכים להזהר לעשות הדברים ביום חתונתם וביום שמחת לבם במדה ובמשקל ובמשורה וביותר המה צריכי׳

להזהר

להזהר בכל מה שכתבנו לעיל להתחנן כהיום הזה בכל אשר
פגמו בתורה כי סגולת עצם היום הזה לתקן. ואין ספק
כי סגולה זו תהיה כיות כמה כחם לבתם וכלה הרשעים
כלה ולהוציא יקר מזולל אשר נטמא בעמק הקליפות.
ולכפר עון ביטולה של תורה כראוי. ולכן נריכים החתני
תורה להתקדש עצמן במאד מאד בכניסתם לחופה זו כי
מלחר שאמרו ז"ל שהחתן הנושא מביא הגמלא של תינוק שלו יתקדשו
ויטהרו ויהיה תשובה בלבם ויהיו מדים ושוכי ויתחרטו
חרטה גמורה בסבה לב ויעשו חזקה מהיו והלא לעבור
את ה' בראמת ובתמים אין ספק כי הוא יום כפור עונם
ומובטחים כי בסיחתם לא יתערב זר ולעולם לא יכשלו.
ולכיכך ראוים לטבול שבילה של מצוה בכניסתם לחופה
זו ולהתקדש בהסבותם ולהתמנן בחתונה העליונה
הנעשה לשלה אפת נשורים עם הדם ומעשה ידיהו כונן
עלינו ומעשה ידינו כוננה. ועל כן יהיו זהירים וזריזים
בתפלת שקדום וטהרה ביותר מכל שאר הימי כי יש בכח
תפלת היום בהסרפו מצוה זו לתקן ולהעלו שאר תפילו
פסולות שנפסלו מחוסר כוונה בשאר הימים וגם תפלתם
עושה פירו ותקובל בלותהון וכתותהון.

ועוב הזהירו רבים מגדולי הדורות שאין ראוי שיהיו
חתני תורה אלא מי שהוא מוכתר בתורה
ולפחות שיהיו מגדולי הקהל. ורע עלי המעשה לבמה בוערי
בעם המקילים היום בתפלתם ביום חתונתם ותפלתם
חטופה בהתלחרם לבא לבית הכנסת יותר מדאי. ואף
בבה"כ בעומדים בתפלתם לא ישקוטו ולא ינוחו מחשבות
לתקן סדר שמחת חתונתם בקהל עם רעיהם וקרובה
משפחותם. הייטב בעיני ה' כי כא להתקרא אליו יתברך
ולבו ריחק ממנו והיה חפוא אהבת החתן עם הכלה והוא
פנה אליה עורף ולא פני. על כן הירא את דבר ה' מעבדי
ה' ביום חתונתו וביום שמחת לבו ניית ביד איש אחיהו אז
קרובו לסדר ענין הקהל בטוב והוא יתבודד עם קונו ולא
יפנה ימין ושמאל בתפלתו ובבקר השכם יסדר סדר
הזמירות עד כדוך שאמר בביתו שמא יתאחרו זמן מה לב'
בני הקהל להלוותו כנהוג בכמה מקומות ואחר כך בבוא
לב"הכ יסדר שחרית זמירותיו ותפלתו בשמחה ובטוב
לבב עד סופם ויקראו לכל מרעיה וקרוביהם לעלו לס"ת
ואף אם ירבו הקרואים קורין פכם א' כמה פעמים שירצו
ואין איסור ברכה לבטלה בדבר כדי לזכות כולם בקריאת
התורה ביום שמחה והוא כרמיון הכלה שהכל מרעין לה.

מתנות ומחאות כמ"ש הפוסקים ז"ל.

ואחר כך יקראו החתן מסלים בשירים ותושבחו
כמו חתן נשואין לכבודה של תורה ושלים
בספר ענמו שקראו בנבור מתחלת הפר' ועד סופה וראוי
ובכון לחזר היום אחר ס"ת בשר ומחזק בשמחות ביותר

כי אף כי כל הספרי מחזק בשמחת הבא בשם' הזה שמרבים
העם לבלות לקריאת ס"ת ומברכי כמה ברכות ראוי ובכן
שיהיה זה בס"ת ישן מסון מהומרי הקדמוני אשר לא יכלות
תקלה מידם והם מוחזקים. ורע עלי המעשה אשר ראיתי
אשר נדבו לבו לבתוב ס"ת לעצמו ולא יחכמו בקהל רק
ביום חתונתו וזה אשר לא כדת לתת מבטול לבמה בני
אדם לברך בס"ת שעדיין לא הוחזק בבשרות ואחרי כן
ימצאו בו שעריה דמסיקר בשמא קדישא וחכרומת חתרו
א' למבלה וז' למטה. ומה גם כי לפעמים גם ביום ההוא
ימצא רשות בו ועין לא תשורימו מבלבול הנעשה מהעולי
ובבר הארכתי בענין הזה כלל יום הכפורים בעמין ספר
כל בדרי והארכתי בשוד הדברים ולכן הטוב והישר שלא
לתבך שום בפר אחד ביום הזה בקהל רק יחזרו אחר הס"ת
היותר מוחזק ושומע לבו יסכון בטח לאכ"ר. ובעוד שקורא
החתן הפרשה יתקנו ספר החתן מתחיל כדי שלאחר גמר
הברכה יתחילו פרשת בראשית תכף ומיד כי אף דבעלמ'
קל תריר קודם והיה ראוי לקרות פרשת המפטיר ופרשת
המבשיר הוא חוכת היום ופרש' בראשית אינו אלא מנהג
מ"מ כתבו גדולי הראשונים שבמכו בזה על המדרש שלא
יהיה פתחון פה לפסן לומר רבש"ע בבר סיימו את התור'
ואינם רוצים לקרו' עוד ולכיכך סומכים ש' בומרה של תורה
תכף ומיד התחלתה. וגם לבא בסוד ה' יבין לאשורו כי
פרשת זאת הברכה רמז למדה הנקראת עמק ברכה ותכף ומיד בראשי
על דרך נעון מפן בתחלתך בסוד ה' בחכמ"ה יסד מר"ן
בחכא יסד בראשית וכדתתרגמינן בראשית בחכמתא והיום
המסכן א' וע"כ אין מפסיקים ביניהם כלל ואחר כך מודיעים
כדרים ונדבות לחיי קרוביהם בני משפחת' ובחיי כל ישראל
כי עת לחננה היא ומקור הברכה פתוח להתברך מפי
עליון אכן לא הותר רק מפיהם ולא מפי כתבם ולא כמו
שנהגים שבות בים לכל קרוביה' בבתב ומתנים אותו ביד
שליח נבור להתבדב בעד חייהם כי לא אריך למיעבד הכי
וכמ"ש בפרקי שבת בראוך. ואחר כך יעמו שעוד' לקרוביה
ולעניי בני תורה לבומרה של תורה ולבבודה וכל המרבה
במעשה ושמחה היום הרי זה משובח והוא מן ד' פרקים
שמשחיטים את הבבח בעל כרחו דאין שמחה אלא בבשר
ויין אכן לא אתר שלא לעשות בהיתר בלבד לא כמו שדימו
רבה מבני עמינו שהתר מצו' כבוד הבורת ס"ת אף הבא
באיסור כל שבתיבו במחובר אז שמחובר נידה כבני שהביא
חרון שאין היתר רק אם ובאיסור כ"ש א' ת' מיד בלא ש"ם כ'
בכדי שיעשו אך אם הוכא כ"ש כ' נרק להמתין במוצאי יום
בכדי שיעשו ובו ביום אסורים אפילו לבטלן וכן כל כיוצא
בזה נריכין להזהר בתאר מאד כ' אאין הרבני להתיר דבר
איסור משום בבוד שבורת מבוה ובהפוך הוא כי הוא
ושבורה זו זאת לגמר' שלא יה הדין נותן שנעשה בהיתר

ולא באיסור כדת של תורה ומי זה אומר ותהי לזמן את המלך על שולחנו וזמן לויכו ליסב לעומתו כי כמו בשער נפשו הוא וכן הדבר הזה ושומר נפשו ירחק מלאכול בבית מי שחשוד על הדבר אם לא ידע בבירור:

ודין לענין שאמרו להרבו במשתה ושמחה לא אמרו אלא שמן ושמחה של מצוה ולהאכיל לעניים בסעודתן שאין שם שמחה גדולה ומפורסמת אלא לשמוח לב עניים ויתומים ואלמנות שכל מה שמשמח לב האומללים השלה משמח את קב"ה דאיכון מאכין תבירין דיליה. אך לא אמרו שמצוה להרבו סעודתן וכל מיני שמחו לקדות ולזמן עשירי עם אשר המה שמחים רשנים ורעננים בקרב ביתם ולב טוב משתה תמיד כל הימים ולא יקוו לבני אדם לשמח את לבם כי המה שמחים מאליהן בלאו הכי. ולסעודה ולשמחה מה זו עושה שקול כיבותיה ושרי אחיזרא כי עיקר הכל לשמח למי שאינו שמח ולשבוע למי שאינו שבע בשמח' התורה לא להרבות בטן השבעים ושמחים. ולא עוד אלא שמר חקי' מן עניי עמו יתברך כמתרחק משור מוער ביומי ניסן כי יבושו ויכלמו להסב אותם יחד עשיר ואביון בקרב סעודתן חנילה למי שהוא ודע קודם ישראל ברוכים לעשו' כבה כי השכינה נוטה' עליהן מי בקש זאת מידכ' לעשות סעודות להרבות בטן עשירי עם ולדכא תחת רגליכם את עניי עמי מאכין תבירין דילי אוי להם כי נדדו ממני ואדתי פרש על פניכם כמו שהארכתי בפרקי' הקודמים בעונשן ע"ש ואשרי אנוש יעשה זאת לעשות עיקר סעודתו לשמח לב האומללי' וכשמחתו בל יתערב זר להסיתו ולבלעו חנם בפתויי יצרו הרע אשר יפתנו להרחיק הבני' מעל שולחנו וכל עוד שרואה האיש היסרחלי את יצרו הרע בתבורת ובאיזה דבר מצוה שבא לידו לפי גודל תגבור גירוי היצ"הר יכיר ודע גודל ערך שכר המצו' ההיא כי רבא היא וע"כ יגר במוך להתריס כנגדו. והחי יתן אל לבו וכלבי יקום לעומתו להשפילו ולהפילו ארצה לא יוסיף לקום ולשוש שפלים למרוס להביא עניים בני תורה ברחוב קרחוב ביום חתונתו. וכבן בהיות מסובים לפניו עניי בני תורה הנאחים והנאנקים. יתן אל לבו עוניים ומרוד' ומורה יעלה על רחשו לבלתי יקל רחשו בשחוק וקלות ראש מתוך אכיל' ושתיה כאשר רבים שתו ויישכרו בסעודה זו ועושים שמחה של הוללות וסכלות ויבואו אנשים לגיס ופוחזים ויונאים בשיר ומשכים בשיר ויבלו את פיהם בשירי עגבים וכבלותם מקול השיר יחלו מעט בשחוק וקלות ראש כי לא אחר העולם שוטים המעטים עקלקלות' ולא יבגר מהם נותן טעם לפגם כי טוב לשמוע שיר

שיר כשלו' בהיום הזה לאמר כי לשמחת מצוה הם עושים ואין בהם לא דעת ולא תבונ' לאמר כי שמחה לאחוד ושחוק וקלות ראש לאחוד. כי אפילו לאחסידי עליון חכמי התלמוד אשר להם יאתה לרבות כל מיני שמחות באשר אזלת יד ינרם מעליהם. ועל כל זה אמרו בחמיסי דברכות מל בריה דרבינא עבד הילולא לברי' חזיכהו לרבנן דהוו קא בדחי טובא אייתי בסא דמוקר' כת ת' ווי ותבר קמייהו ואעגיבו וכן רב אשי וכו' ויהי מוסבים בבית המשתה היין בהתעוררות הנפש היפה ובמקום גילה שם תהא רעדת זכרון המות לנגדם ויהי שירם ווי לן דמייתנן וכו'. כל שכן וק"ו אנחנו אזובי קיר ויבר שמוך אינו שלא ערף להבה תלהט סביבות' כאש נרכת לשורפ' כאש להבת שחוק וקלות ראש ולהיות נופה בנשים העומדות על הקביצ"ה כאש בנעורת ח"ו. שראוי באמת להזהיר כל מי שיש שפק בידו למחות להרחיק בכל כנסיות של עמי הארץ כי לא ירחו החונה אל העין הנשים המנרש"ת הנרים את נפשותם וגם אשר לא יקלו את ראשם בסעוד' של שמחת התור' אשר תחת רבות השמחה התורה חוגרת שק לאמר איה איפה שמחתי ואיזה מקום מנוחתי כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום באפם היות שם משכיל וחכם דורש את שהים וכו'. וכן כל כיוצא בזה ראוי לדבר על ראשי עם הארץ להשקיט מצב משא כבד הקטרוג עליהם אשר יקטרג עליהם כי הכל הולך אחר החיתו' ואיכב' השלוכו אחרי גווש כל אשר עשיתו מיום התקדש ר"ה עד היום הזה כי הכל כאשר לכל היה הכנה טובה לקדושת היום הזה. ואם קדושת היום הקדוש הזה תחולל חלקת' כל המלאכ' נמכזה וכמס אותה החיימו מפאת נידם ח"ו. והפוך הוא כי מהיום הזה והלאה נריך כל אדם להתקדש עצמו במותר לו ולהרבות בתורה ביותר כאשר ימצא עזר כנגדו מכל אשר התקדש בקרב הימים הנוראים שעברו:

ומנהג חסידים הראשוני' להתקדש עצמם ביותר ובקדוש מחשבה ודבור ומעש מיום שמח' תור' עד י"ב יום אחר החג לעומ' י"ב חדשי השנה ובאשפי' אל בתיהם בקרב אלה י"ב הימים ומחזירים על לימודן כל אחד לפי שיעורו והוא סגול' נפלאה להיות לעושה שה עזר משדי תמיד כל הימים מראשית השנה ועד אחרית השנה וכל אשר יעשה יצליח הן בתורה הן בחסידו' והן בכל משא ומתן. וכן נהגתי וכן נהגו כל החברים. ואשרי אנוש יעשה זאת לנהוג בקדוש' יתירה בימים ההם למשוך משך קדושת הימים הנוראים לכל חדשי השנה משי"ב הר"ח ומוריד הג"ש לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו בלא"ו.

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם

מפתחות

בהיות כי הסמיט הרב מחסף ספר הזה מפתחות ענייני הספר מחלק הזה והבא תרין העיר ה׳ לת רוח מע׳ המביה כדי שלא יחסר בספר כל בו להשלים המלאכה • כדמות ובגלם מפתחות חלקים הראשונים כן עשה גם הוא זכרה לנ אלהים לטובה לאכ״ר:

מקראי קדש

פסוק למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך	דף י׳ ע״ר
פסוק וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים	שם
עפסוק לא יראה ופסוק לא ימצא	דף יו״ ע״א
פסוק ויקחו איש שה לבית אבות וגומר	דף יט״ ע״ר
פסוק ואף גם זאת בהיותי׳ בארץ אויביה׳ וגו׳	דף כס ע״א
פ׳ והשומר עשידית האיפה	דף מ״א עד
פסוק וספרתם לכם ממחר׳ השבת ושבעה שבתו׳ תהיינה	דף מ״ג ע״א
פ׳ וירא ישראל את היד הגדולה	דף מה ע״א
פ׳ וירא ישראל את מצרים מת	שם ע״ב
פ׳ מה תצעק אלי	שם ע״ב
פ׳ וזכרתי את בריתי יעקב	דף מ״ו ע״א
פ׳ ושמרתם לעשות כאשר צוה וגו׳ לא תסורו	דף סז״ ע״ב

נביאים

פסוק ולא כאי בשר עיבול	דף ע׳ ע״ד
פסוק עונותיכם היום מבדילין	דף יא ע״ב
פסוק אם תוציא יקר מזולל	שם
פסוק ואעבור עליך וארחך	דף כ״ה ע״ד
פ׳ עריה תעור קשתך	דף מה ע״א
פ׳ חרב אל הכדים ונואלו	דף כ׳ ע״ב

כתובים

האזינה עמי תורתי הטו אזנכם וגו׳	דף מ״ד ע״ד
אתה פוקדת בעזק ים	דף מ״ה ע״א
מגבה גבדו עביו עברו	שם
חגור חרבך על ירך	שם
טוב לי כי עניתי למען אלמד חוקיך	דף מ״ט עב
יזכר עון אבות ו״ו וחטאת וגו׳	שם ע״ר
ראשית חכמה יראת ה׳	דף נ׳ ע״ב
הן יראת ה׳ היא חכמה	שם

הן

אם נבלת בהתנשא	שם
ברזל בברזל יחד	שם
ואת נועים חכמה	דף נ״א ע״א
דברי חכמים בנחת נשמעים	שם
כאיל תערג והנמשכים	דף ע״ד עב

בתי מדרשות

מאמר שואלים הלכות פסח קודם לפסח	דף ג׳ ע״ד
מדרש רש״בא בשם ר״ן׳ חנניא כל הקורא	
פסוק בזמנו	דף ד׳ ע״ד
מדרש הנבאים ע״ם גאולת ישראל נקראו	שם
מאמר בנים בגלו ובנים עתידין להגאל	שם ע״ב
מדרש ר״ר אמר הקב״ה הסימן הזה יהיה	
כדרכם וגו	שם
מאמר ילמדו אמר הקב״ה חבר לבני ישראל	
את הבית	דף ו׳ ע״א
מאמר אלה תולדות שמים והארץ בזכות	
מי מקיימים	שם
מאמר כל דור שלא בנה בהמ״ק בימיו	שם ע״ב
מאמר הזהר אל״ל כתיב גם נפור מנאם	
בית וכי דור	שם ע״ב
מאמר הלוי מאן דנפיק ביומי כיסן וחזי אלני	
דקא מלבלבי	דף ז׳ ע״א
מאמר ההוא בר שידא דאזיל לאתויי מיא	דף ט׳ ע״ב
מאמר פרק מקוש שנהגו בני כיסן נהגו	
דלא אזלי מצור למירון	שם ע״ר
מעשה אור ל״ד	דף יב ע״א
מאמר כל שעה רב עבי שרי ליה לבורדקי	דף יג ע״ר
פירוש מה נשתנה וקנת ההגדה	דף כ״ד ע״ד
מאמר מ״מ אין ישראל נעמס שאינן יודעין	
להתפלל	דף כ״ח ע״ב
מאמר י״ב אלף זוגי תלמידים היו לו לרבי	
עקיבא וכולם מתו	דף מ״ב ע״ב
מדרש אבכיר ושעש ה׳ כיום ההוא וגומר וכי	

ישראל

ישראל בוד מגרים הי	דף מ"ד ע"ד
מדרש מכילתא י' נסים בעשו לאכותיהו על היס	דף מ"ה ע"ב
מדרש תהלים עשה היס חומה	עס
מאמר הזוהר על מ"ש קשה קריעת ים סוף לפני המקום	עס
מאמר הני כמי במחלי וכיין	דף מ"ט ע"ד
מדרש שמות רבה ותיהלן המילדות הה"ד הן ירחת ה'	דף נ' ע"ג
מאמר דשבת מאן דדחיל רבנן	עס
מאמר דעירובין האי דמיחדדנא	עס
מאמר מאי דכתיב כי מיין חלב וגו'	עס
מאמר דתמורה רש ואיש תבכים נפבשו	עס ע"ד
מאמר הלומר תורה ואינו מלמדה	עס
מאמר אמר ר' יוסבן אין ד"ת מתקיימין אלא במי שמשים עצמו וכו'	עס
מאמר כל העוסק בתורה לשמה	דף נ"ח ע"ד
מאמר רב יאודה אשכחיה לר' נחמן דקעביד מבקה	דף ס"ב ע"ג
מאמר עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים	עס
מדרש כר"ה בלוים שרי אל"הע ומקטרוים על ישראל	דף ס"ו ע"ב
מאמר בוכה בשמים מעלותיו בזמן שאבודתו וגו'	עס ע"ג
מאמר זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצות	דף כז ע"ב
מאמר האילה הזאת חסודה	דף עד ע"ב
מאמר כתיב ושבחתי אני את השמח' וכתיב ולשמחה מה זאת עשה	דף ע"ה ע"ג
מדרש שיר השירים ר"ר יצחק מכאן שעושים סעודה לגומרה של תורה	דף נ"ג ע"א

בית תפלה

תפלה ליום התענית לפני ער"ח ניסן	דף נ ע"ג
תפלות לאומרם אחר קריאת פר' הנשיא בכל יום	דף ד ע"ג ועס
תפלה לעילוי הנשמות אחר כ' הנשיאים	דף ו ע"ג וד'
תפלה לעת כיעור החמץ	דף יז ע"ב
עניני לבבורות ע"פ	דף י"ט ע"א
תפלה בתענית ער"ח סיון	דף מט ע"א
תפלה לערב חג הסוכות	דף עא ע"ב

פסח

הדר קדבן פ"ח	דף יח ע"ב
תפלה לערבית של פסח	דף כא ע"ב
מקדאי קדש אחר תפלה הכ"ל	עס ע"ג
אתקינו סעודתא לליל א' של פסח	דף כב ע"ב
תפלה לאומרה קודם הסדר	עס ע"ד
מקדאי קדש קודם הקידוש	דף כג ע"א
מקדאי קדש קודם ורחץ וכרפס	עס ע"ב
מקדאי קדש קודם מגיד	עס ע"ג
מקדאי קדש קודם כוס ב'	דף כה ע"ג וד'
מקדאי קדש קודם רחצה ומוציא מצה	עס ע"ד
מקדאי קדש קודם אכילת מרור	דף כו ע"ג
מקדאי קדש קודם כורך	עס ע"ד
מקדאי קדש קודם אכילת אפיקומן	דף כז ע"ב
מקדאי קדש קודם ברך	דף כז ע"ג
מקדאי קדש קודם הלל	עס ע"ג וד'
תפלה קודם קדש ורחץ וכו'	דף כח ע"א ועס
תפלה לעת הנאת ס"ת	דף ל' ע"ב
תפלה קודם תפלת מוסף	עס
סדר קבירת העומר בליל ב' של פסח	דף לא ע"ב
תפלה פשוטה לספירת העומר	דף לב ע"ד
מקדאי קדש אחר הספירה	דף לג ע"א
תפילות לכל ימי העומר מידי ליל בליל מדף לג ע"ב עד	דף מא ע"ב
פיוט ליל ז' של פסח על השולחן	דף מז ע"א
תפלה אחר הלימוד ה"א בליל ז' של פסח	דף מז ע"א
תפלה אחר לימוד הסני בליל הכ"ל	עס ע"ב
תפלה בעת הנאת ס"ת ביום ז' של פסח	עס ע"ד

שבועות

פיוט לאול חג השבועות	דף נב ע"ג
תפלה לומר קודם הלימוד בליל שבועות	דף נס ע"ב
תפלה לשבילה בקדושתא דספרא	דף ס' ע"א
תפלה בעת הנאת ס"ת	דף עס ע"ב

סוכות

תפלה לכל לילה בכניסתו לסוכה	דף עו ע"א
מקדאי קדש אחר התפלה בכל יום	עס ע"ב
תפלה כוללת לכל מצות החג	עס ע"ב
הזמנת האושפיזין כל ימי החג	עס ע"ד
תפלה אחר הלימוד בליל סוכות	דף עז ע"ב
תפלה לאומרה בעת חבודת הלל	דף עט ע"ב
תפלה כוללת כל הכוונה בלולב	עס ע"ד
תפלה הכ"ל לכל הימים	דף פ' ע"א

עד
תפלת כוונות הסקפות לכל יום דף פח ע"ד
תפלה להוצאת ספר תורה דף פג ע"ח
עד ע"ב
תפלה לאחר לימוד עמי הארץ דף פד ע"ח
תפלה לקריאת מסכת תורה בגיל דף פס ע"ד
הוטענה רבה
תפלות להקפות הו"ר דף פח ע"ח
דף פט ע"ב
עד דף ג' ע"ח
תפלה לעת תבעת סיברכה בקרקע דס ע"ב
תפלה לעת הוצאת ספר תורה בש"ב דף נב ע"ח
תפלה לאחרי גומרה של תורה בקריאת שמ"ת דס ע"ב
תפלה לתתן תורה לאחרי גומרו פרש"ז וחת
הברכה עם הנכור דס ע"ד

לימודי ה'

לימוד ליום התענית לפני ער"ח ניסן דף ג' ע"ד
לימוד ערב שבועות לאחר התפלה דף נ"ח ע"ד

פסח

לימוד לאחר הסדר דף כז ע"ד
לימוד ליל ז' של פסח בתני הלילה הא דף מו ע"ד
לימוד ליל הכ"ל בתני הלילה השנית דף מז ע"ב

שבועות

לימוד ליל שבועות דף נז ע"ד
ודף נח ע"ד

סוכות

לימוד ליל א' של סוכות דף עז ע"ח
לימוד לכל ז' לילי סוכות דף עח עח וב'
לימוד לשבעה ימי החג דף פה ע"ח עד
ע"ד
לימוד מסכת תוד' בליל הו"ר בתני הליל' הא' דף פז ע"ב
לימוד לאחר חצות לילה הכ"ל דף פח ע"ב
לאחר תפלת מנחה ש"ע יקרא פרשת הברכה
שמ"ת דף נב ע"ח

חידושי הרב המחבר

לא מי שלא נהג ערב ר"ה יתענה ער"ח ניסן דף ג' ע"ד
יזהרו שלא לשלוח המנות לתבור על ידי
קטנים וקטנות דף ס' ע"ב
להזהיר לנשים שיתנו שמן בחנוכת במקום
שלת במיני מתיקה דף ל"ג ע"ב
מי שעדה נמוקין קודם הפסח ופוגעין אותם
מים שרופים בחג ונמצאו בנמוקין
גרעיני חטה אוסרם הלב דף יד ע"ח
נכון לה זהיר לש"ב בטבת שחל בש"ב שלא
להאריך בתפלה דף טו ע"ד
אחר המות, ע"פ נרך לשכל לכבוד הרגל דף יח ע"ב
אותה לנמור ההלל בעת עשיית מצוה דף עו ע"ד
מצוה לעשות המנות של מצוה גדולים וחכמים
ויותר האמצעית דף כ' ע"ח
שלא להניח החומץ תוך הקערה בליל פסח
עם שאר דברי הסדר דס ע"ב
שלא להסיח דעת מתחלת אכילת מצה עד
הברכה בסוף דף כז ע"ח
כל שאינו חמר מדינה מותר לשתותו אחר
ארבע כוסות דס ע"ד
הרב המחבר התילל שתות הקל"ו
אחר ד' כוסות דס
מי שלא התפלל ערבית ומצא מתפללים
העומד ימנה עמהם דף לב ע"ח
שלא להסתפר בין פסח לעצר' אפילו בל"ג
וכמילה דף מב ע"ח
לא טוב לקרא פרקי אבות מפי עוללים
במרוצה דס ע"ד
טוב ויפה לבכות לבנים ביום ז' של פסח דף מה ע"ד
ער"ח סיון הוא כתענית גדול דף מח ע"ד
לחזר אחר י' בלימוד שבועות דף נח ע"ב
במקום מצוה לא אסרו לפרנס לעשות מלאכה
בפני עצמה דף ס"ב ע"ב
יזהר לעשות הדפנות קודם הסכך ס"ב ע"ב
הא"ר לא היה מקפיד בלבישת טלית לשיש
תמיד נר א' על הראש דס ע"ד
יזהר כל אדם שלא לעשו' הסכך מעובה מאד ולא דק דס
לולב שיבש עדרתו והלבינו פניו מפול אפי'
בשעת הדחק דף ס"ט ע"ב
שאין לתחוב באגודה ערבה אחרת בכל יום דס ע"ד
ראוי לירא שמים להדר הסיכה ולנאותה דף ע"ב ע"ב
שלא לאכול בערב סוכות אחר חצות דף ע"ד ע"ח
מצוה לאחר תפלת ערבי ליל א' של סוכו' דס ע"ב

מצוה

מנהג להודיע לבני ביתו טעם מצות — דף עז ע"ד
רצוי לאגוד הלולב כי"ם עצמו ולאגוד אותו בעליו — דף ע"ט ע"א
לא טוב עושים מי שמותנים לולב לבשים לברך עליו — דף פ"ד ע"ב
אין להרבות מזמורים בה"ר — דף פ"ח ע"ד
רצוי למנוע ליטול הערבה עם הלולב בנענועים ובהקפות — דף צ ע"ב
נריך ליטול ה' בדי ערבה בלבד — שם
לבני חונה לארץ רצוי לשמח בתורה בש"ע בשמחת תורה — דף צ"ב ע"א
עיקר ההקפות יהיו בגיל ש"ת ולא ביום — דף צב ע"ד
שאין לקרות בס"ת חדש ביום שמח' תור' — דף צד ע"ד
אין לכתוב לחי קרוביו של חתן ולתת הרשימה ביד הקורא — שם

מנהג חסידים והאר"י

מנהג ירא"ה' להתענות יום א' לפני ערב ר"ח ניסן — ד' נ' ע"ב
מנהג רבני א"י ליסב ביסיבה בר"ח ניסן ולעשות את המסכן — דף ד' ע"א
מנהג חסידים לנהוג אל הגבות בימי ניסן — דף ז' ע"א
מנהג חסידים והא"ר שלא ליתן כלי לאומן קודם שיגיע לו — דף ח' ע"ב
מנהג אנשי מעשה לשמור החטין לעשות השמור משעת קצירה — שם ע"ד
מנהג ותיקין להכין כ' כלים למדוד אחר העיסה ע"פ — דף ט' ע"ב
מנהג לרשום המצות בסכין — שם ע"ב
מנהג ירא"ה' להיות לה כ' מרדות לאפות המצות ולעמוד אצל התנור בעת האפייה — שם
מ' ברוך תפוצות ישראל לדרוש בשבת הגדול — דף יא ע"א
מנהג ותיקין לבטל בקדרות חדשות בער"פ שאל להיות בשבת — דף יב ע"ב
מנהג חסידים להניח פתיתי חמץ — דף יג ע"ב
מנהג ירא"ה' לטהר ידיהם קודם הבדיקה — שם ע"ד
מנהג לעשות בימין למצות מצוה — דף כ ע"א
מנהג הא"ר לאכול בחצי בשלחן של ר' רבני' — שם ע"ב
מנהג אנשי מעש' שלא להניח חלק אפיקומן בין המפה — דף כב ע"ב
מנהג האר"י לספוך שפיכות יין ליל פסח תוך כלי שכור — דף כה ע"ב
מנהג ירא"ה' שלא לאכול בליל הראשונות של פסח — דף כז ע"ב
מנהג הסדרים שלא להסתפר מפסח ועד עצרת — דף מא ע"ד
מנהג מהר"ח להסת ופר ביום מ"ח לעומר — דף מ"ב ע"א
מנהג חסידים שלא ליתן כגיל ז' של פסח — דף מו ע"ד
מנהג תלמידי הרב שלא לעסוק בעסקי הע"ה מר"ח סיון עד יום הו' — דף מח ע"ד
מנהג הרב לטבול בכל ער"ח כ"ם בער"ח סיון — שם
מנהג ירא"ה' לנהוג תשמיש המטה בימים הנ"ל — שם
מנהג חסידים להתפלל בימים הנ"ל להיות לבם פתוח בחכמה — שם
מנהג אבותינו שנותנין לבער ללחוך אותיות ר"ב בשבועות — דף מט ע"ד
מנהג בכל תפוצות ישראל לנדר מינה מעינה' בליל שבועות — דף נז ע"ד
מנהג הרב והתלמידי' שלא לדבר בליל שבועו' אלא בלשון הקדש — דף נז ע"ד
מנהג ירא"ה' לקרא האידר' רבה בשבועו' — דף נט ע"א
מנהג חסידים לעמוד על רגלם בעת קריאת האידרות — שם ע"ב
מנהג ירא"ה' לטבול בליל שבועו' בקדרות' דנפרא — דף ס' ע"א
מנהג רבים מחוסדי ה' להבות בליל יום טוב כ' של שבועות כסדר ליל א — שם ע"ד
מנהג המדקדקים לעסוק בסוכה תכף אחר יו"ך — דף סב ע"א
מנהג חסידים לקנות לולב משלהם — דף ע' ע"ב
מנהג מהר"ח לחלק הנדקה בערב חג הסוכות — דף עא ע"ד
מנהג אנשי מעשה היה לבבות מצות יום א' לפני ערב סוכו' ולחלק לעני' בע' סוכו' — שם
מנהג חסידים להביא עניים בסוכתם בסוכות — דף עב ע"ב
מנהג מהדרי המצות לומר ברכת לישב בסוכה בנינון — דף ע"ז ע"ב
מנהג חסידים הראשונים לישב בסוכה כל היום ובבקר תכף נאתם מב"הכ — שם
מנהג ירושלי' להקיף התיב' תכף אחר הלל — דף פב ע"ב
מנהג חסידים ליתן לנדקה מה שמוציאי' מפיה' במכיר' המנו' אפי' לא נשארו להם — דף פ"ד ע"ב
מנהג חסידי' להכניע הערב' לבער החמ' בע"פ — דף צ ע"ד
מנהג ירא"ה' לומר בש"ע מזמור תשוב' — דף נא ע"ב
מנהג אנשי מעשה לומר בנאתם מן הסוכה יהי רצון וכו' — דף נב ע"ב
הא"ר היה מרקד ומרנן לפני ס"ת בעת ההקפות בשמחת תורה — דף נ"ג ע"ב

מנהג

מנהג חסידים להת קדש עצמם ביותר מע"ת
עד י"ב יום אחרון — דף נד ע"ד

טוב טעם

טעם למה שולים כה' פסח קודם הפסח ל' יום. — דף ב' ע"ד
טעם שאין נופלי' על פניה' כל חדש ניסן — סס
טעם למ'אין רחוי לבכו' כלל' על חרבן בה"מק — דף ד' ע"א
טעם קריאת פ' הנעילה בכל יום קודם הפסח — סס ע"ב
טעם ע"מ שאומרו הלל מלן רבפיק ביומי ניסן
וחזי לי וכו' — דף ז ע"א
טעם למה ייחסו כם מצרים לעב' שלפני הפסח
ולא בי' לחדש — דף י ע"ד
טעם לעם שבת סגרול — דף יד ע"ד
טעם תענית הבכורות בע"פ — דף טו ע"א
טעם למה תקנו הביטול כל' תרגוס — דף יו ע"א
טעם לי' פתיתי חמץ שמניחין חסידים
לבדיקת חמץ — דף סס ע"ב
טעם למה אין מברכין על ביטול חמץ — דף יז ע"ב
טעם למה מבטלין חמץ בלילה וגם ביום — סס ע"ד
טעם שאין עושין מלאכה בע"פ אחר חצות — דף יח ע"ב
טעם לה ומין עמים בפסח — דף כ ע"ד
טעם כל מרבה לספר ביציאת מצרים משובח — דף כא ע"ד
טעם אמירת הלל גמור בליל פסח — דף כב ע"א
טעם שאין מברכין על ההגדה — דף כ"ד ע"ב
טעם שהזכר יצ"מ חמשים פעמים בתורה — סס ע"ג
טעם שאין מברכין אחר קדשנו על ד' כוסות — דף כה ע"ב
טעם כריכה בכורך — דף כו ע"ד
טעם אמרו ממהרת השבת ולא יש — דף ל' ע"ד
טעם היות ימי הספירה ז' שבועו' ולא ז' ימים — סס
טעם ספירת העומר — סס
טעם שאומרים יר"מ שיבנה בה"מק אחר
הספירה — דף לא ע"ב
טעם למה לא מברכין שהחיינו לעומר — סס דף מ"ג ע"א
טעם למה אין מברכין ב' ברכות א' לימים
וא' לשבועות — סס
טעם פרקי אבות בין פסח לעצרת — דף מב ע"ב
טעם למה נקראו פרקי אבות — סס ע"ד
טעם למה תקנו בשבועו' לומר מתן תורתנו — דף מ"ג ע"א
טעם למה לא נאמר בתורה טעם חג
השבועות — סס ע"ב
טעם למה המתין הק"בה נתינת התורה
עד דור המדבר — דף מ"ה ע"ב
טעם ליחוד ליל שבועות — דף נא ע"א
טעם על מה שנוהגים בשבועות לאכול חלב
חלב שלשי כה א ודבש

ודבש ושתי לחמים יפים — דף נ"ב ע"ד
טעם עניית הסוכה תכף אחר יו"הכ — דף סב ע"א
טעם למה הקב"ה אומר לאומות מכוה קלה
יש לי וסוכה שמה — סס ע"ב
טעם לת'אין נופלין על פניהם ד' ימים בין
כפור לסוכות — דף סה ע"א
טעם למה תוקעים במוצאי יו"הכ — סס ע"ב
טעם למה אומרים מזמור כאיל תערג
בסוכות — דף עד ע"ב
טעם שאומרים בחג הסוכות זמן שמחתנו — סס ע"ד
טעם שהקידוש והיום מעומד — דף ע"ז ע"ב
טעם שאומרים קודם הקידוש ואח"כ ברכת
ליישב בסוכה — סס
טעם למה בראכילה חוץ לסוכה התירו אכיל' ערלי
ובשעה אחרת אפי' שבת ערלי — דף עח ע"ב
טעם שלא לנענע' הלולב בשע' שאומ' ה' כאב' — דף פב ע"ב
טעם קריאת שור לא כשב — דף פו ע"ב
טעם חבשת הערבה בקרקע — דף ב' ע"ד
טעם שמזכירים משיב הרוח ומוריד הגשם
בש"ע — דף נא ע"א
טעם שאומרים מזמור הושיעה ה' כי גמר
חסיד בש"ע — דף נא ע"ב
טעם ישיבת סוכה בש"ע ושלא לישב לולב — דף נב ע"א
טעם שאוכלין בסוכה בש"ע ולא ישנים — סס
טעם קרוא הפרשיות מר"ח אלול והילך — דף נ"ג ע"א

שפר התקונים

תקון המומרים להנין מדבר ומנפה — דף ו' ע"אי
תקון להעלות הנשמות — דף ז' ע"א
תקון שון אבינו שראשון אכילת מנה — דף כ"ו ע"ב
תקון לשהד הנפש היא ספיר' העומר — דף לב ע"ב
תקון לאחר פגם בתורת ה' וזלזלה תענית
ער"ח סיון — דף מ"ח ע"ד
תקון לפגם שראות להתבודד מן השיבה
בעברת — דף נז ע"ד
תקון לשמשיך חסדי המקום ד' מינין
ונענועם — דף ס"ט ע"ב
תקון למוציאין ע"ז לבטלה נענועי' הלולב — דף ע' ע"ד
תקון להכניע ק"פ מחנו לילית מנו' הסוכה — דף עב ע"ב
תיקון לשמחת הבית מכל נגה ליתן הלולב
במקום מיוחד בבית — דף ג' ע"ד
תיקון לעשוק וקלות ראש לשמוח בשמחת
תורה — דף נב ע"ב
תיקון לאחר פגם בקדושת התורה לה תפלל

לבני ס"ת — עמ

תוכחות מוסר

תוכחה למלוה בתענוגים — דף ז' ע"א
תוכחה הר"מ לוכזאנו למחזיקים בני התורה שלא כהוגן — עמ ע"ד
תוכחה לעשירי שאינן עושים צדקה בפסח — דף ח' ע"א
תוכחה לאשכנזים המקילין בפסח כספרדים — דף ט' ע"ד
תוכחה לדרשנים בשבת הגדול דורשין הלכות פסח בפסח — דף יא ע"א
— דף יב ע"ב
תוכחה למזלזלין בבדיקת החמץ — דף יז ע"ב
תוכחה למזלזלין בביטול היום — דף יח ע"א
תוכחה לעשירי שאינם מזמינין עניים בימי פסח — דף כ' ע"ד
תוכחה למזלזלין בקריאת ההגדה — דף כג ע"ד
תוכחה למקילין בספירת העומר — דף לב ע"ב
תוכחה על לשון הרע — דף מג ע"ב
תוכחה על שיחה בטלה — דף מד ע"א
תוכחה לשאינן רודפים לתכות — דף מב ע"ד

תוכחה לדרשנים המזניחים עסוקי התורה מפשטם — דף נ' ע"ב
תוכחה למזלזלין בלימוד ליל חג השבועות — דף נז ע"ב
תוכחה למלבשים קדשים בלא טרוך — דף נח ע"ד
תוכחה לעושים סוכה כמקום טינופת — דף סד ע"ב
תוכחה למקילין בסוכה — דף סד ע"א
תוכחה למתעצלין במצות — דף סז ע"ד
תוכחה לחוטפים הלולב מיד רעיהם ועושין בלבם חטופה עלה — דף ע' ע"ב
תוכחה לעשירים שאינם מזמינין עניים ואינן מתנים להם צדקה בחג הסוכות — דף עב ע"ב
תוכחה למי שמהדר ביתו ואינו מהדר הסוכה — עמ ע"ד
תוכחה למשחקים בקוביא בסוכה — דף עג ע"ב
תוכחה למזלזלים בלולב ובהקפות — דף פ"ג ע"ג
תוכחה לעשים סוכתם ערמי — דף פד ע"ד
תוכחה לעוסקים בדברים בטלים בלא הוספת דבר — דף כז ע"ג
תוכחה לחתני תורה שאינם מכוונים בתפלתם — דף נ"ד ע"א
תוכחה לחתנים שאינם קורשים לבעודתם עניי תורה אלא עשירים — עמ ע"ג

תם המפתחות חלק שלישי